

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

DIŞİŞLERİ KOMİSYONU

TUTANAK DERGİSİ

1'inci Toplantı

19 Ekim 2023 Perşembe

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve turnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

Sayfa

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

4

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

7,10,45,73

1.- Komisyon Başkanı Fuat Oktay'ın, Komisyon üyeliğine seçilen Bursa Milletvekili Cemalettin Kani Torun'a "Hoş geldiniz." dediğine, Filistin'de yaşananlara ve hayatını kaybedenlere başsağlığı dilediğine, genel bölgesel gelişmelere, Komisyonun bugüne kadar yaptığı ve bundan sonra yapacağı çalışmalara, uluslararası anlaşmaların onay sürecine ilişkin açıklaması

7:9

2.- Komisyon Başkanı Fuat Oktay'ın, İstanbul Milletvekili Namık Tan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

10

3.- Komisyon Başkanı Fuat Oktay'ın, 27'nci Yasama Döneminden kadük kalan komisyon raporlarının görüşülme usulüne, gündemdeki diğer anlaşmalara ve şerhli anlaşmalara ilişkin açıklaması

10:11

4.- Komisyon Başkanı Fuat Oktay'ın, Komisyonun bugünkü gündeminde 14 adet kanun teklifi bulunduğuna, 27'nci Yasama Döneminden kadük kalan 8 adet kanun teklifinin TBMM İçtüzüğü'nün 77'nci maddesi kapsamında görüşüleceğine ilişkin açıklaması

45

5.- Komisyon Başkanı Fuat Oktay'ın, sonraki toplantılara bakanlıklardan temsilci olarak asgari genel müdür ve üzeri bürokratların katılması gerektiğine ilişkin açıklaması

73

III.- AÇIKLAMALAR**10**

1.- İstanbul Milletvekili Namık Tan'ın, Komisyon Başkanı Fuat Oktay'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ve Hamas'ın da kınanması gerektiğine ilişkin açıklaması

10

IV. SUNUMLAR**11**

1.- Dışişleri Bakan Yardımcısı Ahmet Yıldız'ın "Türk Dış Politikası" konulu sunumu

11:44

V.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER**45****A) KANUN TEKLİFLERİ**

45:73

1.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Angola Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında Karşılıklı İdari Yardım Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/35), (TBMM İhtizüzü'nün 77'nci maddesine göre)

45:47

2.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Filistin Devleti Hükümeti Arasında Kolluk Eğitimi İş Birliği Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/63), (TBMM İhtizüzü'nün 77'nci maddesine göre)

47:48

3.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Filistin Devleti Hükümeti Arasında Ulusal Sürücü Belgelerinin Karşılıklı Tanınması ve Değişimine İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/64), (TBMM İhtizüzü'nün 77'nci maddesine göre)

48:49

4.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Romanya Hükümeti Arasında Uygun Görülen Alanlarda Gerçekleştirilecek Projelerin Finansmanı Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/70), (TBMM İhtizüzü'nün 77'nci maddesine göre)

49:50

5.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cezayir Demokratik Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Türkiye ve Cezayir'de Kültür Merkezleri Açılmasına ve Faaliyetine İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/80), (TBMM İhtizüzü'nün 77'nci maddesine göre)

50:51

6.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Rusya Federasyonu Hükümeti Arasında Uluslararası Karayolu Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1643), (TBMM İhtizüzü'nün 77'nci maddesine göre)

51:53

7.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Küba Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Denizcilik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1650), (TBMM İhtizüzü'nün 77'nci maddesine göre)

53:54

8.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Vietnam Sosyalist Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Denizcilik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1651), (TBMM İhtizüzü'nün 77'nci maddesine göre)

54:56

9.- Türk Yatırım Fonu Kuruluş Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1663)	56:60
10.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Arnavutluk Cumhuriyeti Bakanlar Kurulu Arasında Türkiye-Arnavutluk Memorial Hastanesinin Geçiş Süresi Boyunca Ortak İşletilmesine İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/72)	60:63
11.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cezayir Demokratik Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sınırışan Organize Suçlarla Mücadele Alanında İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/69)	63:64
12.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Macaristan Hükümeti Arasında Askeri Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/50)	64:66
13.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Togo Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askeri Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1632)	67:69
14.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cezayir Demokratik Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Cezayir'de Uluslararası Bir Türk Okulu Açılmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/59)	69:73

DIŞIŞLERİ KOMİSYONU

1'inci Toplantı

19 Ekim 2023 Perşembe

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

TBMM Dışışleri Komisyonu saat 11.21'de açılarak iki oturum yaptı.

Komisyon Başkanı Fuat Oktay,

Komisyon üyeliğine seçilen Bursa Milletvekili Cemalettin Kani Torun'a "Hoş geldiniz." dediğine, Filistin'de yaşananlara ve hayatını kaybedenlere başsağlığı dilediğine, genel bölgesel gelişmelere, Komisyonun bugüne kadar yaptığı ve bundan sonra yapacağı çalışmalara, uluslararası anlaşmaların onay sürecine,

İstanbul Milletvekili Namık Tan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

27'nci Yasama Döneminden kadük kalan komisyon raporlarının görüşölme usulüne, gündemdeki diğer anlaşmalara ve şerhli anlaşmalara,

Komisyonun bugünkü gündeminde 14 adet kanun teklifi bulunduğuna, 27'nci Yasama Döneminden kadük kalan 8 adet kanun teklifinin TBMM İçtüzüğü'nün 77'nci maddesi kapsamında görüşölüne,

Sonraki toplantılara bakanlıklardan temsilci olarak asgari genel müdür ve üzeri bürokratların katılması gerektiğine,

İlişkin açıklama yaptı.

İstanbul Milletvekili Namık Tan, Komisyon Başkanı Fuat Oktay'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ve Hamas'ın da kınanması gerektiğine ilişkin açıklama yaptı.

Dışışleri Bakan Yardımcısı Ahmet Yıldız tarafından "Türk Dış Politikası" konulu sunum yapıldı.

İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un,

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Angola Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında Karşılıklı İdari Yardım Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/35), (TBMM İçtüzüğü'nün 77'nci maddesine göre),

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Filistin Devleti Hükümeti Arasında Kolluk Eğitimi İş Birliği Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/63), (TBMM İçtüzüğü'nün 77'nci maddesine göre),

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Filistin Devleti Hükümeti Arasında Ulusal Sürücü Belgelerinin Karşılıklı Tanınması ve Değişimine İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/64), (TBMM İçtüzüğü'nün 77'nci maddesine göre),

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Romanya Hükümeti Arasında Uygun Görülen Alanlarda Gerçekleştirilecek Projelerin Finansmanı Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/70), (TBMM İçtüzüğü'nün 77'nci maddesine göre),

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cezayir Demokratik Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Türkiye ve Cezayir'de Kültür Merkezleri Açılmasına ve Faaliyetine İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/80), (TBMM İçtüzüğü'nün 77'nci maddesine göre),

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Rusya Federasyonu Hükümeti Arasında Uluslararası Karayolu Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1643), (TBMM İçtüzüğü'nün 77'nci maddesine göre),

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Küba Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Denizcilik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1650), (TBMM İçtüzüğü'nün 77'nci maddesine göre),

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Vietnam Sosyalist Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Denizcilik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1651), (TBMM İçtüzüğü'nün 77'nci maddesine göre),

Tümü üzerindeki görüşmeleri tamamlanarak, önceki dönem Komisyon raporunun ve metnin benimsenmesi kabul edildi.

27'nci Yasama Döneminde Komisyon gündemine alınmış ama görüşmeleri yapılamamış,

İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un,

Türk Yatırım Fonu Kuruluş Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1663),

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Arnavutluk Cumhuriyeti Bakanlar Kurulu Arasında Türkiye-Arnavutluk Memorial Hastanesinin Geçiş Süresi Boyunca Ortak İşletilmesine İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/72),

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cezayir Demokratik Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sınırışan Organize Suçlarla Mücadele Alanında İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/69),

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Macaristan Hükümeti Arasında Askerî Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/50),

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Togo Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askerî Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1632),

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cezayir Demokratik Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Cezayir'de Uluslararası Bir Türk Okulu Açılmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/59),

Tümü ve maddeleri üzerindeki görüşmeleri tamamlanarak kabul edildi.

Komisyon gündeminde görüşülecek başka konu bulunmadığından saat 16.13'te toplantıya son verildi.

19 Ekim 2023 Perşembe

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 11.21

BAŞKAN: Fuat OKTAY (Ankara)

BAŞKAN VEKİLİ: Mustafa CANBEY (Balıkesir)

SÖZCÜ: Ceyda BÖLÜNMEZ ÇANKIRI (İzmir)

KÂTİP: Derya BAKBAK (Gaziantep)

BAŞKAN FUAT OKTAY – Hoş geldiniz.

Dışişleri Komisyonumuzun çok değerli üyeleri, değerli Bakan Yardımcımız ve bakanlıklarımızın, kurum ve kuruluşlarımızın çok değerli temsilcileri, değerli katılımcılar, basınımızın çok değerli temsilcileri; Dışişleri Komisyonumuzun 28’inci Yasama Döneminin 3’üncü Toplantısını açıyorum.

Toplantı yeter sayımız mevcut.

Dışişleri Komisyonunun 28’inci Yasama Döneminin 3’üncü Toplantısındaki görüşmelerimize başlıyoruz inşallah.

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Fuat Oktay’ın, Komisyon üyeliğine seçilen Bursa Milletvekili Cemalettin Kani Torun’a “Hoş geldiniz.” dediğine, Filistin’de yaşananlara ve hayatını kaybedenlere başsağlığı dilediğine, genel bölgesel gelişmelere, Komisyonun bugüne kadar yaptığı ve bundan sonra yapacağı çalışmalara, uluslararası anlaşmaların onay sürecine ilişkin açıklaması

BAŞKAN FUAT OKTAY – Öncelikle, Bursa Milletvekili Sayın Cemalettin Kani Torun, Dışişleri Komisyonu üyeliğine yeni seçilmişlerdir. Kendisine hoş geldiniz diyorum, tebrik ediyorum; Komisyon çalışmalarında da başarılar diliyorum.

Gündem bilgisi ve teklif metinleri 17 Ekim 2023 Salı günü dağıtılmış. Yine, ayrıca Millet Meclisi uzantılı e-posta adreslerinize de gönderilmiştir; buradan bir kez daha hatırlatmak isterim.

Gündeme geçmeden önce de, müsaadelerinizle, birkaç konuda görüşlerimi ifade etmek isterim.

Komisyonumuzun çok değerli üyeleri, kamu kurum ve kuruluşlarımızın çok değerli temsilcileri, değerli basın mensupları; bu toplantımızı uluslararası alanda kabul edilemez hadiselerin yaşandığı, masum sivil kayıplarının katliam boyutuna ulaştığı ve maalesef uluslararası örgütlerin sessiz ve işlevsiz kaldıkları, diğer aktörlerin de bunu engellemek yerine, insani değerler ve hukuk yerine çıkarları çerçevesinde tavır aldıkları bir dönemde yapıyoruz. Filistin sorununun çözümsüzlüğü ve İsrail’in yıllardır süren saldırgan politikalarının yarattığı ortamın bedelini, yine, maalesef aralarında çok sayıda masum kadın ve çocukların da bulunduğu siviller ödemekte. Sivillerin hayatına mal olan hiçbir eylem kabul edilebilir değildir.

Türkiye Büyük Millet Meclisi olarak ortak anlayışımızı ilan eden bildiri ve devletimizin aldığı üç günlük yas kararıyla devlet ve milletimizin bu konudaki hassasiyet ve hissiyatının tüm dünyada çok daha iyi anlaşılmasını ümit ediyorum. Hayatını kaybedenlere buradan bir kez daha rahmet diliyorum.

Yaşanan soykırıma eş değer katliamlar, ne yazık ki, münferit bir hadise değildir. Yıllardır süren bir gidişatın sadece yeni bir aşamasıdır. Maalesef bazı ülkeler ateşe körükle gidip İsrail’e daha fazla silah vermeyi ve İsrail’i daha fazla teşvik etmeyi tercih etmektedir. İsrail güvenlik birimlerinin bu silahları kullanma şeklinin artık savaş suçu boyutuna ulaştığını da görmezden gelmektedirler. Sürecin her

gün sivillerin hayatını kaybettiği aşamaya gelmesinde asli sorumluluğu bulunan İsrail'i ve İsrail'in bu tavrını verdikleri koşulsuz destekle teşvik ederek bu sorumluluğa ortak olanları şiddetle kınıyorum. Bu konuda yetkili tüm uluslararası kurum ve kuruluşları, İsrail'in savaş hukukuna, insan haklarına aykırı uygulamaları konusunda gereğini yapmaya, sorumluluklarını ve görevlerini yerine getirmeye çağırıyorum. Bu durum karşısında sessiz kalanlar, yaşanan sivil ölümleri karşısında, tarih ve insanlık önünde sorumlu olacaklardır, sorumludurlar.

Başta batılı ülkeler olmak üzere, klasik güç odakları, dünyada kurdukları uluslararası düzenle artık sorunları çözemez hâldeler, hatta belki de hiçbir ana sorunu çözemez durumdalar dersek de abartmış olmayız. Yine, bu ülkeler, bu güç odakları, ne yazık ki kendi çıkarlarını korumak adına, artık giderek meşruiyet zemininden de uzaklaşıyorlar. Birleşmiş Milletler ise, yine, Güvenlik Konseyi üyelerinin çıkarlarının uyuşmadığı tüm krizlerde işlevsiz ve etkisiz. Bu da uluslararası hukukun, ahde vefanın, güvenilirliğin terk edilmesine ve giderek daha fazla şekilde güç kullanımına başvurulmasına sebep olmakta.

Dünyada yaşanan büyük krizlerin büyük çoğunluğu yakın çevremizde ancak uzak bölgelerdeki gelişmeler dahi güvenliğimizi ve çıkarlarımızı doğrudan etkileyebilmekte. Bu nedenle, öncelikle, ülke menfaatlerimizin ve güvenliğimizin teminat altına alınması ve bir yandan da küresel kriz ve sorunların engellenmesi ve çözülmesi amacıyla Anadolu'yu merkeze alarak 360 derecelik ön alıcı, ilkeli, aktif ve etkili bir dış politika uygulamaktayız. Bu sayede, Rusya-Ukrayna savaşının sona erdirilmesi ve yine bu çerçevedeki tahıl koridoru girişiminde Suriye, Lübnan, Sudan, Afganistan, Balkanlar gibi pek çok coğrafyada insani ve tarihî sorumluluklarımıza ve ulusal çıkarlarımıza uygun tutum almakta, aktif bir dış politika izlemekteyiz. Bağımsız, ilkeli ve millî dış politikamız sayesinde doğruya doğru, yanlışa yanlış diyebilmekteyiz. Bu çerçevede, malum uluslararası çevrelerce eleştirilsek de İsrail'in işgalci, yayılmacı ve şiddete dayanan politikalarının engellenmesi, Filistin'de artık bir insanlık ayıbı hâline gelen durumun sona erdirilmesi ve sorunun ancak BM parametreleri çerçevesinde, 1967 sınırları dâhilinde, başkenti Doğu Kudüs olan bir Filistin devletinin kurulmasıyla çözülebileceğinin tüm aktörlerce anlaşılabilmesi için de yoğun çabalarımızı sürdürmekteyiz.

Yine, Karabağ'ın, can Azerbaycan'ın, sahadaki açık askerî zaferine rağmen, tekrar donmuş bir ihtilafa çevrilmesi yönündeki çabaları ve hayalleri sona erdiren son harekâtını tebrik ediyoruz, kutluyoruz ve Azeri kardeşlerimizi sonuna kadar destekliyoruz.

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin tanınması ve çözümün ancak egemen eşitliğe sahip 2 devlet arasında yapılacak müzakerelerle mümkün olabileceğinin anlaşılması için de her platformda çabalarımızı sürdürüyoruz.

Bir yandan da sadece bize dokunan değil, nereden ve kimden gelirse gelsin, terörün her türüyle mücadeleimize, zaman zaman bazı müttefiklerimizce yalnız bırakılsak da hatta bazen arkadan vurulsak da kararlılıkla devam etmekteyiz ve edeceğiz.

Türk dünyasını bir araya getiren Türk Devletleri Teşkilatının adını tescil eden anlaşmayı 3 Ekimde kutladığımız Türk Devletleri İşbirliği Günü'nde yüce Meclisimizde onayladık, Türk dünyasının birliğini ve dayanışmasını güçlendirmeye ve genişletmeye devam ediyoruz.

Uluslararası sistemin, yaşanan krizler karşısındaki çaresizliğini ve bunun sorumlusu olan ülkeleri eleştiriyor, "Dünya 5'ten büyüktür." anlayışıyla daha adil bir uluslararası sistem kurulması için çalışıyoruz. Balkanlarda istikrarın bozulmaması için de elimizden gelen gayreti sarf ediyoruz. Dünyanın her köşesindeki mazlumların haklarını, hukuklarını savunmaya devam ediyoruz, devam edeceğiz.

Değerli milletvekilleri, Dışişleri Komisyonu olarak, uluslararası ortamdaki yoğun gelişmeler ve tehditler karşısında, parlamenter diplomasi zemininden, ülkemizin güvenlik ve çıkarlarının korunması için azami seviyede yararlanmamız gerekmektedir. Tabiatıyla, bunun için de ön şart, dış politikamız ve uluslararası gelişmeler konusunda gerekli bilgilerle teçhiz edilmiş olmamız. Bu anlayışla, bugün Dışişleri Bakan Yardımcımız Sayın Ahmet Yıldız ekibiyle birlikte dış politikadaki son gelişmeler konusunda bir sunum yapacaklar. Önümüzdeki dönemde de Komisyonumuzun yine spesifik konularda veya genel bölgesel gelişmeler konusunda bilgilendirilmesi amacıyla bu tür sunuşlara devam edeceğiz.

Dışişleri Komisyonu olarak çalışmalarımıza başlamamızdan bu yana Azerbaycan, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti ve Özbekistan'a ziyaretlerde bulunduk. Önümüzdeki günlerde de Türk Devletleri Teşkilatı Parlamentoları Dışişleri Komisyonları Toplantısı'na katılmak için yine Bakü'ye gideceğiz. Ardından Singapur, Malezya ve Arnavutluk'u ziyaret edeceğiz; yine bir Kosova ziyaretimiz planlanmakta. Bir yandan da Amerika Birleşik Devletleri, Ürdün ve Moğolistan gibi diğer ülkelerden gelen heyetleri yine gazi Meclisimizde ağırladık. Ankara'da görev yapan büyükelçileri ve çeşitli düşünce kuruluşlarından gelen uluslararası heyetleri de kabul ettik. Bu ziyaret ve temaslarımızı hem ülkemizin ve görüşlerimizin diğer ülkelerdeki muhataplarımızca daha iyi anlaşılmasını sağlamak hem de dış politika önceliklerimize destek olmak anlayışıyla planlamaktayız. Gerektiğinde en sorunlu konuları en sorunlu muhataplarla ele almaktan kaçınmayacağız. Bir yandan da oluşturduğumuz iyi ilişkileri ve dostlukları pekiştirecek ve iş birliğimizi derinleştireceğiz.

Komisyonumuzun çok değerli üyeleri, bilindiği üzere Komisyonumuzun asli faaliyetlerinden biri de uluslararası anlaşmaların onay sürecidir. 28'inci Yasama Döneminin başından bu yana toplam 23 uluslararası anlaşmaya ilişkin uygun bulma kanunlarını onaylayarak Genel Kurula iletmış durumdayız. Bunlardan 7 adedi Genel Kurulda da onaylanarak Sayın Cumhurbaşkanımızın onayını müteakip yürürlüğe girmiş durumda, 16'sı ise Genel Kurul gündeminde ele alınmayı beklemektedir. Hâlihazırda Komisyonumuza havale edilmiş olan uluslararası anlaşma sayısı 106'dır, bunların 45'ini 27'nci Yasama Döneminde Komisyonunda görüşülen ve Komisyon raporuna gruplarca muhalefet şerhi konularak Genel Kurula iletilen anlaşmalar oluşturmaktadır. Daha önce görüşmesi gerçekleştirilmiş bu anlaşmaları ele alabileceğimizi ve hızla ele alabileceğimizi ve buradan da geçirebileceğimizi düşünüyorum.

Değerli milletvekilleri, anlaşmalar üzerinde içerik, format bakımından, dış politika önceliklerimizle uyum bakımından yapacağımız inceleme ve değerlendirmelerin dış politikamızın yürütülmesine ve ileride imzalanacak anlaşmaların hazırlık sürecine olumlu katkı yapacağına inanıyorum. Öte yandan, uluslararası ilişkilerimizin yürütülmesindeki hukuki zemini oluşturan bu anlaşmaların Genel Kurul sürecinin hızlandırılması için de Komisyon olarak kendi gruplarımız nezdinde öncülük etmemiz önem taşımakta. Zira, bunların onay süreçlerindeki gecikmeler vatandaşlarımıza, ülkemize milyonlarca dolarlık ekonomik kayıplara yol açabilmekte, ülkemizin güvenlik alanında kuracağı ve diğer sektörel alanlarda kuracağı ilişkileri olumsuz etkileyebilmekte ve yine diğer ülkelerle ilişkilerimizde kırılğanlıklar yaratabilmektedir. Bu süreçleri hızlandırmamız uluslararası ilişkilerimizde üzerinde yürüttüğümüz zeminin kuvvetlenmesini sağlayacaktır.

Değerli arkadaşlar, Komisyonumuzun, gündemindeki konuları her zamanki gibi dış politikanın bir millî politika olduğu ilkesi doğrultusunda ve yine büyük bir uyum içinde çalışarak etkin ve verimli şekilde ele alacağına ve sonuçlandıracağına yürekten inanıyorum. Komisyonumuzun çok değerli üyelerinin de sizlerin de sahip oldukları bilgi ve tecrübe birikimleriyle çalışmalarımıza sağladıklarınız ve sağlayacağınız katkılardan dolayı da şimdiden her birinize ayrı ayrı teşekkür ediyorum.

Şimdi müsaadenizle gündeme geçiyorum.

NAMİK TAN (İstanbul) – Sayın Başkanım, müsaade eder misiniz iki cümle söylememe.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Buyurun.

III.- AÇIKLAMALAR

1.- İstanbul Milletvekili Namık Tan'ın, Komisyon Başkanı Fuat Oktay'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ve Hamas'ın da kınanması gerektiğine ilişkin açıklaması

NAMİK TAN (İstanbul) – Çok teşekkür ediyorum.

Değerli Başkanım, çok teşekkür ediyoruz bu açıklamalarınıza. Parti Grubumuz olarak dileklerinize, temennilerinize, görüşlerinize büyük ölçüde katıldığımızı belirtmek isterim.

Bir hususu çok kısaca kayda geçirmek istiyorum: Elbette İsrail'in saldırılarını hiçbir şey mazur gösteremez ve meşru kılamaz. Ancak Hamas'ın da sivilleri hedef alan insanlık dışı saldırısının da kınanması gerektiğini düşünüyoruz. Bu hususta da hakikaten pek suskun kalınmasının Filistin davasına da hizmet etmeyeceği görüşündeyiz. Hamas'ın bu hareketi, belli ölçülerde eğer mazur görülürse İsrail'in de aynı şekilde buna tepkisi bir şekilde mazur görme girişimlerine yol açabilir. O açıdan Hamas'ın da kınanması gerektiği görüşünde olduğumuzu heyet üyelerine arz etmek istiyorum.

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARİ (Devam)

2.- Komisyon Başkanı Fuat Oktay'ın, İstanbul Milletvekili Namık Tan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

BAŞKAN FUAT OKTAY – Teşekkür ediyorum.

Ben özellikle kullandığım cümleyi aynen tekrarlıyorum, zaten biz bunu kendi özel kınamalarımızda da ifade ettik: “Sivillerin hayatına mal olan hiçbir eylem kabul edilebilir değildir.” derken bu genel bir tabirdir. Türkiye olarak zaten masumların, çocukların, yaşlıların, kadınların hiçbir şekilde hedef alınmasına hiçbir zaman zaten biz ne tarihimizde ne bugün ne de gelecekte müsamaha gösterecek bir millet de değiliz, böyle bir milletin üyesi de değiliz; bu konuda sıfır tolerans uygulayan bir devletiz ve milletiz. Cumhurbaşkanımız da dâhil tüm taraflarca bu konuda hiçbir şeyimiz yok.

Teşekkür ediyorum.

3.- Komisyon Başkanı Fuat Oktay'ın, 27'nci Yasama Döneminden kadük kalan komisyon raporlarının görüşülme usulüne, gündemdeki diğer anlaşmalara ve şerhli anlaşmalara ilişkin açıklaması

BAŞKAN FUAT OKTAY – Gündem maddesi sizlere dağıtılmıştı. Biliyorsunuz, güzel bir gelenek diyebiliriz belki daha böyle üçüncü olmasına rağmen, böyle bazen ilk toplantılar olur da “geleneksel” derler ya onun gibi. Toplantımızdan önce biz siyasi grup temsilcileriyle üçüncü istişare toplantımızı yaptık, gündemimizi de belirlerken yine istişare hâlinde belirledik. Bu gündemde de hatırlarsanız bir önceki toplantımızda şunu ifade etmiştik: “Geçen yıl Komisyonda görüşülüp değerlendirilen, raporları hazırlanan, oy birliğiyle kabul edilen konuların Genel Kurulda kadük kalması sebebiyle tekrardan aynı şeylerin burada tekrar tekrar görüşülmesinde, vakit kaybında bunun anlamsız olacağını düşünerek tüm siyasi parti grup temsilcilerimizle yaptığımız ortak istişarede bunu çok hızlı bir şekilde geçirebiliriz.” demiştik ve öyle olmuştu. Şimdi geriye onlardan 8 anlaşma vardı, onu da bu haftaki -yine aynı grup temsilcilerimizi de davet etmiştik- görüşmeler çerçevesinde... En son Kani Bey yoktu, telefonla sizi de bilgilendirmiş oldum bugün. Dolayısıyla yine öyle ki bu 8 madde vardı oy birliğiyle. Belki orada da ya “Farklı görüşlerimiz olabilir.” şeklinde ifadeler vardı, onun için onları çıkarmıştık öncesinde, şimdi tekrardan onları getirdik. Eğer orada farklı görüşler yoksa hemen yine çok hızlı bir şekilde geçirebiliriz; yok, şayet varsa onları da alarak oradan devam edebiliriz.

İkincisi de, yine gündeme gelen Togo, Cezayir ve Türk Devletleri Teşkilatının yatırım fonuyla, Türk yatırım fonuyla ilgili anlaşmalar var. Onlar, yine, 3 Kasım'da Türk Devletleri Teşkilatı Zirvesi olduğundan dolayı bir an önce de bunun faaliyete geçirilmesiyle alakalı... Yine, Türk Devletleri

Teşkilatı üyeleriyle birlikte olduğumuz bir toplantıda hatırlarsanız yine tüm siyasi grup temsilcilerimiz oradaydı “3 Kasımdan önce elimizi güçlendirelim, bunu da geçirelim çünkü diğer üye ülkeler hâlihazırda geçirmiş durumdalar, geri kalanlar da 3 Kasımdan önce bitirmeyi planlıyorlar, biz de bu anlamda bitirmiş oluruz” demiştik.

Son bir konu vardı, o da yine sizlerle görüştüğümüz; arkadaşlar onu gündeme koymamışlar, ben bir kez daha hatırlatmak isterim. O da yine, geçen yıl Komisyon'da görüşülen, şerhli olan anlaşmalar yani şerhle Genel Kurula iletilen, indirilen anlaşmalar vardı. O anlaşmalarda da “Bunlar da yine diğerlerine göre daha hızlı geçebilecek konular. Şerh devam ediyorsa o konuda görüşülebilir, şayet kaldırılmışsa yine hızlı bir şekilde diğerlerine oranla daha hızlı geçebilir, ondan sonra da artık normal görüşme formatımıza daha rahat geçebiliriz.” demiştik. Bu konuda da bir görüş birliğimiz oluştu tüm gruplarla, bu haftaki görüşmemizde. Dolayısıyla, bugün 14 anlaşmamız ve 1 sunumumuz var yani gündemde 15 maddemiz var; diğerlerini de hemen bir sonraki toplantımızda, bu, diğer şerhli anlaşmaları da hemen orada yapabiliriz. Belki gelecek hafta herkesin takvimine de programına da bakılabilir, hiç geciktirmeden belki bir hafta içerisinde, on gün içerisinde de bunu da yapıp geçebiliriz.

Ben tekrar tekrar teşekkür ediyorum hem katılımlarınızdan dolayı hem de verdiğiniz katkılardan dolayı.

Şimdi, Dışişleri Bakan Yardımcımız Sayın Ahmet Yıldız'ı dinlemeye geçebiliriz. Zannediyorum “Yarım saat.” dediniz; değil mi?

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI AHMET YILDIZ – Sayın Başkanım, siz ne kadar süre takdir ederseniz ona göre uyarlayacağım.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Evet, gündemin ilk sırasıyla başlıyoruz.

Buyurun.

IV. SUNUMLAR

1.- Dışişleri Bakan Yardımcısı Ahmet Yıldız'ın “Türk Dış Politikası” konulu sunumu

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI AHMET YILDIZ – Sayın Başkanım, değerli üyeler; ben ve meslektaşlarım müteşekkirimiz bu sunum fırsatı için. Bana bugün çok sayıda Genel Müdürümüz, Genel Müdür Yardımcımız refakat ediyor bu sunumu dinlemek ve soruları gerekirse cevaplamak üzere.

Tabii, geçmiş 27'nci Dönemde her ne kadar iki yıl bu Komisyonun Başkan Vekilliğini yürütmüş olsam da karşıda bulunmaktan, Meclisin huzurunda bulunmaktan heyecanlıyım. Sürçülisan olursa, sunumumuz genel bulunursa affınızı dilerim, sorularla tamamlamaya çalışırız.

Sayın Başkanım, sizin son belirttiğiniz hassasiyetleri biz de paylaştığımız için anlaşmalar konusunda, biz de yeni bir düzenlemeyle Bakanlık bünyesinde daha önce Hukuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü bünyesinde yürütülen anlaşmalar ve uluslararası hukuk konularını ayrı birimler hâline getirdik. Anlaşmalar Genel Müdürümüz Gökhan Bey ve ekibiyle bundan sonra anlaşmaların teklif edilmesinden itibaren ilgili dairelerle birlikte müzakerelere katılarak, onay süreçlerini takip ederek geçmişte yaşanan birikmeyi engellemeye çalışacağız ve daha sağlıklı ve içerikli metinler oluşturulmasına gayret edeceğiz. Aynı şekilde, Uluslararası Hukuk Genel Müdürlüğümüz de ilk defa bağımsız birim olarak faaliyete geçiyor; uluslararası alandaki gelişmeleri, uluslararası sözleşmeleri takip edecek, bizim bakımımızdan ve uluslararası kodifikasyon bakımından herhangi bir hususun atlanmamasına gayret edecek.

Sayın Başkanım, sunumumuzun özeti -paragrafların özeti- ben okurken slaytlarda yansıyacak, ben de kendimi ona uyarlayarak süreyi kısaltmaya çalışacağım. Bütüncül bir şekilde dış politikamızın temel unsurları hakkında bilgi vermeye gayret edeceğim.

Sayın Başkan, değerli üyeler; takip ettiğiniz gibi dünya, etkileri her alanda hissedilen kapsamlı bir değişim ve dönüşümden geçmekte; bu süreçte siyasi ve ekonomik alanda belirsizlikler, küresel kırılmalar yaşanmakta bunlar da zaman zaman çatışmaya dönüşmekte. Güç dengeleri değişirken jeopolitik, hatta jeoekonomik rekabet hız kazanmakta, büyük güçlerin rekabeti ve çözilemeyen ihtilaflar küresel düzeyde kutuplaşmayı artırmaktadır. Başta yakın çevremiz olmak üzere dünyanın farklı bölgelerinde çıkan krizler küresel barış ve istikrarı tehdit etmektedir. Uluslararası terörizm, kitle imha silahlarının yayılması, yoksulluk, iklim değişikliği, yönetiminde zafiyetler ve zaman zaman meşruiyet sorunları, mülteci krizi gibi, göç krizi gibi muhtelif sınamalar uluslararası güvenlik ortamını daha karmaşık hâle getirmektedir. Kural temelli uluslararası düzen aşınmakta, çok taraflılık zemin kaybetmektedir. Popülizm, aşırı milliyetçilik, yabancı ve İslam karşıtlığı maalesef tırmanıştır. Siber uzay, yapay zekâ ve kuantum başta olmak üzere çığır açan teknolojiler fırsatlarla birlikte riskleri de beraberinde getirmektedir. Tüm bu çetrefilli ve çok boyutlu sınamalarla başa çıkmada uluslararası toplum ve uluslararası örgütler yetersiz kalmaktadır.

Ülkemiz jeopolitik denklemin yaşandığı, şekillendiği, çoklu krizlerin yansımalarının yoğun bir şekilde hissedildiği coğrafyanın merkezinde yer almaktadır. Bu nedenle küresel barış, adalet ve istikrar üretecek bir uluslararası sistemin kurulması için çaba harcamak bizim için zorunluluktur. Yani uluslararası sistem ne kadar kötü işlerse en çok etkilenen ülkelerden biri biziz. Bu doğrultuda, Türkiye Yüzyılı vizyonumuz kapsamında ülkemiz söz konusu uluslararası sistemin kurucu aktörlerinden biri olmak zorundadır. Ülkemiz bölgesel ve küresel konularda söz sahibi olmaya, Türkiye Yüzyılı vizyonumuz kapsamında tam bağımsız ve millî bir dış politika konsepti uygulamaya gayret göstermektedir. Millî çıkarlarımızın korunması için sahada ve masada güçlü bir diplomasi prensibiyle hareket etmekteyiz. Bu, tabii, sadece Dışişleri Bakanlığını ifade etmiyor, devletimizle bir bütün olarak her türlü dış etki alanından bağımsız bir politika izlemeye gayret ediyoruz. Ancak bu, hiçbir şekilde karşılıklı saygıya, çıkarlara, uzlaşmaya, eşitliğe, iş birliğine dayalı çok taraflı iş birliklerini ve uluslararası örgütlere katılımımızı dışlamak manasına da gelmemelidir.

Çok boyutlu politikamızın önemli bileşenleri bütün ülkeler için hemen hemen olduğu gibi ekonomi, ticaret, enerji, güvenlik, savunma, istihbarat, kültür, iletişim gibi boyutları barındırmaktadır. Bölgemizde barış, huzuru, istikrarı ve güvenliği tesis etme hedefimiz doğrultusunda politikamızı yürütmeye gayret ediyoruz. Türkiye'nin sadece bir bölgesel güç değil, her denklemden dikkate alınması gereken kayda değer bir uluslararası aktör olduğu gerçeği artık kabul görmektedir. Küresel hedeflerimizi ilerletmek için var gücümüzle çalışmayı sürdürüyoruz. Bu amaca matuf olarak da son dönemde yine yeni bir birim olarak Küresel ve İnsani Konular Genel Müdürlüğünü kurduk, onun faaliyet alanına da gerekirse ileriki aşamalarda değinebilirim.

Yine, vurgulamak isterim ki yakın çevremizdeki ülkelerle ikili ilişkilerimizi geliştirme hedefine yönelik siyasi, ekonomik ve sosyoekonomik girişim ve adımlar, bölgesel sahiplenme anlayışıyla öncülük ettiğimiz üçlü, dörtlü ve benzer iş birliği süreçleri ve bölgesel kuruluşlar nezdinde üstlendiğimiz etkin roller yakın çevremize yönelik yapıcı tutumumuz ve ikili duruşumuzun bir yansımasıdır. Yani biz bütün uluslararası örgütlerle ilişkilerimizde sadece kendimizi değil bölgemizdeki barış ortamını ve bölgesel refahı da gözetiyoruz.

Tabii, şimdi ekrana gelecek, arz edilecek İsrail-Filistin meselesi, Suriye ve Irak'taki son gelişmeler, terörle mücadele, Yunanistan'la ilişkilerimiz, Kıbrıs konusu, Balkanlar, Kafkaslar ve Afrika Kıtası'na yönelik dış politikamız gibi başlıklarda birazdan bilgi arz edeceğim.

Tabii, bazıları faal, bazıları sözde donmuş ama her zaman çözülmeye müsait ve olası çatışmaların vuku bulduğu büyük insani kayıplara ilaveten zorunlu göç, ekonomik yıkım, tarihî mirasın ve çevrenin mahvedilmesi gerçeğiyle yaşayan bir coğrafyada ülkemiz ihtilafların önlenmesi ve barışçıl yollarla çözümü yönündeki ara buluculuk, kolaylaştırıcı çabalarıyla bu alanda öncü bir aktör konumundadır. Bu alanda da biz hem Birleşmiş Milletlerde öncü rol oynuyoruz hem de İslam İşbirliği Teşkilatının bu konudaki kapasitesini geliştirmesine öncülük ediyoruz çünkü ihtilafların çatışmaya dönüştüğü coğrafyanın önemli bir bölümünde maalesef İslam ülkeleri var.

Sayın Başkan, değerli üyeler; Gazze'ye gelecek olursak: Malumunuz olduğu üzere, olayların başında, 7 Ekim tarihinde Bakanlığımız bir açıklama yaptı; müteakiben yüce Meclis de bir açıklama yaparak bütün partilerin imzasıyla aslında uluslararası toplumun vicdanını yansıtan, iki devletli, barış temelinde müzakerelere başlanması, sivillerin hedef alınmasının durdurulması ve sivillerin serbest bırakılması konusunda uluslararası topluma da mesaj verecek ciddi bir iletişim sağlamış oldular. Sayın Cumhurbaşkanımız, Sayın Bakanımız ve bizler de muhataplarımızla sürekli temas hâlindeyiz. Bazılarını basından izliyorsunuz, Sayın Cumhurbaşkanımız çok sayıda temas yaptı, Sayın Bakanımız da dün Cidde'de İslam İşbirliği toplantısındaydı, ondan önceki gün de Mısır'daydı. Buna ilaveten, 21 Ekim tarihinde Mısır'da birçok ülkenin katılımıyla -bunların bazıısı Orta Doğu ülkeleri, bazıısı diğer kıtalardan- Devlet ve Hükûmet Başkanları Zirvesi'nde bu konu ele alınacak, muhtemelen Cumhurbaşkanımız, eğer bir sıkıntı olursa Bakanımız orada olacak.

Gazze şeridine yönelik aynı yardımlarımızın ilk sevkıyatı Mısır El Arish Havalimanı'na 13 Ekim günü ulaştı, şimdi de peyderpey devam ediyor. Gemiyle de yardım gönderme hazırlıklarımız sürüyor. Kısaca kalemlerini vermem gerekirse: Şu ana kadar ulaşanlar arasında 5 bin adet battaniye, 3 bin civarında gıda kolisi, 20 bin tıbbi malzemedan oluşan koli, buna benzer... Bunlar Mısır'a ulaştı, Mısır makamlarıyla iş birliği içinde muhafaza ediliyor, Refah Kapısı'ndan imkân verildiği ölçüde Gazze'ye ulaştırılacak. Gazze Şeridi'nde dün itibarıyla yaklaşık 700 kişi tahliye beklemekteydi; bunlardan 322'si Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı, 104'ü Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti vatandaşı, 214'ü Türk vatandaşı yakını Filistinli -evli olanlar var, kuzen, yeğen gibi yakınlık olanları var- Anadolu Ajansı, TRT ve Sağlık Bakanlığı personelimiz gibi 55 kurum personelimiz.

Gazze'deki yaralıların ülkemizde veya bölgede kurulacak bir hastanede tedavisine yönelik hazırlıkları da yürütüyoruz.

Tabii, bazı ülkelerin haklı olarak, Refah sınırının açılmasının İsrail'in Gazze'yi boşaltma planına hizmet edeceği yönünde, yeni bir "Nakba" yaşanacağı yönünde endişeleri var. Bu nedenle, şu anda Gazze'den geçişler ve insani yardımın ulaştırılması maalesef sorunlu durumda. Buna benzer şekilde Mısır'ın beyanları var, ayrıca, Ürdün Kralı Abdullah da Ürdün'e ve Mısır'a mülteci gelmemesinin kırmızı çizgilerini teşkil ettiğini açıkladı. Bunları insani yardımların ulaşmasındaki sıkıntıları anlatmak için söyledim. Bunların bazıları haklı olabilir, bazıları sadece o ülkelerin pozisyonunu yansıtıyor olabilir. Özetle, Refah Kapısı henüz insani yardımlar için tam olarak açılmadı. Bugün itibarıyla, dün Biden ziyaretinden sonra 20 tır için bir izin alındığı bilgisini siz de gördünüz.

Sayın Başkan, tabii, siyasi olarak bakarsak Hamas'ın İsrail'e saldırısından sonra değişik ülkelerden farklı mesajlar geldi. Arap ülkeleri ve diğer birçok ülke bunun aslında İsrail'in uygulamalarının bir sonucu olduğunu, işgal uygulamalarının sonucu olduğunu belirtirken bazıları bunun sadece bir saldırı, terörizm vakası olarak görmeyi tercih ettiler. Dolayısıyla, Birleşmiş Milletlerde de aynen sizin belirttiğiniz gibi bir tıkanma oldu, uluslararası örgütlerin işleyişinde. Hem Rusya Federasyonu'nun öncü olduğu hem Brezilya'nın öncü olduğu iki ayrı karar tasarısı da Güvenlik Konseyinde kabul edilmedi. Biliyorsunuz, Amerika Birleşik Devletleri Başkanı dün İsrail'i ziyaret etti, İsrail'e her

zamanki gibi -bence- yine ölçsüz destek beyanlarında bulundu. Maalesef, Amerika'nın tavrı hiçbir şekilde dengeli değil ve barışa hizmet etmiyor, her zaman İsrail'e açık çek şeklinde algılanıyor. Bu nedenle de biliyorsunuz, Filistin Devlet Başkanı Mahmud Abbas, Amerika Birleşik Devletleri Başkanı Biden'la görüşmedi.

Sayın Başkan, bu konuda benim görüşümü veya Bakanlığımızın görüşünü üyeler merak ediyor diye düşünüyorum. Tabii ki sivillere saldırı kabul edilemez -televizyonlarda gördük- hele bu şekilde hedef alınmaları. Biz bir ay önce Birleşmiş Milletler Genel Kurulu toplantıları nedeniyle New York'taydık, o zaman daha bu saldırı yoktu. Filistin'le ilgili bütün toplantılarda, Batılı ülkeler dâhil herkes, Amerika Birleşik Devletleri hariç, artık, İsrail'in uygulamalarının barış müzakerelerini anlamsız kıldığını özellikle vurguladılar ve bunun tehlikelere yol açabileceğini özellikle vurguladılar. Dolayısıyla, hadiseler bu yandan bakmak, Filistinlilerin artık haklarının kendilerine verilmesinde iki devletli çözümden ümidi kestikleri, İsrail'in hiçbir şekilde bunu telaffuz etmediği, Amerika Birleşik Devletleri'nin dâhil, bir dönemde bu saldırının gerçekleşmiş olması tabii ki tutum almayı da herkes için biraz hassas kıldı. Tabii, sadece bu değil, İsrail'in uygulamaları, son dönemde özellikle yerleşimlerin artması, yeni Filistin topraklarının ilhak edilmesi demeçleri, Mescid-i Aksa'ya yönelik tecavüzlerin artması ve bunlardan en önemlisi de onur kırıcı bir şekilde maalesef, Yahudi yerleşimcilerin yerli Filistin halkına olan şiddeti... Dolayısıyla bu, hakikaten, herkesin beyan ettiği bir husustu. Açıklamalarımızda belirtildiği üzere, inşallah, yakın zamanda şiddet durur ve iki taraf iki devletli çözüm temelinde -esasen 1948'den beri uluslararası toplumun tavrı bu- görüşmelere başlar.

Sayın Başkan, Suriye'ye gelecek olursak, biliyorsunuz, o konunun içeriğine geleceğim ama DEAŞ'la mücadele konusu uluslararası gündemde çok önde. Türkiye, bu koalisyonun kuruluşundan bu yana aktif bir üyesi. Bu doğrultuda, Silahlı Kuvvetlerimiz tarafından Suriye ve Irak'ta yaklaşık 4.500 DEAŞ teröristi tarafımızdan etkisiz hâle getirildi. Bunların hepsini biz Birleşmiş Milletler Şartı ve kararları temelinde yaptık. Bunlar arasında tabii ki Fırat Kalkanı Harekâtı, Zeytin Dalı Harekâtı ve Barış Pınarı Harekâtı; bunlar önemli operasyonlar ve önemli neticeler aldığımızı da düşünüyoruz.

1 Ekimde Ankara'da gerçekleşen terör saldırısı sonrasında, meşru müdafaa haklarımız doğrultusunda Irak ve Suriye'de PKK-YPG terör hedeflerine yönelik Silahlı Kuvvetlerimiz ve İstihbarat Teşkilatımız tarafından kapsamlı operasyonlar yapıldı. Bu çerçevede, Tel Rıfat, Cezire ve Derik bölgelerinde bölücü terör örgütünün yetenek ve gelir kaynakları sistemli bir şekilde hedef alınarak imha edildi.

Suriye bağlamında özellikle rejimle görüşme süreci hakkında sorular gelebileceğini tahmin ettiğimiz için ona değinmek gereğini duydum. Suriye'nin toprak bütünlüğü ve birliğinin korunması temelinde Suriye ihtilafına siyasi çözüm bulunması, terör unsurlarının ortadan kaldırılması, Suriyelilerin gönüllü, güvenli ve onurlu bir şekilde ülkelerine geri dönüşlerinin sağlanması için çabalarımız sürüyor. Bu amaçlara yönelik olarak Suriye rejimiyle görüşme süreci esasen başlamıştır. İlk olarak 28 Aralık 2022 tarihinde başlayan temaslar, toplantılar yapıldı. Rusya ve İran'ın da dâhil olduğu dörtlü sürece ön koşulsuz bir şekilde devam edilmesi yönünde irademiz sürüyor. Takdir buyurulacağı üzere bu sürecin devamı ve başarıya ulaşması için ilgili tarafların gerçekçi bir tavır sergilemesi, iyi niyeti elzemdir.

Öte yandan, deprem sonrası dönemde aralarında Suudi Arabistan ve Mısır'ın da bulunduğu bazı Arap ülkeleri rejimle temaslarını artırmışlardır. Çeşitli temasların devamında, 1 Mayıs'ta Arap Ligi, Amman bildirisiyle Suriye'yi Arap Ligine davet etmiştir ancak rejime bazı beklentilerini ön şart olarak koymuştur, rejim henüz bu şartları karşılamadığı için ilerleme sağlanamamıştır. Arap Liginden bu toplantılara katılan ülkelerin bize söylediği şu anda budur. Bu şartlar arasında, tabii, Suriyeli göçmenlerin, mültecilerin geri dönüşü için gerekli ortamın yaratılması da vardır. Biz bu konuda Arap Ligiyle de temas ve iletişim içindeyiz.

Tabii, Sayın Başkan, Suriye konusundaki görüşmelerde ilkeli tavrımız sürüyor. Suriye de benim görev alanımda olduğu için şunu söylemek isterim: Suriye rejimi gerçekçi davranmalıdır. Görüşmelerin ilk maddesi Türk askerinin çekilmesi olamaz. Tabii ki bizim Suriye'nin toprağında gözümüz yok ama önce çekilmeyi kolaylaştıracak, çekilme sürecine gidecek adımların atılması konuşulmalıdır. Bizim sürece dair görüşümüz bu şekildedir yani görüşme sürecinde bizden kaynaklanan bir tıkanma yoktur, rejimin her zamanki gibi gerçekçi olmayan beklentileri görüşme sürecini şu anda beklemeye almış görünmektedir.

Irak'ta görece bir istikrar sağlanmış durumdadır. İlişkilerimizi olumlu bir gündem temelinde her alanda ilerletmeyi hedefliyoruz. Bu anlayışla karşılıklı temaslarımız da ivme kazanmış durumdadır. Son iki ayda Dışişleri Bakanımız ile Ticaret ve Ulaştırma Bakanlarımız Irak'ı ayrı ayrı ziyaret ettiler. AK PARTİ Büyük Kongresi vesilesiyle ülkemize gelen Iraklı liderler de Cumhurbaşkanımız tarafından kabul edildiler. İlişkilerimizi mümkün olduğu mertebe kurumsal bir zemine oturtmak için cidden çaba sarf ediyoruz. Başbakan Sudani'nin altyapı yatırımlarına önem veren, yeniden imar çalışmalarına önem veren yaklaşımını takdir ediyoruz, biz de ona cevap vermek için çalışıyoruz. Bu kapsamda Kalkınma Yolu Projesi öne çıkıyor, bu stratejik bir girişim. Bunun bağlantısallığı artırdığı gibi bölgesel refaha ve istikrara büyük katkıda bulunacağını düşünüyoruz. Projenin doğal ortağı olarak Irak'ı destekliyoruz.

Türkmen kardeşlerimizin Irak'taki haklarını, statülerini yakinen takip ediyoruz. Ben de geçmişte bu dosyada çoğunlukla çalıştığım için günbegün izliyorum. Hiçbir şekilde oldubittilerle Türkmenlerin haklarının çiğnenmesine izin veremeyiz.

Maalesef, bugün Irak topraklarının önemli bir bölümü ya PKK'nın işgali altında ya da etkisi altında, Süleymaniye'deki durum bu konuda çok üzücü. Biz bu konuda bazı müeyyideler getirdik biliyorsunuz uçuş, hava sahalarıyla ilgili. İnşallah KYB yönetiminin bu tavrını değiştireceğini ümit ediyoruz. Irak Anayasası uyarınca Irak Hükûmetinden ve bölgesel yönetimden gerekli tedbirleri almasını bekliyoruz.

Sayın Başkan, değerli üyeler; Ukrayna'daki savaşın en başında durdurulması, daha sonra sona erdirilmesi için Türk Hükûmetimizin ve Cumhurbaşkanımızın yaptığı girişimleri ve alınan neticelerin bir kısmını Sayın Başkan özetledi, ben bunlara değinmeyeyim. En başında İstanbul'da bir araya getirildiler biliyorsunuz, daha sonra tahıl anlaşmaları imzalandı. Cumhurbaşkanımız Lviv'i ziyaret etti. Esir takası çabalarımızdan kısmen netice alındı. Değişik seviyelerde iki tarafla dengeli görüşmeler yapıldı. Tabii, ben burada NATO Parlamenter Asamblesinde ve Avrupa Konseyinde de Meclis adına görev yaptığım için dengeli tutumumuzun orada gördüğü takdire de yakinen Parlamento olarak şahit oldum.

İlkeli tutumumuz bellidir. Ukrayna'yı bir yandan desteklerken Rusya'yla da pragmatik ilişkilerimizi muhafaza etmenin gayreti içindeyiz. Montrö'yü ruhuna ve lafzına uygun olarak hâlâ uygulamaya devam ediyoruz, öyle de devam edeceğiz.

Terör konusuna gelince, bölgesel ve küresel güvenliğe tehdit oluşturan terörün tüm biçimleriyle mücadeleimizi aralıksız sürdürüyoruz. Ülkemiz ABD'yle birlikte Terörizmle Mücadele Küresel Forumu'nun kurulmasına öncülük yapmış ve 2011-2016 döneminde Eş Başkanlığını yapmıştı. Ayrıca Terörizmle Mücadele Küresel Forumu kapsamındaki "Horn of Africa" yani Afrika Boynuzu Çalışma Grubunun Eş Başkanlığını da AB'yle birlikte yürüttük.

Ülkemiz, yabancı terörist savaşıçılardan kaynaklanan tehdide karşı uluslararası düzeyde alınan güvenlik önlemlerinin artırılması çalışmalarına etkin katkı sağlamaktadır. Ayrıca, DEAŞ'la Mücadele Uluslararası Koalisyonunun etkin bir üyesi olup bu koalisyon bünyesindeki YTS Çalışma Grubuna yani Yabancı Terörist Savaşıçılar Çalışma Grubuna Eş Başkanlık yapmayı da sürdürmekteyiz.

Yurt dışında FETÖ yapılanmasıyla mücadeleimiz kararlılıkla sürmektedir.

Tabii, çok önemli meselelerimizden Yunanistan'la ilişkilerimize de gelince; son dönemde yakalanan olumlu iklimin sürdürülmesi hem iki ülke hem de bölgemiz için yararlı olacaktır. Her iki ülkedeki seçimlerin ardından kurulan hükümetlerin, istikrar ortamının bir fırsat penceresi sunduğunu düşünüyoruz. İlişkilerimizi olumlu gündem temelinde, samimi ve yapıcı bir diyalogla ilerletmeyi arzu ediyoruz.

Cumhurbaşkanımız ve Yunanistan Başbakanı Miçotakis BM Genel Kurulu marjında 20 Eylülde görüştüler, önümüzdeki dönemde iki ülke arasındaki temasların sıklaştırılması konusunda mutabakata vardılar. Bu doğrultuda, Yüksek Düzeyli İşbirliği Konseyi 5'inci Toplantısı'nın yani Cumhurbaşkanı ve Başbakan tarafından Başkanlık edilen bu toplantının 7 Aralık 2023'te Selanik'te düzenlenmesi için anlaşmaya varıldı. Bu doğrultuda, iki gün önce ilgili Bakan Yardımcımız başkanlığında bir heyet Yunanistan'a giderek istişari görüşmelerini sürdürdüler.

Tabii, ülkemizdeki Rum Ortodoks azınlığının durumunu iyileştirmek için son yıllarda atılan adımlarla ilgili daha önce bu Komisyona sunum yapılmıştı. Ben de katıldım, diğer üyeler vardı ama gerekirse tekrar yapılır. Biz bu adımların Yunanistan'daki Türk azınlık için de karşılık bulmasını, etnik kimliklerin ifadesini, dinî özgürlükler ve ilim, eğitim alanlarındaki sorunların çözülmesini Yunanistan'dan bekliyoruz. Bunu hem ikili olduğu gibi hem de biliyorsunuz, bu konuda Avrupa Konseyinde AIHM'in bir kararı var, onun uygulanması yönünde de çabamızı sürdürüyoruz.

Doğu Akdeniz'deki hidrokarbon kaynakları meselesinin biri doğrudan Kıbrıs meselesi, diğeri ise bölgedeki deniz yetki alanlarının ilgili tüm kıyıdaşlar arasında uluslararası hukuka uygun olarak sınırlandırılması olmak üzere 2 boyutu var. Deniz yetki alanlarının hakkaniyet ilkesi çerçevesinde -ki bu ilke Deniz Hukuku Sözleşmesi'nde var- sınırlandırılmasını savunuyoruz. Kıbrıs Türklerinin meşru hak ve çıkarlarının savunulması her zaman önceliğimiz, her hâlükârda diyalog ve iş birliği kanallarını açık tutmaya gayret ediyoruz.

Tabii -ben de geçmiş dönemde, değişik seviyelerde Yunanlı muhataplarla birlikte görev yaptığım için- Türkiye ile Yunanistan arasında Parlamentolar arasındaki ilişkiler maalesef çok sınırlı kalıyor. Bunda da Yunan Parlamentosunun vaktiyle aldığı bir karar var; onu biliyorsunuz, Türkiye'nin bu kara suları ile ilgili tavrına cevap olarak. Biz bunu hiçbir şekilde doğru bulmuyoruz, tam tersine, eğer dostluk grupları kurulursa iki Parlamento arasında bunun ilişkilere olumlu yansıtacağını, faydası olacağını anlatıyoruz. Onlar da bunu kısmen anlamakla beraber şu anda bu konuda bir irade göstermediler. Dileyelim, önümüzdeki dönemde de dostluk grupları ve diğer şekilde iki Parlamento arasında ilişkiler başlasın.

Sayın Başkan, değerli üyeler; dün bir İtalyan heyetiyle beraberdik. Orada da söylediğim şeyi burada da söylemem de fayda var; onlara söyledim. Uluslararası toplumun, özellikle Avrupa Birliğinin bu konuda Türkiye'ye bir teşekkür borcu var. Libya'da bizim sağladığımız istikrar hakikaten herkesin, Libyalıların ve bölgenin yararına oldu. Şimdi, artık Libya'da seçimleri konuşuyoruz, başka projeleri konuşuyoruz. Önümüzdeki dönem inşallah -devlet kurumlarının birleştirmesini konuşuyoruz, millî orduyu konuşuyoruz yani birleşik orduyu konuşuyoruz- seçimlerin yapılarak Libya halkının kendi iradesinin yansması ve kendi işlerini kendi eline almasını sağlayacağız ve bu da Türkiye'nin uluslararası topluma, dünya barışına bir hizmeti olarak bence tarihe geçecek.

Libya meselesinin geçmişine değinmiyorum ama bunları söylememin bir hedefi var. Maalesef, birçok aktör hâlâ Libya'da seçim yapılmaması için çalışıyor. Bunda iyi niyetli olanlar var, kötü niyetli olanlar var, şüpheci olanlar var ama biz kendi tavrımızın doğru olduğuna inanıyoruz.

Kıbrıs'a gelince, bu konuda tabii geçmişî çok anlatmama gerek yok artık. En azından Annan Planı'ndan sonra Kıbrıs Rum tarafının bölgede eşitlik temelinde bir çözüm istemediği anlaşıldı. Dolayısıyla bence o zamandan itibaren federal çözüm sorgulanmaya başlanmış olmalıydı ki başlanmıştı. Crans Montana ve son gelişmeler ışığında da artık Kıbrıs Türkleri iki devletli çözümü gündeme getirdiler, biz de onları destekliyoruz. Bu konuda, zaman zaman uluslararası toplantılarda bize soru yöneltiliyor. Tabii, biz, geçmişte Kıbrıs'ta iki bölgeyi çözümü de destekledik ama şu anda Kıbrıs Türkünün iradesi iki devletten yana ve bu konuda çaba göstermeye devam edeceğiz.

Sayın Başkanım, zamanımız var ise Balkanlar'a geçeceğim. Türkiye ile Balkanlar arasındaki ilişkileri köklü, geçmişe dayanan ortak değerlerimiz ve aslında coğrafya belirliyor, bazılarıyla ittifak bağlarımız da var; bu nedenle, Balkanlar'daki istikrarı Avrupa güvenliğinin de temel dayanaklarından biri olarak görüyoruz, verilere girmeyeyim. Bunun bir örneği, tabii, üçlü mekanizmalar -az önce söyledim- üçlü, dörtlü mekanizmalar bölge ülkeleriyle ama en somut örneğini şöyle ifade edebilirim: Biliyorsunuz, Bosna-Hersek Dayton'dan kaynaklanan sorunlarla boğuşuyor. Bizim Avrupa Birliği sürecimiz her ne kadar sekteye uğramış olsa da biz Bosna-Hersek'in Avrupa Birliği üyeliğini desteklediğimizi her zaman söylüyoruz. Bu, zaman zaman sorgulanıyor, "Türkiye kendisi Avrupa Birliğinde değilken neden Bosna'nın Avrupa Birliğine girmesini desteklesin?" Bu, bizim ilkeli tutumumuzdan kaynaklanıyor. Biz "Euro-Atlantic" dediğimiz yani Avrupa-Atlantik sürecinin bu ülkelerin, Batı Balkan ülkelerinin yararına olduğuna inanıyoruz ve bu saikten hareketle bu süreçleri destekliyoruz. Kurumlarımız -birçoğunuz ziyaret etmiş olabilirsiniz- Balkan ülkelerinde, özellikle Batı Balkanlar'da son derece önemli projeler yapıyorlar; bunların içinde okullar var, sağlık projeleri var, eğitim projeleri var ve bunlar da başta Avrupa Birliği olmak üzere aslında bütün bölge ülkeleri tarafından ve dünya ülkeleri tarafından takdirle karşılanıyor.

Kafkasya'ya geçecek olursam, İkinci Karabağ Savaşı'nın sona ermesiyle birlikte Güney Kafkasya'da kapsamlı bir normalleşme için fırsat penceresi oluştuğuna inanıyoruz. Son üç yıl boyunca Ermeni tarafının İkinci Karabağ Savaşı'nı bitiren Üçlü Bildiri'yi tam anlamıyla uygulama konusunda isteksiz davrandığına, zaman zaman da bunun aksine beyanlarda bulunduğu şahit olduk. Bunların sonucu olarak Azerbaycan kendi topraklarının güvenliğini ve istikrarını korumak için egemenlik hakları çerçevesinde son operasyonu başlattı ve başarılı oldu. Bu operasyon sonrasında Karabağ'daki yasa dışı militan gruplar silahlarını tamamen teslim ettiler ve ayrılıkçı sözde yönetim feshedildi. Böylece, bölgede otuz yıldır devam eden adaletsizliğe son verilmiş oldu. Zaman zaman, Azerbaycan tarafından etnik temizlik yapıldığına dair ileri sürülen iddiaları haklı bulmuyoruz; bu iddialar barış çabalarına da katkı sağlamıyor. Nitekim Karabağ'da sivillere yönelik herhangi bir baskı ya da şiddet vakası olduğunu bilmiyoruz, bölgedeki uluslararası gözlemciler de bu yönde bir teyitte bulunmadılar. Azerbaycan ile Ermenistan arasında egemenlik ve toprak bütünlüğü ilkeleri çerçevesinde kapsamlı bir barış anlaşmasının imzalanması büyük önem taşıyor. Esasen üç yıllık sürede Ermenistan bu konuda gayret gösterseydi belki bu operasyona da gerek kalmayabilirdi.

Stratejik ortağımız Gürcistan'la ilişkilerimizin daha da derinleştirilmesi ve çeşitlendirilmesini hedefliyoruz. Gürcistan'ın toprak bütünlüğü meselesindeki ilkeli tutumumuz da hepimizin malumu.

Sayın Başkan, değerli üyeler; 2005 yılında Afrika Birliğine gözlemci üye olan ülkemiz kıtanın stratejik ortağı ilan edilmiş, aynı yıl İstanbul'da Birinci Türkiye-Afrika Ortaklık Zirvesi düzenlenmiş ve bazı mekanizmalar kurulmuştu. Malabo'da da daha sonra 2014 yılında 2'ncisi yapılan zirveye ben de Cumhurbaşkanımızla katılma imkânı bulmuştum; daha sonra da İstanbul'da 3'üncü zirveyi yaptık. İnşallah, 4'üncü zirveyi de 2026 yılında planlandığı gibi yapacağız.

Türkiye'nin bu ilgisine Afrika ülkeleri de kayıtsız kalmadılar. 2008'de 10 olan Ankara'daki Afrika büyükelçiliklerinin sayısı hâlihazırda 38'e yükseldi. Bizim büyükelçilik sayımız da şu anda, yanlış hatırlamıyorsam, sadece 3 ülke dışında bütün Afrika'da büyükelçilik açmış olduk; onların da kararnamele hazırlanmış durumda.

Son beş yıllık dönemde yapılan karşılıklı ziyaretlerin sayısı 500'ü aştı. Maarif Vakfımız Avrupa'nın dört bir yanında 154 eğitim kurumu ve 17 öğrenci yurdu işletiyor, 17 bin civarında öğrenciye eğitim veriyor. 54 Afrika ülkesinden bursiyerlerin sayısı ülkemizde 13 bine ulaşmış vaziyette. Türkiye'de eğitim gören bursiyerler Afrika'da önemli makamlara geliyorlar. TİKA'nın Afrika'daki temsilcilik sayısı ise 22'ye ulaştı. Zaman zaman önünüze geliyor; Afrika'daki 30 ülkeyle yatırımların teşviki ve korunması anlaşması, 13 ülkeyle çifte vergilendirmeyi önleme anlaşması, 5 ülkeyle serbest ticaret anlaşması imzaladık.

Tabii, en büyük yatırımımız, gayretimiz Somali'de. Somali'nin ihtiyaçları nedeniyle, Somali'nin önemi nedeniyle Somali hükûmetine bugüne kadar verdiğimiz desteği sürdürüyoruz. Bunun bir ayağı terörle mücadele ama esas, Somali devletinin yeniden inşası, kurumlarının inşası. Dolayısıyla, burada, Somali güvenlik güçlerine -asker, polis dâhil- eğitim veriyoruz ve inanıyorum ki biz neticelerini de alıyoruz. Bunu kendi değerlendirmelerimizde olduğu gibi, Somali tarafından ve uluslararası toplumdan gelen değerlendirmelerde, bize geri dönüşlerde de görüyoruz.

Maalesef, Afrika'da, az önce Libya'dan bahsettim; inşallah, orası istikrara kavuşuyor ama bazı başka ülkelerde yeni çatışmalar var. Sudan'daki çatışmaların bir an önce sona ermesi, barış ortamının tesisi için çaba gösteriyoruz. Burada da dengeli bir politika izliyoruz. Bu, hem ülkenin, Sudan'ın çıkarına dayalı hem de meşruiyete dayalı. Biliyorsunuz, Egemenlik Konseyi Başkanı Burhan, geçen ay Türkiye'yi ziyaret etti ve Sudan'da sadece biz değil, uluslararası toplumla birlikte de bir şeyler yapma gayreti içindeyiz.

Avrupa Birliği üyeliği hedefimiz devam ediyor. Ben, tabii, otuz beş yıllık bir diplomat olarak bu hedefi çok önemsiyorum, bütün meslektaşlarımız aslında öyle. Tabii, şu anda süreçte milletimizi rencide eden bazı durumlar var, bir an önce onların düzeltilmesini bekliyoruz. Fasılların açılması, tabii, önemli ama öncelikle vize serbestisi sürecinin başlaması... Bu, 2016'da yaptığımız göç mutabakatında da hızlandırılması gereken bir husustu; diğeri de gümrük birliğinin güncellenmesi. Bu da uzun süredir masada olan bir konu; maalesef, iş adamlarımıza, şirketlerimize ve ekonomimize haksız sonuçlar doğuran, vaktiyle iyi olan ama şu anda güncellenmesi gereken bir konu.

NATO'yu, tabii dünyanın, tarihin en güçlü ve başarılı savunma ittifakı olarak görüyoruz. NATO, Avrupa-Atlantik güvenliğinin belkemiği. Savunma ve güvenlik politikamızın belkemiğini oluşturan NATO'da ülkemiz, farklı coğrafyalardaki misyonlara en fazla katkı sağlayan ilk 5 müttefik arasında yer alıyor. 2'nci büyük orduyuz. NATO ortak bütçesine katkı sağlama bağlamında da 8'inci sıradayız. NATO'nun bütün üyelerinin karşı karşıya olduğu güvenlik tehditleri ve endişelerini eşit oranda gözetmesi için çaba sarf ediyoruz. Bu çerçevede, bazı NATO ülkelerinin Suriye ve Irak'ta PKK'yle olan açık ve örtülü iş birliğine hemen son vermeleri gerektiğini; terörizmin, NATO'nun karşı karşıya olduğu iki ana tehditten biri olduğunu her vesileyle yineliyoruz.

Ankara'da -biraz önce bahsettiğim- yaşanan terör eylemini hayata geçirenlerin Suriye'de eğitim aldıkları tespit edilmişti. Bu durum, terörizmin sınır aşan boyutuyla, bununla mücadelede iş birliği ve dayanışmanın önemi kadar, terör örgütleriyle çıkar temelli ilişkiye girmenin yanlışlığını da bir kez daha ortaya koydu. Tabii, bu konu, biliyorsunuz, bizim İsveç'in NATO üyeliği müracaatı konusundaki tutumuza da esas teşkil ediyor. Biz, imzalanan mutabakatın arkasındayız. İsveç yükümlülüklerini yerine getirdiği takdirde aynen Finlandiya'da olduğu gibi gerekli onay süreci başlatılacaktır. Esasen

NATO'nun genişlemesi konusundaki ilkemiz geçerlidir. Biz, NATO'nun Batı Balkanlara da ve uygun olan, kriterleri yerine getiren diğer müracaatçılara da açık olması gerektiğini savunuyoruz. Bu tavrımızı 1990'lı yıllarda net gösterdik, son derece ciddi ihtilaflarımızın olduğu ülkelerin dahi NATO'ya girmesini veto etmedik, hatta birçoğunu teşvik ettik. Aynı durumumuz geçerlidir ama maalesef, İsveç'teki uygulamalar da şu günlerde buna pek müsait değil.

Türk Devletleri Teşkilatının ileri entegrasyon aşamasına taşınmasına önem veriyoruz. Bu bağlamda Türk Devletleri Teşkilatı hakkında da bilgi arz etmek isterim. Buradaki mekanizmaları kurumsallaştırıyoruz, çeşitlendiriyoruz. Türk Devletleri Teşkilatı üyelerinin kendi aralarındaki ticaret 15 milyar doları geçti. Biz, bu bölgede yani TDT ülkeleri içinde en büyük 5 yatırımcı arasındayız. Bazılarında müteahhitlik sektörümüz ön planda, 84 milyarı aşan 2 bin dolayında projeyi müteahhitlerimiz tamamladılar. Üçlü mekanizmalarla bölgede ulaştırma ve enerji alanlarındaki iş birliğini güçlendirmeye çalışıyoruz. Türk Devletleri Teşkilatı teşkilat olarak da Orta Asya ve Türk dünyasıyla ilişkilerimizin çok taraflı çerçevede geliştirilmesi için bir platform hizmeti görüyor. TDT yani Türk Devletleri Teşkilatı tüm katılımcıların gayretiyle uluslararası alanda faaliyetleri yakından izlenen bir örgüt hâline geldi. Bunu şuradan görüyoruz: Üçüncü ülkeler de bir şekilde bilgi almak, gözlemci olmak, çalışmalarına katılmak konusunda bizlerle temas ediyor. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti de, biliyorsunuz, anayasal adıyla ve bayrağıyla bu Teşkilata gözlemci üye -onun detaylarına çok girmeyeyim- oldu. Teşkilat bünyesinde kurulan Türk Yatırım Fonunun önemli bir işlevi yerine getireceğini düşünüyoruz çünkü ekonomi her zaman entegrasyonda bir birleştirici rol oynuyor; bu konuda da öyle olacağını düşünüyoruz.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Toparlayabilirsek memnun olurum.

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI AHMET YILDIZ – Tamam.

Sayın Başkan, biliyorsunuz, 30 ülkeyle yüksek düzeyli istişare, iş birliği -bazılarına “stratejik” diyoruz, bazılarına “yüksek düzeyli” diyoruz- mekanizmaları kurduk. Bunlar -az önce bir kısmını bahsetmiş olduğum, hiçbir sunum dış politikanın tamamını kapsayamaz- hedeflerimize ulaşmakta bize önemli imkân sağlıyorlar.

Enerji konusuna gelecek olursam; biliyorsunuz, TANAP Doğal Gaz Boru Hattı, Hazar Geçişli Doğu-Batı Orta Koridor gibi enerji ve ulaştırma alanlarında yani bağlantı ve enerji projelerinde ülkemiz öncü rol oynuyor.

Uluslararası alana yeni katılan, literatüre yeni giren konular var, yeşil enerji buna benzer; onlara da ilgisiz kalmıyoruz.

Sayın Başkanım, Asya'yla ilişkilerimizi hem ikili hem de çok taraflı bazda geliştirmeye çalışıyoruz. Yine, bunun bir yansıması olarak, Asya ülkeleri değişik ikili siyasi dairelerimizin konusu olmakla beraber, Asya'yı bir bütün olarak izlemek, süreçlere katılmak ve dışarıda kalmamak için ayrı bir Asya Genel Müdürlüğümüz kuruldu; ona “Yeniden Asya” diyoruz aramızda ama. Dolayısıyla, burada gelişen bütün inisiyatiflere ve ikili iş birliği imkânlarına yakinen vâkıfız ve o konuda gayret sarf ediyoruz.

Aynı şekilde, Latin Amerika ve Karayipler ülkeleriyle de ilişkilerimizi çeşitlendirdik, diplomatik temsilcilik sayımız 16'ya ulaştı ama olmayanlarla da birçok istişare mekanizmasını hayata geçirdik.

Sayın Başkanım, tabii, bir diğer konu, biz, cumhuriyetimizin 100'üncü yılı ama Hariciye olarak da Hariciyenin 500'üncü yılını kutluyoruz, gururluyuz. Bir de bu yıl vatandaşlarımıza, özellikle yurt dışında yaşayan vatandaşlarımıza Hariciye tarafından verilen hizmetleri de bir gözden geçirdik; bunların başında tabii, özellikle konsolosluk hizmetleri geliyor. Dış temsilcilik sayımızın artmasıyla birlikte ki bugün 260 dış temsilciliğimiz var; temsilcilik sayısı bakımından dünyada 5'inci sıradayız, hâlâ daha açacağımız yeni temsilcilikler var, belki 4'üncü sıraya yükseleceğiz. Aynı şekilde konsolosluk

temsilcilikleri sayımız da böylece artmış oldu. Vatandaşlarımızdan –hakikaten çok duyulanıyoruz- çok önemli teşekkür mesajları alıyoruz. Tabii, neticede bu bir hizmet, teşekkür gerekmiyor ama meslektaşlarımızı motive ediyor. Temsilcilik rakamlarını verecek olursam; büyükelçilik sayımız 146, daimi temsilcilik yani uluslararası kuruluşlardaki temsilciliklerimiz 13, başkonsolosluk sayımız 98, 1 konsolosluk, 1 konsolosluk ajansı ki bu Süleymaniye, 1 de ticaret ofisimiz tanınma imkânı olmayan Tayvan’da faaliyet gösteriyor.

Sayın Başkanım, bir diğer konu; tabii, Afganistan, Hindistan, Güney Asya. Afganistan’la tanıma olmadan, Taliban’ı tanımadan Afganistan’ın yararına pratik bir işbirliği yürütüyoruz; zaman zaman haberlere de yansıyor. Yaptırım rejimini de ihlal etmeden, bunları da gözeterek bir yandan -basına da yansıyor son dönemde- Türkiye’deki kaçak Afgan göçmenlerin ülkelerine gönderilmesi ama öbür taraftan da Afganistan’a insani yardımların, ekonomik projelerin yapılabilmesi için hem biz hem STK’lerimiz hem de inanın özel sektör ciddi bir gayret gösteriyoruz.

Sayın Başkanımın, önümüzdeki dönemde ilgili genel müdürlerimiz, genel müdür yardımcılarımız, dostluk grupları başkanlarıyla tanışacaklar, değişenlerle değişenler ve parlamenter diplomasinin en iyi şekilde yürütülmesi için meslektaşlarımız, ben ve Bakanımız elimizden geleni yapacağız.

Dediğim gibi bu koltuğun acemisiyim, sürçülisan ettiysem, sunumumuz genel kaldıysa, atladıysak affla. Bir şeyler daha vardı ama kısa kestim soru-cevaba vakit ayırma arzumuz nedeniyle.

BAŞKAN FUAT OKTAY - Evet, çok teşekkür ediyorum. O koltuğun acemisi olabilirsiniz de bu koltukların tecrübelisisiniz diye biliyoruz. Ben tekrar, bu geniş kapsamlı sunumdan dolayı teşekkür ederim.

Şimdi varsa soru, görüş ve önerilere açıyorum.

Buyurun Namık Bey.

NAMİK TAN (İstanbul) - Sayın Başkanım, öncelikle, bugün burada bulunan meslektaşlarımı Sayın Ahmet Yıldız Başkanlığındaki Dışişleri heyetini hem hasretle hem de sevgiyle selamlıyorum; hepsine teşekkür ediyoruz. Gerçekten uzun süre ayrı kaldığımız arkadaşlarımızı burada görmek beni çok mutlu etti, bizleri çok mutlu etti. Bunu söyleyerek sözlerime başlamak istiyorum.

Sayın Başkanım, siz, toplantının başında, dış politikanın bir millî politika olarak ele alınması konusundaki hassasiyeti vurguladınız. Bunun için size teşekkür ediyorum. Zira partimizin Adalet ve Kalkınma Partisi hükümetlerinin dış politikasına yönelik son on beş yıllık eleştirilerinin merkezinde politikaların eskiden olduğu gibi meşveret anlayışına dayanmaması, tek bir siyasi partinin görüşüne göre şekillendirilmesi bulunuyordu. Cumhuriyet Halk Partisi olarak vurgulamak istediğimiz en önemli hususlardan biri, iç politika ve dış politikanın ayrı değerlendirilmesi ihtiyacıdır. Dış politika meseleleri iç siyasetteki kutuplaşma için malzeme hâline getirilmemelidir. İç politikada birbirimize ne kadar karşı olursak olalım dış politika meselelerinde bir araya gelebilmeliyiz. Biz, maalesef, bu konuda uzun zaman dışlandığımız duygusunu taşıyoruz; sadece biz değil, bütün muhalefet partileri dış politika yapım sürecinden uzakta kaldılar. Bu durumun mutlaka değişmesi gerektiğine inanıyoruz. Sizden en büyük beklentimiz Değerli Başkanım, ileride büyük ihtilaf yaşayacağımız anlaşma metinleri önümüze gelirse Türkiye’nin tamamının, hepimizin ortak çıkarları için yapmak istediğimiz yapıcı eleştirilerimize kulak tıkanmaması. Komisyondaki kararları, mümkün mertebe, oy çokluğuyla değil de oy birliğiyle Genel Kurula indirebilmemiz. Önceki yasama dönemlerinde bazı komisyon başkanları, maalesef, bu anlayışı göstermedi. Biz Cumhuriyet Halk Partisi olarak bu Komisyonda sizlere yapıcı muhalefet sözü veriyoruz fakat bunun karşılığında büyük sakıncalar gördüğümüz bir metin önümüze geldiğinde de sizden anlaşma metinlerini bir kez daha gözden geçirmenizi, gerekirse yeniden incelenmesi için

geri göndermenizi, hatta Komisyon gündeminden geri çekmenizi bekliyoruz. Karşılıklı anlayışa göre hareket ettiğimiz takdirde Komisyonda kararlı, sağlıklı bir şekilde kararları çıkarabileceğimize inanıyoruz. Demokratik anlayışa uygun olarak biz burada hak ettiğimiz saygıyı gördüğümüz takdirde size elimizden gelen desteği vereceğiz. Bizler farklı görüşleri ve kesimleri temsil eden siyasi partiler olsak da her birimizin fikirlerinin bu toplumda karşılığı var. Biz bu karşıtlıklardan ne kadar çok uzlaşma çıkarırsak Türk dış politikasına o kadar katkı verebileceğimize inanıyoruz.

Dışişleri Bakan Yardımcımız Sevgili Yıldız'a sunumu için teşekkür ediyoruz. Uluslararası sorunların ve çatışmaların barışçıl yolla çözümü, çatışmalarda sivillerin şiddetten korunması gibi hususlar Türk dış politikasının temel ilkelerinden olagelmıştır. Bu anlayışı gerçekten sürdürebildiğimiz takdirde daha güçlü ve sözüne güvenilir bir Türkiye olabileceğimize inanıyoruz.

Sayın Yıldız'ın popülist milliyetçilik ve nefret söylemi konusundaki görüşlerini de ilgiyle dinledik. Bu görüşlere sonuna kadar katılırken, sağ popülizm ve nefret söyleminden kendi ülkemizin de muzdarip olduğunu not düşmek isteriz. Batı'da maalesef yükselen bir İslamofobiye dalgası mevcut. Biz de Türkiye olarak bu İslamofobiye karşı mücadelemizi bir yumuşak güç olarak en etkin şekilde vermeliyiz; bunda hiçbir şüphe yok. Öte yandan, kendi ülkemizde geleneksel medyada ve sosyal medyada da en az İslamofobi kadar çirkin bir antisemitizm dalgasının yükseldiğini de unutmamak lazım. Hamas'ın son saldırısı çerçevesinde gelişen olaylar bu konuda daha dikkatli olmamız gerektiğini bize âdeta dikte ediyor diye düşünüyorum. Siyasetçilerimiz söylem ve eylemlerinde dikkatli olmalı ki Türkiye'de toplum, ırkçılığın bir başka çeşidine kapılmasın. Biz dünyada İslamofobiye karşı konuştuğumuz zaman birileri de bize "Siz, önce kendi kapınızın önünü temizleyin, kendi toplumunuzdaki Hristiyan ve Yahudi düşmanlığı bu kadar ciddi boyuttayken siz kime ne anlatıyorsunuz!" demesinler ve bunları, bu tür eleştirileri veya tepkileri aldığımız takdirde zira sözümüzün ağırlığı azalacaktır; bu sözleri kimseye söyletmemeliyiz.

Partimizin İsrail-Filistin çatışmasında iki devletli çözümü ve özgür bir Filistin'i desteklediğini kayda geçirmek isterim. Türkiye'nin de bu aşamada ara bulucu olması konusunda Hükümetin çabaları bizi memnun ediyor ama bundan sonuç alınabilmesi için çok daha dengeli hareket etmemiz gerektiğine inanıyoruz. Bu ara buluculuğun yürütülmesi sırasında laik dış politika ilkelerinden ayrılmadan yol alabilirsek hem İsrail hem Filistin hem de dünyanın geri kalanı nezdinde sözümüzün ağırlığının artacağına inanıyoruz.

Biz, Filistin'in resmî ve meşru temsilcisi olarak Filistin Kurtuluş Hareketi'ni yani El Fetih'i görüyoruz. Filistin'de kalıcı barışın sağlanabilmesi, İsrail'in mevcut hükümetinin hukuka aykırı yayılmacı yaklaşımının engellenebilmesi, dünyada Filistin'e yönelik desteğin artması için de El Fetih'le daha güçlü ilişkiler kurulması gerektiğine inanıyoruz. Hamas'la temasların çok dikkatle sürdürülmesi gerektiğine dikkat çekmek istiyoruz.

Bunları açıkladıktan sonra Sayın Yıldız'a birkaç sorum olacak. Bu sunuşunuzda, sizin de daha önce heyet başkanı olarak görev yaptığınız, Avrupa Konseyi Parlamenter Meclisinde Kavala hakkında alınan karara ilişkin herhangi bir yorumunuz olmadı. Bunun büyük önem taşıdığını düşünüyorum. Sizin de hassasiyet göstereceğinize yürekten inandığım, Türkiye'nin Avrupa Konseyinden dışlanması sürecinin önüne geçilmesi konusunda neler yaptığınızı öğrenebilir miyim? Zira Bakanlığımızın açıklamasının benim kırk yıla yakın meslek hayatımda gördüğüm -hani bir diplomatik ifade bulmaya çalışıyorum ama bulamıyorum- en kötü açıklamalardan biri olduğuna inanıyorum. Orada Osman Kavala'nın isminin zikredilmemesinin sebebi nedir? Neden böyle bir şeyi uygun gördünüz ve "Bir kişi." dediniz? Hani kimden, neyi saklamaktasınız? Yahut saklanmakta... Ben sizleri tenzih ediyorum çünkü bu işlerin içinde, elbette, tabii iktidarın talimatlarıyla ve onların, efendim, gösterdiği istikamette ilerliyorsunuz

ama bunun sebebini merak ediyorum. Yani size bu bir şekilde... Hani bu açıklamayı yapmaya... Dışarıda hazırlanmış bir açıklama önünüze kondu, öyle bir yaptınız? Çünkü ben o açıklamayı sizlerin yazabileceğine asla inanmıyorum.

İkincisi bizim Hamas'la bir temasımız var mı? Hamas lideri Halid Meşal'ın saldırı sırasında Türkiye'de olduğuna dair birtakım haberler ve yayınlar çıktı, bu yöndeki haberler doğru mudur?

Kıbrıs'la ilgili olarak bir soru sormak istiyorum, ondan sonra da bir başka sorum daha var ve bitireceğim. Biz Kıbrıs'ta Birleşmiş Milletler gözetiminde ve Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi kararları çerçevesinde herhangi bir müzakere yürütecek miyiz? Yani, şu anda, bizim Kıbrıs'la ilgili çözüm planımız veya önerilerimiz nedir? Bu konuda ne düşündüğünüzü veya ne öngördüğünüzü, ne gibi çalışmalarınızın olduğunu merak ediyorum.

Son olarak da çok kısa bir süre sonra, NATO'da, bir NATO üyesi olarak, İsveç'in NATO'ya üyelik sürecine onay verme yolunda, işte, belki de hazırlayacağınız bir kararı burada götüreceğiz. Bu konudaki gelişmeleri anlatmanızı yahut bize bu konuda bilgi vermenizi rica ediyorum.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Evet, toparlayabilirsek memnun olurum.

NAMIK TAN (İstanbul) – Bitiriyorum Sayın Başkanım.

Şimdi, buradaki sunuşunuzun başlığı şöyle: “Türkiye Yüzyılı Dış Politikası.” Bundan önceki dış politikalarımız bizim hangi ülkenin politikalarıydı da şimdiki yüzyılda Türkiye Yüzyılı politikaları, dış politikası oluyor, bunu sormak istedim.

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Ben teşekkür ediyorum.

Sayın Yıldız, size en son söz vereceğim, tüm üyelerimizin görüş ve önerilerini, sorularını alabilirsek... Siz notlarınızı alın lütfen, hepsine toplu cevap verebilirsiniz.

Ben sadece bir konuda -belki Sayın Tan onu ifade etmek istemedi- yanlış anlaşılmayı önlemek adına bir düzeltme yapmak istiyorum. Bu “‘Kendi toplumumuzdaki Yahudi ve Hristiyan topluluklarının durumu ne ki?’ konumuna gelmeyelim.” şeklinde... Türkiye'deki azınlık haklarıyla alakalı veya farklı inanç gruplarına ait topluluklarla ilgili -Yahudiler ve Hristiyanlar buna dâhildir- Türkiye kadar bu hakları gözeten başka bir ülke var mı, bunu bilmiyorum. Bunu, geçmiş görevinizden dolayı en yakın bilen de sizsiniz diye düşünüyorum. Daha, en yakın dönemde Sayın Cumhurbaşkanımızın açtığı bir kiliseden bahsediyoruz, Yunanistan'da karşılığında azınlık haklarının hiçbir şekilde gözetilmediği ve her fırsatta da yine sadece Yahudi ve tek bir Yahudi ve Hristiyan değil hemen hemen tüm grupların temsilcileriyle, en üst düzeydeki temsilcilerle doğrudan Sayın Cumhurbaşkanının ve yine, ilgili bakanlarımızın, gerek İçişleridir gerek Dışişleridir ve Cumhurbaşkanı Yardımcılığı döneminde şahsen ben de dâhil her birimizin ayrı ayrı görüştükleri, istedikleri zaman bize çok rahat ulaşabildikleri ve birinci ağızdan da laf olsun diye değil gerçekten bütün samimiyetleriyle teşekkürlerini ilettikleri bir süreci, bir iletişim sürecini yaşıyoruz. Dolayısıyla, hani, bir başkasının gelip de bize “Kendi toplumunuzdaki Yahudi ve Hristiyan topluluklarının durumu nedir ki?” diyebilecek bir soruya muhatap ülke olmadığımızı düşünüyorum.

Ben teşekkür ediyorum.

Buyurun Sayın Vekilim.

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Evet, teşekkür ediyorum Değerli Başkanım.

Tabii, Dışişleri Komisyonunun, gerçekten, diğer komisyonlarla kıyaslandığında, daha ortak hareket etme zeminine vâkıf ve bu iradeyi çok rahat bir şekilde temsil eden bir Komisyon olması hasebiyle söyleyeceklerimizi tabii ki bu minvalde değerlendirmek gerekir diye düşünüyoruz.

Şimdi, tabii, öncelikle, Sayın Başkan, bu demokratik tavrınızdan dolayı gerçekten sizi tebrik ediyorum ama bu Komisyonunda üçüncü dönemim benim, zaman zaman, bazen bu hakları, böyle, abartılı bir şekilde kullanma eğilimleri görülüyor. Bence, bundan sonra da zatiatilerinizin ve Komisyon üyelerimizin böyle bir hak mağduriyetine uğramaması açısından, usulle ilgili kısa bir hatırlatmada bulunarak ben sözlerime başlamak istiyorum. 6 partiyi temsilen burada çok kıymetli Komisyon temsilcileri var. Ya kısa kısa herkese, belki bir girizgâh babında, sunulan ya da amaç edinilen meseleler gündemde neyse onlarla ilgili kısa bir konuşma hakkı verilir, buna da bir zaman tahdidi, zaman süresi kısıtlaması getirerek ki farklı şekillerde yorumlanamasın. Bu, benim âcizane bir düşüncem, daha önce de ifade etmiştim.

Şimdi, ben, ikinci olarak da Kıymetli Bakanım teşekkür etmek istiyorum, çok verimli bir sunuydu. Yasamada aldığınız bütün görevlerdeki o katkınızın, üstün başarılarınızın fevkindeyiz, şahidiyiz. Ben o koltukta da çok acemi gibi durmadığınızı çok net bir şekilde söyleyebilirim, tebrik ediyorum meselelere vukufiyetiniz açısından.

Şimdi, Ahmet Bey, Sayın Bakanım, çok güzel genel bir değerlendirmede bulundu, ben de 2 sayfa not aldım. Şimdi, Suriye’den, Suriye, Irak, efendim, genel jeopolitik ve jeoekonomik rekabetten dolayı bizim “Türkiye Yüzyılı” deme ihtiyacı hissettiğimizi ben anladım çünkü dışişleri ve uluslararası ilişkiler yeni bir düzene, yeni bir hareketliliğe, bir sisteme doğru evriliyor; bunun siyasette de yansımaları var, diplomaside de yansımaları var ve üzülererek söylüyorum, özellikle savunma ağırlıklı meselelerde de yansımaları çok açık görülmektedir.

Suriye ve Irak ilişkilerimizdeki düşünceleriniz, yorumlarınız gayet güzel. Ukrayna’yla olan şeylerde şu ana kadar Türkiye’nin tavrı elbette ki bireysel olarak takdire şayan bir şekilde ifade edildi birçok mecralarda, buna biz de bire bir tanıklık ettik; NATO toplantılarında, AGİT toplantılarında, AKPM toplantılarında ama maalesef bunun sistematik bir söylem hâline geldiğine de şahitlik edemiyoruz yani bir Kavala mevzusunda gösterilen direncin... Olumlu olacak şeylerin bireysel bazda kalmasına, bunun hiçbir zaman bir kitlesel ya da kurumsal bir olumlu geri dönüş olarak verilmemesine de tanıklık ettik; bunu da bir çifte standart olarak bir kenara not etmekte fayda var. Dolayısıyla, terörle mücadele ve Afrika bağlamında aldığımız gerçekten o güzel bilgiler bu kadar not almamıza vesile oldu.

Şimdi, bir başka mesele... Bir kere, bizim siyasetin içeride ve dışarıda yeknesaklık ihtiva etmesi lazım. Doğru, hedefe odaklı ve başarılı bir siyasetin içeride başka dışarıda başka olma ihtimali sıfır; bunu zaman zaman geçmişte yaşadık. Mesela, öğrencilik yıllarımdan bir anımı hiç unutamıyorum: Bir Avrupa başkentindeyiz, Türkiye’nin aleyhine o kadar tezvirat var ki her gün yürüyüşler var. Başbakan kimse, geliyorsa tacize tecavüze uğruyor, ertesi günü bütün gazeteler manşet yapıyor; bu, ister Kıbrıs bağlamı olsun ister Yunanistan’la ilişkilerimiz bağlamı isterseniz Ermenistan’la 24 Nisan bağlamı meseleler olsun. Biz bunu bir Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı, bir genç olarak çok kabullenemeyip zaman zaman elçiliklerimize gidip de “Ya, Sayın Büyükelçim, siz bu misyonla buradasınız, Türkiye’nin ali menfaatlerini uluslararası bağlamda gözetlemek, savunmak, cevap gerekiyorsa cevap verme sorumluluğunuz var.” dediğimizde aldığımız cevap aynen şu olmuştu, hâlâ içimde ukdedir: “Siz karışmayın, bunlar sizi aşar; siz öğrencisiniz, öğrenciliğinize bakın.” Ama mesela, biz aynı mukavemeti muhatabımız olan -tacize uğradığımız- uluslararası temsilcilikleri olan yapılardan görmüyorduk; onlar ertesi günü bir tekzip yayınlardı, mutlaka bir organizasyon sağlardı ve buna bir tepki gösterirdi. Şimdi, Allah’a şükür, o günlerden bugünlere geldik. Nereye geldik? Sayıları 250’yi aşkın dış temsilciliğimiz

var; artık Türkiye'nin aleyhine nerede, nasıl, hangi formatta bir şey söz konusu oluyorsa buna karşı o günkü uluslararası anlaşmaların da imkân verdiği enstrüman neyse o enstrümanlar kullanılarak cevap veriliyor yani şunu ifade ediyorum: Artık "Yurtta sulh, cihanda sulh." ete kemiğe büründü yani "Türkiye Yüzyılı" dememizin nedeni şu: İçeride neyse dışarıda da o olacağız yani içeride milli, yerli, ülkenin ali menfaatlerini önceleyen bir politika ama dışarıda ete kemiğe, suya sabuna dokunmayalım; orada, bakalım, görelim, ona göre tavır takınalım... Bu ikircikli siyaset aslında Gazi Mustafa Kemal'in de öngördüğü bir siyaset değildi ya da bana göre, yüz elli yıllı aşan bir diploması geleneğimizin nihai bir hedef noktası değildi. Bugün artık biz temsil ettiğimiz siyasi partilerin de görüşlerini ifade etmekten bir imtina görmüyoruz ve Milliyetçi Hareket Partisi Uluslararası İlişkilerden Sorumlu Genel Başkan Yardımcısı olarak biz diyoruz ki "Biz Ankara merkezli bakacağız meselelere, uluslararası meselelere ve olaylara da yine aynı mantıkla, Türkçe okuyarak bakacağız yani benim Türkçe okumadan kastım Türkiye'nin ali menfaatlerini gözeterek meselelere bakıp ona göre çözüm üretme düşüncesine kapılacağız. Bunu söylerken tabii ki uluslararası birliktelikleri, uluslararası bağlı bulunduğumuz yapıları reddi ifade etmiyoruz, tam tersine onlara da hatırlatacağız; zaten Ahmet Bey'e belki o minvalde birinci sorumu soracağım.

Efendim, bakınız, bir Ukrayna-Rusya savaşı yaşandı, orada insan hakları ihlallerinin bazı örneklerini gördük. Mesela, nedir? "Efendim, sivile, çocuk, konutlara zarar verme ve kamusal alanda hizmet veren ibadethaneler, hastaneler, okullar gibi yapılara taciz, mütecaviz şeklinde davranışlar asla kabul edilemez." denildi ve biz de gerçekten bunların reddi için el kaldırdık birçok toplantıda. Bu kabul edilemez bir şey; nerede, nasıl, kim tarafından yapılırsa yapılsın. Aynı şey Karabağ'ın otuz yıllık esareti sonlandığında dahi, bakın, benim odamda Hocalı katliamının The Guardian'da çıkan resmi hâlâ duruyordu. Yavrusunu kucasına almış paramparça, yüzüne tırnaklarını geçirmiş bir annenin resmiydi o; altı yıl odamda, duvarımda durdu o. Oradan bırakılan izler -Allah korusun- kin, nefret, intikam duygusundan arı bir şekilde bu karşı, teröre karşı mücadele. İkinci Karabağ meselesinde inanın bunların yaşanmadığına tanıklık ettik ve Birleşmiş Milletlerin yetkili birimleri, oradaki görevlileri gitti, yerinde baktı, "İnsan haklarını, uluslararası sözleşmeleri ihlal eden herhangi bir şey yok." demesine rağmen; bunun arkasında maalesef biz de yayma, anlatma, paylaşma adına üzerimize düşeni çok yapamadık Sayın Bakanım. Ama bunun tezviratı için uğraşanlar yine baktık ki Batı medyasında öncelikli pozisyonlarını aldılar aynen BBC muhabirinin Gazze'deki olayları, hastaneyi hedef göstermesinde olduğu gibi. Farkındayız değil mi? Dedi ki: "O hastanenin altında tüneller var, oradan saldırılar olacak." Ertesi günü 500 evladımızı, yavrumuzu... Yahudi-Müslüman fark etmez, hepsine "yavrumuz" diyoruz biz inancımız gereği. Öldürülen her çocuk masumdur, hiç kimseye bu hakkı da vermez ama içimiz yandı yani. Bunu, hedef gösterilen bir mantık var, öbür tarafta tam tersine takdire şayan bir davranış söz konusu ama bunu bir türlü -Sayın Bakanım- kabullenip, uluslararası platformlarda bunun birinci dereceden müsebbibi, sorumluluğu, ali görevi size ait. Bunun yayılması, paylaşılması, dağıtılması ve takibinin yapılması çok elzemdir. Bu konuda lütfen, ben düşüncelerinizi istihdam ediyorum.

Bir de ikinci bir mesele: Tabii, biz Dışışlerini uluslararası bağlamda orkestra şefi olarak görüyoruz metaforik olarak ifade etmek gerekirse ya da takım kaptanımız bizim. Yani dış misyonlarda kurumun adı ne olursa olsun, temsilcinin üstlendiği görevin mahiyeti ne olursa olsun ama genelde üst çatı olarak biz Hariciyeyi görüyoruz. 250'nin üzerindeki bu büyükelçiliklerimiz, konsolosluklarımız ve başkonsolosluklarımızın, Türkiye adına dışarıda faaliyet gösteren kurumlardaki yetkililerin zaman zaman vizyon ve misyon dışına çıkarak bireysel birtakım uygulamalara düşmesi hem bizim o ülkedeki gerçekten imajımıza, düşüncemize, duruşumuza bir hâle getirmekte hem de amaç edindiğimiz hizmeti sunmakta zorlandığımızı ifade ediyoruz. Bu, çok bağlamlı yani ifade etmek gerekirse bu eğitim bağlamlı olabilir, kültür bağlamlı, sağlık bağlamlı olabilir, ticaret bağlamlı olabilir; siz bizden daha

iyi biliyorsunuz. Buradaki atanan insanların yetkinlikleri, uzmanlıkları ve faaliyetleri Dışişlerimiz tarafından, o takım kaptanı tarafından gerçekten çok dikkatli bir değerlendirmeye tabi tutulmalı; bir aksaklık, bir eksiklik söz konusu olduğunda da gereği yapılmalıdır diye düşünüyorum. Âcizane bu ama siz nasıl takdir ederseniz öyle cevaplırsınız.

Ben teşekkür ediyorum, sağ olun.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Teşekkür ediyorum Değerli Başkanım.

Burada, tabii ki...

CEMALETTİN KANİ TORUN (Bursa) – Başkanım...

BAŞKAN FUAT OKTAY – Söz vereceğim.

Bizim toplantı yönetimindeki benim arzum şu idi: Olabildiğince tüm konularda tüm arkadaşlarımız rahatlıkla görüşlerini paylaşabilsinler, anlatabilsinler çünkü biz aslında Genel Kurulda belki yapamadığımız şeyi burada çok daha rahat, karşılıklı görüşleri burada konuşalım, burada tartışalım, burada olgunlaştıralım. Dolayısıyla “Genel Kurula indigimizde de orada herkes yine kendi siyasi parti grubuna bunu orada ifade ediyor olabilsin.” şeklinde dolayısıyla hadi görüşleri ifade ederken de yine süre sınırlaması konusunu da yine kendimizin dikkate alabileceğimiz varsayımıydı çünkü hepimiz o olgunluktayız ama bu önerinizi ben dikkate alacağım, görüşeceğiz, belki yine bir sonraki kendi aramızdaki o istişare toplantısında da bunu gündeme getiririz, alırız. Belki bir süre sınırlaması tüm siyasi parti gruplarının görüş ve önerilerini ifade etmesiyle alakalı, aynen diğer komisyonlarda olduğu gibi bir süre sınırlaması arzu edilirse yapılır yani orada da bir sorun görmüyorum.

Ben teşekkür ediyorum.

Buyurun Asuman Hanım.

ASUMAN ERDOĞAN (Ankara) – Kıymetli Başkanım, çok Kıymetli Bakan Yardımcım, çok kıymetli Dışişleri Komisyonu üyelerimiz; ben de hepinizi saygı ve sevgiyle selamlıyorum.

Çok teşekkür ediyorum öncelikle Bakan Yardımcımıza bu güzel sunum için, gayet verimli oldu.

Ben ufak bir yorum ve katkı sunmak istedim. Namık Bey’i çok dikkatli dinledim, kendisiyle seyahatte de uzunca sohbetlerimiz oldu. Yalnız, çok üzüldüm, çok tedirgin oldum söyledikleri konusunda. Bu kadar canlı, bu kadar acıyı hissettiğimiz bir dönemde tutup da hani, Türk insanının asla buluşmayacağı bir noktada bir endişesini dile getirmesi hakikaten beni sarstı. Bizim insanımız hiçbir şekilde, bırakın antisemitizmi... Yani gördük, Kıbrıs’a gittik, Kıbrıs’ta olan biteni gördük, oradaki insanların çocukluktan itibaren Rum kesiminin aşılacağı nefreti ki bizde hiç yoktur, ben hiç görmedim, karşılaşmadım. Bu kadar sıcaklığı sıcaklığına bütün dünyanın ayağa kalktığı bir dönemde, bir durumda, bir acıda o yavruların bedenlerinin paramparça olduğu yani artık söyleyecek hiçbir sözün kalmadığı bir zamanda bunları konuşmak ya da söylemek belki gerçekten bu işi küçümsemek ve bu işi sanki silmek ya da hedef şaşırtmak gibi garip geldi yani gerçekten benim bu konudaki tepkimi göstermem lazım. Kaldı ki yani bizim gerçekten... Antisemitizm nedir yani? Öyle bir şey bizim topraklarımızda olmuş mudur? Ben Boğaziçi mezunuyum, benim en yakın arkadaşım bir Yahudi’ydi yani bizim topraklarımızda böyle bir şeyin esamesi okunmaz. Yani bunu söylemek sanki böyle, hani, bir şey aramak, ökünün altında buzağı aramak gibi bir şey geldi yani bu olamaz, bunun telaffuzu, sözü. Ukrayna-Rusya Savaşı’nda yapılan her türlü adaletsizlik, zulüm, çocuklara, sivillere yapılanların hepimiz karşısında durduk; Ruslara karşı böyle bir şey dendi mi acaba? Hani “Rusları aman hedef almayın, aman onlara karşı...” Böyle bir dünyadayız ve bunu yapmakla bir vebal işliyoruz yani oradaki çocukların, o masumların katledildiği bir yerde bunları söylemek bir vebaldir.

Şunu söylemeliyiz: Sivil olarak orada Yahudi vatandaşları ellerinde silahlarla köyleri basıyorsa -sivil- ve insan yerine koymadıklarını en üst yetkililer bile bas bas bağırarak söylüyorsa hangi şeyden bahsedilebilir ki? Yani tutup da işte, Hamas'tan bahsetmek ya da başka şeyden bahsetmek... Tabii ki her tür zulmün, terörün karşısındayız, yapılan adaletsizliklerin, yanlışların ama tutup da bunları konuşmak hakikaten Batı'da bu kadar, bütün vatandaşların ayağa kalktığı, gösteriler yaptığı yerde söylemek Türkiye olarak yani yüzde 98-99'u Müslüman bir ülke olarak ben açıkçası kesinlikle kabul edemiyorum ve bunun söylenmesinin böyle bir süreçte kesinlikle doğru olmadığını, haksızlık olduğunu, vebal olduğunu söylemek istiyorum. Bu çocuklara karşı bizim için çok büyük bir yanlış, yapamayız ve onların sesi olmalıyız, şu dönemde onların sesi olmalıyız; yaşadıkları zulmün sesi olmalıyız, yaşadıkları açlığın, susuzluğun, ondan geçtik, direkt hedef olmanın sesi olmalıyız; başka şeylerle gündemi konuşmayı bence yapmamalıyız.

Çok küçük bir şey daha söyleyeceğim: Bu, birlik beraberlik çok önemli hakikaten ama belki AKPM'deki arkadaşlar daha ayrıntılı anlatır, orada sergilenen tavır benim tüylerimi diken diken etti. Bununla hiç bağdaşmayan -eminim, burada konuya çok daha hâkim arkadaşlar vardır- CHP Grubunun yaptıklarını anlattığımızda inanın -ben de anlattım birkaç kişiye, hatta CHP'ye oy veren insanlara- şok oldular. Kabul edilebilir değil, bunun da grubunuzca gözden geçirilmesi gerektiğini düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Ben teşekkür ediyorum.

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Asuman Hanım, kötü misal, emsal teşkil etmez; onlar yapar ama biz asla yapmayız, yapamayız.

OĞUZ KAAAN SALICI (İstanbul) – Propaganda gayet iyi de biraz ileri dönelim.

NAMIK TAN (İstanbul) – Böyle karşılıklı konuşacak mıyız?

OĞUZ KAAAN SALICI (İstanbul) – Propaganda gani.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Yok, zaten şu anda herkes kendi görüşünü ifade ediyor, karşılıklı değil lütfen. Zaten siz görüşünüzü ifade ettiniz, arkadaşlar da görüşlerini ifade ediyorlar, diğer arkadaşların da görüşlerini alalım ve soruların cevaplanmasına geçelim.

Buyurun.

CEMALETTİN KANİ TORUN (Bursa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Öncelikle, Dışişlerinden gelen arkadaşlara hoş geldiniz diyorum, Ahmet Bey başta olmak üzere diğer arkadaşlarla, bazılarıyla geçmişte beraber çalıştık. Sunum çok güzeldi, Ahmet Bey'e de Sayın Bakanımıza da bu arada teşekkür ediyorum.

Ben Filistin'den başlamak istiyorum, Filistin konusuyla girdi kendisi de. Şöyle söyleyeyim, Hamas özelinden başlayarak kamuoyunun bir kesiminde şöyle bir anlayış var: “Ya, her şey -sanki- güllük gülistanlıktı, her şey iyi gidiyordu. Bu beyinsizler tuttu, İsrail'i kıskırttı ve üzerlerine saldırttı.” Şimdi, arkadaşlar, yetmiş beş yıldır bir işgal var. Bunun son kırk altı yılında... İlk başta, belli bir miktarda toprak işgal edilmiş, devlet kurulmuş; sonrasında, kırk altı yılda da kalan topraklar işgal edilmiş Birleşmiş Milletlerin bütün rezolüsyonlarına rağmen. Devamında, Oslo'da kendilerinin imza attıkları anlaşmaları kendileri uygulamamışlar, Batı Şeria'da ısrarla “yerleşimci” dedikleri toprak işgallerine devam etmişler. Sadece şuraya geleyim: Ben son iki yıldır Hamas'ın hiçbir saldırısını hatırlamıyorum. Peki, son iki yıldır İsrail barışa yönelik bir şey mi yapmıştı? Hayır. Hiçbir şey yapmadı, yapmadığı gibi, İsrail 200'ün üzerinde sivil insanı Batı Şeria'da öldürdü; Kimsenin gıkı çıkmadı çünkü her gün 1 kişi, 2 kişi; 1 kişi, 2 kişi. Bu düşük yoğunluklu savaşa devam ettiler. “Yerleşimci” dediğiniz

adamlar omuzlarında Kaleşnikof’la gezen aslında milis kuvvetleridir. Devamını söyleyeyim, son iki yıl içinde, bütün bunlar olurken “Ya, Filistin’de artık çatışma yok, tamam; bari barış yapalım.” diyen kimse de yoktu. Yetmedi, Arap ülkelerinin hepsi Filistin’le ilgili en ufak bir şart koşmadan, Filistin’in adını ağızlarına almadan İsrail’le normalleşmek için sıraya girdiler. Sonuçta, orada yaşayan insanların “desperation”ını, çaresizliğini de anlamak gerekiyor. Sivil ölümlerine yüzde 100 karşıyım, terörist saldırıya da muhatap olmuş bir insan olarak konuşuyorum. Yani, elbette ki terör saldırısı yanlıştır, sivil ölümleri yanlıştır ama oradaki direnişin de psikolojisini anlamak gerekiyor.

Devamında olanlara gelince... İsrail bu bahaneyle... Bildiğiniz gibi şu anda 3 bini geçti sivil ölümü. Son hastane bombalanması zaten kabul edilemez bir şey. Burada Amerika’nın başta olmak üzere Batı dünyasının iki yüzlülüğünü de konuşmamız gerekiyor. Amerika, kendisi yıllarca Afganistan’da ve Irak’ta yüz binlerce sivil öldürmüş ve bunlara “colleteral damage” demiş yani sadece kâğıt üzerinde “colleteral damage” deyip geçmiş; şimdi, orada İsrail’de Hamas’ın öldürdüğü -sayı önemli değil- siviller üzerinden hastane saldırısını bile meşrulaştırabiliyor. Yani, şu anda İsrail’in her yaptığı kendini savunma sayılıyor, bu kabul edilemez. Dünyanın en asimetrik savaşı sürüyor bugün o topraklarda. Dünyanın tek süper gücünü arkasına almış bir askerî devlet. Askerî bir devlet her şeyle, son yıllarda gitgide de aşırı derecede ırkçı, faşist, aşırı dinci özelliğe sahip -şunu söyleyeyim- su borularından füze imal etmeye çalışan bu yapı, öbür taraftan da “concentration camp” hâline gelmiş bir Gazze. Bunlara bakınca bu konularda biraz daha empati yapmamız gerektiğini düşünüyorum. Ve özellikle burada, tekrar Batı ülkelerinin Filistin’e yönelik bu tavrı... Çok basitçe, diyelim, Kur’an yakma, Müslümanların kutsallarına yönelik hareketi fikir hürriyeti çerçevesinde görenler Filistin bayrağı taşımayı suç ilan ediyorlar. Bu, kabul edilemez bir şey.

Buradan, özellikle, Batı’da başlayan İslamofobi konusuna geçeceğim. Evet, İslamofobi Batı’da başlamış bir şeydir ancak son zamanlarda bu aşırı sağ görüşlüler, maalesef, Türkiye içinde de alan bulmaya başladı. Burada alan bulduğu konu antisemitizmden çok göçmen ve mülteci düşmanlığı üzerinden, Türkiye’de bir yabancı düşmanlığı geliştiriliyor, Mecliste temsil edilmeyen bir ırkçı parti tarafından kışkırtılıyor bu. Türkiye’de bu kadar sayıda mültecinin olması elbette ki sıkıntı, bunun bir yumuşak karın olduğunu ve devletin de bu kışkırtmalar konusunda daha uyanık davranması gerektiğini düşünüyorum. Bu kadar açık, net bir şekilde yabancı düşmanlığı yapıp nefret suçu işlemenin hukuki bir karşılığının olması gerektiğini düşünüyorum.

Sayın Bakanımız Balkanlarla ilgili konuşmada Yunanistan’daki Türk azınlığın durumundan bahsetti. Yunanistan’da, Bulgaristan’da, Kosova’da ve Makedonya’da yaşayan Türklerin birtakım hakları -işte, Türkçeyi kullanma, Türkçe eğitim vesaire konularındaki hakları- konusunda titiz olunmasını gayet takdirle karşılıyorum. Ben bu konuda Hükümetimizin, özellikle, bu ülkede azınlık olmayan, ülkenin kurucu unsurlarından biri olan Kürt halkının hakları konusunda da daha dikkatli olmalarını, özellikle ana dil konusunda ve Kürtlerin kendini birinci sınıf vatandaş saymasını sağlayacak adımlar atılması... Bir dönem bunlar çok yapılmıştı bu Hükümet tarafından, bu konular biraz tavsadı, bu konuda da yeniden bir inisiyatif alınmasının iyi olacağını düşünüyorum kendi insanımızın, kendi vatandaşlarımızın da mutlu olması için.

Son olarak, Avrupa Konseyiyle ilgili alınan karar... Aslında, Avrupa Konseyinin aldığı karar gerçekten Türkiye için sıkıntı. Eğer yıl sonuna kadar bir gelişme olmazsa Kavala davasında, muhtemelen Türkiye’nin Avrupa Konseyinden çıkarılması söz konusu. Ben ödeyeceğimiz bedelin çok yüksek olduğunu düşünüyorum. Bu konuda Anayasa Mahkemesinin önüne gelen kararda daha dikkatli davranması ve Türkiye’nin bu bedeli ödememesi diliyorum. Çünkü bu sadece Avrupa Konseyinden çıkarılma olmayacak, Türkiye’yi ekonomik anlamda ve uluslararası anlamda sıkıntıya sokabilecek,

özellikle uluslararası fonlar vesaireler... Yani parayla alakalı konularda da biliyorsunuz, Avrupa Konseyi ile Batı'daki kurumlarla olan ilişkiler önemli. Bu açıdan, bu bedelin ödenmemesi açısından Anayasa Mahkemesinin daha makul bir karar almasını ümit ediyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Ben teşekkür ediyorum.

Buyurun lütfen.

MEHMET GÜZELMANSUR (Hatay) – Teşekkür ederim.

Öncelikle sunum için teşekkür ederim Sayın Bakanım.

Bir de yeni görevinizin hayırlı uğurlu olmasını diliyorum. Geçen dönemde de beraber çalıştık, inşallah, bu Bakanlık zamanında da daha güzel şeyler yapacağınızı umuyorum.

Sayın Başkanım, bizim bölgemizin en büyük sorunlarından bir tanesi Suriye sorunu. Sunumda Suriye sadece birkaç kelime üzerinde geçiştirildi ve bu konuda, biliyorsunuz, aslında bu görüşmeler ve Suriye'yle barış süreci konularında da özellikle biraz daha bilgi verilmesi konusunda...

Bir de Hatay'ımızın Suriye'yle 138 kilometrelik sınırı var, ne yazık ki sınır delik deşik. Üzülerek bunu söylüyorum ve biliyorsunuz, Ankara'daki son terör saldırısında 2 kişinin Suriye'den geldiği basında da açıklandı ve bu konuda da oradaki sınırın daha da kontrol altına alınması için Dışişleri Bakanlığının yaptığı bir çaba var mı?

Bir de bizim 14 ülkeye açılan bir kapımız var, Yayladağı Sınır Kapısı. Cilvegözü Sınır Kapısı, tamam, güvenlik bakımından orada bir sıkıntı var ama özellikle, Orta Doğu'yla ve Suriye'yle bir barış sürecinde bu Yayladağı Sınır Kapısı'nın çok önemli olduğunu ben ehemmiyetle vurgulamak istiyorum. O sınır kapısı için “Geçici bir süreliğine kapandı.” dediler ama on yıl geçmiş olmasına rağmen hâlâ kapalı. Diğer ülkeler tüm sınır kapılarını açtılar Suriye'yle ama Yayladağı Sınır Kapısı -fiziki şartların hazır olmasına rağmen ve 14 ülkeye ihracatımızın çok daha fazla artacağını umarak- bu kapı ne zaman açılacak? Ben bu konuda bir cevap almak istiyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Ben teşekkür ediyorum Sayın Vekilim.

Buyurun Sayın Çakırözer.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Başkanım, sizin açılış konuşmanızdaki çizdiğiniz çerçeve... Sayın Bakan Yardımcısı Ahmet Yıldız'ı Meclisten Bakanlığa uğurladık. Biz yine orada dış politika konusunda her zaman irtibatla olacağımız bir dostumuz olarak da görüyoruz, geldikleri için kendisine, heyetine teşekkür ediyorum.

Birkaç konuya değinmek istiyorum: Birincisi, tabii ki Sayın Tan kendisi yanıt verecektir ama belki bir yanlış anlaşılma olabilir diye düşünüyorum çünkü ben doğru anladıysam -tutanaklara da bakılabilir istenirse ama- sizin ifadenizi tamamlamak bağlamında söylemişti yani dengeli bir şeye ihtiyaç olduğu bağlamında söyledi ifadelerini.

İkincisi de bizim Cumhuriyet Halk Partisinin tavrı bence konuşmasının bütününde hep vardı ama bu antisemitizm konusunda Değerli Komisyon üyesi arkadaşımız Asuman Hanım da “Türkiye’de bu yoktur, böyle bir şey yoktur.” derken... Ben şunu söyleyeyim, siz de şunu biliyorsunuz, aslında hepimizin bahsettiği şey şu: İsrail’in kabul edilemez, insanlık dışı, hukuk dışı hareketleri dönem dönem olduğunda ya da -az önce Sayın Cemalettin Torun da aktardı- sıradanlaştığında vesaire, bu, dünyada İsrail’e karşı bir tepki doğuruyor; bu doğal ama Türkiye’de o dönemlerde bu tepki antisemitizme yol açıyor. Bunu ben söylemiyorum, arzu ederseniz, Google’a yazın “Türk Yahudileri endişeli” “Türk

Yahudileri kaygılı” diye kendi sözcüleri söylüyor. Bu, Türkiye’de antisemitizm yapıldığı anlamına gelmiyor ama bu endişe oluyor doğal olarak. Yani nasıl ki Sayın Ahmet Yıldız ya da bizler de dünyada, bir yerde bir şey yapıldığında İslamofobiden bahsediyoruz. O yüzden, mesela, dönem dönem siz de biliyorsunuz, sinagoglara saldırı yapıldı ülkemizde maalesef. Dönem dönem sayının hep azaldığından bahsedilir değişik toplantılarda, analizlerde vesaire. O yüzden, ben mi yanlış anladım diye şey yaptım ama eminim, Namık Bey de çerçevesini kendisi de çezecektir. Ben, o yüzden, böyle bir şey yokmuş gibi... Böyle bir kaygı var bu ülkede. Tabii ki -siz de söylediniz- Yahudi toplumunun aramızdaki temsilcileri, onlar bizim vatandaşlarımız, ayrılmaz parçamız ama bu dönemlerde hep bu kaygı yaşanıyor. Sadece onlarda da yaşanmıyor, ben eminim ki hepimizde de yaşanıyor, özellikle devletimizi yönetenlerin birinci kaygılandığı nokta bu oluyor. “Aman bir şey olmasın.” “İsrail tepkisi kendi vatandaşlarımıza, onların ibadet yerlerine aman dönüşmesin.” gibi bir kaygı duyuluyor. Bunu hatırlatmak istedim. Ben böyle algıladım açıkçası konuşmayı ve bunu da söylerken Ahmet Bey’in sunumunda “Biz yapıyoruz ama kendi içimizde de bunlara dikkat edelim.” diye başta söylediği yapıcı muhalefet ve katkı sunan muhalefet bağlamında söyledi.

Kamil Hocanın görüşlerine, onun görüşlerine Komisyon Başkanımızın süre sınırlaması konusunda... Şimdi, her şeye süre sınırlaması getirebiliriz Sayın Başkanım, Türk dış politikası konulu sunumda bence süre sınırlandırılması getiremeyiz. Belki bugünün bir şeyi... Bizim parti sözcümüz de hazırlık toplantısında size destek vermiştir, ben tabii ki ona katılıyorum ama Türk dış politikası konulu sunum varsa 15 tane anlaşıma koymamak lazım birincisi.

İkincisi: Size Komisyonumuzdan değerli arkadaşlar, yönetiminizdeki arkadaşlar süre sınırlaması diyebilir diğer komisyonları örnek göstererek ama eğer bu noktaya gidilirse o zaman şöyle oluyor, madem örnekten çıkacağız yola: Plan ve Bütçe Komisyonuna bir madde ya da kanun geldiğinde genelinde yirmi dakika her üye, maddelerinde on dakika, beş dakika...

BAŞKAN FUAT OKTAY – Her üye değil de grup adına veriliyor.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Yani o iş çok istenirse demokrasilerde muhalefet “filibuster” yapma imkânlarını bulabilir, bence ona gerek yok. Biz burada sizinle gayet bu şeyi bulduğumuzu düşünüyorum ilk şeyden beri. Burada da yani bizim bu kaçınıcı toplantımız, hani bu tür konuşmaları yaptığımız... Genelde böyle genel sunumlarda yapıyoruz. Bence bunlarda bile sınırlama düşünmemek lazım. Ben her söylenen sözün -yani kimine değerli gelir kimine değersiz- dış politikamıza, devletimize hep birlikte korumaya çalıştığımız ali menfaatlerine katkı sunacağı düşüncesiyle yani konuşanlarda, dinleyenlerde... Doğrudur, başka işler olabilir ama Komisyon üyeliği bizim asli meselemiz. İşimiz varsa zaten biliyorsunuz diğer arkadaşlarımıza devrediyoruz, katılmıyoruz ama katıldığımızda bu mesele bizim asli meselemiz. Sizleri de bizler, bizleri de sizler birlikte sabırla dinleyeceğiz ki katkı sunalım.

Ben de öncelikle Sayın Cemalettin Torun’a teşekkür ediyorum, Kavala konusundaki görüşünü önemsiyorum ve bu konu keşke Anayasa Mahkemesine bırakılmasaydı yani Anayasa Mahkemesine bırakıyor, Anayasa Mahkemesinde bu iş çözülebilirdi diye. Oysa -tekrarın tekrarı oluyor ama- Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararları, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve onun kararları -sizler de biliyorsunuz, aramızdaki hukukçular en iyi şekilde biliyor- bizim AK PARTİ döneminde birlikte muhalefetle çıkardığımız Anayasa değişikliğinin sonucudur. Bunu en iyi bilenlerden biri de Sayın Ahmet Yıldız, AKPM’deki geçmiş dönemdeki Türk Heyetinin Başkanı. O yüzden bu konudaki Anayasa’mızın üstünde gördüğümüz bir sözleşme, onun doğal sonucu olan mahkeme kararları konusundaki, uymama

konusundaki isteksizlik bu bence doğru değil ve Türkiye'nin evrensel hukuk ilkeleriyle çakışmasına neden olmakta. Bu bağlamda da ben Dışişleri Bakanlığının Avrupa Birliği ya da Avrupa kurumlarıyla ilişkiler noktasında daha fazla inisiyatif alması gerektiğini düşünüyorum.

Sanırım AKPM'de geçmiş dönemde... Ali Bey burada galiba, Ali Şahin burada galiba, değil mi? Bir karar, bir “resolution” çıkarttırmıştınız değil mi? Doğru mu hatırlıyorum? Siz miydiniz, Ziya Bey miydi AKPM'de?

ALİ ŞAHİN (Gaziantep) – Yok.

ZİYA ALTUNYALDIZ (Konya) – Neyle ilgili?

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Vize meselesi.

ZİYA ALTUNYALDIZ (Konya) – Doğru.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Hatırlarsanız bundan bir iki hafta önce Meclise bir araştırma önergesi verdik Cumhuriyet Halk Partisi olarak, orada referans da verdim. Dedik ki: “Avrupa Konseyi Parlamenter Meclisinde çıkarttığımız karar tasarısı önemlidir. Bunun takibi bağlamında Meclisimizde bir araştırma komisyonu kuralım Avrupa Birliğiyle vatandaşlarımızı yakından ilgilendiren konuların, özellikle vize konusunun çözümü için.” O dönem yani genelinde olduğu gibi reddedildi ama Komisyonumuzda da belki Sayın Başkan sizin aracılığımızla, ama bu bir araştırma komisyonuna dönüşebilir ama kendi Komisyonumuzun içinde bir alt komisyona da dönüşebilir, biz bu vatandaşlarımızın vize çilesine son verecek adımları aramalıyız birlikte yani bu net. Siyasi meseleler vardır, doğrudur ama teknik kolaylıkları araştırmalı ve olabildiğince muhataplarımıza da hani bunun bizlere vatandaşların aktardığı, milletimizin aktardığı baskıyı onlara yansıtacak bir resmî mekanizma bulmamız lazım. O konuda aracılığınıza ihtiyaç var yani Genel Kurulda bu evet, eller kalktı indi şeklinde reddedildi ama AKPM'de karar noktasına gelen bir şeyin ben Mecliste takibinin yapılması gerektiğini Dışişleri kurumlarıyla, kendi kurumlarımız, Avrupalı muhataplarımızla... Bu konuyu önemsiyorum ve Avrupa Birliğiyle ilişkiler, bunun doğal sonucu olarak işte bizim ulusumuzun, ülkenin çıkarları noktasında adımlar atılması gerektiğini düşünüyorum.

Burada belki bir kaygılanmamız gereken konu, Avrupa Birliğiyle ilişkiler olsun, genel anlamda Batı kurumlarıyla ilişkiler olsun -işte NATO'daki yeni üyelikler bağlamında- şöyle bir noktaya gidiyor ülkemiz, ben belki diplomat dostlarımız kadar doğru anlatamayabilirim ama gördüğüm gözlemi aktarayım: Bir meseleyi çözelim, sonrakine bakalım yani İngilizcesi galiba “transactional” dediğimiz bir ilişki tarzı. Ben bunun bugünkü AK PARTİ iktidarına, genel anlamda Türkiye'nin ulusal çıkarlarına aykırı olduğunu düşünüyorum. Çünkü o zaman dostlarımız ne diyor? “Hadi, bunu bir halledelim ondan sonra öbürüne bakarız.” Ama o zaman genel çerçeve, sizin az önce söylediğiniz -hani “Benim en fazla önemseydiğim konu.” Dediniz; çok da takdir ettim- o işte bir kenarda kalmış oluyor. O yüzden -ben bu adının, Türkçesinin ne olduğunu bilmiyorum- “transactional” denen şeyden kurtulmamız lazım çünkü o zaman artık bütün herkes bize böyle bakıyor yani “Türkiye'yle şunu bir halledelim, ondan sonra bakarız.” diye. İşte, sorularım arasında olan, örneğin, mesela, Yunanistan'la, İngiltere'yle bir geri iade, geri kabul anlaşması imzalanması hazırlıkları var mı? Bunlar talihsizlik, bunu söylediğimiz için de yani siyasi eleştiri olarak almayın, sizler de rahatsız oluyorsunuz. Emniyet teşkilatımızın içinde bir birim kurulacağını İngiltere'den biz bakanın açıklamasıyla öğreniyoruz yani. “Emniyet teşkilatının içinde göçle mücadele için biz birlikte bir birim kuracağız, oraya para vereceğiz, personel göndereceğiz.” diyor İngiltere'nin göçten sorumlu bakanı. Muhalefetin genel başkanı sonra “Bu nedir?” diye soruyor, yirmi dört saat ya da otuz altı saat sonra bizim İçişleri Bakanlığından soruya da yanıt vermeyen, o birim

kuruluyor mu, kurulmuyor mu, ona da yanıt vermeyen bir kuru açıklama yapılıyor. Bunlar doğru değil. Benzerini şeyde yaşadık biz -tabii, sunumuzda o noktalara o kadar inilmemesi doğaldır- Suriye’de SİHA düşürüldü. Önce “Yok böyle bir şey.” denildi -bakın, herkes burada- yalanlandı.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Toparlayabilirsek Utku Bey.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Tabii Sayın Başkanım.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Teşekkürler.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Arkasından ABD doğruladı, arkasından Dışişlerinden bir açıklama geldi; hem ilişkileri toparlamaya çalışan bir açıklama ama alt perdeden, alttan alan bir açıklama. Peki, ama biz ne yaptık yani? O düşürülen SİHA insansız diye belki daha rahat konuşabiliyoruz, pilotlu bir uçak olabilirdi, bir helikopter olabilirdi -yani aklınıza ne geliyorsa- bir birlik olabilirdi Rusya’nın daha önce maalesef şehit ettiği askerlerimiz gibi. Ne yaptınız? Yani bir nota... “Nota” hani çok teknik laflar ama ne yaptınız yani? Önce “Halloldu.” denildi, sonra Sayın Cumhurbaşkanından, en üst perdeden bakın bugünlerde açıklamalar geliyor. O zaman o gün niye o açıklamalar yapılmadı? Yani “Bunu teknik hallediyoruz.” vesaire denildi biliyorsunuz. Mesela, bu konularda biz... Bu bir örnek ama bir başka örnek...

BAŞKAN FUAT OKTAY – Evet yani soruları alabilirsek; dağılmaya başlıyoruz, konuyu tamamlayalım.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Tabii, örnekler aslında soru anlamında Sayın Başkanım.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Buyurun lütfen.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Amerika’da bekleyen F-35 uçakları; yani biz bunlar için nasıl bir süreç izliyorsunuz? Yani bakın -normalde sorularım arasında o da- komşumuz Irak ne yaptı biliyorsunuz. “Ya, siz benim iznim olmadan benim petrolümü dünyaya satıyorsunuz.” diye tahkime gitti, bizi mahkemeye verdi, kazandı. Mesela, biz bu konuda ne yapıyoruz? 6 tane uçağımız orada; tamam, bizi projeden attılar -o hatalı, bu hatalı, vesaire- ne yapıyoruz? Mesela, düşürülen SİHA konusunda ne yaptık? Sadece nota vermekten bahsetmiyorum, tazmin edecek misiniz bunu? Mesela, bu petrol anlaşmasının bedeli Türkiye Cumhuriyeti’ne ne kadara mal oldu? Bu tazminat bizim vergilerimizden -bakın, Ahmet Bey, sizin de verginiz, Sayın Başkanım, sizin de verginiz, benim de vergim bu verdiğiniz para- peki, bunun hesabı kitabı yapılmadı mı; anlaşması niye yapılmadı? bu soruları da yöneltceğim.

Konuyu yakından bildiğinizi hissettiren şekilde Libya’dan olumlu bahsettiniz ama ben hatırlıyorum, burada Libya Parlamentosundan geldiklerinde -siz katılmış mıydınız bilmiyorum o toplantıya-milletvekilleri geldiğinde... Mesela, biz burada birisinde oy birliğiyle ve daha bir bütünleştik, birisinde farklı görüşlerimiz vardı hatırlarsınız. Çizgilerin çizilmesi anlaşmasını oy birliğiyle çıkarmıştık ama asker gönderilmesine biz karşı çıkmıştık hatırlarsınız. Ama Libya’lı mevkidaşlarımız bize dedi ki: “Bunlar ülkemizde Parlamente’ye bile gelmediler.” Şimdi, doğru, biz burada seviniyoruz Libya’yla şunu yaptık, Yunanistan’ı engelledik, ya da egemenlik haklarımızı koruduk diye ama onlar diyor ki: “Yani bunlar gelmedi ki bize. Biz ancak bu ihtilaf bittiğinde, parlamento kurulursa, gelirse önümüze bakacağız.” Şimdi, bu durumda biz kendi kendimize sanki gelin güvey olmuş gibi oluyoruz. Tabii ki bizim haklarımızın korunmasına katkı sağlıyorsa o ekonomik şey destekliyorduk, hâlâ da o noktadayız ama onun Libya’da ele alınmamış olması hani kabul edilebilir değil yani Türkiye’nin ağırlığı bağlamında.

Ben sunumunuz için teşekkür ediyorum. Çok fazla konu var konuşulacak. Bir de hep böyle sunumlarda daha ayrıntılı olunca önemsiz gözüküyor. Daha önce de sohbetimsi bir toplantıda Sayın Başkana şifahi olarak aktarmıştım ama bu resmî kayda geçsin diye bir daha söylüyorum: Yurt dışındaki

vatandaşlarımızın sorunları konusunda -onu sormuyorum o konuya girin diye ama- daha geçmiş dönemde bu Komisyonun bir alt komisyonu vardı, bunun tekrar açılması gerektiğini düşünüyorum. Keşke aslında Mecliste ayrı bir komisyon olabilse. İnanın benim ailemde var, her birinizin komşusu ailesi vardır, hepsinin çektiği sıkıntıları parti ayrımı gözetmeksizin sizler, hepiniz biliyorsunuz. Bizlerin bu sıkıntılarla da mutlak surette yakından ilgilendiğimizi, çözme konusunda gayretimiz olduğunu -iktidar, muhalefet ayrımı yapmadan söylüyorum- hissettirecek şekilde Mecliste bu çalışmaları yapmamız lazım. Yoksa oradan bakıldığında Almanyası olsun, neresi olursa olsun inanın, hep kendilerini ikinci sınıf görüyorlar, ötelendiklerini, unutulduklarını düşünüyorlar. Bu konularda bizim sorumluluğumuz olduğunu düşünüyorum. Elimizden ne geliyorsa, komisyonsa komisyon, alt komisyonsa alt komisyon, gerekiyorsa brifing alıp kanun değişikliklerini önermekse onları da yapmamız gerektiğini düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Ben teşekkür ediyorum.

Ben, yine, müsaadenizle, bir konuya açıklık getirmek istiyorum, antisemitizm konusunda, olay sadece antisemitizm değil aslında. Biz Türk milleti olarak ne tarihimizde ne de bugün -ben inanıyorum ki- ne de gelecekte herhangi bir etnisiteye veya dinî gruba veya coğrafi gruba veya şu veya bu temelli hiçbir konuda bir ön yargıyla herhangi birisini mahkûm eden veya ona karşı bir nefret suçuna dönüşebilecek boyutta tepki alan bir toplum olmadığımızı, hele devlet hiç olmadığımızı; devlet böyle yapsa toplumun engelleyeceği, toplum böyle yapsa devletin engelleyeceği böyle güzel de bir dengenin olduğu, mazlumun yanında olan bir ülke olduğumuzu ifade etmek istiyorum. Beş yüz yıl önce de bu böyleydi yani bugün Filistin için dile getirilen, dile getirdiğimiz ve aldığımız tavrı beş yüz yıl önce Yahudiler için almıştık. Şunu ben çok net olarak ifade etmek isterim: Eğer bugün İsrail'in Filistin'e yaptığını şayet Filistin İsrail'e yapmış olsaydı biz aynı tepkiyi Filistin'e İsrail'in yanında durarak verirdik. Yani eğer bir zulüm varsa biz zulüm neredeyse onun karşısında oluruz, mazlum neredeyse onun yanında oluruz; onu söylerken de herhangi bir endişemiz, bir korkumuz da olmaz, bedeli varsa da ödemeye razı olan bir millettir bu. Ben bunu özellikle ifade etmek isterim.

Hani, “Google’a yazın, bu bir endişedir.” dediğinizde de orada özellikle sosyal medyanın gerçeklerin değil de daha çok algıların yönetildiği bir mecraya dönüşmüş olduğunu da ifade etmek isterim. Dolayısıyla, orası, bizim dış politikamızın belirlenmesi veya politikaların oluşturulmasında kullanabileceğimiz -özellikle eğer olay araştırma konusu ise- bir mecra olmadığını ifade etmek isterim.

Sayın Salıcı...

NAMIK TAN (İstanbul) – Sayın Başkanım, ismim söylenerek çok sevdiğim ve saygı duyduğum bir arkadaşımın bir eleştirisi geldi. Bunu benim cevaplama hakkım var herhâlde.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Salıcı'ya da bir söz verelim... Bence bir toparlayabilirsek memnun olurum.

Yani burada özellikle antisemitizm konusunu ifade etmek istedim veya bir başka şekilde...

NAMIK TAN (İstanbul) – Ben de ona değindim.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Türkiye’de böyle bir endişe söz konusu olamaz, hiçbir zaman da olmamıştır. Dolayısıyla, bu endişeden kaynaklı, bizim, mazlumun yanında olmamamız...

NAMIK TAN (İstanbul) – Böyle bir şey söylemedik.

BAŞKAN FUAT OKTAY – ...veya bununla ilgili amalı, fakatlı düşünce içerisinde olabileceğimiz veya zulme rıza gösterebilecek şekilde ifadeler kullanmamız dış politika anlamında olmamıştır, olmayacaktır da, son derece net tavrımız olacaktır, belki birazdan Sayın Bakan da bu konuyla ilgili görüşlerini ifade edecektir.

Ben tekrar teşekkür ediyorum.

Sayın Salıcı...

NAMIK TAN (İstanbul) – Sayın Başkan, müsaade ederseniz, çok kısa...

BAŞKAN FUAT OKTAY – Çok kısa, çok çok kısa...

NAMIK TAN (İstanbul) – Çok kısa değineceğim.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Buyurun.

NAMIK TAN (İstanbul) – Ben bir kere değerli arkadaşımızı üzdüğüme üzuldüm, neden üstüne alındı, onu da anlamadım; benim kastettiğim o değil.

Hepinizin bildiği gibi, ben üç sene İsrail’de büyükelçilik yaptım, antisemitizm nedir, ne değildir birçoğunuzdan daha iyi bildiğimi düşünüyorum.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Yani ben ona katılmıyorum.

NAMIK TAN (İstanbul) – Türkiye’de antisemitizm yoktur ama...

(Uğultular)

NAMIK TAN (İstanbul) – Müsaade buyurun.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Arkadaşlar...

Buradaki her bir üyemiz her konuda kendisini yetiştiren arkadaşlarımızdır burada.

NAMIK TAN (İstanbul) – Türkiye’de antisemitizm yoktur.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Yani büyükelçi olmak öncesinde her konuyu diğerlerinden daha iyi bildiğiniz anlamına gelmiyor.

NAMIK TAN (İstanbul) – Peki, kabul ediyorum.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Buyurun, bunu düzeltelim.

NAMIK TAN (İstanbul) – Diğer arkadaşlarım çok daha iyi biliyorlar, onlara da saygıyla söylüyorum.

Ben şunu söylemek istiyorum: Türkiye’de antisemitizm yoktur ama Türkiye’de antisemitizm, antisemitizmin ne olduğunun bilinmemesinden yoktur fakat bilinmeden antisemitizm yapılıyor. Bugün...

ALİ ŞAHİN (Gaziantep) – Antisemitizmi dünyanın her yerinde besleyen tek ülke var, İsrail’in kendisidir.

NAMIK TAN (İstanbul) – Ya, bir dakika, müsaade buyurun; ben sizin sözünüzü kesmedim.

ALİ ŞAHİN (Gaziantep) – Bu kadar nefreti ancak bir İsrail zulmü tetikleyebilir.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Bir dinleyelim, gerekirse size söz veririm.

NAMIK TAN (İstanbul) – “Türkiye’de antisemitizm dalgası yükseliyor.” dedim ve burada kastettiğimin ne olduğunu dün, evvelsi gün, daha önceki günlerde yapılan gösterileri eğer izlerseniz, oradaki tehlikeli durumu anlayabilirsiniz. Birçok kimse bu konularda hakikaten bilgisiz olduğu için halk nezdinde, çok önemli bir tahrik ortaya çıkıyor ve bu bizi, toplumumuzu yaralıyor. Güvenlik

güçlerimizle İstanbul'da cereyan eden o göstericiler arasındaki çatışma, hepinizin malumu. Oralarda söylenen şeylerde Hitler'e övgüler düzen insanlar mı istersiniz, hilafetten bahseden insanlar mı istersiniz; son derece ciddi bir şey. Neticede...

BAŞKAN FUAT OKTAY – Arkadaşlar, bizim şu andaki konumuz, eğer şu anda konu görüşüyorsak yani Gazze'de bir zulüm vardır, Gazze'de insanlık suçu işlenmekte, onu konuşuyoruz. İsrail'de şu anda devam eden bir tarih, bir olay yaşandı; zaten Türkiye bununla ilgili net görüşünü ifade etti, hepimiz ifade ettik. Şu anda devam eden bir şey varsa ona ilişkin görüşleri ifade edebiliriz ama ortada bir zulüm var ve Türkiye Cumhuriyeti devleti de bununla ilgili üç günlük...

NAMIK TAN (İstanbul) – Ben bir şey söylemedim Sayın Başkanım. Bakın, değerli arkadaşımız bana söyledi, beni hitap alarak söyledi. Dolayısıyla ben buna cevap vermek durumundayım.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Yok, yok, cevap verin ama yani burada Türkiye'yi mahkûm edici şey yapmayalım yani. Yani Türkiye'yi mahkûm ettirmek istemiyorum.

NAMIK TAN (İstanbul) – Neyse, ben bu eleştiriyi reddediyorum. Benim hiçbir şekilde kimseyi hedef alacak bir söylemim olamaz, böyle bir kişiliğim yoktur zaten. Dolayısıyla, ben asıl yadırgadığımı ve üzüldüğümü söylemek isterim. Benim söylediklerim ortada, biz her türlü, efendim, ırkçılığa da antisemitizme de her şeye karşı olan bir partiyiz; kişisel olarak da parti olarak da. Dolayısıyla, bu eleştirileri reddediyorum ve hakikaten de üzüldüğümü kayda geçirmek istiyorum.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Teşekkür ediyorum.

Sayın Salıcı...

Sonrasında da toparlayalım artık.

OĞUZ KAAN SALICI (İstanbul) - Sayın Başkanım, konu bağlamından koptu; Komisyona değil dışarıya konuşuyor arkadaşlarımız, bence buna gerek yok. Burası Dışişleri Komisyonu, Dışişleri Komisyonunun bir ağırlığı var, bu ağırlığa uygun bir şekilde davranılsın.

ASUMAN ERDOĞAN (Ankara) – Sayın Başkan...

OĞUZ KAAN SALICI (İstanbul) - Müsaade ederseniz ben bitireyim hanımefendi.

Sayın Bakan Yardımcısı, güzel bir sunum yaptı, her zaman olduğu gibi detaylara girmede ama detaylara girilebilecek bir şey olursa... Yani bütün Türk dış politikasının aynı anda konuşulduğu bir ortamda detaylara girmek zaten mümkün değil ama daha konu bazlı sunumlar olursa belki daha faydalı olur. Özellikle şu anda İsrail ve Gazze arasındaki bu savaşı konuşuyoruz, İsrail'in zulmünü de konuşuyoruz, belki daha güncel bir konu olur.

ASUMAN ERDOĞAN (Ankara) – Anlatmaya çalıştığım...

OĞUZ KAAN SALICI (İstanbul) – Evet, Boğaziçili hanımefendi izin verirse ben de konuşacağım.

Benim 2 tane başlığım var, bir tanesi soru.

Bir tanesi şu: Bu ortak dış politika meselesi kıymetli bir şey. Adalet ve Kalkınma Partisi iktidarının daha önce yapmadığı bir şey, bunu da kayda geçsin diye söylüyorum. Fakat ortak dış politika meselesinin dış politika yapım aşamasında bir ortaklığa ihtiyacı var ki ortaya politika çıktıktan sonra “Gelin, buna ortak olun.” dili yapıldı şimdiye kadar; hâlbuki, dış politika yapım aşamasında bir ortaklaşma ortaya çıkarsa, o zaman ortaya çıkan dış politika daha millî bir dış politika hâline gelir, tartışmasız biz de bu konuda mutluluk duyarız.

Bir diğer konu, bu dış politika meselelerinin günlük siyasetin bir parçası olmaktan çıkarılması lazım. Yani bütün konulardan bahsetmiyorum, bazıları çok yakıcıdır; işte, İsrail-Filistin meselesi yıllara sari bir meseledir, insanlık suçuna da savaş suçuna da dönüşmüş durumda, maalesef, öyle görünüyor

işin gidişatı. Ama bütün meselelerin günlük siyasetin bir parçası yapılmadığı bir ortamda dış politika meseleleri daha soğukkanlı bir şekilde konuşulabilir; öbür türlü, günlük sıcak siyasetin bir parçasına dönüşüyor, ondan dolayı sıkıntı yaşıyoruz.

Bazen şöyle cümleler kullanılıyor: “Sivillere saldırı kabul edilemez ama...” “Sivillere saldırı kabul edilemez, nokta.” demek lazım. Hiçbir zaman hiçbir sivile saldırı kabul edilemez. Dışişleri Bakanlığından yapılan açıklamada ki açıklamalar da genelde bu minvalde ki bence doğrusu bu, “Kimin tarafından yapıldığını gözetmeden, kabul edilemez.” deyip geçmek lazım, vurgulamak lazım daha doğrusu.

Esas şey şu, esas sıkıntı şu: Filistin davası konusunda aslında Türkiye’deki neredeyse bütün siyasi partiler, bütün siyasi gelenekler, ortak bir bakışa sahip. Herkes Filistin’deki davanın haklılığı konusunda mutabakat içindedir. Bu mutabakatı zedeleyecek bir davranıştan kaçınılmalı Türkiye siyasetinde. Kimisi Hamas tarafından bakar, bu mutabakatın bir parçası olduğunu düşünür; kimisi İslami Cihat tarafından bakar, bir parçası olduğunu düşünür; kimisi El Fetih tarafından bakar, bir parçası olduğunu düşünür. Beni ilgilendiren şey, ortak mutabakat, bir dava konusu olmasıdır yani Filistin davasının haklılığıdır. Çünkü Hamas da değişir -umarım o kadar uzun sürmez Filistin davasının çözülmesi ama- El Fetih de değişebilir, başka birisi de değişebilir ama Filistin davasının haklılığı değişmez, dolayısıyla bizim buradan bakmamız lazım.

Sorum şu Sayın Bakan Yardımcım: Hani İsrail’i kınama, yaptıklarının yanlış olduğu; bunu birçok arkadaşımız söylediği için ben oraya tekrar tekrar dönmek istemiyorum ama bu savaşın yayılma riski nedir? İran’ın bu işe dâhil olma ihtimali nedir? Eğer böyle bir durum söz konusu olursa bunun Türkiye’yi etkileme riski nedir?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Ben teşekkür ediyorum Sayın Salıcı.

Buyurun lütfen Derya Hanım.

Anlaşıyor ki tartışmalar devam edecek.

DERYA BAKBAK (Gaziantep) – Başkanım, çok teşekkür ederim size açıklamalarınızdan dolayı, Bakan Yardımcınızın da yine açıklamalarından dolayı; tüm Dışişleri ekibine de çok teşekkür ediyorum, çok geniş çerçevede değerlendirmede bulundunuz.

Tabii, geldiğimiz süreçte Ukrayna-Rusya savaşı önemli bir süreçti. Türkiye’nin, Sayın Cumhurbaşkanımızın, burada, diplomasi alanında yürüttüğü pek çok çalışma önemli ve kıymetliydi çünkü Covid pandemisi döneminde tahıl, gıda zincirinde ciddi anlamda bir kopuş vardı ve bu anlamda sadece zengin ülkelerin değil, tüm dünya ülkelerinin de bundan eşit şekilde yararlanabilmesi için önemli bir diplomasi yürüttü. Zaman zaman aksamalar oldu ve bunların da yine çözümü Sayın Cumhurbaşkanımız tarafından oldu. Ben Güney Doğu Avrupa Ülkeleri Parlamenterler Asamblesindeydim geçen dönemde o beş yıllık süre boyunca. Tabii, Covid pandemisi dönemi oldu ve Covid pandemisi döneminde Türkiye, Balkan ülkelerine sağlık anlamında çok ciddi, önemli destekler sağladı; maskeler, dezenfektanlar ve aşılar anlamında. Yine, bu toplantılarda çok sık görüştüğümüz, ticaret, ulaştırma ve güvenlik anlamında da çok ciddi bağlantılar ve destekler sağlandı, Türkiye tarafından projesinden yapımına kadar ve eğitimlerine kadar çok önemli destekler sağlandı.

Ben bunları şu anlamda belirtmek istedim: Latin Amerika’yla, yine Karayiplerle bağlantı olsun, bugüne kadar bütün dünya ülkelerinin Afrika’dan bir şeyler aldığı, içinden bir şeyleri kendi ülkesi lehine kullandığı bir süreç yaşandı. Tarih boyunca, bugüne kadar, ilk defa onlara destek sağlayan bir kişi... Büyükelçilikleri, hepsini anlattı Bakanlığımız, biz bir destek veriyoruz bu anda. Onların da

insanca yaşamaya hakkının olması, insani yaşamlarına neler sunulması gerektiği... Oraya gidiliyor, istişareler yapılıyor ve o istişarelerde “Biz neler yapabiliriz...” Onlara insanca yaşamayı sunuyoruz. Hep insani yaşamdan bahsediliyor ama hiçbir zaman bu imkânların sağlanmadığı, onların farklı şekilde kullanıldığı dönemler yaşanmış ve dünya ülkeleri ilk defa bunu görmeye başladı. Yunanistan GDAÜPA’nın içerisindeydi ve orada da -çocuklarımız- gittiğimiz görüşmelerde, eğitim anlamında, eğitimciler anlamında hep çok farklı kısıtlamalar ve engellemelerle karşılaşıldığını ama buna rağmen Türkiye’nin burada hep yapıcı bir rol oynadığını, hem dinî anlamda hem eğitim anlamında her zaman işin içerisinde yapıcı bir şekilde... Yine Cumhurbaşkanımızın yapıcı tavır ve duruşuyla bugün bu ilişkiler sağlanmaya başlandı. Ben bu kadar işin... Ayrıca, yine Ukrayna-Rusya savaşı sonrası Avrupa ülkelerinde enerjiyle ilgili ciddi sıkıntılar yaşandı ve yine Sayın Cumhurbaşkanımızın destekleriyle bu geçişlerin sağlanmasında, ulaşım anlamında, enerji geçişleri anlamında çok önemli yol katedildi. Bütün bunlar yapılırken etrafımıza baktığımızda, şu gerçekten kafama takıldı: Yani “‘Türkiye Yüzyılı’ denilecek.” Sayın Cumhurbaşkanımız cümlesi gerçekten beni üzdü burada çünkü çok ciddi, olağanüstü... Bugün, İsrail-Filistin konusunda da üst düzeyde, inanılmaz derecede, gece gündüz demeden farklı üst düzey diploması bağlantılarıyla, görüşmeleriyle konunun önemini dünya ülkelerine anlatmaktadır. Çünkü Ukrayna-Rusya savaş dönemini de gördük ama burada Cumhurbaşkanımız, İslam İşbirliği olsun, diğer ülkeler olsun hep ciddi bir bağlantı içerisinde. Antisemitizmde gerçekten ben de takıldım çünkü Azerbaycan-Ermenistan olayında da Türkiye, kendi ülkesindeki Ermenilerle bunu ortaya koyan hiçbir olay yaşamadı şu ana kadar. Türkiye’nin gelmiş olduğu bu noktada, hiçbir ayrımcılığın yapılmadığı, tüm insanlara eşit davranıldığı... Ayrıca, şunu da duydum: İsrail’den de Türkiye’ye bu savaş döneminde geçişlerin olduğunu biliyorum yani demek ki o insanlar burayı güvenli bir liman olarak gördükleri için bugün buraya geldiler; bunu da belirtmek istedim.

Bir de Sayın Güzelmansur Vekilimiz... Hatay’da, daha öncesinde, savaş olmadan da kendi vatandaşlarımızın zaten Suriye’yle çok ciddi akrabalıkları var; Suriye’dekiler Hatay’a gelir kalırlar, Hatay’dakiler Suriye’ye gider kalır, çok ciddi yakın akrabalıklar var çünkü akrabaların yarısı orada kalmış, yarısı burada kalmış, o ilişkiler daha önce de sürüyordu ama zaten Suriye’de güvenli bölgenin oluşturulması için, kendi ülkemizdeki o sınır güvenliğinin oluşturulması için bu tezkere geldi iki gün önce ve buna da CHP “hayır” oyu kullandı; bunu da biliyorsunuz, bunu da belirtmek istedim. Ayrıca, Sayın Cumhurbaşkanımız, on dört yıl önce, tarihe geçen Davos konuşmasında da “Siz öldürmeyi çok iyi bilirsiniz, plajdaki çocukları nasıl öldürdüğünüzü çok iyi biliyorum.” demişti. Hepimiz çok iyi biliyoruz masum çocukların yıllardır öldürüldüğünü, çocukların bir yaşam mücadelesi verdiklerini de biliyoruz, yıllardır süren bir katliam da burada bulunmakta. Hastaneleri bombalayarak insanlık suçu işleyen, soykırım yapan, masum insanları katleden İsrail’i de ben buradan kınıyorum. İsrail’in bu feci saldırılarıyla çocukların, kadınların, masum Filistin halkının değil, insanlığın öldüğünü görüyorum burada. Burada insanlığın değerlendirilmesi gerekiyor. Tüm kalbimiz ve dualarımızla Filistin halkının yanındayız. Bu vahşetin son bulmasını, bir an önce insani ateşkes ve kalıcı istikrarın sağlanmasını diliyorum. Saldırıda hayatını kaybeden Filistin halkına da Allah’tan rahmet, yaralılara da şifa diliyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN FUAT OKTAY - Evet, teşekkür ediyorum.

Biraz daha zamana dikkat ederek bunu tamamlayabilirsek. Bu karşılıklı konuşmalar artık sunumdan ziyade başka bir şeye dönüştü, Genel Kuruldaki görüşme moduna dönüştü. Sizlere yeteri kadar söz verildi, söz almayan arkadaşlarımız var.

Buyurun Sayın Şahin.

Ondan sonrasında da bu işi toparlayalım.

ALİ ŞAHİN (Gaziantep) - Sayın Başkanım teşekkür ediyorum.

Antisemitizm politikalarının temelini bugüne kadar İsrail oluşturur ve İsrail devlet politikası antisemitik bir devlet politikasının üzerinde inşa edilmiştir. Yani bugünkü İsrail'i aslında var eden şey, İsrail'in seksen senedir uyguladığı antisemitik politikalar. "Neden?" dersiniz; İsrail'i bugün var eden sebeplerden birincisi yani varoluş sebeplerinden birincisi, İsrail bugünkü İsrail'i kurarken dünya üzerindeki bütün Yahudi toplumlarını bir felsefe üzerinden İsrail'de toplamaya çalıştı ve bütün dünya üzerinde yaşayan Yahudi toplumlarına "Dünya üzerinde yaşayabileceğiniz tek güvenli bir toprak var, tek bir güvenli ülke var, o da İsrail." diyerek bir korku politikasıyla, seksen seneden bu yana onlar üzerinden oluşturduğu bir nefretle, antisemitik politikalarla, kendi ürettiği antisemitik politikalarla dünya üzerindeki Yahudileri İsrail'de toplamaya çalıştı. Yani antisemitizmle alakalı bir suçlu arayacaksa bu asla ve asla Türkiye ve dünyanın bir başka ülkesi olamaz, İsrail'in bizatihi kendisidir ve kendisinin ürettiği bu politikadır.

Sayın Tan'ı ben 2009 yılından bu yana tanırım, kendisi beni hatırlar mı bilmiyorum. İsrail'in antisemitik politikalarına bizatihi ben muhatap olmuş birisiyim, kendisi de bunun tanığıydı. 2009 yılında, o zamanki aileden sorumlu Devlet Bakanımız Nimet Baş Hanımefendi'yle İsrail'e bir ziyaretimiz vardı ve Sayın Herzog da o gün, o dönemde İsrail'de aileden sorumlu Devlet Bakanıydı, siz de bize eşlik etmişsiniz ve ben İsrail havalimanında üç saat o heyette olan birisi olarak tutuldum, Sayın Bakanın uçağı uçamadı, slot alamadı ve biz üç saat bir Bakanın heyetinde, Bakanın da bulunduğu ortamda rehlin alındık Ben Gurion Havalimanı'nda. Bu bir antisemitik politika mıdır değil midir sizin şahitliğinizde? Bu böyle bir nefret iklimi midir, değil midir Sayın Tan? Sayın Tan'ı ben bugün dinledikten sonra, hele hele geçen günkü 500 hastanın; çocuğun, kadının katledildiği, paramparça edildiği, Holokost sınırlarının aşıldığı, katliam sınırlarının ve eşiklerinin aşıldığı bu katliamın ardından, İsrail'de üç yıl kalarak İsrail'i en fazla tanıyan bir Türkiye Büyükelçisini, en fazla tanıması gerektiğine inandığım Büyükelçisini ve İsrail Tel Aviv'de Türkiye'nin Büyükelçiliğini yaptığına inandığım ve düşündüğüm birisini bugün burada sanki Tel Aviv'in sözcülüğüne soyunmuş gibi görmek beni çok üzdü açıkçası. Bu, asla kabul edilebilir bir şey değil. Eğer dışarıdan biri bugün bu oturumu izliyor olsaydı, bu konuşmalara tanıklık ediyor olmuş olsaydı, bugün Sayın Tan'ın o açıklamalarından, İsrail'in, Türkiye Büyük Millet Meclisi'ndeki Dışişleri Komisyonuna savunma yapmak için gönderdiği bir temsilci olarak algılandı; o kadar.

TALİH ÖZCAN (Düzce) – Başkanım, bir de ben söz almak istiyorum.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Evet, şimdi, Sena Hanım düğmeye basmış aslında, ben onu görmeden kifayetimizakere diyecektim ama her konuşma, cevap haklarını tekrar beraberinde getiriyor. Yani bir an önce bitirsek... Zaten gruplardan hemen hemen herkes konuştu.

Sena Hanım, buyurun lütfen.

SENA NUR ÇELİK (İstanbul) – Evet, Başkanım, teşekkür ediyorum; öncelikle bu toplantıyı düzenlediğiniz için teşekkür ediyorum, çok faydalı bir bilgilendirme toplantısı oldu; Sayın Bakanımıza ayrıca teşekkür ediyorum, kendisini özlemişiz, burada görmekten de memnun olduk, onu da ifade edeyim. Gazze'de yaşanan dehşete yönelik yürütülen diplomasi trafiği ve özellikle insani yardımlar konusunda Bakanlığımızın yürüttüğü çalışmalarla alakalı da yine kendisine, Bakanlığımıza teşekkür etmek istiyorum.

Burada önemli bulduğum birkaç hususa da değinmek istiyorum; Kani Bey değindi aslında, onun bu konuda söylediklerine de katılıyorum, onu da ifade edeyim. Özellikle Batı medyasında ve Batılı siyasetçilerin söyleminin, büyük bir çoğunluğunun söyleminin tamamen İsrail ordusunun propagandasını tek taraflı bir şekilde yansıttığını maalesef görüyoruz. Sanki bu mesele 7 Ekimde gerçekleşen Hamas

saldırısıyla başlamış gibi, işte bu bir nevi bir 11 Eylülmüş gibi, ve bu her türlü intikamı, her türlü saldırıyı meşrulaştırıyormuş gibi tek taraflı bir söylemi maalesef bütün ana akım Batı medyasında ve Batılı siyasetçilerde ve devlet liderlerinde görüyoruz. Bu, tabii, dehşete düşüren bir durum çünkü daha önce en azından şöyle bir söylem vardı: “Taraflar... Taraflar... Tarafları itidale çağırıyoruz.” Şu anda onu bile görmüyoruz, şu anda tamamen tek taraflı bir söylem görüyoruz. Tabii, bu söylemi uluslararası alanda görmek bizi şaşırtmıyor ama maalesef medyayı takip ediyoruz, işte Türkiye’de de belli siyasetçilerin söylemlerinde de bu söyleme meyleden birtakım ifadeler görmek gerçekten üzücü; onu ifade etmek istiyorum. Sanki altmış beş yıllık işgal yokmuş gibi, sanki Gazze’deki abluka on altı yıldır sürmüyormuş gibi, İsrail sanki her türlü savaş suçunu işlememiş gibi, uluslararası hukuku, Birleşmiş Milletler kararlarını sürekli olarak ihlal etmemiş gibi bir yaklaşım, bir ayrıma gitme ihtiyacı görülüyor. Tabii, bu gerçekten endişe verici. Çünkü bu argümanları öne süren kişilere şunu da hatırlatmak lazım: Hamas’ın hiç olmadığı Batı Şeria’da işlenen suçlara, İsrail’in işlediği suçlara bir bakmak lazım. Yani hani her şey Hamas yüzündendi ya, peki Batı Şeria’da o zaman neden yıllardır insanlar katlediliyor, neden son bir yıldır 200 Filistinli masum sivil katledildi, neden binlerce Filistinli çocuk yargılama hakkı dahi verilmeden İsrail hapishanelerinde tutuluyor? Bunların hepsinin bu argümanları öne süren kişilere sorulması gereken meseleler.

Burada şunu söylemek istiyorum: Şiddet, şiddeti doğuruyor. İsrail, yıllardır Filistin halkına karşı terör uygulayan bir devlet maalesef ve İsrail ayrıca ırkçı bir devlet yani bizim Güney Afrika’da gördüğümüz, “apartheid” dediğimiz rejimin bugün biz İsrail’de sürdürüldüğünü görüyoruz. İsrail’de yaşayan Arap vatandaşlarının ikinci sınıf vatandaş olduğunu, hiçbir hakka, hiçbir İsrailli vatandaşın sahip olduğu hakka sahip olmadığını görüyoruz. Bu da tabii ki hiçbir zaman barışa hizmet eden bir yaklaşım olmuyor. Avrupa Konseyi Parlamenter Meclisinde geçtiğimiz hafta genel kurul toplantımız vardı burada İsrail-Filistin meselesi görüşüldü. Tabii, burada gördüğümüz tablo gerçekten dehşet vericiydi, tek taraflılığın boyutu ciddi manada dehşet vericiydi. Ya, burada şunu söylemek lazım: Gerçekten, aşırı sağın, Avrupa’da artan aşırı sağın, aslında Avrupa Konseyi Parlamenter Meclisindeki temsil eden milletvekillerine de zaten yansıdığını biliyoruz, görüyoruz. Özellikle aşırı sağla ilgili, İslam karşıtlığıyla ilgili tartışmalarda bunu zaten görüyoruz fakat bu İsrail-Filistin tartışmasında da gerçekten aşırı sağın Avrupa Konseyi Parlamenter Meclisinde nasıl konuşlandığını, nasıl arttığını görmüş olduk.

Şunu söylemek istiyorum: Burada Batılı siyasetçilerin, liderlerin İsrail’e verdiği kayıtsız şartsız destek İsrail’deki vahşetin boyutunun büyümesine sebep olan ve İsrail’in soykırımı varan savaş suçlarını işlemesini sağlayan bir durum ve bize her durumda Avrupa Konseyi Parlamenter Meclisinde de parmak sallayan, ülkemizdeki insan hakları durumundan bahseden milletvekillerinin kalkıp da bu konularda bir duruş gösterememesi, sesini yükseltmemesi aslında kendilerinin insan hakları konusundaki kredibilitesini de yok ediyor yani bu arkadaşlarımızın kredibilitesi Gazze’de ölen çocuklarla toprağa gömülmüş durumda. Şunu da söylemek istiyorum: Yani Ermenistan’ın Karabağ’ı işgali Avrupa Konseyi Parlamenter Meclisinde görüşülürken Azerbaycan’a karşı hazırlanan raporda kendi istekleriyle bölgeden ayrılan Ermenilere ilişkin kuvvetli etnik temizlik şüphesi olduğu belirtildi ve bu karar tasarısı kabul edildi Konseyde fakat aynı Konsey mesela İsrail’in gözlemci statüsünün iptaliyle ilgili hiçbir adım atmadı. Bunlar tabii ki biraz önce arkadaşlarımızın da bahsettiği çifte standartların bir sonucu.

Tabii, Konseyden bahsetmişken Kavala davasıyla alakalı da görüşümü ifade etmek istiyorum Başkanım müsaadenizle. Şimdi, Kavala davasıyla ilgili düşüncemizden, işte yargı süreciyle ilgili veya Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin kararının uygulanmaması meselesiyle alakalı görüşümüzden bağımsız olarak Konseyde, Parlamenter Mecliste alınan karar tasarısı gerçekten Türkiye’ye karşı çok orantısız maddeler içeriyor; bunun farkında olmamız lazım. Burada, bir, Türk heyetinin yetki

belgelerinin iptal edilmesi; iki, burada ülkemize karşı “tamamlayıcı ortak prosedür” dediğimiz, Avrupa Konseyinden atılmaya kadar gidecek sürecin başlatılması ki bu süreç zaten daha önce yoktu ama yani Rusya’nın Kırım’ı ilhakında dahi Rusya’nın Konseyden çıkarılması görüşülen, konuşulan bir durum değildi yani Rusya Ukrayna’ya girene kadar bu düşünülmemişti; hani orantısızlığın boyutunu buradan anlayabiliriz. Bizim hâkimlerimize, polislerimize, savcılarımıza, Kavala davasına bir şekilde dahil olan yetkililerimize Magnitsky yaptırımlarının uygulanması gibi... Yani egemenlik haklarımıza saldırı olan bir madde komisyonunda, hukuk komisyonunda görüşüldü ve ben gerçekten burada muhalefet partisinden milletvekillerimizin bu maddenin rapora girmesine onay vermelerine ciddi manada çok çok şaşırdım çünkü bu, gerçekten Kavala davasının sürecinden bağımsız, ülkemizin egemenlik haklarına bir saldırı ve çok orantısız bir tepki. Kaldı ki Genel Kurulda rapor tartışılırken İsviçreli bir milletvekili kalktı ve dedi ki: “Ya, polisler, gardiyanlar... Bu ne kadar aşırı bir tepki. Burada biz bu maddeyi kısıtlayalım; sadece savcılar ile hâkimlere uygulayalım.” Yani İsviçreli bir parlamenterin gösterdiği hassasiyetin daha fazlasını biz kendi milletvekillerimizden görmek isteriz. Bu tasarıda bu kadar orantısız maddeler olmasına rağmen yine “onay” oyunun verilmesi de beni gerçekten üzdü.

Sekiz yıldır uluslararası parlamentolarda ülkemizi temsil eden heyetlerde görev aldım. Kesinlikle, muhalefet partisi milletvekillerimizin hepsini kolektif olarak, burada, hassasiyetsiz davranmakla ya da millî meselelerimizle ilgili yanlış yerlerde durmakla itham edemeyiz. Gerçekten, bu konularda düzgün duruş gösteren arkadaşlarımız da var fakat ciddi manada bireysel olarak bazı arkadaşlarımızın kalkıp işte, Avrupa Konseyi Parlamenter Meclisinde hiçbir ülkenin milletvekilinin yapmadığı şekilde kendi ülkesini şikâyet ediyor olması, bu konumda olması cidden üzücü. Ben, burada, Namık Bey’in söylediği ifadeyi de...

BAŞKAN FUAT OKTAY – Evet, toparlayabilirsek memnun olurum Sayın Çelik.

SENA NUR ÇELİK (İstanbul) – Toparlıyorum.

Namık Bey’in söylediği ifade açıkçası bana umut verdi; sorumlu muhalefet, işte, dış politikada birlikte davranma, millî meselelerde beraber hareket etme. Umuyorum ki inşallah, bu dönem böyle bir çalışma tarzımız olur, olması gereken de budur.

Teşekkür ediyorum Başkanım.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Ben teşekkür ediyorum.

Sayın Özcan, buyurun lütfen.

TALİH ÖZCAN (Düzce) – Ben Dışişleri Bakanımıza çok teşekkür ediyorum. Ben yurt dışında çok uzun süre kaldım -Türk Dışişleri- yurt dışına gittiğimiz zaman hemen telefonlarımıza ne düşüyor? Numaralar düşüyor. İşte, elçilik binalarımız “Bunlar telefonlarımız, yardım edilecek bir şeyiniz olursa varız.” diyorlar. Ben teşekkür ediyorum, ben bunu çok dikkate aldım.

Burada da Sayın Başkanım, size de çok teşekkür ediyorum. Biz, şimdi, Dışişleriyle ilgili çok önemli bir şeyi halletmeye çalışmıyoruz, gelecekle ilgili bir şey yapmaya çalışıyoruz. Onun için çok kısa konuşuyorum. İsrail’i lanetle, nefretle kınıyorum ben; partim adına, insanlık adına, halk adına, hukuk adına kınıyorum. Bunun konuşulacak hiçbir tarafı yoktur. Bunlar katildir, bunlar kan emicidir, bunlar sülüktür. Ben her türlü varım Cumhuriyet Halk Partisinin bir vekili olarak. Cumhurbaşkanımızın bu konuda barış süreciyle ilgili aldığı kararları canıgönülden destekliyorum. Ukrayna’yla ilgili savaştaki bu tavırları doğru buluyorum.

Burada, Namık Bey’in anlatmak istediği... Bir şeyi ima etmeye çalışıyoruz, biz mazlum milletlerin hep yanındayız yani kimseyi ayırtmamak istemiyoruz. Biz, hepimiz aynı gemideyiz, beraber de bu işi halledeceğiz. Sanki bir suçlu bulup da bir an evvel her şeyi yükleyelim diye uğraşmayalım, biz

kardeşiz sonuçta. Namık Bey de Türk Dışışleri adına bir sürü işler yapmıştır; ülkesini, milletini seven insandır; vardır Dışışleriyle ilgili. Birbirimizi kaybetmeyelim, böyle ufak tefek yani “Ben bir puan alırım, artı bana geçer.” yapmayalım. Ben Cumhurbaşkanının yaptığı doğru politikaları destekliyorum, destekleyeceğim de, bunlar doğru şeylerdir. Var olan şeyi doğru şey yapacağız. Burada, Namık Bey’in anlatmak istediğinin ortasından, yanından, sonundan bir şey çekip illa bir şey getirmek doğru değil. Biz beraber de oradayız, Dışışlerinde görev alıyoruz, burada da çalışıyoruz. Sizleri hep ben de takdir ediyorum, güzel şeyler söylüyorsunuz. Başkanımız yürekte bunu söylüyor yani bir şey yok onun altında. Gelecekte böyle bir tehlike olmasın, amaç bu; onu uyarmaktır, başka bir şey değil.

Başkanım, çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Çok çok teşekkür ediyorum değerli katkılarınız için.

SÜREYYA ÖNEŞ DERİCİ (Muğla) – Başka bir cümle de ben ifade edebilir miyim?

BAŞKAN FUAT OKTAY – Son olsun mu o zaman?

SÜREYYA ÖNEŞ DERİCİ (Muğla) – Nasıl uygun görürseniz.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Buyurun lütfen Süreyya Hanım, size verelim sözü ve bu da son olsun; Bakan Yardımcımız artık soruları unutmaya başladı, o kadar çok not aldı ki.

SÜREYYA ÖNEŞ DERİCİ (Muğla) – Başkanım, teşekkürler.

Sayın Bakan Yardımcım, çok güzel bir sunumdu, teşekkür ederiz. Bunları acaba yazılı metin hâlinde alabilecek miyiz, temin edebilecek miyiz? Çünkü ben, bende bulunsun isterim.

Başkanım, sanıyorum, bugünkü Komisyon toplantısı toplantı amacının dışına çıktı. Hepimizin aynı tarafta olduğunu hatırlatmak isterim çünkü Dışışleri Komisyonu bütün ideolojilerin üstünde olması gereken bir Komisyon. “Kim daha İsrail’i sevmiyor, kim daha Hamas tarafında?” yarışmasının kimseye fayda getirmeyeceğini düşünüyorum. Zira elbette ki Sayın Cumhurbaşkanımızın çok takdir ettiğimiz yöntemleri ve dış politikası bulunmakla birlikte, eleştirilerimiz de elbette ki var.

Bununla birlikte, biz, Türkiye Cumhuriyeti devleti olarak İsrail devletiyle uzun zamandır yakın ilişki içerisindeyiz, menfaatlerimiz gereği de devletimiz uygun görürse bu ilişkiler de devam edecektir. Dolayısıyla, burada, popülist yaklaşımlardan uzakta, devletin menfaatleri için çalışmanın hepimizin faydasına olacağını düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Ben çok teşekkür ediyorum.

Bence, son derece güzel konuşmalarla bu süreci burada tamamlayalım.

Son cümle güzeldi, ben de onunla tamamlamış olayım: Dışışleri Komisyonu olarak hepimiz aynı taraftayız. Zaten, Türkiye’nin en büyük özelliği, sorunlu olan taraflarla aynı anda görüşebilme özelliğidir ve sorunlu olan her iki tarafın da hakemliğini kabul edebileceği boyutta dengeli duruşudur. Dolayısıyla evet, Komisyon olarak aynı taraftayız, farklı görüşlerimiz olabilir; bu da son derece tabiidir.

Ben hepinize tekrar teşekkür ediyorum.

Sayın Yıldız, söz sizde.

Buyurun lütfen.

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI AHMET YILDIZ – Sayın Başkanım, ben de yüce Meclisin dış politikaya ilgisine verdiğim önem çerçevesinde elimden geldiği kadar net bir şekilde cevaplamaya çalışayım. Bazı sorular ortak, onun için hani tek tek cevap vermek yerine bir defada değinebilirim bazı konulara.

Sayın Başkanım, değerli üyeler; öncelikle, bir, Türkiye, Avrupa Konseyinde kalmalıdır. Biliyorsunuz, üç yıl orada Türk Heyeti Başkanlığını yaptım ama şimdi de otuz beş yıllık bir diplomatım. Avrupa Konseyi, İnsan Hakları Sözleşmesi ve uygulamaları itibarıyla dünyada en ileri insan hakları standardını ülkelerde yürüten, izleyen bir organ. Tabii, biz hep AİHM’i duyuyoruz ama AİHM onun bir organı, evet, yargısal bir organ ama onun bünyesinde işte, işkenceyi önleme komitesi var. Az önce konuştuğumuz İslamofobi, antisemitizm gibi konularda içtihat yaratan bir komite var, bütün Avrupa’da kabul gören: ECRI yani Irkçılığa ve Hoşgörüsüzlüğe Karşı Avrupa Komisyonu. Buna benzer diğer organları da var.

Şimdi, Kavala ve yargı konusuna gelince, tabii, benim görevim son büro toplantısıyla son buldu, o diğer toplantılara katılamadım, Türkiye’ye döndüm. Bu 18’inci madde mahkûmiyetleri -AİHM tarafından- ve bunun uygulanmasıyla ilgili 46’ncı madde uygulaması Konseyde çok yeni gerek bakanlar komitesi tarafında gerek parlamenter kanatta. Dolayısıyla bizim de bazı acemiliklerimiz olmuştur, karşı tarafta da bazı siyasi kötü niyetliler olmuştur ama en sonunda Avrupa’nın dayandığı birlikte yaşanan uzlaşa temelinde sonuçlara varılacağını umuyorum. Görevim süresince de şimdi de ne AİHM’i ne bizim ulusal yargı organlarımızı eleştirmedim bu konuda, eleştirilmesini de doğru bulmuyorum, yabancılar tarafından da bizim... Türk yargısından ümidimi her zaman söyledim orada da, gene de ümitliyim aynen Kemalettin Bey’in dediği gibi. Fakat burada yani tarafımızdan -dediğim gibi- sürecin ilk defa yaşanıyor olması, bizim özellikle çoğunluğu oluşturan heyetimizin gruplarda bir süredir yer almaması; bunlar bizim acemiliklerimiz oldu ama karşı tarafta da bazen yargı usulleriyle bağdaşmayan proaktif tutumlar oldu gerek Bakanlar Komitesi tarafından gerek mahkeme tarafından. İşin özünü etkilemiştir demiyorum AİHM’de ama onlar burada soru işaretleri yarattı. Bu yetki belgelerinin gözden geçirilmesi son raporda, ocak ayında ve diğer yaptırımlar konusunda ben buna karşı bütün vekillerimizin Avrupa Konseyinde çalışacaklarına inanıyorum çünkü neticede bu süreç olumsuz sonuçlanırsa Türkiye’deki yargı standartlarının geliştirilmesine önemli katkısı olan AİHM’den vatandaşlarımız yararlanamayacak. AİHM her zaman var yani iktidar değişiyor, başka şeyler geliyor... Yurt dışındaki vatandaşlarımız bulundukları ülkede uğradıkları haksızlıklara karşı AİHM’e sıkça başvuruyorlar, önemli kararlar çıkıyor ve orada önemli bir içtihat geliyor. Ben ve meslektaşlarım yani biz Türk diplomatları, Türkiye’nin Konseyde olmasının önemini müdrikiz, elimizden geleni tabii ki yapacağız ama Avrupa Konseyinde olmadığımız takdirde diğer forumlarda da rolümüzün aşınacağını da biliyoruz. Dolayısıyla biz, Parlamentomuz, yargımız inşallah bu saikle hareket edecektir diye düşünüyorum.

Sayın Başkan, tabii, Filistin sıcak konu. Hem o konuda diyeyim... Yani Osman Kavala’nın isminin zikredilmemesinin bir kastı olduğunu hiç düşünmüyorum, meslektaşlarım öyle düşünmezler -ki önceki açıklamalarda vardı, bunda da olabilir- ama hukuki bir terminoloji kullanmak güdüsüyle herhâlde “kişi” diye yani “hukuk kişisi” olarak geçtiğini düşünüyorum. Burada ben de zikretmekten kaçınmadım gördüğünüz gibi.

Şimdi, Filistin’e gelince Sayın Başkan, ben geçen gün Al Jazeera’ye Arapça bir mülakat verdim, vermek zorunda kaldım tutumumuzu anlatmak için. Şimdi, tabii, İsrail’in yaptıkları, uygulamaları hiçbir ölçüte sığmıyor. Tabii, İsrail barış isteseydi aslında en az yirmi yıl önce bu sorun çözüldü. Değişik zamanlarda -biliyorsunuz- çözümler aşamasına geldi, rahmetli Arafat ile Barak arasında, daha sonra değişik... Fakat bugün buradayız maalesef. Son dönemdeki söylemler, uygulamalar İsrail’in artık hani daha önce Amerika’nın da bir şekilde kabul ettiği ve çalıştığı iki devlet uygulamasından, çözümünden vazgeçtiğini, bunun yerine diğer Arap ülkeleriyle barış anlaşması imzalamayı seçtiğini gösteriyor. Ama bütün bunlara rağmen müsterih olunuz ki biz politikamızı, temaslarımızı İsrail karşıtlığı üzerine

yapmıyoruz; devletimize yakışan bu değildir. İsrail'in yanlışlarını, Filistinlilerin haklarını, çözümün ne olması gerektiğini söylüyoruz ama bu İsrail değil de başka bir devlet olsaydı gene aynı şey olacaktı ama tabii ki halkımızın duyguları baki bu konuda. Doğru yolun da bu olduğunu düşünüyoruz.

Hamas'la temasımız var mı? Tabii ki var çünkü biz çok defalar Filistin Ulusal Yönetimi ile Hamas'ı Türkiye'de bir araya getirdik; Filistin'deki iç bölünmenin davaya verdiği zararı biliyoruz, onu aşmak için çok defalar bir araya getirdik. Tabii ki biz de Filistinlilerin temsilcisi olarak Filistin Ulusal Yönetimi'ni ve Cumhurbaşkanı Mahmud Abbas'ı görüyoruz ama Hamas da sahada, özellikle Gazze'de bir realite. Dolayısıyla Hamas'ı tamamen devre dışı bırakmak ki bu İsrail'in ısrarıdır, doğru bir yaklaşım değil, sonuç da vermiyor. Dolayısıyla Hamas temsilcileri de zaman zaman ülkemize değişik vesilelerle geliyorlar. Önümüzdeki günlerde temas tabii ki olacak çünkü özellikle rehinelere, sivillerin serbest bırakılması konusunda Hamas'la çalışmaya gerek var. Saldırının olduğu gün Halid Meşal'in Türkiye'de olmadığını biliyorum yani olduğuna dair hiçbir bilgi yok bizde. Tabii, bizim temasımız Hamas'ın siyasi kanadıyla sürüyor.

Sayın Büyükelçi Tan'ın diğer sorularına gelince, bunları...

Atladığım sorular olursa Başkanım -anlaşmalar için sık sık burada olacağım- ikili oturarak kulislerde veya ofisimde, ziyaretlerde her zaman detaylandırmaya hazırım.

Sayın Başkan, değerli üyeler; tabii, Kıbrıs konusu: Aslında Crans-Montana görüşmelerinde eğer o turda Yunan ve Rum tarafının uzlaşmazlığı nedeniyle çözüme kavuşmazsa sonucun ne olacağını hem onlar hem de Birleşmiş Milletler biliyordu yani artık federal, ikili bölgeci bir çözümün değil de iki devletli çözüme getireceğimizi onlar biliyordu. Onlar için sürpriz olmasa gerek ama şu anda tabii ki onlar bu fikre alışmış değil, müzakereler için ortak bir zemin yok. Kıbrıs halkının egemen eşitliği temelinde bir müzakereye hazır olduklarında -ki ona hazır değiller- müzakerelere başlamanın bir sakıncası yok. Tabii, altmış yıldır müzakere edilen bir konu, çok detaylı bir konu, ayrı bir oturum yapılırsa orada gerekirse detaylandırırız Sayın Başkanım.

Şimdi Sayın Kamil Aydın'ın sorusuna gelince... Çok teşekkür ederim övgüleri meslektaşlarımızdır, halkımızdır ama kendimizi anlatamamamız konusu; bu, uzun süredir bizde maalesef bir eksiklik. Bunda bizdeki eksiklik kadar tabii anlamak istemeyenler de var ya da uluslararası networkte hâkim olan grupların rolü var. Biz de son Bakanlık yapılanmasında ve kurumlar yapılanmasında -işte, İletişim Başkanlığı bunlardan bir tanesi, devletimizin bütün iletişimini sağlayacak- bunu gözetiyoruz personel alımında, uygulamalarda. Misyonlarımızın çalışmasında Dışişleri Bakanlığının özellikle misyon şeflerinin, büyükelçi ve başkonsolosun patronajı doğru. Devletten maaş alan herkes orada büyükelçiye ve başkonsolosa sorumlu olmalıdır. Bunda zaman zaman aksaklıklar yaşanıyor, bunda da zaman zaman kurumsal gerekçeler ileri sürüldüğü oluyor. Tabii, meslek memurlarımız ve şimdi diğer kariyer konsolosluk memurlarımız uzun süredir bir joker gibidirler; misyonlarımızda bir alanda personel eksikliği varsa ticaret müşaviri yoksa onun vazifesini görürler, askerî ataşe yoksa onun da vazifesini görürler, eğitim yoksa onu görürler; bu, merkezde de böyledir. Bunun bir örneği: Tabii, geçmişte dış ekonomik ilişkileri yönetmekle görevli bürokrasimizin yetersizliğinde mesela biz Dışişleri olarak hep ekonomik konulara eğilmek zorunda kaldık çünkü çok eksikti, ihtiyacımız vardı, şimdi ekonomi bürokrasisi yetiştirdi, mesela ikili ekonomi dairelerini kaldırdık, ekonomik işleri aynen siyasi dairenin bünyesine aldık, şimdi başka öncelik alanları gelişti. Son Bakanımızla yaptığımız egzersizlerde de artık bundan sonra diğer kurumlardan atanan personelin Bakanlığımızla bağıni güçlendirici bazı mevzuat çalışmalarını Meclise getirmeyi düşünüyoruz. Aksi takdirde, şimdi yazılıda sicil yok ama kişinin kariyerinde, terfisinde amirinin rolü yoksa o şey kolay işlemiyor; bunun farkında olduğu için de çok teşekkür ediyorum Kamil Hocama. Kıbrıs'a bir nebze değindim.

Suriye, tabii, en önemli meselemiz; doğru yani o da benim görev alanımda şimdi. Dediğim gibi, bizim rejimle görüşmemizde bir sıkıntımız yok ama rejimin bizimle görüşmekte sıkıntıları olduğu anlaşılıyor. Onlar daha çok, çok taraflı görüşmelerde, Rusya'nın olduğu ortamlarda görüşmeyi tercih ediyorlar; bunu önümüzdeki dönemde kıracağımıza inanıyorum. Tabii, rejim, içinde bulunduğu durumun çok farkında değilmiş gibi hareket ediyor gerek Anayasa Komitesi müzakerelerinde gerek Suriye muhalefetiyle ilişkilerinde gerekse bizimle ilişkilerinde; bunun da geçeceğini ümit ediyorum.

Sınır kapıları konusunda, tabii, muhataplık sorunu var. Biliyorsunuz, Suriye rejimi son Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi oturumlarında Suriye'ye insani yardımların Güvenlik Konseyi kararı çerçevesinde yapılması uygulamasını Rusya'yı yanına alarak yani vetoyu kullanarak durdurdu. Dolayısıyla onlar şimdi rejimin rızasıyla yapılmak durumunda. Bu, Suriye'de muhalefet üzerinde büyük bir hoşnutsuzluk yarattı. Yayladağı Kapısı'nda da rejim kontrolü var, o konuda bir muhatap sıkıntısı var, yoksa bizim açma konusunda bir sıkıntımız yok.

Hatay, tabii, Türkiye-Suriye sınırı her zaman -geçmişte de ben 2 defa Büyükelçiliğimizde görev yaptım- sorunlu oldu, özellikle kaçakçılık motifli ihlaller çok yaşıyordu hep. İlişkilerimizin iyi olduğu dönemde burayı elektronik sistemlerle gözetleme projemiz vardı; oradaki mayınları kaldırarak bütün sınır boyunca, hemen tamamı boyunca buranın ziraate açılması, ekonomiye açılması, bunun karşılığında da sınır gözetleme sistemleri kurulması; maalesef o süreçler geride kaldı, şimdi de duvar var. Tabii, Hatay özelinde -şimdi Sayın Mahmut Bey'den duydum yani- mutlaka ihlaller oluyor yoksa bu kaçak geçişler neden olacak? Bu kadar vahim olduğunu... Ben güvenlik makamlarımızı da kontrol edeyim, bir dahaki toplantılarımızda inşallah kendisine cevap veririm.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Evet, toparlayabilirsek Sayın Yıldız...

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI AHMET YILDIZ – Sayın Başkanım, tabii, zaman zaman... Yani şöyle, bunu söyleyeyim: Bugün bir açıklama yapıyorsunuz, iki saat sonra başka bir olay geliyor, yarın başka bir olay geliyor; bunlara o gözle bakmak lazım. Yani orada niye vardı, burada niye yoktu... Özellikle Suriye politikamızda da sahadaki şartlar değiştikçe uyarlamalar oluyor. “Bunlarda acaba bir izleme eksikliği mi, ihtimam eksikliği mi var?” diye düşünmemek lazım. Bu tür konuları hiçbir zaman atlamamaya tabii ki çalışıyoruz.

Tabii, dış politikanın biz diplomatlar her zaman ortak olmasını isteriz, bütün konsensüsle olursa dış politika konuları biz de rahat ederiz. Onun için hani ulusal konularda özellikle işin başında eşgüdüm yapılması bizi memnun eder, özellikle siyasilerimiz arasında. Bu Komisyon da bu Meclis de onun için bir platformdur diye düşünüyorum.

F-35 konusunda tabii, alacağımız bakidir yani o konuda... F-35'e döneceğimizi de ümit ediyorum. Şu anda F-16'lar konusu var, onu halletmeye çalışıyoruz; haksız bir yaptırımdır Türkiye'ye karşı. Dolayısıyla isteklerimizi son derece kuvvetli bir şekilde vurguluyoruz. Afrika'da hakikaten hem bizim diplomatlarımız çok heyecanlı hem Afrikalılar çok heyecanlı. Şunu Afrikalılar görüyor: Bizim orada sadece büyükelçiliğimiz yok; özel sektörümüz var, kurumlarımız var ama ondan önemlisi de halkımızda Afrika'ya karşı büyük bir ilgi ve sempati var. Yani neredeyse hiç... Anadolu'nun ücra köyünde, benim köyünde mesela, insanlar orada su kuyusu açtırıyor, ahır yaptırıyor, sağlık ocağına para gönderiyor. Biz de bu ivmeyi “kazan kazan” ilkesi çerçevesinde bu ülkelerin yararına geliştirmek için elimizden geleni yapıyoruz.

Tabii, Irak tahkim konusu; bu aslında bizden değil, Irak'ın iç meselelerinden kaynaklanan bir sorun. Biliyorsunuz, çok alevli günler yaşandı, Irak iç siyasetinde referandum oldu, başka konular oldu, Irak Hükûmetinin bölgesel yönetiminin bütçesini vermediği dönemler oldu, o zaman geliştirilmiş formüller, ikinci tahkim davası da sürüyor. Biz gerek boru hattının işlemesi, bu konuların da çözülmesi... Bizim de

onlardan alacaklı olduğumuz konular var. Bunlar çok ince detaylı konular ve gerek bizim gerek Enerji Bakanlığımızın son derece vâkıf olduğu konular, 2 ülke kardeşliği çerçevesinde netice alacağımızı umuyorum. Tabii, konuların tahkime götürülmesi diğer siyasi yolların tükenmesinden sonra olur. Bizim de ileride tahkime götüreceğimiz veya uluslararası örgütlere götüreceğimiz konular olacaktır.

Dediğim gibi, Başkanım, atladığım varsa daha sonra ikili görüşmede veya kulislerde telafi etmeye çalışırım.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Evet, çok çok teşekkür ediyorum hem sunumunuz için hem de sorulara açık yüreklilikle cevap verdiğiniz için.

Cevaplanmayan sorular olursa yine, Bakan Yardımcımızla gerek doğrudan görüşerek gerekse gelecek toplantıda yine devam edecek şekilde cevapları alabiliriz.

Gündemimizin 2’nci maddesine geçmeden önce on dakikalık bir ara verelim. On dakika sonra görüşmek üzere.

Teşekkür ediyorum.

Kapanma Saati: 14.17

İKİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 14.40****BAŞKAN: Fuat OKTAY (Ankara)****BAŞKAN VEKİLİ: Mustafa CANBEY (Balıkesir)****SÖZCÜ: Ceyda BÖLÜNMEZ ÇANKIRI (İzmir)****KÂTİP: Derya BAKBAK (Gaziantep)**

BAŞKAN FUAT OKTAY – Çok değerli üyelerimiz, Komisyonumuzun 28’inci Döneminin 3’üncü Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

4.- *Komisyon Başkanı Fuat Oktay’ın, Komisyonun bugünkü gündeminde 14 adet kanun teklifi bulunduğuna, 27’nci Yasama Döneminden kadük kalan 8 adet kanun teklifinin TBMM İçtüzüğü’nün 77’nci maddesi kapsamında görüşüleceğine ilişkin açıklaması*

BAŞKAN FUAT OKTAY - Görüşmelere kaldığımız yerden devam edeceğiz. Gündemimizin ikinci sırasında uygun bulma kanun teklifleri kapsamında 14 teklifin görüşülmesi öngörülmektedir. Öncelikle bu tekliflerden İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş tarafından havale edilen ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü’nün 77’nci maddesi kapsamında yer alan 8 teklifin görüşülmesi ve sonrasında kalan 6 teklifin görüşülmesinin yine daha isabetli olabileceğini düşünüyoruz. İlk etapta gündeme alacağımız söz konusu 8 anlaşma -sizlerin önünde de bulunmakta bu anlaşma listesi- geçtiğimiz yasama döneminde Komisyonumuzda görüşülmüş, rapora bağlanmış, Genel Kurul gündemine girmiş ancak seçim süreci nedeniyle görüşülemeyerek kadük kalmıştır. Bu anlaşmalar ülkemizin menfaatleri anlamında onaylanması elzem olan, ikili ilişkilere önemli katkılar sağlayacak anlaşmalardır. Aslında baktığımızda bir anlamda da yine rutin anlaşmalar. Dolayısıyla 28’inci Yasama Döneminde yenilenen ve tekrar gündemimize gelen bu anlaşmalar 27’nci Yasama Döneminde oy birliğiyle Komisyonumuzdan geçen, üzerinde muhalefet şerhi bulunmayan anlaşmalar. Bugün de aynı temenniyle bu anlaşmaları görüşeceğimizi umuyorum.

Kanun tekliflerinin görüşülmesine geçmeden önce uygun bulma kanunu tekliflerinin tümü üzerinde görüşülme usulüne ilişkin kısa, çok kısa bir bilgi vermek istiyorum. Gündemimizde yer alan diğer uygun bulma kanun teklifleri genel görüşme usulüne göre yapılacaktır. Bu çerçevede ilgili kanun teklifinin tümü üzerinde görüşme yaparak Dışişleri Bakanlığı temsilcimize, ardından ihtiyaç hâlinde anlaşmayı imzalayan kurumun temsilcisine söz vereceğiz şayet ihtiyaç olursa. Akabinde Komisyon üyelerimizin görüşlerini alarak tümü üzerindeki görüşmeleri tamamlayacağız. Geçen dönem oy birliğiyle geçen ve muhalefet şerhi bulunmayan bu kanun teklifleri için İç Tüzük’ün 77’nci maddesi kapsamında önceki dönem Komisyon raporunun benimsenmesinin uygun olacağı kanaatindeyim. Bu kapsamda ilgili kanun teklifinin tümü üzerinde görüşme yaparak görüşmelerimizi yapacağız. Ardından önceki dönem Komisyon raporunun ve metnin benimsenmesini oylarınıza sunacağız.

V.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER**A) KANUN TEKLİFLERİ**

1.- *Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Angola Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında Karşılıklı İdari Yardım Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/35), (TBMM İçtüzüğü’nün 77’nci maddesine göre) (*)*

(*) (2/35) esas numaralı Kanun Teklifi tutanağa eklidir.

BAŞKAN FUAT OKTAY - Bahse konu 8 uluslararası anlaşmaların ilk sırasında (2/35) esas numaralı İstanbul Milletvekili Sayın Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Angola Cumhuriyeti Hükûmeti Arasında Gümrük Konularında Karşılıklı İdari Yardım Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi bulunmaktadır.

Dışişleri Bakan Yardımcımız Sayın Yıldız'a teklifle ilgili çok kısa bilgi vermesiyle ilgili söz veriyorum.

Buyurun lütfen.

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI AHMET YILDIZ – Teşekkürler.

Sayın Başkanım, değerli üyeler; Angola, Afrika'nın yükselen ülkelerinden biri ve bizim de öncelik verdiğimiz ülkelerden. Ekonomisi büyük ölçüde ham petrol ve elmas gelirlerine bağımlı. Angola bölgesinde ve genel olarak Afrika'nın tamamında diplomatik ağırlığa sahip ve ülkemizle ilişkileri geliştirme konusunda da siyasi iradesi mevcut. Nitekim Cumhurbaşkanı Lourenço'nun ülkemizi 27-28 Temmuz 2021 tarihli ziyareti sırasında 12, Sayın Cumhurbaşkanımızın 18-19 Ekim 2021 tarihlerinde Angola'ya gerçekleştirdikleri ziyaret sırasında da bu anlaşma da dâhil olmak üzere 7 anlaşma ve protokol imzalanmıştır. Sadece 2021-2022 döneminde iki ülke arasında imzalanan anlaşma protokol sayısı 21'e ulaşmıştır. Ham petrol üretiminde uzun süre dünyanın ilk 10 ülkesi arasında bulunan Angola 2022 yılında 1,17 milyon varil ham petrol üretimiyle Nijerya'yı geride bırakmıştır. Elmas üretiminde ise dünyada 6'ncı sıradadır. Angola'da mevcut yönetim, petrolün ekonomideki ağırlığını azaltmak, ekonomiyi çeşitlendirmek, demokrasi, serbest piyasa ekonomisi ve özelleştirme açılımları gerçekleştirme, doğrudan yatırım çekme amaçlı reformlar yürütmektedir. Türk firmalarının gelişen Angola'da madencilik, enerji, müteahhitlik gibi sektörlerle yönelik ilgileri artmaktadır. Gerçek potansiyelinin altında seyreden ikili ticaret hacmimizi kısa sürede 500 milyon dolar hedefine taşımak istiyoruz. Yüce Meclisimizin, ülkemiz ile Angola arasındaki mevcut ticari ve ekonomik iş birliğinde kaydedilen ivme dikkate alındığında, firmalarımızın gümrük alanındaki işlemlerini ve faaliyetlerini mümkün olduğunca seri şekilde sürdürebilmelerine ve gümrük konularında meydana gelebilecek sorunların önlenmesine katkıda bulunacak bu anlaşmanın onaylanması konusundaki desteklerini bekliyoruz.

Sayın Başkanım, bir genel mülahazamı söyleyeyim: Bu ülkeler uzun süreli, tarihi, köklü devletler gibi çalışmıyorlar; bunlar mutlaka işlerinde bir yazılı metin arıyorlar ve bunu da bizim onaylama sürecimizi bekliyorlar. Yüce Meclis bunu onayladığı takdirde bizim de karşı tarafa onay için baskı imkânımız doğacak. Yani, anlaşma sayılarının çokluğu biraz bundan geliyor efendim.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Evet, teşekkür ediyorum.

Söz almak isteyen veya sorusu olan üyelerimiz varsa söz verebilirim.

Soru sormak veya söz isteyen vekilimiz yok.

Teklifin tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

İç Tüzük'ün 77'nci maddesi kapsamında önceki dönem Komisyon raporunun ve metninin benimsenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Oy birliğiyle kabul edilmiştir.

İç Tüzük'ün 45'inci maddesi hükmü uyarınca Komisyonumuzu Genel Kurulda temsil etmek üzere özel sözcülerle ilgili önergeyi okutuyorum:

Dışışleri Komisyonu Başkanlığına

(2/35) esas numaralı Kanun Teklifi'nin Komisyon Raporu hakkında İstanbul Milletvekili Tuğba Işık Ercan'ın, Ankara Milletvekili Asuman Erdoğan'ın, Konya Milletvekili Ziya Altunyaldız'ın, Gaziantep Milletvekili Derya Bakbak'ın, İstanbul Milletvekili Derya Ayaydın'ın, Gaziantep Milletvekili Ali Şahin'in özel sözcüler olarak seçilmesini teklif ederim.

Fuat Oktay

Ankara

Dışışleri Komisyonu Başkanı

Gerekçe:

Önergeyle teklifin Genel Kuruldaki görüşmelerine Komisyonun özel sözcüler tarafından temsil edilebilmesi amaçlanmaktadır.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Oy birliğiyle kabul edilmiştir.

2.- *Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Filistin Devleti Hükümeti Arasında Kolluk Eğitimi İş Birliği Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/63), (TBMM İçtüzüğü'nün 77'nci maddesine göre) (*)*

BAŞKAN FUAT OKTAY – 2'nci sırada (2/63) esas numaralı İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Filistin Devleti Hükümeti Arasında Kolluk Eğitimi İş Birliği Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi yer almaktadır.

Yine, sözü Dışışleri Bakanlığına bırakıyorum.

Sayın Yıldız, buyurun lütfen.

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI AHMET YILDIZ – Teşekkürler Sayın Başkanım.

Bu mutabakat zaptı 2022 yılında imzalanmıştı, Filistin tarafında iç hukuk onay süreçleri tamamlandı. Bu mutabakat zaptı personel değişimi, bilgi ve deneyim paylaşımı ile eğitim konularını kapsıyor. Bu kapsamda, mezkûr mutabakat zaptıyla Polis Akademisi Başkanlığı, Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi Başkanlığı tarafından lisansüstü eğitimler, tezli-tezsiz yüksek lisans programları, doktora programları ve benzeri iş birliği alanları çerçevesinde eğitimlerin verilmesi amaçlanıyor. Emniyet Genel Müdürlüğü, Polis Akademisi tarafından düzenlenen eğitim programlarında esasen 1998 yılından bu yana binin üzerinde Filistinli kursiyere eğitim verilmişti. Bu mutabakat zaptının Filistin'le yıllardır devam eden iş birliği faaliyetlerine ve tecrübe paylaşımına ivme kazandıracağını düşünüyoruz. Bu mutabakat zaptının ülkemizde iç hukuk onay sürecinin başlatılmasını, bu kapsamda gerekli belgelerin tamamlanmasını teminen imza yetkisi ve belgesi çıkarılması 9 Haziran 2022'de Cumhurbaşkanlığına bildirilmiştir.

Sayın Başkanım, değerli üyeler; Filistin tarafından da onaylandığını dikkate alarak yüce Meclisin de bir an evvel onaylamasını temenni ediyoruz.

Teşekkürler.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Teşekkür ediyorum.

Bu konuyla ilgili söz almak isteyen veya sorusu olan arkadaşlarımız varsa söz verebilirim.

Soru yok, söz almak isteyen arkadaşımız yok.

Teklifin tümü üzerinde görüşmeler tamamlanmıştır.

(*) (2/63) esas numaralı Kanun Teklifi tutanağa eklidir.

İç Tüzük'ün 77'nci maddesi kapsamında, önceki dönem Komisyon raporunun ve metnin benimsenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Oy birliğiyle kabul edilmiştir.

Yine, İç Tüzük'ün 45'inci maddesi hükmü uyarınca Komisyonumuzu Genel Kurulda temsil etmek üzere özel sözcülerle ilgili önergeyi okutuyorum:

Dışişleri Komisyonu Başkanlığına

(2/63) esas numaralı Kanun Teklifi'nin Komisyon Raporu hakkında Konya Milletvekili Ziya Altunyalı'dız'ın, Ankara Milletvekili Asuman Erdoğan'ın, İstanbul Milletvekili Derya Ayaydın'ın, Gaziantep Milletvekili Derya Bakbak'ın, İstanbul Milletvekili Tuğba Işık Ercan'ın, Gaziantep Milletvekili Ali Şahin'in özel sözcüler olarak seçilmesini teklif ederim.

Fuat Oktay

Ankara

Dışişleri Komisyonu Başkanı

BAŞKAN FUAT OKTAY – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Oy birliğiyle kabul edilmiştir.

3.- Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Filistin Devleti Hükûmeti Arasında Ulusal Sürücü Belgelerinin Karşılıklı Tanınması ve Değişimine İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/64), (TBMM İçtüzüğü'nün 77'nci maddesine göre) ()*

BAŞKAN FUAT OKTAY – Anlaşmalarımızın 3'üncü sırasında (2/64) esas numaralı İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Filistin Devleti Hükûmeti Arasında Ulusal Sürücü Belgelerinin Karşılıklı Tanınması ve Değişimine İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi yer almaktadır.

Sayın Yıldız, buyurun.

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI AHMET YILDIZ – Sayın Başkanım, değerli üyeler; Türk ve Filistin vatandaşlarının karşılıklı ziyaretlerinin yoğunlaşması nedeniyle sürücü belgelerinin karşılıklı tanınmasına ve değiştirilmesine ilişkin ikili bir anlaşmanın imzalanması ihtiyacı hasıl olmuştur. 2022 yılında ülkemizi ziyaret eden Filistinli sayısı 100 bin civarında, ikameti bulunan Filistinli sayısı yaklaşık 23 bindir. Bu çerçevede yürütülen çalışmalar neticesinde, iki taraf arasında mutabık kalınan bu anlaşma 24 Mayıs 2022 tarihinde Ramallah'ta gerçekleştirilen ortak komitenin ikinci toplantısında Sayın İçişleri Bakan Yardımcımız Mehmet Ersoy ve Filistinli mevkidaşı tarafından imzalanmıştı. Dolayısıyla, ihtiyaç ortadadır ve bir an önce yüce Meclis tarafından onaylanarak yürürlüğe girmesini ümit ediyoruz.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Teşekkür ediyorum.

Söz almak isteyen veya sorusu olan Komisyon üyemiz yok.

Teklifin tümü üzerinde görüşmeler tamamlanmıştır.

İç Tüzük'ün 77'nci maddesi kapsamında önceki dönem Komisyon raporunun ve metnin benimsenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Oy birliğiyle kabul edilmiştir.

İç Tüzük'ün 45'inci maddesi hükmü uyarınca Komisyonumuzu Genel Kurulda temsil etmek üzere özel sözcülerle ilgili önergeyi okutuyorum:

(*) (2/64) esas numaralı Kanun Teklifi tutanağa eklidir.

Dışışleri Komisyonu Başkanlığına

(2/64) esas numaralı Kanun Teklifi'nin Komisyon Raporu hakkında Gaziantep Milletvekili Ali Şahin'in, Konya Milletvekili Ziya Altunyaldız'ın, İstanbul Milletvekili Derya Ayaydın'ın, Ankara Milletvekili Asuman Erdoğan'ın, Gaziantep Milletvekili Derya Bakbak'ın, İstanbul Milletvekili Tuğba Işık Ercan'ın özel sözcüler olarak seçilmesini teklif ederim.

Fuat Oktay

Ankara

Dışışleri Komisyonu Başkanı

BAŞKAN FUAT OKTAY – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

4.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Romanya Hükümeti Arasında Uygun Görülen Alanlarda Gerçekleştirilecek Projelerin Finansmanı Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/70), (TBMM İçtüzüğü'nün 77'nci maddesine göre) ()*

BAŞKAN FUAT OKTAY – Yine, anlaşmalarımızın 4'üncüsü (2/70) esas numaralı İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Romanya Hükümeti Arasında Uygun Görülen Alanlarda Gerçekleştirilecek Projelerin Finansmanı Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi yer almaktadır.

Sayın Yıldız, buyurun lütfen.

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI AHMET YILDIZ – Sayın Başkan, değerli üyeler; Karadeniz'den komşumuz Romanya'yla ortak tarihî ve kültürel değerlerin yanı sıra çok güçlü ekonomik, ticari ve askerî ilişkilere sahibiz, aynı zamanda NATO'da müttefikiz.

Yaşadığımız deprem felaketleri sonrasında Romanya ülkemize önemli destek sağladı. 2011 yılında ilişkilerimizi stratejik ortaklık düzeyine taşımıştık. Romanya Başbakanının yıl içinde ülkemize öngörülen ziyaretiyle Yüksek Düzeyli Stratejik İş Birliği Konseyi mekanizmasının da tesisi planlanıyor. Romanya'da sayısı 17 bini aşan 7,5 milyar dolayında toplam yatırıma sahip Türk şirketleri kuvvetli bir iş camiası oluşturuyor. Türkiye ve Romanya Balkanlar'da en büyük ikili ticaret hacmine sahip ülkeler. İkili ticaret hacmimiz evvelce belirlenen 10 milyar dolarlık hedefi süratle aştı, 10,5 milyar dolara yaklaştı. 31 Mart 2022 tarihinde Sayın Komisyon Başkanımızın Cumhurbaşkanlığı Yardımcısı olarak Eş Başkanlığını yaptığı Karma Ekonomik Komisyon Toplantısı'nda bu hedefi 15 milyar dolara yükselttik, gündemimizdeki anlaşma da söz konusu KEK toplantısı kapsamında imzalanmıştır.

TİKA Bükreş Program Koordinasyon Ofisi 2015 yılında faaliyete geçmişti. TİKA Romanya'da bugüne kadar eğitimden sağlığa, sosyal, kültürel ve ekonomik konulardan idari altyapıların geliştirilmesine kadar birçok alanda çeşitli kurumlarla iş birliği çerçevesinde 150'den fazla projeyi hayata geçirdi. Bu anlaşma, TİKA'nın Romanya'da tüzel kişilik kazanmasını ve gerçekleştirilecek proje ve faaliyetleri akdi zemine oturmasını sağlayacak. TİKA'nın kendi logosuyla ve ismiyle görünür olması ülkemizin Romanya'daki görünürlüğünü artıracak, ikili ilişkilerimize katkı sağlayacak ve Türk-Tatar soydaşlarımıza destek kabiliyetimizi artıracak önemli bir adımdır. Anlaşmanın Romanya'daki iç hukuk süreci tamamlandı, yüce Meclisimizin de anlaşmanın onaylanması konusundaki desteklerini bekliyoruz.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Teşekkür ederim.

Bu konuda söz almak isteyen veya sorusu Komisyon üyelerimiz var mı? Yok.

Teklifin tümü üzerinde görüşmeler tamamlanmıştır.

(*) (2/70) esas numaralı Kanun Teklifi tutanağa eklidir.

İç Tüzük'ün 77'nci maddesi kapsamında önceki dönem Komisyon raporunun ve metnin benimsenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Oy birliğiyle kabul edilmiştir.

İç Tüzük'ün 45'inci maddesi hükmü uyarınca Komisyonumuzu Genel Kurulda temsil etmek üzere özel sözcülerle ilgili önergeyi okutuyorum:

Dışişleri Komisyonu Başkanlığına

(2/70) esas numaralı Kanun Teklifi'nin Komisyon Raporu hakkında İstanbul Milletvekili Tuğba Işık Ercan'ın, Ankara Milletvekili Asuman Erdoğan'ın, Konya Milletvekili Ziya Altunyaldız'ın, Gaziantep Milletvekili Derya Bakbak'ın, İstanbul Milletvekili Derya Ayaydın'ın, Gaziantep Milletvekili Ali Şahin'in özel sözcüler olarak seçilmesini teklif ederim.

Fuat Oktay

Ankara

Dışişleri Komisyonu Başkanı

BAŞKAN FUAT OKTAY – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Oy birliğiyle kabul edilmiştir.

5.- *Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cezayir Demokratik Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Türkiye ve Cezayir'de Kültür Merkezleri Açılmasına ve Faaliyetine İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/80), (TBMM İçtüzüğü'nün 77'nci maddesine göre) (*)*

BAŞKAN FUAT OKTAY – Anlaşmalarımızın 5'incisi (2/80) esas numaralı İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cezayir Demokratik Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Türkiye ve Cezayir'de Kültür Merkezleri Açılmasına ve Faaliyetlerine İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi yer almaktadır.

Sözü Dışişlerine bırakıyorum.

Sayın Yıldız, buyurun.

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI AHMET YILDIZ – Teşekkürler Sayın Başkanım.

Değerli üyeler, dost ve kardeş Cezayir'le kültürel ilişkilerimizi ve iş birliğimizi ilerletmeyi hedefliyoruz. Esasen 2014 yılında Cezayir'deki Cezayir 2 Üniversitesi bünyesinde Yunus Emre Enstitümüz faaliyete geçti. Bu üniversitenin öğrencilerine hem Türkçe öğretiliyor hem de tarihimiz ve kültürümüz tanıtılıyor. Ancak herhangi bir tüzel kişiliği bulunmayan bu merkez, bütçe ve personel alımı açısından üniversiteye bağlı ve ne yazık ki üniversite dışında Türkçe öğrenmek isteyen Cezayirli'lere hizmet sunamıyor. Cezayir'de çok daha geniş bir kesime ulaşabilmek, kültürel tanıtımımızı hakıyla gerçekleştirebilmek için bu ülkede tüzel kişiliği haiz bir Yunus Emre Türk Kültür Merkezi kurulmasında büyük fayda görüyoruz. İlk aşamada başkent Cezayir'de bir merkez kurmayı öngörüyoruz, ileride ihtiyaç ve talep olduğu takdirde elbette ülkenin diğer kentlerinde merkezler kurulmasını değerlendireceğiz. Cezayir'de Türkçe öğretimine ilişkin çok ciddi talep, istek ve heyecan var.

Yunus Emre Enstitüsü'nün 2020 yılında dünya genelinde başlattığı çevrimiçi Türkçe kurslarına Cezayir'den 1.851 kişi katıldı. Cezayir, Dünya Bankasının iş yapma kolaylığı endeksine göre 190 ülke arasında 157'nci sırada yer alıyor. Ülke, 2007 yılından bu yana iş yapma kolaylığı açısından son 50 ülke arasında yer alıyor. Ülkedeki tüm gösterge ve tahminler yakın dönemde bu alanda bürokratik bir rahatlama olmayacağına işaret ediyor. Söz konusu anlaşma kurulması öngörülen kültür merkezlerine ve personeline geçici ithalat, vize ve oturma izni kolaylığı gibi bazı ayrıcalıklar tanıyor. Cezayir

(*) (2/80) esas numaralı Kanun Teklifi tutanağa eklidir.

gibi herhangi bir iş yapmanın katı bürokratik engellere takıldığı bir ülkede Yunus Emre Türk Kültür Merkezinin faaliyetlerini sorunsuz bir şekilde yürütebilmesini teminen bu anlaşmanın yürürlüğe girmesi gerçekten büyük önem taşıyor. Cezayir tarafındaki onay sürecinin de bir an önce tamamlanması yönündeki beklentimizi uygun şekilde Cezayir makamlarına sürekli iletiyoruz. Bu kapsamda bizim tarafımızdan da bir an önce onaylanması için yüce Meclisin desteğini bekliyoruz.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Teşekkür ederim.

Söz almak isteyen veya sorusu olan Komisyon üyelerimiz var mı? Yok.

Teklifin tümü üzerinde görüşmeler tamamlanmıştır.

İç Tüzük'ün 77'nci maddesi kapsamında önceki dönem Komisyon raporunun ve metninin benimsenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Oy birliğiyle kabul edilmiştir.

İç Tüzük'ün 45'inci maddesi hükmü uyarınca Komisyonumuzu Genel Kurulda temsil etmek üzere özel sözcülerle ilgili önergeyi okutuyorum:

Dışişleri Komisyonu Başkanlığına

(2/80) esas numaralı Kanun Teklifi'nin Komisyon Raporu hakkında Konya Milletvekili Ziya Altunyaldız, Ankara Milletvekili Asuman Erdoğan, İstanbul Milletvekili Derya Ayaydın, Gaziantep Milletvekili Derya Bakbak, İstanbul Milletvekili Tuğba Işık Ercan, Gaziantep Milletvekili Ali Şahin'in özel sözcüler olarak seçilmesini teklif ederim.

Fuat Oktay

Ankara

Dışişleri Komisyonu Başkanı

BAŞKAN FUAT OKTAY – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

6.- *Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Rusya Federasyonu Hükümeti Arasında Uluslararası Karayolu Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1643), (TBMM İçtüzüğü'nün 77'nci maddesine göre) (*)*

BAŞKAN FUAT OKTAY – Anlaşmalarımızın 6'ncı sırasında (2/1643) esas numaralı İstanbul Milletvekili Sayın Numan Kurtulmuş'un; Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Rusya Federasyonu Hükümeti Arasında Uluslararası Karayolu Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi yer almaktadır.

Sayın Yıldız, buyurun lütfen.

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI AHMET YILDIZ – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; gündemimizdeki bu anlaşma 1988 yılında ülkemiz ile Sovyetler Birliği arasında imzalanan uluslararası kara yolu taşımacılığı anlaşmasının yenilenmesi ve günümüz gerekleri bağlamında kapsamının genişletilmesi amacıyla 6 Kasım 2020 tarihinde Moskova Büyükelçimizce imzalanmıştır. Bu anlaşmayla Rusya'yla kara yolu taşımacılığımıza dair süreçlerin ulusal mevzuatımız ve uluslararası yükümlülüklerimiz çerçevesinde basitleştirilmesi hedeflenmektedir. Rusya'yla uluslararası kara yolu taşımacılığı anlaşması yükseliş eğilimindeki ikili ticaretimizdeki ivmeyi daha da güçlendirecektir. Onayınıza sunulan anlaşma sayesinde; bir, toplam yüklü ağırlığı 6 tonun altında kalan taşıtlarla yapılan ikili ve transit taşımalarda geçiş belgesi aranmayacaktır; iki, yeni alınan taşıtların boş olarak ihraçları

(*) (2/1643) esas numaralı Kanun Teklifi tutanağa eklidir.

yine geçiş belgesinden muaf olacaktır; üç, her yılın sonunda artan geçiş belgelerinin müteakip yılın 31 Ocak tarihine kadar geçerli olacağı hükmüne bağlanmakta ve bunun için her yıl ayrı bir protokol yapılması zorunluluğu ortadan kalkmaktadır. Bu, nakliyecilerimizin çok beklediği bir durumdu. Dört, başta doğal afet ve insani yardım olmak üzere acil durumlarda gerekli tıbbi malzeme ve ekipmanın taşınmasında izin belgesi aranmayacaktır; beş, elektronik geçiş belgelerinin kullanımının önünün açılmasıyla fiziksel evraklardaki basit yazım hatalarından kaynaklanan cezaların önüne geçilecektir. Rusya, anlaşmanın iç hukuk onay sürecinin tamamlandığını 24 Aralık 2020 tarihli notayla bildirmiştir.

Değerli milletvekilleri, Ukrayna savaşı bölgemizdeki kara yolu taşımacılığını olumsuz etkiliyor. Ukrayna üzerinden Rusya'ya yapılan kara yolu taşımacılığı akamete uğramış durumda. Gürcistan üzerinden Rusya'ya kara yolu taşımacılığı üzerindeki yük büyük oranda arttı. Gürcistan-Rusya sınırında bulunan Verhniy Lars Kapısı'ndaki altyapı eksikliklerinin giderilmesi ve geçiş işlemlerinin hızlandırılması amacıyla hem Gürcü hem Rus makamlarıyla yoğun temaslar yürütüyoruz.

Diğer taraftan, savaşın kara yolu taşımacılığında neden olduğu aksamaların giderilebilmesi için limanlarımızdan, Karadeniz üzerinden Rus limanlarına Ro-Ro ve Ro-Pax taşımacılığı başlatılmıştır.

Değerli Başkan, değerli üyeler; bu çerçevede genel olarak ekonomimize katkıda bulunacak, özel olarak ise Rusya'yla ticaretimizin artırılması için ulaştırma alanında önemli kolaylıklar yaratacak bu anlaşmanın onaylanmasını takdirinize sunuyoruz.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Teşekkür ederim Sayın Yıldız.

Söz almak isteyen veya sorusu olan Komisyon üyelerimiz var mı?

Buyurun lütfen.

MEHMET GÜZELMANSUR (Hatay) – Teşekkür ederim.

Biz bu madde için ne zamandan beri bekliyoruz. Sayın Bakan da biliyor da Sayın Bakanıma sormak istediğim... Biliyorsunuz, bir kota var yani Türk araçlarına Rusya'ya girişte bir kota uygulanıyor ve bundan dolayı ihracatçılar ne yazık ki Rus tırlarını tercih ediyorlardı. Şimdi, bu kota sorunu kaçıştı? Çözüldü mü? Bu konuda bir bilgi verirseniz teşekkür ederim.

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI AHMET YILDIZ – Sayın Vekilim, yani arzu ederseniz Ulaştırma Bakanlığından son rakamı alalım çünkü bu sürekli güncellenen bir durum, biliyorsunuz, sıkıntılarla. Özellikle bu, ambargo döneminde “ad hoc” uygulamalar oldu Rusya'nın da ihtiyacı olduğu için. Son durumu biz oradan...

BAŞKAN FUAT OKTAY – Ulaştırmadan kimse var mı heyetimizde?

Buyurun.

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI ULAŞTIRMA HİZMETLERİ DÜZENLEME GENEL MÜDÜRLÜĞÜ UZMANI UFUK CAN AKIN – Sayın Başkanım, değerli Komisyon üyeleri, değerli katılımcılar; 2012-2022 yılları arasında sabit kalmış bir geçiş belgesi kotamız vardı. İkili taşımacılar için 8 bin adet frigorifik, ikililer için bin adet, transit taşımacılar için 6 bin, üçüncü ülke taşımacıları için 1.500 adet geçiş belgesi kotamız vardı. Uzun tartışmalar ve toplantılar sonunda 16 Mayıs 2022 tarihinde son Kara Ulaştırması Karma Komisyon Toplantısı gerçekleştirildi. O toplantıda bir karara varılamadı ama sonraki görüşmeler sonucunda kotalarımızı artırmayı başardık. İkili geçiş belgeleri 20 bin adede çıkarıldı. Teklif geçiş belgeleri oluşturuldu. Bu, belli kontrollerde taşımanın ikili veya üçüncü ülke taşıması olduğu tespit edilemediği durumlarda taşımacılarımız zor durumda kalıyordu. Bunun için 6 bin adet bir kota belirlendi. Transit geçişlerimiz için 35 bin adet belirlendi. İçinde bulunduğumuz yılda ikili taşımalarda ve ticaretle önemli bir artış gerçekleşti. Bu nedenle ilave geçiş belgesi talebinde bulunduk,

5 bin adet geldi. Hâlihazırda 2.480 adet kalan belge var. Ayrıca her ihtimale karşı 2 bin adet daha ilave geçiş belgesi talebinde bulunduk. Bu nedenle bu durumda geçmiş döneme nazaran kotamızın önemli ölçüde artırıldığını söyleyebiliriz. Daha da artırılmasını arzu ediyoruz.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Teşekkür ederim.

Mehmet Bey...

MEHMET GÜZELMANSUR (Hatay) – Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Ben teşekkür ediyorum.

Başka sorusu olan arkadaşımız var mı?

Evet, teşekkür ediyorum, yok.

Teklifin tümü üzerinde görüşmeler tamamlanmıştır.

İç Tüzük'ün 77'nci maddesi kapsamında önceki dönem Komisyon raporunun ve metnin benimsenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Oy birliğiyle kabul edilmiştir.

İç Tüzük'ün 45'inci maddesi hükmü uyarınca Komisyonumuzu Genel Kurulda temsil etmek üzere özel sözcülerle ilgili önergeyi okutuyorum:

Dışişleri Komisyonu Başkanlığına

(2/1643) esas numaralı Kanun Teklifi'nin Komisyon Raporu hakkında Gaziantep Milletvekili Ali Şahin, Konya Milletvekili Ziya Altunyaldız, İstanbul Milletvekili Tuğba Işık Ercan, Ankara Milletvekili Asuman Erdoğan, Gaziantep Milletvekili Derya Bakbak, İstanbul Milletvekili Tuğba Işık Ercan'ın özel sözcüler olarak seçilmesini teklif ederim.

Fuat Oktay

Ankara

Dışişleri Komisyonu Başkanı

BAŞKAN FUAT OKTAY – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Oy birliğiyle kabul edilmiştir.

7.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Küba Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Denizcilik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1650), (TBMM İçtüzüğü'nün 77'nci maddesine göre) ()*

BAŞKAN FUAT OKTAY – Anlaşmalarımızın 7'nci sırasında (2/1650) esas numaralı İstanbul Milletvekili Sayın Numan Kurtulmuş'un; Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Küba Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Denizcilik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi yer almaktadır.

Sayın Yıldız, bilgi için...

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI AHMET YILDIZ – Sayın Başkanım, değerli üyeler; 12 Kasım 2020'de imzalanan bu anlaşma kapsamında Küba'yla iş birliğimizin somutlaştırılarak denizcilik konularında eşgüdümün artırılması, ikili denizcilik ilişkilerinin düzenlenmesi ve geliştirilmesi amaçlanmaktadır. Bu anlaşma iki ülke arasında denizcilik alanında gerçekleştirilmesi planlanan yatırımlar için çerçeve anlaşması olacak ve yasal bir zemin oluşturacaktır. Bu kapsamda anlaşma Türk denizcilik sektörünün dünyadaki konumunu da güçlendirecektir. Kübalı yetkililerce anlaşmanın imza

(*) (2/1650) esas numaralı Kanun Teklifi tutanağa eklidir.

töreninde de ifade edildiği üzere Küba tarafı Türk tersanelerinde üretilen gemilere ilgi duymaktadır. Anlaşmanın yürürlüğe girmesiyle ülkemizin Küba'ya yönelik gemi ihracatının önü açılacaktır. Küba, anlaşmaya dair yasal süreci tamamlamıştır. Yüce Meclisimiz tarafından da onaylanması için destek istiyoruz.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Teşekkür ediyorum.

Söz almak isteyen veya sorusu olan arkadaşımız var mı? Yok.

Teklifin tümü üzerinde görüşmeler tamamlanmıştır.

İç Tüzük'ün 77'nci maddesi kapsamında önceki dönem Komisyon raporunun ve metnin benimsenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Oy birliğiyle kabul edilmiştir.

İç Tüzük'ün 45'inci maddesi hükmü uyarınca Komisyonumuzu Genel Kurulda temsil etmek üzere özel sözcülerle ilgili önergeyi okutuyorum:

Dışişleri Komisyonu Başkanlığına

(2/1650) esas numaralı Kanun Teklifi'nin Komisyon Raporu hakkında İstanbul Milletvekili Tuğba Işık Ercan, Ankara Milletvekili Asuman Erdoğan, Konya Milletvekili Ziya Altunyaldız, Gaziantep Milletvekili Derya Bakbak, İstanbul Milletvekili Derya Ayaydın, Gaziantep Milletvekili Ali Şahin'in özel sözcüler olarak seçilmesini teklif ederim.

Fuat Oktay

Ankara

Dışişleri Komisyonu Başkanı

BAŞKAN FUAT OKTAY – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

8.- *Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Vietnam Sosyalist Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Denizcilik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1651), (TBMM İçtüzüğü'nün 77'nci maddesine göre) (*)*

BAŞKAN FUAT OKTAY – Anlaşmalarımızın 8'inci sırasında (2/1651) esas numaralı İstanbul Milletvekili Sayın Numan Kurtulmuş'un; Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Vietnam Sosyalist Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Denizcilik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi yer almaktadır.

Sayın Yıldız, buyurun lütfen.

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI AHMET YILDIZ – Sayın Başkanım, değerli üyeler; ülkemiz ile Vietnam arasındaki denizcilik alanında ilişkiler ahdı temelden yoksundur. 22 Nisan 2015 tarihinde Ankara'da imzalanan anlaşmanın onaylanması ve yürürlüğe girmesiyle iki ülke arasında denizcilik alanında gerçekleştirilebilecek yatırımlar için çerçeve ve yasal zemin oluşturulacaktır. Anlaşma ayrıca siyasi ilişkilerin geliştirilmesine katkıda bulunacak ve özellikle deniz ticaret hacminin artırılmasına imkân sağlayacaktır.

Sayın Başkanım, ben şimdi burada da anlaşmanın imza tarihini görünce... Onay tarihi bayağı uzamış.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Alalım bence, imza tarihini alalım.

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI AHMET YILDIZ – 2015 görüntüyor Şimdi, bunun...

BAŞKAN FUAT OKTAY – Yani aslında bu belki...

Siz tamamlayın.

(*) (2/1651) esas numaralı Kanun Teklifi tutanağa eklidir.

DİŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI AHMET YILDIZ – Sunumun başında da söylemiştim, Anlaşmalar Genel Müdürlüğümüz -yani yeni kurulan- bundan sonra hem anlaşmaların müzakerelerine, metinlerine mukayyet olacak, sicilini tutacak ama bir yandan da inşallah bu onay süreçlerinin zamanında tamamlanması için ilgili kuruluşlarımız ve meclislerimizi sürekli alarında tutacak; bir görevimiz de bu olacak.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Teşekkür ediyorum.

Bu anlaşmayı tamamladıktan sonra ben görüşlerimi ifade edeyim bu konuyla ilgili.

Sorusu olan veya söz almak isteyen Komisyon üyemiz var mı? Yok.

Teklifi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Dolayısıyla yine hani formaliteyi tamamlama adına ben bu kısmı okuyayım müsaadenizle. Onayınıza sunduğumuz konuyla ilgili İç Tüzük'ün 77'nci maddesi kapsamında önceki dönem Komisyon Raporunu ve metnini de benimsemiş olduk.

İç Tüzük'ün 45'inci maddesi hükmü uyarınca Komisyonumuzu Genel Kurulda temsil etmek üzere özel sözcülerle ilgili önergeyi okutuyorum:

Dışişleri Komisyonu Başkanlığına

(2/1651) esas numaralı Kanun Teklifi'nin Komisyon Raporu hakkında Konya Milletvekili Ziya Altunyaldız, Ankara Milletvekili Asuman Erdoğan, İstanbul Milletvekili Derya Ayaydın, Gaziantep Milletvekili Derya Bakbak, İstanbul Milletvekili Tuğba Işık Ercan, Gaziantep Milletvekili Ali Şahin'in özel sözcüler olarak seçilmesini teklif ederim.

Fuat Oktay

Ankara

Dışişleri Komisyonu Başkanı

BAŞKAN FUAT OKTAY – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir oy birliğiyle.

Teşekkür ediyorum.

Benim görüşlerimi ifade etmek istiyorum dediğim konu şu: 2015'te imzalanan anlaşma aslında bana verilen bilgilerde çok daha öncesinde imzalanıp da henüz gerek Komisyondan veya Genel Kuruldan geçmeyen anlaşmaların da olduğu şeklinde ve ben zaten bununla ilgili de ilgili bakanlıklardan bilgi talebinde bulundum bu anlaşmaların hangileri olduğuyla alakalı. Tabii, bu yürütme boyutuna baktığınızda ilgili bakanlıklar, bürokrasideki ilgili arkadaşlarımız ve ilgili tüm taraflar gerçekten çok yoğun mesai harcıyor, iki taraflı yani burada rutin gibi gözüken birçok anlaşma için diğer tarafta çok ciddi bir mesai harcanıyor. Ama benim gördüğüm kadarıyla, hani belki bizim süreçte yeni olmamız hasebiyle, "işletme körlüğü" derler ya, o oluşmadı henüz, savunma modunda değiliz. Altı ay sonra bunu söyleyemeyebilirim; şimdi söyleyebileceğim için şimdi söylemek istiyorum. Biraz sanki Genel Kurulda kanun teklifi olmadığı zaman, bir boşluk olduğu zaman uluslararası anlaşmalarla bunu dolduralım gibi bir yaklaşımın olduğunu gördüm, böyle bir eğilim var. Bu, son derece yanlış diye düşünüyorum yani tüm gruplarda bunu gördüm. Yani bunun böyle olması en azından burada emek veren Dışişleri Komisyonumuzdaki arkadaşlarımıza saygıyla ilgili bir husustur diye düşünüyorum yani saygısızlık demek istemiyorum. Aynı şekilde, diğer tarafta emek veren tüm arkadaşlarımıza karşı gerçekten çok ciddi bir haksızlık diye düşünüyorum. Bir de anlaşma imzalamışsınız, karşıda bir devlet var, o, bu konuyu geçirmiş, onay süreçlerini tamamlamış, siz beş yıl bekletiyorsunuz. Dolayısıyla, bu defa, ülkenin iş yürütmedeki itibarı boyutunda ve ilişkilerdeki kırılmalık anlamında ciddi bir sorun...

Dolayısıyla benim teklifim şu: Komisyonumuzdaki arkadaşlarımızın, farklı parti siyasi parti gruplarından olan her bir arkadaşımızın kendi grubunu bununla ilgili, bu anlaşmaların angarya olmadığı, tam tersi son derece ciddi ve emek verilmiş ve onay süreci tamamlanmadığı zaman da gerek ekonomik gerek siyasi ve gerek diğer alanlarda itibar kaybına... Sadece itibar da değil, onun ötesinde ciddi kayıplara, somut kayıplara sebebiyet vereceğini, dolayısıyla anlaşmaların veya gündemin boş olduğu zaman da değil, diğer kanunlarda olduğu gibi orada çok özel şekilde görüşülmesi gereken, aynı ciddiyetle ele alınması ve bir an önce de bu stoktaki neyimiz varsa temizleyip uygulamaya geçirmemiz gereken bir husus olduğunu, ben özellikle dikkatlerinize getirmek istedim. Bunu ben şahsen de yapacağım ama onun ötesinde Başkan olarak da bunu Meclis yönetimine taşımak da benim görevim olsun. Onunla alakalı yine sizler de kendi gruplarınızda bunu taşıyabilirseniz memnun olurum.

Teşekkür ediyorum.

Kamil Bey, buyurun lütfen.

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Başkanım, müsaade ederseniz bu söylediğiniz, açıklamasını çok sarıh bir şekilde yaptığınız meseleye katıldığımızı ifade ediyoruz. Belki çözümü noktasında küçük bir katkı bağlamında algılanırsa mutlu olurum. Tabii ki biz üzerimize düşeni gruplarımız üzerinde yapalım ama siz de zatialinizle Meclis Başkanı ve Başkanlık makamında bunun için görüşüp, bir kıvama getirip bunu da Grup Başkan Vekilleriyle görüşüp daha somut bir şekle dönüştürülmesi yerinde olur. Biz partiler üzerinden, siz de Meclis Başkanlık Divanı üzerinden parti Grup Başkan Vekilleriyle teatide bulunursa daha çabuk çözülür diye düşünüyorum.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Teşekkür ederim Hocam.

Ben de Başkan olarak üzerime düşeni yapacağım -Meclis yönetiminde derken onu kastettim zaten-memnuniyetle.

9.- Türk Yatırım Fonu Kuruluş Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1663) ()*

BAŞKANFUATOKTAY – Evet, diğer gündemimizdeki 6 anlaşmamıza gelince... Bu gündemimizin 9'uncu sırasında (2/1663) esas numaralı İstanbul Milletvekili Sayın Numan Kurtulmuş'un Türk Yatırım Fonu Kuruluş Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi yer almaktadır.

Teklif 5 Ekim 2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulmuş ve 9 Ekim 2023 tarihinde esas komisyon olarak Komisyonumuza, tali komisyon olaraksa Plan ve Bütçe Komisyonuna havale edilmiştir. Bu, tam da yapmak istediğimiz konu; örnek bir konu. Yani yeni gelen, hiç beklemeden burada görüşülüp sonuca ulaştırmaya çalıştığımız bir anlaşma.

Sayın Yıldız, bilgi için sözü size veriyorum.

Buyurun lütfen.

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI AHMET YILDIZ – Sayın Başkanım, Türk Yatırım Fonunda mıyız?

BAŞKAN FUAT OKTAY – Evet.

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI AHMET YILDIZ – Tabii, çok önemli bir konuyu görüşeceğiz.

Sayın Başkanım, değerli üyeler; Türk devletleri arasında iş birliğinin geliştirilmesi ve derinleştirilmesi bakımından merkezî rol oynayan Türk Devletleri Teşkilatı hızlı bir dönüşüm ve kurumsallaşma sürecinden geçmektedir. 1992 yılında Türk Dili Konuşan Ülkeler Devlet Başkanları Zirveleri olarak başlattığımız süreç üye ülkelerin sergilediği güçlü irade ve ortak çabalar sayesinde bugün

(*) (2/1663) esas numaralı Kanun Teklifi tutanağa ekli.

tam teşekküllü uluslararası bir teşkilata sahip olmamızla neticelenmiştir. Müzakereleri uzun süredir devam eden Türk Yatırım Fonunun kuruluş anlaşmasının olağanüstü Ankara Zirvesi’nde imzalanmış olması, bu süreci taçlandıran somut ve tarihi bir adım oldu. Fon, aile meclisimizin dayanışma ruhuna uygun şekilde, eşit sermaye katkısı ve eşit oy hakkı esasıyla kurulmuş ve merkezinin İstanbul’da olması kararlaştırılmıştır. Fonun amacı üye ülkelerde KOBİ’lere finansman sağlanması, üretim kapasitesinin genişletilmesi, dijital altyapının güçlendirilmesi, ulusal ve uluslararası kuruluşlarla eş finansman yapılması ve çeşitli sektörlerde kalkınma projelerini desteklenmesidir. Uluslararası finans kuruluşu niteliğinde kurulan bu Fon faaliyete geçtiğinde Türk dünyasını sağlam bağlarla birbirine bağlayan güçlü kurumlar arasında yerini alacağına inanıyoruz. Türk dünyasının bütünleşmesine öncülük eden ve Fona ev sahipliği yapacak olan ülkemiz tarafından Türk Yatırım Fonu kuruluş anlaşmasının onay sürecinin mümkünse ivedilikle tamamlanmasını ve Fonun faaliyetlerine başlamasını önemli görüyoruz.

Değerli Başkanım, Türk dünyasında kültürel anlamda, diğer entegrasyonel alanlarında bazı önemli mesafeler katettik ama bu konu eksik kalmıştı, inşallah bu adımla önemli bir merhale katedeceğimizi umuyoruz.

Takdirlerinize.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Teşekkür ediyorum.

Sorusu sorulan, görüşü olan arkadaşlarımız varsa...

CEMALETTİN KANİ TORUN (Bursa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN FUAT OKTAY – Buyurun lütfen, Sayın Torun.

CEMALETTİN KANİ TORUN (Bursa) – Şimdi, anlaşmanın 33’üncü maddesinde “Fonun çalışma dili İngilizce’dir.” diyor. Türkiye, Azerbaycan, Kazakistan, Kırgızistan ve Özbekistan’ın ortak olduğu bir kurumda maalesef, ortak dil İngilizce. Bence bu ayıp bize yeter yani Türk dünyasına mensup bu ülkelere yeter. Ben, bu ortak dilin Türkçe olmasını isterdim, inşallah bu konuda gelişme kaydedilir.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Teşekkür ediyorum.

Ben aynı görüşü Türk Yatırım Fonu Başkanına da ilettim, ilgili arkadaşlara da aynı şeyi ilettim “Ya, Türk Devletleri Teşkilatında ortak dilin İngilizce olması nasıl oluyor?” diye. Dolayısıyla, aslında oradaki ortak arzu da tüm devletlerin, üye devletlerin bir an önce birbirini anlayabileceği rahat bir ortak dilin... İnşallah o seviyeye de geleceğiz o zaman seve seve o günleri de göreceğiz.

DERYA BAKBAK (Gaziantep) – Özbekistan’da söylemişsiniz.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Evet, evet yani biz mesela kendi görüşmelerimizde bunu yapmaya başladık. Azerbaycan’da zaten sorun yok; Özbekistan’da, Kırgızistan’da, sonraki bazı yerlerde tercüman kullanmadan bunu yapmaya çalışıyoruz, belli bir süre sonra bakıyoruz ki tercüman olmadan anlaşmaya başlıyoruz. Belki bu zamanla tamamına erecek, inşallah da bunu başarırız.

Sayın Yıldız, Bakanlığınızın farklı bir cevabı varsa buyurun lütfen.

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI AHMET YILDIZ – Sayın Başkanım, o günler de gelecek tabii. Fakat şu anda fiili bir durum var, dediğiniz gibi. Özellikle bu ekonomik, teknik nitelikteki içeriklerde zaman zaman hakikaten heyetlerimizin, heyet başkanlarımızın anlaşamadığı, yanlış anlaşıldığı durumlar oluyor; İngilizceye geçme gereği duyuyorlar. Tercümeyle olur mu? Olur ama anlaşma bu şekilde imzalandı. Biz, o hedefimizi koruyoruz. Diğer ülkeleri de razı ettiğimiz takdirde inşallah Kani Bey’in dediğini yaparız.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Evet, teşekkür ediyoruz ama bir an önce bunu görmek isteriz.

Buyurun Sayın Salıcı.

OĞUZ KAAN SALICI (İstanbul) – Şimdi, bu Fonun kurulması tabii olumlu bir şey. Fakat bu tür fonlar çok hızlı bir şekilde atıl bir noktaya düşebiliyorlar yani işlevsellik kazandırmak kıymetli. Dolayısıyla, eşit oy ve eşit sermaye cazip görünen bir şey ama karar mekanizmasını bazen sıkıntıya sokabiliyor. Dolayısıyla, Fonun verimli işleyebilmesi açısından Bakanlığın bu konuda özel bir düşüncesi var mı ya da Türk Devletleri Teşkilatına dâhil olan kurumlar arasında, devletler arasında bu konuda bir görüşme oldu mu acaba?

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI AHMET YILDIZ – Sayın Başkanım, tabii bu bir adım; şimdi onaylayalım, yürürlüğe girsin, tecrübeler ışığında onu yapacağız. Şimdi, bu konsensüsle veya oy birliğiyle karar alınması gereken konularda bir tecrübemiz var. Örneğin; NATO. Evet, zor oluyor ama alındığında da yani alınması için de bir konsensüs zorlanıyor. Dolayısıyla, bir konsensüsle alındığı için de uygulamada bu sefer kolaylık oluyor; bu onun dengesi. Bu aşamada ancak böyle yapılabildi. Tabii o konudaki pratik, pragmatik adımları yönetmek, biçimlendirmek biraz bizim de ekonomi bürokrasimize düşecek, onlardan bilgi alacağız.

Şimdi, arzu ederseniz, tabii geçende Sayın Başkanımızın da bulunduğu bir ortamda, toplantıda, aslında yıl dönümü etkinliğinde Fon Başkanı bu konuda bilgi verdi ve anlayışını açıkladı. Dolayısıyla o konuda iyimseriz. Orada söylediği bir şey de tabii...

Fon Başkanı şu anda Kazakistan'dan Baghdad Bey, eski TDT Başkanı ama Fon Genel Müdürü profesyonel olarak seçilecek.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Evet, teşekkür ediyorum.

Bende olan bilgileri de ben üyelerimizle paylaşmak isterim. Bu aslında eşit oy hakkı olayı, hani üye devletler açısından da en çok mutlulukla karşılanan şeylerden birisi idi. Yani aslında Türkiye de dâhil tüm ülkelerin önceki geçmiş tecrübelerine dayanarak aslında eşit bir ilişki, karşılıklı bir ilişki ve kazan kazan ilişkisine dayanan göz göze bir ilişkinin kurulacağıyla alakalı en büyük gösterge şeklinde. Dolayısıyla, Fona katılımı ilgili cazibeyi daha da artıran bir şey olarak kabul edildi, tüm üyelerin ortak görüşü bu idi.

Bir de bir başka konu da bugüne kadar ki Türk Devletleri Teşkilatının Zirve Toplantılarının hemen hemen tamamında alınan kararların tamamı oy birliğiyle alındı. Şu an için, bugüne kadar en azından harika bir iş birliği söz konusu, karşılıklı güven söz konusu. Ümit ederiz ki böyle devam eder ama söylediğiniz şekilde olabilecek hususlarla alakalı da yine bakanlıklarımızın ve Türk Devletleri Teşkilatının da buna ilişkin olası senaryolara hazır olmasın da bu anlamda düzeltici eylemlerde bulunmasında da fayda var.

Teşekkür ediyorum katkılarınız için.

Başka söz almak isteyen...

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Sayın Başkan, ben de kısa bir açıklamada bulunayım.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Estağfurullah, buyurun lütfen.

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Tabii, bu Türk Devletleri Teşkilatı çok yavaş ama çok emin adımlarla ilerleyen bir süreç. Gerek bireysel yaptığımız bu ülkeler arası görüşmelerde özellikle büyükelçiler üzerinden ve gerekse zatiallerinizin himayelerinde bazen bir araya geliyoruz. Son hatırladığım, yemekli toplantılar buna çok tipik bir örnek. Yani en çok gerçekten destek gören duruş bu. Çünkü Allah korusun, NATO'daki Amerikan pozisyonuna düşmemek lazım ya da Avrupa Birliğindeki Almanya, Fransa pozisyonuna düşmemek lazım. Yani ne kadar ekmek o kadar köfte mantığına götürmeden. Daha önce, yıllar önce, 1990'lı yıllarda bu tarz hatalarımız oldu. Kardeşlik hukukunun çok somut, net bir göstergesi olarak bunu çok hüsnüniyetle kabul ettiklerine tanıklık ediyorum. İnşallah, bu sağlıklı bir şekilde yürür.

Dil bağlamında da tabii ki katılıyoruz o endişelere ama dediğim gibi, çok üfleyerek yürüttüğümüz bir süreç. Ben ilerde buna doğru bir evrilme de olacağı kanaatindeyim. Gerçekten bir an önce de kabul edilmesinde yarar var.

Teşekkür ederim Başkan.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Ben teşekkür ediyorum.

Başka sorusu olan arkadaşımız? Yok.

Teklifin tümü üzerinde görüşmeler tamamlanmıştır.

Teklifin maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir oy birliğiyle.

Teklifin 1’inci maddesini okutuyorum:

**TÜRK YATIRIM FONU KURULUŞ ANLAŞMASININ ONAYLANMASININ UYGUN
BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- (1) Türkiye Cumhuriyeti adına 16 Mart 2023 tarihinde Ankara’da imzalanan “Türk Yatırım Fonu Kuruluş Anlaşması”nın onaylanması uygun bulunmuştur.

(2) Türkiye Cumhuriyeti’nin Türk Yatırım Fonuna olan sermaye iştiraki taahhüdü ve bu taahhüt çerçevesinde yapılacak ödemeler 100.000.000 ABD Doları karşılığını geçemez.

(3) Cumhurbaşkanı ikinci fıkrada belirtilen tutarı beş katına kadar artırmaya yetkilidir.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Madde üzerinde söz almak isteyen arkadaşımız var mı? Yok.

1’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teklifin 2’nci maddesini okutuyorum:

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Madde üzerinde söz almak isteyen üyemiz var mı? Yok.

2’nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Maddeyi kabul edenler... Kabul etmeyenler... Oy birliğiyle kabul edilmiştir.

Teklifin 3’üncü maddesini okutuyorum:

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Madde üzerinde söz almak isteyen Komisyon üyemiz var mı? Yok.

3’üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Oy birliğiyle kabul edilmiştir.

Şimdi de teklifin tümünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Oy birliğiyle kabul edilmiştir.

İç Tüzük’ün 45’inci maddesi hükmü uyarında Komisyonumuzu Genel Kurulda temsil etmek üzere özel sözcülerle ilgili önergeyi okutuyorum:

Dışişleri Komisyonu Başkanlığına

(2/1663) esas numaralı Kanun Teklifi’nin Komisyon Raporu hakkında Gaziantep Milletvekili Ali Şahin, Konya Milletvekilleri Ziya Altunyaldız, İstanbul Milletvekili Tuğba Işık Ercan, Ankara Milletvekili Asuman Erdoğan, Gaziantep Milletvekili Derya Bakbak’ın özel sözcüler olarak seçilmesini teklif ederim.

Fuat Oktay

Ankara

Dışişleri Komisyonu Başkanı

BAŞKAN FUAT OKTAY – Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Gündemin 10’uncu maddesine geçiyoruz.

10.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Arnavutluk Cumhuriyeti Bakanlar Kurulu Arasında Türkiye-Arnavutluk Memorial Hastanesinin Geçiş Süresi Boyunca Ortak İşletilmesine İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/72) ()*

BAŞKAN FUAT OKTAY – İstanbul Milletvekilleri Numan Kurtulmuş’un Türkiye Cumhuriyet Hükümeti ile Arnavutluk Cumhuriyeti Bakanlar Kurulu Arasında Türkiye-Arnavutluk Memorial Hastanesinin Geçiş Süresi Boyunca Ortak İşletilmesine İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi yer almaktadır.

Teklif 3 Mart 2022 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulmuş ancak 27’nci Yasama Döneminde görüşülemediğinden kadük kalmıştır.

Teklif 19 Haziran 2023 tarihinde esas komisyon olarak Komisyonumuza, tali komisyon olaraksa Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonuna havale edilmiştir.

Bilgi için, Sayın Yıldız, sözü size bırakıyorum.

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI AHMET YILDIZ - Sayın Başkan, bu anlaşma vesilesiyle Arnavutluk’la ilişkilerimiz hakkında bilgi vermek isterim: Dost ve kardeş Arnavutluk Balkanlar politikamız açısından önemli bir ülke konumundadır. Kahramanmaraş merkezli depremde Arnavutluk ve Arnavutluk halkının ülkemize gösterdiği yardım ve dayanışma bu özel konumu daha da pekiştirmiştir.

Ülkemizde 2012’de inşa edilen Türkiye-Arnavutluk Fier Dostluk Hastanesini ve Sayın Cumhurbaşkanımızla açılışı yapılan Leç’teki deprem konutları da aramızdaki dayanışmayı yansıtan örneklerdir.

Ortak tarihi ve kültürel değerleri paylaştığımız Arnavutluk’la ilişkilerimiz her alanda mükemmel seyrediyor. Yüksek Düzeyli İş Birliği Konseyinin Kurulmasına İlişkin Ortak Siyasi Bildiri’nin 2021 yılında Sayın Cumhurbaşkanımız tarafından imzalanmasıyla ilişkilerimizi stratejik ortaklık düzeyine taşıdık. Arnavutluk Avrupa ve Dışişleri eski Bakanı Olta Xhaçka’yı 1 Kasım 2022 tarihinde Türkiye’de misafir ettik. Söz konusu ziyaret vesilesiyle YDİK’in ilk toplantısı için hazırlık niteliğinde siyasi diyalog grubu toplantısı yapılmış oldu. İkili ticaret hacmimizin artmasından memnuniyet duyuyoruz. 2022 yılında ticaret hacmimiz 1 milyar doları geçti. Burada rakam önemli, bileşen önemli, ihracatımız 990 milyon dolar, ithalat sadece 74 milyon dolar. Bu rakamlarla Türkiye Arnavutluk’un en büyük 4’üncü ticaret ortağı. Bankacılık, müteahhitlik, altyapı, taşımacılık ve sağlık sektörleri başta olmak üzere Arnavutluk’taki Türk yatırımlarının toplam değeri 3,5 milyar dolara ulaştı. Bu Arnavutluk için önemli bir rakam.

Yatırımların yanı sıra TİKA’nın Arnavutluk’un ekonomik ve sosyal kalkınmasına önemli katkıları oldu. Bugüne kadar TİKA tarafından 561 proje yapıldı, toplam bedeli 50 milyon doları buldu.

Gündemimizdeki protokol de Arnavutluk’un sağlık alanında kalkınmasına katkı sağlayacak. Bu protokolle ülkemizde başarılı bir şekilde gerçekleştirilen sağlık reformunun Arnavutluk’a da yansıtılmasının önü açılacak. Protokol kapsamında Türk idarecilerin ve doktorların hastanede etkin görev alması ve Arnavut personeli ülkemizde eğitim verilmesi ülkelerimiz arasındaki ilişkileri güçlendirecek. Protokolün Arnavutluk’taki iç hukuk süreci tamamlandı.

(*) (2/72) esas numaralı Kanun Teklifi tutanağa eklidir.

Sayın Başkan, bu vesileyle Arnavutluk yetkililerinin, başta Başbakan Edi Rama olmak üzere ülkemizle ilgili uluslararası konularda haksız eleştiriler gündeme geldiğinde bizi layıkıyla savunduklarını, hakça savunduklarını da belirtmek isterim.

Protokolün onaylanmasını takdirlerinize sunuyorum.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Teşekkür ediyorum.

Sorusu olan veya görüş belirtmek isteyen üyelerimiz var mı?

MEHMET GÜZELMANSUR (Hatay) – Sayın Başkan...

BAŞKAN FUAT OKTAY – Buyurun.

MEHMET GÜZELMANSUR (Hatay) – Benim sormak istediğim, Sayın Bakanım, özel bir hastaneyle, Sağlık Bakanlığının herhangi bir hastanesi değil de bir özel hastaneyle protokol imzalıyor; bunun sebebini öğrenmek istiyorum da mümkünse.

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI AHMET YILDIZ - Protokolü biz iki devlet arasında imzalıyoruz Mehmet Bey.

MEHMET GÜZELMANSUR (Hatay) – “Memorial Hastanesinin Geçiş Süreci...” diyor.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Sağlık Bakanlığından arkadaşlarımız cevap versinler.

SAĞLIK BAKANLIĞI ULUSLARARASI KURULUŞLARLA İLİŞKİLER DAİRESİ BAŞKANI YUSUF IRMAK – Sayın Başkanım, Genel Müdürümüzü vekâleten huzurlarınızdayım. Öncelikle Komisyonunuzu saygıyla selamlıyorum.

Bu hastane Sayın Cumhurbaşkanımızla Arnavutluk Başbakanı Edi Rama’nın birlikte gerçekleştirdiği basın toplantısında, görüşme sırasında alınmış bir kararla yapılmış bir hastane. Hastane Türkiye Cumhuriyeti’nin katkılarıyla yapılan bir devlet hastanesi, özel bir hastane değil. Protokol sırasında da, protokolde de yer almıştı Türkçe ismi olarak “Türkiye-Arnavutluk Dostluk Hastanesi” diye geçiyor ama Arnavutluk içerisindeki ismi “Memorial Hastanesi” diye kendi kanunları ve kuralları gereği öyle bir isim koydular.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Kendileri isimlendirdiler.

SAĞLIK BAKANLIĞI ULUSLARARASI KURULUŞLARLA İLİŞKİLER DAİRESİ BAŞKANI YUSUF IRMAK – Evet, kendi verdikleri isim bu şekilde.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Bizim açımızdan devlet hastanesi olarak düşünülüyor.

SAĞLIK BAKANLIĞI ULUSLARARASI KURULUŞLARLA İLİŞKİLER DAİRESİ BAŞKANI YUSUF IRMAK – Devlet hastanesi, evet, efendim.

OĞUZ KAAAN SALICI (İstanbul) – Başkanım, netleşsin diye.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Buyurun.

OĞUZ KAAAN SALICI (İstanbul) – Memorial yani bizdeki Memorial hastane grubuyla bir ilgisi yok, doğru mu?

SAĞLIK BAKANLIĞI ULUSLARARASI KURULUŞLARLA İLİŞKİLER DAİRESİ BAŞKANI YUSUF IRMAK – Hiçbir alakası yok.

OĞUZ KAAAN SALICI (İstanbul) – Yani özel hastane değil, dolayısıyla devletten devletedir.

SAĞLIK BAKANLIĞI ULUSLARARASI KURULUŞLARLA İLİŞKİLER DAİRESİ BAŞKANI YUSUF IRMAK – Devlet hastanesi, Arnavutluk Sağlık Bakanlığının işlettiği bir hastane.

ASUMAN ERDOĞAN (Ankara) – Bizdeki Memorial değil.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Teşekkür ediyoruz.

Başka sorusu veya görüşü olan arkadaşlarımız var mı? Yok.

Teklifin tümü üzerindeki görüşmelerimiz tamamlanmıştır.

Teklifin maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teklifin 1’inci maddesini okutuyorum:

TÜRKİYE CUMHURİYET HÜKÜMETİ İLE ARNAVUTLUK CUMHURİYETİ BAKANLAR KURULU ARASINDA TÜRKİYE-ARNAVUTLUK MEMORİAL HASTANESİNİN GEÇİŞ SÜRESİ BOYUNCA ORTAK İŞLETİLMESİNE İLİŞKİN PROTOKOLÜN ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- (1) 23 Kasım 2021 tarihinde imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Arnavutluk Cumhuriyeti Bakanlar Kurulu Arasında Türkiye-Arnavutluk Memorial Hastanesinin Geçiş Süresi Boyunca Ortak İşletilmesine İlişkin Protokol”ün onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Madde üzerinde söz almak isteyen arkadaşımız var mı? Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Oy birliğiyle kabul edilmiştir.

Teklifin 2’nci maddesini okutuyorum:

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Madde üzerinde söz almak isteyen? Yok.

2’nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teklifin 3’üncü maddesini okutuyorum:

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Madde üzerinde söz isteyen? Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teklifin tümünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

İç Tüzük’ün 45’inci maddesi hükmü uyarınca Komisyonumuzu Genel Kurulda temsil etmek üzere özel sözcülerle ilgili önergeyi okutuyorum:

Dışişleri Komisyonu Başkanlığına

(2/72) esas numaralı Kanun Teklifi’nin Komisyon Raporu hakkında İstanbul Milletvekili Tuğba Işık Ercan, Ankara Milletvekili Asuman Erdoğan, Konya Milletvekili Ziya Altunyaldız, Gaziantep Milletvekili Derya Bakbak, İstanbul Milletvekili Derya Ayaydın, Gaziantep Milletvekili Ali Şahin’in özel sözcüler olarak seçilmesini teklif ederim.

Fuat Oktay

Ankara

Dışişleri Komisyonu Başkanı

BAŞKAN FUAT OKTAY – Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Son 3 anlaşmamız kaldı, inşallah onları da hemen hızlıca bitirmeye çalışalım.

Gündemin 11'inci maddesine geçiyoruz.

11.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cezayir Demokratik Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sınırışan Organize Suçlarla Mücadele Alanında İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/69) ()*

BAŞKAN FUAT OKTAY – 11'inci sırada (2/69) esas numaralı İstanbul Milletvekili Sayın Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti İle Cezayir Demokratik Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sınırışan Organize Suçlarla Mücadele Alanında İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi yer almaktadır.

Teklif 27/2/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulmuş ancak 27'nci Yasama Döneminde görüşülmediğinden kadük kalmıştır.

Teklif 19 Haziran 2023 tarihinde esas Komisyon olarak Komisyonumuza, tali Komisyon olarak İçişleri Komisyonuna havale edilmiştir.

Bilgi için Sayın Yıldız'a söz veriyorum.

Buyurun.

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI AHMET YILDIZ – Sayın Başkanım, değerli üyeler; ortak din, tarih ve medeniyet mirasından beslenen Türkiye-Cezayir arasında hâlihazırda pek çok alanda güvene dayalı dostane iş birliği ilişkileri mevcut. Cezayir'in Kuzey Afrika'daki konumu ve Akdeniz'e kıyısı bulunması nedeniyle ülkemiz kolluk kuvvetleri ile Cezayir kolluk kuvvetlerinin iş birliği yapması önem arz ediyor. Bu iş birliğinin yerel, bölgesel ve küresel gelişmeler ışığında bilhassa güvenlik alanında tahkim edilmesine ihtiyaç bulunduğunu değerlendiriyoruz. Bu bağlamda, Cezayir'le sınırışan organize suç türleriyle ortak mücadelede etkinliğin artırılması ve bu bağlamda eğitim, danışmanlık, kapasite geliştirme, tecrübe teatisi, ortak tatbikat, teknik yardım, malzeme hibesi ve proje/program destekleri gibi iş birliği usullerinin hayata geçirilebilmesi için iki ülke arasında bu anlaşma 16 Mayıs 2022 tarihinde imzalanmıştı. Cezayir tarafı henüz iç hukuk onay sürecini tamamlamadı, onlar bizim onay sürecimizi bekliyorlar.

Sayın Başkanım, bu noktada şunu belirtmek isterim: Cezayir geçmişten gelen tecrübesiyle uluslararası ilişkiler manasında hep çekingen davranan bir ülke idi, bizimle de öyle, son dönemde bizimle tesis edilen güven ilişkisi çerçevesinde bir açılım gözlemliyoruz. Bizim kurumlarımıza ilgisi arttı. Dolayısıyla bu anlaşmanın da imzalanarak bu güven ortamının pekiştirilmesini ümit ediyoruz. Onayı takdirlerinize sunuyoruz.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Teşekkür ediyorum.

Söz almak isteyen arkadaşımız var mı? Yok.

Teklifin tümü üzerinde görüşmeler tamamlanmıştır, maddelere geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teklifin 1'inci maddesini okutuyorum:

(*) (2/69) esas numaralı Kanun Teklifi tutanağa eklidir.

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE CEZAYİR DEMOKRATİK HALK
CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ ARASINDA SINIRAŞAN ORGANİZE SUÇLARLA
MÜCADELE ALANINDA İŞ BİRLİĞİ ANLAŞMASININ ONAYLANMASININ UYGUN
BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- (1) 16 Mayıs 2022 tarihinde Ankara’da imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cezayir Demokratik Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sınırışan Organize Suçlarla Mücadele Alanında İş Birliği Anlaşması”nın onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Madde üzerinde söz almak isteyen arkadaşımız var mı? Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2’nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Madde üzerinde söz almak isteyen? Yok.

2’nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teklifin 3’üncü maddesini okutuyorum:

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Madde üzerinde söz isteyen? Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teklifin tümünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

İç Tüzük’ün 45’inci maddesi hükmü uyarınca Komisyonumuzu Genel Kurulda temsil etmek üzere özel sözcülerle ilgili önergeyi okutuyorum:

Dışişleri Komisyonu Başkanlığına

(2/69) esas numaralı Kanun Teklifi’nin Komisyon Raporu hakkında Konya Milletvekili Ziya Altunyaldız, Ankara Milletvekili Asuman Erdoğan, İstanbul Milletvekili Derya Ayaydın, Gaziantep Milletvekili Derya Bakbak, İstanbul Milletvekili Tuğba Işık Ercan, Gaziantep Milletvekili Ali Şahin’in özel sözcüler olarak seçilmesini teklif ederim.

Fuat Oktay

Ankara

Dışişleri Komisyonu Başkanı

BAŞKAN FUAT OKTAY – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

12.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Macaristan Hükümeti Arasında Askeri Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/50) ()*

BAŞKAN FUAT OKTAY – Anlaşmalarımızın 12’nci sırasında (2/50) esas numaralı İstanbul Milletvekili Sayın Numan Kurtulmuş’un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Macaristan Hükümeti Arasında Askeri Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi yer almaktadır.

Teklif 27 Ocak 2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulmuş ancak 27’nci Yasama Döneminde görüşülemediğinden kadük kalmıştır.

(*) (2/50) esas numaralı Kanun Teklifi tutanağa eklidir.

Teklif 19 Haziran 2023 tarihinde esas komisyon olarak Komisyonumuza, tali komisyon olaraksa Milli Savunma Komisyonuna havale edilmiştir.

Bilgi vermek üzere Sayın Yıldız’a veriyorum sözü.

Buyurun Sayın Yıldız.

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI AHMET YILDIZ – Sayın Başkanım, değerli üyeler; stratejik ortağımız ve müttefikimiz Macaristan’la ilişkilerimiz her alanda hızla geliyor. İlişkilerimizin geliştirilmiş stratejik ortaklık seviyesine çıkarılması hususunda mutabık kalınmıştır. İki ülke arasında üst düzey ziyaretler artmaktadır. 6’ncı Türkiye-Macaristan Yüksek Düzeyli Stratejik İşbirliği Konseyi Toplantısı aralık ayında Sayın Cumhurbaşkanımızın ziyareti vesilesiyle Budapeşte’de yapılacaktır.

Macaristan ile 18 Aralık 1923 tarihinde imzalanan Dostluk Antlaşması’nın yürürlüğe girmesinin 100’üncü yıl dönümü vesilesiyle 2024 yılı “Türkiye-Macaristan Kültür Yılı” olarak kutlanacaktır.

Macaristan Avrupa Birliği üyelik sürecimizi desteklemekte, NATO ve Avrupa Konseyi başta olmak üzere çok taraflı platformlarda ülkemizle yakın iş birliği sergilemektedir. Macaristan gözlemci üye olduğu Türk Devletleri Teşkilatının çalışmalarına da aktif katılım sağlamaktadır.

Macaristan ile ticaret hacmimiz 2022 sonunda yaklaşık 3,5 milyar dolara yükselmiştir, ortak hedef olan 6 milyara ulaşmak için gayret ediyoruz.

Macaristan’la askerî ilişkilerimizde de son dönemde önemli bir ivme yakalanmıştır. Macaristan Savunma Bakanı 2022 Ekim ayında ülkemizi ziyaret etmiştir. Macaristan Genelkurmay Başkanının 24-26 Ekim 2023 tarihlerinde ülkemizi, Sayın Milli Savunma Bakanımızın da 8-9 Kasım 2023 tarihlerinde -yani ikisi de çok yakın zamanda- Macaristan’ı ziyareti öngörülmektedir.

Macaristan’la savunma sanayisi iş birliğinin geliştirilmesi için çalışmalarımızı sürdürüyoruz. Türkiye-Macaristan Savunma Sanayi İşbirliği 6’ncı Toplantısı 3-4 Mayıs 2023 tarihlerinde Ankara’da yapıldı. Nurol Makina ile Macaristan Savunma Bakanlığı arasında 2019’da imzalanan sözleşme çerçevesinde Macaristan’a 4x4, taktik tekerlekli zırhlı araç tedarikimiz sürüyor. Söz konusu proje Türkiye’den bir Avrupa Birliği ülkesine yapılan büyük ölçekli ilk zırhlı araç ihracı olduğu için önem taşıyor.

Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Macaristan Hükûmeti Arasında Askerî Çerçeve Anlaşması, 25 Ekim 1995 tarihinde imzalanan Türkiye Cumhuriyeti ile Macaristan Hükûmeti Arasında Askerî Eğitim Ve Savunma Sanayi Alanında İş Birliği Anlaşması’nın yenilenmesi amacıyla 24 Ekim 2022 tarihinde imzalanmıştır.

Anlaşma, Türkiye ile Macaristan arasında ikili askerî ilişkilerin hukuki zeminin güçlendirilmesi ve askerî savunma iş birliğinin geliştirilmesini hedeflemektedir. Askerî eğitim, tatbikatlar, savunma sanayisi, lojistik, bilgi sistemleri, siber savunma, arama kurtarma, barışı koruma ve insani yardım harekâtlarını da içeren alanlarda iş birliği imkânı tanıyacaktır.

Macaristan anlaşmanın iç onay sürecini Mayıs 2023’te tamamlamıştır. Geçtiğimiz dönem Komisyonunuz gündemindeyken kadük olan anlaşmanın yüce Meclisimiz tarafından onaylanmasının bu ülkeyle ilişkilerimizin güçlenmesine ama esas olarak Avrupa’daki varlığımızın bir miktar daha perçinlenmesine katkıda bulunacağına inanıyoruz.

Takdirinize.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Teşekkür ediyorum .

Söz almak isteyen veya sorusu olan Komisyon üyelerimiz...

Buyurun Sayın Salıcı.

OĞUZ KAAN SALICI (İstanbul) – Macaristan’la yapmış olduğumuz anlaşmaya benzer bir anlaşmayı biz, Avrupa Birliğine üye başka bir ülkeyle yaptık mı yoksa bu bir ilk mi?

BAŞKAN FUAT OKTAY – Evet, cevabı Millî Savunma Bakanlığı temsilcimizden alalım.

MİLLÎ SAVUNMA BAKANLIĞI HUKUK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ TUĞGENERAL ESAT MAHMUT YILMAZ – Sayın Başkanım, kıymetli hazırun; hepinizi öncelikle saygıyla selamlıyorum.

Benzer nitelikte 88 ülkeyle anlaşmamız bulunmakta, bunlar arasında Avrupa Birliği ülkeleri de var; eğer müsaade ederseniz onların hangileri olduğunu biz size biraz sonra arz edelim.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Peki, teşekkür ediyorum.

Başka sorusu olan veya görüşü olan arkadaşımız var mı? Yok.

Teklifin tümü üzerinde görüşmeler tamamlanmıştır.

Teklifin maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teklifin 1’inci maddesini okutuyorum:

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE MACARİSTAN HÜKÜMETİ ARASINDA ASKERİ ÇERÇEVE ANLAŞMASININ ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- (1) 24 Ekim 2022 tarihinde Ankara’da imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Macaristan Hükümeti Arasında Askeri Çerçeve Anlaşması”nın onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Madde üzerinde görüşü olan veya sorusu olan arkadaşımız? Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2’nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Maddeyle ilgili söz almak isteyen arkadaşımız yok.

2’nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3’üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Maddeyle ilgili söz almak isteyen arkadaşımız yok.

3’üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teklifin tümünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

İç Tüzük’ün 45’inci maddesi hükmü uyarınca Komisyonumuzu Genel Kurulda temsil etmek üzere özel sözcülerle ilgili önergeyi okutuyorum:

Dışişleri Komisyonu Başkanlığına

(2/50) esas numaralı Kanun Teklifi’nin Komisyon raporu hakkında Gaziantep Milletvekili Ali Şahin, Konya Milletvekili Ziya Altunyaldız, İstanbul Milletvekili Tuğba Işık Ercan, Ankara Milletvekili Asuman Erdoğan, Gaziantep Milletvekili Derya Bakbak’ın özel sözcüler olarak seçilmesini teklif ederim.

Fuat Oktay

Ankara

Dışişleri Komisyonu Başkanı

BAŞKAN FUAT OKTAY – Teklifi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

13.- *Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Togo Cumhuriyeti Hükûmeti Arasında Askerî Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1632) (*)*

BAŞKAN FUAT OKTAY – Anlaşmaların 13’üncü sırasında (2/1632) esas numaralı İstanbul Milletvekili Sayın Numan Kurtulmuş’un Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti İle Togo Cumhuriyeti Hükûmeti Arasında Askerî Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi yer almaktadır.

Teklif 21 Nisan 2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulmuş ancak 27’nci Yasama Döneminde görüşülemediğinden kadük kalmıştır.

Teklif 4 Ekim 2023 tarihinde esas komisyon olarak Komisyonumuza, tali komisyon olaraksa Millî Savunma Komisyonuna havale edilmiştir.

Bilgi vermek üzere Dışişlerine söz veriyorum.

Sayın Yıldız, buyurun lütfen.

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI AHMET YILDIZ – Sayın Başkanım, öğün için çok teşekkürler.

Togo çok gündemde bir ülke değildi ama önümüzdeki dönemde çok gündeme geleceğini değerlendirdiğimiz için müsaadenizle bilgi notumuzu aynen okumakta fayda görüyorum.

Togo’yu dost ve kardeş bir ülke olarak görüyoruz. Sayın Cumhurbaşkanımız 19 Ekim 2021 tarihinde Togo’ya resmî bir ziyaret gerçekleştirmiş, karşılığında Togo Cumhurbaşkanı Haziran 2023 tarihinde Sayın Cumhurbaşkanımızın göreve başlama törenine katılım sağlamıştır.

Togo ordusu 18 bin kişilik küçük ancak profesyonel bir ordudur. Birleşmiş Milletler barışı koruma misyonlarına en çok asker ve polis veren 16’ncı ülke durumundadır. Rakam vermeme gerekirse bu küçük ülke Birleşmiş Milletler misyonlarına 1.285 asker ve polisle katılmaktadır.

Ülkenin kuzeyindeki Savanes bölgesinin maruz kaldığı El Kaide, DEAŞ iltisaklı terör örgütlerinin saldırılarıyla mücadele eden Togo Hükûmeti, anılan mücadeleyi hem askerî hem de sosyoekonomik seviyede sürdürmekte olup güvenlik sistemini önemli ölçüde güçlendirme yönünde adımlar atmaktadır.

Togo’yla ikili askerî ilişkilerimizde son dönemde yapılan ziyaretlerle bir hareketlenme yaşanmaktadır. Askerî gücünü mevcut tehdit ve sınamalar karşısında revize etme ve pekiştirme güdüsüyle hareket eden Togo, bu meyanda savunma sanayisi ürünlerimizin ihracatı için önemli bir pazar teşkil etmektedir, bu önem önümüzdeki dönemde artacaktır.

17-20 Ağustos 2021 tarihleri arasında İstanbul’da düzenlenen 15’inci Uluslararası Savunma Sanayi Fuarı’na dönemin Togo Ordu Bakanı katılmış, anılan anlaşma yani bu anlaşma fuar sırasında imzalanmıştır.

25-28 Temmuz 2023 tarihlerindeki İstanbul IDEF’e ise TOGO Kara Kuvvetleri Komutanı beraberindeki heyet ile iştirak etmiştir.

Bu anlaşmanın yürürlüğe girmesiyle birlikte askerî eğitim ve öğretim, eğitime veya ortak tatbikatlara katılımın sağlanması, savunma sanayisi, askerî istihbarat değişimi, lojistik iş birliği, askerî tıp ve sağlık hizmetleri, muhabere, elektronik, bilgi sistemleri, siber savunma, barışı koruma, insani yardım, deniz haydutluğuyla mücadele operasyonları gibi ve savaş harici harekâtlar, haritacılık ve hidrografi, mesleki gelişim amaçlı personel değişimi, askerî bilimsel ve teknolojik araştırma alanlarında

(*) (2/1632) esas numaralı Kanun Teklifi tutanağa eklidir.

bilgi ve tecrübe paylaşımı, patlayıcılarla mücadele alanında eğitim, bilgi ve tecrübe değişimi, doğal afet, yardım harekâtı kapsamında eğitim gibi alanlarda iki ülkenin silahlı kuvvetleri arasında iş birliğinin geliştirilmesi mümkün hâle gelecektir.

Anlaşmanın Togo bakımından onaylandığı, anılan ülke Dışişleri Bakanlığınca bize 27 Ekim 2021 tarihli nota ile bildirilmişti, bizim tarafımızdan da onaylanmasını takdirlerinize sunuyoruz.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Teşekkür ediyorum Sayın Yıldız.

Teklifle ilgili söz almak isteyen ve görüşü olan arkadaşımız?

Sayın Salıcı...

OĞUZ KAAN SALICI (İstanbul) – Sayın Yıldız’a teşekkür ediyorum.

Sayın Yıldız’ın yapmış olduğu açıklamalar bu anlaşmadan Togo’nun nasıl bir fayda elde etmeyi beklediğini bize anlatıyor, biz nasıl bir fayda elde etmeyi bekliyoruz Türkiye Cumhuriyeti olarak?

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI AHMET YILDIZ – Sayın Başkan, değerli Vekilim; Afrika politikamız bir bütün. Togo’ya sadece Togo olarak bakmıyoruz. Togo’nun etrafında son dönemde yaşanan gelişmeler, Nijer ve etrafı, bizim savunma sanayisi ürünlerimize talebi artırdı. Togo da bu ülkelerin terörle mücadelesinde önemli bir yer tutuyor konumu itibarıyla ve denize erişim itibarıyla.

Bizim önemli bir kazancımız, bir, oradaki istikrarı sağlamak olacak çünkü etrafındaki ülkelerin istikrarını tehdit eden önemli terör örgütleri burada yuvalanıyor. İkincisi de tabii, savunma sanayisi ürünlerimize Togo’nun ciddi talebi var. Bu ürünlerin kullanımı da bu az önce dediğim şeylerden geçiyor, eğitim ve tatbikatların yapılmasından geçiyor ve bu manada biz de önümüzdeki dönem askeri ataşelik açılacak temsilciliklerimiz arasına Togo’yu da almış durumdayız.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Evet, ilişkileri yasal bir zemine oturtuyoruz dedi, bir çerçeveye oturtmuş oluyoruz.

Evet, teşekkür ediyorum.

Söz almak isteyen, başka sorusu olan arkadaşımız? Yok.

Teklifin tümü üzerinde görüşmeler tamamlanmıştır.

Teklifin maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teklifin 1’inci maddesini okutuyorum:

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE TOGO CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
ARASINDA ASKERÎ ÇERÇEVE ANLAŞMASININ ONAYLANMASININ UYGUN
BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- (1) 19 Ağustos 2021 tarihinde İstanbul’da imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Togo Cumhuriyeti Hükûmeti Arasında Askerî Çerçeve Anlaşması”nın Onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Maddeyle ilgili söz almak isteyen, görüşü olan, sorusu olan arkadaşımız var mı? Yok.

1’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2’nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN FUAT OKTAY – 2’nci maddeyle ilgili soru veya görüşü olan arkadaşımız var mı? Yok.

2’nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3’üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Maddeyle ilgili görüş, soru yok.

3’üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teklifin tümünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

İç Tüzük’ün 45’inci maddesi hükmü uyarınca Komisyonumuzu Genel Kurulda temsil etmek üzere özel sözcülerle ilgili önergeyi okutuyorum:

Dışişleri Komisyonu Başkanlığına

(2/1632) esas numaralı Kanun Teklifi’nin Komisyon Raporu hakkında İstanbul Milletvekili Tuğba Işık Ercan, Ankara Milletvekili Asuman Erdoğan, Konya Milletvekili Ziya Altunyaldız, Gaziantep Milletvekili Derya Bakbak, İstanbul Milletvekili Derya Ayaydın, Gaziantep Milletvekili Ali Şahin’in özel sözcüler olarak seçilmesini teklif ederim.

Fuat Oktay

Ankara

Dışişleri Komisyonu Başkanı

BAŞKAN FUAT OKTAY – Teklifi kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Gündemimizdeki son anlaşmamıza geçiyoruz, 14’üncü anlaşmamız

14.- Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Cezayir Demokratik Halk Cumhuriyeti Hükûmeti Arasında Cezayir’de Uluslararası Bir Türk Okulu Açılmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/59) ()*

BAŞKAN FUAT OKTAY – Gündemimizde (2/59) esas numaralı İstanbul Milletvekili Sayın Numan Kurtulmuş’un Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Cezayir Demokratik Halk Cumhuriyeti Hükûmeti Arasında Cezayir’de Uluslararası Bir Türk Okulu Açılmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi yer almaktadır. Teklif 2 Aralık 2022 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulmuş ancak 27’nci Yasama Döneminde görüşülmediğinden kadük kalmıştır.

Teklif 19 Haziran 2023 tarihinde esas komisyon olarak Komisyonumuza, tali komisyon olarsa Millî Eğitim, Kültür, Gençlik Ve Spor Komisyonuna havale edilmiştir.

Teklifle ilgili bilgi vermek üzere sözü Sayın Yıldız’a bırakıyorum.

Buyurun Sayın Yıldız.

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI AHMET YILDIZ – Teşekkürler Sayın Başkanım.

Bu anlaşma Cezayir’de uluslararası nitelikte bir Türk okulunun açılması amacıyla imzalandı. Anlaşma kapsamında açılacak olan okul Büyükelçiliğimiz bünyesinde faaliyet gösterecek ancak okulun idari ve mali sorumluluğu ise Türkiye Maarif Vakfı tarafından üstlenilecektir. Bu anlaşmayla Vakfın ülkede yürüteceği eğitim faaliyetinin hukuki zemini sağlanmış olacaktır.

Okulun eğitim vermeye başlamasıyla, Cezayir’de yaşayan vatandaşlarımız başta olmak üzere Cezayir’de bulunan tüm öğrencilere kaliteli bir eğitim sunulmasının önü açılacaktır. Cezayir’de Türk okulunun açılmasıyla iki ülkenin eğitim alanındaki ilişkileri güçlenecektir. Bu alandaki iş birliğinin beşerî ilişkiler başta olmak üzere ikili ilişkilerimizin gelişimine önemli katkılar sağlayacağını düşünüyoruz.

(*) (2/59) esas numaralı Kanun Teklifi tutanağa eklidir.

Sayın Başkanım, bu meyanda Maarif Vakfımızın diğer ülkelerdeki faaliyetlerinde, özellikle okul açmalarda her ülkenin mevzuatına göre farklı usullere başvurmak gereği doğuyor. Bazı yerde tamamen yerel mevzuatla olabiliyor ama Cezayir gibi bazı ülkelerde bu tür anlaşmaların imzalanması şart oluyor. Bu da bu saikle yapılmış oldu.

Takdirinize.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Çok teşekkür ediyorum.

Teklifle ilgili görüş belirtmek isteyen veya sorusu olan Komisyon üyemiz var mı?

Sayın Salıcı, buyurun lütfen.

OĞUZ KAAN SALICI (İstanbul) – Bu Maarif Vakfının vermiş olduğu eğitimle ilgili -kalitesiyle ilgili- tereddütlerimiz var. Dolayısıyla, hani Sayın Bakan Yardımcımızın detaylı bilgi vermesi belki bugün burada mümkün olmayabilir ama Maarif Vakfının faaliyetleriyle ilgili bence Dışişleri Komisyonunda bir konuşmaya ihtiyaç var çünkü bizde adı Maarif Vakfı, hangi amaçla kurulduğu belli, ne yaptığı belli; buna dair bir şey yok, bir itirazımız yok; batılı ülkelerin de buna benzer şeyleri var, yapıları var, “kültür enstitü” adı altında ama daha kurumsal bir yapıyla yürütülmesinde fayda var. Dolayısıyla, bugün için değil ama daha sonrasında bir çalışma olursa, bir bilgilendirme olursa memnun oluruz.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Teşekkür ediyorum, memnuniyetle.

ASUMAN ERDOĞAN (Ankara) – Başkanım, ben de bir şey söyleyebilir miyim?

BAŞKAN FUAT OKTAY – Buyurun lütfen.

ASUMAN ERDOĞAN (Ankara) – İsmim Asuman bu arada.

OĞUZ KAAN SALICI (İstanbul) – Boğaziçi mezunusunuz.

ASUMAN ERDOĞAN (Ankara) – Evet yani hiç hoş olmadı ama “Kadının adı yok.” diyor arkadaşlar yani ben...

OĞUZ KAAN SALICI (İstanbul) – Ben de Boğaziçi mezunuyum da.

ASUMAN ERDOĞAN (Ankara) – Ne güzel.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Boğaziçi birlikteliği diyelim.

ASUMAN ERDOĞAN (Ankara) – Başkanım, şimdi Tunus’a gittik, Mustafa Bey de vardı. Şunu istihram ediyorum kıymetli arkadaşlarımızdan, diğer gruplardan: Biz her gittiğimiz yerde Maarif Vakfını ziyaret ediyoruz, sizler de gelerseniz, o ziyaretlerde ayırmazsanız kendinizi -çünkü bazı arkadaşlarımız kendini ayırıyor- orada yapılan şeyi çok güzel anlatıyorlar, yerinde anlatıyorlar; bire bir velilerle, öğrencilerle diyalog kurabiliyorsunuz, çok önemli fırsatlar geçiyor elimize; mutlaka o gezilere katılmanızı tavsiye ederim.

OĞUZ KAAN SALICI (İstanbul) – Arkadaşları buraya davet ederseniz memnun oluruz, fırsat olursa da biz de gideriz.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Yok, yok; davet ederiz.

ASUMAN ERDOĞAN (Ankara) – Tamam yani gittiğinizde gezinin dışında kalmayıp katılmak... Çünkü Tunus’a CHP’den gelen ekipten arkadaşlar vardı ama Maarif Vakfını ziyarete gelmediler, hiç hoş olmadı yani.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Teşekkür ediyorum.

Sayın Tuğba Işık Ercan, buyrun lütfen.

TUĞBA IŞIK ERCAN (İstanbul) – Sayın Başkanım, bence de ilk fırsatta Maarif Vakfından yetkili arkadaşlarımızın bilgi vermesi güzel olur ama ben de daha önceden Maarif Vakfını bizzat içeriğini bilen birisi ve bir eğitimci olarak, eğitimin kalitesi noktasında uluslararası alanda artık kendini göstermiş bir vakfımız var. Bu anlamda da hakikaten hepimizin gurur duyması gerekir diye düşünüyorum. Ama tabii ki eğitim anlamında da ayrıntılı bilgileri arzu ederseniz ilk fırsatta verecektir arkadaşlar.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Teşekkür ediyorum.

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Siz de mi Boğaziçilisiniz?

TUĞBA IŞIK ERCAN (İstanbul) – Ben de Boğaziçiliyim, evet, sağ olun.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Benim de gittiğim ülkelerde ziyaret ettiğim okullardandır ve her gittiğimiz yerde de gurur duyarak gezdiğimiz okullar bunlar. İlgili ülkenin yasalarına uygun bir şekilde ve Millî Eğitim Bakanlığımızın da yine tamamen gözetiminde, kontrolünde, Türkiye Cumhuriyeti yasalarına göre faaliyet gösteren bir kurumumuz, kuruluşumuz. Memnuniyetle yine öyle bir bilgi sunulmasıyla alakalı bir organizasyon yapabiliriz, Maarif Vakfı gelip burada Millî Eğitim Bakanlığımızla birlikte bize bir sunum yapabilirler.

TUĞBA IŞIK ERCAN (İstanbul) – Çok kısa bir şey ekleyeyim.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Buyurun lütfen.

TUĞBA IŞIK ERCAN (İstanbul) – Hemen bu kaliteyle ilgili bir şey söyleyeyim: “Uluslararası Maarif Programı” adı altında şu anda bir eğitim programı geliştiriliyor ve bu eğitim programı örneğin Romanya’da ulusal bir program olarak kabul edilmiş durumda kalitesi anlamında; diğer farklı Afrika ülkeleri de var, dünyadan farklı ülkeler de var yine kabul edilmesi noktasında.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Ama her zaman daha iyisi vardır, daha da iyisiyle alakalı biz de Komisyon olarak zorlayalım; daha da iyi olsun, daha da güzel olalım, daha da iddialı olalım.

OĞUZ KAAAN SALICI (İstanbul) – Sayın Başkanım, şey demişti ya bugünkü konuşmasında esprili bir şekilde... “Birinci geleneksel” derler bizde bazen. Benzer şeyleri dört sene önce de Maarif Vakfıyla ilgili duydum yani çok iyi gittiğine dair, işlerin çok iyi yürüdüğüne dair ama...

TUĞBA IŞIK ERCAN (İstanbul) – Dört seneyi karşılatırırsınız belki.

OĞUZ KAAAN SALICI (İstanbul) – İyi olur, iyi olur; işte bize başka kanallardan da bilgi geliyor, teyit etmiyor; onun için memnun olurum.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Doğrudan kaynağından alalım bilgiyi.

Teşekkür ediyorum.

Teklifle ilgili başka soru veya görüş yok.

Sayın Yıldız, buyurun.

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI AHMET YILDIZ – Sayın Başkanım, bilgilerimizi teyit bakımından -tabii Maarif Vakfı kendi müfredatını üretmek üzere çalışıyor, bu tabii uzun vadeli bir iş; o arada da imkânlar ölçüsünde Cambridge müfredatını ama eğer yerel mevzuat müsaade etmiyorsa da yerel müfredatı uygulamak durumunda kalıyor- ben de katılmak isterim Maarif Vakfı böyle bir sunum yaptığında. Ama gayretliler.

Tabii bu iş aynen Sayın Vekilimin dediği gibi mesela bir Fransız sistemi gibi, başka sistemler gibi yurt dışında bir Türk okul sistemi kurulması fikriyle çıktı ama FETÖ olayları nedeniyle, okulların devralınması nedeniyle bazen pratik adımlar atılması gerekti. Gerek yerel mevzuatı gerek uluslararası imkânları her şekilde kullanmaya çalışıyorlar ama kendi müfredatlarını da inşallah yakında oluşturacaklar.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Evet, teşekkür ediyorum.

Teklifin tümü üzerinde görüşmeler tamamlanmıştır.

Teklifin maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teklifin 1’inci maddesini okutuyorum:

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÛMETİ İLE CEZAYİR DEMOKRATİK HALK
CUMHURİYETİ HÜKÛMETİ ARASINDA CEZAYİR’DE ULUSLARARASI BİR
TÜRK OKULU AÇILMASINA İLİŞKİN ANLAŞMANIN ONAYLANMASININ UYGUN
BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- (I) 16 Mayıs 2022 tarihinde Ankara’da İmzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Cezayir Demokratik Halk Cumhuriyeti Hükûmeti Arasında Cezayir’de Uluslararası Bir Türk Okulu Açılmasına İlişkin Anlaşma”nın onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN FUAT OKTAY – Maddeyle ilgili görüş, öneri, sorusu olan arkadaşlarımız var mı? Yok.

1’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2’nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 2- (I) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN FUAT OKTAY – 2’nci maddeyle ilgili görüş veya sorusu olan arkadaşlarımız var mı? Yok.

2’nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3’üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 3- (I) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

BAŞKAN FUAT OKTAY – 3’üncü maddeyle ilgili görüş veya sorusu olan arkadaşlarımız yok.

3’üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teklifin tümünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

İç Tüzük’ün 45’inci maddesi hükmü uyarınca Komisyonumuzu Genel Kurulda temsil etmek üzere özel sözcülerle ilgili önergeyi okutuyorum:

Dışişleri Komisyonu Başkanlığına

(2/59) esas numaralı Kanun Teklifi’nin Komisyon Raporu hakkında Konya Milletvekili Ziya Altunyaldız, Ankara Milletvekili Asuman Erdoğan, İstanbul Milletvekili Derya Ayaydın, Gaziantep Milletvekili Derya Bakbak, İstanbul Milletvekili Tuğba Işık Ercan, Gaziantep Milletvekili Ali Şahin’in özel sözcüler olarak seçilmesini teklif ederim.

Fuat Oktay

Ankara

Dışişleri Komisyonu Başkanı

BAŞKAN FUAT OKTAY – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Dolayısıyla, bu vesileyle gündemimizdeki tüm maddeleri tamamlamış bulunuyoruz, tüm anlaşmaları da.

Aleyhte bir oy hiçbir anlaşmada görmedik. Tüm anlaşmalar da “oy birliğiyle” diye ifade ediyorum, itiraz yok zannediyorum. Anlaşmaların hepsi de oy birliğiyle geçirilmiştir, kabul edilmiştir.

Tüm Komisyon üyelerimize ben yürekten teşekkür ediyorum. Bakanlığımıza, Sayın Bakan Yardımcımıza -Sayın Yıldıza- ve tüm ilgili bakanlıkların temsilcilerine yürekten teşekkür ediyorum.

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

5.- Komisyon Başkanı Fuat Oktay'ın, sonraki toplantılara bakanlıklardan temsilci olarak asgari genel müdür ve üzeri bürokratların katılması gerektiğine ilişkin açıklaması

BAŞKAN FUAT OKTAY – Bu vesileyle şunu da ben ifade etmek isterim: Özellikle bundan sonraki toplantılarda bakanlık temsilcileri olarak asgari genel müdür ve üzeri arkadaşlarımızın mutlaka burada olmalarını özellikle rica ediyorum. Aksi takdirde burada gündeme alsak dahi gündemden çıkarabileceğimizi -ilgili bakanlıklarımızın da bilgisi olsun- ifade ediyorum. Dolayısıyla, herkes kendi anlaşmasına gelip burada sahip çıksın, kendi anlaşmasını burada, Komisyonunda anlatsın ve savunsun.

Ben tekrar çok çok teşekkür ediyorum. Son derece uzun ama bir o kadar verimli oldu; görüş ve önerileriniz için, katkılarınız için yürekten teşekkür ediyorum. Tabii ki farklı görüşlerimiz olacak, farklı görüşler sunulacak ama bunu belirli bir saygı çerçevesi içerisinde yürüttüğümüz sürece hepsinden ortak şekilde katkı sağlayacağız. Komisyon üyeleri olarak da farklı görüşlerimiz olsa da hepimiz bir ve beraberiz, hepimiz aynı gemideyiz, arkadaşız, dostuz; dolayısıyla, Komisyon olarak diğer komisyonlara da bu anlamda örnek teşkil ederiz diye ümit ediyorum ve buna da yürekten inanıyorum.

Çok çok teşekkür ediyorum.

Gündemimizde görüşülecek başka bir kanun teklifi bulunmamaktadır. Yine sizler tarafından gündeme getirilecek ilave bir husus yok ise Dışişleri Komisyonunun 28'inci Yasama Döneminin 3'üncü Toplantısını kapatıyorum.

Komisyon üyelerimize, Bakan Yardımcımıza ve ilgili tüm bakanlıklarımıza tekrar teşekkür ediyorum

Kapanma Saati: 16.13

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

DIŞİŞLERİ KOMİSYONU

1'inci TOPLANTI

EK-1

**Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Angola Cumhuriyeti
Hükümeti Arasında Gümrük Konularında Karşılıklı
İdari Yardım Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun
Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/35), (TBMM
İçtüzüğü'nün 77'nci maddesine göre)**

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

27'nci Yasama Dönemi'nde Başkanlığa sunulmuş olan 2/4995, 5020, 4909, 5037, 4690, 4335, 4243, 4856, 5053, 4511, 3540, 5040, 4762, 2818, 4649, 4246, 4648, 3909, 4647, 4693, 4692, 4691, 4689, 4704, 2498, 4705, 5028, 4097, 4651, 4910, 4096, 2225, 3720, 3719, 3718, 3954, 3953, 2033, 4486, 4928, 4913, 4512, 4718, 3981, 1458, 2030, 4293, 4707, 4740, 4763, 2034, 1943, 2277, 4737, 4739, 4159, 4160, 4764, 3742, 4966, 4738, 4244, 4245, 4857, 3057, 1538, 1584, 2705, 3542, 3980, 4912 ve 3241 esas numaralı kanun teklifleri yenilenmiştir.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Numan KURTULMUŞ
İstanbul Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	Plan ve Bütçe
Esas Komisyon	Dışışleri
Tarih: 19-6-2023	Esas No: 2/35

T.C. CUMHURBAŞKANLIĞI

Sayı : Z-90666677-599- **160649**
Konu : Milletlerarası andlaşmaların
onaylanmasının uygun bulunması

16 Haziran 2023

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

27'nci Yasama Döneminde Anayasa'nın 90'ıncı maddesi gereğince onaylanması uygun bulunmak üzere Başkanlığınıza sunulan ancak sonuçlandırılmayan ekli listede yer alan milletlerarası andlaşmaların onaylanmasının uygun bulunması hususunda gereğini bilgilerinize sunarım.

Recep Tayyip ERDOĞAN
Cumhurbaşkanı

Ek: Liste

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
19 Haziran 2023
Numara:

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI Özel Kalem Müdürlüğü	
Tarih	16.06.2023
Sayı	123 28 63

LİSTE

SIRA NO.	27. DÖNEM KANUN TEKLİFİ ESAS NUMARASI	ANDLAŞMANIN ADI
1	2/4995	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu Arasında Ev Sahibi Ülke Anlaşması
2	2/5020	Türkiye Cumhuriyeti ile Birleşmiş Milletler Arasında Birleşmiş Milletler Kalkınma Eşgüdüm Ofisi Bölgesel Ofisinin İstanbul'da Kurulmasına İlişkin Anlaşma
3	2/4909	Türk Dili Konuşan Ülkeler İşbirliği Konseyinin Kurulmasına İlişkin Nahçıvan Anlaşmasında Değişiklik Yapılmasına Dair Protokol
4	2/5037	Türk Devletleri Teşkilatına Üye Ülkelerin Hükümetleri Arasında Uluslararası Kombine Yük Taşımacılığı Anlaşması
5	2/4690	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ulusal Sürücü Belgelerinin/Sürüş Ehliyetlerinin Karşılıklı Olarak Tanınması ve Değişimi Anlaşmasında Değişiklik Yapılmasına Dair Anlaşma
6	2/4335	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İş Birliği Anlaşmasını Değiştiren Ek Protokol
7	2/4243	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Türkmenistan Hükümeti Arasında Ortak Türkmen-Türk Genel Eğitim Okuluna İlişkin Mutabakat Zaptı
8	2/4856	Dünya Ticaret Örgütünü Kuran Marakeş Anlaşmasını Tadil Eden Protokol ve Protokolün Eki Balıkçılık Sübvansiyonları Anlaşması

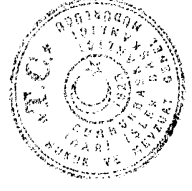
SIRA NO.	27. DÖNEM KANUN TEKLİFİ ESAS NUMARASI	ANDLAŞMANIN ADI
9	2/5053	Uluslararası Deniz Seyir Yardımcıları Teşkilatı Sözleşmesi
10	2/4511	Spitsbergen İle İlgili Olarak 9 Şubat 1920 Tarihinde Paris'te İmzalanan Antlaşma
11	2/3540	Hükümetlerarası Kuru Limanlar Antlaşması
12	2/5040	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Uluslararası Göç Siyasaları Geliştirme Merkezi (UGSGM) Arasında Türkiye'deki UGSGM Temsilciliğinin Statüsü Hakkında Antlaşma ve Notalar
13	2/4762	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Karayip Devletleri Birliği (KDB) Arasında İşbirliği Çerçeve Antlaşması
14	2/2818	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Hükümetlerarası Kalkınma Otoritesi (IGAD) Arasında Mutabakat Zaptı
15	2/4649	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kazakistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Uluslararası Kombine Yüklü Taşımacılığı Antlaşması
16	2/4246	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kore Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığı ile Vergiden Kaçınmaya Engel Olma Antlaşması ve Eki Protokol
17	2/4648	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Filistin Devleti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Antlaşması ve Eki Protokol

SIRA NO.	27. DÖNEM KANUN TEKLİFİ ESAS NUMARASI	ANDLAŞMANIN ADI
18	2/3909	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sierra Leone Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığı ile Vergiden Kaçınmaya Engel Olma Anlaşması
19	2/4647	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nijerya Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığı ile Vergiden Kaçınmaya Engel Olma Anlaşması
20	2/4693	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Burundi Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması
21	2/4692	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Senegal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması, Eki Protokol ve Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notalar
22	2/4691	Türkiye Cumhuriyeti ile Kongo Demokratik Cumhuriyeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığı ile Vergiden Kaçınmaya Engel Olma Anlaşması
23	2/4689	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sri Lanka Demokratik Sosyalist Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığı ile Vergiden Kaçınmaya Engel Olma Anlaşması ve Eki Protokol
24	2/4704	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kamboya Krallığı Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması ve Notalar
25	2/2498	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katar Devleti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında İşbirliği ve Karşılıklı Yardım Anlaşması

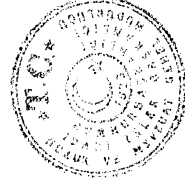
SIRA NO.	27. DÖNEM KANUN TEKLİFİ ESAS NUMARASI	ANDLAŞMANIN ADI
26	2/4705	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Angola Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında Karşılıklı İdari Yardım Anlaşması
27	2/5028	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sri Lanka Demokratik Sosyalist Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında İşbirliği ve Karşılıklı İdari Yardım Anlaşması
28	2/4097	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kırgız Cumhuriyeti Hükümeti Arasında 14 Ekim 1994 Tarihinde İmzalanan Hava Hizmetleri Anlaşmasını Tadil Eden Protokol ve Notalar
29	2/4651	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Maldivler Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Hizmetleri Anlaşması
30	2/4910	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Paraguay Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşması ile Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notalar
31	2/4096	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Gine Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşması
32	2/2225	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Nijer Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşması
33	2/3720	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Kongo Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşması
34	2/3719	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Palau Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Hizmetleri Anlaşması
35	2/3718	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Lesotho Krallığı Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşması

SIRA NO.	27. DÖNEM KANUN TEKLİFİ ESAS NUMARASI	ANDLAŞMANIN ADI
36	2/3954	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Ekvator Ginesi Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşması
37	2/3953	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Burkina Faso Hükümeti Arasında Havacılık Hizmetleri Anlaşması
38	2/2033	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Myanmar Birliği Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşması
39	2/4486	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Namibya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşması
40	2/4928	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Angola Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşması
41	2/4913	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Macaristan Hükümeti Arasında Askeri Çerçeve Anlaşması
42	2/4512	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askeri Çerçeve Anlaşması
43	2/4718	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tacikistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askeri Çerçeve Anlaşması
44	2/3981	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayii Alanında İşbirliği Anlaşması
45	2/1458	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Uganda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayii İşbirliği Anlaşması

SIRA NO.	27. DÖNEM KANUN TEKLİFİ ESAS NUMARASI	ANDLAŞMANIN ADI
46	2/2030	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tanzanya Birleşik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşması
47	2/4293	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nijerya Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşması
48	2/4707	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Burkina Faso Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşması
49	2/4740	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ekvator Ginesi Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşması
50	2/4763	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cezayir Demokratik Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Cezayir'de Uluslararası Bir Türk Okulu Açılmasına İlişkin Anlaşma
51	2/2034	İslam İşbirliği Teşkilatı Polis İşbirliği ve Koordinasyon Merkezi Tüzüğü
52	2/1943	Türkiye Cumhuriyeti ile Irak Cumhuriyeti Arasında Terörle Mücadele Anlaşması
53	2/2277	Türkiye Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı ile Irak Cumhuriyeti Ulusal Güvenlikten Sorumlu Devlet Bakanlığı Arasında Personel Eğitimi Alanında İşbirliği Protokolü
54	2/4737	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Filistin Devleti Hükümeti Arasında Kolluk Eğitimi İşbirliği Mutabakat Zaptı
55	2/4739	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Filistin Devleti Hükümeti Arasında Ulusal Sürücü Belgelerinin Karşılıklı Tanınması ve Değişimine İlişkin Anlaşma

SIRA NO.	27. DÖNEM KANUN TEKLİFİ ESAS NUMARASI	ANDLAŞMANIN ADI
56	2/4159	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Suçla Mücadelede İş Birliği Konulu Anlaşma ve Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Suçla Mücadelede İş Birliği Konulu Anlaşmada Yapılan Değişiklikler ve İlavelere İlişkin Protokol
57	2/4160	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kolluk Eğitimi İş Birliği Protokolü ve Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kolluk Eğitimi İş Birliği Protokolünde Yapılan Değişiklikler ve İlaveler ile İlgili Ek Protokol
58	2/4764	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Arnavutluk Cumhuriyeti Bakanlar Konseyi Arasında Kolluk Eğitimi ve Öğretimi İşbirliği Mutabakat Zaptı
59	2/3742	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kosta Rika Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Psikotrop ve Uyuşturucu Maddelerin Uluslararası Kaçakçılığına Karşı Mücadelede İşbirliği Anlaşması ve Notalar
60	2/4966	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cezayir Demokratik Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sınırşan Organize Suçlarla Mücadele Alanında İşbirliği Anlaşması
61	2/4738	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Romanya Hükümeti Arasında Uygun Görtülen Alanlarda Gerçekleştirilecek Projelerin Finansmanı Hakkında Anlaşma
62	2/4244	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Arnavutluk Cumhuriyeti Bakanlar Kurulu Arasında Sürücü Belgelerinin Karşılıklı Olarak Tanınması ve Değiştirilmesine İlişkin Anlaşma ve Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notalar
63	2/4245	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Arnavutluk Cumhuriyeti Bakanlar Kurulu Arasında Türkiye-Arnavutluk Memorial Hastanesinin Geçiş Süresi Boyunca Ortak İşletilmesine İlişkin Protokol

SIRA NO.	27. DÖNEM KANUN TEKLİFİ ESAS NUMARASI	ANDLAŞMANIN ADI
64	2/4857	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Libya Devleti-Milli Birlik Hükümeti Arasında Hidrokarbonlar Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptı
65	2/3057	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansının Özbekistan Cumhuriyeti'ndeki Faaliyeti Hakkında Anlaşma ve Notalar
66	2/1538	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Komorlar Birliği Hükümeti Arasında Teknik İşbirliği Protokolü
67	2/1584	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Uganda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kalkınma İşbirliği Anlaşması
68	2/2705	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gambiya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kalkınma İşbirliği Anlaşması ve Notalar
69	2/3542	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Namibya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kalkınma İşbirliği Anlaşması
70	2/3980	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kırgız Cumhuriyeti Bakanlar Kurulu Arasında Kültür Merkezlerinin Kurulması ve İşleyişi Hakkında Anlaşma
71	2/4912	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cezayir Demokratik Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Türkiye ve Cezayir'de Kültür Merkezleri Açılmasına ve Faaliyetine İlişkin Anlaşma
72	2/3241	30 Eylül 1957 Tarihli Tehlikeli Malların Karayolu ile Uluslararası Taşımacılığına İlişkin Avrupa Anlaşmasının (ADR) Başlığında Değişiklik Yapılmasına Dair Protokol

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Gelen Kâğıtlar Listesi'nde yayımlanan 1104049 evrak numaralı "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Angola Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında Karşılıklı İdari Yardım Anlaşması"nın onaylanmasının uygun bulunduğu dair kanun teklifi ve gerekçesi ekte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Mustafa ŞENTOP
Tekirdağ Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	Plan ve Bütçe
Esas Komisyon	Dışişleri
Tarih: 03 Kasım 2022	Esas No: 2/4705

TBMM GENELEVRAK
02 Kasım 2022
No: 1106285

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE ANGOLA CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ARASINDA GÜMRÜK KONULARINDA KARŞILIKLI İDARI
YARDIM ANLAŞMASININ ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR
KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- (1) 18 Ekim 2021 tarihinde Luanda’da imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Angola Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında Karşılıklı İdari Yardım Anlaşması”nın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

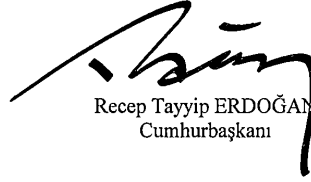
T.C. CUMHURBAŞKANLIĞI

Sayı : Z-90666677-599-115136
Konu : Anlaşma

31 Ekim 2022

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

18 Ekim 2021 tarihinde Luanda’da imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Angola Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında Karşılıklı İdari Yardım Anlaşması”nı Anayasanın 90 ıncı maddesi gereğince onaylanması uygun bulunmak üzere ilişikte bilgilerinize sunarım.

Recep Tayyip ERDOĞAN
Cumhurbaşkanı

Ek:
1- Anlaşma (Türkçe, Portekizce, İngilizce)
2- Genel Gerekçe

TBMM KANUNLAR ve KARARLAR BSK LİĞİ
31 Ekim 2022
Numara:

TBMM GENEL EVRAK
31 Ekim 2022
No: 1104049

GENEL GEREKÇE

Gümrük idareleri, kişilerin ve malların uluslararası hareketi ile ilgili işlemleri yürütmektedir. Bu uluslararası hareketler, teknolojik alanda yaşanan gelişmelerin de etkisi ile son 50 yıl içinde büyük bir ivme kazanmıştır. Başta taşımacılık olmak üzere çeşitli alanlarda yaşanan gelişmelere ve artan ticaret hacmine paralel olarak hem gümrük suçlarının sayısında hem de ülkelerin ekonomik, hukuki ve coğrafi altyapılarına bağlı olarak gümrük suçlarının çeşitliliğinde artış gözlemlenmeye başlanmıştır.

Gümrük suçlarının çeşitliliğinin ve sayısının artmasının sonucu olarak gümrük idarelerinin ulusal ölçekte bu suçları önleme imkânı güçleşmiş olup ihlallerin önlenmesi için diğer ülke gümrük idareleri ile karşılıklı işbirliği ve yardımlaşmaya ilişkin hukuki altyapıların kurulması daha da önemli hale gelmiştir.

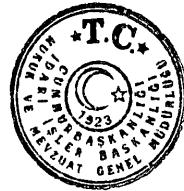
Bu konudaki ilk girişim, Dünya Gümrük Örgütü (DGÖ) tarafından 1953 yılında yayımlanan “Gümrük İdarelerinin Karşılıklı Yardımlaşmasına İlişkin Tavsiye Kararı” olmuş ve bu Karar ile üye ülke gümrük idarelerinin kaçakçılığa konu olan veya olmasından şüphe duyulan şahıs ve araçlara ilişkin birbirlerini bilgilendirecek mekanizmalar kurmaları tavsiye edilmiştir.

Gümrük suçlarının önlenmesinde ülkeler arasında daha sıkı kurallara bağlı bir işbirliğinin gerekliliği sonucunda DGÖ tarafından hazırlanan ve Nairobi Sözleşmesi olarak adlandırılan “Gümrük Mevzuatına Aykırılıkların Men’i, Takibi ve Tahkiki için Karşılıklı İdari Yardım Uluslararası Sözleşmesi” 1977 yılında DGÖ bünyesinde onaylanmıştır. Gümrük idareleri arasında imzalanacak ikili anlaşmalara model teşkil eden Sözleşmeye ülkemiz 1982 yılında taraf olmuştur.

Gümrük vergilerinin ödenmemesi nedeniyle devlet gelirlerinde meydana gelen kayıpların yanı sıra uyuşturucu ve psikotrop madde kaçakçılığı yoluyla da toplumun huzurunu ve gelişimini tehdit eden gümrük suçlarının önlenmesi, diğer ülke gümrük idareleri ile işbirliğinin geliştirilmesi ve gümrük sorunlarının aşılabilmesi amacıyla gümrük idareleri arasında işbirliğinin hukuki altyapısının tesisi için ülkemiz ve diğer ülkeler arasında karşılıklı idari yardım anlaşmaları imzalanmaktadır.

Bu çerçevede “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Angola Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında Karşılıklı İdari Yardım Anlaşması” 18 Ekim 2021 tarihinde Luanda’da imzalanmıştır.

Söz konusu Anlaşma ile Türkiye ve Angola gümrük idareleri arasında işbirliğinin kurumsallaştırılarak iki ülke arasındaki eşyanın ithali, ihracı ve transitinde gümrük vergi, resim ve diğer harç ve ücretlerin doğru bir şekilde tahakkuku ve gümrük mevzuatına karşı işlenen suçlarla daha etkin mücadele edilebilmesi amaçlanmaktadır. Bahse konu Anlaşma ile iki ülke gümrük idareleri arasında bilgi değişiminin yanında gümrük memurlarının eğitimi, gümrük konularında karşılıklı uzman değişimi ve teknik konularda yardımlaşma da mümkün olacaktır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ

İLE

ANGOLA CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ

ARASINDA

GÜMRÜK KONULARINDA KARŞILIKLI İDARİ YARDIM ANLAŞMASI

Bundan böyle birlikte "Taraflar" şeklinde, tekil olarak ise "Taraf" şeklinde anılacak olan Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Angola Cumhuriyeti Hükümeti;

Gümrük mevzuatına karşı işlenen suçların, ülkelerinin ekonomik, ticari, mali, sosyal, sıhhi ve kültürel çıkarlarına zarar verdiğini **DİKKATE ALARAK**;

Gümrük vergileri ile ithalat ve ihracatta tahsil edilen diğer her türlü vergi ve harcın doğru tahakkukunun ve yasaklama, kısıtlama ve kontrole ilişkin özel önlemlerin her iki Gümrük İdaresi tarafından muntazaman uygulanmasını sağlamanın taşıdığı önemi **DİKKATE ALARAK**;

Gümrük mevzuatının uygulanması ve yürütülmesiyle ilgili konularda uluslararası işbirliğine ihtiyaç bulunduğunu **KABUL EDEREK**;

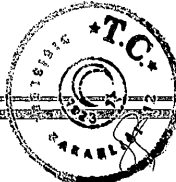
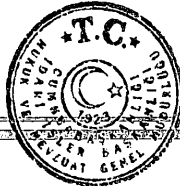
Uluslararası ticarete arz zincirinin güvenliği ve kolaylaştırılması hususunda küresel bazda artan bir endişe olduğunu ve bu konuyla ilgili Haziran 2002 tarihli Gümrük İşbirliği Konseyi Kararı'nı **KABUL EDEREK**;

Gümrük suçlarına karşı yürütülen faaliyetlerin, bu Anlaşma'da öngörülen belli hukuki kurallara dayalı olarak Gümrük İdareleri arasındaki yakın işbirliğiyle daha etkili hale getirilebileceğine **İKNA OLARAK**;

Gümrük mevzuatına karşı suçların önlenmesi çabalarının ve gümrük vergileri ile ithalat ve ihracatta tahsil edilen diğer her türlü vergi ve harcın doğru bir şekilde tahsil edilmesi çabalarının Tarafların Gümrük İdareleri arasındaki işbirliğiyle daha etkili hale getirilebileceğini **DİKKATE ALARAK**;

Halk sağlığına ve topluma tehlike teşkil eden, uyuşturucu ve psikotrop maddelerin yasadışı trafiğinin mevcut ölçeğinden ve artma eğiliminden **ENDİŞE DUYARAK**;

İkili işbirliğinin teşvik edildiği ilgili uluslararası sözleşmelere ve aynı konuya ilişkin tavsiye kararlarına, özellikle de Gümrük İşbirliği Konseyi'nin (Dünya Gümrük Örgütü) 5-12-1953

İmza

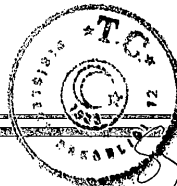
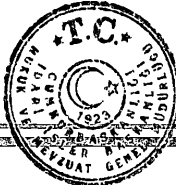

6. Bu Anlaşma hükümleri, hiç bir özel kişiye, herhangi bir delili elde etme, yok etme ya da kapsam dışı bırakma ya da bir talebin gereğinin yapılmasını önleme hakkını vermez.

MADDE 3
GÜMRÜK MEVZUATININ UYGULANMASI VE YÜRÜTÜLMESİNE İLİŞKİN
BİLGİLER

1. Gümrük İdareleri, Gümrük mevzuatının muntazaman uygulanmasını, Gümrük suçlarının önlenmesini, soruşturulmasını ve bu suçlarla mücadele edilmesini ve uluslararası ticarete arz zincirinin güvenliğini sağlamaya yardımcı olacak bilgileri, talep halinde ya da kendi inisiyatifleri ile birbirlerine temin ederler. Bu bilgiler, aşağıdaki hususları içerir:
 - a) Etkinliği kanıtlanmış olan yeni kolluk teknikleri;
 - b) Gümrük suçu işlemede başvuru olan yeni eğilimler, araç ya da yöntemler;
 - c) Gümrük suçlarına konu teşkil ettiği bilinen eşya ile bu eşyayla ilgili olarak kullanılan taşıma ve depolama yöntemleri;
 - d) Diğer Tarafın topraklarında Gümrük Suçu işlendiğine ya da işleneceğine inanmak için makul sebeplerin bulunduğu, planlanan, devam etmekte olan ya da tamamlanmış faaliyetlerle ilgili bilgiler;
 - e) Gümrük suçu işlediği bilinen ya da Gümrük suçu işlemek üzere olduğundan şüphelenilen kişiler;
 - f) Kontrol ve kolaylaştırma amaçlarına yönelik risk değerlendirmesinde Gümrük İdarelerine faydalı olabilecek diğer bilgiler; ve
 - g) Her iki Gümrük İdaresinin en iyi uygulamaları ve deneyimleri.
2. Talep üzerine, Talepte Bulunulan İdare, Talepte Bulunan İdareye:
 - a) Talepte Bulunan Tarafın topraklarına ithal edilen eşyanın, Talepte Bulunulan Tarafın topraklarından yasalara uygun şekilde ihraç edilip edilmediği;
 - b) Talepte Bulunan Tarafın topraklarından ihraç edilen eşyanın, Talepte Bulunulan Tarafın topraklarına yasalara uygun şekilde ithal edilip edilmediği ve varsa, eşyanın tabi tutulduğu Gümrük rejimi, hususlarında bilgi temin eder.
3. Talep üzerine, 16. Madde 'ye hâle getirmeksizin, Gümrük mevzuatının muntazaman uygulanmasını desteklemek ya da Gümrük sahteciliğini önlemek amacıyla Talepte

İsmail Daves

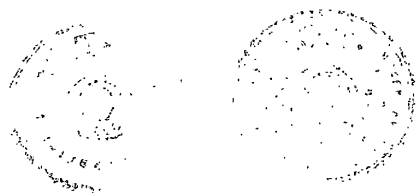
200

200

200

200

200

Bulunulan İdare, bir beyanın gerçekliğinden ya da doğruluğundan şüphe etmek için gerekçeleri olan Talepte Bulunan İdareyi desteklemek maksadıyla bilgi temin eder.

4. Talepte, talep edilen spesifik bilgiler belirtilir.
5. Gümrük İdareleri, 19. Madde kapsamında karşılıklı düzenleme yaparak, Anlaşma kapsamındaki her türlü bilgiyi otomatik olarak paylaşabilirler.
6. Gümrük İdareleri, 19. Madde kapsamında karşılıklı düzenleme yaparak, sevkiyatların diğer Tarafın topraklarına varışından önce spesifik bilgileri paylaşabilirler.

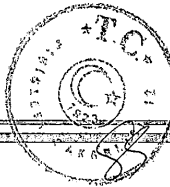
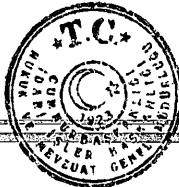
MADDE 4 KENDİLİĞİNDEN YARDIM

Taraflardan birinin ekonomisine, halk sağlığına ve uluslararası arz zinciri güvenliği de dâhil olmak üzere kamu güvenliğine ya da diğer hayati menfaatlerine ciddi ölçüde zarar verebilecek durumlarda, diğer Taraf'ın Gümrük İdaresi, mümkün olması halinde, gecikmeksizin kendi inisiyatifıyla yardım sağlar.

MADDE 5 GÖZETİM

Talep üzerine, Talepte Bulunulan İdare, mümkün olduğu ölçüde, aşağıdaki hususlar üzerinde gözetim tesis eder ve Talepte Bulunan İdare'ye bu hususlarla ilgili bilgi temin eder:

- a) Talepte Bulunan Tarafın topraklarında Gümrük suçu işlemek için kullanıldığı bilinen ya da Gümrük Suçu işlemek için kullanıldığından şüphelenilen, sevk halinde ya da depolanmış eşya;
- b) Talepte Bulunan Tarafın topraklarında Gümrük suçu işlemek için kullanıldığı bilinen ya da Gümrük Suçu işlemek için kullanıldığından şüphelenilen taşıma araçları;
- c) Talepte Bulunulan Tarafın topraklarında yer alan ve Talepte Bulunan Tarafın topraklarında işlenen bir Gümrük suçuyla bağlantılı olarak kullanıldığı bilinen ya da kullanıldığından şüphelenilen binalar;
- d) Talepte Bulunan Tarafın topraklarında Gümrük suçu işlediği bilinen ya da Gümrük suçu işlediğinden şüphelenilen, özellikle de Talepte Bulunulan Tarafın topraklarına giren ya da bu topraklardan çıkan kişiler.

Özge İsmail

MADDE 6 KONTROLLÜ TESLİMAT

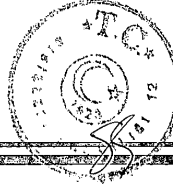
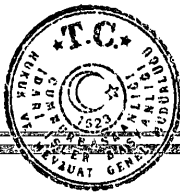
Gümrük İdareleri, 19. Madde kapsamında karşılıklı düzenleme yaparak, Gümrük suçlarının soruşturulması ve bu suçlarla mücadele amacıyla; yasadışı veya şüpheli eşyanın kendi kontrolleri dâhilinde toprakları üzerinden geçmesine, topraklarına girmesine veya topraklarından çıkmasına izin verebilirler. Eğer bu izin verilmesi Gümrük İdaresinin yetkisi dâhilinde değilse, söz konusu idare bu yetkiyi elinde bulunduran ulusal makamlarla işbirliği başlatılması için çaba gösterir veya olayı ilgili makamlara havale eder.

MADDE 7 UZMAN VE TANIKLAR

Talep üzerine, Talepte Bulunulan Gümrük İdaresi, Talepte Bulunan Tarafın topraklarındaki bir mahkemede kendi memurlarının, 18. Madde hükümlerine tabi olacak şekilde, Gümrük mevzuatının uygulanmasıyla ilgili bir konuda uzman ya da tanık olarak hazır bulunmalarına izin verilir.

MADDE 8 HASSAS EŞYANIN YASADIŞI TİCARETİNE İLİŞKİN BİLGİLER

1. Gümrük İdareleri, kendi inisiyatifleriyle ya da talep üzerine, aşağıdakilerin yasadışı ticareti ile ilgili olarak taraflardan birinin Gümrük mevzuatına karşı suç teşkil eden ya da edebilecek olan, amaçlanan ya da yürütülen her tür faaliyete ilişkin bilgileri birbirlerine sağlarlar:
 - a) Silahlar, füzeler, patlayıcılar ve nükleer maddeler,
 - b) Tarih, kültür veya arkeoloji bakımından yüksek değer taşıyan sanat eserleri;
 - c) Uyuşturucular, psikotrop maddeler, prekürsörler ve zehirli maddelerin yanı sıra çevre ve halk sağlığı için tehlikeli maddeler;
 - d) Korsan ve taklit eşya;
 - e) Nesli tehlike altında bulunan bitki ve hayvan türleriyle bunlardan elden edilen ürünler.
2. Bu Madde kapsamında alınan bilgiler, Talepte Bulunan Tarafın ilgili kamu kurumlarına aktarılabilir. Ancak bu bilgiler üçüncü taraflara aktarılamaz.

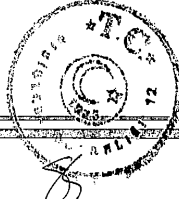

Handwritten signature

6

MADDE 9
TALEPLERİN İLETİLMESİ

1. Bu Anlaşma kapsamındaki yardım talepleri, doğrudan diğer Gümrük İdaresi'ne gönderilir. Her Gümrük İdaresi, bu amaç doğrultusunda bir irtibat noktası belirler.
2. Bu Anlaşma kapsamında yardım talepleri, yazılı ya da elektronik olarak yapılır ve taleplerin yerine getirilmesinde faydalı olacağı düşünülen her türlü bilgi talebe eklenir. Talepte Bulunulan İdare, elektronik ortamda yapılan taleplerin yazılı teyidini isteyebilir. Koşullar gerektirdiği takdirde, talepler sözlü olarak da yapılabilir. Bu talepler, mümkün olan en kısa sürede yazılı olarak ya da her iki Gümrük İdaresinin de kabul etmesi halinde elektronik olarak teyit edilir.
3. Talepler İngilizce yapılır. Taleplere eklenen belgeler, gerekli olduğu ölçüde, İngilizce'ye tercüme edilir.
4. Bu Anlaşma kapsamında yapılan yardım taleplerinde aşağıdaki ayrıntılar yer alır:
 - a) Talepte Bulunan Gümrük İdaresinin adı;
 - b) Ele alınan Gümrük konusu, talep edilen yardımın türü ve talebin sebebi;
 - c) İncelenmekte olan konunun kısa anlatımı ile idari ve hukuki unsurları;
 - d) Bilinmesi halinde, talebin ilişkili olduğu kişilerin isim ve adresleri;
 - e) 3. Madde'nin 4. fıkrasına uygun olarak yapılan doğrulama işlemleri;
 - f) 16. Madde'nin 2. fıkrasına uygun olarak yapılan atıf.
5. Talepte Bulunan İdarenin, belli bir prosedür ya da metodolojinin takip edilmesini talep etmesi halinde, Talepte Bulunulan İdare, ulusal hukuki ve idari hükümlerine tabi olmak kaydıyla bu talebi karşılar.
6. Bilgi ve belgelerin asılları, ancak suretlerinin yetersiz olması halinde talep edilir ve ilk fırsatta iade edilir. Talepte Bulunulan İdare ya da üçüncü tarafların bu husustaki haklarına hâlel gelmez.

Handwritten signature

100

100

100

100

100

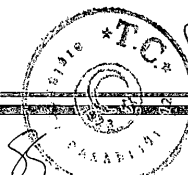
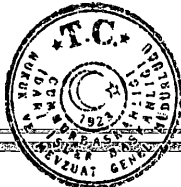

MADDE 10
BİLGİ EDİNME YOLLARI

1. Eğer Talepte Bulunulan İdare, talep edilen bilgilere sahip değilse, bu bilgileri elde etmek için inceleme başlatır.
2. Yukarıdaki fıkranın hükümleri hiçbir koşulda, ilgili Taraf Devlete aşağıdaki hususlarda zorunluluk yükler gibi yorumlanamaz:
 - (a) İlgili Taraf Devletin hukuki ve anayasal düzenine aykırı idari önlemler alınması.
 - (b) İlgili Taraf Devletin idari prosedürüne ilişkin kanunlar dâhilinde elde edilmesi mümkün olmayan bilgilerin sağlanması.
 - (c) Herhangi bir ticari, mesleki, işletmeye veya endüstriye ait sırrı veya iş sürecini ifşa eden bilgilerin sağlanması veya kamu çıkarlarına aykırı olacak şekilde bilgi ifşası.

MADDE 11
MEMURLARIN DİĞER TARAFIN TOPRAKLARINDA HAZIR BULUNMASI

1. Yazılı talep üzerine ve bir Gümrük suçunu soruşturmak amacıyla, Talepte Bulunan İdare'nin belirlediği memurlar, Talepte Bulunulan İdarenin iznine ve getirebileceği koşullara tabi olmak üzere:
 - a) Söz konusu Gümrük suçuyla ilgili belge ve diğer tüm bilgileri Talepte Bulunulan İdarenin ofislerinde inceleyebilirler ve bunların örnekleri kendilerine temin edilebilir;
 - b) Talepte Bulunulan İdare tarafından Talepte Bulunulan İdarenin topraklarında yürütülen ve Talepte Bulunan İdareyle ilgili olan bir incelemede hazır bulunabilirler. Bu memurlar, sadece danışmanlık rolünü üstlenirler.

MADDE 12
BİR GÜMRÜK İDARESİNİN MEMURLARININ DİĞER GÜMRÜK İDARESİNİN
DAVETİ ÜZERİNE HAZIR BULUNMASI

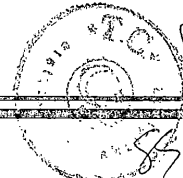
Talepte Bulunulan İdare, bir talebe ilişkin yardım önlemlerinin yürütülmesi sırasında diğer Gümrük İdaresinin bir memurunun hazır bulunmasını uygun gördüğü takdirde, kendi belirleyeceği şartlar çerçevesinde söz konusu memuru davet edebilir.

MADDE 13
MİSAFİR MEMURLARLA İLGİLİ DÜZENLEMELER

1. Taraflardan birinin memurlarının bu Anlaşma çerçevesinde diğer Tarafın topraklarında hazır bulunması halinde; bu memurlar, resmi kimliklerini ve Gümrük İdarelerindeki ya da başka bir kamu kurumundaki mevcut statülerini gösterir delilleri, diğer Tarafın kabul edeceği bir dilde, her daim sunabilecek durumda olmalıdırlar.
2. Memurlar, bu Anlaşma çerçevesinde diğer Tarafın topraklarında bulundukları sırada işleyebilecekleri tüm suçlardan sorumlu olup, söz konusu Tarafın yasal ve idari hükümleri çerçevesinde kendi Gümrük memurlarına sağladığı korumadan faydalandırılırlar.

MADDE 14
BİLGİLERİN KULLANILMASI

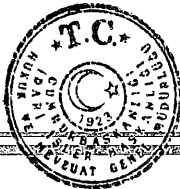
1. Bu Anlaşma çerçevesinde alınan her türlü bilgi, sadece Tarafların Gümrük İdarelerine ve bu Anlaşma'da belirlenen koşullar çerçevesinde yalnızca idari yardım amacıyla kullanılır.
2. Talep halinde, bilgiyi sağlayan Gümrük İdaresi, bu Maddenin 1. Fıkrasındaki hükümlere bakılmaksızın, belirleyeceği şartlara tabi olmak üzere söz konusu bilginin başka amaçlar doğrultusunda ya da diğer makamlarca kullanılmasına izin verebilir. Bilginin bu şekilde kullanımı, bu bilgiyi kullanmak isteyen Tarafın yasal ve idari hükümlerine uygun olmalıdır. Bilginin başka amaçlar doğrultusunda kullanımı; bilginin cezai soruşturmalarda, kovuşturmalarda ya da adli takibatlarda kullanılmasını da kapsar.

9
İmza

MADDE 15
BİLGİLERİN GİZLİLİĞİ VE KORUNMASI

1. Bu Anlaşma kapsamında alınan her türlü bilgi gizlilik muamelesi görür ve bu bilgiler, bilgilerin alındığı Tarafın yasal ve idari hükümleri çerçevesinde aynı tip bilgilerin tabi tutulduğu gizlilik ve korumaya tabi tutulur.
2. Kişisel verileri alan tarafın ülkesinde bu verilerin bunları temin eden Gümrük İdaresinin ulusal mevzuatının koşullarını karşılayan bir koruma düzeyinden yararlandırıldığı hususunda Gümrük İdareleri 19. Madde uyarınca karşılıklı düzenlemeyle mutabık kalana kadar bu Anlaşma çerçevesinde kişisel verilerin paylaşımı başlatılmaz.
3. Bu Madde'nin 2. fıkrasında atıfta bulunulan karşılıklı düzenlemenin var olmaması halinde, kişisel veriler ancak bu verileri sağlayan Gümrük İdaresinin bu Madde'nin 4 ile 10. fıkraları gereğince verilerin, bunları alan Tarafın toprağında korunacağı kanaatinde halinde sağlanabilir.
4. Talep üzerine, kişisel verileri alan Gümrük İdaresi, verileri sağlayan Gümrük İdaresini söz konusu verilerin kullanım şekli ve elde edilen sonuçlar hakkında bilgilendirir.
5. Bu Anlaşma kapsamında sağlanan kişisel veriler, sadece verilerin temin edilme amacını yerine getirmek için gerekli olan süre boyunca saklanır.
6. Kişisel verileri sağlayan Gümrük İdaresi, mümkün olduğu ölçüde, bu verilerin adil ve hukuka uygun bir şekilde toplanmasını, verilerin doğru ve güncel olmasını ve bunların sağlanma amacına göre fazla olmamasını temin eder.
7. Sağlanan kişisel verilerin doğru olmadığını veya paylaşılmaması gereken mahiyette olduğunun tespiti halinde bu durum derhal bildirilir. Bu verileri alan Gümrük İdaresi, verileri değiştirir veya siler.
8. Gümrük İdareleri, bu Anlaşma kapsamında paylaşılan kişisel verilerin temin edilmesi ya da alınmasını kayda geçirir.

10

Handwritten signature

9. Gümrük İdareleri, bu Anlaşma çerçevesinde paylaşılan kişisel verileri; yetkisiz erişime, değişikliğe veya dağıtımına karşı korumak amacıyla gerekli güvenlik önlemlerini alır.

10. Taraflardan her biri, yasal ve idari hükümleri uyarınca, bu Anlaşma kapsamında paylaşılan kişisel verileri kullanmaları dolayısıyla bir kişiye verilen zarardan sorumludur. Bu durum, yanlış ya da bu Anlaşma'ya aykırı veri sağlayan bir Gümrük İdaresi zarara neden olduğunda da geçerlidir.

MADDE 16 İSTİSNALAR

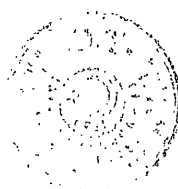
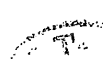
1. Bu Anlaşma kapsamında sağlanan yardımın, Taraflardan birinin egemenliğini, kamu güvenliğini ve düzenini, kamu politikasını ya da diğer önemli ulusal menfaatlerini ihlal etmesi ya da meşru ticari ya da mesleki menfaatlerine hâle getirmesi durumunda, yardım talebi reddedilebilir ya da Talepte Bulunulan İdarenin gerekli göreceği koşullar çerçevesinde sağlanabilir.
2. Talepte Bulunan İdare, Talepte Bulunulan İdarenin yapabileceği benzer nitelikteki bir talebi karşılayamayacak olması halinde, talebinde bu hususa dikkat çeker.
3. Sağlanacak yardımın hâlihazırda devam eden herhangi bir soruşturma, kovuşturma ya da adli takibata zarar verebileceğini düşündürecek gerekçelerin olması halinde yardım ertelenebilir. Bu durumda, Talepte Bulunulan İdare, yardımın kendi belirleyeceği koşullara göre sağlanıp sağlanamayacağını tespit etmek üzere Talepte Bulunan İdareyle istişarede bulunur.
4. Talepte Bulunulan İdare; bir talebin karşılanması için gerekli çabaların, Talepte Bulunan İdareye sağlanacağı düşünülen faydayla açıkça orantısız olduğu kanaatindeyse, talep edilen yardımı sağlamayı kabul etmeyebilir.
5. Yardım sağlamanın reddedilmesi ya da ertelenmesi halinde, bu ret veya ertelemenin sebepleri sunulur.

MADDE 17 TEKNİK YARDIM

Gümrük İdareleri, üzerinde karşılıklı mutabık kalınan bir programla, aşağıdaki hususlar da dâhil olmak üzere, birbirlerine teknik yardım sağlar:

Handwritten signature 11

- a) teknik kontrol ekipmanının kullanımında bilgi ve tecrübe paylaşımı;
- b) Gümrük memurlarının eğitimi;
- c) Gümrük konularında uzman değişimi;
- d) Gümrük mevzuatının etkin bir şekilde uygulanmasıyla ilişkili özellikli, bilimsel ve teknik bilgilerin paylaşımı.

MADDE 18 MASRAFLAR

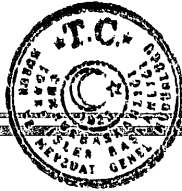
1. Bu Maddenin 2. ve 3. Fıkraları uyarınca, bu Anlaşmanın uygulanmasına ilişkin olarak ortaya çıkan masraflar, Talepte Bulunan İdareye tarafından karşılanır.
2. Kamu görevlisi olmayan uzman ve tanıklara yapılan harcama ve ödemelerin yanı sıra, mütercim ve tercüman masrafları da Talepte Bulunan İdareye tarafından karşılanır.
3. Talebin yerine getirilmesi için önemli ve olağandışı mahiyette harcama yapılması gerekiyorsa ya da gerekecekse; Taraflar, talebin yerine getirileceği koşulları ve masrafları karşılama şeklini tespit etmek için istişarede bulunur.

MADDE 19 ANLAŞMANIN YÜRÜTÜLMESİ VE UYGULANMASI

1. Bu Anlaşmanın uygulanmasında, Taraflar, Gümrük suçlarının soruşturulmasından ve bu suçlarla mücadelede sorumlu memurlarının mümkün olduğu ölçüde birbirleriyle kişisel ve doğrudan ilişki içinde olmalarını sağlamak için gerekli önlemleri alırlar.
2. Gümrük İdareleri, bu Anlaşmanın yürütülmesini ve uygulanmasını kolaylaştırmak amacıyla yapılacak düzenlemeleri kararlaştırır.

MADDE 20 ÜLKESEL UYGULAMA

Bu Anlaşma, Tarafların ulusal mevzuatlarında ve idari hükümlerinde tanımlandığı şekliyle, Tarafların topraklarında uygulanır.

12

MADDE 21
DİĞER ANLAŞMALAR

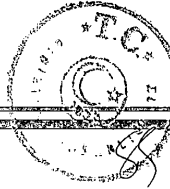
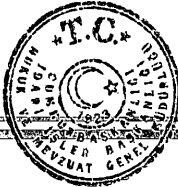
İşbu Anlaşma hükümleri, Tarafların taraf oldukları diğer uluslararası anlaşma ve sözleşmelerden kaynaklanan hak ve yükümlülüklerine hâlel getirmez.

MADDE 22
ANLAŞMAZLIKLARIN HALLİ

1. İşbu Anlaşma'nın yorumlanmasından ya da uygulanmasından kaynaklanabilecek anlaşmazlıklar, öncelikle Tarafların işbu Anlaşma'nın uygulanması hususunda yetkili makamları arasında yapılacak müzakere ve istişarelerle çözüme kavuşturulur. Bu yöntemle çözülemeyen meseleler, diplomatik kanallar vasıtasıyla halledilir.
2. Taraflardan her biri, işbu Anlaşma'nın yorumlanması, uygulanması ve Anlaşma'da değişiklik yapılması ya da ortaya çıkması muhtemel anlaşmazlıkların giderilmesi hususunda diğer Taraftan istişare talebinde bulunabilir.
3. Bu Madde'nin 2 ya da 3. Fıkraları kapsamında gerçekleştirilecek müzakere ya da istişareler, aksi kararlaştırılmadığı sürece, yazılı talebin alınmasını takiben 20 gün içerisinde başlar.

MADDE 23
EKLEME VE DEĞİŞİKLİKLER

1. Tarafların karşılıklı rızasıyla diplomatik kanallar vasıtasıyla bu Anlaşma'ya ekleme ve Anlaşma'da değişiklik yapılabilir.
2. Bu ekleme ve değişiklikler, bu Anlaşma'nın mütemmim cüz-ü olan ayrı Protokoller şeklinde gerçekleştirilir ve bu Anlaşma'nın 24. Maddesi hükümleri gereği yürürlüğe girer.

[Handwritten signature]

13

MADDE 24
YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ VE FESİH

1. Bu Anlaşma, Tarafların, Anlaşma'nın yürürlüğe girmesi için gerekli tüm iç yasal işlemlerinin tamamlandığını birbirlerine diplomatik yollarla bildirdikleri son yazılı bildirimin alındığı tarihi takip eden otuzuncu gün yürürlüğe girer.
2. Bu Anlaşma, belirsiz bir süre için yapılmıştır ve Taraflar, Anlaşmayı feshetme niyetlerini belirten yazılı bir bildirim göndermek suretiyle, işbu Anlaşma'yı feshedebilirler. Bu durumda, işbu Anlaşma, bu bildirim tarihinden sonra üç ay içerisinde feshedilir. Fesih işlemi, fesih sırasında devam etmekte olup bu Anlaşma hükümlerine göre tamamlanacak olan işlemleri etkilemez.

Tanık sıfatıyla, aşağıda imzası bulunan ve usulü gereği yetkilendirilmiş bulunan kişiler, bu Anlaşmayı imzalamışlardır.

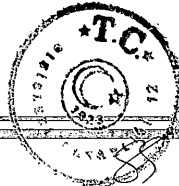
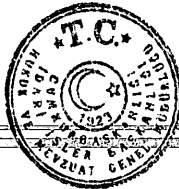
Bu Anlaşma, Luanda'da 18 Ekim 2021 tarihinde, tüm metinler eşit derecede geçerli olmak üzere Türkçe, Portekizce ve İngilizce dillerinde imzalanmıştır. Yorum farklılığı olması halinde, İngilizce metin esas alınır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ADINA

ANGOLA CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ADINA

Mehmet MUŞ
Bakan

Vera Esperança dos Santos Daves de
SOUSA
Bakan

14

**ACORDO ENTRE O GOVERNO DA REPÚBLICA DA TURQUIA E O
GOVERNO DA REPÚBLICA DE ANGOLA SOBRE ASSISTÊNCIA
ADMINISTRATIVA MÚTUA EM MATÉRIA ADUANEIRA**

O Governo da República da Turquia e o Governo da República de Angola doravante designados por “Partes” e no singular por “Parte”;

CONSIDERANDO que as violações da legislação aduaneira são prejudiciais para os interesses económicos, comerciais, fiscais, sociais, da saúde e culturais de seus respectivos países;

CONSIDERANDO a importância de uma avaliação correcta dos direitos aduaneiros e outros impostos e encargos cobrados na importação e exportação e do asseguramento de uma execução correcta de medidas específicas de proibição, restrição e controlo por ambas as Administrações Aduaneiras;

RECONHECENDO a necessidade de cooperação internacional em matérias relacionadas com a aplicação e a execução da legislação aduaneira;

RECONHECENDO o aumento da preocupação global com a segurança e a facilitação da cadeia logística internacional e a Resolução do Conselho de Cooperação Aduaneira de Junho de 2002 para o efeito;

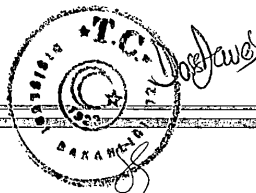
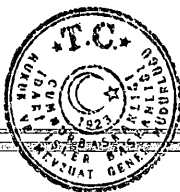
CONVENCIDOS de que as acções contra infracções aduaneiras podem ser mais efectivas mediante cooperação estreita entre as suas Administrações Aduaneiras com base em normas jurídicas definidas, previstas no presente Acordo;

CONSIDERANDO que os esforços envidados na prevenção de violações da legislação aduaneira e no asseguramento da cobrança correcta dos direitos de importação e exportação, impostos e outros encargos podem ser mais eficazes mediante cooperação entre as Administrações Aduaneiras das Partes;

ESTANDO PREOCUPADO com o nível e a tendência actuais de crescimento do tráfico ilícito de estupefacientes e substâncias psicotrópicas que constituem um perigo para a saúde pública e a sociedade;

REFERINDO-SE por outro lado às convenções internacionais pertinentes que incentivam a assistência mútua bilateral bem como às recomendações sobre a mesma, particularmente, a recomendação sobre assistência administrativa mútua aprovada em 5/12/1953 pelo Conselho de Cooperação Aduaneira. (Organização Mundial das Alfândegas);

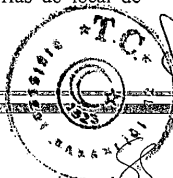
Chegaram ao seguinte entendimento;

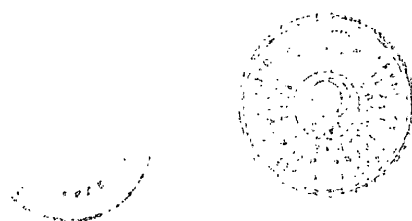
ARTIGO 1.º DEFINIÇÕES

Para efeitos do presente Acordo, salvo disposição em contrário:

- a) Para a República da Turquia, entende-se por "Administração Aduaneira" o Ministério do Comércio e para a República de Angola, a "Administração Geral Tributária" órgão tutelado pelo Ministério das Finanças;
- b) "Legislação aduaneira", significa todas as disposições previstas na legislação e nos regulamentos relativos à importação, exportação e ao trânsito de mercadorias ou outros procedimentos aduaneiros, quer relacionados com direitos aduaneiros, impostos, taxas ou outros encargos cobrados pelas Administrações Aduaneiras quer com medidas de proibições, restrições ou controlos aplicados pelas Administrações Aduaneiras;
- c) "Infracção aduaneira", significa qualquer violação ou tentativa de violação da legislação aduaneira;
- d) "Informações", significa todos os dados processados ou analisados, e documentos, relatórios e outras comunicações em qualquer formato, incluindo cópias electrónicas ou certificadas ou autenticadas dos mesmos;
- e) "Funcionário", significa todo funcionário aduaneiro ou do estado designado para aplicar a legislação aduaneira;
- f) "Direitos aduaneiros" significa os direitos, impostos, taxas ou outros encargos cobrados sobre a importação ou exportação de mercadorias, mas não incluem as taxas ou encargos limitados no valor aproximado do custo dos serviços prestados;
- g) "Pessoa", significa pessoas singulares e colectivas/jurídicas, salvo disposição em contrário;
- h) "Dados pessoais", significa todas as informações relacionadas com uma pessoa singular identificada ou identificável;
- i) "Administração requerida", significa a Administração Aduaneira à qual é apresentado um pedido de assistência;
- j) "Administração Requerente", significa a Administração Aduaneira que apresenta um pedido de assistência;
- k) "Cadeia logística internacional" significa todos os procedimentos envolvidos na circulação transfronteiriça de mercadorias do local de origem até o local de destino final;

Handwritten signature

ARTIGO 3.º
INFORMAÇÃO PARA A APLICAÇÃO E A EXECUÇÃO DA LEGISLAÇÃO
ADUANEIRA

1. As Administrações Aduaneiras providenciarão reciprocamente, a pedido ou por iniciativa própria, informações que permitam garantir a aplicação correcta da legislação aduaneira, a prevenção, a investigação e o combate às infracções aduaneiras e a segurança da cadeia logística internacional". Essas informações podem incluir:
 - a) Novas técnicas de aplicação da lei que provaram sua eficácia;
 - b) Novas tendências, meios ou métodos de cometer infracções aduaneiras;
 - c) Mercadorias conhecidas como objecto de infracções aduaneiras, bem como os métodos de transporte e armazenamento usados em relação às mesmas;
 - d) Qualquer informação sobre actividades planeadas, em curso ou concluídas que apresentem motivos razoáveis para acreditar que foi cometida ou será cometida uma infracção aduaneira no território da outra Parte;
 - e) Pessoas conhecidas como terem cometido uma infracção aduaneira ou suspeitas de estarem prestes a cometer uma infracção aduaneira;
 - f) Qualquer informação que possa auxiliar as administrações aduaneiras na avaliação de risco para fins de controlo e facilitação; e
 - g) Melhores práticas e experiências de ambas as Administrações Aduaneiras.
2. A pedido, a Administração Requerida fornecerá à Administração Requerente informações sobre:
 - a) Se as mercadorias importadas para o território da Parte Requerente foram legalmente exportadas do território da Administração Requerida;
 - b) Se as mercadorias exportadas do território da Parte Requerente foram legalmente importadas para o território da Administração Requerida e se o regime aduaneiro, se houver, sob o qual as mercadorias foram sujeitas é apropriado.
3. A pedido, a Administração Requerida, sem prejuízo do disposto no Artigo 16.º em apoio à aplicação correcta da legislação aduaneira ou à prevenção da fraude aduaneira, fornecerá informações que permitam auxiliar a Administração Requerente que tem motivos para duvidar da veracidade ou da exactidão de uma declaração.
4. No pedido devem constar as informações específicas solicitadas.

Handwritten signature

5. As Administrações Aduaneiras podem, mediante acordo mútuo nos termos do Artigo 19º, trocar quaisquer informações abrangidas pelo Acordo de forma automática.
6. As Administrações Aduaneiras podem, mediante Acordo mútuo nos termos do Artigo 19º, trocar informações específicas antes da chegada das mercadorias no território da outra Parte.

ARTIGO 4.º **ASSISTÊNCIA ESPONTÂNEA**

Em situações que possam causar danos importantes à economia, saúde pública, segurança física, incluindo segurança da cadeia logística internacional ou outros interesses vitais de qualquer das Partes, a Administração Aduaneira da outra Parte, sempre que possível, deve prestar imediatamente assistência por iniciativa própria.

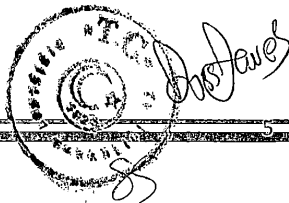
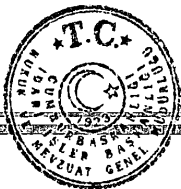
ARTIGO 5.º **VIGILÂNCIA**

A pedido, a Administração Requerida deverá, na medida do possível, manter a vigilância de e fornecer à Administração Requerente informações sobre:

- a) Mercadorias a ser transportadas ou armazenadas que tenham sido usadas ou suspeitas de serem usadas para cometer uma infração aduaneira no território da Parte Requerente;
- b) Meios de transporte conhecidos como terem sido usados ou suspeitos de serem usados para cometer uma infração aduaneira no território da Parte Requerente;
- c) Instalações no território da Parte Requerente conhecidos como terem sido usadas ou suspeitas de serem usadas para cometer uma infração aduaneira no território da Parte Requerente;
- d) Pessoas conhecidas por terem cometido ou suspeitas de estarem prestes a cometer uma infração aduaneira no território da Parte Requerente particularmente, as que entram e saem do território da Parte Requerida.

ARTIGO 6.º **ENTREGA CONTROLADA**

As Administrações Aduaneiras podem, mediante acordo mútuo nos termos do Artigo 19º, permitir sob seu controle, a circulação de mercadorias ilícitas ou suspeitas que saem, transitam ou entram no seu território com vista a investigar e combater infrações aduaneiras. Se a referida permissão não for do âmbito das competências da Administração Aduaneira, ela deve cooperar com as autoridades nacionais competentes ou encaminhar o caso para as referidas autoridades.

ARTIGO 7.º
PERITOS E TESTEMUNHAS

A pedido, a Administração Aduaneira Requerida pode autorizar os seus funcionários a comparecer perante uma instância judicial ou tribunal no território da Parte Requerente na qualidade de peritos ou testemunhas, em matéria relativa à aplicação da legislação aduaneira, sem prejuízo das disposições do Artigo 18.º

ARTIGO 8.º
INFORMAÇÃO SOBRE TRÁFICO ILÍCITO DE MERCADORIAS SENSÍVEIS

1. As Administrações Aduaneiras devem, por iniciativa própria ou a pedido, fornecer reciprocamente, todas as informações pertinentes relativas à qualquer acção destinada ou levada a cabo que constitui ou possa constituir uma violação da legislação aduaneira de uma Parte em relação ao tráfico ilícito de:
 - a) Armas, mísseis, materiais explosivos e nucleares;
 - b) Obras de arte de valor histórico, cultural ou arqueológico significativo;
 - c) Estupefacientes, substâncias psicotrópicas, precursores e substâncias venenosas, bem como substâncias perigosas para o meio ambiente e a saúde pública;
 - d) Produtos pirateados e de contrafacção;
 - e) Espécies ameaçadas de extinção da flora e da fauna, bem como seus produtos derivados.
2. As informações recebidas ao abrigo do presente Artigo podem ser encaminhadas para as instituições do estado pertinentes da Parte Requerente. Não devem, no entanto, ser encaminhadas para países terceiros.

ARTIGO 9.º
COMUNICAÇÃO DE PEDIDOS

1. Os pedidos de assistência no âmbito do presente Acordo devem ser dirigidos directamente para a outra Administração Aduaneira. Cada Administração Aduaneira designará um ponto de contacto para o efeito.
2. Os pedidos de assistência no âmbito do presente Acordo devem ser por escrito ou electrónicos e acompanhados de toda informação considerada pertinente para a execução dos mesmos. A Administração Requerida pode exigir a confirmação por escrito de pedidos electrónicos. Se as circunstâncias o exigirem, os pedidos podem ser feitos verbalmente. Esses pedidos devem ser confirmados o mais rapidamente possível por escrito ou, se for aceitável para ambas as Administrações Aduaneiras, por via electrónica.
3. Os pedidos devem ser redigidos na língua inglesa. Os documentos que acompanham esses pedidos devem ser traduzidos, na medida necessária na língua inglesa.

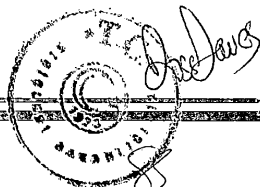
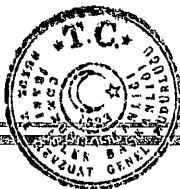

4. Os pedidos de assistência no âmbito do presente Acordo devem incluir os seguintes dados:
- a) O nome da Administração Requerente;
 - b) A matéria aduaneira em causa, o tipo de assistência solicitada e o motivo do pedido;
 - c) Uma breve descrição do caso em análise e seus aspectos administrativos e legais;
 - d) Os nomes e endereços das pessoas a quem se refere o pedido, se forem conhecidos;
 - e) As verificações efectuadas nos termos do nº 4 do Artigo 3º; e
 - f) Uma referência nos termos do nº 2 do Artigo 16º.
5. Sempre que a Administração Requerente exigir que um determinado procedimento ou metodologia seja seguida, a Administração Requerida deve cumprir tal exigência, sujeita às suas disposições legais e administrativas nacionais.
6. As informações originais devem ser solicitadas apenas nos casos em que não bastem as cópias e devem ser imediatamente devolvidos. Os direitos da Administração Requerida ou de terceiros relativamente a tais originais não devem ser comprometidos.

ARTIGO 10.º
MEIOS DE OBTENÇÃO DE INFORMAÇÃO

1. Se a Administração Requerida não dispõe da informação solicitada, ela deve tomar providências para obtê-la.
2. O disposto no número anterior não deve, em circunstância alguma, ser interpretado como estando a impor ao Estado Parte a obrigação de:
- a) Aplicar medidas administrativas contrárias à ordem jurídica e constitucional do Estado Parte;
 - b) Fornecer informação que não possa ser obtida ao abrigo das leis do procedimento administrativo normal do Estado Parte;
 - c) Fornecer informação que revele qualquer segredo comercial, empresarial, industrial ou profissional ou processo comercial, ou informação cuja revelação seja contrária ao interesse público.

ARTIGO 11.º
PRESENÇA DE FUNCIONÁRIOS NO TERRITÓRIO DA OUTRA PARTE

A pedido por escrito, os funcionários designados pela Administração Requerente podem, com a autorização da Administração Requerida e sujeitos às condições por si especificadas para efeitos de investigação de uma infracção aduaneira:

- a) Examinar, nos escritórios da Administração Requerida, documentos e outras informações relativas a referida infracção aduaneira e obter cópias dos mesmos;
- b) Estar presente durante uma investigação a ser levada a cabo pela Administração Requerida no território da Parte Requerida, pertinente para a Administração Requerente. O papel desses funcionários será apenas consultivo.

ARTIGO 12.º
**PRESENÇA DE FUNCIONÁRIOS DE UMA ADMINISTRAÇÃO ADUANEIRA
A CONVITE DA OUTRA ADMINISTRAÇÃO ADUANEIRA**

Sempre que a Administração Requerida achar conveniente a presença de um funcionário da outra Administração Aduaneira na execução de medidas de prestação de assistência em conformidade com um pedido, a Administração Requerida pode convidar o referido funcionário, sujeito às condições e aos requisitos por si estabelecidos.

ARTIGO 13.º
DISPOSIÇÕES PARA FUNCIONÁRIOS VISITANTES

1. Os funcionários de qualquer das Partes que se deslocam para o território da outra Parte no âmbito do presente Acordo devem sempre, numa língua aceitável para a outra Parte, fornecer provas da sua identificação e posição oficiais dentro da sua Administração Aduaneira ou outra instituição do estado.
2. Os funcionários que se encontrarem no território da outra Parte no âmbito do presente Acordo, serão responsabilizados por qualquer infracção que possam cometer nesse território e gozarão da mesma protecção concedida pelas disposições legais e administrativas dessa Parte aos seus funcionários aduaneiros.

ARTIGO 14.º
USO DE INFORMAÇÃO

1. Toda informação recebida ao abrigo do presente Acordo será usada apenas pelas Administrações Aduaneiras das Partes e exclusivamente para efeitos de assistência administrativa nos termos do presente Acordo.
2. A pedido, a Administração Aduaneira que forneceu as informações pode, sem prejuízo do disposto no n.º 1 do presente Artigo, autorizar o uso das mesmas por outras autoridades ou para outros fins, sujeitas às condições e aos requisitos por si estabelecidos. O uso das informações deve estar em conformidade com as

disposições legais e administrativas da Parte que pretende usá-las. O uso das informações para outros fins inclui o seu uso em investigações criminais, acções judiciais e processos penais.

ARTIGO 15.º

CONFIDENCIALIDADE E PROTECÇÃO DA INFORMAÇÃO

1. Toda informação recebida ao abrigo do presente Acordo deve ser tratada como confidencial e deve, pelo menos, estar sujeita à mesma confidencialidade e protecção concedida ao mesmo tipo de informação pelas disposições legais e administrativas da Parte que recebe essa informação.
2. O intercâmbio de dados pessoais ao abrigo do presente Acordo não será efectuado até que as Administrações Aduaneiras tenham, mediante acordo mútuo nos termos do Artigo 19º, decidido que tais dados beneficiarão no território da Parte que os recebe, do nível de protecção exigido pela legislação nacional da Administração Aduaneira que os fornece.
3. Na falta de um acordo mútuo, conforme previsto no nº 2 do presente Artigo, os dados pessoais serão fornecidos apenas quando a Administração Aduaneira que os fornece estiver convencida de que os mesmos beneficiarão de protecção no território da Parte que os recebe em conformidade com os nºs 4 a 10 do presente Artigo.
4. A pedido, a Administração Aduaneira que recebe os dados pessoais deve comunicar a Administração Aduaneira que os forneceu sobre como os mesmos foram usados e os resultados alcançados.
5. Os dados pessoais fornecidos ao abrigo do presente Acordo devem ser mantidos apenas o tempo necessário para alcançar o objectivo pelo qual foram fornecidos.
6. A Administração Aduaneira que fornece os dados pessoais deve, na medida do possível, garantir que os mesmos sejam obtidos de forma justa e legal e que sejam exactos e actualizados, contudo, não excessivos para os objectivos para os quais foram fornecidos.
7. Caso se verifique que os dados pessoais fornecidos foram incorrectos ou não deveriam ter sido trocados, esse facto deve ser imediatamente comunicado. A Administração Aduaneira que recebeu os dados deve proceder à alteração ou eliminação dos mesmos.
8. As Administrações Aduaneiras devem registar o fornecimento ou a recepção de dados pessoais trocados ao abrigo do presente Acordo.
9. As Administrações Aduaneiras tomarão as medidas de segurança necessárias para proteger os dados pessoais trocados ao abrigo do

presente Acordo de modo que não sejam acedidos, alterados ou divulgados sem autorização.

10. Qualquer das Partes será responsável em conformidade com as suas disposições legais e administrativas, por danos causados a uma pessoa pelo uso de dados pessoais trocados nos termos do presente Acordo. O mesmo se aplica para danos causados pela Administração Aduaneira que forneceu dados inexactos ou que forneceu dados que violam o presente Acordo.

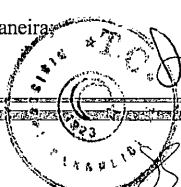
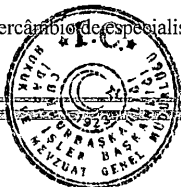
ARTIGO 16.º EXCEPÇÕES

1. Sempre que a assistência prestada ao abrigo do presente Acordo viole a soberania, segurança e ordem pública, política pública ou outro interesse nacional importante de uma Parte ou comprometa qualquer interesse comercial ou profissional legítimo, a assistência pode ser recusada ou sujeita a termos ou condições que venha a estabelecer a Administração Requerida.
2. Sempre que a Administração Requerente não consiga executar um pedido semelhante se este lhe fosse apresentado pela Administração Requerida, ela deve chamar a atenção para esse facto no seu pedido. A execução de tal pedido far-se-á à discrição da Administração Requerida.
3. A assistência pode ser protelada se houver motivos para acreditar que interferirá com uma investigação, acção judicial ou processo em curso. Nesse caso, a Administração Requerida consultará a Administração Requerente para decidir se a assistência pode ser prestada sob certas condições ou requisitos por si especificados.
4. Se a Administração Requerida considerar que o esforço necessário para executar um pedido certamente é desproporcionado em relação aos ganhos que visava, ela pode recusar-se a prestar a assistência solicitada.
5. Se a assistência for recusada ou protelada, devem ser apresentados os motivos do recuso ou da protelação.

ARTIGO 17.º ASSISTÊNCIA TÉCNICA

As Administrações Aduaneiras, por meio de um programa mutuamente acordado devem prestar assistência técnica recíproca, incluindo:

- a) Intercâmbio de informações e experiências no uso de equipamentos técnicos de controlo;
- b) Formação de funcionários aduaneiros;
- c) Intercâmbio de especialistas em matéria aduaneira.

Handwritten signature

10

Fig. 13.1200.1

- d) Intercâmbio de informações específicas, científicas e técnicas relacionadas com a aplicação efectiva da legislação aduaneira.

ARTIGO 18.º **CUSTOS**

1. Sujeito aos nºs 2 e 3 do presente Artigo, os custos incorridos na aplicação do presente Acordo serão suportados pela Administração Requerente.
2. As despesas e os subsídios pagos a peritos e testemunhas, bem como os custos relativos a tradutores e intérpretes que não sejam funcionários do estado serão suportados pela Administração Requerente.
3. Se a execução de um pedido exigir despesas significativas ou extraordinárias, as Administrações Aduaneiras devem consultar-se para decidir as condições e os requisitos de execução do pedido bem como a forma como serão suportados os custos.

ARTIGO 19.º **EXECUÇÃO E APLICAÇÃO DO ACORDO**

1. Ao aplicarem o presente Acordo, as Partes tomarão as medidas necessárias para garantir, na medida do possível, que os seus funcionários, responsáveis pela investigação ou combate às infracções aduaneiras mantenham relações pessoais e directas entre si.
2. As Administrações Aduaneiras decidirão entre si os mecanismos de facilitação e execução do presente Acordo.

ARTIGO 20.º **APLICAÇÃO TERRITORIAL**

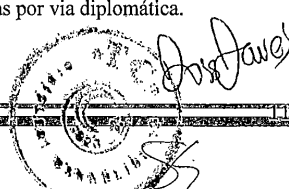
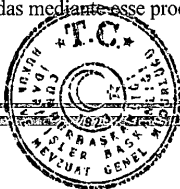
O presente Acordo será aplicável nos territórios das Partes em conformidade com a legislação e as disposições administrativas nacionais.

ARTIGO 21.º **OUTROS ACORDOS**

As disposições do presente Acordo não comprometerão os direitos e obrigações das Partes resultantes de outros acordos e convenções internacionais de que sejam partes.

ARTIGO 22.º **RESOLUÇÃO DE LITÍGIOS**

1. Qualquer litígio que surgir da interpretação ou aplicação do presente Acordo será resolvido principalmente por meio de negociações e consultas entre as autoridades competentes de modo a implementar o presente Acordo entre as Partes. As questões não resolvidas mediante esse processo serão resolvidas por via diplomática.

2. As Partes consultar-se-ão sobre a interpretação, execução e alteração do presente Acordo ou resolução de qualquer litígio que possa surgir.
3. As negociações ou consultas a serem realizadas entre as Partes no âmbito dos n.ºs 2 ou 3 do presente Artigo terão início no prazo de 20 dias após a recepção do pedido por escrito, salvo decisão em contrário.

ARTIGO 23.º **ALTERAÇÕES**

1. O presente Acordo pode ser alterado por acordo mútuo das Partes, por Troca de Notas entre as Partes através dos canais diplomáticos.
2. As referidas adições e alterações serão feitas na forma de protocolos separados que farão parte integrante do presente Acordo e entrarão em vigor nos termos do Artigo 24.º do presente Acordo.

ARTIGO 24.º **ENTRADA EM VIGOR**

1. O presente Acordo entrará em vigor no trigésimo dia a contar da data de recepção da última notificação por escrito, por meio da qual as Partes procedem à notificação recíproca por via diplomática, da conclusão dos seus procedimentos legais internos exigidos para a entrada em vigor do Acordo.
2. O presente Acordo é celebrado por tempo indeterminado e qualquer das Partes pode rescindi-lo mediante notificação por escrito da sua intenção de rescindi-lo. Assim sendo, o presente Acordo será rescindido no prazo de três meses a contar da data da referida notificação. A rescisão não comprometerá os procedimentos em curso no momento da rescisão e será concluída em conformidade com as disposições previstas no presente Acordo.

Em fé do que os abaixo-assinados, devidamente autorizados para o efeito, assinaram o presente Acordo.

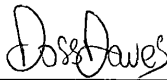
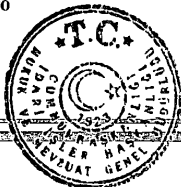
Feito em Luanda, aos 18 de Outubro de 2021 em dois exemplares, nas línguas Turca, Portuguesa e Inglesa, fazendo todos os textos, igualmente fé. Em caso de divergência na interpretação, prevalecerá o texto em inglês.

Pelo Governo
da República da Turquia

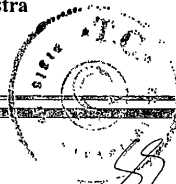
Pelo Governo
da República de Angola

Mehmet MUŞ
Ministro

Vera Esperança dos Santos Daves de
SOUSA
Ministra

**AGREEMENT
BETWEEN
THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF TURKEY
AND
THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF ANGOLA
ON
MUTUAL ADMINISTRATIVE ASSISTANCE
IN CUSTOMS MATTERS**

The Government of the Republic of Turkey and the Government of the Republic of Angola hereafter jointly referred to as the "Parties" and in the singular as a "Party";

CONSIDERING that offences against Customs legislation are prejudicial to economic, commercial, fiscal, social, health and cultural interests of their respective countries;

CONSIDERING the importance of accurate assessment of Customs duties and other taxes and any other charges collected at importation and exportation and of ensuring proper enforcement by both Customs Administrations of specific measures of prohibition, restriction and control;

RECOGNIZING the need for international co-operation in matters related to the application and enforcement of Customs legislation;

RECOGNIZING the increased global concern for the security and facilitation of the international trade supply chain and the Customs Co-operation Council's Resolution of June 2002 to that effect;

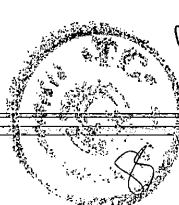
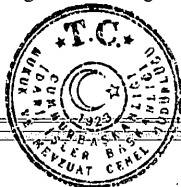
CONVINCED that action against Customs offences can be made more effective by close cooperation between their Customs Administrations based on defined legal rules as stipulated with this Agreement;

CONSIDERING that efforts to prevent offences against Customs legislation and efforts to ensure accurate collection of import and export duties, taxes and any other charges may be rendered more effective through co-operation between the Customs Administration of the Parties;

BEING CONCERNED about the current scale and tendency for growth of the illicit traffic of narcotic drugs and psychotropic substances, which constitute a danger to public health and the society;

REFERRING also to the relevant international conventions encouraging bilateral mutual assistance as well as the recommendations on the same, particularly the recommendation on mutual administrative assistance, adopted in 5-12-1953 by the Customs Co-Operation Council. (World Customs Organization);

Have reached the following understanding:

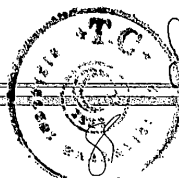
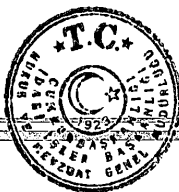
Handwritten signature

ARTICLE 1 DEFINITIONS

For the purposes of this Agreement, unless the context otherwise requires, the following words and expressions shall mean:

- a) "Customs Administration": For the Republic of Turkey; the Ministry of Trade, for the Republic of Angola; "the Angola Revenue Administration (AGT)", body supervised by the Ministry of Finance;
- b) "Customs legislation": Provisions laid down by laws and regulations concerning the importation, exportation and transit of goods or any other customs procedures whether related to customs duties, taxes, fees or any other charges collected by Customs Administrations, or to measures of prohibitions, restrictions or control enforced by Customs Administrations;
- c) "Customs offence": Violation or attempted violation of Customs legislation;
- d) "Information": Data, whether or not processed or analyzed, and documents, reports, and other communications in any format, including electronic, or certified or authenticated copies thereof;
- e) "Official": Customs officer or other government agent designated to apply Customs legislation;
- f) "Customs duties and taxes": Means duties, taxes, fees or other charges which are collected on or in connection with the importation or exportation of goods but not including fees and charges which are limited in amount to the approximate cost of services rendered;
- g) "Person": Both natural and legal/juridical persons, unless the context otherwise requires;
- h) "Personal data": Data concerning an identified or identifiable natural person;
- i) "Requested Administration": The Customs Administration from which assistance is requested;
- j) "Requesting Administration": The Customs Administration which requests assistance;
- k) "International trade supply chain": All processes involved in the cross-border movement of goods from the place of origin to the place of final destination;
- l) "Narcotic drugs": Any natural or synthetic substance, enumerated on the List I and List II of the 1961 Single Convention on Narcotic Drugs;

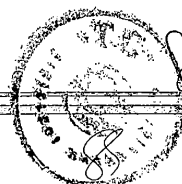
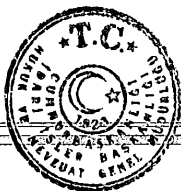
[Handwritten signature]

- m) "Psychotropic substances": Any natural or synthetic substance, enumerated on the Lists I, II, III and IV of the 1971 UN Convention on Psychotropic Substances;
- n) "Precursors and Chemical Substances": means any chemical substance used in the production of narcotic drugs and psychotropic substances listed in Schedules I and II of the United Nations Convention against Illicit Traffic in Narcotic Drugs and Psychotropic Substances, 1988;
- o) "The Territory": as defined by national legislation of each Party.

ARTICLE 2 SCOPE OF AGREEMENT

1. The Customs Administrations shall provide each other with administrative assistance under the terms set out in this Agreement, for the proper application of Customs legislation and for the prevention, investigation and combating of Customs offences and to ensure the security of the international trade supply chain.
2. This Agreement is applicable in the territories of the Parties in accordance with national legislation and administrative provisions.
3. The Parties shall, through their customs administrations, and in accordance with the provisions set out in this Agreement, provide mutual assistance.
4. All assistance under this Agreement by either Customs Administration shall be provided in accordance with its national legal and administrative provisions and within the limits of its competence and available resources.
5. This Agreement covers mutual administrative assistance between the two Customs Administrations and is not intended to affect mutual legal assistance agreements between their Parties. If mutual assistance is to be provided by other authorities of their Parties, the Requested Administration shall indicate those authorities and where known the relevant agreement or provisions applicable.
6. The provisions of this Agreement shall not give rise to a right on the part of any private person to obtain, suppress or exclude any evidence or to impede the execution of a request.

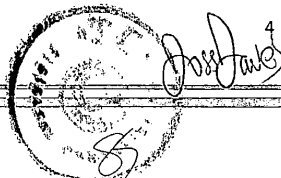
X

*[Handwritten signature]*³

ARTICLE 3
INFORMATION FOR THE APPLICATION AND ENFORCEMENT OF
CUSTOMS LEGISLATION

1. The Customs Administrations shall provide each other, either on request or on their own initiative, with information which helps to ensure the proper application of Customs legislation, the prevention, investigation and combating of Customs offences and the security of the international trade supply chain. Such information may include:
 - a) New law enforcement techniques which have proved their effectiveness;
 - b) New trends, means or methods of committing Customs offences;
 - c) Goods known to be the subject of Customs offences, as well as transport and storage methods used in respect of those goods;
 - d) Any information on activities planned, ongoing, or completed which present reasonable grounds to believe that a Customs offence has been committed or will be committed in the territory of the other Party;
 - e) Persons known to have committed a Customs offence or suspected of being about to commit a Customs offence;
 - f) Any other information that can assist Customs Administrations with risk assessment for control and facilitation purposes; and
 - g) Best practices and experiences of both Customs Administrations.
2. On request, the Requested Administration shall provide the Requesting Administration with information on:
 - a) Whether goods imported into the territory of the Requesting Party have been lawfully exported from the territory of the Requested Administration;
 - b) Whether goods exported from the territory of the Requesting Party have been lawfully imported into the territory of the Requested Administration, and the Customs procedure, if any, under which the goods have been placed.
3. On request, the Requested Administration shall, without prejudice to, Article 16 in support of the proper application of Customs legislation or in the prevention of Customs fraud, provide information to assist the Requesting Administration that has reasons to doubt the truth or accuracy of a declaration.
4. The request shall indicate the specific information requested.
5. The Customs Administrations may, by mutual arrangement in accordance with Article 19, exchange any information covered by the Agreement on an automatic basis.

6. The Customs Administrations may, by mutual arrangement in accordance with Article 19, exchange specific information in advance of the arrival of consignments in the territory of the other Party.

ARTICLE 4 SPONTANEOUS ASSISTANCE

In cases that could involve substantial damage to the economy, public health, public security, including the security of the international trade supply chain, or any other vital interests of either Party, the Customs Administration of the other Party shall, whenever possible, supply assistance on its own initiative without delay.

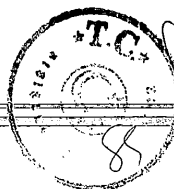
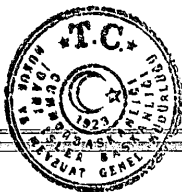
ARTICLE 5 SURVEILLANCE

On request, the Requested Administration shall, to the extent possible, maintain surveillance over and provide the Requesting Administration information on:

- a) Goods, either in transport or in storage known to have been used or suspected of being used to commit a Customs offence in the territory of the Requesting Party;
- b) Means of transport known to have been used or suspected of being used to commit a Customs offence in the territory of the Requesting Party;
- c) Premises in the territory of the Requested Party known to have been used or suspected of being used in connection with the commission of a Customs offence in the territory of the Requesting Party;
- d) Persons known to have committed or suspected of being about to commit a Customs offence in the territory of the Requesting Party, particularly those moving into and out of the territory of the Requested Party.

ARTICLE 6 CONTROLLED DELIVERY

The Customs Administrations may, by mutual arrangement in accordance with Article 19, permit under their control, the movement of unlawful or suspect goods out of, through, or into their respective territory, with a view to investigating and combating Customs offences. If granting such permission is not within the competence of the Customs Administration, that administration shall endeavor to initiate co-operation with the national authorities that have such competence or it shall transfer the case to those authorities.

Handwritten signature and the number 5.

ARTICLE 7 EXPERTS AND WITNESSES

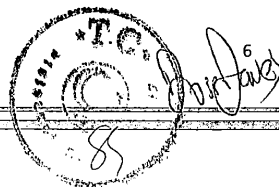
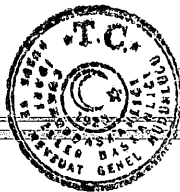
On request, the requested Customs Administration may authorize its officials to appear before a court or tribunal in the territory of the Requesting Party as experts or witnesses in a matter related to the application of Customs legislation, subject to the provisions of Article 18.

ARTICLE 8 INFORMATION ON ILLICIT TRAFFIC OF SENSITIVE GOODS

1. The Customs Administrations shall, on their own initiative or upon request, provide each other with all relevant information on any action intended or carried out, which constitute or may constitute an offence against the Customs legislation of a Party, concerning illicit traffic of:
 - a) Weapons, missiles, explosive and nuclear materials,
 - b) Works of art of significant historical, cultural or archaeological value;
 - c) Narcotic drugs, psychotropic substances, precursors and poisonous substances, as well as of substances dangerous for the environment and public health,
 - d) Pirated and counterfeiting goods,
 - e) Endangered species of flora and fauna, as well as products thereof;
2. Information received under this Article might be transferred to the relevant governmental departments of the Requesting Party. However, they shall not be transferred to third countries.

ARTICLE 9 COMMUNICATION OF REQUESTS

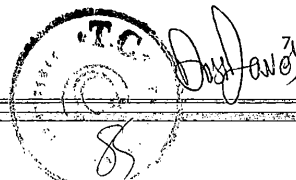
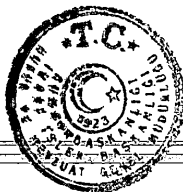
1. Requests for assistance under this Agreement shall be addressed directly to the other Customs Administration. Each Customs Administration shall designate a contact point for this purpose.
2. Requests for assistance under this Agreement shall be made in written or electronically and shall be accompanied by any information deemed useful for the purpose of complying with such requests. The Requested Administration may require written confirmation of electronic requests. Where the circumstances so require, requests may be made verbally. Such requests shall be confirmed as soon as possible in writing, or, if acceptable to both Customs Administrations, by electronic means.

3. Requests shall be made in English. Any documents accompanying such requests shall be translated, to the extent necessary, into English.
4. Requests for assistance under this Agreement shall include the following details:
 - a) The name of the Requesting Administration;
 - b) The Customs matter at issue, type of assistance requested, and reason for the request;
 - c) A brief description of the case under review and its administrative and legal elements;
 - d) The names and addresses of the persons to whom the request relates, if known;
 - e) The verifications made in accordance with sub-paragraph 4 of Article 3; and
 - f) A reference in accordance with sub-paragraph 2 of Article 16.
5. Where the Requesting Administration requests that a certain procedure or methodology be followed, the Requested Administration shall comply with such a request subject to its national, legal and administrative provisions.
6. Original information shall only be requested in cases where copies would be insufficient, and shall be returned at the earliest opportunity. The rights of the Requested Administration or of third parties relating thereto shall remain unaffected.

ARTICLE 10 MEANS OF OBTAINING INFORMATION

1. If the Requested Administration does not have the information requested, it shall initiate inquiries to obtain that information.
2. The Provisions of the preceding paragraph shall under no circumstances be interpreted as imposing on the State Party an obligation to:
 - (a) Implement administrative measures contrary to the legal and constitutional order of the State Party;
 - (b) Provide information that cannot be obtained under the laws of the State Party's administrative procedure;
 - (c) Provide information that discloses any commercial, business, industrial or professional secrecy or business process, or information disclosure which would be contrary to public interest.

ARTICLE 11
PRESENCE OF OFFICIALS IN THE TERRITORY OF THE OTHER PARTY

On written request, officials designated by the Requesting Administration may, with the authorization of the Requested Administration and subject to conditions the latter may impose, for the purpose of investigating a Customs offence:

- a) Examine, in the offices of the Requested Administration, documents and any other information in respect of that Customs offence, and be supplied with copies thereof;
- b) Be present during an enquiry conducted by the Requested Administration in the territory of the Requested Party, which is relevant to the Requesting Administration. These officials shall only have an advisory role.

ARTICLE 12
PRESENCE OF OFFICIALS OF ONE CUSTOMS ADMINISTRATION AT THE INVITATION OF THE OTHER CUSTOMS ADMINISTRATION

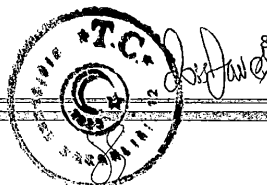
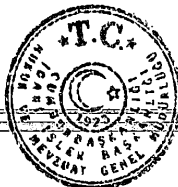
Where the Requested Administration considers it appropriate for an official of the other Customs Administration to be present when measures of assistance are carried out pursuant to a request, the Requested Administration may invite the participation of that official, subject to any terms and conditions it may specify.

ARTICLE 13
ARRANGEMENTS FOR VISITING OFFICIALS

1. When officials of either Party are present in the territory of the other Party under the terms of this Agreement, they must at all times be able to furnish, in a language acceptable to the other Party, proof of their official identity and status in their Customs Administration or other government agency.
2. Officials, while in the territory of the other Party under terms of this Agreement, shall be responsible for any offence they might commit and entitled the same protection as accorded to its own Customs officers, subject to the extent provided by that Party's legal and administrative provisions.

ARTICLE 14
USE OF INFORMATION

1. Any information received under this Agreement shall be used only by the Customs Administrations of the Parties and solely for the purpose of administrative assistance under terms set out in this Agreement.

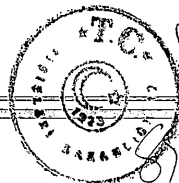
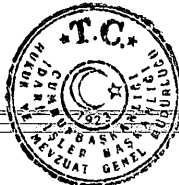

2. On request, the Customs Administration that supplied the information may, notwithstanding sub-paragraph 1 of this Article, authorize its use by other authorities or for other purposes, subject to any terms and conditions it may specify. Such use shall be in accordance with the legal and administrative provisions of the Party, which seeks to use the information. The use of information for other purposes includes its use in criminal investigations, prosecutions or proceedings.

ARTICLE 15

CONFIDENTIALITY AND PROTECTION OF INFORMATION

1. Any information received under this Agreement shall be treated as confidential and shall, at least, be subject to the same confidentiality and protection as the same kind of information is subject to under the legal and administrative provisions of the Party, where it is received.
2. Personal data exchange under this Agreement shall not begin until the Customs Administrations have, by mutual arrangement in accordance with Article 19, decided that such data shall be afforded, in the territory of the Party where it is received, a level of protection that satisfies the requirements of the national legislation of the supplying Customs Administration.
3. In the absence of a mutual arrangement, as referred to in sub-paragraph 2 of this Article, personal data may only be supplied, when the supplying Customs Administration is satisfied that such personal data shall be protected in the territory of the Party where it is received, in accordance with sub-paragraphs 4 to 10 of this Article.
4. On request, the Customs Administration receiving personal data shall inform the Customs Administration which supplied that data of the use made of it and the results achieved.
5. Personal data supplied under this Agreement shall be kept only for the time necessary to achieve the purpose for which it was supplied.
6. The Customs Administration supplying personal data shall to the extent possible, ensure that this data has been collected fairly and lawfully and that it is accurate and up to date and not excessive in relation to the purposes for which it is supplied.
7. If personal data supplied is found to be incorrect or should not have been exchanged, this shall be notified immediately. The Customs Administration that has received such data shall amend or delete it.
8. The Customs Administrations shall record the supply or receipt of personal data exchanged under this Agreement.

[Handwritten signature]

9. The Customs Administrations shall take the necessary security measures to protect personal data exchanged under this Agreement from unauthorized access, amendment or dissemination.
10. Either Party shall be liable, in accordance with its legal and administrative provisions, for damage caused to a person through its use of personal data exchanged under this Agreement. This shall also be the case where the damage was caused by a Customs Administration supplying inaccurate data or supplying data that is contrary to this Agreement.

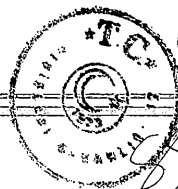
ARTICLE 16 EXEMPTIONS

1. Where assistance under this Agreement might infringe the sovereignty, public security and order, public policy or any other substantive national interest of a Party or prejudice any legitimate commercial or professional interests, assistance may be refused or provided subject to such terms or conditions as the Requested Administration may require.
2. Where the Requesting Administration would be unable to comply if a similar request were made by the Requested Administration, it will draw attention to that fact in its request. Compliance with such a request shall be at the discretion of the Requested Administration.
3. Assistance may be postponed if there are grounds to believe that it shall interfere with an ongoing investigation, prosecution or proceedings. In such a case the Requested Administration shall consult with the Requesting Administration to determine if assistance can be given subject to such terms or conditions as the Requested Administration may specify.
4. If the Requested Administration considers that the effort required to fulfil a request is clearly disproportionate to the perceived benefit to the Requesting Administration, it may decline to provide the requested assistance.
5. Where assistance is declined or postponed, reasons for the declining or postponement shall be given.

ARTICLE 17 TECHNICAL ASSISTANCE

The Customs Administrations, by a mutually agreed program, shall provide each other technical assistance, including:

- a) information and experience exchange in the use of technical equipment for control;

Handwritten signature and date '10'.

- b) training of Customs officials;
- c) exchange of experts in Customs matters;
- d) exchange of specific, scientific and technical information related to the effective application of Customs legislation.

ARTICLE 18 COSTS

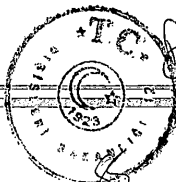
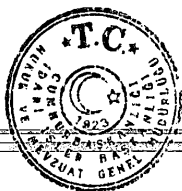
1. Subject to sub-paragraphs 2 and 3 of this Article, the costs incurred in the application of this Agreement shall be borne by the Requesting Administration.
2. Expenses and allowances paid to experts and witnesses, as well as costs of translators and interpreters, other than Government employees, shall be borne by the Requesting Administration.
3. If the execution of a request requires expenses of a substantial or extraordinary nature, the Customs Administrations shall consult to determine the terms and conditions under which the request shall be executed as well as the manner in which the costs shall be borne.

ARTICLE 19 IMPLEMENTATION AND APPLICATION OF THE AGREEMENT

1. In applying this Agreement, the Parties shall take the necessary measures to ensure, to the extent possible, that their officials who are responsible for investigating or combating Customs offences maintain personal and direct relations with each other.
2. The Customs Administrations shall decide on the arrangements to facilitate the implementation and application of this Agreement between them.

ARTICLE 20 TERRITORIAL APPLICATION

This Agreement shall be applicable in the territories of the Parties, as defined in their national legislation and administrative provisions.

Handwritten signature 11

ARTICLE 21 OTHER AGREEMENTS

The provisions of the present Agreement shall not affect the rights and obligations of the Parties resulting from other international agreements and conventions to which they are parties.

ARTICLE 22 SETTLEMENT OF DISPUTES

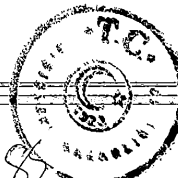
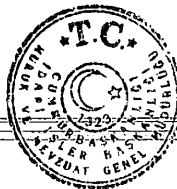
1. Any disputes that may arise from the interpretation or application of the present Agreement shall be resolved principally by negotiations and consultations between the competent authorities for the implementation of the present Agreement of the Parties. Unresolved issues through such process shall be settled via diplomatic channels.
2. Each Party may request consultation from the other Party regarding the interpretation, implementation and amendment of the present Agreement or the settlement of any possible dispute that may occur.
3. Any negotiations or consultations to be conducted between the Parties within the scope of Paragraphs 2 or 3 of this Article shall commence within 20 days following the receipt of the written request, unless otherwise decided.

ARTICLE 23 ADDITIONS AND AMENDMENTS

1. Any additions and amendments may be made to this Agreement by mutual consent of the Parties through diplomatic channels.
2. Such additions and amendments shall be made in a form of separate Protocols being an integral part of this Agreement and shall enter into force in accordance with the provisions of Article 24 of this Agreement.

ARTICLE 24 ENTRY INTO FORCE AND TERMINATION

1. This Agreement shall enter into force on the thirtieth day following the date of the receipt of the last written notification by which the Parties notify each other, through diplomatic channels, of the completion of their internal legal procedures required for the entry into force of the Agreement.
2. This Agreement is concluded for an indefinite period and either Party may terminate the present Agreement by sending a written notification of her intention to terminate the Agreement. In such case, the present Agreement shall be terminated in three months after the date of such notification. Such termination shall not effect ongoing procedures at the

Doğru 12

time of the termination which shall be completed in accordance with the provisions herein.

In witness whereof the undersigned, being duly authorized thereto, have signed this Agreement.

Done at Luanda on this 18th day of October 2021, in Turkish, Portuguese and English languages, both texts having equal validity. In case of divergence of interpretation, the English text shall prevail.

**FOR THE GOVERNMENT OF THE
REPUBLIC OF TURKEY**

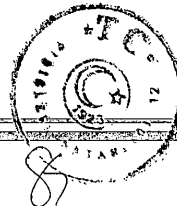
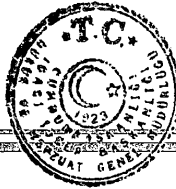

Mehmet MUŞ
Minister

**FOR THE GOVERNMENT OF THE
REPUBLIC OF ANGOLA**

**Vera Esperança dos Santos Daves de
SOUSA**
Minister

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

DIŞİŞLERİ KOMİSYONU

1'inci TOPLANTI

EK-2

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Filistin Devleti Hükümeti Arasında Kolluk Eğitimi İş Birliği Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/63), (TBMM İçtüzüğü'nün 77'nci maddesine göre)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

27'nci Yasama Dönemi'nde Başkanlığa sunulmuş olan 2/4995, 5020, 4909, 5037, 4690, 4335, 4243, 4856, 5053, 4511, 3540, 5040, 4762, 2818, 4649, 4246, 4648, 3909, 4647, 4693, 4692, 4691, 4689, 4704, 2498, 4705, 5028, 4097, 4651, 4910, 4096, 2225, 3720, 3719, 3718, 3954, 3953, 2033, 4486, 4928, 4913, 4512, 4718, 3981, 1458, 2030, 4293, 4707, 4740, 4763, 2034, 1943, 2277, 4737, 4739, 4159, 4160, 4764, 3742, 4966, 4738, 4244, 4245, 4857, 3057, 1538, 1584, 2705, 3542, 3980, 4912 ve 3241 esas numaralı kanun teklifleri yenilenmiştir.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Numan KURTULMUŞ
İstanbul Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	İçişleri
Esas Komisyon	Dışişleri
Tarih: 19-6-2023	Esas No: 2/63

T.C. CUMHURBAŞKANLIĞI

Sayı : Z-90666677-599- **160649**
Konu : Milletlerarası andlaşmaların
onaylanmasının uygun bulunması

16 Haziran 2023

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

27'nci Yasama Döneminde Anayasa'nın 90'ıncı maddesi gereğince onaylanması uygun bulunmak üzere Başkanlığınıza sunulan ancak sonuçlandırılmayan ekli listede yer alan milletlerarası andlaşmaların onaylanmasının uygun bulunması hususunda gereğini bilgilerinize sunarım.

Recep Tayyip ERDOĞAN
Cumhurbaşkanı

Ek: Liste

TEMİN
KANUNLAR VE YARARLAR İSPAT
19 Haziran 2023
Numara:

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ	
BAŞKANLIĞI	
Özel Kalem Müdürlüğü	
Tarih	16.06.2023
Sayı	123 28 63

LİSTE

SIRA NO.	27. DÖNEM KANUN TEKLİFİ ESAS NUMARASI	ANDLAŞMANIN ADI
1	2/4995	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu Arasında Ev Sahibi Ülke Anlaşması
2	2/5020	Türkiye Cumhuriyeti ile Birleşmiş Milletler Arasında Birleşmiş Milletler Kalkınma Eşgüdüm Ofisi Bölgesel Ofisinin İstanbul'da Kurulmasına İlişkin Anlaşma
3	2/4909	Türk Dili Konuşan Ülkeler İşbirliği Konseyinin Kurulmasına İlişkin Nahçıvan Anlaşmasında Değişiklik Yapılmasına Dair Protokol
4	2/5037	Türk Devletleri Teşkilatına Üye Ülkelerin Hükümetleri Arasında Uluslararası Kombine Yük Taşımacılığı Anlaşması
5	2/4690	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ulusal Sürücü Belgelerinin/Sürüş Ehliyetlerinin Karşılıklı Olarak Tanınması ve Değişimi Anlaşmasında Değişiklik Yapılmasına Dair Anlaşma
6	2/4335	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İş Birliği Anlaşmasını Değiştiren Ek Protokol
7	2/4243	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Türkmenistan Hükümeti Arasında Ortak Türkmen-Türk Genel Eğitim Okuluna İlişkin Mutabakat Zaptı
8	2/4856	Dünya Ticaret Örgütünü Kuran Marakeş Anlaşmasını Tadi Eden Protokol ve Protokolün Eki Balıkçılık Sübvansiyonları Anlaşması

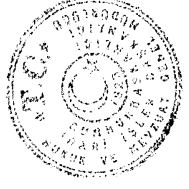
SIRA NO.	27. DÖNEM KANUN TEKLİFİ ESAS NUMARASI	ANDLAŞMANIN ADI
9	2/5053	Uluslararası Deniz Seyir Yardımcıları Teşkilatı Sözleşmesi
10	2/4511	Spitsbergen İle İlgili Olarak 9 Şubat 1920 Tarihinde Paris'te İmzalanan Antlaşma
11	2/3540	Hükümetlerarası Kuru Limanlar Antlaşması
12	2/5040	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Uluslararası Göç Siyasaları Geliştirme Merkezi (UGSGM) Arasında Türkiye'deki UGSGM Temsilciliğinin Statüsü Hakkında Antlaşma ve Notalar
13	2/4762	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Karayip Devletleri Birliği (KDB) Arasında İşbirliği Çerçeve Antlaşması
14	2/2818	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Hükümetlerarası Kalkınma Otoritesi (IGAD) Arasında Mutabakat /Zapıtı
15	2/4649	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kazakistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Uluslararası Kombine Yüklü Taşımacılığı Antlaşması
16	2/4246	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kore Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığı ile Vergiden Kaçınmaya Engel Olma Antlaşması ve Eki Protokol
17	2/4648	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Filistin Devleti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Antlaşması ve Eki Protokol

SIRA NO.	27. DÖNEM KANUN TEKLİFİ ESAS NUMARASI	ANDLAŞMANIN ADI
18	2/3909	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sierra Leone Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığı ile Vergiden Kaçınmaya Engel Olma Anlaşması
19	2/4647	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nijerya Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığı ile Vergiden Kaçınmaya Engel Olma Anlaşması
20	2/4693	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Burundi Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması
21	2/4692	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Senegal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması, Eki Protokol ve Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notalar
22	2/4691	Türkiye Cumhuriyeti ile Kongo Demokratik Cumhuriyeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığı ile Vergiden Kaçınmaya Engel Olma Anlaşması
23	2/4689	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sri Lanka Demokratik Sosyalist Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığı ile Vergiden Kaçınmaya Engel Olma Anlaşması ve Eki Protokol
24	2/4704	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kamboya Krallığı Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması ve Notalar
25	2/2498	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katar Devleti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında İşbirliği ve Karşılıklı Yardım Anlaşması

SIRA NO.	27. DÖNEM KANUN TEKLİFİ ESAS NUMARASI	ANDLAŞMANIN ADI
26	2/4705	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Angola Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında Karşılıklı İdari Yardım Anlaşması
27	2/5028	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sri Lanka Demokratik Sosyalist Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında İşbirliği ve Karşılıklı İdari Yardım Anlaşması
28	2/4097	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kırgız Cumhuriyeti Hükümeti Arasında 14 Ekim 1994 Tarihinde İmzalanan Hava Hizmetleri Anlaşmasını Tadil Eden Protokol ve Notalar
29	2/4651	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Maldivler Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Hizmetleri Anlaşması
30	2/4910	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Paraguay Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşması ile Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notalar
31	2/4096	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Gine Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşması
32	2/2225	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Nijer Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşması
33	2/3720	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Kongo Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşması
34	2/3719	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Palau Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Hizmetleri Anlaşması
35	2/3718	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Lesotho Krallığı Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşması

SIRA NO.	27. DÖNEM KANUN TEKLİFİ ESAS NUMARASI	ANDLAŞMANIN ADI
36	2/3954	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Ekvator Ginesi Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşması
37	2/3953	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Burkina Faso Hükümeti Arasında Havacılık Hizmetleri Anlaşması
38	2/2033	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Myanmar Birliği Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşması
39	2/4486	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Namibya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşması
40	2/4928	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Angola Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşması
41	2/4913	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Macaristan Hükümeti Arasında Askeri Çerçeve Anlaşması
42	2/4512	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti İle Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askeri Çerçeve Anlaşması
43	2/4718	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tacikistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askeri Çerçeve Anlaşması
44	2/3981	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayii Alanında İşbirliği Anlaşması
45	2/1458	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Uganda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayii İşbirliği Anlaşması

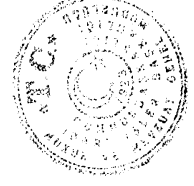
SIRA NO.	27. DÖNEM KANUN TEKLİFİ ESAS NUMARASI	ANDLAŞMANIN ADI
46	2/2030	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tanzanya Birleşik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşması
47	2/4293	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nijerya Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşması
48	2/4707	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Burkina Faso Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşması
49	2/4740	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ekvator Ginesi Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşması
50	2/4763	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cezayir Demokratik Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Cezayir'de Uluslararası Bir Türk Okulu Açılmasına İlişkin Anlaşma
51	2/2034	İslam İşbirliği Teşkilatı Polis İşbirliği ve Koordinasyon Merkezi Tüzüğü
52	2/1943	Türkiye Cumhuriyeti ile Irak Cumhuriyeti Arasında Terörle Mücadele Anlaşması
53	2/2277	Türkiye Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı ile Irak Cumhuriyeti Ulusal Güvenlikten Sorumlu Devlet Bakanlığı Arasında Personel Eğitimi Alanında İşbirliği Protokolü
54	2/4737	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Filistin Devleti Hükümeti Arasında Kolluk Eğitimi İşbirliği Mutabakat Zaptı
55	2/4739	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Filistin Devleti Hükümeti Arasında Ulusal Sürücü Belgelerinin Karşılıklı Tanınması ve Değişimine İlişkin Anlaşma

SIRA NO.	27. DÖNEM KANUN TEKLİFİ ESAS NUMARASI	ANDLAŞMANIN ADI
56	2/4159	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Suçla Mücadelede İş Birliği Konulu Anlaşma ve Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Suçla Mücadelede İş Birliği Konulu Anlaşmada Yapılan Değişiklikler ve İlavelere İlişkin Protokol
57	2/4160	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kolluk Eğitimi İş Birliği Protokolü ve Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kolluk Eğitimi İş Birliği Protokolünde Yapılan Değişiklikler ve İlaveler ile İlgili Ek Protokol
58	2/4764	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Arnavutluk Cumhuriyeti Bakanlar Konseyi Arasında Kolluk Eğitimi ve Öğretimi İşbirliği Mutabakat Zaptı
59	2/3742	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kosta Rika Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Psikotrop ve Uyuşturucu Maddelerin Uluslararası Kaçakçılığına Karşı Mücadelede İşbirliği Anlaşması ve Notalar
60	2/4966	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cezayir Demokratik Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sınırşan Organize Suçlarla Mücadele Alanında İşbirliği Anlaşması
61	2/4738	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Romanya Hükümeti Arasında Uygun Görtülen Alanlarda Gerçekleştirilecek Projelerin Finansmanı Hakkında Anlaşma
62	2/4244	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Arnavutluk Cumhuriyeti Bakanlar Kurulu Arasında Sürücü Belgelerinin Karşılıklı Olarak Tanınması ve Değiştirilmesine İlişkin Anlaşma ve Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notalar
63	2/4245	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Arnavutluk Cumhuriyeti Bakanlar Kurulu Arasında Türkiye-Arnavutluk Memorial Hastanesinin Geçiş Süresi Boyunca Ortak İşletilmesine İlişkin Protokol

SIRA NO.	27. DÖNEM KANUN TEKLİFİ ESAS NUMARASI	ANDLAŞMANIN ADI
64	2/4857	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Libya Devleti-Millî Birlik Hükümeti Arasında Hidrokarbonlar Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptı
65	2/3057	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansının Özbekistan Cumhuriyeti'ndeki Faaliyeti Hakkında Anlaşma ve Notalar
66	2/1538	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Komortlar Birliği Hükümeti Arasında Teknik İşbirliği Protokolü
67	2/1584	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Uganda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kalkınma İşbirliği Anlaşması
68	2/2705	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gambiya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kalkınma İşbirliği Anlaşması ve Notalar
69	2/3542	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Namibya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kalkınma İşbirliği Anlaşması
70	2/3980	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kırgız Cumhuriyeti Bakanlar Kurulu Arasında Kültür Merkezlerinin Kurulması ve İşleyişi Hakkında Anlaşma
71	2/4912	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cezayir Demokratik Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Türkiye ve Cezayir'de Kültür Merkezleri Açılmasına ve Faaliyetine İlişkin Anlaşma
72	2/3241	30 Eylül 1957 Tarihli Tehlikeli Malların Karayolu ile Uluslararası Taşımacılığına İlişkin Avrupa Anlaşmasının (ADR) Başlığında Değişiklik Yapılmasına Dair Protokol

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Gelen Kâğıtlar Listesi'nde yayımlanan 1110840 evrak numaralı "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Filistin Devleti Hükümeti Arasında Kolluk Eğitimi İş Birliği Mutabakat Zaptı"nın onaylanmasının uygun bulunduğu dair kanun teklifi ve gerekçesi ekte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Mustafa ŞENTOP
Tekirdağ Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	İçişleri
Esas Komisyon	Dışişleri
Tarih: 21 Kasım 2022	Esas No: 2/4737

TBMM GENEL EVRAK
16 Kasım 2022
No: 1114280

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE FİLİSTİN DEVLETİ HÜKÜMETİ
ARASINDA KOLLUK EĞİTİMİ İŞ BİRLİĞİ MUTABAKAT ZAPTININ
ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- (1) 24 Mayıs 2022 tarihinde Ramallah'ta imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Filistin Devleti Hükümeti Arasında Kolluk Eğitimi İş Birliği Mutabakat Zaptı”nın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

T.C. CUMHURBAŞKANLIĞI

Sayı : Z-90666677-599-**117519**
Konu : Mutabakat Zaptı

9 Kasım 2022

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

24 Mayıs 2022 tarihinde Ramallah'ta imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Filistin Devleti Hükümeti Arasında Kolluk Eğitimi İşbirliği Mutabakat Zaptı"nı Anayasanın 90 ıncı maddesi gereğince onaylanması uygun bulunmak üzere ilişikte bilgilerinize sunarım.

Recep Tayyip ERDOĞAN
Cumhurbaşkanı

Ek:

- 1- Mutabakat Zaptı (Türkçe, Arapça, İngilizce)
- 2- Genel Gerekçe

T B M M KANUNLAR ve KARARLAR BSK.LİĞİ
10 Kasım 2022
Numara:

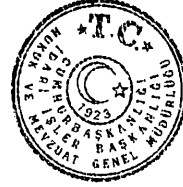
T B M M GENEL EVRAK
10 Kasım 2022
No : 110840

GENEL GEREKÇE

Günümüzde terörizm, örgütlü suçlar ve uyuşturucu kaçakçılığı arasında yakın bağ bulunmakta olup ülkelerin bu sorunlarla mücadelede başarı sağlamaları için ikili ve çok taraflı işbirliğinde bulunmaları büyük önem arz etmektedir. Bu çerçevede, suçla mücadelenin profesyonel boyutunu teşkil eden kolluk personelinin eğitimi hususu, ikili ve çok taraflı işbirliğini gerektiren önemli bir konu haline gelmiştir.

Bu itibarla, “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Filistin Devleti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşması” 25 Ekim 2018 tarihinde Ankara’da imzalanmıştır. Mezkûr Anlaşma uyarınca, iki ülke güvenlik teşkilatlarının eğitim işbirliği faaliyetlerinin hukuki zemininin düzenlenmesi amacıyla “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Filistin Devleti Hükümeti Arasında Kolluk Eğitimi İşbirliği Mutabakat Zaptı” 24 Mayıs 2022 tarihinde Ramallah’ta imzalanmıştır.

Söz konusu Mutabakat Zaptı ile eğitim faaliyetlerinin planlanması, koordinasyonu ve icrasına ilişkin hususlar düzenlenmekte olup Türkiye Cumhuriyeti ve Filistin Devleti arasında kolluk eğitimi alanındaki işbirliğinin güçlendirilmesi amaçlanmaktadır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
İLE
FİLİSTİN DEVLETİ HÜKÜMETİ
ARASINDA
KOLLUK EĞİTİMİ İŞBİRLİĞİ MUTABAKAT ZAPTI

Bundan böyle tekil olarak “Taraf” ve birlikte “Taraflar” olarak anılacak olan Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Filistin Devleti Hükümeti,

Her iki Tarafın egemenliği, eşitliği ve çıkarlarına karşılıklı saygı ilkesi çerçevesinde Türkiye Cumhuriyeti ile Filistin Devleti arasındaki dostluk ilişkilerini daha da güçlendirmek ve geliştirmek, her iki Devlette barış ortamı içinde refahı ve istikrarı geliştirmek ARZUSUYLA,

Kolluk eğitimi alanında aşağıda belirtilen hususlarda mutabakata varmışlardır.

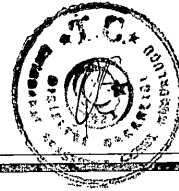
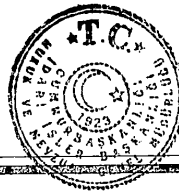
MADDE 1
TANIMLAR

İşbu Mutabakat zaptı kapsamında aşağıda yer alan tüm tanımlamalar uygulanır:

- a) **Personel:** Taraflardan birine mensup Kursiyer, Eğitici ve Görevli Kolluk personelini içerir.
- b) **Öğrenci:** Kolluk kuvvetleri adına eğitim merkezlerinde ya da ilgili diğer eğitim kurumlarında eğitim alacak henüz rütbe almamış personeldir.
- c) **Kursiyer:** Eğitim programları kapsamında eğitim alacak personel, öğretim elemanı ya da öğrencidir.
- d) **Eğitici:** Eğitim programları kapsamında eğitim verecek personel veya öğretim elemanıdır.
- e) **Aday:** Eğitim programları kapsamında eğitim birimlerine kabul için gerekli olan alım şartlarını taşıyan kişidir.
- f) **Gönderen Taraf:** Bu Mutabakat zaptının uygulanması amacıyla Kabul Eden Tarafa personel, gönderen devlettir.
- g) **Kabul Eden Taraf:** Bu Mutabakat zaptının uygulanması amacıyla Gönderen Tarafın personelini, kabul eden devlettir.

MADDE 2
AMAÇ

Bu mutabakat zaptı, Taraflar arasında kolluk eğitimi alanında işbirliğini geliştirmeyi amaçlamaktadır.

MADDE 3 KAPSAM

Bu mutabakat zaptı, Madde 4'te belirtilen alanlarda eğitim programlarına ilişkin usul ve esasları kapsamaktadır.

MADDE 4 İŞBİRLİĞİ ALANLARI

1. Taraflar, aşağıda belirtilen alanlarda eğitim işbirliği faaliyetlerinde bulunacaklardır.

A- LİSANSÜSTÜ EĞİTİMLER

Türkiye Polis Akademisi /Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi bünyesinde bulunan ilgili Enstitülere her yıl ilgili Akademilerin web sitelerinde eğitim döneminde duyurulacak alan, sayı ve şartlarda personel alınabilir.

i. Yüksek Lisans Programları:

Türkiye Polis Akademisi/Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisine bağlı enstitüler tarafından verilen yüksek lisans eğitim programlarına www.pa.edu.tr ve www.jsga.edu.tr web adreslerinden yayınlanan şartlar ve süreler dâhilinde ülkeleri tarafından aday olarak bildirilen ve şahsen müracaatta bulunan ve yapılacak mülakatta başarılı olanlar kabul edilecektir.

ii. Tezsiz Yüksek Lisans Programı:

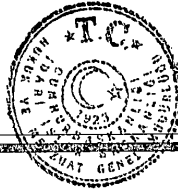
Türkiye Polis Akademisi/Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisine bağlı enstitüler tarafından verilen Tezsiz Yüksek Lisans eğitim programlarına www.pa.edu.tr ve www.jsga.edu.tr web adreslerinden yayınlanan şartlar ve süreler dâhilinde ülkeleri tarafından aday olarak bildirilen ve şahsen müracaatta bulunan ve yapılacak mülakatta başarılı olanlar kabul edilecektir.

iii. Doktora Programları:

Türkiye Polis Akademisi/Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisine bağlı enstitüler tarafından verilen doktora eğitim programlarına www.pa.edu.tr ve www.jsga.edu.tr web adreslerinden yayınlanan şartlar ve süreler dâhilinde ülkeleri tarafından aday olarak bildirilen ve şahsen müracaatta bulunan ve yapılacak mülakatta başarılı olanlar kabul edilecektir.

B- EĞİTİM PROGRAMLARI

İçişleri Bakanlığı'nın ilgili Kolluk Eğitim Birimleri tarafından uygun görülen ve Madde 6'da belirtilen hususlar çerçevesinde yürütülen eğitimlerdir.

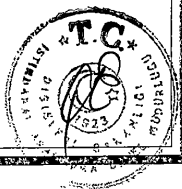
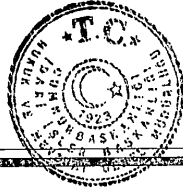

MADDE 5 İŞBİRLİĞİ USULLERİ

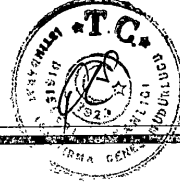
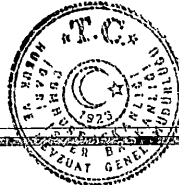
1. Taraflar, bilimsel ve teknik konuların transferi, eğitim programlarının düzenlenmesi ve yürütülmesi ile uzman mübadelesi alanlarında kazanılmış deneyimlerini teati amacıyla işbirliği yapacaktır.
2. Taraflar, eğitim faaliyetlerinin Madde 4'te detaylandırılan hususlar çerçevesinde yürütülmesi konusunda işbirliği yapacaktır.
 - a) Ev sahibi Taraf, eğitimin yerini, gerekli eğitim materyallerini ve diğer ekipmanları temin edecek ve hazırlayacaktır.
 - b) Taraflar arasındaki işbirliği tüm seviyelerdeki karşılıklı ziyaretlerle güçlendirilecektir.
 - c) Taraflar, ulusal mevzuatına uygun olarak iki taraflı işbirliğinin geliştirilmesine eşitlik ve karşılıklı menfaat ilkeleri çerçevesinde katkı sağlayacaktır. Bu bağlamda karşılıklı personel ve eğitici ziyaretleri, bilimsel ve teknik bilgi alış-verişi, ortak bilimsel araştırma programları ve projeleri gerçekleştirebilirler. Bilimsel gelişmelerden faydalanılması amacıyla ortak konferans, seminer ve sempozyumlar düzenlenebilir.

MADDE 6 EĞİTİM FAALİYETLERİNİN YÜRÜTÜLMESİ

1. Taraflar ihtiyaç halinde, eğitim programlarını belirlemek amacıyla "eğitim ihtiyaç analizi" çalışması yapılmasını ve karşılıklı olarak düzenlenecek eğitim programlarının bu analiz çalışması sonucu planlanmasını sağlayacaklardır.
2. Taraflar, bu Mutabakat Zaptı çerçevesinde ve yazışma yoluyla yapılacak yıllık uygulama planına uygun olarak karşılıklı eğitim ve öğretim kurumlarında kursiyerlere eğitim ve öğretim hizmeti sağlayacaktır.
3. Taraflar, yıllık uygulama planında belirtilen niteliklerde ve gösterilen sayıda karşılıklı kursiyer ve eğitici görevlendirmesi yapılabilecek, her iki ülkede eğitim programları düzenlenebilecektir.
4. Kursiyer ve eğiticiler, eğitimin amaç ve kapsamına uygun nitelikte olacaktır.
5. Tarafların, kurslara ilişkin planlamaları 1 yıl önceden yapmaları esastır. Ancak, gerekli durumlarda, taraflar, ihtiyaç duyulan kurslara ilişkin taleplerini kurs başlangıcından makul bir süre öncesinde gönderebilecektir.
6. Taraflar, gönderecekleri yıllık uygulama planında, kursların çeşitlerini, kabul edilecek katılımcı sayısını, kursiyer niteliklerini, kursların verileceği okullar, eğitim merkezleri ve birliklerin isimleri ve adreslerini, kurs sürelerini, varsa kurs öncesi dil eğitimi ile kurs sonrası görev başı eğitimini, kurs için sağlık raporu alınması durumunu, kursa iştirak edecek personelin statüsü ve rütbe aralığı, eğitim ücreti gibi teknik hususları belirtecektir.

7. Taraflar, eğitimin içeriği, ihtiyaç ve beklentiler doğrultusunda eğitim programının fiziki gerekliliklerini (yer, ekipman, materyal, dersane, kütüphane, laboratuvar vb.) karşılayacaklardır.
8. Eğitim programları, uygulama sırasında devamlı izlenecek, değerlendirilecek ve geliştirilecektir.
9. Kabul Eden Taraf eğitim programında belirtilen eğitimde kullanılan malzemelerini kursiyere verecek, kursiyer, eğitim yardımcısı malzemeyi eğitim sonunda iade edecektir.
10. Kursiyere eğitim ve öğretimin sonunda verilecek diploma, kurs belgesi veya sertifika eğitimi veren tarafın yetkili makamları tarafından düzenlenecek ve mezuniyet töreninde kursiyerlere verilecektir. Başarısızlık durumunda ise başarısızlığı belirten bir belge verilecektir.
11. Kursiyer eğitim ve öğretim süresince gerekli olacak eğitim ve tören üniformalarını da yanında getirecektir.
12. Eğitim başlamadan önce kurs programı, standartları ve disiplin mevzuatına ilişkin bilgilendirme ilgili kurs merkezi tarafından yapılacaktır.
13. Kabul Eden Tarafın mevzuatı ve esasları dâhilinde başarısızlık, disiplinsizlik ve sıhhi yetersizlik nedenleriyle eğitim ve öğretime devam etmelerinde yarar görülmeyen personelin durumu Gönderen Tarafın yetkili makamlarına bildirilecektir. Bildirimi müteakip eğitimden ilişik kesme, eğitim ve öğretime son verme işlemleri uygulanacaktır. Eğer eğitim ile ilgili süre bakımından koşullar uygun olursa ülkesine gönderilen personelin yerine yeni öğrenci kabul edilebilir. Hakkında eğitimden ilişik kesme, eğitim ve öğretime son verme işlemi yapılan personel, eğitim ve öğretim maksadıyla tekrar gönderilmeyecektir.
14. Türkiye Polis Akademisine bağlı Polis Amirleri Eğitimi Merkezi Müdürlüğü'nde düzenlenen İlk Derece Amirlik Eğitimi ile birlikte Tezsiz Yüksek Lisans Eğitimi ile Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi'nde düzenlenen Subay Temel, Astsubay Temel eğitimleri ile birlikte Yüksek Lisans ve Doktora programları ile Jandarma Genel Komutanlığı'nca verilecek mesleki teknik eğitim kurslarında eğitim dili Türkçe olduğundan, kabul edilen öğrencilere öncelikle Türkçe dil seviye tespit sınavı uygulanır. Sınavda başarısız olan öğrencilere yönelik ortalama 1 (bir) yıl süre ile Türkçe dil eğitimi düzenlenir. Akabinde eğitimde başarılı olan öğrenciler bahse konu eğitime dâhil edilir. Diğer eğitimlerde gönderen tarafta yeterli sayıda tercüman talep edilebilir. Gönderen taraf, tercüman taleplerini Kabul Eden Taraf ile eğitim başlamadan en az üç ay önce karşılıklı mutabakat ile belirler. Tercüman giderleri Gönderen Taraf tarafından karşılanır.

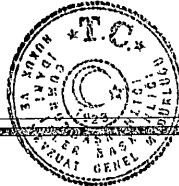

MADDE 7
DİSİPLİN KONULARI ve EĞİTİMİN SONLANDIRILMASI

1. Misafir personel/adaylar/kursiyerler, Kabul Eden Tarafın birim ve kurumlarında yürürlükte olan tüm kural ve talimatlara uymak zorundadır. Bu kural ve talimatları ihlal eden personel/aday/kursiyer faaliyetine son verilerek Ülkesine geri gönderilecektir.

2. Kabul Eden Taraf, işbu Mutabakat Zaptı çerçevesinde eğitime kabul edilenlerin eğitimlerini aşağıdaki durumlarda sonlandırma hakkına sahiptir:

- a) Akademik yetersizlik,
 - b) Bulunduğu ülke mevzuatının ya da eğitim görmekte olduğu kurumun disiplin kurallarının ihlali,
 - c) Eğitim dönemi içinde ortaya çıkan ve eğitime devam edilmesinde sağlık açısından sakınca oluşturabilecek bir durumun tespit edilmesi.
3. Ayrılışlar ve izinler aşağıda belirtilen esaslar dâhilinde uygulanacaktır.
- a) İzinler, Kabul Eden Tarafın çalışma saatlerine ve Kabul Eden Tarafın emsallerine uygulanan esaslara uygun olarak verilecektir.
 - b) Kabul Eden Tarafın ülkesi dâhilindeki izinler Gönderen Tarafın yetkili makamının uygun görmesi halinde, kursiyerin eğitim gördüğü birlik, kurum ve tesisin amiri tarafından verilecektir.
 - c) Kabul Eden Tarafın ülkesi haricinde kullanılacak izinler her iki ülke yetkili makamları arasında varılacak mutabakata uygun olarak Gönderen Tarafın yetkili makamlarınca verilecektir.
 - d) Kursiyerin 20 güne kadar olan istirahat ve sıhhi raporlarının uygulanmasına, Kabul Eden Tarafın prensipleri dâhilinde eğitim gördüğü birlik, kurum ve tesisin amiri tarafından, 20 günden fazla alacakları istirahat ve raporları Kabul Eden Taraf dışında geçirmek istemeleri halinde ise, ne yapılacağına Gönderen Tarafın yetkili makamının uygun görmesi halinde Kabul Eden Tarafın yetkili makamınca karar verilecektir.
 - e) Kursiyerin veya yakınlarının ölümü halinde, Kabul Eden Taraf Gönderen Tarafı ölümünden haberdar edecek, cenazeyi en yakın havaalanına nakledecek ve gerekli sıhhi tedbirleri alacaktır.
4. Tazminat taleplerine ilişkin hususlar aşağıda belirtildiği şekilde yürütülecektir.
- a) Bu Mutabakat Zaptının uygulanması esnasında üçüncü taraf tazminat talepleri konusunda Kabul eden tarafın ulusal mevzuatı geçerlidir.
 - b) Taraflar, ağır ihmal veya kasıt bulunmadıkça, bu Mutabakat zaptı kapsamındaki faaliyetlerin icrası esnasında personelinin yaralanması veya ölümü halinde veya kişilere, mallara ve çevreye verilen zarar/ziyan nedeniyle birbirlerinden tazminat talebinde bulunamaz.

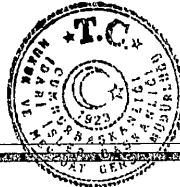

- c) Taraflar ortaya çıkan durumun ağır ihmal veya kasıttan kaynaklanıp kaynaklanmadığını müstereken belirler.

MADDE 8

YERİNDE EĞİTİM İÇİN EĞİTİCİ GÖREVLENDİRİLMESİ

1. Eğitim konuları, eğitim zaman ve süresi üzerinde mutabakat sağlanması halinde, Gönderen Taraf yetkili makamı tarafından tespit edilecek yerinde eğitim için eğitici Kabul Eden Tarafa görevlendirilecektir.
2. Gönderen Tarafın yetkili makamı, yerinde eğitim için görevlendirilecek personelin, alanlarında uzman personelden oluşmasını sağlayacaktır.
3. Yerinde eğitim için görevlendirilen eğiticiler, Kabul Eden Tarafın eğitim ve öğretim kurumlarında görevlendirilecektir.
4. Kabul Eden Taraf; hangi eğitim konularında ve ne kadar süre ile yerinde eğitim için eğitime ihtiyacı duyduğunu uygun işbirliği kanalı ile Gönderen Tarafa bildirecektir. Bu bildirimde ayrıca; Kabul Eden Tarafın eğitime katılması öngörülen personel sayısı, eğitime katılacak personelin nitelikleri, eğitimin verileceği okul, eğitim merkezleri ve birliklerin isimleri ve yerleri, eğitici yardımcıları ve tercüman sayısı, varsa söz konusu eğitim için mevcut teçhizat ve malzeme listesi belirtilecektir.
5. Kabul Eden Taraf, yerinde eğitim personeli için havaalanından görev bitimine kadar bir araç tahsis edecektir. Barınma yeri ile okullar, eğitim merkezleri ve birlikler arasındaki intikal için bu araçtan istifade edilecektir.
6. Eğitim süresince, Kabul Eden Taraf personelinin sevk ve idaresi, Gönderen Tarafın yetkili makamınca görevlendirilen yerinde eğitim için görevlendirilen eğiticilerde olacaktır.
7. Yerinde eğitim planlaması yapılırken; 3 kişilik bir eğitici grubunun en fazla 40-50 kişilik bir personel grubuna eğitim verebileceği kıstas olarak alınacaktır.
8. Yerinde yapılacak eğitimlerde; hedef kitlenin yönetici olması esastır.
9. Yerinde yapılacak eğitimler; Eğitici Gönderen Tarafın resmî dili ile yapılacaktır. Bu maksatla eğiticileri Kabul Eden Tarafın, yeterli sayıda tercüman temin etmesi esastır. Eğitici gönderen taraf, tercüman talep ve giderlerini (masraf) eğiticiyi kabul eden taraf ile eğitim başlamadan en az üç ay önce karşılıklı mutabakat ile belirler.
10. Yerinde eğitime katılan ve başarılı olan Kabul Eden Taraf kursiyerine, Gönderen Tarafa yerinde eğitim için görevlendirilen eğiticiler tarafından "Kurs Belgesi" veya "Sertifika" verilecektir.

MADDE 9
OLAĞANÜSTÜ DURUMLAR VE GÖREV YASAĞI

1. Personel üçüncü bir ülke ile silahlı çatışmaya veya politik faaliyetlere kesinlikle katılmayacaktır. Kabul Eden Tarafa iç güvenlik göreviyle görevlendirilmeyecek ve eğitim-öğretim için görevlendirilen personel bu Mutabakat Zaptında belirlenmiş görevler dışında görevlendirilmeyecektir.
2. Gönderen taraf, dilediği zaman ve sebep belirtmeksizin personelini geri çağırabilecektir. Bu durumda, Kabul Eden Taraf, geri çağırma işleminin mümkün olan en kısa zamanda gerçekleşmesi için gerekli tedbirleri alacaktır.
3. Tarafların birinde savaş, silahlı çatışma, toplumsal karışıklık veya uluslararası kriz meydana gelmesi halinde Gönderen Tarafın talebi üzerine Kabul Eden Taraf personeli kendi ülkesine iade edecektir.
4. Gönderen tarafın personeli kabul eden tarafın mevzuatına ve yargı yetkisine tabidirler. Kabul eden tarafın yargı yetkisinin uygulandığı ve hüküm içeriğinin gönderen tarafın mevzuatında bulunmayan bir cezayı/infaz usulünü öngördüğü hallerde, her iki tarafın mevzuatında yer alan bir ceza türü uygulanır.

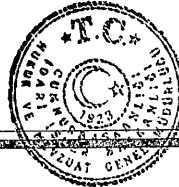
MADDE 10
SOSYAL HİZMETLER

Kursiyerler, Kabul Eden Tarafındaki emsallerinin tabi olduğu statü dâhilinde; sosyal tesisler, kantin, tabldot ve iş ocakları gibi sosyal ve idari hizmetlerden yürürlükteki mevzuata uygun olarak faydalanacaklardır.

MADDE 11
KOORDİNASYON MAKAMLARI

Bu Mutabakat Zaptının uygulanmasına ilişkin koordinasyon için aşağıdaki makamlar yetkili olacaktır:

- a) Türk tarafı için: İçişleri Bakanlığı
- b) Filistin tarafı için: İçişleri Bakanlığı

MADDE 12
MALİ KONULAR

1. Kabul eden devlet eğitim gören personele ücretli, ücretsiz veya tenzilatlı eğitim verilmesine karar verecek, ücretsiz eğitim verilmesi durumunda aşağıda yer alan harcamaları karşılayabilecektir;

- a) Öğrenciler için,
 - i.İaşe,
 - ii.İbate,
 - iii.Harçlık (Esaslar ve miktar kabul eden devlet tarafından belirlenecektir),
 - iv.Eğitim-öğretim masrafları,
 - v.Giyim kuşam (Kabul eden devletin emsali kendi öğrencileri için tespit edilmiş olan istihkaklar üzerinden)
- b) Kursiyer personel için, (Emniyet Genel Müdürlüğü'nce verilecek eğitimler hariç olmak üzere)
 - i.Aylık ücret (Esaslar ve miktar kabul eden devlet tarafından belirlenecektir),
 - ii.Eğitim-öğretim masrafları,
 - iii.Giyim kuşam (Kabul eden devletin emsali kendi personeli için tespit edilmiş olan istihkaklar üzerinden)

2. Aksi taraflarca kararlaştırılmadıkça, Uluslararası ulaşım masrafları Gönderen tarafça karşılanacaktır.

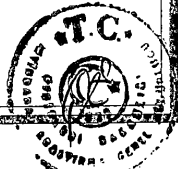
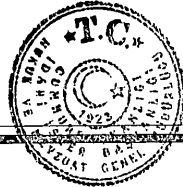
3. Eğitimlerin ücretli verilmesine karar verilmesi durumunda bu maddenin 1. Paragrafında yer alan giderler eğitim süresinin veya faaliyetinin sona ermesini takip eden 30 gün içerisinde, personeli eğitim alan devlet tarafından, bildirilecek hesap numaralarına ABD Doları cinsinden yatırılacaktır.

4. Misafir personel giriş, kalış ve çıkış süresince Kabul Eden Devletin yürürlükteki gümrük, vergi ve alım satım konularındaki mevzuatına tabi olacaklardır.

5. Misafir personel hangi sebeple olursa olsun, Kabul Eden Devleti kesin olarak terk ederken şahsi ve aile bireylerine ait borçları tasfiye etmek zorundadır. Misafir personelin tasfiye etmediği şahsi borçları için Gönderen Devlet Tarafından gerekli tedbir alınacaktır.

6. Yerde eğitim için eğitici görevlendirilmesi durumunda;

- a) Gönderen Taraf tarafından yerinde eğitim maksatlı Kabul Eden Tarafa getirilen teçhizat ve malzemenin ulaşım masraflarını Kabul Eden Taraf karşılayacaktır.
- b) Gönderen Taraf kolluk personelinin uluslararası ulaşım masraflarını ve günlük yevmiyelerini Gönderen Taraf, iaşe ve ibate giderlerini Kabul Eden Taraf karşılayacaktır. Kabul Eden Taraf; yerinde eğitim için görevlendirilen eğiticilerin barınma ve iaşesi için yer gösterecek ve her türlü kolaylığı sağlayacaktır.

MADDE 13
SAĞLIK HİZMETLERİ

1. Kursiyer Kolluk Personeli, bu Mutabakat Zaptı gereği her türlü faaliyeti gerçekleştirebilecek sağlık koşullarında bulunmalıdır. Kabul Eden Taraf bu kişilerin sağlık bakımından uygun olduğunu gösteren sağlık raporu talep edebilir.
2. Kursiyer ve öğrencinin Kolluk Personelinin muayene ve tedavi hizmet giderleri, Kabul Eden Tarafın ulusal mevzuatına göre karşılanır. Öğrencilerin ve Kursiyer Kolluk Personeli sağlık sigortası primleri veya sağlık giderleri Kabul Eden Taraf tarafından karşılanır.
3. Kursiyer ve öğrenci haricindeki personelin; acil sağlık ve acil dış bakım hizmetleri Kabul Eden Tarafça ücretsiz olarak karşılanır. Acil sağlık ve acil dış bakım hizmetleri dışında kalan muayene ve tedavi hizmet giderleri, Gönderen Tarafça karşılanır.

MADDE 14
UYUŞMAZLIKLARIN ÇÖZÜMÜ

Bu Mutabakat Zaptının yorumlanmasından veya uygulanmasından doğan farklılıklar veya uyuşmazlıklar, Taraflar arasındaki müzakere veya istişareler yoluyla çözülecektir.

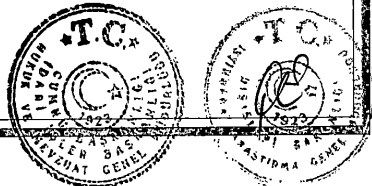
Bu Mutabakat Zaptı ile Taraflar arasında daha önceden imzalanan uluslararası hukuki metinler arasında bir ihtilaf olması durumunda işbu Mutabakat Zaptı hükümleri esas alınacaktır.

MADDE 15
İLAVE VE DEĞİŞİKLİKLER

Bu Mutabakat Zaptına yapılacak olan ilave ve değişiklikler Tarafların karşılıklı yazılı rızası ile ve bu Mutabakat Zaptının ayrılmaz parçaları olan ayrı Mutabakat Zaptları şeklinde yapılacak ve bu Mutabakat Zaptının 16. Maddesindeki şartlara uygun olarak yürürlüğe girecektir.

MADDE 16
YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ VE FESİH

İşbu Mutabakat Zaptı, Tarafların, birbirlerine, işbu Mutabakat Zaptının yürürlüğe girmesi için ulusal mevzuatlarında öngörülen bütün hukuki gereklerin yerine getirildiğini bildirdikleri son yazılı bildirimin diplomatik kanallar vasıtasıyla alındığı tarihte yürürlüğe girecektir.

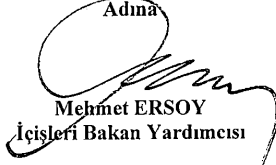
İşbu Mutabakat Zaptı, bir (1) yıl süre ile yürürlükte kalacaktır. Akit taraflardan biri Mutabakat Zaptını sona erdirmeye niyetini diğer tarafa diplomatik yollarla yazılı olarak (6) ay önceden bildirmediği takdirde, işbu Mutabakat Zaptı, birer (1) yıllık sürelerle kendiliğinden uzatılmış sayılacaktır. İşbu Mutabakat Zaptı fesih bildiriminden itibaren altı ay sonra yürürlükten kalkacaktır.

İşbu Mutabakat Zaptının sona ermesi, başlatılmış veya devam eden eğitim programlarını, iç mevzuattan kaynaklanan bir düzenleme olmadığı sürece etkilemez.

İşbu Mutabakat Zaptı 24/05/2022 tarihinde, Ramallah'ta her biri aynı derecede geçerli olmak üzere Türkçe, Arapça ve İngilizce dillerinde iki orijinal nüsha halinde tanzim edilmiştir. Yorumlamadan doğan farklılıklarda İngilizce metin esas alınacaktır.

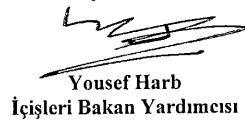
Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti

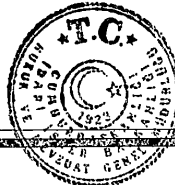
Adına

Mehmet ERSOY
İçişleri Bakan Yardımcısı

Filistin Devleti Hükümeti

Adına

Yousef Harb
İçişleri Bakan Yardımcısı

مذكرة تفاهم

بشأن

التعاون في مجال التدريب على إنفاذ القانون

بين

حكومة الجمهورية التركية

و

حكومة دولة فلسطين

حكومة الجمهورية التركية وحكومة دولة فلسطين وكما هو مشار إليهما بشكل فردي "الطرف" وبشكل جماعي "الطرفين"؛

رغبة منهما بتعزيز أو أواصر الصداقة بين الجمهورية التركية ودولة فلسطين وتعزيز الاستقرار والرخاء في جو سلمي في كلا الدولتين في إطار مبدأ الاحترام المتبادل للسيادة والمساواة ومصالح الطرفين.

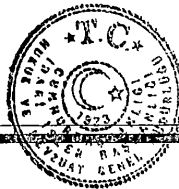
فقد اتفق الطرفان على القضايا التالية فيما يخص مجال التدريب على إنفاذ القانون:

المادة 1

تعريفات

تنطبق التعريفات التالية ضمن نطاق مذكرة التفاهم:

- أ. الموظفون تشمل مدرب ومدرب وموظفي إنفاذ القانون في الخدمة المنتمين إلى أحد الطرفين.
- ب. الطالب وتعني الموظف الذي سيتلقى التدريب في مراكز التدريب أو إحدى مؤسسات التدريب ذات العلاقة نيابة عن قوات إنفاذ القانون ولكن لم ترتفع رتبته بعد.
- ت. المدرب تعني الموظف أو الموجه أو الطالب الذي سيتلقى التدريب ضمن نطاق برامج التدريب.
- ث. المدرب تعني الموظف أو الموجه الذي سيقوم بتقديم التدريب ضمن نطاق برامج التدريب.
- ج. المرشح تعني الشخص الذي يستوفي الشروط المطلوبة للتقدم لوحدات التدريب ضمن نطاق برامج التدريب.
- ح. الطرف المرسل تعني الدولة التي تقوم بإرسال الموظفين إلى الطرف المستقبل من أجل تطبيق مذكرة التفاهم هذه.
- خ. الطرف المستقبل تعني الدولة التي تستقبل الموظفين من الطرف المرسل من أجل تطبيق مذكرة التفاهم هذه.

المادة 2 الهدف

تهدف مذكرة التفاهم هذه إلى تعزيز التعاون في مجال التدريب على إنفاذ القانون بين الطرفين.

المادة 3 النطاق

تغطي مذكرة التفاهم هذه الإجراءات والمبادئ المتعلقة ببرامج التدريب في المجالات المحددة في المادة 4.

المادة 4 مجالات التعاون

يجب على الطرفين تنفيذ نشاطات التعاون التدريبي في المجالات الآتية:

1. تعليم ما بعد التخرج:
2. يمكن قبول الأفراد في كل عام للمعاهد ذات الصلة داخل أكاديمية الشرطة الوطنية التركية /الدرك وأكاديمية خفر السواحل في المجال والعدد والمتطلبات التي سيتم الإعلان عنها من خلال المواقع الإلكترونية للأكاديميات ذات الصلة خلال فترة الدراسة.

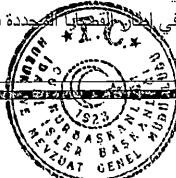
أ. برامج الماجستير:
أولئك الذين تم الإعلان عنهم كمرشحين من قبل بلدانهم ضمن المتطلبات وخلال الفترات الزمنية المنشورة على المواقع الإلكترونية www.jsga.edu.tr و ww.pa.edu.tr والذين يقومون بالتقدم شخصياً والذين ينجحون في المقابلة، يتم قبولهم في برامج تعليم الماجستير والتي تقدمها المعاهد التابعة لأكاديمية الشرطة الوطنية التركية /الدرك وأكاديمية خفر السواحل.

برنامج الماجستير بدون أطروحة:
أولئك الذين تم الإعلان عنهم كمرشحين من قبل بلدانهم ضمن المتطلبات وخلال الفترات الزمنية المنشورة على المواقع الإلكترونية www.jsga.edu.tr و ww.pa.edu.tr والذين يقومون بالتقدم شخصياً والذين ينجحون في المقابلة، يتم قبولهم في برامج تعليم الماجستير بدون أطروحة والتي تقدمها المعاهد التابعة لأكاديمية الشرطة الوطنية التركية /الدرك وأكاديمية خفر السواحل.

ب. برامج الدكتوراة:
أولئك الذين تم الإعلان عنهم كمرشحين من قبل بلدانهم ضمن المتطلبات وخلال الفترات الزمنية المنشورة على المواقع الإلكترونية www.jsga.edu.tr و ww.pa.edu.tr والذين يقومون بالتقدم شخصياً والذين ينجحون في المقابلة، يتم قبولهم في برامج تعليم الدكتوراة والتي تقدمها المعاهد التابعة لأكاديمية الشرطة الوطنية التركية /الدرك وأكاديمية خفر السواحل.

3. برامج التعليم:

هذه هي برامج التعليم التي تمت الموافقة عليها من قبل وحدات التعليم المعنية بإنفاذ القانون التابعة لوزارة الداخلية والتي يتم تنفيذها في إطار التفاهم المحددة في المادة 6.

المادة 5 مجالات التعاون

يجب على الطرفين التعاون في نقل القضايا التقنية والعلمية من أجل تنظيم وتنفيذ برامج التعليم ومن أجل تبادل خبراتهما المكتسبة في مجال تبادل الخبراء.

يجب على الطرفين التعاون في تنفيذ النشاطات التعليمية ضمن إطار القضايا المفصلة في المادة 4.

- أ. يجب على الطرف المستضيف توفير وتحضير مكان التعليم، وأدوات التعليم الضرورية وأي معدات أخرى.
- ب. يجب أن يتم تحسين التعاون بين الطرفين من خلال الزيارات المتبادلة على جميع المستويات.
- ت. يجب أن يساهم الطرفان في تحسين التعاون الثنائي وفقاً للتشريعات الوطنية في إطار مبادئ المساواة والمنفعة المتبادلة. وفي هذا الصدد، يمكن للطرفين إجراء زيارات متبادلة بين الموظفين والمدربين، وتبادل المعلومات العلمية والتقنية، وبرامج ومشاريع البحث العلمي المشتركة. كما يمكن تنظيم مؤتمرات وندوات وحلقات دراسية مشتركة للاستفادة من التطورات العلمية.

المادة 6 تنفيذ النشاطات التعليمية

- أ. يجب على الطرفين، إذا لزم الأمر، ولغرض تحديد برامج التعليم، التأكد من إجراء دراسة "تحليل الحاجة إلى التعليم" وأن البرامج التعليمية التي يجب تنظيمها بشكل متبادل يتم التخطيط لها نتيجة لهذه الدراسة التحليلية.
- ب. يلتزم الطرفان بتقديم خدمة التعليم والتدريب المتبادل للمتدربين في مؤسسات التعليم والتدريب في إطار مذكرة التفاهم هذه وفقاً لخطة تطبيق سنوية يتم وضعها عن طريق المراسلة.
- ت. يجوز للطرفين تعيين متدرب ومدرب بشكل متبادل وفقاً للمؤهلات والأعداد المحددة في خطة التنفيذ السنوية، ويمكن تنظيم برامج تعليمية في كلتا الدولتين.
- ث. سيكون لدى كل من المدرب والمتدربين المؤهلات بما يتلائم مع هدف مجال التدريب.
- ج. من الضروري أن يقوم الطرفين بوضع خطط الدورات لمدة عام مقدماً. لكن مع ذلك، يمكن للطرفين، متى تطلب الأمر ذلك، أن يقوموا بإرسال طلباتهم فيما يخص الدورات المطلوبة خلال وقت معقول قبل بداية الدورة.
- ح. في خطة التنفيذ السنوية التي سيرسلونها، يجب على الطرفين تحديد أنواع الدورات، وعدد المشاركين الذين سيتم قبولهم، ومؤهلات المتدرب، والأماكن التي يتم فيها تقديم الدورات، وأسماء وعناوين مراكز ووحدات التعليم، ومدة الدورة، والتعليم اللغوي قبل الدورة، إن وجدت، وفي التدريب الوظيفي بعد الدورة، شروط الحصول على تقرير طبي للدورة، وحالة ورتبة الموظفين الذين سيحضرون الدورة، والمسائل الفنية مثل رسوم التعليم.
- خ. يجب على الطرفين أن يتوفيان المتطلبات المادية لبرنامج التعليم (المكان، المعدات، الأدوات، الغرف الصفية، المكتبة، المختبر... الخ).
- د. يجب أن يتم بشكل دائم متابعة وتقييم وتحسين برامج التعليم خلال فترة التطبيق.
- ذ. يجب على الطرف المستقبل أن يقوم بتزويد المتدربين بالمواد التي تستخدم في التعليم المحدد في برنامج التعليم، وعلى المتدربين توفير جاع أدوات التعليم المساعدة في نهاية التعليم.

ر. تصدر شهادة الدبلوم أو الدورة الممنوحة للمتدرب في نهاية التعليم والتدريب من قبل الجهات المختصة في الطرف الذي يقدم التعليم وتمنح للمتدربين في حفل التخرج. في حالة الفشل، يتم إصدار مستند يشير إلى الفشل.

ز. يجب على المتدرب أن يحضر أيضاً الزمناً الخاص بالتعليم والاحتفال والذي سيكون مطلوباً أثناء التعليم والتدريب.

س. قبل بدء التعليم، يجب تقديم معلومات حول برنامج الدورة والمعايير والتشريعات التأديبية من قبل مركز الدورة التدريبية ذي الصلة.

ش. يجب إخطار السلطات المختصة للطرف المرسل عن الموظفين الذين يعتبرون غير مناسبين لمواصلة التعليم والتدريب بسبب الفشل وعدم الانضباط وعدم الكفاية الصحية في إطار تشريعات ومبادئ الطرف المستقبل. بعد الإخطار، يتم تنفيذ عملية الفصل من التعليم وإنهاء التعليم والتدريب. إذا كانت الظروف المتعلقة بفترة التعليم مناسبة، يجوز قبول طالب جديد ليحل محل الموظف المرسل إلى بلده. لا يجوز إرسال الموظفين الذين تعرضوا للفصل من التعليم وإنهاء التعليم والتدريب مرة أخرى لأغراض التعليم والتدريب.

ص. نظراً لأن لغة التعليم هي اللغة التركية في التدريب الخاص برؤساء المستوى الأول وتعليم الماجستير بدون أطروحة الذي يتم تنظيمه في مركز تدريب لرؤساء الشرطة التابعين لأكاديمية الشرطة الوطنية التركية بالإضافة إلى تدريب أساسي للضباط المكلفين وتدريب أساسي للضباط غير المكلفين وتنظيم برامج الماجستير والدكتوراه في الدرك التركي وأكاديمية خفر السواحل بالإضافة إلى الدورات التدريبية الفنية المهنية المقدمة من قبل الدرك التركي، يخضع الطلاب المقبولين لامتحان في مستوى اللغة التركية أولاً. يتم تنظيم تعليم اللغة التركية لمدة 1 (واحد) في المتوسط للطلاب الذين فشلوا في الامتحان. بعد ذلك، يتم تضمين الطلاب في التعليم المذكور الذين ينجحون في التعليم. في المدارس الأخرى، قد يطلب الطرف المرسل عدداً كافياً من المترشحين. يحدد الطرف المرسل طلباته المتعلقة بالمترشحين بالاتفاق المتبادل مع الطرف المستقبل قبل ثلاثة أشهر على الأقل من بدء التعليم. يغطي الطرف المرسل مصاريف المترجم.

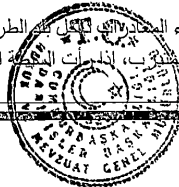
المادة 7

قضايا المنهاج وإنهاء التدريب

1. يجب أن يكون الموظفون / المرشحون / المتدربون الضيوف مسؤولين عن الامتثال لجميع القواعد والتعليمات الحالية للوحدة والمؤسسات التابعة للطرف المستقبل. يتم فصل الأفراد الذين ينتهكون هذه القواعد والتعليمات من النشاط وإعادتهم إلى البلد المرسل.
2. يحق للطرف المستقبل إنهاء تدريب أولئك الذين تم قبولهم للتدريب بموجب مذكرة التفاهم هذه في الحالات التالية:
 - أ. العجز الأكاديمي
 - ب. انتهاك تشريعات الدولة الموجودة أو القواعد التأديبية للمؤسسة التي يتم تدريبهم فيها.
 - ت. تحديد موقف قد ينشأ خلال فترة التدريب ويمكن أن يسبب مشاكل صحية أثناء استمرار التدريب.

3. يجب أن يتم الانقطاع والمغادرة ضمن المبادئ التالية:

- أ. يتم منح المغادرة وفقاً لساعات العمل للطرف المستقبل والمبادئ المطبقة على النظراء للطرف المستقبل.
- ب. يجب أن يتم إعطاء المعيار الذي يتكامل مع الطرف المستقبل من قبل رئيس الجمعية والمؤسسة والهيئة التي يتم تدريب المترشحين، إن لم تكن المؤسسة المختصة للطرف المرسل ذلك مناسباً.

ت. تمنح المغادرات التي سيتم استخدامها خارج دولة الطرف المستقبل من قبل السلطات المختصة للطرف المرسل وفقاً للاتفاق الذي يتم التوصل إليه من قبل السلطات المختصة في كلا البلدين.

ث. يتم تحديد طلب الراحة والتقارير الطبية للمتدربين حتى 20 يوماً من قبل رئيس الجمعية والمؤسسة والهيئة حيث يتم تدريبهم وفقاً لمبادئ الطرف المستقبل وفي حالة رغبتهم في البقاء أكثر من 20 يوماً من الراحة والتقارير خارج الطرف المستقبل، إذا رأت السلطة المختصة للطرف المرسل ذلك مناسباً.

ج. في حالة وفاة المتدرب أو أحد أقاربه، يجب على الطرف المستقبل إبلاغ الطرف المرسل بالوفاة ونقل الجثة إلى أقرب مطار واتخاذ الإجراءات الصحية اللازمة.

4. يجب إجراء القضايا المتعلقة بمطالبات التعويض على النحو التالي:

- أ. أثناء تنفيذ مذكرة التفاهم هذه، يتم تطبيق التشريع الوطني للطرف المستلم بشأن مطالبات التعويض الخاصة بالطرف الثالث.
- ب. ما لم يكن هناك إهمال جسيم أو نية بذلك، لا يمكن للأطراف المطالبة بالتعويض من بعضهم البعض في حالة إصابة أو وفاة موظفيهم أو الأضرار التي تلحق بالأشخاص والممتلكات والبيئة أثناء تنفيذ الأنشطة بموجب مذكرة التفاهم هذه.
- ت. يحدد الطرفان بشكل مشترك ما إذا كان الموقف ناتجاً عن إهمال جسيم أو نية بذلك.

المادة 8

تعيين مدربين للتدريب في الموقع

1. في حالة الاتفاق على مواضيع التدريب ووقت التدريب ومدته؛ يجب تعيين المدرب في الطرف المستقبل للتدريب في الموقع الذي تحدده السلطة المختصة للطرف المرسل.
2. يجب أن تضمن السلطة المختصة للطرف المرسل أن الموظفين الذين سيتم تعيينهم للتدريب في الموقع يتألفون من الأشخاص ذوي الخبرة في مجالهم.
3. يتم تعيين المدربين المعيّنين للتدريب في الموقع في مؤسسات التعليم والتدريب للطرف المستقبل.
4. يجب على الطرف المستقبل إبلاغ الطرف المرسل عن مواضيع التدريب والفترة التي يحتاجون فيها إلى مدرب للتدريب في الموقع، من خلال طريقة التعاون المناسبة. يجب تحديد في هذا البيان عدد الموظفين الذين سيشاركون في التدريب الذي تنصّره الجهة المستقبلية، ومؤهلات الأفراد الذين يشاركون في التدريب، وأسماء ومواقع المعاهد ومراكز التدريب والجمعيات التي سيجري فيها التدريب، وعدد مساعدي المدربين والمترجمين، إن وجدوا، وأيضاً تحديد قائمة المعدات والمواد المتاحة للتدريب.
5. يجب على الطرف المستقبل تخصيص سيارة لموظفي التدريب في الموقع من المطار وحتى نهاية مهمتهم. تستخدم هذه السيارة للتنقل بين منطقة الانزال والمعاهد ومراكز التدريب والجمعيات.
6. أثناء التدريب، تتم إدارة موظفي الطرف المستقبل من قبل المدربين المعيّنين من قبل السلطة المختصة للطرف المرسل للتدريب في الموقع.
7. أثناء التخطيط للتدريب في الموقع؛ يجب أن يؤخذ كميّار أنه يمكن لمجموعة من 3 مدربين تدريب مجموعة من 40-50 شخصاً على الأكثر.
8. من الضروري أن تكون المجموعة المستهدفة لمدراء في التدريب في الموقع.

في التدريب في الموقع؛ ستعقد الاجتماعات باللغة الرسمية للجهة المرسلة للمدرب. ولهذه الغاية، من الضروري أن يكون لدى المدربين المؤهلين في الموقع عدد كافٍ من المترجمين. يحدد الطرف الذي يرسل

المدرّب طلبات ومصاريّف المترجم بالاتفاق المتبادل مع الطرف الذي يستقبل المدرّب قبل بدء التدريب بثلاثة أشهر على الأقل.

10. تمنح "شهادة الدورة" أو "الشهادة" إلى متدرب الطرف المستقبل الذي شارك ونجح في التدريب في الموقع، من قبل المدرّبين المعيّنين للتدريب في الموقع من قبل الطرف المرسل.

المادة 9

حالات استثنائية ومنع المهمة

1. يجب على الموظفين عدم المشاركة أبداً في نزاع مسلح أو أنشطة سياسية مع دولة ثالثة. لا كما يجب عدم تكليفهم بمهمة الأمن الداخلي في الطرف المستلم، ولكما يجب عدم تكليف الموظفين المكلفين بالتعليم والتدريب بأي واجبات أخرى بخلاف الواجبات المحددة في مذكرة التفاهم هذه.
2. يمكن للطرف المرسل إلغاء موظفيه في أي وقت ودون إبداء أسباب. وفي هذه الحالة، يجب على الطرف المستلم اتخاذ التدابير اللازمة للتعامل مع عملية الإلغاء في أقرب وقت ممكن.
3. في حالة الحرب أو النزاع المسلح أو الاضطرابات العامة أو الأزمة الدولية في أحد الطرفين، يجب على الطرف المستقبل إعادة هؤلاء الأفراد إلى بلدهم بناء على طلب الطرف المرسل.
4. يخضع موظفو الطرف المرسل لتشريع واختصاص الطرف المستقبل. وفي الحالات التي يتم فيها تنفيذ السلطة القضائية للطرف المستقبل وعندما ينص محتوى الحكم على عقوبة / إجراء تنفيذ لم يتم تحديده في تشريع الطرف المرسل، يتم تطبيق عقوبة مدرجة في تشريعات كل من الطرفين.

المادة 10

الخدمات الاجتماعية

يجب على المتدربين، في نطاق الوضع الذي يتمتع به نظراؤهم في الطرف المستقبل؛ الاستفادة من الخدمات الاجتماعية والإدارية مثل المرافق الاجتماعية والمقاصف وطاولات الطعام وأماكن العمل وفقاً للتشريعات الحالية.

المادة 11

سلطات التنسيق

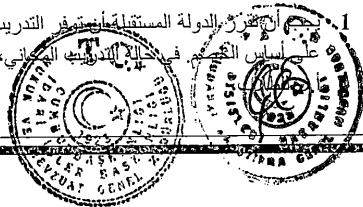
الجهات التالية هي المخولة لضمان التنسيق لتنفيذ مذكرة التفاهم هذه؛

1. من طرف فلسطين: وزارة الداخلية.
2. من طرف تركيا: وزارة الداخلية.

المادة 12

الأموال المالية

1. يتم توفير الدولة المستقبلية الترتيبات للتدريب للموظفين الذين يتلقون التدريب إما مدفوعاً أو مجاناً أو على أساس التعميم في إسرائيل للتدريب المهني، ستكون قادرة على تغطية النفقات التالية:

1. وجبات الطعام،
2. الإقامة،
3. البدلات (يتم تحديد القواعد والمبلغ من قبل الدولة المستقبلية)،
4. نفقات التدريب — التعليم.
5. الملابس (تعادل مخصصات الدولة المستقبلية المحددة لطلابها).

ب. للموظفين المتدربين (باستثناء التدريبات التي ستقدمها الشرطة الوطنية التركية).

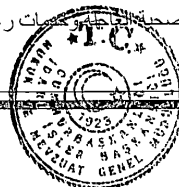
1. أجور شهرية (يتم تحديد القواعد والمبلغ من قبل الدولة المستقبلية)،
2. نفقات التدريب — التعليم.
3. الملابس (تعادل مخصصات الدولة المستقبلية المحددة لطلابها).

2. ما لم يتم الاتفاق على خلاف ذلك، يتحمل الطرف المرسل نفقات النقل الدولي.
3. إذا تقرر تقديم رسوم للتدريب، يتم دفع المصاريف المذكورة في الفقرة 1. من هذه المادة بالدولار الأمريكي إلى أرقام الحسابات المبلغ عنها، من قبل الدولة التي تم تدريب موظفيها، في غضون 30 يوماً بعد نهاية فترة التدريب أو النشاط.
4. يجب أن يخضع الموظفون الضيوف للتشريعات الجمركية والضريبية والتجارية الحالية للدولة المستقبلية أثناء فترة دخولهم وإقامتهم وخروجهم.
5. يلتزم الموظفون الضيوف بسداد الديون الشخصية والعائلية أثناء مغادرتهم للدولة المستقبلية لأي سبب من الأسباب. تتخذ الدولة المرسله التدابير اللازمة لتسديد الديون الشخصية التي لم يسدها الموظف الضيف.
6. في حالة تعيين المدربين للتدريب في الموقع؛
 - أ. يجب على الطرف المستقبل تغطية نفقات نقل المعدات والمواد التي يتم إحضارها من قبل الطرف المرسل إلى الطرف المستقبل للتدريب في الموقع.
 - ب. يتم تغطية تكاليف النقل والأجور اليومية لموظفي إنفاذ القانون التابعين للطرف المرسل من قبل الطرف المرسل ويغطي الطرف المستقبل مصاريف الوجبات والإقامة. يجب على الطرف المستقبل أن يقدم مكان إقامة وإعاشة للمدربين المعيّنين للتدريب في الموقع وأن يقدم كل أنواع وسائل الراحة.

المادة 13

خدمات الرعاية الصحية

1. وفقاً لهذه المذكرة، يجب أن يكون الموظف المتدرب في إنفاذ القانون في ظروف صحية يمكنه من أداء جميع أنواع الأنشطة. يجوز للطرف المستلم أن يطلب تقريراً طبياً يشير إلى أن هؤلاء الأشخاص ملائمون من الناحية الصحية.
 2. سيتم تغطية نفقات خدمة الفحص والمعاينة للطالب والمتدرب في موظفي إنفاذ القانون وفقاً للتشريع الوطني للطرف المستلم. يجب أن يغطي الطرف المستقبل أقساط التأمين الصحي أو النفقات الصحية للطلاب وموظفي إنفاذ القانون المتدربين.
 3. خدمات الرعاية الصحية العاجلة ورعاية الأسنان العاجلة للموظفين باستثناء المتدربين والطلاب؛
- بما أن يتم مجاناً من قبل الطرف المستقبل. يتحمل الطرف المرسل نفقات خدمات الفحص والعلاج بعد الخدمات الصحية العاجلة ورعاية الأسنان العاجلة.

المادة 14
تسوية النزاعات

يتم تسوية الخلافات والنزاعات الناشئة عن تفسير أو تنفيذ مذكرة التفاهم هذه من خلال المفاوضات أو المشاورات بين الطرفين.
في حالة وجود نزاع بين هذه المذكرة والنصوص القانونية الدولية المبرمة سابقاً بين الطرفين، تسود أحكام مذكرة التفاهم هذه.

المادة 15
الملحق والتعديلات

يجب أن تكون الملاحق أو التعديلات على مذكرة التفاهم هذه بشكل كتابي بموافقة متبادلة من الطرفين في شكل مذكرة منفصلة تعتبر جزءاً لا يتجزأ من مذكرة التفاهم هذه وتدخل حيز التنفيذ وفقاً لأحكام المادة 16 من مذكرة التفاهم هذه.

المادة 16
الدخول حيز التنفيذ والإنهاء

تدخل مذكرة التفاهم هذه حيز التنفيذ من تاريخ استلام آخر إخطار مكتوب يقوم بموجبه الطرفين بإخطار بعضهم البعض، من خلال القنوات الدبلوماسية، بأكمال جميع الإجراءات القانونية المنصوص عليها في تشريعاتهم الوطنية لدخولها حيز التنفيذ.
يتم إبرام مذكرة التفاهم هذه لمدة عام واحد. ما لم يخطر أحد الأطراف المتعاقدة الطرف الآخر كتابياً بنيته إنهاء هذه المذكرة من خلال القناة الدبلوماسية قبل 6 أشهر من انتهاء صلاحيتها، يتم تجديدها تلقائياً لفترة متتالية مدتها عام واحد. تنتهي صلاحية مذكرة التفاهم هذه بعد ستة أشهر من إخطار الإنهاء.
لا يؤثر إنهاء مذكرة التفاهم هذه على برامج التعليم التي تم البدء فيها أو المستمرة، ما لم يكن هناك لائحة تنظيمية ناجمة عن التشريعات المحلية.

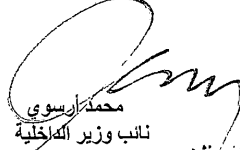
تم التوقيع في رام الله بتاريخ 2022/5/24، على نسختين أصليتين، باللغة التركية، والعربية، والإنجليزية، وجميع النصوص متساوية في المضمون. وفي حالة وجود أي اختلاف يجب اعتماد النص المقدم باللغة الانجليزية.

عن
حكومة دولة فلسطين

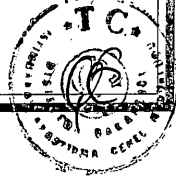
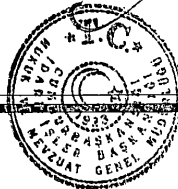

يوسف حرب
وكيل وزارة الداخلية

عن
حكومة الجمهورية التركية

محمد أرسوي
نائب وزير الداخلية

**MEMORANDUM OF UNDERSTANDING
ON
LAW ENFORCEMENT TRAINING COOPERATION
BETWEEN
THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF TÜRKİYE
AND
THE GOVERNMENT OF THE STATE OF PALESTINE**

The Government of the Republic of Türkiye and the Government of the State of Palestine hereinafter referred to individually as "the Party" and collectively as "the Parties";

DESIRING to further strengthen and develop friendly relations between the Republic of Türkiye and the State of Palestine and to promote welfare and stability in a peaceful atmosphere in both States in the framework of the principle of mutual respect of the sovereignty, equality and interest of both Parties;

Have agreed on the following issues in the field of law enforcement training.

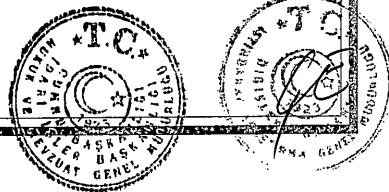
**ARTICLE 1
DEFINITIONS**

All following definitions apply within the scope of the Memorandum of Understanding:

- a) **Personnel** contain a trainee, a trainer and law enforcement personnel on duty belonging to one of the Parties.
- b) **Student** means personnel who will receive training in training centres or other relevant training institutions on behalf of law enforcement forces but does not yet rise in rank.
- c) **Trainee** means personnel, instructor or student who will receive training within the scope of training programs.
- d) **Trainer** means personnel or instructor who will provide training within the scope of training programs.
- e) **Candidate** means a person who meets the conditions required for admission to training units within the scope of training programs.
- f) **Sending Party** means state that sends personnel to receiving party for implementation of this Memorandum of Understanding.
- g) **Receiving Party** means state that receives personnel of sending party for implementation of this Memorandum of Understanding.

**ARTICLE 2
AIM**

This Memorandum of Understanding aims to improve cooperation in the field of law enforcement training between the Parties.

ARTICLE 3 SCOPE

This Memorandum of Understanding covers procedures and principles on training programs in the fields specified in Article 4.

ARTICLE 4 COOPERATION FIELDS

1. The Parties shall carry out training cooperation activities in the following fields.

A- POSTGRADUTE EDUCATIONS

Personnel may be admitted each year for the relevant institutes within Turkish National Police Academy/Gendarmerie and Coast Guard Academy in the field, number and requirements to be announced on the websites of the relevant Academies during the education period.

i. Master's Programs:

Those who are declared as candidates by their countries within the requirements and periods published on the websites www.pa.edu.tr and www.jsga.edu.tr and who apply personally and who are successful in an interview shall be admitted for master education programs provided by the institutes affiliated with Turkish National Police Academy/Gendarmerie and Coast Guard Academy.

ii. Non-Thesis Master Program:

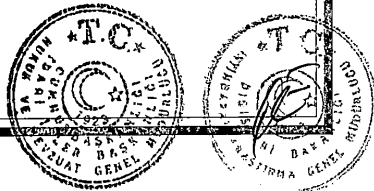
Those who are declared as candidates by their countries within the requirements and periods published on the websites www.pa.edu.tr and www.jsga.edu.tr and who apply personally and who are successful in an interview shall be admitted for non-thesis master education programs provided by the institutes affiliated with Turkish National Police Academy/Gendarmerie and Coast Guard Academy.

iii. Doctoral Programs:

Those who are declared as candidates by their countries within the requirements and periods published on the websites www.pa.edu.tr and www.jsga.edu.tr and who apply personally and who are successful in an interview shall be admitted for doctoral education programs provided by the institutes affiliated with Turkish National Police Academy/Gendarmerie and Coast Guard Academy.

B- EDUCATION PROGRAMS

These are the educations approved by the relevant Law Enforcement Education Units of Ministry of Interior and carried out within the framework of the issues specified in Article 6.

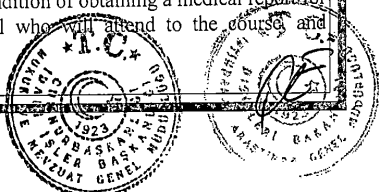

ARTICLE 5 COOPERATION PROCEDURES

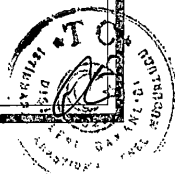
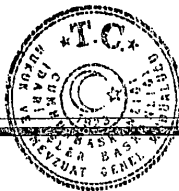
1. The Parties shall cooperate to transfer scientific and technical issues, to organize and carry out education programs and to exchange their experiences gained in the fields of expert exchange.
2. The Parties shall cooperate in carrying out the educational activities within the framework of the issues detailed in Article 4.
 - a) The host Party shall provide and prepare venue of education, necessary education materials and other equipment.
 - b) The cooperation between the Parties shall be improved through mutual visits at all levels.
 - c) The Parties shall make a contribution to improvement of bilateral cooperation in accordance with national legislation within the framework of principles of equality and mutual benefit. In this regard, they may carry out mutual personnel and trainer visits, scientific and technical information exchange, joint scientific research programs and projects. Joint conferences, seminar and symposiums may be organized to benefit from scientific developments.

ARTICLE 6 EXECUTION OF EDUCATIONAL ACTIVITIES

1. The Parties, if required, for the purpose of determining the education programs, shall ensure that a study of "education need analysis" is carried out and that the education programs to be organized mutually are planned as a result of this analysis study.
2. The Parties shall provide mutual education and training service for trainees in education and training institutions within the framework of this Memorandum of Understanding and pursuant to an annual implementation plan to be made by correspondence.
3. The Parties may mutually appoint trainee and trainer pursuant to qualifications and numbers specified in the annual implementation plan, and education programs may be organized in both countries.
4. Trainee and trainers will have qualifications in conformity with purpose and scope of training.
5. It is essential that the Parties make the plans for courses 1 year in advance. However, the Parties, when required, may send their requests regarding the required courses within a reasonable time before the start of course.
6. In the annual implementation plan they will send, the Parties shall indicate the types of courses, the number of participants to be admitted, the qualifications of trainee, the schools in where the courses are provided, the names and addresses of education centres and units, course duration, language education before the course, if available, and on the job training after the course, the condition of obtaining a medical report for the course, the status and rank of personnel who will attend to the course and technical issues such education fees.

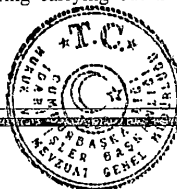

7. The Parties shall meet physical requirements of education program (venue, equipment, material, classroom, library, laboratory etc.) in accordance with content of education, needs and expectations.
8. The education programs shall be permanently monitored, evaluated and improved during the implementation.
9. The Receiving Party shall provide the trainee with their materials used in education specified in the education program and the trainee shall give back the education aid material at the end of the education.
10. Diploma, course document or certificate to be awarded trainee at end of education and training shall be issued by the competent authorities of the Party providing education and shall be conferred on trainees at graduate ceremony. In case of a failure, a document indicating the failure shall be issued.
11. The trainee shall also bring education and ceremony uniforms that will be required during education and training.
12. Before the education starts, information about the course program, standards and disciplinary legislation shall be made by the relevant course centre.
13. The competent authorities of the Sending Party shall be notified about the personnel who are deemed unsuitable for continuing education and training due to failure, indiscipline and sanitary inadequacy within the framework of the Receiving Party's legislation and principles. Following the notification, the process of dismissal from education and termination of education and training shall be implemented. If the conditions regarding the period of education are appropriate, a new student may be admitted to replace the personnel sent to its country. Personnel who have been subject to the dismissal from education and the termination of education and training shall not be sent again for education and training purposes.
14. Since the language of education is Turkish in a Training for First Level Superiors and an Non-Thesis Master Education organized in the Training Centre for Police Superiors affiliated with Turkish National Police Academy as well as a Basic Training for Commissioned Officer and a Basic Training for Non-Commissioned Officer and Master and Doctoral Programs organized in Turkish Gendarmerie and Coast Guard Academy as well as Vocational Technical Training Courses provided by Turkish Gendarmerie, admitted students shall be subject to a Turkish language level examination firstly. A Turkish language education is organized for a period of 1 (one) in average for students who fail the exam. Subsequently, students who succeed in the education are included in the said education. In other educations, a sufficient number of interpreters may be requested by the Sending Party. The Sending Party determines its requests regarding interpreters by mutual agreement with the Receiving Party at least three months before the education begins. Interpreter expenses are covered by the Sending Party.

ARTICLE 7
DISCIPLINE ISSUES AND TERMINATION OF TRAINING

1. Guest staff/candidates/trainees must be liable to obey all current rules and instructions of the Unit and Institutions of the Receiving Party. The personnel violating these rules and instructions shall be dismissed from the activity and returned to the sending country.
2. The Receiving Party has the right to terminate the training of those who are admitted to training under this MoU in the following cases.
 - a) Academic inability,
 - b) Violation of the legislation of the located country or the disciplinary rules of the institution where they are trained,
 - c) Determining a situation that arises during the training period and may cause health problems while continuing the training.
3. Quitting and leavings shall be applied within the following principles.
 - a) Leavings shall be granted in accordance with the working hours of the Receiving Party and the principles applicable to the counterparts of the Receiving Party.
 - b) The leavings within the country of the Receiving Party shall be given by the head of the association, institution and facility where the trainee is trained, if deemed appropriate by the competent authority of the Sending Party.
 - c) Leavings to be used outside the country of the Receiving Party shall be granted by the competent authorities of the Sending Party in accordance with the agreement to be reached by the competent authorities of both countries.
 - d) The application of the rest and medical reports of the trainees up to 20 days shall be decided by the head of the association, institution and facility where they are trained in accordance with the principles of the Receiving Party and in the case that they want to spend more than 20 days of rest and reports outside of the Receiving Party, it shall be decided by the competent authority of the Receiving Party, if the competent authority of the Sending Party deems appropriate.
 - e) In case of death of the trainee or his/her relatives, the Receiving Party shall inform the Sending Party about the death, transfer the corpse to the nearest airport and take the necessary sanitary measures.
4. Issues regarding the compensation claims shall be conducted as below:
 - a) During the implementation of this MoU, the national legislation of the Receiving Party shall be applied about the compensation claims of the third party.
 - b) Unless there is a gross negligence or intent, the Parties cannot claim compensation from each other in the case of injury or death of their staff or for damage to person, property and environment during carrying out the activities under this MoU.

- c) The parties jointly determine whether the situation is caused by gross negligence or intent.

ARTICLE 8 ASSIGNMENT OF TRAINERS FOR ON-SITE TRAINING

1. In case of agreement on training subjects, training time and duration; the trainer shall be assigned in the Receiving Party for on-site training that will be determined by the competent authority of the Sending Party.
2. The Sending Party's competent authority shall ensure that the personnel to be assigned for on-site training consists of the people who are expert in their field.
3. Trainers assigned for on-site training shall be appointed to the education and training institutions of the Receiving Party.
4. The Receiving Party; shall inform the Sending Party about which training subjects and for what period they need a trainer for on-site training, through the appropriate cooperation channel. The number of personnel to participate in training that envisaged by the Receiving Party, the qualifications of the personnel who participate in the training, the names and locations of the schools, training centres and associations where the training shall be conducted, the number of assistant trainers and translators, if any, the list of available equipment and materials for the training shall also be specified in this statement.
5. The Receiving Party shall allocate a vehicle for on-site training personnel from the airport until to the end of their task. This vehicle shall be utilized for the transfer between the lodging area, schools, training centres and associations.
6. During the training, the personnel of the Receiving Party shall be managed by the trainers assigned by the competent authority of the Sending Party for on-site training.
7. While planning the on-site training; it shall be taken as a criterion that a group of 3 trainers can train a group of 40-50 people at most.
8. It is essential that the target group should be administrators in on-site training.
9. In on-site trainings; trainings will be held in the official language of the Trainer Sending Party. To this end, it is essential for the Party Receiving the trainers shall provide a sufficient number of translators. The Party sending the trainer determines the requests and expenses of the translator by mutual agreement with the Party Receiving the trainer at least three months before the training starts.
10. "Course Certificate" or "Certificate" shall be given to the Trainee of the Receiving Party who participated and succeeded in the on-site training, by the trainers assigned for on-site training by the Sending Party.

ARTICLE 9
EXTRAORDINARY SITUATIONS AND PROHIBITION OF ASSIGNMENT

1. Personnel shall never participate in an armed conflict or political activities with a third country. They shall not be tasked with an internal security duty in the Receiving Party and the personnel assigned for education and training shall not be assigned with any other duties apart from the duties specified in this Memorandum of Understanding.
2. The Sending Party can revoke its personnel at any time and without stating a reason. In this case, the Receiving Party shall take the necessary measures for the revocation process to be handled as soon as possible.
3. In the case of war, armed conflict, public disturbance or international crisis in one of the Parties, the Receiving Party shall return these personnel to their own country upon the request of the sending Party.
4. The personnel of the Sending Party are subject to the legislation and jurisdiction of the Receiving Party. In the cases where the jurisdiction of the Receiving Party is implemented and when the content of the provision prescribes a punishment/execution procedure which is not defined in the legislation of the Sending Party, a penalty shall be applied that is included in the legislation of both parties.

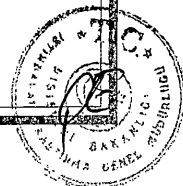
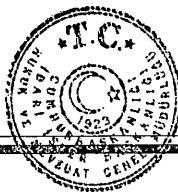
ARTICLE 10
SOCIAL SERVICES

The trainees, within the scope of the status which their counterparts in the Receiving Party have; shall benefit from social and administrative services such as social facilities, canteens, table d'hote and workplaces in accordance with the current legislation.

ARTICLE 11
COORDINATION AUTHORITIES

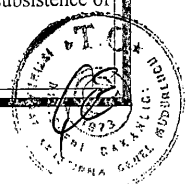
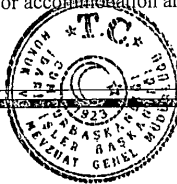
The following authorities shall be entitled to ensure coordination for implementing this Memorandum of Understanding;

- a) For the Party of Türkiye: Ministry of Interior
- b) For the Party of Palestine: Ministry of Interior

**ARTICLE 12
FINANCIAL ISSUES**

1. The receiving state shall decide to provide training to the personnel, who receive training, for paid, free or discounted basis. In case of free training, it will be able to cover the following expenses;
 - a) For students,
 - i. Meals,
 - ii. Accommodation,
 - iii. Allowance (The rules and the amount shall be determined by the Receiving State),
 - iv. Training-education expenses,
 - v. Clothes (Equivalent to the Receiving State's allowances determined for its own students.)
 - b) For trainee personnel, (Except for the trainings which will be provided by Turkish National Police)
 - i. Monthly wages (The rules and the amount shall be determined by the Receiving State),
 - ii. Training-education expenses,
 - iii. Clothes (Equivalent to the Receiving State's allowances determined for its own students)
2. Unless otherwise agreed upon, the expenses of international transportation shall be covered by the Sending Party.
3. If it is decided to provide the trainings with a fee, the expenses stated in the 1. Paragraph of this Article shall be paid in US Dollars to the notified account numbers, by the State of whose personnel has been trained, within 30 days following the end of the training period or activity.
4. Guest personnel shall be liable to the current customs, tax and trading legislation of the Receiving State during their entry, stay and exit period.
5. Guest personnel are obliged to liquidate personal and family debts while their exact leaving the Receiving State for any reason. Necessary measures shall be taken by the Sending State for personal debts which the guest personnel have not liquidated.
6. In the case that trainers are appointed for on-site training;
 - a) The Receiving Party shall cover the transportation expenses of the equipment and materials which are brought by the Sending Party to the Receiving Party for on-site training.
 - b) The transportation costs and daily wages of the law enforcement personnel of the Sending Party shall be covered by the Sending Party and meals and accommodation expenses shall be covered by the Receiving Party. The Receiving Party shall present the place for accommodation and subsistence of

the trainers assigned for on-site training and shall provide all kind of conveniences.

ARTICLE 13 HEALTH CARE SERVICES

1. In accordance with this Memorandum of Understanding, the Trainee Law Enforcement Personnel must be in a health conditions that can perform all kinds of activities. The Receiving Party may request a medical report indicating that these persons are appropriate in terms of health.
2. Examination and treatment service expenses of the student and trainee law enforcement personnel shall be covered according to the national legislation of the Receiving Party. Health insurance premiums or health expenses of the students and the trainee Law Enforcement Personnel shall be covered by the Receiving Party.
3. Urgent health and urgent dental care services of the personnel except the trainees and students; shall be provided free of charge by the Receiving Party. The expenses of examination and treatment services other than urgent health and urgent dental care services shall be covered by the Sending Party.

ARTICLE 14 SETTLEMENT OF DISPUTES

Differences and disputes arising from the interpretation or implementation of this Memorandum of Understanding shall be settled through negotiations or consultations between the Parties.

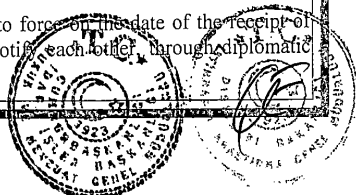
In the case of a dispute between this MoU and international legal texts previously concluded between the Parties, the provisions of this Memorandum of Understanding shall prevail.

ARTICLE 15 SUPPLEMENT AND AMENDMENTS

The supplements or amendments to this Memorandum of Understanding shall be made in written form by the mutual consent of the Parties in the form of separate memorandum of understandings which are integral parts and shall enter into force in compliance with the provisions of Article 16 of this Memorandum of Understanding.

ARTICLE 16 ENTRY INTO FORCE AND TERMINATION

This Memorandum of Understanding shall enter into force on the date of the receipt of the last written notification by which the Parties notify each other through diplomatic

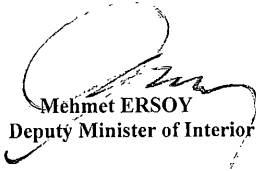
channels, of the completion of their all legal procedures envisaged in their national legislation for its entry into force.

This Memorandum of Understanding is concluded for a period of 1 (one) year. Unless one of the contracting parties notifies the other Party in writing of its intention to terminate this Memorandum of Understanding through diplomatic channels 6 (six) months prior to its expiration, it shall be automatically renewed for successive periods of 1 (one) year. This Memorandum of Understanding shall expire six months after the notification of termination.

The termination of this Memorandum of Understanding does not affect the initiated or ongoing education programs, unless there is a regulation stemming from domestic legislation.

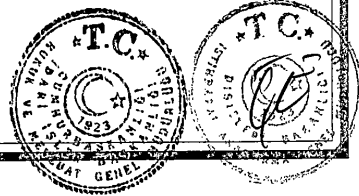
Signed in Ramallah on 24/5/2022, in two original copies, each in Turkish, Arabic and English languages, all texts being equally authentic. In case of divergence in interpretation, the English text shall prevail.

**For the Government of the Republic of
Türkiye**

Mehmet ERSOY
Deputy Minister of Interior

**For the Government of the State of
Palestine**

Yousef Harb
Deputy Minister of Interior

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

DIŞİŞLERİ KOMİSYONU

1'inci TOPLANTI

EK-3

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Filistin Devleti Hükümeti Arasında Ulusal Sürücü Belgelerinin Karşılıklı Tanınması ve Değişimine İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/64), (TBMM İçtüzüğü'nün 77'nci maddesine göre)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

27'nci Yasama Dönemi'nde Başkanlığa sunulmuş olan 2/4995, 5020, 4909, 5037, 4690, 4335, 4243, 4856, 5053, 4511, 3540, 5040, 4762, 2818, 4649, 4246, 4648, 3909, 4647, 4693, 4692, 4691, 4689, 4704, 2498, 4705, 5028, 4097, 4651, 4910, 4096, 2225, 3720, 3719, 3718, 3954, 3953, 2033, 4486, 4928, 4913, 4512, 4718, 3981, 1458, 2030, 4293, 4707, 4740, 4763, 2034, 1943, 2277, 4737, 4739, 4159, 4160, 4764, 3742, 4966, 4738, 4244, 4245, 4857, 3057, 1538, 1584, 2705, 3542, 3980, 4912 ve 3241 esas numaralı kanun teklifleri yenilenmiştir.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Numan KURTULMUŞ
İstanbul Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	İçişleri
Esas Komisyon	Dışişleri
Tarih: 19-6-2023	Esas No:2/64

T.C. CUMHURBAŞKANLIĞI

Sayı : Z-9066677-599- 160649
Konu : Milletlerarası andlaşmaların
onaylanmasının uygun bulunması

16 Haziran 2023

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

27'nci Yasama Döneminde Anayasa'nın 90'ıncı maddesi gereğince onaylanması uygun bulunmak üzere Başkanlığınıza sunulan ancak sonuçlandırılmayan ekli listede yer alan milletlerarası andlaşmaların onaylanmasının uygun bulunması hususunda gereğini bilgilerinize sunarım.

Recep Tayyip ERDOĞAN
Cumhurbaşkanı

Ek: Liste

T BMM	
KANUNLAR VE KARARLAR GENEL GÖRÜŞÜ	
19 Haziran 2023	
Numara:	

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ	
BAŞKANLIĞI	
Özel Kalem Müdürlüğü	
Tarih	16.06.2023
Sayı	123 28 63

LİSTE

SIRA NO.	27. DÖNEM KANUN TEKLİFİ ESAS NUMARASI	ANDLAŞMANIN ADI
1	2/4995	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu Arasında Ev Sahibi Ülke Anlaşması
2	2/5020	Türkiye Cumhuriyeti ile Birleşmiş Milletler Arasında Birleşmiş Milletler Kalkınma Eşgüdüm Ofisi Bölgesel Ofisinin İstanbul'da Kurulmasına İlişkin Anlaşma
3	2/4909	Türk Dili Konuşan Ülkeler İşbirliği Konseyinin Kurulmasına İlişkin Nahçıvan Anlaşmasında Değişiklik Yapılmasına Dair Protokol
4	2/5037	Türk Devletleri Teşkilatına Üye Ülkelerin Hükümetleri Arasında Uluslararası Kombine Yük Taşımacılığı Anlaşması
5	2/4690	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ulusal Sürücü Belgelerinin/Sürüş Ehliyetlerinin Karşılıklı Olarak Tanınması ve Değişimi Anlaşmasında Değişiklik Yapılmasına Dair Anlaşma
6	2/4335	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İş Birliği Anlaşmasını Değiştiren Ek Protokol
7	2/4243	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Türkmenistan Hükümeti Arasında Ortak Türkmen-Türk Genel Eğitim Okuluna İlişkin Mutabakat Zaptı
8	2/4856	Dünya Ticaret Örgütünü Kuran Marakesh Anlaşmasını Tadil Eden Protokol ve Protokolün Eki Balıkçılık Sübvansiyonları Anlaşması

SIRA NO.	27. DÖNEM KANUN TEKLİFİ ESAS NUMARASI	ANDLAŞMANIN ADI
9	2/5053	Uluslararası Deniz Seyir Yardımcıları Teşkilatı Sözleşmesi
10	2/4511	Spitsbergen ile İlgili Olarak 9 Şubat 1920 Tarihinde Paris'te İmzalanan Antlaşma
11	2/3540	Hükümetlerarası Kuru Limanlar Antlaşması
12	2/5040	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Uluslararası Göç Siyasaları Geliştirme Merkezi (UGSGM) Arasında Türkiye'deki UGSGM Temsilciliğinin Statüsü Hakkında Antlaşma ve Notalar
13	2/4762	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Karayip Devletleri Birliği (KDB) Arasında İşbirliği Çerçeve Antlaşması
14	2/2818	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Hükümetlerarası Kalkınma Otoritesi (IGAD) Arasında Mutabakat / Zaptı
15	2/4649	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kazakistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Uluslararası Kombine Yük Taşımacılığı Antlaşması
16	2/4246	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kore Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığı ile Vergiden Kaçınmaya Engel Olma Antlaşması ve Eki Protokol
17	2/4648	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Filistin Devleti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Antlaşması ve Eki Protokol

SIRA NO.	27. DÖNEM KANUN TEKLİFİ ESAS NUMARASI	ANDLAŞMANIN ADI
18	2/3909	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sierra Leone Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığı ile Vergiden Kaçınmaya Engel Olma Anlaşması
19	2/4647	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nijerya Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığı ile Vergiden Kaçınmaya Engel Olma Anlaşması
20	2/4693	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Burundi Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması
21	2/4692	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Senegal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması, Eki Protokol ve Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notalar
22	2/4691	Türkiye Cumhuriyeti ile Kongo Demokratik Cumhuriyeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığı ile Vergiden Kaçınmaya Engel Olma Anlaşması
23	2/4689	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sri Lanka Demokratik Sosyalist Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığı ile Vergiden Kaçınmaya Engel Olma Anlaşması ve Eki Protokol
24	2/4704	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kamboya Krallığı Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması ve Notalar
25	2/2498	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katar Devleti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında İşbirliği ve Karşılıklı Yardım Anlaşması

SIRA NO.	27. DÖNEM KANUN TEKLİFİ ESAS NUMARASI	ANDLAŞMANIN ADI
26	2/4705	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Angola Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında Karşılıklı İdari Yardım Anlaşması
27	2/5028	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sri Lanka Demokratik Sosyalist Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında İşbirliği ve Karşılıklı İdari Yardım Anlaşması
28	2/4097	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kırgız Cumhuriyeti Hükümeti Arasında 14 Ekim 1994 Tarihinde İmzalanan Hava Hizmetleri Anlaşmasını Tadil Eden Protokol ve Notalar
29	2/4651	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Maldivler Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Hizmetleri Anlaşması
30	2/4910	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Paraguay Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşması ile Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notalar
31	2/4096	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Gine Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşması
32	2/2225	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Nijer Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşması
33	2/3720	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Kongo Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşması
34	2/3719	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Palau Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Hizmetleri Anlaşması
35	2/3718	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Lesotho Krallığı Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşması

SIRA NO.	27. DÖNEM KANUN TEKLİFİ ESAS NUMARASI	ANDLAŞMANIN ADI
36	2/3954	Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ve Ekvator Ginesi Cumhuriyeti Hükûmeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşması
37	2/3953	Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ve Burkina Faso Hükûmeti Arasında Havacılık Hizmetleri Anlaşması
38	2/2033	Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Myanmar Birliği Cumhuriyeti Hükûmeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşması
39	2/4486	Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ve Namibya Cumhuriyeti Hükûmeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşması
40	2/4928	Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ve Angola Cumhuriyeti Hükûmeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşması
41	2/4913	Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Macaristan Hükûmeti Arasında Askeri Çerçeve Anlaşması
42	2/4512	Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükûmeti Arasında Askeri Çerçeve Anlaşması
43	2/4718	Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Tacikistan Cumhuriyeti Hükûmeti Arasında Askeri Çerçeve Anlaşması
44	2/3981	Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ve Özbekistan Cumhuriyeti Hükûmeti Arasında Savunma Sanayii Alanında İşbirliği Anlaşması
45	2/1458	Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Uganda Cumhuriyeti Hükûmeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşması

SIRA NO.	27. DÖNEM KANUN TEKLİFİ ESAS NUMARASI	ANDLAŞMANIN ADI
46	2/2030	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tanzanya Birleşik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşması
47	2/4293	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nijerya Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşması
48	2/4707	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Burkina Faso Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşması
49	2/4740	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ekvator Ginesi Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşması
50	2/4763	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cezayir Demokratik Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Cezayir'de Uluslararası Bir Türk Okulu Açılmasına İlişkin Anlaşma
51	2/2034	İslam İşbirliği Teşkilatı Polis İşbirliği ve Koordinasyon Merkezi Tüzüğü
52	2/1943	Türkiye Cumhuriyeti ile Irak Cumhuriyeti Arasında Terörle Mücadele Anlaşması
53	2/2277	Türkiye Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı ile Irak Cumhuriyeti Ulusal Güvenlikten Sorumlu Devlet Bakanlığı Arasında Personel Eğitimi Alanında İşbirliği Protokolü
54	2/4737	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Filistin Devleti Hükümeti Arasında Kolluk Eğitimi İşbirliği Mutabakat Zaptı
55	2/4739	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Filistin Devleti Hükümeti Arasında Ulusal Sûrtücü Belgelerinin Karşılıklı Tanınması ve Değişimine İlişkin Anlaşma

SIRA NO.	27. DÖNEM KANUN TEKLİFİ ESAS NUMARASI	ANDLAŞMANIN ADI
56	2/4159	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Suçla Mücadelede İş Birliği Konulu Anlaşma ve Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Suçla Mücadelede İş Birliği Konulu Anlaşmada Yapılan Değişiklikler ve İlavelere İlişkin Protokol
57	2/4160	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İş Birliği Protokolü ve Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kolluk Eğitimi İş Birliği Protokolünde Yapılan Değişiklikler ve İlaveler ile İlgili Ek Protokol
58	2/4764	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Arnavutluk Cumhuriyeti Bakanlar Konseyi Arasında Kolluk Eğitimi ve Öğretimi İşbirliği Mutabakat Zaptı
59	2/3742	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kosta Rika Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Psikotrop ve Uyuşturucu Maddelerin Uluslararası Kaçakçılığına Karşı Mücadelede İşbirliği Anlaşması ve Notalar
60	2/4966	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cezayir Demokratik Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sınır aşan Organize Suçlarla Mücadele Alanında İşbirliği Anlaşması
61	2/4738	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Romanya Hükümeti Arasında Uygun Görülen Alanlarda Gerçekleştirilecek Projelerin Finansmanı Hakkında Anlaşma
62	2/4244	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Arnavutluk Cumhuriyeti Bakanlar Kurulu Arasında Sırtıcı Belgelerinin Karşılıklı Olarak Tanınması ve Değiştirilmesine İlişkin Anlaşma ve Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notalar
63	2/4245	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Arnavutluk Cumhuriyeti Bakanlar Kurulu Arasında Türkiye-Arnavutluk Memorial Hastanesinin Geçiş Stresi Boyunca Ortak İşletilmesine İlişkin Protokol

SIRA NO.	27. DÖNEM KANUN TEKLİFİ ESAS NUMARASI	ANDLAŞMANIN ADI
64	2/4857	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Libya Devleti-Milli Birlik Hükümeti Arasında Hidrokarbonlar Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptı
65	2/3057	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti İle Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansının Özbekistan Cumhuriyeti'ndeki Faaliyeti Hakkında Anlaşma ve Notalar
66	2/1538	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Komorlar Birliği Hükümeti Arasında Teknik İşbirliği Protokolü
67	2/1584	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Uganda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kalkınma İşbirliği Anlaşması
68	2/2705	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gambiya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kalkınma İşbirliği Anlaşması ve Notalar
69	2/3542	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Namibya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kalkınma İşbirliği Anlaşması
70	2/3980	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kırgız Cumhuriyeti Bakanlar Kurulu Arasında Kültür Merkezlerinin Kurulması ve İşleyişi Hakkında Anlaşma
71	2/4912	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cezayir Demokratik Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Türkiye ve Cezayir'de Kültür Merkezleri Açılmasına ve Faaliyetine İlişkin Anlaşma
72	2/3241	30 Eylül 1957 Tarihli Tehlikeli Malların Karayolu ile Uluslararası Taşımacılığına İlişkin Avrupa Anlaşmasının (ADR) Başlığında Değişiklik Yapılmasına Dair Protokol

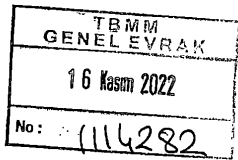
TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Gelen Kâğıtlar Listesi'nde yayımlanan 1110865 evrak numaralı "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Filistin Devleti Hükümeti Arasında Ulusal Sürücü Belgelerinin Karşılıklı Tanınması ve Değişimine İlişkin Anlaşma"nın onaylanmasının uygun bulunduğu dair kanun teklifi ve gerekçesi ekte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Mustafa ŞENTOP
Tekirdağ Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	İçişleri
Esas Komisyon	Dışişleri
Tarih: 21 Kasım 2022	Esas No: 2/4739

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE FİLİSTİN DEVLETİ HÜKÜMETİ
ARASINDA ULUSAL SÜRÜCÜ BELGELERİNİN KARŞILIKLI TANINMASI VE
DEĞİŞİMİNE İLİŞKİN ANLAŞMANIN ONAYLANMASININ UYGUN
BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- (1) 24 Mayıs 2022 tarihinde Ramallah'ta imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Filistin Devleti Hükümeti Arasında Ulusal Sürücü Belgelerinin Karşılıklı Tanınması ve Değişimine İlişkin Anlaşma"nın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

T.C. CUMHURBAŞKANLIĞI

Sayı : Z-90666677-599-117531
Konu : Anlaşma

9 Kasım 2022

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

24 Mayıs 2022 tarihinde Ramallah'ta imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Filistin Devleti Hükümeti Arasında Ulusal Sürücü Belgelerinin Karşılıklı Tanınması ve Değişimine İlişkin Anlaşma"yı Anayasanın 90 ıncı maddesi gereğince onaylanması uygun bulunmak üzere ilişikte bilgilerinize sunarım.

Recep Tayyip ERDOĞAN
Cumhurbaşkanı

Ek:

- 1- Anlaşma (Türkçe, Arapça, İngilizce)
- 2- Genel Gerekeçe

T B M M KANUNLAR ve KARARLAR BSK.LTÇİ
1 0 Kasım 2022
Numara:

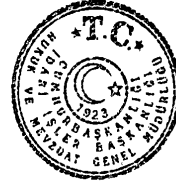
T B M M GENEL EVRAK
1 0 Kasım 2022
No: 1110865

GENEL GEREKÇE

13/10/1983 tarihli ve 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 39 uncu maddesi ve Karayolları Trafik Yönetmeliğinin 88 inci maddesi uyarınca; yabancı ülkeler tarafından düzenlenen sürücü belgeleri ile Türk vatandaşları iki yıl, yabancı kişiler ise altı ay süre ile ülkemizde araç kullanabilmektedir. Bu sürenin sonunda ülkemizde araç kullanılabilmesi için yabancı sürücü belgesinin ülkemiz sürücü belgesi ile değiştirilmesi gerekmektedir.

Ülkemiz ve Filistin Devleti'nin de tarafı olduğu Uluslararası Karayolu Trafik Konvansiyonuna dâhil ülkelerden alınan sürücü belgelerinin ülkemiz sürücü belgesi ile değiştirilmesi için müracaat eden kişilere motorlu bisiklet, motosiklet, lastik tekerlekli traktör, iş makinesi veya otomobil cinsi araçları kullanmak üzere verilen sürücü belgeleri muadili olan ülkemiz sürücü belgeleriyle, bu sınıfların dışında kalan araçları kullanmak üzere verilen sürücü belgeleri ülkemiz B sınıfı sürücü belgesi ile değiştirilmektedir.

Bu itibarla "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Filistin Devleti Hükümeti Arasında Ulusal Sürücü Belgelerinin Karşılıklı Tanınması ve Değişimine İlişkin Anlaşma" 24 Mayıs 2022 tarihinde Ramallah'ta imzalanmıştır. Bahse konu Anlaşma ile taraflardan birinin yetkili makamlarınca tanzim edilmiş sürücü belgelerinin ikamet edilen diğer tarafın yetkili makamlarınca tanınması ve sürücü belgelerinin değiştirilmesine ilişkin usul ve esaslar düzenlenmiştir.

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE FİLİSTİN
DEVLETİ HÜKÜMETİ ARASINDA ULUSAL SÜRÜCÜ
BELGELERİNİN KARŞILIKLI TANINMASI VE
DEĞİŞİMİNE İLİŞKİN
ANLAŞMA**

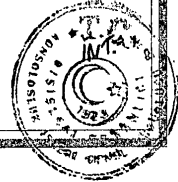
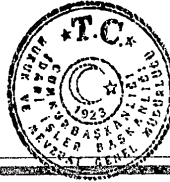
Bundan böyle “Taraf ülkeler” olarak anılacak olan Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Filistin Devleti Hükümeti kararıyla trafiğini güvenli kılmak ve geliştirmek amacıyla ülkelerinde düzenlenen sürücü belgelerinin karşılıklı olarak tanınması ve değiştirilmesi adına, Taraf ülkeler arasındaki ikili ilişkilerin desteklenmesi ve ilerletilmesi ile işbirliği çerçevelerinin güçlendirilmesi ve geliştirilmesi gerektiğine inanarak, kendi ülkelerinde yürürlükte olan ulusal mevzuat, kural ve talimatlara uygun olarak işbu Anlaşmayı imzalamayı kabul ederler.

**MADDE 1:
Anlaşmanın Kapsamı**

1. Taraf ülkeler, kendi sınırları dâhilinde ikamet izni sahibi diğer taraf ülke vatandaşları için taraf ülkelerin yetkili makamlarınca ulusal mevzuatları uyarınca tanzim edilmiş geçici olmayan ve geçerli sürücü belgelerini karşılıklı olarak tanırlar.
2. Sürücü belgelerinin değişimi için başvuran kişiler, Taraf ülkelerin belgeyi vermeye yetkili makamları tarafından yapılan pratik ve teorik sınavlardan muaf tutulur.
3. Taraf ülkelerin yetkili makamlarınca düzenlenen sürücü belgeleri, her iki taraf ülkenin de iç mevzuat hükümlerine uygun olmalıdır.

**MADDE 2:
Sürücü Belgesinin Değişimine İlişkin Şartlar**

1. Başvuru sahibinin ikamet izni olmalıdır.
2. Değişimi yapılacak sürücü belgesi geçerli olmalı ve değiştirme talebinde bulunan kişinin yaşı, değişimi yapan Taraf ülkenin yürürlükte olan yasalarına uygun olmalıdır.
3. Değişimi yapılacak sürücü belgesi, onaylanmış örneklerle göre olmalıdır.
4. Sürücü belgesini değiştirmek isteyen kişi, sürücü belgesinin değişimin yapılacağı Taraf ülkenin resmi dilinde yapılmış usulüne uygun onaylı çevirisini ibraz eder.

5. Başvuru sahibi, değişim için başvurulana sınıfların/alt sınıfların motorlu aracını sürmek için gerekli sağlık koşullarına sahip olduğunu gösterir belgeyi ibraz eder.
6. Değiştirilen sürücü belgesi, karşı tarafın yetkili makamlarına diplomatik yollarla iade edilir.
7. Bunlara ek olarak sürücü belgesi sahibi, değişimin yapılacağı Taraf ülkenin mevzuatında öngörölen diğer koşulları sağlar ve yerine getirir.

MADDE 3:
Sürücü Belgelerinin Değiştirilmesi

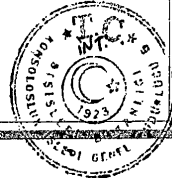
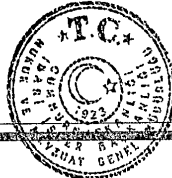
1. Sürücü belgesinin değişimini gerçekleştirecek Taraf ülkenin yetkili makamı, sürücü belgesinin geçerliliği ve doğruluğu hakkında bilgi verilmesi hususunda diplomatik yollarla talepte bulunur, bahse konu sürücü belgesinin geçersizliğine ilişkin bir bilgi gelmesi durumunda sürücü belgesinin değişimini reddeder.
2. Taraf ülkelerde düzenlenen sürücü belgelerinin değişimi esnasında Taraf ülkelerin mevzuatında bulunan sürücü belgeleri sınıfları/alt sınıfları arasındaki denklik, işbu Anlaşmanın ekinde yer alan eşdeğerlik tablolarına göre sağlanır.

MADDE 4:
Anlaşmanın Gözden Geçirilmesi ve Hukuki Açıda Uygunluğu

1. İşbu Anlaşmanın içeriği, her iki Taraf ülkenin yasa ve yönetmeliklerine uygun şekilde uygulanır.
2. İşbu Anlaşmanın yorumlanmasından veya uygulanmasından doğan herhangi bir uyuşmazlık, Taraf ülkeler arasında yapılacak istişareler ve müzakereler yoluyla dostane biçimde çözülecektir.

MADDE 5:
Bilgi Paylaşımı

1. Taraf ülkeler, geçerli sürücü belgesi örneklerini karşılıklı olarak paylaşır.
2. Taraf ülkeler, anlaşma eklerinde yer verilen tablolar, listeler ve sürücü belgesi örneklerinde farklılıklar öngören mevzuat değişiklikleri olması durumunda bu hususta karşı tarafı ivedilikle bilgilendirir.
3. Taraf ülkeler; yetkili makamının adı, yetkilileri ya da adresi hususunda değişiklik olması durumunda ivedilikle karşı tarafı bu hususta bilgilendirir.

4. Taraf ülkeler, işbu Anlaşmada belirtilen amaçlar dışında aralarında alınıp verilen bilgi ve belgeleri kullanmamayı ve bahse konu bilgi ve belgeleri sunan tarafın yazılı onayı olmadan üçüncü bir tarafla paylaşmamayı taahhüt eder. İşbu hüküm, Anlaşmanın bitiminden veya süresinin dolmasından sonra bile yürürlükte kalır.

MADDE 6:
Anlaşmanın İhlali

Taraf ülkelerden biri, işbu Anlaşmanın şartlarını ihlal ederse diğer taraf yazılı bir beyanda bulunabilir ve ilgili taraf kusurun nedenlerini en kısa sürede düzeltir.

MADDE 7:
Anlaşmanın Uygulanması İçin Yetkilendirilen Makamlar

İşbu Anlaşmanın uygulanması için yetkilendirilen makamlar:

- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti için İçişleri Bakanlığı Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü;
- Filistin Devleti Hükümeti için Ulaştırma Bakanlığı.

MADDE 8:
Üçüncü Ülkeden Alınan Sürücü Belgeleri

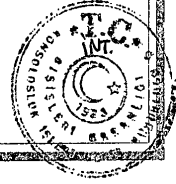
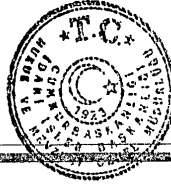
İşbu Anlaşma üçüncü bir ülkeden alınarak Taraf ülkelerden biri tarafından değişimi yapılmış sürücü belgelerine uygulanmaz.

MADDE 9:
Uluslararası Yükümlülükler

İşbu Anlaşmanın hükümleri, Taraf ülkelerin uluslararası konvansiyonlar, anlaşmalar ve bunlar için uygulanabilir mevzuatlar dâhilindeki haklarını ya da yükümlülüklerini etkilemez.

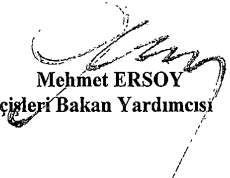
MADDE 10:
Anlaşmanın Yürürlüğe Girmesi, Süresi ve Feshi

1. İşbu Anlaşma, Taraf ülkelerin Anlaşmanın yürürlüğe girmesi için gerekli iç yasal usullerinin tamamlandığını birbirlerine diplomatik yollarla bildirdikleri son yazılı bildirimin alındığı tarihten altmış (60) gün sonra yürürlüğe girer.
2. Taraf ülkeler arasında yazılı mutabakat sağlanmadıkça işbu Anlaşmanın herhangi bir maddesi değiştirilemez, silinemez veya Anlaşmaya yeni bir madde eklenemez.

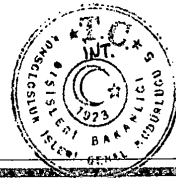
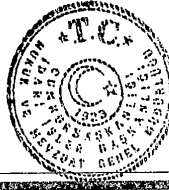
3. İşbu Anlaşma, Taraf ülkelerin karşılıklı yazılı rızalarıyla her zaman değiştirilebilir. Değişiklikler bu maddenin 1 inci fıkrasında öngörülen usule uygun şekilde yürürlüğe girer.
4. İşbu Anlaşma, beş (5) yıllık süre için yürürlükte kalır.
5. İşbu Anlaşma, Taraf ülkelerden biri Anlaşmayı sona erdirmeye niyetini diğer tarafa diplomatik yollarla yazılı olarak bildirmediği takdirde, beş (5) yıllık süreler için kendiliğinden uzar.
6. Taraf ülkelerden her biri diğer tarafa herhangi bir zamanda niyetini diplomatik yollarla yazılı olarak bildirerek işbu Anlaşmayı sona erdirebilir. Bu durumda Anlaşma, yazılı bildirimin alındığı tarihten altı (6) ay sonra sona erdirilmiş olur.
7. İşbu Anlaşma 24/05/2022 tarihinde Ramallah'ta Türkçe, Arapça ve İngilizce dillerinde ikişer orijinal nüsha halinde imzalanmış olup tüm metinler aynı derecede geçerlidir. Yorumlamada herhangi bir uyuşmazlık olması durumunda İngilizce metin esas alınır.

**TÜRKİYE
CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ADINA**

Mehmet ERSOY
İçişleri Bakan Yardımcısı

**FİLİSTİN DEVLETİ
HÜKÜMETİ ADINA**

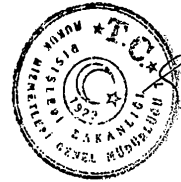

Ammar YASSIN
Ulaştırma Bakan Yardımcısı

EK-1-A

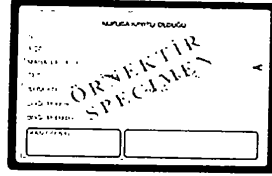
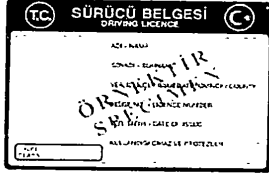
**01/01/2016 TARİHİNDEN ÖNCE DÜZENLENEN TÜRKİYE CUMHURİYETİ
SÜRÜCÜ BELGESİ SINIFLARI VE BELGE SAHİBİNİN KULLANMAYA
YETKİLİ OLDUĞU ARAÇLAR**

A1 (motorlu bisiklet)
A2 (motorlu bisiklet, motosiklet)
B (lastik tekerlekli traktör, otomobil, minibüs, kamyonet)
C (lastik tekerlekli traktör, otomobil, minibüs, kamyonet ve kamyon)
D (lastik tekerlekli traktör, otomobil, minibüs, kamyonet, kamyon ve çekici)
E 27/04/1997 tarihinden önce verilenler (lastik tekerlekli traktör, otomobil, minibüs, kamyonet, kamyon, çekici ve otobüs)
E 27/04/1997 tarihinden sonra verilenler (lastik tekerlekli traktör, otomobil, minibüs, kamyonet, kamyon ve otobüs)
F (lastik tekerlekli traktör)
G (karayolunda iş makinesi kullanacak olanlar)
H (Özel tertibatlı otomobil ve motosiklet cinsi engelli aracı kullanacak olan sürücüler)

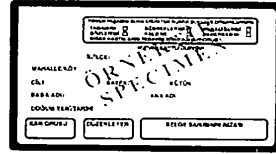
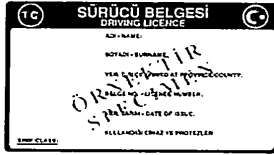

**01.01.2016 TARİHİNDEN ÖNCE DÜZENLENEN
TÜRK SÜRÜCÜ BELGESİ ÖRNEKLERİ**

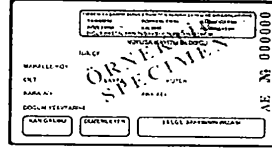
18.07.1997 tarihinden önce düzenlenen sürücü belgesi:

18.07.1997 tarihinden sonra düzenlenen sürücü belgesi:

11.12.2007 tarihinden itibaren düzenlenen sürücü belgesi:

ESKİ TİP SÜRÜCÜ BELGESİ GÜVENLİK ÖZELLİKLERİ

AE serisinden önce düzenlenen sürücü belgelerinde sahteciliği önlemek için, laminatör cihazı ile sıkıştırılmış fotoğraf üzerinde sürücü belgesi düzenlemeye yetkili kurumun (T.C.İÇİŞLERİ BAKANLIĞI EMNİYET GN.MD.LÜĞÜ) soğuk mührü bulunmaktadır.

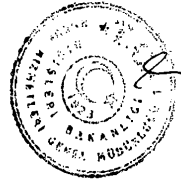
AE serisinden itibaren sürücü belgelerinin dış çerçevesinde mikro yazılım kullanılmakta ve dış laminasyon folyosuna U.V. ışığı altında bakıldığında Anıtkabir resmi ve "Türkiye Cumhuriyeti" yazısı görülmektedir.

11.12.2007 tarihinden itibaren düzenlenen sürücü belgelerinin ön kısmında "ADI" kısmının karşısına T.C. kimlik numarası yazılmaya başlanmıştır. Sürücü belgesi üzerinde T.C. kimlik numaraları yazılı olmayan sürücü belgeleri de geçerlidir.

**01/01/2016 TARİHİNDEN SONRA DÜZENLENEN TÜRKİYE CUMHURİYETİ
SÜRÜCÜ BELGESİ SINIFLARI VE BELGE SAHİBİNİN KULLANMAYA
YETKİLİ OLDUĞU ARAÇLAR**

M sınıfı sürücü belgesi iki, üç ve dört tekerlekli motorlu bisikletleri (moped) kullanacaklara verilir.
A1 sınıfı sürücü belgesi silindir hacmi 125 santimetreküpü, gücü 11 kilovatt ve gücünün ağırlığına oranı 0,1'i geçmeyen, sepelli veya sepetsiz iki tekerlekli motosikletler ile gücü 15 kilovattı geçmeyen üç tekerlekli motosikletleri kullanacaklara verilir.
A2 sınıfı sürücü belgesi gücü 35 kilovatt ve gücünün ağırlığına oranı 0,2'yi geçmeyen, sepelli veya sepetsiz iki tekerlekli motosikletler ile gücü 15 kilovattı geçmeyen üç tekerlekli motosikletleri kullanacaklara verilir.
A sınıfı sürücü belgesi sepelli veya sepetsiz iki tekerlekli motosikletler ile gücü 15 kilovattı geçen üç tekerlekli motosikletleri kullanacaklara verilir.
B1 sınıfı sürücü belgesi net motor gücü 15 kilovatt, net ağırlığı 400 kilogramı, yük taşımacılığında kullanılanlar için ise net ağırlığı 550 kilogramı geçmeyen dört tekerlekli motosikletleri kullanacaklara verilir. Elektrik ile çalışan araçların net ağırlıklarının hesaplanmasında batarya ağırlıkları dikkate alınmaz.
B sınıfı sürücü belgesi otomobil ve kamyonet kullanacaklara verilir. Belge sahibi, ilgili tip onayı yönetmeliklerine aykırı olmamak ve 29/5/2013 tarihli ve 28661 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Millî Eğitim Bakanlığı Özel Motorlu Taşıt Sürücüleri Kursu Yönetmeliğinde belirtilen; eğitimi tamamlamak ya da yetenek ve davranış sınavını geçmiş olmak kaydıyla azami yüklü ağırlığı 4.250 kilograma kadar olan birleşik araçları da kullanabilir.
BE sınıfı sürücü belgesi B sınıfı sürücü belgesiyle kullanılan araçlara takılan ve azami yüklü ağırlığı 3.500 kilogramı geçmeyen römork veya yarı römork içeren birleşik araçları kullanacaklara verilir.
C1 sınıfı sürücü belgesi azami yüklü ağırlığı 3.500 kilogramın üzerinde olan ve 7.500 kilogramı geçmeyen kamyon ve çekicileri kullanacaklara verilir.
C1E sınıfı sürücü belgesi C1 sınıfı sürücü belgesiyle kullanılan araçlara takılan ve azami yüklü ağırlığı 750 kilogramı geçen römork veya yarı römorktan oluşan ve katar ağırlığı 12.000 kilogramı geçmeyen birleşik araçlar ile B sınıfı sürücü belgesiyle kullanılan araçlara takılan ve azami yüklü ağırlığı 3.500 kilogramı geçen römork veya yarı römorktan oluşan ve katar ağırlığı 12.000 kilogramı geçmeyen birleşik araçları kullanacaklara verilir.
C sınıfı sürücü belgesi kamyon ve çekici kullanacaklara verilir.
CE sınıfı sürücü belgesi C sınıfı sürücü belgesiyle kullanılan araçlara takılan ve azami yüklü ağırlığı 750 kilogramı geçen römork veya yarı römorktan oluşan birleşik araçları kullanacaklara verilir.
D1 sınıfı sürücü belgesi minibüs kullanacaklara verilir.
D1E sınıfı sürücü belgesi D1 sınıfı sürücü belgesiyle kullanılan araçlara takılan ve azami yüklü ağırlığı 750 kilogramı geçen römorktan oluşan birleşik araçları kullanacaklara verilir.
D sınıfı sürücü belgesi minibüs ve otobüs kullanacaklara verilir.
DE sınıfı sürücü belgesi; D sınıfı sürücü belgesiyle kullanılan araçlara takılan ve azami yüklü ağırlığı 750 kilogramı geçen römorktan oluşan birleşik araçları kullanacaklara verilir.
F sınıfı sürücü belgesi lastik tekerlekli traktör kullanacaklara verilir.
G sınıfı sürücü belgesi iş makinesi türündeki motorlu araçları kullanacaklara verilir.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ SÜRÜCÜ BELGELERİ İLE KULLANILAN ARAÇLARIN TANIMLARI

Otomobil: Yapısı itibarıyla, sürücüsü dahil en fazla dokuz oturma yeri olan ve insan taşımak için imal edilmiş bulunan motorlu taşıttır.

Kamyonet: Azami yüklü ağırlığı 3.500 kilogramı geçmeyen ve yük taşımak için imal edilmiş motorlu taşıttır. Sürücü ve yanındaki oturma yerleri dışında başka oturma yeri de bulunabilen, sürücü bölümü gövde ile birleşik kamyonetlere panelvan denir.

Kamyon: İzin verilebilen azami yüklü ağırlığı 3500 Kg'dan fazla olan ve yük taşımak için imal edilmiş motorlu taşıttır.

Otobüs: Yolcu taşımada kullanılan, sürücüsü dahil dokuzdan fazla oturma yeri olan motorlu taşıttır. Trolleybüsler de bu sınıfa dahildir. Sürücüsü dahil oturma yeri on yediyi aşmayan otobüslere minibüs denir.

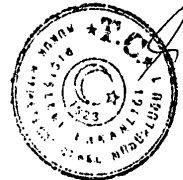
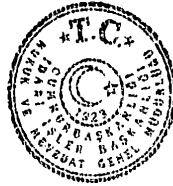
Cekici: Römork ve yarı römorkları çekmek için imal edilmiş olan ve yük taşımayan motorlu taşıttır.

Motosiklet: Azami tasarım hızı 45 km/saatten ve/veya silindir kapasitesi 50 santimetreküpten fazla olan sepetli veya sepetsiz iki veya üç tekerlekli motorlu taşıtlar ve net motor gücü 15 kilovattı, net ağırlığı 400 kilogramı, yük taşımada kullanılanlar için ise net ağırlığı 550 kilogramı aşmayan dört tekerlekli motorlu taşıtlardır. Elektrik ile çalışanların net ağırlıklarının hesaplanmasında batarya ağırlıkları dikkate alınmaz. Bunlardan karoseri yük taşıyabilecek şekilde sandıklı veya özel biçimde yapılmış olan ve yolcu taşımalarında kullanılmayan üç tekerlekli motosikletlere yük motosikleti (tripörtör) denir.

Motorlu bisiklet: Azami hızı saatte 45 kilometreyi, içten yanmalı motorlu ise silindir hacmi 50 santimetreküpü, elektrik motorlu ise azami sürekli nominal güç çıkışı 4 kilovattı geçmeyen iki veya üç tekerlekli taşıtlar ile aynı özelliklere sahip net ağırlığı 350 kilogramı aşmayan dört tekerlekli motorlu taşıtlardır. Elektrik ile çalışanların net ağırlıklarının hesaplanmasında batarya ağırlıkları dikkate alınmaz.

Lastik tekerlekli traktör: Belirli şartlarda römork ve yarı römork çekebilen, ancak ticari amaçla taşımada kullanılmayan tarım araçlarıdır.

İş makineleri: Yol inşaat makineleri ile benzeri tarım, sanayi, bayındırlık, milli savunma ile çeşitli kuruluşların iş ve hizmetlerinde kullanılan; iş amacına göre üzerine çeşitli ekipmanlar monte edilmiş; karayolunda insan, hayvan, yük taşımada kullanılmayan motorlu araçlardır.

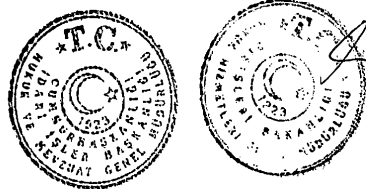

TÜRKİYE CUMHURİYETİ SÜRÜCÜ BELGESİ
GÜVENLİK UNSURLARI

ÖN YÜZ GÖRÜNÜMÜ

- 1- UV'ye hassas mürekkeple özel desen. Mavi kare içerisinde TR yazısı;
- 2- TÜRKİYE CUMHURİYETİ mikro yazısının rölyef olarak kullanımı;
- 3- Lazer oyma tekniği ile kişiselleştirilmiş siyah-beyaz fotoğraf. Fotoğrafın olduğu arka planda yer alarak devamlılık gösteren zemin baskısı ve fotoğraf üzerinde yazı (IPI);
- 4- Belge sahibinin imzası;
- 5- Fotoğraf üzerinde oynanmasına ve kopyalanmasına karşı koruyucu optik değişken eleman (OVD);
- 6- AB ülkeleri dillerinde Sürücü Belgesi yazıları;
- 7- UV'ye hassas mürekkeple Türk Bayrağı;
- 8- Tarama, baskı ya da kopyalama yoluyla taklit edilmesinin güçleştirilmesi için guilloche (gloş) desenler;
- 9- Serigrafi tekniği ile yerleştirilen optik değişken mürekkepli (OVI) araç figürü;
- 10- Gökkuşakı baskı ile aynı renk ünitesinde 2 rengin birden basılması ve iki rengin bir çizgi üzerinde renk geçişinin sağlanması.

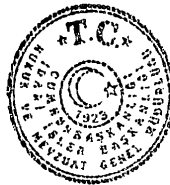

TÜRKİYE CUMHURİYETİ SÜRÜCÜ BELGESİ
GÜVENLİK UNSURLARI

ARKA YÜZ GÖRÜNÜM

13.	A Rh +	9.	10.	11.	12.	
		M				
		A1				
		A2				
		A	01.01.18	01.01.26		
		B1				
		B	01.01.18	01.01.26		
		C1				
		C	01.01.18	01.01.21		
		D1				
		D				
		BE				
		C1E				
		CE				
		D1E	01.01.18	01.01.21		
		DE				
		F				
		G				
12.		00000000				

- 1- Tarama, baskı ya da kopyalama yoluyla taklit edilmesinin güçleştirilmesi için rozet vektör;
- 2- 2D barkod (kare barkod) Kod içeriği: T.C. Kimlik Numarası, Sürücü Sicil Numarası;
- 3- Tarama, baskı ya da kopyalama yoluyla taklit edilmesinin güçleştirilmesi için guilloche (gloş) desenler;
- 4- Ofset baskı tekniği ile sabit ay yıldız figürü (ICI);
- 5- UV'ye hassas mürekkeple ÖZEL DESEN Trafik levha örnekleri;
- 6- Gökkuşakı baskı ile aynı renk ünitesinde 2 rengin birden basılması ve iki rengin bir çizgi üzerinde renk geçişinin sağlanması.

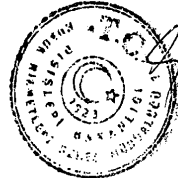
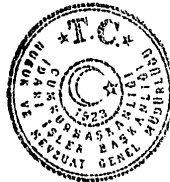

**FİLİSTİN DEVLETİ SÜRÜCÜ BELGELERİ SINIFLARI VE İLGİLİ SINIFIN
KULLANMAYA YETKİLİ OLDUĞU ARAÇLARIN TÜRLERİ VE ÖZELLİKLERİ**

Birincisi: Sürücü belgeleri, 123. maddesi hükümleri başta olmak üzere, 2000 tarihli ve 5 sayılı Trafik Kanunu ve bu kanunun idari düzenlemeleri uyarınca verilir.

İkincisi: Sürücü belgesi sınıfları ve ilgili belgeye sahip kişilerin kullanmaya yetkili olduğu araçlar. Söz konusu sınıflar:

1. A2 sınıf sürücü belgesi: 50 cm³'e kadar motor gücüne sahip motosiklet türünden motorlu araç ruhsatı.
2. A1 sınıf sürücü belgesi: Yukarıda birinci paragrafta sayılanlara ek olarak, 500 cm³'e kadar motor gücüne sahip olan, üç tekerleği ya da sepeti bulunan motosiklet türünden motorlu araç sürmeye yarayan sürücü belgesi.
3. A sınıf sürücü belgesi: Yukarıda birinci ve ikinci paragraflarda sayılanlara ek olarak, 500 cm³'e kadar motor gücüne sahip olan motosiklet türünden araçlar için sürücü belgesi.
4. I sınıf sürücü belgesi: Traktör ve hareketli makineler için sürücü belgesi.
5. B sınıf sürücü belgesi: Aşağıda sayılan motorlu araç türlerini sürmeye yarayan sürücü belgesi:
 - a. Koltuk sayısı sürücü hariç yediyi geçmeyen özel araçlar.
 - b. Toplam ağırlığı 4000 kg'ı geçmeyen ticari araçlar. Yolcu taşımada kullanılıyorsa koltuk sayısı sürücü hariç yediyi geçmez.
 - c. Hareketli makineler.
 - d. Sürücü belgesi sahibi, işbu fıkra kapsamında, bu maddenin 5. fıkrasının (b) bendinde tanımlanan şekilde araç kullanma hakkına sahiptir ve söz konusu araca römork takılı olması halinde römorkun izin verilen toplam ağırlığı 1500 kg'ı geçmez.
 - e. Aracın izin verilen toplam ağırlığının 4000 kg'ı geçmemesi ve Yönetmeliğin 4. maddesinin (g) bendi uyarınca belge sahibine izin verilmiş olması şartıyla ambulans, itfaiye aracı, kurtarma aracı ve belgeyi düzenleyen makam tarafından güvenlik aracı olarak onaylanmış her türlü diğer araç.
6. C1 sınıf sürücü belgesi: Aşağıda sayılan motorlu araç türlerini sürmeye yarayan sürücü belgesi:
 - a. Toplam ağırlığı 14.999 kg'a kadar olan ticari araç ve iş araları; araca römork takılı olması halinde römorkun toplam ağırlığı 4000 kg'ı geçmez.
 - b. İşbu maddenin beşinci fıkrasında sayılan araçlar; yolcu taşımada kullanılıyorsa yolcu sayısı sürücü hariç on biri geçmez.

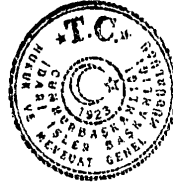
- c. Belirtilen aynı koşulları taşımak ve izin verilen toplam ağırlığın 14.999 kg'ı geçmemesi şartıyla Beşinci Fıkranın (H) Bendinde sayılan araçlar.
7. C sınıfı sürücü belgesi: Toplam ağırlığı 14.999 kg'dan fazla olan ticari ve iş araçları ile işbu maddenin altıncı fıkrasında belirtilen araçları kullanmaya yarayan belge.
8. E sınıfı sürücü belgesi: Aşağıda sayılan motorlu araç türlerini sürmeye yarayan sürücü belgesi:
- a. Römorklu olsa dahi toplam ağırlığı 4000 kg'dan fazla olan ticari araçlar.
- b. İşbu maddenin yedinci fıkrasında belirtilen araçlar.
9. D1 sınıfı sürücü belgesi: Aşağıda sayılan motorlu araç türlerini sürmeye yarayan sürücü belgesi:
- a. Taksiler.
- b. İşbu maddenin beşinci fıkrasında belirtilen araçlar.
10. D sınıfı sürücü belgesi: Aşağıda sayılan motorlu araç türlerini sürmeye yarayan sürücü belgesi:
- a. Her türden otobüs.
- b. Uygun görüldüğü şekilde, yukarıda (6), (7) veya (8) numaralı fıkralarda belirtilen araçlar.

Üçüncüsü: Sürücü belgesini veren makam, işbu madde uyarınca sürücü belgesi sahibi için aşağıda sağ sütunda belirtilen sürücü belgesi sınıfına karşılık gelen sol sütundaki ilgili sınıfı düzenler:

Mevcut sürücü belgesi sınıfı	Önceki sürücü belgesi sınıfı
A2	A
A1	B
A	C
I	1
B	2
C1	3
C	Ağır yük
E	4
D1	5
D	6

Dördüncüsü: Kimliği olmayanlar için sürücü belgesi:

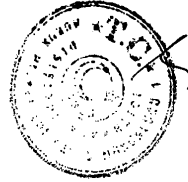
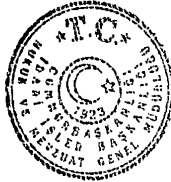
Resmi doğum sertifikası veya pasaportunda belirtilen doğum tarihine göre doğrulanmış asgari yaşı esas alınarak kimlik kartı olmayan adaylara farklı motorlu taşıtlar için sürücü belgeleri aşağıdaki esaslara göre verilir:

1. A2 sınıf sürücü belgesi, başvuru sahibinin on yedi yaşından küçük olması halinde vasisinin muvafakatini vermesi şartıyla on altı yaşını doldurmuş kişilere verilir.
2. A1 sınıf sürücü belgesi, on yedi yaşını doldurmuş kişilere verilir.
3. A sınıf sürücü belgesi, yirmi bir yaşını doldurmuş kişilere verilir.
4. I sınıf sürücü belgesi, on altı yaşını doldurmuş kişilere verilir.
5. B sınıf sürücü belgesi, on yedi yaş altı ayı doldurmuş kişilere verilir.
6. C1 sınıf sürücü belgesi, on sekiz yaşını doldurmuş kişilere verilir.
7. C sınıf sürücü belgesi, on dokuz yaşını doldurmuş kişilere verilir.
8. E sınıf sürücü belgesi, yirmi yaşını doldurmuş kişilere verilir.
9. D1 ve D sınıf sürücü belgesi, yirmi bir yaşını doldurmuş kişilere verilir.
10. Ambulans, itfaiye aracı, kurtarma aracı sürücü belgeleri ise yirmi bir yaşını doldurmuş kişilere verilir.

Beşincisi: Teorik ve uygulamalı testleri geçmek

1. Sürücü belgesi makamı tarafından ilgili belge türü için belirlenen teorik ve uygulamalı sınavları geçene kadar başvuru sahibi adına hiçbir sınıf sürücü belgesi düzenlenemez.
2. İşbu maddenin birinci fıkrasına tabi olarak, aşağıdaki koşullar sağlanmadığı müddetçe başvuru sahibi adına aşağıda belirtilen sınıflardan herhangi biri için sürücü belgesi düzenlenemez:
 - a. A sınıf sürücü belgesi: Başvuru sahibi (21) yaşını doldurmuş ve başvuru tarihinden en az bir yıl önce (A1) sınıf sürücü belgesi almış olmalıdır.
 - b. I sınıf sürücü belgesi: Başvuru sahibi, sürücü belgesini veren makam tarafından onaylanmış mesleki eğitim merkezlerinin birinde hazırlanan programa göre traktör sürme ile ilgili teorik ve uygulamalı kursu başarıyla geçmiş olmalıdır.
 - c. C sınıf sürücü belgesi: Başvuru sahibi, başvuru tarihinden en az bir yıl önce (C1) sınıf sürücü belgesi almış olmalıdır. Ayrıca, başvuru sahibi akademik yeterlilik açısından en az ilkökul beşinci sınıf düzeyinde olmalı ve sürücü belgesini veren makamın onayladığı mesleki eğitim merkezlerinin birinde hazırlanan programa göre ağır vasıta kullanma teorik dersini başarı ile geçmelidir.
 - d. E sınıf sürücü belgesi: Başvuru sahibi, başvuru tarihinden en az bir yıl önce (C) sınıf sürücü belgesi almış olmalıdır. Ayrıca işbu maddenin (c) bendinde belirtilen teorik dersi başarı ile geçmiş olmalıdır.
 - e. D1 sınıf sürücü belgesi: Başvuru sahibi aşağıdaki şartları taşımalıdır:
 1. Başvuru sahibi, başvuru tarihinden en az iki yıl önce (B) ve (C1) sınıf

sürücü belgesi almış olmalıdır.

2. Başvuru sahibi bölgede ikamet ediyor olmalıdır.
 3. Başvuru sahibi sekiz yıl okulda başarıyla okumuş olmalıdır.
 4. Başvuru sahibi iyi ahlaklı olmalıdır.
 5. Başvuru sahibinin sürücü belgesine başvurunun yapılmasından önceki iki yıl boyunca el konulmamış olmalıdır veya icranın ertelenmesi halinde erteleme süresinin dolmamış olması gerekir.
 6. Başvuru sahibi, belgeyi veren makam tarafından yürütülen yetenek sınavını başarıyla geçmiş olmalıdır.
 7. Başvuru sahibi, sürücü belgesini veren makamın onayladığı mesleki eğitim merkezlerinin birinde hazırlanan programa göre toplu taşıma araçlarını kullanmakla ilgili teorik dersi başarı ile geçmiş olmalıdır.
- f. D sınıf sürücü belgesi: Başvuru sahibi, başvuru tarihinden en az iki yıl önce (C1 ,C,E) sınıf sürücü belgesi almış olmalıdır.
- g. Ambulans, itfaiye veya kurtarma aracı sürücü belgesi için başvuran kişi aşağıdaki şartları taşımaktadır:
1. Başvuru sahibi, başvuru tarihinden en az iki yıl önce (B) sınıf sürücü belgesi almış olmalıdır.
 2. Başvuru sahibi iyi ahlaklı olmalıdır.
 3. Başvuru sahibi en az on yıl okul okumuş olmalıdır.
 4. Başvuru sahibi, yetenek sınavını başarıyla geçmiş olmalıdır.
 5. Başvuru sahibi, sürücü belgesini veren makamın onayladığı mesleki eğitim merkezlerinin birinde hazırlanan programa göre ilgili araçların kullanımı ile ilgili teorik dersi başarı ile geçmiş olmalıdır.

EK-2-B

**FİLİSTİN DEVLETİ SÜRÜCÜ BELGESİ BİÇİMLERİ VE SINIFLARI VE İLGİLİ
SINIFIN KULLANMAYA YETKİLİ OLDUĞU ARAÇLARIN TÜRLERİ VE
ÖZELLİKLERİ**

SELP

SMART CARDS AND SOLUTIONS

PALESTINIAN DRIVING LICENSE

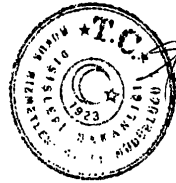
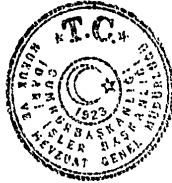
Date : 15 / 02 / 2018 - Version : 170238 G1 / F1

SELP

Akıllı Kartlar ve Çözümler

Filistin Sürücü Belgesi

Tarih: 15/02/2018 Sürüm: 170238 G1/F1

PRINTING PROOF

Overview Front / Back

SELP

Print: 120734 01 F1 C10 100%

Destination: POLESTIAN'S DRIVING LICENSE

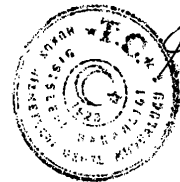
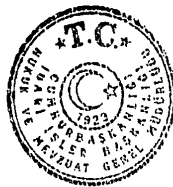
C M Y B

C B

SELMING LICENSE: 120734 01 F1 C10 100%

1. Language: English
2. A: 41.35
3. B: 41.35
4. C: 41.35
5. D: 41.35
6. E: 41.35
7. F: 41.35
8. G: 41.35
9. H: 41.35
10. I: 41.35
11. J: 41.35
12. K: 41.35
13. L: 41.35
14. M: 41.35
15. N: 41.35
16. O: 41.35
17. P: 41.35
18. Q: 41.35
19. R: 41.35
20. S: 41.35
21. T: 41.35
22. U: 41.35
23. V: 41.35
24. W: 41.35
25. X: 41.35
26. Y: 41.35
27. Z: 41.35
28. AA: 41.35
29. AB: 41.35
30. AC: 41.35
31. AD: 41.35
32. AE: 41.35
33. AF: 41.35
34. AG: 41.35
35. AH: 41.35
36. AI: 41.35
37. AJ: 41.35
38. AK: 41.35
39. AL: 41.35
40. AM: 41.35
41. AN: 41.35
42. AO: 41.35
43. AP: 41.35
44. AQ: 41.35
45. AR: 41.35
46. AS: 41.35
47. AT: 41.35
48. AU: 41.35
49. AV: 41.35
50. AW: 41.35
51. AX: 41.35
52. AY: 41.35
53. AZ: 41.35
54. BA: 41.35
55. BB: 41.35
56. BC: 41.35
57. BD: 41.35
58. BE: 41.35
59. BF: 41.35
60. BG: 41.35
61. BH: 41.35
62. BI: 41.35
63. BJ: 41.35
64. BK: 41.35
65. BL: 41.35
66. BM: 41.35
67. BN: 41.35
68. BO: 41.35
69. BP: 41.35
70. BQ: 41.35
71. BR: 41.35
72. BS: 41.35
73. BT: 41.35
74. BU: 41.35
75. BV: 41.35
76. BW: 41.35
77. BX: 41.35
78. BY: 41.35
79. BZ: 41.35
80. CA: 41.35
81. CB: 41.35
82. CC: 41.35
83. CD: 41.35
84. CE: 41.35
85. CF: 41.35
86. CG: 41.35
87. CH: 41.35
88. CI: 41.35
89. CJ: 41.35
90. CK: 41.35
91. CL: 41.35
92. CM: 41.35
93. CN: 41.35
94. CO: 41.35
95. CP: 41.35
96. CQ: 41.35
97. CR: 41.35
98. CS: 41.35
99. CT: 41.35
100. CU: 41.35
101. CV: 41.35
102. CW: 41.35
103. CX: 41.35
104. CY: 41.35
105. CZ: 41.35
106. DA: 41.35
107. DB: 41.35
108. DC: 41.35
109. DD: 41.35
110. DE: 41.35
111. DF: 41.35
112. DG: 41.35
113. DH: 41.35
114. DI: 41.35
115. DJ: 41.35
116. DK: 41.35
117. DL: 41.35
118. DM: 41.35
119. DN: 41.35
120. DO: 41.35
121. DP: 41.35
122. DQ: 41.35
123. DR: 41.35
124. DS: 41.35
125. DT: 41.35
126. DU: 41.35
127. DV: 41.35
128. DW: 41.35
129. DX: 41.35
130. DY: 41.35
131. DZ: 41.35
132. EA: 41.35
133. EB: 41.35
134. EC: 41.35
135. ED: 41.35
136. EE: 41.35
137. EF: 41.35
138. EG: 41.35
139. EH: 41.35
140. EI: 41.35
141. EJ: 41.35
142. EK: 41.35
143. EL: 41.35
144. EM: 41.35
145. EN: 41.35
146. EO: 41.35
147. EP: 41.35
148. EQ: 41.35
149. ER: 41.35
150. ES: 41.35
151. ET: 41.35
152. EU: 41.35
153. EV: 41.35
154. EW: 41.35
155. EX: 41.35
156. EY: 41.35
157. EZ: 41.35
158. FA: 41.35
159. FB: 41.35
160. FC: 41.35
161. FD: 41.35
162. FE: 41.35
163. FF: 41.35
164. FG: 41.35
165. FH: 41.35
166. FI: 41.35
167. FJ: 41.35
168. FK: 41.35
169. FL: 41.35
170. FM: 41.35
171. FN: 41.35
172. FO: 41.35
173. FP: 41.35
174. FQ: 41.35
175. FR: 41.35
176. FS: 41.35
177. FT: 41.35
178. FU: 41.35
179. FV: 41.35
180. FW: 41.35
181. FX: 41.35
182. FY: 41.35
183. FZ: 41.35
184. GA: 41.35
185. GB: 41.35
186. GC: 41.35
187. GD: 41.35
188. GE: 41.35
189. GF: 41.35
190. GG: 41.35
191. GH: 41.35
192. GI: 41.35
193. GJ: 41.35
194. GK: 41.35
195. GL: 41.35
196. GM: 41.35
197. GN: 41.35
198. GO: 41.35
199. GP: 41.35
200. GQ: 41.35
201. GR: 41.35
202. GS: 41.35
203. GT: 41.35
204. GU: 41.35
205. GV: 41.35
206. GW: 41.35
207. GX: 41.35
208. GY: 41.35
209. GZ: 41.35
210. HA: 41.35
211. HB: 41.35
212. HC: 41.35
213. HD: 41.35
214. HE: 41.35
215. HF: 41.35
216. HG: 41.35
217. HH: 41.35
218. HI: 41.35
219. HJ: 41.35
220. HK: 41.35
221. HL: 41.35
222. HM: 41.35
223. HN: 41.35
224. HO: 41.35
225. HP: 41.35
226. HQ: 41.35
227. HR: 41.35
228. HS: 41.35
229. HT: 41.35
230. HU: 41.35
231. HV: 41.35
232. HW: 41.35
233. HX: 41.35
234. HY: 41.35
235. HZ: 41.35
236. IA: 41.35
237. IB: 41.35
238. IC: 41.35
239. ID: 41.35
240. IE: 41.35
241. IF: 41.35
242. IG: 41.35
243. IH: 41.35
244. II: 41.35
245. IJ: 41.35
246. IK: 41.35
247. IL: 41.35
248. IM: 41.35
249. IN: 41.35
250. IO: 41.35
251. IP: 41.35
252. IQ: 41.35
253. IR: 41.35
254. IS: 41.35
255. IT: 41.35
256. IU: 41.35
257. IV: 41.35
258. IW: 41.35
259. IX: 41.35
260. IY: 41.35
261. IZ: 41.35
262. JA: 41.35
263. JB: 41.35
264. JC: 41.35
265. JD: 41.35
266. JE: 41.35
267. JF: 41.35
268. JG: 41.35
269. JH: 41.35
270. JI: 41.35
271. JJ: 41.35
272. JK: 41.35
273. JL: 41.35
274. JM: 41.35
275. JN: 41.35
276. JO: 41.35
277. JP: 41.35
278. JQ: 41.35
279. JR: 41.35
280. JS: 41.35
281. JT: 41.35
282. JU: 41.35
283. JV: 41.35
284. JW: 41.35
285. JX: 41.35
286. JY: 41.35
287. JZ: 41.35
288. KA: 41.35
289. KB: 41.35
290. KC: 41.35
291. KD: 41.35
292. KE: 41.35
293. KF: 41.35
294. KG: 41.35
295. KH: 41.35
296. KI: 41.35
297. KJ: 41.35
298. KK: 41.35
299. KL: 41.35
300. KM: 41.35
301. KN: 41.35
302. KO: 41.35
303. KP: 41.35
304. KQ: 41.35
305. KR: 41.35
306. KS: 41.35
307. KT: 41.35
308. KU: 41.35
309. KV: 41.35
310. KW: 41.35
311. KX: 41.35
312. KY: 41.35
313. KZ: 41.35
314. LA: 41.35
315. LB: 41.35
316. LC: 41.35
317. LD: 41.35
318. LE: 41.35
319. LF: 41.35
320. LG: 41.35
321. LH: 41.35
322. LI: 41.35
323. LJ: 41.35
324. LK: 41.35
325. LL: 41.35
326. LM: 41.35
327. LN: 41.35
328. LO: 41.35
329. LP: 41.35
330. LQ: 41.35
331. LR: 41.35
332. LS: 41.35
333. LT: 41.35
334. LU: 41.35
335. LV: 41.35
336. LW: 41.35
337. LX: 41.35
338. LY: 41.35
339. LZ: 41.35
340. MA: 41.35
341. MB: 41.35
342. MC: 41.35
343. MD: 41.35
344. ME: 41.35
345. MF: 41.35
346. MG: 41.35
347. MH: 41.35
348. MI: 41.35
349. MJ: 41.35
350. MK: 41.35
351. ML: 41.35
352. MM: 41.35
353. MN: 41.35
354. MO: 41.35
355. MP: 41.35
356. MQ: 41.35
357. MR: 41.35
358. MS: 41.35
359. MT: 41.35
360. MU: 41.35
361. MV: 41.35
362. MW: 41.35
363. MX: 41.35
364. MY: 41.35
365. MZ: 41.35
366. NA: 41.35
367. NB: 41.35
368. NC: 41.35
369. ND: 41.35
370. NE: 41.35
371. NF: 41.35
372. NG: 41.35
373. NH: 41.35
374. NI: 41.35
375. NJ: 41.35
376. NK: 41.35
377. NL: 41.35
378. NM: 41.35
379. NN: 41.35
380. NO: 41.35
381. NP: 41.35
382. NQ: 41.35
383. NR: 41.35
384. NS: 41.35
385. NT: 41.35
386. NU: 41.35
387. NV: 41.35
388. NW: 41.35
389. NX: 41.35
390. NY: 41.35
391. NZ: 41.35
392. OA: 41.35
393. OB: 41.35
394. OC: 41.35
395. OD: 41.35
396. OE: 41.35
397. OF: 41.35
398. OG: 41.35
399. OH: 41.35
400. OI: 41.35
401. OJ: 41.35
402. OK: 41.35
403. OL: 41.35
404. OM: 41.35
405. ON: 41.35
406. OO: 41.35
407. OP: 41.35
408. OQ: 41.35
409. OR: 41.35
410. OS: 41.35
411. OT: 41.35
412. OU: 41.35
413. OV: 41.35
414. OW: 41.35
415. OX: 41.35
416. OY: 41.35
417. OZ: 41.35
418. PA: 41.35
419. PB: 41.35
420. PC: 41.35
421. PD: 41.35
422. PE: 41.35
423. PF: 41.35
424. PG: 41.35
425. PH: 41.35
426. PI: 41.35
427. PJ: 41.35
428. PK: 41.35
429. PL: 41.35
430. PM: 41.35
431. PN: 41.35
432. PO: 41.35
433. PP: 41.35
434. PQ: 41.35
435. PR: 41.35
436. PS: 41.35
437. PT: 41.35
438. PU: 41.35
439. PV: 41.35
440. PW: 41.35
441. PX: 41.35
442. PY: 41.35
443. PZ: 41.35
444. QA: 41.35
445. QB: 41.35
446. QC: 41.35
447. QD: 41.35
448. QE: 41.35
449. QF: 41.35
450. QG: 41.35
451. QH: 41.35
452. QI: 41.35
453. QJ: 41.35
454. QK: 41.35
455. QL: 41.35
456. QM: 41.35
457. QN: 41.35
458. QO: 41.35
459. QP: 41.35
460. QQ: 41.35
461. QR: 41.35
462. QS: 41.35
463. QT: 41.35
464. QU: 41.35
465. QV: 41.35
466. QW: 41.35
467. QX: 41.35
468. QY: 41.35
469. QZ: 41.35
470. RA: 41.35
471. RB: 41.35
472. RC: 41.35
473. RD: 41.35
474. RE: 41.35
475. RF: 41.35
476. RG: 41.35
477. RH: 41.35
478. RI: 41.35
479. RJ: 41.35
480. RK: 41.35
481. RL: 41.35
482. RM: 41.35
483. RN: 41.35
484. RO: 41.35
485. RP: 41.35
486. RQ: 41.35
487. RR: 41.35
488. RS: 41.35
489. RT: 41.35
490. RU: 41.35
491. RV: 41.35
492. RW: 41.35
493. RX: 41.35
494. RY: 41.35
495. RZ: 41.35
496. SA: 41.35
497. SB: 41.35
498. SC: 41.35
499. SD: 41.35
500. SE: 41.35
501. SF: 41.35
502. SG: 41.35
503. SH: 41.35
504. SI: 41.35
505. SJ: 41.35
506. SK: 41.35
507. SL: 41.35
508. SM: 41.35
509. SN: 41.35
510. SO: 41.35
511. SP: 41.35
512. SQ: 41.35
513. SR: 41.35
514. SS: 41.35
515. ST: 41.35
516. SU: 41.35
517. SV: 41.35
518. SW: 41.35
519. SX: 41.35
520. SY: 41.35
521. SZ: 41.35
522. TA: 41.35
523. TB: 41.35
524. TC: 41.35
525. TD: 41.35
526. TE: 41.35
527. TF: 41.35
528. TG: 41.35
529. TH: 41.35
530. TI: 41.35
531. TJ: 41.35
532. TK: 41.35
533. TL: 41.35
534. TM: 41.35
535. TN: 41.35
536. TO: 41.35
537. TP: 41.35
538. TQ: 41.35
539. TR: 41.35
540. TS: 41.35
541. TT: 41.35
542. TU: 41.35
543. TV: 41.35
544. TW: 41.35
545. TX: 41.35
546. TY: 41.35
547. TZ: 41.35
548. UA: 41.35
549. UB: 41.35
550. UC: 41.35
551. UD: 41.35
552. UE: 41.35
553. UF: 41.35
554. UG: 41.35
555. UH: 41.35
556. UI: 41.35
557. UJ: 41.35
558. UK: 41.35
559. UL: 41.35
560. UM: 41.35
561. UN: 41.35
562. UO: 41.35
563. UP: 41.35
564. UQ: 41.35
565. UR: 41.35
566. US: 41.35
567. UT: 41.35
568. UU: 41.35
569. UV: 41.35
570. UW: 41.35
571. UX: 41.35
572. UY: 41.35
573. UZ: 41.35
574. VA: 41.35
575. VB: 41.35
576. VC: 41.35
577. VD: 41.35
578. VE: 41.35
579. VF: 41.35
580. VG: 41.35
581. VH: 41.35
582. VI: 41.35
583. VJ: 41.35
584. VK: 41.35
585. VL: 41.35
586. VM: 41.35
587. VN: 41.35
588. VO: 41.35
589. VP: 41.35
590. VQ: 41.35
591. VR: 41.35
592. VS: 41.35
593. VT: 41.35
594. VU: 41.35
595. VV: 41.35
596. VW: 41.35
597. VX: 41.35
598. VY: 41.35
599. VZ: 41.35
600. WA: 41.35
601. WB: 41.35
602. WC: 41.35
603. WD: 41.35
604. WE: 41.35
605. WF: 41.35
606. WG: 41.35
607. WH: 41.35
608. WI: 41.35
609. WJ: 41.35
610. WK: 41.35
611. WL: 41.35
612. WM: 41.35
613. WN: 41.35
614. WO: 41.35
615. WP: 41.35
616. WQ: 41.35
617. WR: 41.35
618. WS: 41.35
619. WT: 41.35
620. WU: 41.35
621. WV: 41.35
622. WW: 41.35
623. WX: 41.35
624. WY: 41.35
625. WZ: 41.35
626. XA: 41.35
627. XB: 41.35
628. XC: 41.35
629. XD: 41.35
630. XE: 41.35
631. XF: 41.35
632. XG: 41.35
633. XH: 41.35
634. XI: 41.35
635. XJ: 41.35
636. XK: 41.35
637. XL: 41.35
638. XM: 41.35
639. XN: 41.35
640. XO: 41.35
641. XP: 41.35
642. XQ: 41.35
643. XR: 41.35
644. XS: 41.35
645. XT: 41.35
646. XU: 41.35
647. XV: 41.35
648. XW: 41.35
649. XX: 41.35
650. XY: 41.35
651. XZ: 41.35
652. YA: 41.35
653. YB: 41.35
654. YC: 41.35
655. YD: 41.35
656. YE: 41.35
657. YF: 41.35
658. YG: 41.35
659. YH: 41.35
660. YI: 41.35
661. YJ: 41.35
662. YK: 41.35
663. YL: 41.35
664. YM: 41.35
665. YN: 41.35
666. YO: 41.35
667. YP: 41.35
668. YQ: 41.35
669. YR: 41.35
670. YS: 41.35
671. YT: 41.35
672. YU: 41.35
673. YV: 41.35
674. YW: 41.35
675. YX: 41.35
676. YY: 41.35
677. YZ: 41.35
678. ZA: 41.35
679. ZB: 41.35
680. ZC: 41.35
681. ZD: 41.35
682. ZE: 41.35
683. ZF: 41.35
684. ZG: 41.35
685. ZH: 41.35
686. ZI: 41.35
687. ZJ: 41.35
688. ZK: 41.35
689. ZL: 41.35
690. ZM: 41.35
691. ZN: 41.35
692. ZO: 41.35
693. ZP: 41.35
694. ZQ: 41.35
695. ZR: 41.35
696. ZS: 41.35
697. ZT: 41.35
698. ZU: 41.35
699. ZV: 41.35
700. ZW: 41.35
701. ZX: 41.35
702. ZY: 41.35
703. ZZ: 41.35

Baskı Kanıtı Ön/Arka Yüz

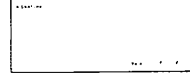
PRINTING PROOF

Ultraviolet Invisible Ink

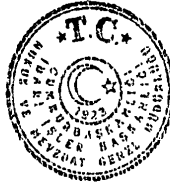
SELP

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51 52 53 54 55 56 57 58 59 60 61 62 63 64 65 66 67 68 69 70 71 72 73 74 75 76 77 78 79 80 81 82 83 84 85 86 87 88 89 90 91 92 93 94 95 96 97 98 99 100

Baskı Kanıtı Morötesi görünmez mürekkep

PRINTING PROOF

Printing Securities Overview Front

SELP

SELP

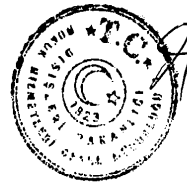
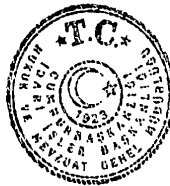
ACIKLAMA
ACIKLAMA
ACIKLAMA

ACIKLAMA
ACIKLAMA
ACIKLAMA

Baskı Kanıtı

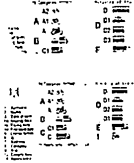
Baskı Güvenliği Ön Yüz

PRINTING PROOF

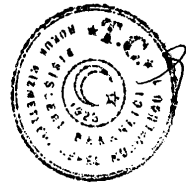
Printing Securities Overview Back

SELP

Baskı Kanıtı

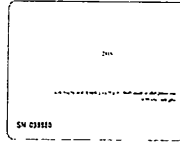
Baskı Güvenliği Arka Yüz

PRINTING PROOF

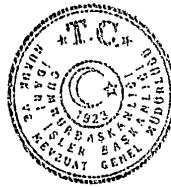
Customer Personalization Front / Back

SELP

Baskı Kanıtı

Kişiselleştirme Ön/Arka Yüz

PRINTING PROOF

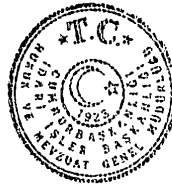
Hologram / CLI

SELP

Baskı Kanıtı

Hologram/ Komut Satırı Ara Yüzü

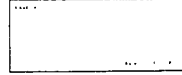
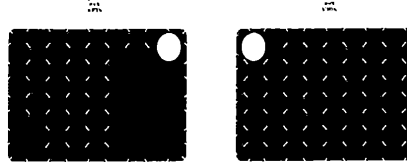

PRINTING PROOF

Transparent Features Front / Back

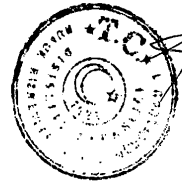
SELP

ISO 9001:2015 and ISO 14001:2015

Baskı Kanıtı

Görünmez Özellikler Ön/Arka Yüz

PRINTING PROOF

Overview Front

SELP

DRIVING LICENSE רשיון נהיגה رخصة سياقة
Palestinian Authority הרשות הפלסטינית السلطة الفلسطينية

Baskı Kanıtı Ön Yüz

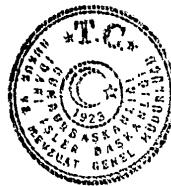

10. Categories קטגוריות		Ministry of transport	
A2		D	
A1		D1	
A		D2	
B		D3	
C1		E	
C		1	

11. Restrictions הגבלות

1. Surname
2. Name
3. Date of birth
- 4a. Issuing date
- 4b. Expiry date
- 4d. First issue date
5. License number
6. ID
7. Address
8. Category
9. B.G
10. Category date
11. Restrictions

Baskı Kanıtı Arka Yüz

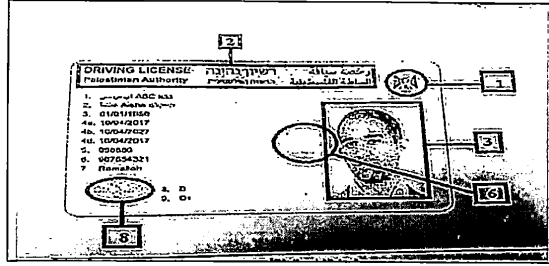
**Filistin Devleti
Ulaştırma Bakanlığı
Bilgi İşlem Genel Müdürlüğü**

No.: _____

Tarih: _____

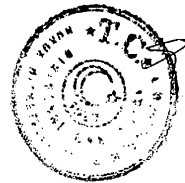
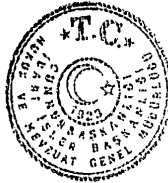
Kart görünümü ve Teknik Özellikler Taslağı

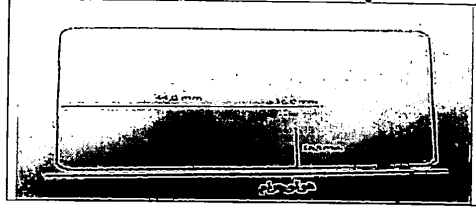
Birincisi: Kartın Ön Yüzü

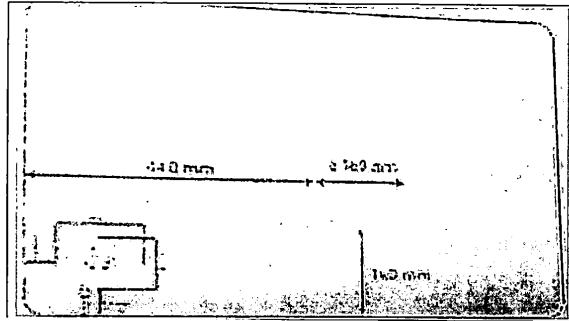
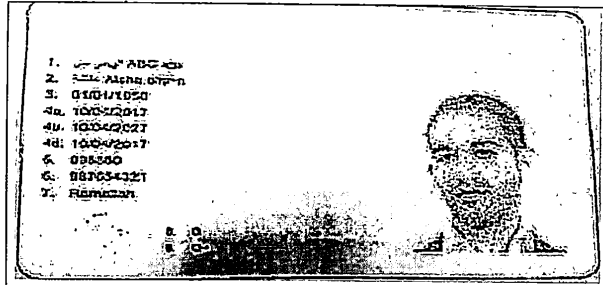
Kartın Ön Yüzü

1. Kartın sağ üst köşesinde 8 mm çapında, şeffaf, Filistin Devletinin logosu olan renkli kartal.
2. (Başlık) Filistin Devleti sürücü belgesi ve İbranice ve İngilizce dillerindeki çevirisi aynı satır seviyesinde yer almaktadır.
3. Kartın sağ tarafında k sahibinin 3 cm x 2 cm ebatlarında fotoğrafı ve harekete göre görünür olan kart seri numarası.
4. Satın alma ihalesinde görüldüğü şekliyle veriler.
5. Kartın rengi mavi-mordur (mavinin tonları).
6. İhale broşürüne göre 16 mm ölçülerinde olan hologram, zeytin ağacına gömülü Filistin kartalının bir görüntüsünü içerir.

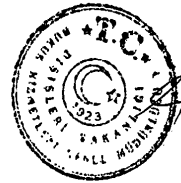
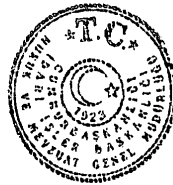

7. Teklif veya ihale broşüründe belirtilen diğer özellikler.
8. Arka alt taraftaki oval şekil (hayalet görüntü) ve belgenin ilk verililiş tarihi.

Hayalet görüntü, belge veya kimlik numarası ile yazdırılır

İkincisi: Kartın Arka Yüzü

1. Surname
2. Name
3. Date of birth
4. Issuing state
5. Expiry date
6. First issue date
7. License number
8. ID
9. Address
10. Category
11. Restrictions

12. Categories: 201002

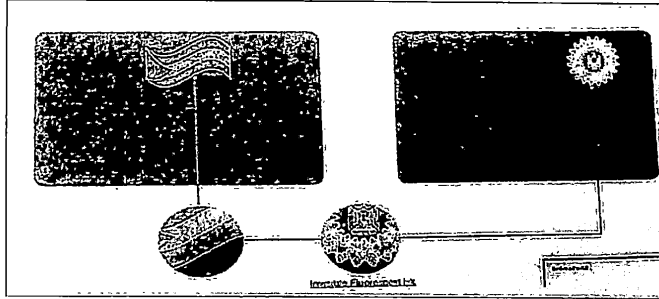
A2	01
A1	02
A	03
B	04
C	05
C1	06
C	07

13. Restrictions: 01, 02, 03, 04, 05, 06, 07, 08, 09, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100

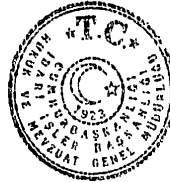
14. SN: 098880

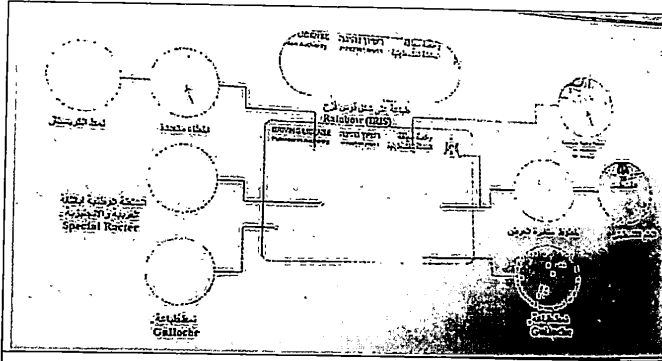
Kartın Arka Yüzü

1. Kartın seri numarası.
2. Birinci fıkrada bahsedilen kartal logosu.
3. Kartın arka yüzünün sol alt köşesinde bulunan kartın seri numarası.
4. Barkod, üretici veya tedarikçi tarafından değil, belgeyi veren makamın baskı makineleri tarafından basılacak ve belge sahibinin kimlik numarası olacaktır.
5. Kartın sağ üst tarafında Ulaştırma Bakanlığı yazısı bulunmaktadır.
6. İhale broşüründe belirtilen diğer özellikler.

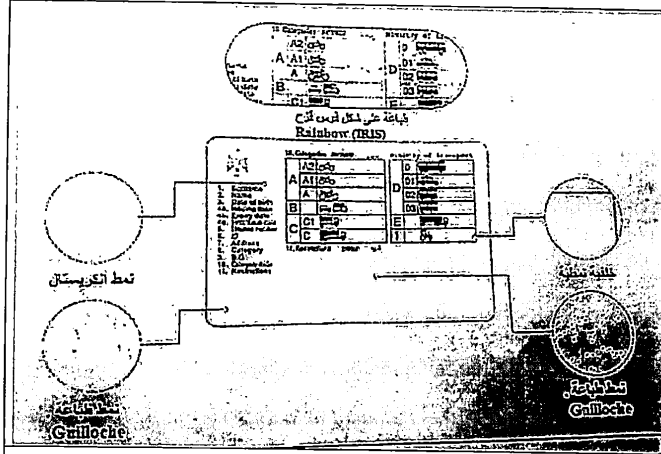

Her iki tarafta görünmez logo (UV)

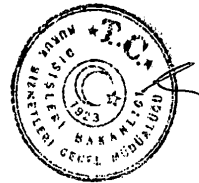
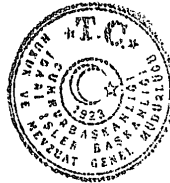

Güvenlik İşareti Ön Yüz

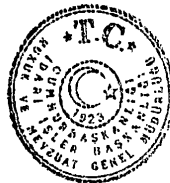

Güvenlik İşareti Arka Yüz

C M Y B				C B			
DRIVING LICENSE רשיון נהיגה رخصة سائقة				C B			
Police/Police Authority				C B			
1. Name				1. Name			
2. Date of birth				2. Date of birth			
3. Issuing date				3. Issuing date			
4. Expiry date				4. Expiry date			
5. Category				5. Category			
6. Address				6. Address			
7. Signature				7. Signature			
8. Stamp				8. Stamp			
9. Stamp				9. Stamp			
10. Stamp				10. Stamp			
11. Stamp				11. Stamp			
12. Stamp				12. Stamp			
13. Stamp				13. Stamp			
14. Stamp				14. Stamp			
15. Stamp				15. Stamp			
16. Stamp				16. Stamp			
17. Stamp				17. Stamp			
18. Stamp				18. Stamp			
19. Stamp				19. Stamp			
20. Stamp				20. Stamp			
21. Stamp				21. Stamp			
22. Stamp				22. Stamp			
23. Stamp				23. Stamp			
24. Stamp				24. Stamp			
25. Stamp				25. Stamp			
26. Stamp				26. Stamp			
27. Stamp				27. Stamp			
28. Stamp				28. Stamp			
29. Stamp				29. Stamp			
30. Stamp				30. Stamp			
31. Stamp				31. Stamp			
32. Stamp				32. Stamp			
33. Stamp				33. Stamp			
34. Stamp				34. Stamp			
35. Stamp				35. Stamp			
36. Stamp				36. Stamp			
37. Stamp				37. Stamp			
38. Stamp				38. Stamp			
39. Stamp				39. Stamp			
40. Stamp				40. Stamp			
41. Stamp				41. Stamp			
42. Stamp				42. Stamp			
43. Stamp				43. Stamp			
44. Stamp				44. Stamp			
45. Stamp				45. Stamp			
46. Stamp				46. Stamp			
47. Stamp				47. Stamp			
48. Stamp				48. Stamp			
49. Stamp				49. Stamp			
50. Stamp				50. Stamp			
51. Stamp				51. Stamp			
52. Stamp				52. Stamp			
53. Stamp				53. Stamp			
54. Stamp				54. Stamp			
55. Stamp				55. Stamp			
56. Stamp				56. Stamp			
57. Stamp				57. Stamp			
58. Stamp				58. Stamp			
59. Stamp				59. Stamp			
60. Stamp				60. Stamp			
61. Stamp				61. Stamp			
62. Stamp				62. Stamp			
63. Stamp				63. Stamp			
64. Stamp				64. Stamp			
65. Stamp				65. Stamp			
66. Stamp				66. Stamp			
67. Stamp				67. Stamp			
68. Stamp				68. Stamp			
69. Stamp				69. Stamp			
70. Stamp				70. Stamp			
71. Stamp				71. Stamp			
72. Stamp				72. Stamp			
73. Stamp				73. Stamp			
74. Stamp				74. Stamp			
75. Stamp				75. Stamp			
76. Stamp				76. Stamp			
77. Stamp				77. Stamp			
78. Stamp				78. Stamp			
79. Stamp				79. Stamp			
80. Stamp				80. Stamp			
81. Stamp				81. Stamp			
82. Stamp				82. Stamp			
83. Stamp				83. Stamp			
84. Stamp				84. Stamp			
85. Stamp				85. Stamp			
86. Stamp				86. Stamp			
87. Stamp				87. Stamp			
88. Stamp				88. Stamp			
89. Stamp				89. Stamp			
90. Stamp				90. Stamp			
91. Stamp				91. Stamp			
92. Stamp				92. Stamp			
93. Stamp				93. Stamp			
94. Stamp				94. Stamp			
95. Stamp				95. Stamp			
96. Stamp				96. Stamp			
97. Stamp				97. Stamp			
98. Stamp				98. Stamp			
99. Stamp				99. Stamp			
100. Stamp				100. Stamp			

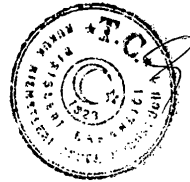
(Gökkuşağı Renk Dereceleri) Ön ve arka yüz için renk dereceleri

SÜRÜCÜ BELGELERİ DENKLİK TABLOSU
(TÜRKİYE CUMHURİYETİ TARAFINDAN DÜZENLENEN SÜRÜCÜ
BELGESİNİN FİLİSTİN DEVLETİ TARAFINDAN DÜZENLENEN EŞDEĞER
KATEGORİ/ALT KATEGORİDEKİ SÜRÜCÜ BELGESİ İLE DEĞİŞTİRİLMESİ)

TÜRKİYE (01/01/2016 tarihinden önce düzenlenen Sürücü Belgeleri)	FİLİSTİN	Açıklamalar
A1	A2	
A2	A	
B	B	
C	B C I	
D	B C I C D I	
E (27 Nisan 1997 tarihinden önce düzenlenen)	B C I C D I D	
E (27 Nisan 1997 tarihinden sonra düzenlenen)	B C I C D I D	Filistin'de E sınıfı dâhil değildir.
F	I	
G	----*	Sürücü, mobil iş makinesi türündeki araçları kullanabilir.
H	B	Türk sürücü belgesindeki kısıtlamalar göz önünde bulundurulur.

*Filistin'de sınıf karşılığı yoktur.

SÜRÜCÜ BELGELERİ DENKLİK TABLOSU
(TÜRKİYE CUMHURİYETİ TARAFINDAN DÜZENLENEN SÜRÜCÜ
BELGESİNİN FİLİSTİN DEVLETİ TARAFINDAN DÜZENLENEN EŞDEĞER
KATEGORİ/ALT KATEGORİDEKİ SÜRÜCÜ BELGESİ İLE DEĞİŞTİRİLMESİ)

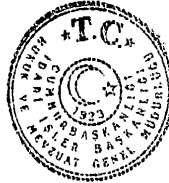
TÜRKİYE (01/01/2016 tarihinden sonra düzenlenen Sürücü Belgeleri)	FİLİSTİN	Tebdil esnasında sürücü belgesine dâhil edilecek açıklamalar
M	A2	Sürtücü, azami hızı 45 kilometre/saniyeyi geçmeyen motorlu bisiklet kullanabilir.
A1	A2	Sürtücü, silindir hacmi 125 santimetreküpü geçmeyen motosiklet kullanabilir.
A2	A1 A2	Motosikletin gücü 35 kilovattı, üç tekerlekli motosikletin gücü 15 kilovattı geçmeyecektir.
A	A A1 A2	
B1	Denklik Yok	
B	B	
C1	B C1	Sürtücü, azami ağırlığı 7.500 kilogramı geçmeyen ve römork ağırlığı 750 kilogramı geçmeyen kamyon kullanabilir.
C	B C1 C	Sürtücü, ağırlığı 750 kilogramı aşmayan römork ya da yarı römork takılı kamyon kullanabilir.
D1	B C1 D1	Sürtücü, en fazla 16 yolcu taşıyan minibüs ile azami ağırlığı 750 kilogramı geçmeyen römork ile azami ağırlığı 7.500 kilogramı geçmeyen ve azami ağırlığı 750 kilogramı geçmeyen römork takılı kamyon kullanabilir.
D	B C1 C D1 D	Sürtücü, ağırlığı 750 kilogramı aşmayan römork ya da yarı römork takılı araç kullanabilir. E sınıfına dâhil araçları sürmeye yetkili değildir.
BE	B	Sürtücü, azami ağırlığı 3.500 kilogramı geçmeyen römork veya yarı römork takılı araç kullanabilir.
C1E	B C1	Sürtücü, azami ağırlığı 7.500 kilogramı geçmeyen ve römork ağırlığı 4000 kilogramı geçmeyen kamyon kullanabilir.
CE	B C1 C E	
D1E	B C1 D1 D	Sürtücü, en fazla 16 yolcu taşıyan minibüs ile toplam ağırlığı 12.000 kilogramı geçmeyen römork içeren birleşik araçları kullanabilir.
DE	B C1 C D1 D E	
F	I	
G	----*	Sürtücü, mobil iş makinesi türündeki araçları kullanabilir.

*Filistin'de sınıf karşılığı yoktur.

SÜRÜCÜ BELGELERİ DENKLİK TABLOSU
(Filistin Devleti Tarafından Düzenlenen Sürücü Belgesinin Türkiye Cumhuriyeti
Tarafından Düzenlenen Eşdeğer Kategori/Alt Kategorideki Sürücü Belgesi ile
Değiştirilmesi)

FİLİSTİN	TÜRKİYE	Tebdil esnasında sürücü belgesine dâhil edilecek açıklamalar
A2	M, A1	Sürücü, silindır hacmi 50 santimetreküpü geçmeyen motosiklet kullanabilir.
A1	M A1 A2 A	Sürücü, silindır hacmi 500 santimetreküpü ve gücü 35 kilovattı geçmeyen motosiklet ile gücü 15 kilovattı geçmeyen üç tekerlekli motosiklet kullanabilir.
A	A A1 A2	
I	M F	
B	M B B1 F	Sürücü, ağırlığı 4000 kilogramı aşmayan araç kullanabilir.
C1	M B B1 F C C1 C1E	Sürücü, ağırlığı 15000 kilogramı aşmayan kamyon ile ağırlığı 4000 kg aşmayan römork ile kendisi hariç 11 yolcu taşıyabilen araç kullanabilir.
C	M B B1 F C C1 C1E CE	Sürücü, takılı römork ağırlığı 4000 kg aşmayan kamyon ile kendisi hariç 11 yolcu taşıyabilen araç kullanabilir.
E	M B B1 F C C1 C1E CE	Sürücü, kendisi hariç 11 yolcu taşıyabilen kamyon kullanabilir.
D1	M B B1 F	
D	M B B1 F C C1 C1E CE D1 D DE	

اتفاقية

بين حكومة جمهورية تركيا وحكومة دولة فلسطين بشان الاعتراف المتبادل بالرخص الوطنية لقيادة المركبات وتحويلها

حكومة جمهورية تركيا وحكومة دولة فلسطين، المشار إليهما فيما يلي باسم "الأطراف المتعاقدة"،
اقتناعاً منها بالحاجة إلى دعم وتعزيز العلاقات الثنائية بين الأطراف المتعاقدة وتعزيز وتطوير
أطر التعاون، بهدف تأمين وتحسين حركة المرور على الطرق، وافقوا على التوقيع على هذه
الاتفاقية من أجل الاعتراف المتبادل وتحويل رخص القيادة الصادرة في بلدان الأطراف المتعاقدة
وفقاً لتشريعاتها ومبادئها التوجيهية ولوائحها الوطنية الحالية.

المادة الاولى نطاق الاتفاقية

1. تعترف الأطراف المتعاقدة بشكل متبادل برخص القيادة غير المؤقتة والسارية التي
تصدرها سلطاتها المختصة وفقاً لتشريعاتها الوطنية، لمواطني الطرف الآخر الذين
منحوا الإقامة في إقليمها.
2. يعفى الأشخاص الذين يتقدمون بطلب لتحويل رخصة قيادتهم من الامتحانات العملية
والنظرية التي تجريها السلطات المختصة للأطراف المتعاقدة.
3. تمثل رخص القيادة التي تصدرها السلطات المختصة للأطراف المتعاقدة لأحكام
التشريعات الوطنية لكلا الطرفين.

المادة الثانية

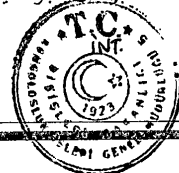
الشروط المتعلقة بتحويل رخص القيادة

1. أن يكون مقدم الطلب حاصلاً على تصريح إقامة.
2. يجب أن تكون رخصة القيادة المراد تحويلها صالحة وسارية المفعول ويجب أن يمثل
عمر مقدم طلب التحويل للتشريعات الوطنية الحالية للطرف المتعاقد الذي يقوم بالتحويل.
3. أن تكون رخصة القيادة المراد تحويلها مطابقة للنماذج المعتمدة.
4. يجب على الشخص الذي يطلب تحويل رخصة قيادته تقديم ترجمة مصدقة حسب الأصول
لرخصة القيادة باللغة الرسمية للطرف المتعاقد حيث يتم التحويل.
5. يجب على مقدم الطلب تقديم مستند يوضح أن لديهم الشروط الصحية اللازمة لقيادة
السيارة من الفئة أ أو الفئة الفرعية التي تقدموا بطلب التحويل لها.
6. يجب إعادة رخصة القيادة المحولة إلى السلطات المختصة للطرف المتعاقد الآخر من
خلال القنوات الدبلوماسية.
7. بالإضافة إلى ذلك، يستوفي حامل رخصة القيادة وفيه بالشروط الأخرى المنصوص
عليها في تشريعات الطرف المتعاقد حيث يتم التحويل.

المادة الثالثة

تحويل رخص القيادة

1. يجوز للسلطة المختصة للطرف المتعاقد الذي سيحول رخصة القيادة أن تطلب من خلال
الوسائل الدبلوماسية تقديم معلومات عن صحة رخصة القيادة. يجوز للسلطة المختصة

الملحق-1

فئات رخص القيادة التي اصدرتها جمهورية تركيا قبل 2016/01/01 وأنواع المركبات المسموح لحامل الرخصة بقيادتها

A1 الدراجات النارية (الدراجات النارية الصغيرة)
A2 (الدراجات النارية) (الدراجات النارية الصغيرة)
B جرارات بعجلات مطاطية ، السيارات ، الحافلات الصغيرة ، الشاحنات الصغيرة
C جرارات بعجلات مطاطية ، السيارات ، الحافلات الصغيرة ، الشاحنات الصغيرة ، الشاحنات
D جرارات بعجلات مطاطية ، السيارات ، الحافلات الصغيرة ، الشاحنات الصغيرة ، الشاحنات ، مقطورة السحب
E صدرت قبل 1997-4-27 (جرارات بعجلات مطاطية ، السيارات ، الحافلات الصغيرة ، الشاحنات الصغيرة ، الشاحنات ، مقطورة السحب ، الحافلات)
E صدرت بعد 1997-4-27 (جرارات بعجلات مطاطية ، السيارات ، الحافلات الصغيرة ، الشاحنات الصغيرة ، الشاحنات ، الحافلات)
F جرارات بعجلات مطاطية
H (لأولئك الذين سيستخدمون سيارات ودراجات نارية مجهزة خصيصًا للسائقين المعاقين.)

نماذج رخص قيادة جمهورية تركيا

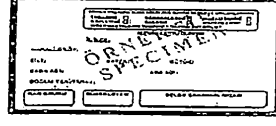
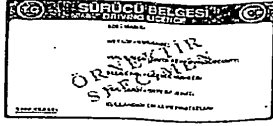
صادرة قبل 2016\01\01

رخصة قيادة صادرة قبل 1997\07\18

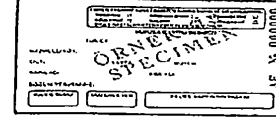
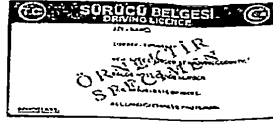

رخصة قيادة صادرة بعد 1997\07\18

رخصة قيادة صادرة بعد 2007\12\11

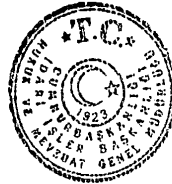

الخصائص الأمنية لنماذج رخص القيادة القديمة

لغرض منع التزوير بالنسبة لرخص القيادة الصادرة قبل سلسلة AE، تحمل الصورة المضغوطة بجهاز تغليف ختمًا باردًا للمؤسسة المخولة بإصدار رخصة القيادة (الجمهورية التركية-وزارة الداخلية-الشرطة الوطنية التركية).

وعندما تم استخدام سلسلة AE، تم استخدام النص الصغير في الإطار الخارجي لرخصة القيادة بحيث يُظهر فيلم التلوين الخارجي صورة لضريح أتاتورك والنص "جمهورية تركيا" عندما يتم عرضه تحت ضوء الأشعة فوق البنفسجية.

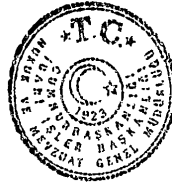
لقد تم كتابة رقم تعريف جمهورية تركيا بجوار قسم "الاسم" على الجانب الأمامي من تراخيص القيادة التي صدرت بعد 11.12.2007، كما تعتبر تراخيص القيادة التي لا تحمل رقم هوية جمهورية تركيا صالحة.

الملحق-1 ب

فئات رخصة القيادة في جمهورية تركيا الصادرة بعد 1-2016 وأنواع المركبات التي يُسمح لحامل الرخصة بقيادتها

يتم إصدار الفئة M لأولئك الذين يقودون دراجات نارية بعجلتين أو ثلاث أو أربع عجلات (الدراجات النارية الصغيرة)
يتم إصدار الفئة A1 لأولئك الذين يقودون الدراجات النارية، مع سلة أو بدونها، بسعة أسطوانة لا تتجاوز 125 سم مكعب، بقوة لا تتجاوز 11 كيلو واط وبنسبة قوة / وزن لا تتجاوز 0.1 كيلو واط / كغم والدراجات ذات المحركات الثلاثية قوة لا تتجاوز 15 كيلو واط.
يتم إصدار الفئة A2 لأولئك الذين يقودون دراجات نارية، بسلة أو بدونها، بقوة لا تتجاوز 35 كيلو واط وبنسبة قوة / وزن لا تتجاوز 0.2 كيلو واط / كغم، والدراجات ذات المحركات الثلاثية بقوة لا تتجاوز 15 كيلو واط.
يتم إصدار الفئة (A) لأولئك الذين يقودون الدراجات النارية بسلة أو بدونها، والدراجات ذات المحركات الثلاثية بقوة تتجاوز 15 كيلو واط.

يتم إصدار الفئة B1 لأولئك الذين يقودون الدراجات الرباعية التي لا تتجاوز قوة محركها الصافية القصوى 15 كيلو واط، والتي لا تزيد كتلتها غير المحملة عن 400 كجم (550 كجم للمركبات المعدة لنقل البضائع). عند حساب الكتلة الصافية للسيارات الكهربائية، يجب استثناء كتلة البطاريات.
يتم إصدار الفئة B لأولئك الذين يقودون السيارات والشاحنات الصغيرة. دون الإخلال بلوائح الموافقة على النوع ذات الصلة، يجوز لحامل رخصة القيادة قيادة مجموعة من المركبات، لا يتجاوز الحد الأقصى المسموح به للكتلة 4250 كجم. شريطة أن يكملوا التدريب أو يجتازوا اختبار المهارة والسلوك المحدد في اللائحة الخاصة بالدورة التدريبية لسانتي المركبات ذات المحركات المملوكة ملكية خاصة الصادرة عن وزارة التربية الوطنية والمنشورة في الجريدة الرسمية رقم 28661 بتاريخ 2013/05/29.
يتم إصدار الفئة BE لأولئك الذين سيقودون مجموعة من المركبات تتكون من مركبة جرار من الفئة B ومقطورة أو نصف مقطورة حيث لا يتجاوز الحد الأقصى المسموح به للكتلة أو نصف المقطورة 3500 كجم.
يتم إصدار الفئة C1 لأولئك الذين يقودون شاحنات وشاحنات مقطورة السحب التي كتلتها القصوى المسموح بها تتجاوز 3500 كجم لكنها لا تتجاوز 7500 كجم.
يتم إصدار فئة C1E لأولئك الذين سيقودون مجموعة من المركبات حيث تكون مركبة الجرارات في الفئة C1 ويكون الحد الأقصى للكتلة المسموح بها للمقطورة أو نصف المقطورة أكثر من 750 كجم، بشرط ألا يكون الحد الأقصى للكتلة المصرح بها للمجموعة تتجاوز 12000 كجم. مجموعة من المركبات حيث تكون مركبة الجرارات في الفئة B ويكون الحد الأقصى للكتلة المسموح بها للمقطورة أو نصف المقطورة أكثر من 3500 كجم، بشرط ألا يتجاوز الحد الأقصى المسموح به للكتلة 12000 كجم.
يتم إصدار الفئة C لأولئك الذين يقودون الشاحنات ومقطورة السحب.
يتم إصدار الفئة CE لأولئك الذين يقودون مجموعة من المركبات حيث تكون مركبة الجرارات في الفئة C ويكون الحد الأقصى للكتلة المقطورة أو نصف المقطورة المسموح بها أكثر من 750 كجم.
يتم إصدار الفئة D1 لأولئك الذين يقودون الحافلات الصغيرة.
يتم إصدار الفئة D1E لأولئك الذين يقودون مجموعة من المركبات حيث تكون مركبة الجرار في الفئة D1 وتبلغ كتلتها القصوى المسموح بها أكثر من 750 كجم.
يتم إصدار الفئة D لأولئك الذين يقودون الحافلات الصغيرة والحافلات.
يتم إصدار الفئة DE لأولئك الذين يقودون مجموعة من المركبات حيث تكون مركبة الجرار في الفئة D ويكون الحد الأقصى للكتلة المسموح بها لمقطورتها يزيد عن 750 كجم.
يتم إصدار الفئة F لأولئك الذين يقودون جرارات بعجلات مطاطية.
يتم إصدار الفئة G لأولئك الذين يقودون سيارات طراز معدات البناء.

الملحق-1-ج

تعريف المركبات التي يمكن قيادتها باستخدام رخصة قيادة جمهورية تركيا

السيارة: هي المركبة التي لا يزيد عدد مقاعدها عن تسعة شاملة لمقعد السائق وقد صممت لنقل الأشخاص.

شاحنة نصف نقل: هي مركبة مصممة لنقل البضائع، على ألا يتجاوز الحد الأقصى للوزن 3500 كيلو غرام. كما تسمى شاحنات نصف النقل التي يمكن أن تحتوي على مقاعد أخرى بجانب مقعد السائق والمقاعد المجاورة لذلك والتي يرتبط جزء السائق بها بالهيكل الرئيسي للمركبة بالشاحنات اللوحية.

الشاحنة: هي مركبة مصممة لنقل البضائع والحد الأقصى للوزن المسموح به 3500 كيلو غرام.

الحافلة: هي مركبة تحتوي على أكثر من تسعة مقاعد شاملة مقعد السائق، وتم تصميمها لنقل الناس. كما تندرج عربة الترولي في هذه الفئة أيضا. تسمى الحافلة التي لا يتجاوز عدد مقاعدها عن سبعة عشر مقعدا شاملة لمقعد السائق، حافلة صغيرة.

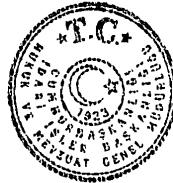
شاحنة القطر: هي مركبة تم تصميمها لغرض قطر المقطورات والعربات وشبه المقطورات (نصف المقطورة) وليس لحمل البضائع.

الدراجة النارية: هي مركبة ذات عجلتين أو ثلاث عجلات - قد تحتوي على سلة أو ربما لا - وصممت لتكون سرعتها القصوى 45 كم/ساعة و/أو بسعة أسطوانية أكثر من 50 سنتيمتر مكعب. وتم تصميم طاقة المحرك الصافية للمركبات ذات الأربع عجلات لتبلغ 15 كيلوواط، والكتلة الصافية 400 كيلو غرام، وأن لا تتجاوز الكتلة الصافية للمركبات المخصصة لنقل البضائع 550 كيلو غرام. أما بالنسبة للدراجات التي تعمل بواسطة الكهرباء، فلا تؤخذ كتلة البطاريات في الاعتبار عند حساب الكتلة الصافية. وبالإضافة لذلك تسمى الدراجات النارية ذات الثلاث عجلات، التي تحتوي على سلة أو هيكل مصمم خصيصا لنقل البضائع وليس الأشخاص، بدراجة الشحن ثلاثية العجلات.

الدراجة النارية (الدراجات النارية الصغيرة): هي مركبة ذات أربع عجلات لها نفس خصائص المركبات ذات العجلتين أو الثلاث وتتمتع بسرعة قصوى لا تتجاوز 45 كيلومترا في الساعة. لا يتجاوز حجم الأسطوانة لمحرك الاحتراق الداخلي 50 سم. ولا يتجاوز الحد الأقصى من ناتج الطاقة ال مستمر 4 كيلو وات في حالة وجود محرك كهربائي، ولا يتجاوز الحد الأقصى المسموح به للوزن 350 كيلو غراما، كما لا تؤخذ كتلة البطاريات في الاعتبار عند حساب الكتلة الصافية.

جرارات باطارات مطاطية: هي المركبات الزراعية التي يمكنها أن تقطع المقطورات وشبه المقطورات في ظروف معينة، ولكنها لا تستخدم للنقل التجاري.

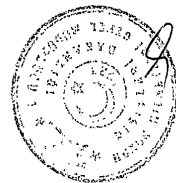
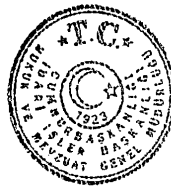
معدات البناء: هي المركبات -المماثلة لآلات بناء الطرق -تستخدم لأغراض زراعية وصناعية والدفاع العام والوطني، وفي أشغال وخدمات مختلف المنظمات، وتكون مزودة بمعدات مختلفة مثبتة عليها لاستخدامات محددة ولا يمكن استخدامها لنقل الأشخاص والحيوانات والبضائع على الطريق.

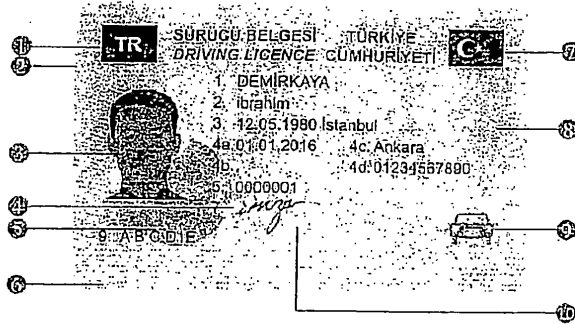

رخصة قيادة جمهورية تركيا
الخصائص الأمنية

الملحق - 1 - د

الجهة الامامية

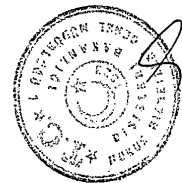
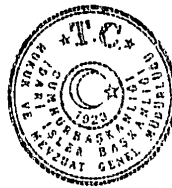

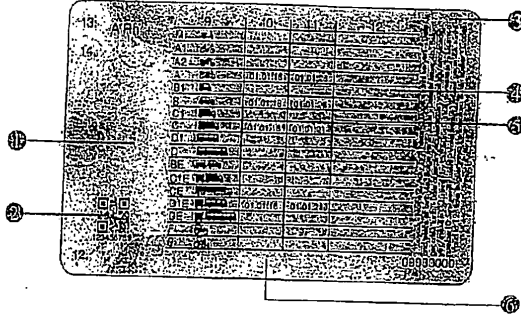

1. نمط خط خاص مكتوب بحبر حساس للأشعة فوق البنفسجية، ونص TR داخل المربع الأزرق.
 2. استخدام النص المصغر "جمهورية تركيا" كنص بارز.
 3. صورة فوتوغرافية باللون الأسود والأبيض بأسلوب النقش بالليزر. صورة سطحية متصلة على خلفية الصورة ونص على الصورة (IPI).
 4. توقيع حامل الرخصة.
 5. جهاز متغير بصرياً (OVD) للحماية من العبث بالصور ونسخها.
 6. عبارة " رخصة قيادة" مكتوبة بلغات دول الاتحاد الأوروبي.
 7. وسم العلم التركي باستخدام حبر حساس للأشعة فوق البنفسجية.
 8. أنماط زخرفية لجعل التقليد عن طريق المسح أو الطباعة أو النسخ أمراً صعباً.
 9. صورة لمركبة مطبوعة بالحبر المتغير بصرياً (OVI) باستخدام تقنية طباعة الشاشة الحريرية.
 10. طباعة لونين من نفس وحدة اللون وتوفير انتقال اللون للونين على الخط مع طباعة ألوان الطيف.
- رخصة قيادة جمهورية تركيا

الخصائص الأمنية

الجهة الخلفية

1. ناقل شارة لجعل التقليد عن طريق المسح أو الطباعة أو النسخ أكثر صعوبة.
2. يحتوي الرمز الشرطي ثنائي الأبعاد (الرمز الشرطي المربع) على رقم تعريف جمهورية تركيا ورقم تسجيل السائق.
3. أنماط زخرفية (أنماط الغولش) لجعل التقليد عن طريق المسح أو الطباعة أو النسخ أمرا صعبا.
4. شكل ثابت للنجمة والهلال باستخدام الطباعة الملساء غير المباشرة (طباعة الاوفست) (ICI).
5. الرموز الخاصة للوحة المرور مطبوعة بالحبر الحساس للأشعة فوق البنفسجية.
6. طباعة لونين من نفس وحدة اللون وتوفير انتقال اللون للونين على الخط مع طباعة ألوان الطيف.

مرفق-2-أ

فئات رخص القيادة الفلسطينية وأنواع المركبات المصرح لها باستخدامها وخصائصها

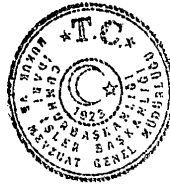
أولاً: يتم إصدار رخص القيادة بالاستناد الى قانون المرور رقم (5) لسنة 2000م، ولا سيما أحكام المادة (123) منه. وعلى اللانحة التنفيذية لقانون المرور رقم (5) لسنة 2000م.

ثانياً: أنواع درجات رخص القيادة والمركبات المسموح بقيادتها من قبل من يحمل رخصة قيادة من هذه الدرجات:

1. رخصة قيادة من الدرجة: (A2) تعني رخصة لقيادة مركبة آلية من نوع دراجة نارية ذات محرك بقوة حتى 50سم3.
2. رخصة قيادة من الدرجة: (A1) تعني رخصة لقيادة مركبة آلية من نوع دراجة نارية ذات محرك حتى 50سم3، أو دراجة نارية ذات ثلاث عجلات أو مع مركبة جانبية، إضافة لما ذكر في الفقرة (1) أعلاه.
3. رخصة قيادة من الدرجة: (A) تعني رخصة لقيادة مركبة من نوع دراجة نارية ذات محرك بقوة تزيد على 50سم3 إضافة لما ذكر في الفقرتين (1) و(2) أعلاه.
4. رخصة قيادة من الدرجة (1): تعني رخصة لقيادة مركبة من نوع جرار وماكنة متحركة.
5. رخصة قيادة من الدرجة: (B) تعني رخصة لقيادة مركبات آلية من الأنواع الآتية:
 - أ. مركبة خصوصية على أن لا يزيد عدد المقاعد حسب رخصتها على سبعة مقاعد عدا سائقها.
 - ب. مركبة تجارية على أن يزيد وزنها الإجمالي حسب رخصتها على 4000 كجم، وإذا كانت تنقل ركاباً فلا يزيد عدد الركاب حسب رخصتها على سبعة ركاب عدا قائد المركبة.
 - ج. ماكنة متحركة.
 - د. يجوز لصاحب رخصة بموجب هذه الفقرة قيادة مركبة كما وردت في الفقرة (5) البند (ب) من هذه المادة وإن ألحقت بها مقطورة لا يزيد وزنها الإجمالي المسموح به عن 1.500 كجم.
 - هـ. مركبة إسعاف ومركبة لإطفاء الحريق ومركبة تخليص وأية مركبة أخرى صادقت عليها سلطة الترخيص بأنها مركبة أمن شريطة أن لا يزيد الوزن الإجمالي المسموح به للمركبات المذكورة عن 4000 كجم، وأن يكون قد صدر لصاحب الرخصة تصريحاً وفقاً لما هو منصوص عليه في المادة (4) فقرة (ز) من هذه اللائحة.
6. رخصة قيادة من الدرجة: (C1) تعني رخصة لقيادة مركبات آلية من الأنواع الآتية:
 - أ. مركبة تجارية ومركبة عمل وزنها الإجمالي حسب رخصتها حتى 14999 كجم وإن ربطت بها مقطورة وزنها الإجمالي لا يزيد على 4000 كجم.
 - ب. المركبات المذكورة في الفقرة (5) من هذه المادة، وفي حالة نقل الركاب لا يزيد عدد الركاب حسب الرخصة على أحد عشر ركاباً عدا قائد المركبة.
 - ج. المركبات المذكورة في الفقرة (5) بند (هـ) شريطة أن لا يزيد الوزن الإجمالي المسموح به عن 14999 كجم وبغض الشروط المنصوص عليها.
7. رخصة قيادة من الدرجة: (C) تعني رخصة لقيادة مركبة آلية تجارية ومركبة عمل وزنها الإجمالي يزيد عن 14999 كجم، إضافة للمركبات المذكورة في الفقرة (6) من هذه المادة.
8. رخصة قيادة من الدرجة: (E) تعني رخصة لقيادة مركبات آلية من الأنواع الآتية:
 - أ. مركبة تجارية يزيد وزنها الإجمالي حسب رخصتها على 4000 كجم وأن ربطت بها مقطورة أو مستندة.
 - ب. المركبات المذكورة في الفقرة (7) من هذه المادة.
9. رخصة قيادة من الدرجة: (D1) تعني رخصة لقيادة مركبات آلية من الأنواع الآتية:
 - أ. مركبة ذكر في رخصتها أنها صالون عمومي.
 - ب. المركبات المذكورة في الفقرة (5) من هذه المادة.
10. رخصة قيادة من الدرجة: (D) تعني رخصة لقيادة مركبات آلية من الأنواع الآتية:
 - أ. حافلة من أي نوع.
 - ب. المركبات المذكورة في الفقرة (6) أو الفقرة (7) أو الفقرة (8) أعلاه حسب مقتضى الحال.

ثالثاً: تقوم سلطة الترخيص بإصدار رخص قيادة من الدرجة المذكورة في العمود الأيمن أدناه لمن كان يحمل رخصة قيادة بموجب هذه المادة قبل تعديلها وحسب الدرجة المذكورة مقابلها في العمود الأيسر على النحو الآتي:

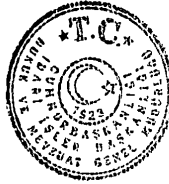
درجة رخصة القيادة الحالية	درجة رخصة القيادة السابقة
A2	أ
A1	ب
A	ج
ل	ل
B	2
C1	3
C	شحن ثقيل
E	4
D1	5
D	6

رابعاً: رخص القيادة لمن لا يحمل بطاقة هوية:
تصدر رخص القيادة لمركبات الآلية المختلفة لمطالبيها، من حيث الحد الأدنى لسن الطالب الذي يتم إثباته من واقع تاريخ الميلاد المدون في شهادة الميلاد الرسمية أو جواز السفر لمن لا يحمل بطاقة هوية طبقاً لما يلي:

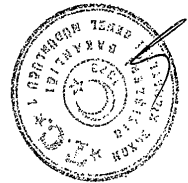
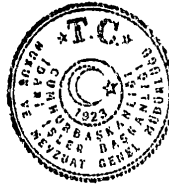
1. رخصة قيادة من الدرجة (A2) لمن أتم السادسة عشرة من عمره شريطة إحضار موافقة من ولي أمره إذا لم يبلغ عم الطالب سبعة عشر سنة.
2. رخصة قيادة من الدرجة (A1) لمن أتم السابعة عشرة من عمره.
3. رخصة قيادة من الدرجة (A) لمن أتم الحادية والعشرين من عمره.
4. رخصة قيادة من الدرجة (I) لمن أتم السادسة عشرة من عمره.
5. رخصة قيادة من الدرجة (B) لمن أتم السابعة عشرة والنصف من عمره.
6. رخصة قيادة من الدرجة (C1) لمن أتم الثامنة عشرة من عمره.
7. رخصة قيادة من الدرجة (C) لمن أتم التاسعة عشرة من عمره.
8. رخصة قيادة من الدرجة (E) لمن أتم العشرين من عمره.
9. رخصة قيادة من الدرجة (D1) ، (D) لمن أتم الحادية والعشرين من عمره.
10. رخصة قيادة مركبة من نوع إسعاف أو إطفاء أو تخلص لمن أتم الحادية والعشرين من عمره.

خامساً: اجتياز الفحوصات النظرية والعملية

1. لا تصدر رخصة قيادة من أي نوع إلا بعد اجتياز الطالب للفحوصات النظرية والعملية التي تقررها سلطة الترخيص لنوع الرخصة المطلوبة.
2. مع مراعاة الفقرة الأولى من هذه المادة لا تصدر رخصة قيادة من الدرجات الموضحة أدناه إلا إذا توافرت في طالب الرخصة الشروط الآتية:

- أ. رخصة قيادة من الدرجة: (A) أن يكون الطالب قد بلغ (21) سنة ويحمل رخصة قيادة من الدرجة (A1) لمدة لا تقل عن سنة قبل تاريخ تقديم الطلب.
- ب. رخصة قيادة من الدرجة (1): أن يكون الطالب قد اجتاز بنجاح دورة نظرية وعملية في قيادة جرار طبقاً للبرنامج الذي أعدته سلطة الترخيص في أحد مراكز التدريب المهني المعتمد من قبلها.
- ج. رخصة قيادة من الدرجة: (C) أن يكون الطالب حاملاً لرخصة قيادة من الدرجة (C1) لمدة لا تقل عن سنة قبل تاريخ تقديم الطلب، وأن لا يقل مؤهله الدراسي عن الخامس الابتدائي واجتاز بنجاح دورة نظرية في قيادة المركبات الثقيلة طبقاً للبرنامج الذي أعدته سلطة الترخيص في أحد مراكز التدريب المهني المعتمدة من قبلها.
- د. رخصة قيادة من الدرجة: (E) أن يكون الطالب حاملاً لرخصة قيادة من الدرجة (C) لمدة لا تقل عن سنة قبل تقديم الطلب واجتاز بنجاح الدورة النظرية النصوص عليها في البند (ج) من هذه المادة.
- هـ. رخصة قيادة من الدرجة: (D1) أن تتوفر في طالبها الشروط التالية:
1. يحمل رخصة قيادة من الدرجة (B) أو (C1) على الأقل لمدة لا تقل عن سنتين قبل تاريخ تقديم الطلب.
 2. أن يكون من سكان المنطقة ومقيم بها.
 3. أنهى بنجاح ثماني سنوات دراسية.
 4. أن يكون حسن السير والسلوك.
 5. رخصة قيادته لم تسحب من النفاذ خلال السنتين السابقتين لتقديم الطلب أو مع إيقاف التنفيذ ولم تنته مدة السحب.
 6. اجتاز بنجاح امتحان القدرات الذي تجريه سلطة الترخيص.
 7. اجتاز بنجاح دورة نظرية في قيادة المركبات العمومية طبقاً للبرنامج الذي أعدته سلطة الترخيص في أحد مراكز التدريب المهني المعتمد من قبلها.
- و. رخصة قيادة من الدرجة: (D) أن يكون الطالب حاملاً لإحدى رخص قيادة من الدرجات (C1, C, E) لمدة لا تقل عن سنتين قبل تاريخ تقديم الطلب.
- ز. أن تتوفر في طالب رخصة قيادة مركبة من نوع إسعاف أو إطفاء أو تخليص الشروط الآتية:
1. يحمل رخصة قيادة من الدرجة (B) وما فوق على الأقل لمدة لا تقل عن سنتين قبل تاريخ تقديم الطلب.
 2. أن يكون حسن السير والسلوك.
 3. أن لا يقل تحصيله العلمي عن (10) سنوات دراسية.
 4. اجتاز بنجاح امتحان قدرات.
 5. اجتاز بنجاح دورة نظرية وعملية في قيادة مركبة من هذا النوع طبقاً للبرنامج الذي أعدته سلطة الترخيص في أحد مراكز التدريب المهني المعتمدة من قبلها.

مرفق-2-ب

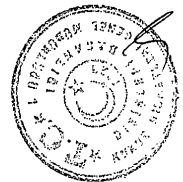
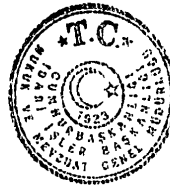
شكل الرخص الفلسطينية ودرجاتها وأنواع المركبات المصرح لها باستخدامها وخصائصها

SELP

SMART CARDS AND SOLUTIONS

PALESTINIAN DRIVING LICENSE

Date : 15 / 02 / 2015 - Version : 170230 G1 / F1

PRINTING PROOF

Overview Front / Back

SELP

Photo: 102054 G.1/F1 Customer:

Document: PALESTINIAN DRIVING LICENSE

C M Y B

DRIVING LICENSE

1. Issued by:

2. Issued to:

3. Issued on:

4. Validity:

5. Issued at:

6. Issued for:

7. Issued by:

8. Issued for:

9. Issued by:

10. Issued for:

C B

DRIVING LICENSE

1. Issued by:

2. Issued to:

3. Issued on:

4. Validity:

5. Issued at:

6. Issued for:

7. Issued by:

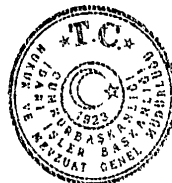
8. Issued for:

9. Issued by:

10. Issued for:

SN 011810

Four empty rectangular boxes for additional information or stamps.

PRINTING PROOF

Overview Front / Back

SELP

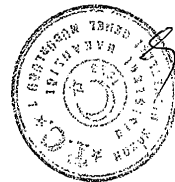
Print: 170231 01 F1 Customer

Description: PALESTINIAN DRIVING LICENSE

C M Y B
PRINTING PROOF
PALESTINIAN DRIVING LICENSE

C B
PRINTING PROOF
PALESTINIAN DRIVING LICENSE

Four empty rectangular boxes for printing proof.

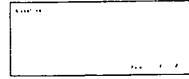
PRINTING PROOF

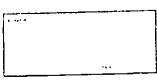
Ultraviolet Invisible Ink

SELP

1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

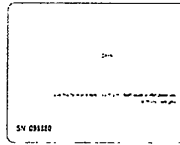

PRINTING PROOF

Customer Personalization Front / Back

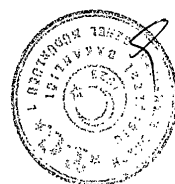
SELP

PRINTING PROOF

Hologram / CLI

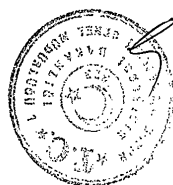
SELP

PRINTING PROOF

Transparent Features Front / Back

SELP

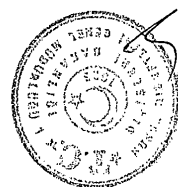
PRINTING PROOF

Overview Front

SELF

DRIVING LICENSE רשיון נהיגה رخصة سيطرة
Palestinian Authority הרשות הפלסטינית السلطة الفلسطينية

PRINTING PROOF

Overview Back

SELP

1. Surname
2. Name
3. Date of birth
- 4a. Issuing date
- 4b. Expiry date
- 4d. First issue date
5. License number
6. ID
7. Address
8. Category
9. B.G
10. Category date
11. Restrictions

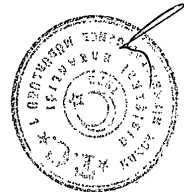
10. Categories קטגוריות

A2	
A1	
A	
B	
C1	
C	

11. Restrictions הגבלות

Ministry of transport

D	
D1	
D2	
D3	
E	
1	

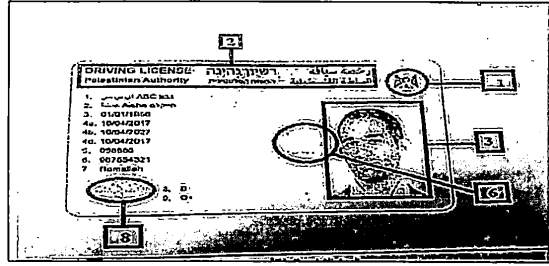
دولة فلسطين
وزارة النقل والمواصلات
الإدارة العامة للحاسوب

الرقم

التاريخ

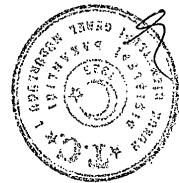
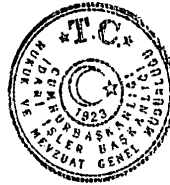
مسودة شكل ومواصفات البطاقة

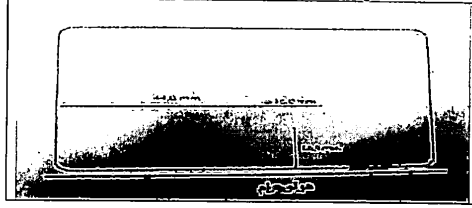
أولاً: الوجه الامامي للبطاقة

الوجه الامامي للبطاقة

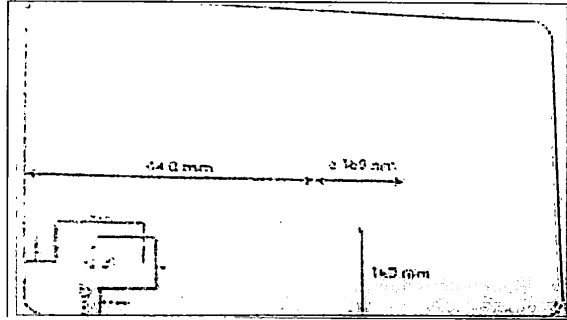
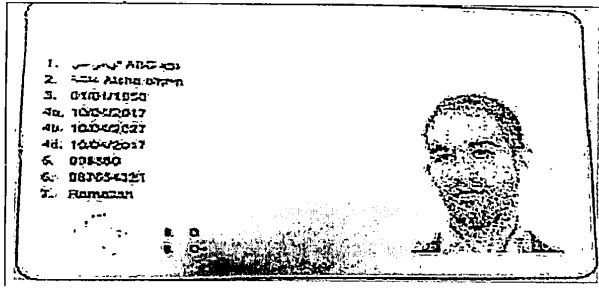
1. نافذة (Windows) قطره 8 ملم شفاف يظهر فيه النسر (شعار السلطة) ملون على الجهة اليمنى العليا من البطاقة.
2. عنوان (Title) البطاقة رخصة سياقة السلطة الفلسطينية وترجمتها باللغة العبرية والانجليزية على مستوى نفس السطر.
3. صورة صاحب البطاقة على الجهة اليمنى من البطاقة قياسها (3 سم x 2 سم) مسجل تحتها رقم تسلسل رخصة البطاقة حسب الحركات.
4. البيانات كما ظهرت في مناقصة الشراء (مرفق).
5. لون البطاقة الأزرق البنفسجي (درجات الأزرق).
6. الهولوجرام قياسه 16 ملم ووفقاً لكراسة المناقصة ويحوي صورة النسر الفلسطيني مدمج به شجرة الزيتون.

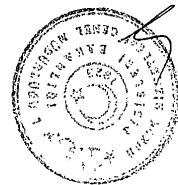
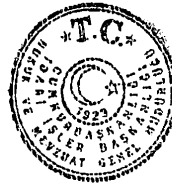

7. أي مواصفة وردت في كراسة العطاء او المناقصة.

8. الشكل البيضاوي في الجهة الخلفية السفلية (صورة الشبح) مع سنة اصدار الرخصة لأول مرة.

صورة الشبح مطبوع عليها رقم الرخصة والهوية

ثانيا: الوجه الخلفي للبطاقة

1. Surname
2. Name
3. Date of birth
4. Issuing date
5. Expiry date
6. First Name
7. Gender
8. Address
9. Category
10. Category data
11. Restrictions

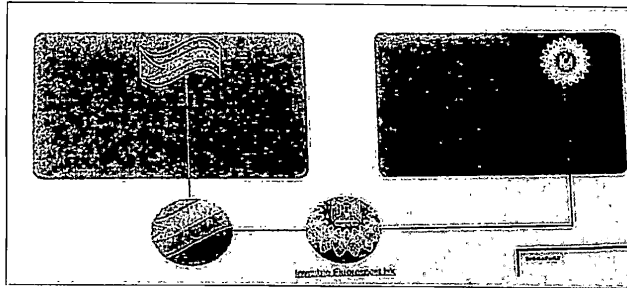
10. Categories: A2, A1, A, B, C1, C

11. Restrictions: 1

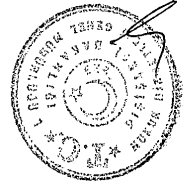
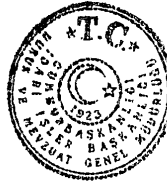
SN: 098880

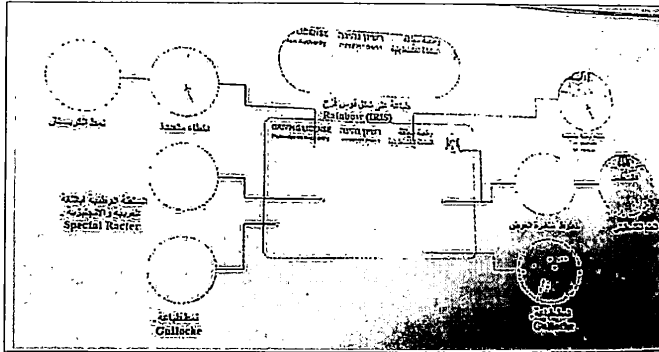
الوجه الخلفي للبطاقة

1. رقم التسلسل للبطاقة
2. النسر كما ورد في البند (1) أعلاه (windows)
3. رقم تسلسل البطاقة يكون في أسفل (الزاوية السفلى اليسرى) من الوجه الخلفي للبطاقة.
4. باركود موجود ويتم طباعته من خلال الطابعات في دوائر الترخيص وليس من المصنع أو المورد وهو رقم هوية صاحب الرخصة.
5. Ministry of transportation في الجهة العليا اليمنى للبطاقة.
6. أي مواصفة وردت في كراسة المناقصة.

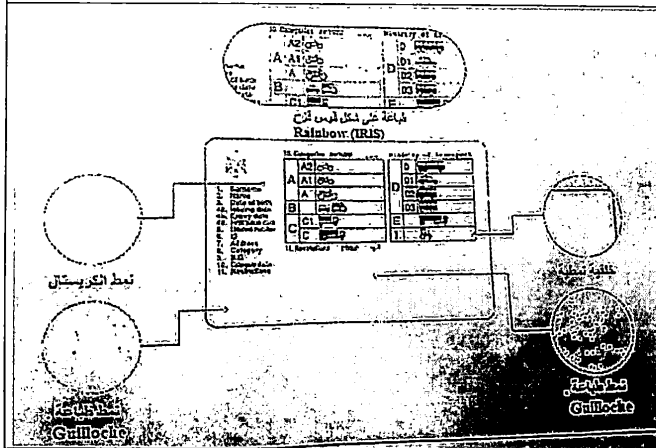

شعار «النسر» أو «النسر» الخلفي

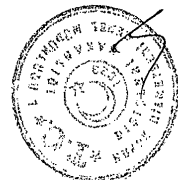
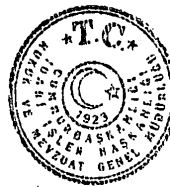

Security Mark - front side

Security Mark - Back Side

ملحق-3.أ

جدول معادلة رخصة القيادة

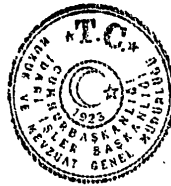
استبدال رخصة القيادة الصادرة في جمهورية تركيا إلى فئة/فرعية مناسبة لرخصة القيادة الصادرة في فلسطين

| ملاحظات لإدراجها في رخصة القيادة عند الاستبدال | فلسطين | تركيا
(رخص السياقة الصادرة قبل
2016/1/1) |
|--|-------------|--|
| | A2 | A1 |
| | A | A2 |
| | B | B |
| | B C1 | C |
| | B C1 C D1 | D |
| | B C1 C D1 D | E صادرة قبل 1997/04/27 |
| لا تشمل الدرجة (E) حسب الدرجات الفلسطينية | B C1 C D1 D | E صادرة بعد 1997/04/27 |
| | I | F |
| يجوز للسائق قيادة ماكينة متنقلة/معدة هندسية | *---- | G |
| يتم التقيد بالشروط الواردة في الرخصة التركية | B | H |

* لا يوجد رمز محدد للفئة في النظام الفلسطيني

ملحق 3-ب

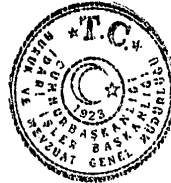
جدول معادلة رخصة القيادة

استبدال رخصة القيادة الصادرة في جمهورية تركيا إلى فئة / فئة فرعية مناسبة لرخصة القيادة
الصادرة في دولة فلسطين

ملاحظات لإدراجها في رخصة القيادة عند الاستبدال	فلسطين	تركيا
يجوز للسائق قيادة دراجة نارية لا تتجاوز سرعتها القصوى 45 كم/ساعة.	A2	M
يجوز للسائق قيادة دراجة نارية تصل سعة اسطوانتها إلى 125 سم ³ .	A2	A1
يجب ألا تزيد الدراجة النارية 35 كيلواط والدراجة ثلاثية العجلات لا تزيد عن 15 كيلو واط.	A1 A2	A2
	A A1 A2	A
	--	B1
	B	B
يجوز للسائق قيادة شاحنة لا يزيد وزنها الأقصى عن 7500 كغم ولا تزيد المقطورة عن 750 كغم.	B C1	C1
يجوز للسائق قيادة قاطرة ومقطورة أو شبه مقطورة لا يتجاوز وزنها عن 750 كغم.	B C1 C	C
يجوز للسائق قيادة حافلة صغيرة تتسع لـ 16 راكبًا ومقطورة لا يتجاوز وزنها 750 كغم وشاحنة لا يزيد وزنها عن 7500 كغم تجر مقطورة لا يتجاوز وزنها 750 كغم.	B C1 D1	D1
يجوز للسائق قيادة مركبات بمقطورة أو شبه مقطورة لا يتجاوز وزنها 750 كغم غير مرخص لقيادة المركبات المدرجة في الفئة (E)	B C1 C D1 D	D
يجوز للسائق قيادة مركبة تجر مقطورة أو شبه مقطورة لا يزيد وزنها الكلي عن 3500 كغم.	B	BE
يجوز للسائق قيادة شاحنة وزنها الكلي لا يزيد عن 7500 كجم وتجر مقطورة لا يزيد وزنها عن 4000 كغم.	B C1	C1E
	B C1 CE	CE
يجوز للسائق قيادة حافلة 16 راكب وشاحنة تجر مقطورة لا يزيد وزنها معاً عن 12000 كغم.	B C1 D1 D	D1E
	B C1 C D1 DE	DE
	I	F
يجوز للسائق قيادة ماكينة متنقلة/معدة هندسية.	*---	G

* لا يوجد رمز محدد للفئة في النظام الفلسطيني

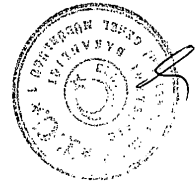
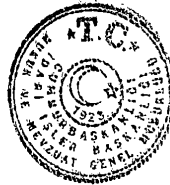

ملحق-3-ج

جدول معادلة رخصة القيادة

استبدال رخصة القيادة الصادرة في دولة فلسطين إلى فئة/فئة فرعية مناسبة لرخصة القيادة الصادرة في جمهورية تركيا

فلسطين	تركيا	ملاحظات لإدراجها في رخصة القيادة عند الاستبدال
A2	MA1	يجوز للسائق قيادة دراجة نارية لا يزيد حجم محركها عن 50 سم ³
A1	MA1 A2 A	يجوز للسائق قيادة دراجة نارية لا يزيد حجم محركها عن 500 سم ³ و 35 كغم ودراجة نارية بثلاث عجلات تصل قوتها إلى 15 كيلو واط.
A	A A1 A2	
I	MF	
B	MB B1 F	يجوز للسائق قيادة مركبة لا يزيد وزنها عن 4000 كجم.
C1	MB B1 C C1 C1E F	يجوز للسائق قيادة شاحنة لا يزيد وزنها عن 15000 كجم ومقطورة لا يزيد وزنها عن 4000 كجم وتحمل حتى 11 راكباً عدا السائق.
C	MB B1 F C C1 C1E CE	يجوز للسائق قيادة شاحنة مع مقطورة لا يتجاوز وزنها 4000 كغم وتحمل حتى 11 راكباً عدا السائق.
E	MB B1 F C C1 C1E CE	يجوز للسائق قيادة شاحنة تحمل حتى 11 راكباً عدا السائق.
D1	MB B1 F	
D	MB B1 F C C1 C1E CE
D1 D DE	

**AGREEMENT
BETWEEN THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF TÜRKİYE
AND THE GOVERNMENT OF THE STATE OF PALESTINE ON THE
MUTUAL RECOGNITION AND CONVERSION OF NATIONAL
DRIVING LICENSES**

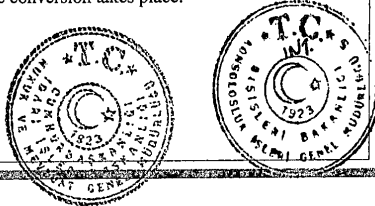
The Government of the Republic of Türkiye and the Government of the State of Palestine, hereinafter referred to as the "Contracting Parties", convinced of the need to support and advance bilateral relations between the Contracting Parties and to strengthen and develop cooperation frameworks, with the aim to secure and improve road traffic, have agreed to sign this Agreement for the mutual recognition and conversion of driving licenses issued in their countries in accordance with their current national legislation, guidelines and regulations.

**ARTICLE 1:
Scope of the Agreement**

1. The Contracting Parties shall mutually recognize the non-provisional and valid driving licenses issued by the competent authorities of the Contracting Parties in accordance with their national legislation, for the citizens of the other Contracting Party who have been granted residence in their territory.
2. Persons applying for the conversion of their driving license shall be exempted from the practical and theoretical exams conducted by the Contracting Parties' competent authorities.
3. Driving licenses issued by the competent authorities of the Contracting Parties shall comply with the provisions of the national legislation of both Contracting Parties.

**ARTICLE 2:
Conditions Regarding the Conversion of Driving Licenses**

1. The applicant shall have a residence permit.
2. The driving license to be converted shall be valid and the age of the person requesting the conversion shall comply with the current national legislation of the Contracting Party doing the conversion.
3. The driving license to be converted shall be in accordance with the approved samples.
4. The person requesting the conversion of their driving license shall submit a duly certified translation of the driving license in the official language of the Contracting Party where the conversion takes place.

5. The applicant shall submit a document showing that they have the necessary health conditions to drive the motor vehicle of the category/sub-category for which they applied a conversion for.
6. The converted driving license shall be returned to the competent authorities of the other Contracting Party through diplomatic channels.
7. In addition, the holder of the driving license shall meet and fulfil the other conditions stipulated in the legislation of the Contracting Party where the conversion takes place.

ARTICLE 3:
Conversion of Driving Licenses

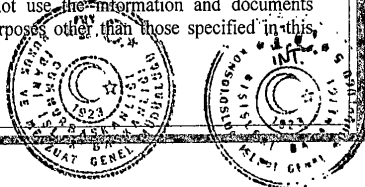
1. The competent authority of the Contracting Party that will convert the driving license may request through diplomatic means to provide information on the validity and authenticity of the driving license, and in case information regarding the invalidity of the driving license is received, the competent authority shall refuse to convert the driving license in question.
2. During the conversion of driving licenses issued by the Contracting Parties, the equivalence between the driving license categories/sub-categories specified in the legislation of the Contracting Parties shall be determined on the basis of the equivalence tables annexed to this Agreement.

ARTICLE 4:
Review and Legal Compliance of the Agreement

1. The content of this Agreement shall be implemented in accordance with the laws and regulations of both Contracting Parties.
2. Any dispute concerning the application or interpretation of this Agreement shall be settled amicably through consultations and negotiations between the Contracting Parties.

ARTICLE 5:
Sharing of Information

1. The Contracting Parties shall mutually share the valid driving license samples.
2. The Contracting Parties shall immediately inform the other Contracting Party of any legislative changes that cause differences in the tables, lists and driving license samples included in the annexes of this Agreement.
3. The Contracting Parties shall immediately inform each other of any changes in the name, authorized personnel or address of their competent authority.
4. The Contracting Parties shall not use the information and documents exchanged between them for purposes other than those specified in this

Agreement and shall not share such information and documents with any third party without the written consent of the Contracting Party submitting them. This provision shall remain in effect even after the termination or expiration of this Agreement.

**ARTICLE 6:
Violation of the Agreement**

If one of the Contracting Parties violates the terms of this Agreement, the other Contracting Party may make a written statement and the Contracting Party concerned shall correct the causes of its failing as soon as possible.

**ARTICLE 7:
Competent Authorities for the Implementation of the Agreement**

Competent authorities for the implementation of this Agreement:

- For the Government of the Republic of Türkiye, Ministry of Interior Directorate General of Civil Registration and Citizenship;
- For the Government of the State of Palestine, the Ministry of Transportation.

**ARTICLE 8:
Driving License Obtained from a Third Country**

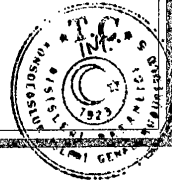
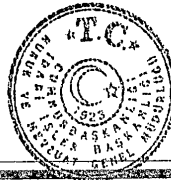
This Agreement shall not apply to driving licenses obtained from a Third Country and later on converted by one of the Contracting Parties.

**ARTICLE 9:
International Obligations**

The provisions of this Agreement shall not affect the rights or obligations of the Contracting Parties under international conventions, agreements and their applicable legislation.

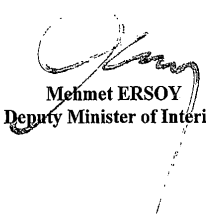
**ARTICLE 10:
Entry into Force, Duration, and Termination of the Agreement**

1. This Agreement shall enter into force sixty (60) days after the date of the receipt of the last written notification by which the Contracting Parties notify each other through diplomatic channels of the completion of their internal legal procedures required for the entry into force of the Agreement.
2. Unless a written agreement is reached between the Contracting Parties, the articles of this Agreement shall not be amended or deleted and no new article shall be added.

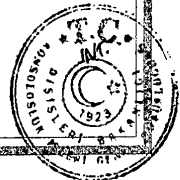
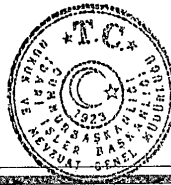
3. This Agreement may be amended by mutual written consent of the Contracting Parties at any time. The amendments shall enter into force in accordance with the same legal procedure prescribed under the first paragraph of this article.
4. This Agreement shall remain in force for a period of five (5) years.
5. Unless one of the Contracting Parties notifies the other Contracting Party in writing through diplomatic channels of its intention to terminate it, this Agreement shall be extended automatically for successive periods of five (5) years.
6. Each Contracting Party may terminate this Agreement at any time by giving to the other Contracting Party a written notification to that effect through diplomatic channels. In this case, this Agreement shall be terminated six (6) months after the date of the receipt of the notification.
7. Done in Ramallah on 24/05/2022 in two original copies, in the Turkish, Arabic and English languages, all texts being equally authentic. In case of any divergence of interpretation, the English text shall prevail.

**FOR THE GOVERNMENT OF
THE REPUBLIC OF TÜRKİYE**

Mehmet ERSOY
Deputy Minister of Interior

**FOR THE GOVERNMENT OF
THE STATE OF PALESTINE**

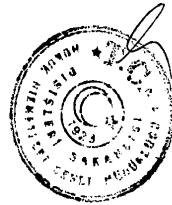
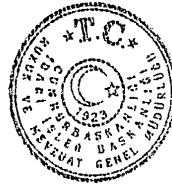

Ammar YASSIN
Deputy Minister of Transportation

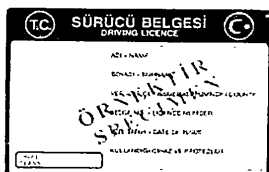
ANNEX-I-A

REPUBLIC OF TÜRKİYE DRIVING LICENSE CATEGORIES ISSUED BEFORE
01/01/2016 AND THE TYPES OF VEHICLES THE LICENSE HOLDER IS
AUTHORIZED TO DRIVE

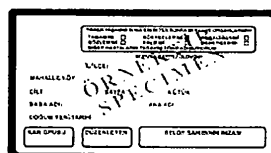
A1 (motorbikes (mopeds))
A2 (motorbikes (mopeds), motorcycles)
B (rubber-tired tractors, automobiles, minibuses, pickup trucks)
C (rubber-tired tractors, automobiles, minibuses, pickup trucks, trucks)
D (rubber-tired tractors, automobiles, minibuses, pickup trucks, trucks, tow trucks)
E issued before 27.04.1997 (rubber-tired tractors, automobiles, minibuses, pickup trucks, trucks, tow trucks, buses)
E issued after 27.04.1997 (rubber-tired tractors, automobiles, minibuses, pickup trucks, trucks, buses)
F (rubber-tired tractors)
G (for those who will use construction equipment on the road)
H (for those who will use specially equipped automobiles and motorcycles for disabled drivers.)

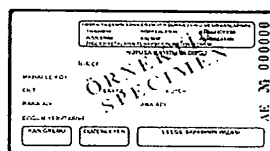
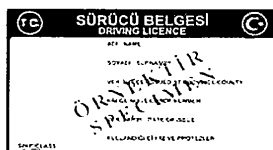
Driving licenses issued before 18.07.1997:

Driving licenses issued after 18.07.1997:

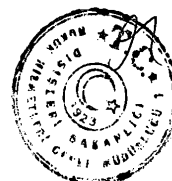
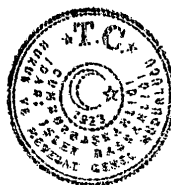
Driving licenses issued after 11.12.2007:

For driving licenses issued before the AE series, in order to prevent forgery, the photograph compressed with a laminator device bears a cold stamp of the institution authorized to issue the driving license (REPUBLIC OF TÜRKİYE MINISTRY OF INTERIOR TURKISH NATIONAL POLICE).

As of the AE series, micro text is used in the outer frame of the driving license and when viewed under UV light, the outer lamination film shows an image of Ataturk's Mausoleum and the text "Republic of Turkey".

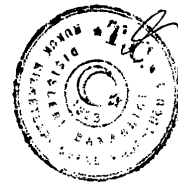
On the front side of the driving licenses issued after 11.12.2007, the Republic of Türkiye ID number has been written next to the "NAME" section. Driving licenses without the Republic of Türkiye ID number are also valid.

ANNEX-1-B

REPUBLIC OF TÜRKİYE DRIVING LICENSE CATEGORIES ISSUED AFTER
01/01/2016 AND THE TYPES OF VEHICLES THE LICENSE HOLDER IS
AUTHORIZED TO DRIVE

Category M is issued to those who will drive two, three and four-wheeled motorbikes (mopeds).
Category A1 is issued to those who will drive motorcycles, with or without basket, with a cylinder capacity not exceeding 125 cubic centimeters, of a power not exceeding 11 kW and with a power/weight ratio not exceeding 0.1 kW/kg and motor tricycles with a power not exceeding 15 kW.
Category A2 is issued to those who will drive motorcycles, with or without basket, of a power not exceeding 35 kW and with a power/weight ratio not exceeding 0.2 kW/kg, and motor tricycles with a power not exceeding 15 kW.
Category A is issued to those who will drive motorcycles with or without basket, and motor tricycles with a power exceeding 15 kW.
Category B1 is issued to those who will drive motor quadricycles, whose maximum net engine power does not exceed 15 kW, and whose unladen mass is no more than 400 kg (550 kg for vehicles intended for carrying goods). When calculating the net mass of electric vehicles, the mass of the batteries shall not be included.
Category B is issued to those who will drive automobiles and pick-up trucks. Without prejudice to the relevant type-approval regulations, the holder of the driving license may drive a combination of vehicles, whose maximum authorized mass does not exceed 4,250 kg, provided that they complete the training or pass the skill and behavior test specified in the Regulation on Training Course for Drivers of Privately Owned Motor Vehicles by the Ministry of National Education published in the Official Gazette No.28661 dated 29/05/2013.
Category BE is issued to those who will drive a combination of vehicles consisting of a tractor vehicle in category B and a trailer or semi-trailer where the maximum authorized mass of the trailer or semi-trailer does not exceed 3,500 kg.
Category C1 is issued to those who will drive trucks and tow trucks whose maximum authorized mass is over 3,500 kg but does not exceed 7,500 kg.
Category C1E is issued to those who will drive a combination of vehicles where the tractor vehicle is in category C1 and its trailer or semi-trailer has a maximum authorized mass of over 750 kg, on the condition that the maximum authorized mass of the combination does not exceed 12,000 kg; and combinations of vehicles where the tractor vehicle is in category B and its trailer or semi-trailer has a maximum authorized mass of over 3,500 kg, on the condition that the maximum authorized mass of the combination does not exceed 12,000 kg.
Category C is issued to those who will drive trucks and tow trucks.
Category CE is issued to those who will drive a combination of vehicles where the tractor vehicle is in category C and its trailer or semi-trailer has a maximum authorized mass of over 750 kg.
Category D1 is issued to those who will drive minibuses.
Category D1E is issued to those who will drive a combination of vehicles where the tractor vehicle is in category D1 and its trailer has a maximum authorized mass of over 750 kg.
Category D is issued to those who will drive minibuses and buses
Category DE is issued to those who will drive a combination of vehicles where the tractor vehicle is in category D and its trailer has a maximum authorized mass of over 750 kg.
Category F is issued to those who will drive rubber-tired tractors.
Category G is issued to those who will drive construction equipment-style motor vehicles

ANNEX-1-C

DEFINITION OF VEHICLES THAT CAN BE DRIVEN WITH A REPUBLIC OF
TÜRKİYE DRIVING LICENSE

Automobile: A motor vehicle that has no more than nine seats, including the driver's seat, and is built for the transport of people.

Pick-up truck: A motor vehicle built for carrying goods, with a maximum authorized mass that does not exceed 3,500 kilograms. Pick-up trucks that can have other seats beside the driver's seat and the seats next to that and whose driver's segment is joined to the main body of the vehicle are called panel vans.

Truck: A motor vehicle built for carrying goods, with a maximum authorized mass of over 3,500 kilograms.

Bus: A motor vehicle that has over nine seats, including the driver's seat, and is built for the transport of people. Trolleybuses are also included in this category. A bus that has no more than seventeen seats, including the driver's seat, is called a minibus.

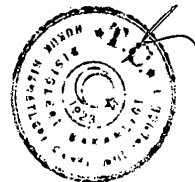
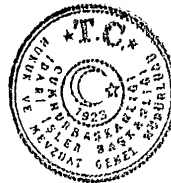
Tow truck: A motor vehicle that was not built for the purpose of carrying goods, but instead for towing trailers and semi-trailers,

Motorcycle: Two-or three-wheeled motor vehicles – with or without a basket – with a maximum design speed of 45 km/h and/or a cylinder capacity greater than 50 cubic centimeters, and four-wheeled motor vehicles with a net engine power of 15 kilowatts, a net mass of 400 kilograms, and a net mass not exceeding 550 kilograms for vehicles intended for carrying goods. For those working with electricity, the mass of the batteries is not taken into account when calculating the net mass. Three-wheeled motorcycles, with a basket or a specially designed bodywork not intended for passenger transport but for carrying goods, are called freight trikes.

Motorbike (Moped): Four-wheeled motor vehicles that have the same features as two or three-wheeled vehicles with a maximum speed not exceeding 45 kilometers per hour, in case of an internal combustion engine a cylinder volume not exceeding 50 cubic centimeters, in case of an electric motor a maximum continuous rated power output not exceeding 4 kilowatts, and with a maximum authorized mass not exceeding 350 kilograms. For those working with electricity, the mass of the batteries is not taken into account when calculating the net mass.

Rubber-tired tractor: Agricultural vehicles that can tow trailers and semi-trailers under certain conditions, but are not used for commercial transportation.

Construction equipment: Motor vehicles – similar to road construction machines – that are used for agricultural, industrial, public and national defense purposes, and in the works and services of various organizations, with various equipment mounted on them according to the intended use, and which cannot be used to transport people, animals and goods on the road.

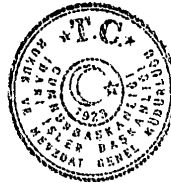

REPUBLIC OF TÜRKİYE DRIVING LICENSE
SECURITY FEATURES

FRONT VIEW

- 1- Special pattern with UV-sensitive ink. TR text inside blue square;
- 2- The use of the micro text REPUBLIC OF TURKEY as a relief pattern;
- 3- Black and white photography personalized with laser engraving method. A continuous surface image on the background of the photograph and a text on the photograph (IPI);
- 4- Signature of the holder;
- 5- Optically variable device (OVD) to protect against tampering and copying of photographs;
- 6- The word Driving License written in the languages of EU countries;
- 7- Turkish flag with UV sensitive ink;
- 8- Guilloché patterns to make imitation by scanning, printing or copying difficult;
- 9- Image of a vehicle printed with optically variable ink (OVI) by using the serigraphy technique;
- 10- Printing two colors of the same color unit and providing the color transition of two colors on a line with Rainbow Printing.

**REPUBLIC OF TÜRKİYE DRIVING LICENSE
SECURITY FEATURES**

BACK VIEW

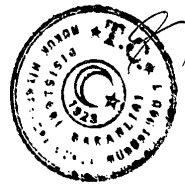
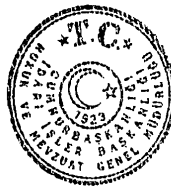
13. A Rh + 9. 10. 11. 12.

14.

M				
A1				
A2				
A	01.01.16	01.01.26		
B1				
B	01.01.16	01.01.26		
C1				
C	01.01.16	01.01.21		
D1				
D				
BE				
C1E				
CE				
D1E	01.01.16	01.01.21		
DE				
F				
G				

12. 00000000

1. Badge Vector to make imitation by scanning, printing or copying more difficult;
2. 2D barcode (square barcode) Code content: Republic of Türkiye Identification Number, Driver Registration Number;
3. Guilloche patterns to make imitation by scanning, printing or copying more difficult;
4. Fixed crescent-star figure with offset printing technique (ICI);
5. SPECIAL PATTERN of traffic plate sample printed with UV-sensitive ink;
6. Printing two colors of the same color unit and providing the color transition of two colors on a line with Rainbow Printing.

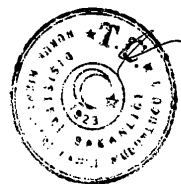
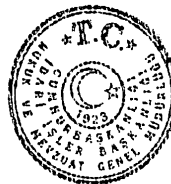
ANNEX-2-A

STATE OF PALESTINE DRIVING LICENSE CATEGORIES AND THE TYPES AND FEATURES OF VEHICLES THE LICENSE HOLDER IS ALLOWED TO DRIVE

First: Driving licenses are issued pursuant to the Traffic Act No. 5 of 2000, in particular the provisions of article 123 thereof, as well as the executive regulations of the Traffic Act No. 5 of 2000.

Second: Types of driving license classes and vehicles allowed to be driven by those who hold a driving license. The classes include:

1. Driving License of (A2) Class: means a license for a motorized vehicle of a motorcycle type with an engine power up to 50cm3.
2. Driving License of (A1) Class: means a driving License intends to drive a motorized vehicle of a motorcycle type with an engine up to 500 cm3, a motorcycle with three wheels or a side vehicle, in addition to what is mentioned in paragraph (1) above.
3. Driving Licenses of (A) Class: means a driving license for a vehicle of the motorcycle type with an engine power of up to 500 cm3, in addition to what is mentioned in paragraphs (1) and (2) .
4. Driving Licenses of (1) Class: means a driving license for a tractor and mobile machinery.
5. Driving Licenses of (B) Class: means a driving License to drive motorized vehicles of the following types:
 - a. A private vehicle provided that according to its license, the number of seats does not exceed seven, except for the driver.
 - b. A commercial vehicle with a total weight of no more than 4000 kg according to its license. If it is transferring passengers, the number of passengers according to the license, shall not exceed seven except driver
 - c. Mobile Machinery.
 - d. The license's holder has the right, under this paragraph, to drive a vehicle as described in paragraph (5) clause (b) of this article, and if a trailer is attached to it, the trailer total permissible weight shall not exceed 1500 kg.
 - e. An ambulance, a firefighting vehicle, rescue vehicle and any other vehicle certified by the licensing authority as a security vehicle, provided that the total permitted weight of the said vehicles shall not exceed 4000 kg and that a permit has been issued to the license holder in accordance with article 4, paragraph (g), of this Regulation.
6. Driving License of (C1) Class: means a driving License to drive motorized vehicles of the following types:
 - a. A commercial vehicle and work vehicle with a total weight up to 14,999 kg

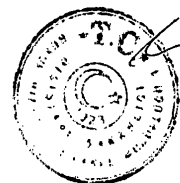

according to its license, and if a trailer is attached to it, its total weight shall not exceed 4000 kg.

- b. The vehicles mentioned in Paragraph (5) of this Article, and in the case of transporting passengers, the number of passengers according to the license shall not exceed eleven except the driver.
 - c. The vehicles mentioned in Paragraph (5) clause (H), provided that the total permissible weight shall not exceed 14,999 kg and under the same stipulated conditions.
7. Driving License of (C) Class: Means a license to drive a commercial vehicle and a work vehicle with a total weight of more than 14,999 kg, as well as the vehicles mentioned in Paragraph 6 of this Article.
8. Driving License of (E) Class: means a driving License drive motorized vehicles of the following types:
- a. Commercial vehicles with a total weight of more than 4000 kg according to their license, even if a trailer is attached to it.
 - b. The vehicles mentioned in Paragraph (7) of this Article.
9. Driving License of (D1) Class: means a driving license drive motorized vehicles of the following types:
- a. Vehicle whose license states that it is a taxi.
 - b. The vehicles mentioned in Paragraph (5) of this Article.
10. Driving License of (D) Class: means a driving License intends to drive motorized vehicles of the following types:
- a. Bus of whatsoever type.
 - b. The vehicles mentioned in paragraphs (6), (7) or (8) above, as appropriate.

Third: The licensing authority shall issue a driving license class mentioned in the right column below to a person who holds a driving license under this article before amending it and according to the corresponding class in the left column, as follows:

Current Driving License class	Previous Driving License class
A2	A
A1	B
A	C
I	1
B	2
C1	3
C	heavy cargo
E	4
D1	5

D	6

Fourth: Driving License for those without ID:

The driving Licenses for different motorized vehicles shall be issued to the applicants who do not have an ID card, based on the applicant's minimum age verified by the date of birth mentioned in the official birth certificate or passport, in accordance with the following:

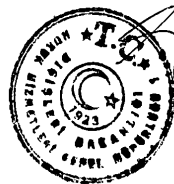
1. Driving License of (A2) class is issued for a person, who is 16 years old, provided that the applicant shall provide a consent of his/her guardian if he/she is under the age of seventeen.
2. Driving License of (A 1) class is issued for those who have completed seventeen years of age.
3. Driving License of (A) class is issued for those who have completed the age of Twenty-One.
4. Driving License of (1) class is issued for those who have completed the age of sixteen.
5. Driving License of (B) class is issued for those who have completed the age of seventeen & half.
6. Driving License of (C1) class is issued for those who have completed the age of eighteen.
7. Driving License of (C) class is issued for those who have completed the age of nineteen.
8. Driving License of (E) class is issued for those who have completed the age of Twenty.
9. Driving License of (D1) and (D) classes are issued for those who have completed the age of Twenty-one.
10. An ambulance, a firefighting vehicle, rescue vehicle are issued for those who have completed the age of twenty-one.

Fifth: Passing theoretical and practical tests

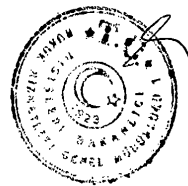
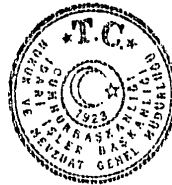
1. A driving license of any kind shall not be issued until the applicant has passed the theoretical and practical tests determined by the licensing authority for the required type of license.
2. Subject to paragraph 1 of this article, a driving license shall not be issued for any of the classes described below unless the applicant meets the following conditions:
 - a. Driving License of (A) Class: The applicant has completed the age of (21), and holds a driving license of (A1) class for a term not less than one year prior to the date of the application.

- b. Driving License of (I) Class: The applicant must have successfully passed a theoretical and practical course related to driving a tractor according to the program prepared by the licensing authority in one of the vocational training centers approved by it.
- c. Driving License of (C) Class: The applicant held a driving license of (C1) class for a period not less than one year before the date of submitting the application. In addition, the applicant academic qualification shall not be less than the fifth basic grade, as well as successfully passing a theoretical course in driving heavy vehicles according to the program prepared by the licensing authority in one of the vocational training centers approved by it.
- d. Driving License of (E) Class: The applicant held a driving license of (C) class for a period not less than one year before the date of submitting the application. In addition, he has successfully passed the theoretical course, mentioned in clause (c) of this article.
- e. Driving License of (DI) Class: the applicant shall meet the following requirements:
 - 1. The applicant held a driving license of (B) & (C1) classes for a period not less than two year before the date of submitting the application.
 - 2. The applicant shall be a resident of the region.
 - 3. The applicant has successfully passed eight academic years.
 - 4. The applicant shall be a person of good conduct.
 - 5. The applicant's driving license has not been suspended during the two years preceding the submission of the application or with the suspension of execution, and the suspension period has not expired.
 - 6. The applicant has successfully passed the aptitude test conducted by the licensing authority.
 - 7. The applicant has successfully passed a theoretical course related to driving public transport according to the program prepared by the licensing authority in one of the vocational training centers approved by it.
- f. Driving license of (D) Class: The applicant must have held a driving license of (C1,C,E) classes for a period not less than two year before the date of submitting the application.
- g. The applicant for an ambulance, firefighting or rescue vehicle driving license must meet the following requirements:
 - 1. The applicant held a driving license of (B) class for a period not less than two year before the date of submitting the application.

2. The applicant shall be a person of good conduct.
3. The applicant's educational level shall not be less than (10) years of schooling.
4. The applicant has success fully passed an aptitude test.
5. The applicant has successfully passed a theoretical course related to driving this type of vehicles according to the program prepared by the licensing authority in one of the vocational training centers approved by it.

ANNEX-2-B

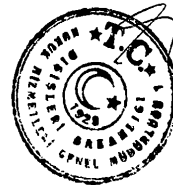
STATE OF PALESTINE DRIVING LICENSE FORMS AND CATEGORIES AND
TYPES AND FEATURES OF VEHICLES OF THE RELATED CATEGORY THE
LICENSE HOLDER IS ALLOWED TO DRIVE

SELP

SMART CARDS AND SOLUTIONS

PALESTINIAN DRIVING LICENSE

Date : 15 / 02 / 2018 - Version : 170238 G1 / F1

PRINTING PROOF

Overview Front / Back

SELP

Model: 122511G 1 P1 Customer:

Designation: PALESTINIAN DRIVING LICENSE

C M Y B CMYK

DRIVING LICENSE رخصة قيادة

1. Issued by: 122511G 1 P1
2. Issued by: 122511G 1 P1
3. Issued by: 122511G 1 P1
4. Issued by: 122511G 1 P1
5. Issued by: 122511G 1 P1
6. Issued by: 122511G 1 P1
7. Issued by: 122511G 1 P1
8. Issued by: 122511G 1 P1
9. Issued by: 122511G 1 P1
10. Issued by: 122511G 1 P1

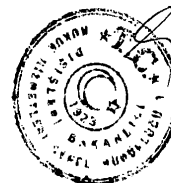
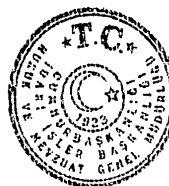
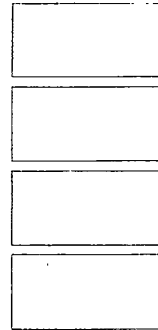

C B CMYK

DRIVING LICENSE رخصة قيادة

1. Issued by: 122511G 1 P1
2. Issued by: 122511G 1 P1
3. Issued by: 122511G 1 P1
4. Issued by: 122511G 1 P1
5. Issued by: 122511G 1 P1
6. Issued by: 122511G 1 P1
7. Issued by: 122511G 1 P1
8. Issued by: 122511G 1 P1
9. Issued by: 122511G 1 P1
10. Issued by: 122511G 1 P1

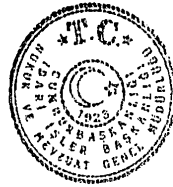
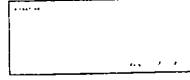
SH 03880

PRINTING PROOF

Ultraviolet Invisible Ink

SELP

PRINTING PROOF

Printing Securities Overview Front

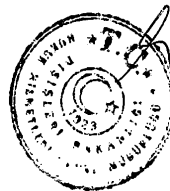
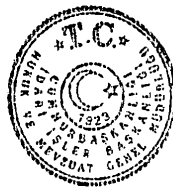
SELP

SELP (SELP) and SELP (SELP)

SELP (SELP) and SELP (SELP)

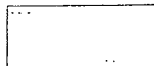
SELP (SELP) and SELP (SELP)

PRINTING PROOF

Printing Securities Overview Back

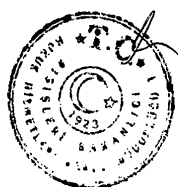
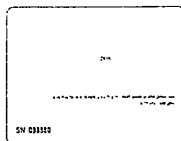
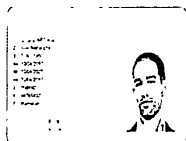
SELP

PRINTING PROOF

Customer Personalization Front / Back

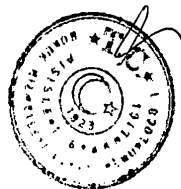
SELP

PRINTING PROOF

Hologram / CLI

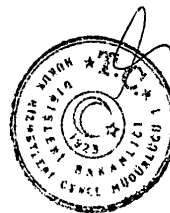
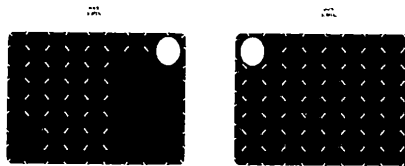
SELP

PRINTING PROOF

Transparent Features Front / Back

SELF

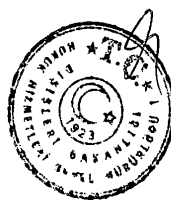
PRINTING PROOF

Overview Front

SELF

DRIVING LICENSE רשיון נהיגה رخصة سيطرة
Palestinian Authority הרשות הפלסטינית السلطة الفلسطينية

1. Surname
2. Name
3. Date of birth
- 4a. Issuing date
- 4b. Expiry date
- 4d. First issue date
5. License number
6. ID
7. Address
8. Category
9. B.G
10. Category date
11. Restrictions

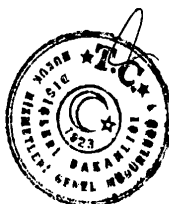
10. Categories קטגוריות תוספות

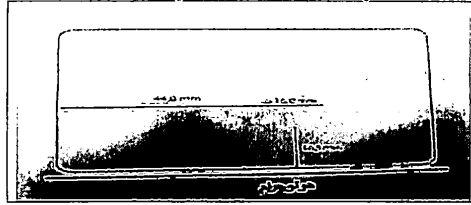
A2	
A	A1
A	
B	
C	C1
C	

11. Restrictions הגבלות תוספות

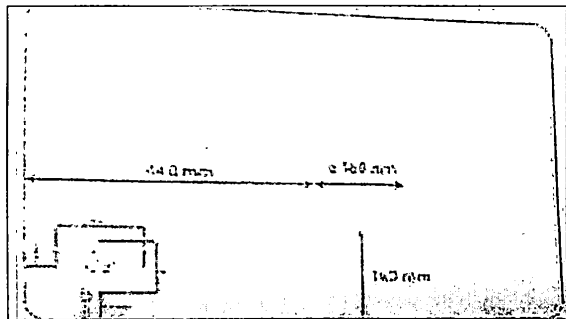
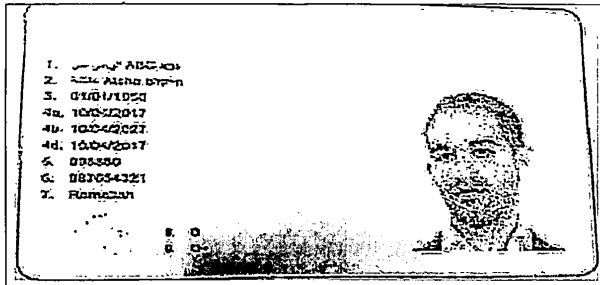
Ministry of transport

D	
D1	
D2	
D3	
E	
1	

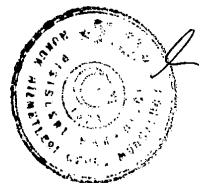
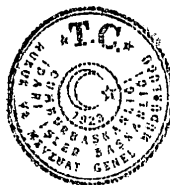

7. Any specification mentioned in the bid or tender brochure.
8. The oval shape in the back lower side (Ghost image) and the license first time issuance year.

The ghost image is printed with the license or ID number

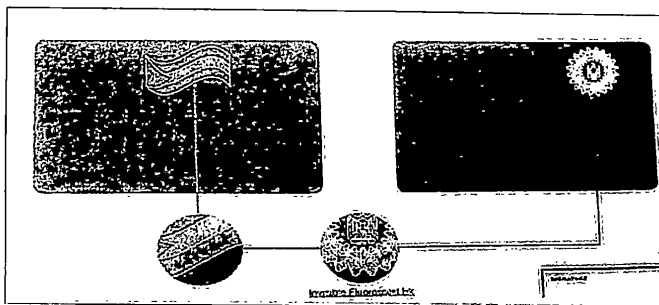

Second: Back side of the card

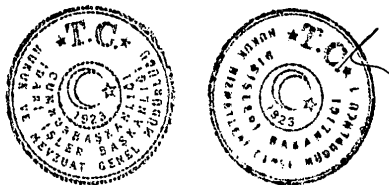
[illegible]

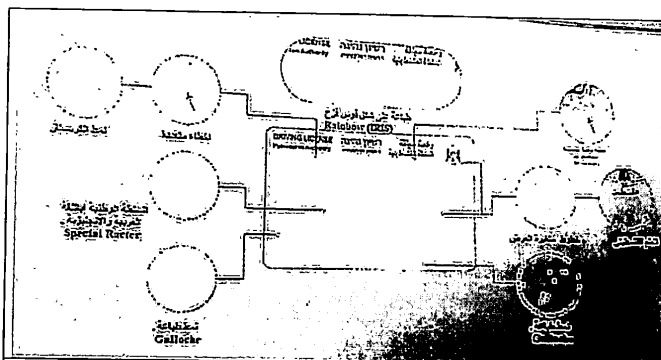
Back side of the card

1. The card's serial number.
2. The eagle as mentioned in Clause (1) (windows)
3. The card's serial number located at the lower (lower left corner) of the Card back side.
4. The barcode will be printed by the printers in the licensing departments, not by the manufacturer or supplier, and it will be the identity number of the license holder.
5. The Ministry of Transportation is printed on the upper right side of the card.
6. Any specification mentioned in the tender brochure.

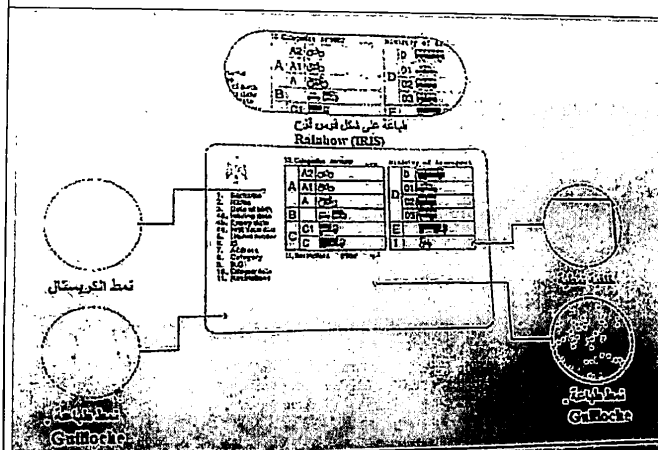

Invisible logo (UV) on both sides

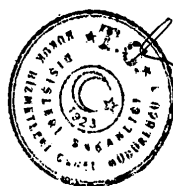
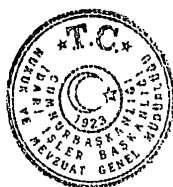

Security Mark - front side

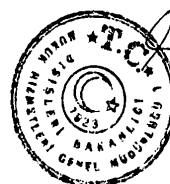

Security Mark - Back Side

C M Y B		C B	
RAINBOW 100-1000000		RAINBOW 100-1000000	
DRIVING LICENSE	رخصة قيادة	1. Name	A. AD
Passionisten Authority	السلطة الفلسطينية	2. Nationality	B. AI
		3. Issuing date	C. CI
		4. Expiry date	D. DI
		5. Issuing authority	E. EI
		6. Issuing date	F. FI
		7. Issuing authority	G. GI
		8. Issuing date	H. HI
		9. Issuing authority	I. II
		10. Issuing date	J. JI
		11. Issuing authority	K. KI
		12. Issuing date	L. LI
		13. Issuing authority	M. MI
		14. Issuing date	N. NI
		15. Issuing authority	O. OI
		16. Issuing date	P. PI
		17. Issuing authority	Q. QI
		18. Issuing date	R. RI
		19. Issuing authority	S. SI
		20. Issuing date	T. TI
		21. Issuing authority	U. UI
		22. Issuing date	V. VI
		23. Issuing authority	W. WI
		24. Issuing date	X. XI
		25. Issuing authority	Y. YI
		26. Issuing date	Z. ZI

(Rainbow Color Degrees) color degrees for the front and back sides

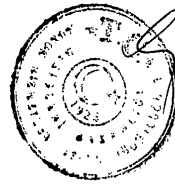
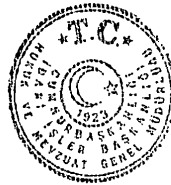

ANNEX-3-A

DRIVING LICENSE EQUIVALENCES TABLE
(CONVERSION OF DRIVING LICENSES ISSUED IN THE REPUBLIC OF
TÜRKİYE TO THE APPROPRIATE CATEGORY/SUB-CATEGORY DRIVING
LICENSES ISSUED IN THE STATE OF PALESTINE)

| TÜRKİYE
(Driving Licenses issued before
01/01/2016)	PALESTINE	REMARKS
A1	A2	
A2	A	
B	B	
C	B C1	
D	B C1 C D1	
E (issued before 27 April 1997)	B C1 C D1 D	
E (issued after 27 April 1997)	B C1 C D1 D	Doesn't include category E in
Palestine
F	I	
G	----*	Driver may drive a mobile
construction machinery
H	B	According to restrictions in
Turkish License

*No category symbol in Palestine

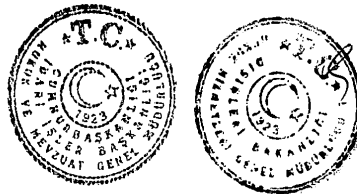

ANNEX-3-B

DRIVING LICENSE EQUIVALENCE TABLE
(CONVERSION OF DRIVING LICENSES ISSUED IN THE REPUBLIC OF
TÜRKİYE TO THE APPROPRIATE CATEGORY/SUB-CATEGORY DRIVING
LICENSES ISSUED IN THE STATE OF PALESTINE)

| TÜRKİYE
(Driving
Licenses issued
after
01/01/2016)	PALESTINE	Notes that shall be inserted in the driving license on conversion
M	A2	Driver may drive a motorbike whose maximum speed does not exceed 45 km per hour.
A1	A2	Driver may drive a motorcycle whose cylinder capacity up to 125 cc
A2	A1 A2	A motorcycle shall not exceed 35 Kw and motor tricycles shall not exceed 15 Kw.
A	A A1 A2	
B1	(No equivalent)	
B	B	
C1	B C1	Driver may drive a truck whose maximum mass does not exceed 7500 kg and towed trailer does not exceed 750 kg.
C	B C1 C	Driver may drive a truck towing a trailer or semi-trailer whose mass does not exceed 750 kg
D1	B C1 D1	Driver may drive a minibus with up to 16 passengers and a trailer whose mass does not exceed 750 kg and a truck whose mass does not exceed 7500 kg towing a trailer whose mass does not exceed 750 kg.
D	B C1 C D1 D	Driver may drive vehicles with a trailer or semi-trailer whose mass does not exceed 750 kg.
Not licensed to drive vehicles included in category (E)
BE	B	Driver may drive a vehicle towing a trailer or semi-trailer whose mass does not exceed 3500 kg.
C1E	B C1	Driver may drive a truck whose maximum mass does not exceed 7500 kg and towed trailer does not exceed 4000 kg.
CE	B C1 C E	
D1E	B C1 D1 D	Driver may drive a minibus with up to 16 passengers and a truck with a trailer whose combined mass does not exceed 12000 kg.
DE	B C1 C D1 D E	
F	I	
G	----*	Driver may drive a mobile construction machinery

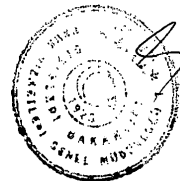
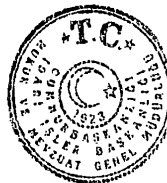
*No category symbol in Palestine

ANNEX-3-C

DRIVING LICENSE EQUIVALENCE TABLE
(CONVERSION OF DRIVING LICENSES ISSUED IN THE STATE OF PALESTINE TO
THE APPROPRIATE CATEGORY/SUB-CATEGORY DRIVING LICENSES ISSUED IN
THE REPUBLIC OF TÜRKİYE)

Palestine	Türkiye	Notes that shall be inserted in the driving license on conversion
A2	M A1	Driver may drive a motorcycle whose engine size does not exceed 50 cc
A1	M A1 A2 A	Driver may drive a motorcycle whose engine size does not exceed 500 cc and 35 kw and motor tricycle whose power is up to 15 kw.
A	A A1 A2	
I	M F	
B	M B B1 F	Driver may drive a vehicle whose mass does not exceed 4000 kg.
C1	M B B1 C C1 C1E F	Driver may drive a truck whose mass does not exceed 15000 kg and a trailer whose mass does not exceed 4000 kg and a carries up to 11 passengers other than the driver.
C	M B B1 F C C1 C1E CE	Driver may drive a truck whose trailer's mass does not exceed 4000 kg and a carries up to 11 passengers other than the driver.
E	M B B1 F C C1 C1E CE	Driver may drive a truck that carries up to 11 passengers other than the driver.
D1	M B B1 F	
D	M B B1 F C C1 C1E CE
D1 D DE	

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

DIŞİŞLERİ KOMİSYONU

1'inci TOPLANTI

EK-4

**Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Romanya Hükümeti
Arasında Uygun Görülen Alanlarda Gerçekleştirilecek
Projelerin Finansmanı Hakkında Anlaşmanın
Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun
Teklifi (2/70), (TBMM İktüzüğü'nün 77'nci maddesine
göre)**

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

27'nci Yasama Dönemi'nde Başkanlığa sunulmuş olan 2/4995, 5020, 4909, 5037, 4690, 4335, 4243, 4856, 5053, 4511, 3540, 5040, 4762, 2818, 4649, 4246, 4648, 3909, 4647, 4693, 4692, 4691, 4689, 4704, 2498, 4705, 5028, 4097, 4651, 4910, 4096, 2225, 3720, 3719, 3718, 3954, 3953, 2033, 4486, 4928, 4913, 4512, 4718, 3981, 1458, 2030, 4293, 4707, 4740, 4763, 2034, 1943, 2277, 4737, 4739, 4159, 4160, 4764, 3742, 4966, 4738, 4244, 4245, 4857, 3057, 1538, 1584, 2705, 3542, 3980, 4912 ve 3241 esas numaralı kanun teklifleri yenilenmiştir.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Numan KURTULMUŞ
İstanbul Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	
Esas Komisyon	Dışışleri
Tarih: 19-6-2023	Esas No: 2/70

T.C. CUMHURBAŞKANLIĞI

Sayı : Z-90666677-599- **160649**
Konu : Milletlerarası andlaşmaların
onaylanmasının uygun bulunması

16 Haziran 2023

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

27'nci Yasama Döneminde Anayasa'nın 90'ıncı maddesi gereğince onaylanması uygun bulunmak üzere Başkanlığınıza sunulan ancak sonuçlandıramayan ekli listede yer alan milletlerarası andlaşmaların onaylanmasının uygun bulunması hususunda gereğini bilgilerinize sunarım.

Recep Tayyip ERDOĞAN
Cumhurbaşkanı

Ek: Liste

T.C. M.M.	
KANUNLAR VE YARARLAR İSK. İGİ	
19 Haziran 2023	
Numara:	

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ	
BAŞKANLIĞI	
Özel Kalem Müdürlüğü	
Tarih	16.06.2023
Sayı	123 28 63

LİSTE

SIRA NO.	27. DÖNEM KANUN TEKLİFİ ESAS NUMARASI	ANDLAŞMANIN ADI
1	2/4995	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu Arasında Ev Sahibi Ülke Anlaşması
2	2/5020	Türkiye Cumhuriyeti ile Birleşmiş Milletler Arasında Birleşmiş Milletler Kalkınma Eşgüdüm Ofisi Bölgesel Ofisinin İstanbul'da Kurulmasına İlişkin Anlaşma
3	2/4909	Türk Dili Konuşan Ülkeler İşbirliği Konseyinin Kurulmasına İlişkin Nahçıvan Anlaşmasında Değişiklik Yapılmasına Dair Protokol
4	2/5037	Türk Devletleri Teşkilatına Üye Ülkelerin Hükümetleri Arasında Uluslararası Kombine Yük Taşımacılığı Anlaşması
5	2/4690	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ulusal Sürücü Belgelerinin/Sürüş Ehliyetlerinin Karşılıklı Olarak Tanınması ve Değişimi Anlaşmasında Değişiklik Yapılmasına Dair Anlaşma
6	2/4335	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İş Birliği Anlaşmasını Değiştiren Ek Protokol
7	2/4243	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Türkmenistan Hükümeti Arasında Ortak Türkmen-Türk Genel Eğitim Okuluna İlişkin Mutabakat Zaptı
8	2/4856	Dünya Ticaret Örgütünü Kuran Marakeş Anlaşmasını Tadil Eden Protokol ve Protokolün Eki Balıkçılık Sübvansiyonları Anlaşması

SIRA NO.	27. DÖNEM KANUN TEKLİFİ ESAS NUMARASI	ANDLAŞMANIN ADI
9	2/5053	Uluslararası Deniz Seyir Yardımcıları Teşkilatı Sözleşmesi
10	2/4511	Spitsbergen İle İlgili Olarak 9 Şubat 1920 Tarihinde Paris'te İmzalanan Antlaşma
11	2/3540	Hükümetlerarası Kuru Limanlar Antlaşması
12	2/5040	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Uluslararası Göç Siyasaları Geliştirme Merkezi (UGSGM) Arasında 'Türkiye'deki UGSGM Temsilciliğinin Statüsü Hakkında Antlaşma ve Notalar
13	2/4762	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Karayip Devletleri Birliği (KDB) Arasında İşbirliği Çerçeve Antlaşması
14	2/2818	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Hükümetlerarası Kalkınma Otoritesi (IGAD) Arasında Mutabakat /Zapıtı
15	2/4649	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kazakistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Uluslararası Kombine Yüklü Taşımacılığı Antlaşması
16	2/4246	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kore Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığı ile Vergiden Kaçınmaya Engel Olma Antlaşması ve Eki Protokol
17	2/4648	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Filistin Devleti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Antlaşması ve Eki Protokol

SIRA NO.	27. DÖNEM KANUN TEKLİFİ ESAS NUMARASI	ANDLAŞMANIN ADI
18	2/3909	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sierra Leone Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığı ile Vergiden Kaçınmaya Engel Olma Anlaşması
19	2/4647	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nijerya Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığı ile Vergiden Kaçınmaya Engel Olma Anlaşması
20	2/4693	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Burundi Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması
21	2/4692	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Senegal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması, Eki Protokol ve Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notalar
22	2/4691	Türkiye Cumhuriyeti ile Kongo Demokratik Cumhuriyeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığı ile Vergiden Kaçınmaya Engel Olma Anlaşması
23	2/4689	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sri Lanka Demokratik Sosyalist Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığı ile Vergiden Kaçınmaya Engel Olma Anlaşması ve Eki Protokol
24	2/4704	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kamboya Krallığı Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması ve Notalar
25	2/2498	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katar Devleti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında İşbirliği ve Karşılıklı Yardım Anlaşması

SIRA NO.	27. DÖNEM KANUN TEKLİFİ ESAS NUMARASI	ANDLAŞMANIN ADI
26	2/4705	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Angola Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında Karşılıklı İdari Yardım Anlaşması
27	2/5028	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sri Lanka Demokratik Sosyalist Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında İşbirliği ve Karşılıklı İdari Yardım Anlaşması
28	2/4097	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kırgız Cumhuriyeti Hükümeti Arasında 14 Ekim 1994 Tarihinde İmzalanan Hava Hizmetleri Anlaşmasını Tadil Eden Protokol ve Notalar
29	2/4651	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Maldivler Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Hizmetleri Anlaşması
30	2/4910	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Paraguay Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşması ile Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notalar
31	2/4096	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Gine Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşması
32	2/2225	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Nijer Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşması
33	2/3720	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Kongo Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşması
34	2/3719	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Palau Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Hizmetleri Anlaşması
35	2/3718	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Lesotho Krallığı Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşması

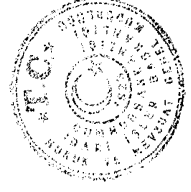
SIRA NO.	27. DÖNEM KANUN TEKLİFİ ESAS NUMARASI	ANDLAŞMANIN ADI
36	2/3954	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Ekvator Ginesi Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşması
37	2/3953	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Burkina Faso Hükümeti Arasında Havacılık Hizmetleri Anlaşması
38	2/2033	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Myanmar Birliği Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşması
39	2/4486	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Namibya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşması
40	2/4928	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Angola Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşması
41	2/4913	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Macaristan Hükümeti Arasında Askeri Çerçeve Anlaşması
42	2/4512	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askeri Çerçeve Anlaşması
43	2/4718	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tacikistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askeri Çerçeve Anlaşması
44	2/3981	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayii Alanında İşbirliği Anlaşması
45	2/1458	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Uganda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşması

SIRA NO.	27. DÖNEM KANUN TEKLİFİ ESAS NUMARASI	ANDLAŞMANIN ADI
46	2/2030	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tanzanya Birleşik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşması
47	2/4293	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nijerya Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşması
48	2/4707	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Burkina Faso Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşması
49	2/4740	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ekvator Ginesi Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşması
50	2/4763	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cezayir Demokratik Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Cezayir'de Uluslararası Bir Türk Okulu Açılmasına İlişkin Anlaşma
51	2/2034	İslam İşbirliği Teşkilatı Polis İşbirliği ve Koordinasyon Merkezi Tüzüğü
52	2/1943	Türkiye Cumhuriyeti ile Irak Cumhuriyeti Arasında Terörle Mücadele Anlaşması
53	2/2277	Türkiye Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı ile Irak Cumhuriyeti Ulusal Güvenlikten Sorumlu Devlet Bakanlığı Arasında Personel Eğitimi Alanında İşbirliği Protokolü
54	2/4737	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Filistin Devleti Hükümeti Arasında Kolluk Eğitimi İşbirliği Mutabakat Zaptı
55	2/4739	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Filistin Devleti Hükümeti Arasında Ulusal Sürücü Belgelerinin Karşılıklı Tanınması ve Değişimine İlişkin Anlaşma

SIRA NO.	27. DÖNEM KANUN TEKLİFİ ESAS NUMARASI	ANDLAŞMANIN ADI
56	2/4159	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Suçla Mücadelede İş Birliği Konulu Anlaşma ve Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Suçla Mücadelede İş Birliği Konulu Anlaşmada Yapılan Değişiklikler ve İlavelere İlişkin Protokol
57	2/4160	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kolluk Eğitimi İş Birliği Protokolü ve Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kolluk Eğitimi İş Birliği Protokolünde Yapılan Değişiklikler ve İlaveler ile İlgili Ek Protokol
58	2/4764	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Arnavutluk Cumhuriyeti Bakanlar Konseyi Arasında Kolluk Eğitimi ve Öğretimi İşbirliği Mutabakat Zaptı
59	2/3742	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kosta Rika Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Psikotrop ve Uyuşturucu Maddelerin Uluslararası Kaçakçılığına Karşı Mücadelede İşbirliği Anlaşması ve Notalar
60	2/4966	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cezayir Demokratik Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sınırşan Organize Suçlarla Mücadele Alanında İşbirliği Anlaşması
61	2/4738	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Romanya Hükümeti Arasında Uygun Görtülen Alanlarda Gerçekleştirilecek Projelerin Finansmanı Hakkında Anlaşma
62	2/4244	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Arnavutluk Cumhuriyeti Bakanlar Kurulu Arasında Sürüclü Belgelerinin Karşılıklı Olarak Tanınması ve Değiştirilmesine İlişkin Anlaşma ve Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notalar
63	2/4245	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Arnavutluk Cumhuriyeti Bakanlar Kurulu Arasında Türkiye-Arnavutluk Memorial Hastanesinin Geçiş Süresi Boyunca Ortak İşletilmesine İlişkin Protokol

SIRA NO.	27. DÖNEM KANUN TEKLİFİ ESAS NUMARASI	ANDLAŞMANIN ADI
64	2/4857	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Libya Devleti-Millî Birlik Hükümeti Arasında Hidrokarbonlar Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptı
65	2/3057	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansının Özbekistan Cumhuriyeti'ndeki Faaliyeti Hakkında Anlaşma ve Notalar
66	2/1538	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Komorlar Birliği Hükümeti Arasında Teknik İşbirliği Protokolü
67	2/1584	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Uganda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kalkınma İşbirliği Anlaşması
68	2/2705	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gambiya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kalkınma İşbirliği Anlaşması ve Notalar
69	2/3542	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Namibya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kalkınma İşbirliği Anlaşması
70	2/3980	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kırgız Cumhuriyeti Bakanlar Kurulu Arasında Kültür Merkezlerinin Kurulması ve İşleyişi Hakkında Anlaşma
71	2/4912	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cezayir Demokratik Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Türkiye ve Cezayir'de Kültür Merkezleri Açılmasına ve Faaliyetine İlişkin Anlaşma
72	2/3241	30 Eylül 1957 Tarihli Tehlikeli Malların Karayolu ile Uluslararası Taşımacılığına İlişkin Avrupa Anlaşmasının (ADR) Başlığında Değişiklik Yapılmasına Dair Protokol

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Gelen Kâğıtlar Listesi'nde yayımlanan 1110837 evrak numaralı "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Romanya Hükümeti Arasında Uygun Görülen Alanlarda Gerçekleştirilecek Projelerin Finansmanı Hakkında Anlaşma"nın onaylanmasının uygun bulunduğu dair kanun teklifi ve gerekçesi ekte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Mustafa ŞENTOP
Tekirdağ Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	
Esas Komisyon	Dışişleri
Tarih: 21 Kasım 2022	Esas No: 2/4738

TBMM
GENEL EVRAK
16 Kasım 2022
No: 1114281

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ VE ROMANYA HÜKÜMETİ ARASINDA
UYGUN GÖRÜLEN ALANLARDA GERÇEKLEŞTİRİLECEK PROJELERİN
FİNANSMANI HAKKINDA ANLAŞMANIN ONAYLANMASININ UYGUN
BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- (1) 31 Mart 2022 tarihinde İstanbul’da imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Romanya Hükümeti Arasında Uygun Görülen Alanlarda Gerçekleştirilecek Projelerin Finansmanı Hakkında Anlaşma”nın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

T.C. CUMHURBAŞKANLIĞI

Sayı : Z-90666677-599- 117494
Konu : Anlaşma

9 Kasım 2022

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

31 Mart 2022 tarihinde İstanbul'da imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Romanya Hükümeti Arasında Uygun Görülen Alanlarda Gerçekleştirilecek Projelerin Finansmanı Hakkında Anlaşma"yı Anayasanın 90 ıncı maddesi gereğince onaylanması uygun bulunmak üzere ilişikte bilgilerinize sunarım.

Recep Tayyip ERDOĞAN
Cumhurbaşkanı

Ek:
1- Anlaşma (Türkçe, Romence, İngilizce)
2- Genel Gerekçe

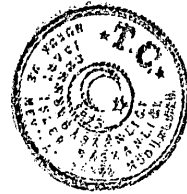
T B M M
KANUNLAR ve KARARLAR BSK.LİGİ
1 Q. Kasım 2022
Numara:

T B M M
GENEL EVRAK
10 Kasım 2022
no: 110837

GENEL GEREKÇE

“Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Romanya Hükümeti Arasında Uygun Görülen Alanlarda Gerçekleştirilecek Projelerin Finansmanı Hakkında Anlaşma” 31 Mart 2022 tarihinde İstanbul’da imzalanmıştır.

Söz konusu Anlaşma ile iki ülke arasındaki mevcut dostluk ilişkileri temelinde ekonomik, teknik, sosyal, kültürel ve diğer alanlarda işbirliğinin geliştirilmesi, ekonomik ve sosyal kalkınmaya yardımcı olunması ve Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı (TİKA) tarafından Romanya’da uygulamaya konulacak proje ve programların hukuki zemininin tesis edilmesi hedeflenmektedir.

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ VE ROMANYA HÜKÜMETİ ARASINDA
UYGUN GÖRÜLEN ALANLARDA GERÇEKLEŞTİRİLECEK PROJELERİN
FİNANSMANI HAKKINDA ANLAŞMA**

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Romanya Hükümeti (bundan böyle birlikte "Taraflar" olarak anılacaktır) arasında;

19 Eylül 1991 tarihinde Ankara'da imzalanan *Türkiye Cumhuriyeti ile Romanya Arasında Dostluk, İyi Komşuluk ve İşbirliği Antlaşması* göz önünde bulundurularak;

Türkiye Cumhuriyeti ve Romanya arasındaki Stratejik Ortaklık çerçevesinde;

Karşılıklı bağların güçlendirilmesi ve kalkınma alanında işbirliğinin geliştirilmesi niyetiyle;

Taraflar arasındaki sosyal ve ekonomik işbirliğinin geliştirilmesine katkıda bulunması bakımından işbu işbirliğinin önemi kabul edilerek;

Ülkesel egemenlik, *pacta sunt servanda*, devletlerarası işbirliği, uluslararası uyumsuzlukların barışçıl çözümü ve insan haklarına ve temel özgürlüklere saygıda uluslararası hukuk ilkeleri de göz önünde bulundurularak;

aşağıdaki hususlarda mutabık kalmışlardır:

**Madde 1
Amaçlar**

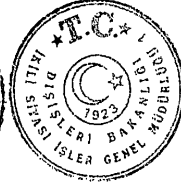
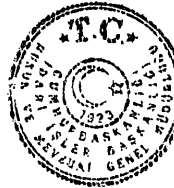
1. İşbu Anlaşmanın amacı; Türkiye Cumhuriyeti'nde ve Romanya'da, belirli alanlarda özel projelere ilişkin finansman sağlanması üzerine hukuki ve kurumsal çerçevenin tesis edilmesidir.

2. Taraflar, işbu sözleşme çerçevesinde, finansmana uygun alanlarda ortaklaşa kararlaştırılan çeşitli proje veya programların uygulanmasını sağlamak amacıyla yürütme anlaşmaları imzalayabilirler.

**Madde 2
Finansmanı Uygun Görülen Alanlar**

Kabul Eden Taraf Devletin ulusal mevzuatına ve uluslararası hukukun ilgili normlarına uygun olarak Taraflar yalnızca aşağıdaki alanlardaki projeler için finansman sağlayacaktır:

1. Eğitim
2. Sosyokültürel alanlar
3. Çevre
4. Sağlık
5. Turizm

sk

P.M. Bu

Madde 3

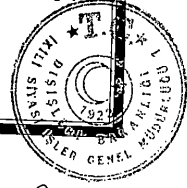
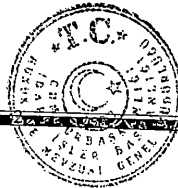
Uygulayıcı Makamlar

1. Romanya Dışişleri Bakanlığı; Romanya Hükümeti adına işbu Anlaşmanın uygulanmasından sorumludur.
2. Romanya'nın uygulayıcı makamı, kendi kalkınma programlarının uygulanmasını kolaylaştırmak amacıyla Türkiye'de bir Ofis açabilecektir.
3. Ofis açma kararı ile Ofisin yeri; açılış tarihinden 30 gün önce Türkiye tarafına diplomatik kanallar aracılığıyla bildirilecektir.
4. Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı (bundan böyle „TİKA” olarak anılacaktır), Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti adına işbu Anlaşmanın uygulanmasından sorumludur.
5. TİKA, Romanya'da „TİKA” Program Koordinasyon Ofisi” (bundan böyle „PKO” olarak anılacaktır) tarafından temsil edilecektir. PKO, Bükreş'te yerleşik olacaktır.
6. PKO, işbu Anlaşmanın yürürlüğe girdiği tarihten 10 gün sonra Romanya'da faaliyet göstermeye başlayacaktır.
7. PKO ve Türkiye'deki Romanya Ofisi, faaliyet amaçları için hukuki ehliyete sahip olacak, ancak herhangi bir ayrıcalık ve dokunulmazlıktan veya menfaat veya dokunulmazlıktan yararlanamayacaktır.
8. PKO ve Türkiye'deki Romanya Ofisi; Türkiye Cumhuriyeti topraklarında ve Romanya topraklarında kendilerine ait belirli amblem ve logoları kullanma hakkına haiz olacaktır.

Madde 4

Ofislerde İstihdam Edilen Personelin Atanması ve Statüsü

1. Taraflardan her biri; diğer Taraf Devletin topraklarında faaliyet gösterecek Ofis bünyesinde istihdam edilmek üzere; Gönderen Taraf Devletin vatandaşı olan azami 2 kişi ile Kabul Eden Taraf Devletin vatandaşı olan azami 5 kişiyi kendi personeli olarak atayacaktır.
2. Kabul Eden Taraf Devletin vatandaşı olmamak koşuluyla, yalnızca her bir Ofisin koordinatörü mütakabiliyet esasına dayanarak diplomatik statüye sahip olacaktır. Taraflar buna göre koordinatörlerin atamasını diplomatik kanallardan bildireceklerdir.
3. Personelin; Kabul Eden Taraf Devletin vatandaşı olduğu durumlarda; Kabul Eden Taraf Devletin iş mevzuatı ile 6 Temmuz 1999 tarihinde Ankara'da Türkiye Cumhuriyeti ve Romanya arasında imzalanan Sosyal Güvenlik hakkında Anlaşma hükümleri geçerli olacaktır.

4. Personelin; Gönderen Taraf Devletin vatandaşı olduğu durumlarda; Gönderen Taraf Devletin iş mevzuatı ile 6 Temmuz 1999 tarihinde Ankara'da Türkiye Cumhuriyeti ve Romanya arasında imzalanan Sosyal Güvenlik hakkında Anlaşma hükümleri geçerli olacaktır.
5. Taraflardan her biri aşağıdaki bilgileri diplomatik kanallar aracılığıyla diğer tarafa bildirecektir:
 - a. Diğer Taraf Devlet topraklarında açılan Ofiste görevli personel üyelerinin adı, soyadı, doğum tarihi ve uyruğu;
 - b. personel üyesinin Kabul Eden Taraf Devlette ikamet etmemesi şartıyla, diğer Taraf Devlet topraklarına varış/çıkış tarihi; fiili varış/çıkış tarihinden 30 gün önce bildirilecek olup böyle bir durumda bildirim işbu şartla sınırlı olacaktır;
 - c. Diğer Taraf Devlet topraklarında açılan Ofiste görevli personel üyelerinin fiilen göreve başlama tarihi ve görev bitiş tarihi;

Madde 5

Projelere İlişkin Finansman Koşulları ve Bildirimler

1. Taraflar; 2. Maddede belirtilen alanlardaki projelerin finansmanı için ilgili iç mevzuatlarında öngörülen şartlar ve bunlarda yapılacak değişiklikler hakkında diplomatik kanallardan birbirlerine bilgi vereceklerdir.
2. Taraflarca 2. Maddede öngörülen alanlardaki özel projelere ilişkin finansman; finansmanı sunan tarafın ulusal mevzuatı kapsamında öngörülen koşullar uyarınca, hiçbir bakımdan ayrımcılık yapılmaksızın sunulacaktır.
3. Taraflardan her biri; 2. Maddede öngörülen öncelikli alanlarda finansman sağlanan projelere ve her bir projeye ilişkin olarak temin edilen finansman bedeline ilişkin bilgileri yıllık rapor olarak diğer tarafa sunacaktır.
4. Kabul Eden Taraf dilediği zaman aşağıdaki konulara ilişkin ayrıntılı bilgi talep etme hakkını haiz olacaktır:
 - İşbu Anlaşma uyarınca diğer Tarafın finansman sunduğu tüm projeler;
 - Uluslararası normlara ve standartlara veya Kabul Eden Taraf Devletin ulusal güvenliğine veya kamu düzenine aykırı nitelikte olduğu düşünülen belirli bir projeyi finanse etme niyeti.
5. Taraflar; karşılıklı olarak mutabık kalınan koşullar kapsamında, Romanya'da Türk azınlıklarına ait bireylerin ve Türkiye'de yaşayan Romen toplumunun kültürel kimliğinin ve dil kimliğinin gelişimine ilişkin belirli projelerin finansmanını ortak üstlenmeye karar verebilir.
6. Kabul Eden Taraf; diplomatik kanallar aracılığıyla, belirli bir projenin uygulamaya konulmasının ulusal normlara ve standartlara, ulusal güvenliğe veya kamu düzenine aykırı olduğunu diğer Tarafa bildirdiği takdirde, diğer Taraf ilgili projeye ilişkin finansman sunmaktan imtina edecektir.

Madde 6
Anlaşmazlıkların Çözümü

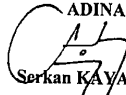
İşbu Anlaşmanın yorumlanmasından veya uygulanmasından kaynaklanan her türlü anlaşmazlık, Taraflar arasında gerçekleştirilecek müzakereler yoluyla dostane şekilde çözüme kavuşturulacaktır. Taraflar söz konusu anlaşmazlık durumunda tahkim yoluna başvurmamayı kabul ederler.

Madde 7
Son Hükümler

1. İşbu Anlaşma, Tarafların anılan belgenin yürürlüğe girmesi gerekli iç yasal usullerinin tamamlandığını birbirlerine diplomatik yollarla bildirdikleri son yazılı bildirimin alındığı tarihte yürürlüğe girecektir.
2. Bu Anlaşma, yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 3 (üç) yıl süreyle yürürlükte kalacaktır. Taraflar işbu Anlaşmanın geçerlilik süresi sona ermeden 3 (üç) ay önce işbu Anlaşmanın uygulanmasını gözden geçirecek olup Taraflar karşılıklı paylaşılan diplomatik yazışmalar yoluyla işbu Anlaşmanın geçerlilik süresinin 3 (üç) yıllık dönemler halinde uzatılmasına karar verebilir. İşbu Anlaşmanın uzatılan her bir 3 (üç) yıllık yeni geçerlilik süresi, işbu maddenin 1. paragrafında öngörülen prosedürü müteakip yürürlüğe girecektir.
3. Taraflar işbu Anlaşmayı karşılıklı muvafakate dayalı olarak tadil edebilirler. Söz konusu tadiller, işbu maddenin 1. paragrafında öngörülen prosedür uyarınca yürürlüğe girecektir.
4. Taraflardan her biri, diğer Tarafa diplomatik kanallar aracılığıyla yazılı bildirimde bulunarak işbu Anlaşmayı tek taraflı olarak feshedebilir. Fesih, diğer tarafça bildirimin alındığı tarihten itibaren 3 (üç) aylık bir sürenin dolması ile gerçekleşecektir. İşbu Anlaşmanın geçerlilik dönemlerinden herhangi birinin sona ermesine 3 (üç) ay kala herhangi bir tek taraflı fesih gerçekleşmeyecektir.
5. İşbu Anlaşmanın fesih tarihinde, ofislerin varlıkları kesin olarak sona erecektir.

Türkçe, Romence ve İngilizce dillerinde tanzim edilen tüm metinler aynı hukuki geçerliliğe sahip olmak üzere, iki (2) asıl nüsha olarak **İSTANBUL**.....,da **5.1.2022** tarihinde imzalanmıştır. Metinler arasında herhangi bir ihtilaf durumunda, İngilizce metin geçerlidir.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ

ADINA

Serkan KAYALAR

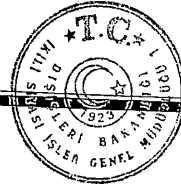
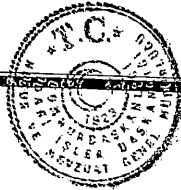
Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı
Başkanı

ROMANYA HÜKÜMETİ

ADINA

Ștefan-Alexandru TINCA

Romanya'nın Türkiye Cumhuriyeti
Büyükelçisi

**ACORD
ÎNTRU GUVERNUL REPUBLICII TURCIA
ȘI GUVERNUL ROMÂNIEI
PENTRU FINANȚAREA UNOR PROIECTE ÎN ANUMITE DOMENII**

Guvernul Republicii Turcia și Guvernul României (denumite în continuare Părți),

Având în vedere *Tratatul de Prietenie, Bună Vecinătate și Cooperare între Republica Turcia și România*, semnat la Ankara, la 19 septembrie 1991,

În cadrul Parteneriatului Strategic dintre Republica Turcia și România,

În dorința de a întări bunele relații și a întări cooperarea în domeniul dezvoltării,

Recunoscând importanța acestei colaborări în ceea ce privește contribuția la dezvoltarea cooperării sociale și economice dintre Părți,

Considerând principiile de drept internațional privind suveranitatea teritorială, *pacta sunt servanda*, cooperarea între State, soluționarea pe cale pașnică a diferendelor internaționale și respectarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului,

Au convenit asupra următoarelor:

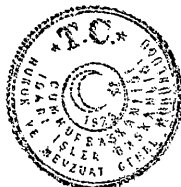
Articolul-1 Obiective

1. Obiectivul acestui Acord este crearea cadrului juridic și instituțional pentru finanțarea unor proiecte în anumite domenii, în Republica Turcia și în România.
2. În cadrul acestui Acord, Părțile pot semna programe executive pentru implementarea unor proiecte și programe asupra cărora Părțile au decis de comun acord, în domeniile eligibile pentru finanțare.

Articolul-2 Domenii eligibile pentru finanțare

În conformitate cu legislația internă a Statului Primitor și cu normele relevante de drept internațional, Părțile vor finanța doar proiecte din următoarele domenii:

1. Educație
2. Domeniul socio-cultural
3. Mediu
4. Sănătate
5. Turism

✱ 1

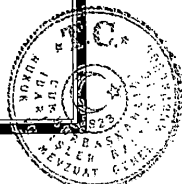
14. BC

Articolul-3 Autoritățile responsabile pentru implementare

1. Ministerul Afacerilor Externe al României este responsabil de implementarea prevederilor acestui Acord, pentru Guvernul României.
2. Autoritatea română responsabilă pentru implementare poate deschide un Birou în Turcia pentru a facilita implementarea programelor sale de dezvoltare.
3. Decizia de a deschide Biroul, precum și locația acestui Birou vor fi notificate părții turce prin canale diplomatice, cu 30 de zile înaintea deschiderii.
4. Agenția Turcă de Cooperare și Coordonare (în continuare denumită „TIKA”) este responsabilă de implementarea prevederilor acestui Acord, pentru Guvernul Republicii Turcia.
5. TIKA va fi reprezentată în România de „Biroul TIKA de Coordonare a Programelor” (în continuare denumit „PCO”). PCO va fi localizat în București.
6. PCO-ul va funcționa în România începând cu cea de-a 10-a (zecea) zi de la data intrării în vigoare a prezentului Acord.
7. Biroul român în Turcia și PCO vor avea personalitate juridică, în scop administrativ, dar nu vor beneficia de privilegii și imunități, sau de inviolabilitate.
8. Biroul român în Turcia și PCO vor avea dreptul de a folosi, pe teritoriul Republicii Turcia și pe teritoriul României, emblemele și logo-urile specifice.

Articolul-4 Numirea și statutul personalului Birourilor

1. Fiecare Parte își va numi personalul propriu, în limita a 2 persoane, cetățeni ai Statului Părții Trimițătoare și a maximum 5 persoane, cetățeni ai Statului Părții Primitoare, angajați în Biroul Părții care funcționează pe teritoriul celeilalte Părți.
2. Coordonatorul fiecărui Birou este singurul membru care va avea statut diplomatic, pe bază de reciprocitate, cu condiția ca el/ea să nu fie cetățean al Statului Părții Primitoare. Părțile vor notifica corespunzător numirea coordonatorilor, prin canale diplomatice.
3. În cazul personalului format din cetățeni ai Statului Primitor, li se aplică prevederile codului muncii din Statul Primitor, respectiv prevederile Acordului între România și Republica Turcia în domeniul securității sociale, semnat la Ankara, la 6 iulie 1999.
4. În cazul personalului format din cetățeni ai Statului Trimițător, li se aplică prevederile codului muncii din Statul Trimițător, respectiv prevederile Acordului între România și Republica Turcia în domeniul securității sociale, semnat la Ankara, la 6 iulie 1999.

2

BC

AK.

5. Fiecare Parte va face cunoscut celeilalte Părți, prin canale diplomatice:

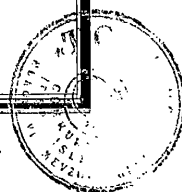
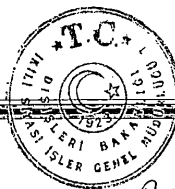
- a. numele, data nașterii și naționalitatea membrilor personalului din Biroul deschis pe teritoriul Statului celeilalte Părți;
- b. data sosirii/ plecării în/din teritoriul Statului celeilalte Părți, cu 30 de zile înainte de data efectivă a sosirii/plecării, doar dacă membrul personalului nu este rezident al Statului Părții Primitoare, caz în care notificarea se va limita doar la această precizare;
- c. data efectivă a asumării/ încheierii mandatului membrilor personalului din Biroul deschis pe teritoriul Statului celeilalte Părți.

Articolul-5 Condiții de finanțare și notificarea proiectelor

1. Părțile se vor informa reciproc, prin mijloace diplomatice, asupra condițiilor existente în legislația internă, a fiecăreia dintre Părți, cu amendamentele ulterioare, legislația privind finanțarea proiectelor în domeniile stipulate la art. 2.
2. Finanțarea pentru anumite proiecte din domeniile stipulate în art. 2 va fi acordată direct de către Părți, fără discriminare, în condițiile stipulate de legislația națională a Părții care oferă finanțarea.
3. Fiecare Parte va oferi anual informații referitoare la proiecte din domeniile prioritare stipulate în art. 2, pentru care finanțarea a fost oferită, precum și finanțarea oferită pentru fiecare proiect în parte.
4. Partea Primitoare are dreptul de a solicita, în orice moment, informații detaliate despre:
 - oricare dintre proiectele finanțate de cealaltă Parte în baza acestui Acord;
 - orice intenție de a finanța un anumit proiect considerat a fi în contradicție cu normele și standardele internaționale, sau cu securitatea națională sau ordinea publică din Statul Primitor.
5. Părțile pot decide cu privire la finanțarea în comun a anumitor proiecte privind promovarea identității culturale și lingvistice a persoanelor aparținând minorității turce din România și respectiv, comunității române din Turcia, în baza unor condiții agreeate în comun.
6. Dacă Partea Primitoare notifică, prin canale diplomatice, asupra faptului că implementarea unui proiect specific contravine normelor și standardelor internaționale, securității naționale sau ordinii publice, cealaltă Parte se va abține de la acordarea oricărei finanțări proiectului respectiv.

Articolul-6 Soluționarea disputelor

Orice dispută rezultată din interpretarea sau aplicarea acestui Acord va fi rezolvată amiabil prin negocieri de către Părți. Părțile convin să nu supună aceste dispute arbitrajului.

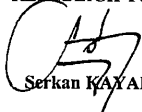

Articolul-7 Prevederi Finale

1. Prezentul Acord va intra în vigoare la data primirii ultimei notificări scrise, prin care Părțile se informează reciproc, pe canale diplomatice, cu privire la îndeplinirea procedurilor prevăzute în legislațiile naționale în vigoare ale celor două state, necesare pentru intrarea în vigoare a prezentului document.
2. Prezentul Acord se încheie pe o durată de 3 (trei) ani de la data intrării în vigoare. Părțile vor revizui implementarea acestui Acord cu 3 (trei) luni înainte de expirarea valabilității sale și pot decide, prin schimb de note diplomatice, prelungirea valabilității Acordului pentru perioade adiționale de câte 3 (trei) ani. Orice prelungire a valabilității cu o perioadă adițională de 3 (trei) ani va intra în vigoare în conformitate cu procedura prevăzută la alin. 1 al acestui articol.
3. Prezentul Acord poate fi modificat prin acordul Părților. Modificările vor intra în vigoare în conformitate cu procedura prevăzută la alin. 1 al acestui articol.
4. Oricare Parte poate denunța prezentul Acord prin transmiterea, pe canale diplomatice, a unei notificări scrise celeilalte Părți privind intenția de denunțare. Denunțarea își produce efectele în 3 (luni) de la data primirii notificării de denunțare de către cealaltă Parte. Acordul nu poate fi denunțat în ultimele 3 (trei) luni ale oricărei perioade de valabilitate.
5. La data încetării valabilității prezentului Acord, Birourile vor înceta să existe definitiv.

Semnat la ISTANBUL....., la 31 MARTIE.....2022, în două exemplare originale, fiecare în limbile turcă, română și engleză, toate textele fiind egal autentice. În caz de divergențe de interpretare, textul în limba engleză va prevala.

PENTRU GUVERNUL
REPUBLICII TURCIA

Serkan KAYALAR,

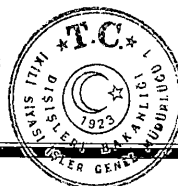
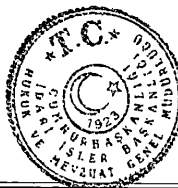
Președintele Agenției Turce
de Cooperare și Coordonare

PENTRU GUVERNUL
ROMÂNIEI

Ștefan-Alexandru TINCA,

Ambasadorul României
în Republica Turcia

Blu

**AGREEMENT BETWEEN THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF TURKEY
AND THE GOVERNMENT OF ROMANIA
ON THE FINANCING OF PROJECTS IN ELIGIBLE DOMAINS**

The Government of the Republic of Turkey and the Government of Romania (hereinafter referred to jointly as the „Parties”),

In view of the *Treaty on Friendly Relations, Good Neighbourhood and Cooperation between the Republic of Turkey and Romania*, signed in Ankara on 19 September 1991,

Within the framework of Strategic Partnership between the Republic of Turkey and Romania,
Wishing to strengthen the mutual ties and enhance cooperation in the field of development,

Acknowledging the importance of this collaboration in terms of contributing to the development of the social and economic cooperation amongst the Parties,

Considering the international law principles of territorial sovereignty, *pacta sunt servanda*, cooperation between States, peaceful settlement of international disputes and respect of human rights and fundamental freedoms,

Have agreed as follows:

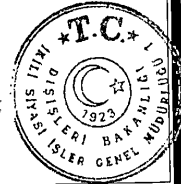
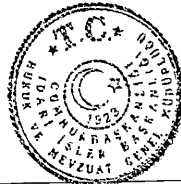
**Article 1
Objectives**

1. The objective of this Agreement is to create the legal and institutional framework on the offering of financing for specific projects in certain domains in the Republic of Turkey and in Romania.
2. Within the framework of this Agreement, the Parties may sign executive agreements in order to enable the implementation of various projects or programmes jointly decided upon within the domains eligible for financing.

**Article 2
Domains Eligible for Financing**

In compliance with the national legislation of the State of the Receiving Party and relevant norms of international law, the Parties shall provide for the financing of projects only in the following domains:

1. Education
2. Socio-cultural area
3. Environment
4. Health
5. Tourism

[Signature]

[Signature]

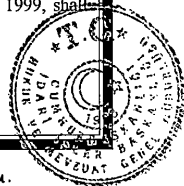
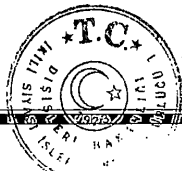
[Signature]

Article 3
Implementing Authorities

1. The Ministry of Foreign Affairs of Romania is responsible for the implementation of this Agreement on behalf of the Government of Romania.
2. The Romanian implementing authority may open an Office in Turkey in order to facilitate the implementation of its development programmes.
3. The decision to open the Office and the location of the Office shall be notified to the Turkish side by diplomatic channels 30 days prior to the opening.
4. The Turkish Cooperation and Coordination Agency (hereinafter referred to as „TIKA”) is responsible for the implementation of this Agreement on behalf of the Government of the Republic of Turkey.
5. TIKA shall be represented in Romania by the „TIKA Programme Coordination Office” (hereinafter the referred to as „PCO”). The PCO shall be located in Bucharest.
6. The PCO shall begin functioning in Romania on the 10th day from the date of the entry into force of this Agreement.
7. The Romanian Office in Turkey and the PCO shall have legal capacity for operation purposes, but they shall not enjoy any kind of privileges and immunities or benefit of inviolability.
8. The Romanian Office in Turkey and the PCO shall have the right to use in the territory of the Republic of Turkey and in the territory of Romania their specific emblems and logo.

Article 4
The Appointment and the Status of the Personnel Employed in the Offices

1. Each Party shall appoint its own personnel, within the limit of 2 persons, citizens of the State of the Sending Party, and of maximum 5 persons, citizens of the State of the Receiving Party, to be employed in its Office functioning on the territory of the State of the other Party.
2. Only the coordinator of each of the Offices shall enjoy diplomatic status, on a reciprocal basis, provided that he/she is not citizen of the State of the Receiving Party. The Parties shall notify accordingly the appointment of coordinators through diplomatic channels.
3. In the case of personnel citizens of the State of the Receiving Party, the labour regulations of the State of the Receiving Party and the provisions of the Agreement between Romania and the Republic of Turkey on Social Security, done in Ankara, on July 6, 1999, shall apply.

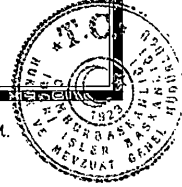
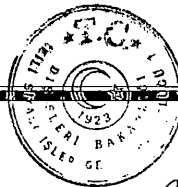

4. In the case of personnel citizens of the State of the Sending Party, the labour regulations of the Sending Party and the provisions of the Agreement between Romania and the Republic of Turkey on Social Security, done in Ankara, on July 6, 1999, shall apply.
5. Each Party shall notify the other, through diplomatic channels:
 - a. the name, birth date and nationality of the members of the personnel functioning in the Office opened on the territory of the State of the other Party;
 - b. the date of arrival/departure in/from the territory of the State of the other Party, 30 days prior to the effective arrival/departure, provided that the member of the personnel is not resident of the State of the Receiving Party, in which case the notification should limit to this specification;
 - c. the effective date of assumption/ end date of the mandate of the members of the personnel within the Office opened on the territory of the State of the other Party;

Article 5

Financing Conditions and Notifications in Relation to the Projects

1. The Parties shall inform each other, through diplomatic channels, of the conditions provided by their respective relevant domestic legislation, and of any amendments thereto, for the financing of the projects in the domains stipulated in art. 2.
2. The financing for specific projects in the domains stipulated in Article 2 shall be granted by the Parties, without discrimination on any basis, under the conditions stipulated in the national legislation of the Party offering finance.
3. Each Party shall provide, on annual basis, information regarding the projects in the priority domains stipulated in art. 2, for which financing was provided and the finance supplied for each project.
4. The Receiving Party shall have the right to request at any time detailed information about:
 - any of the projects financed by the other Party on the basis of this Agreement;
 - any intention of financing a specific project considered contrary to international norms and standards, or to the national security or public order of the Receiving State.
5. The Parties may decide on a joint financing of specific projects pertaining to the fostering of the cultural and linguistic identity of persons belonging to the Turkish minority in Romania, and respectively to the Romanian community in Turkey, under conditions mutually agreed upon.
6. If the Receiving Party notifies, through diplomatic channels, on the fact that the implementation of the project contravenes the international norms and standards, national security or public order, the other Party shall refrain from granting any funding to the respective project.

Article 6
Settlement of Disputes

Any dispute arising from the interpretation or application of this Agreement shall be settled amicably through negotiations by the Parties. The Parties agree not to submit any such dispute to arbitration.

Article 7
Final Provisions

1. This Agreement shall enter into force on the date of the receipt of the last written notification by which the Parties notify each other, through diplomatic channels, of the completion of their internal legal procedures required for the entry into force of the concerned document.
2. This Agreement shall remain in force for a period of 3 (three) years from the date of its entry into force. The Parties shall review the application of this Agreement 3 (three) months before the expiration of its validity, and may decide, through an exchange of diplomatic notes, on the extension of the validity of the Agreement for additional periods of 3 (three) years. Any additional period of 3 (three) years extension of the validity shall enter into force following the procedure stipulated in paragraph 1 of this article.
3. The Parties may amend this Agreement by mutual consent. The amendments shall enter into force in accordance with the procedure stipulated in paragraph 1 of this article.
4. Either Party may unilaterally terminate this Agreement by giving a written notification, through diplomatic channels, to the other Party. The termination shall occur at the expiration of a period of 3 (three) months from the date the notification is received by the other Party. No such unilateral termination may occur 3 (three) months before the expiration of either of the periods of validity.
5. At the date of the termination of this Agreement, the Offices shall definitively cease to exist.

Signed in ISTANBUL, on 21 / MARCH / 2022, in two original copies in Turkish, Romanian, and English, all texts being equally authentic. In case of any divergence, the English text shall prevail.

**FOR THE GOVERNMENT
OF THE REPUBLIC OF TURKEY**

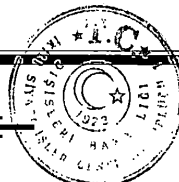

SERKAN KAYALAR,

**President of Turkish Cooperation
and Coordination Agency**

**FOR THE GOVERNMENT
OF ROMANIA**

Ștefan-Alexandru TINCA,

**Ambassador of Romania
to the Republic of Turkey**

Bu

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

DIŞİŞLERİ KOMİSYONU

1'inci TOPLANTI

EK-5

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cezayir Demokratik Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Türkiye ve Cezayir'de Kültür Merkezleri Açılmasına ve Faaliyetine İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/80), (TBMM İçtüzüğü'nün 77'nci maddesine göre)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

27'nci Yasama Dönemi'nde Başkanlığa sunulmuş olan 2/4995, 5020, 4909, 5037, 4690, 4335, 4243, 4856, 5053, 4511, 3540, 5040, 4762, 2818, 4649, 4246, 4648, 3909, 4647, 4693, 4692, 4691, 4689, 4704, 2498, 4705, 5028, 4097, 4651, 4910, 4096, 2225, 3720, 3719, 3718, 3954, 3953, 2033, 4486, 4928, 4913, 4512, 4718, 3981, 1458, 2030, 4293, 4707, 4740, 4763, 2034, 1943, 2277, 4737, 4739, 4159, 4160, 4764, 3742, 4966, 4738, 4244, 4245, 4857, 3057, 1538, 1584, 2705, 3542, 3980, 4912 ve 3241 esas numaralı kanun teklifleri yenilenmiştir.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Numan KURTULMUŞ
İstanbul Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor
Esas Komisyon	Dışişleri
Tarih: 19-6-2023	Esas No: 2/80

T.C. CUMHURBAŞKANLIĞI

Sayı : Z-90666677-599- **160649**
Konu : Milletlerarası andlaşmaların
onaylanmasının uygun bulunması

16 Haziran 2023

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

27'nci Yasama Döneminde Anayasa'nın 90'ıncı maddesi gereğince onaylanması uygun bulunmak üzere Başkanlığınıza sunulan ancak sonuçlandırılmayan ekli listede yer alan milletlerarası andlaşmaların onaylanmasının uygun bulunması hususunda gereğini bilgilerinize sunarım.

Recep Tayyip ERDOĞAN
Cumhurbaşkanı

Ek: Liste

TMMM	
KANUNLAR VE KANUNLAR İSK. LGİ	
19 Haziran 2023	
Numara:	

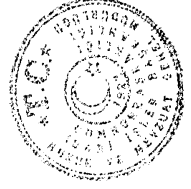
TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ	
BAŞKANLIĞI	
Özel Kalem Müdürlüğü	
Tarih	16.06.2023
Sayı	123 28 63

LİSTE

SIRA NO.	27. DÖNEM KANUN TEKLİFİ ESAS NUMARASI	ANDLAŞMANIN ADI
1	2/4995	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu Arasında Ev Sahibi Ülke Anlaşması
2	2/5020	Türkiye Cumhuriyeti ile Birleşmiş Milletler Arasında Birleşmiş Milletler Kalkınma Eşgüdüm Ofisi Bölgesel Ofisinin İstanbul'da Kurulmasına İlişkin Anlaşma
3	2/4909	Türk Dili Konuşan Ülkeler İşbirliği Konseyinin Kurulmasına İlişkin Nahçıvan Anlaşmasında Değişiklik Yapılmasına Dair Protokol
4	2/5037	Türk Devletleri Teşkilatına Üye Ülkelerin Hükümetleri Arasında Uluslararası Kombine Yük Taşımacılığı Anlaşması
5	2/4690	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ulusal Sürücü Belgelerinin/Sürüş Ehliyetlerinin Karşılıklı Olarak Tanınması ve Değişimi Anlaşmasında Değişiklik Yapılmasına Dair Anlaşma
6	2/4335	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İş Birliği Anlaşmasını Değiştiren Ek Protokol
7	2/4243	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Türkmenistan Hükümeti Arasında Ortak Türkmen-Türk Genel Eğitim Okuluna İlişkin Mutabakat Zaptı
8	2/4856	Dünya Ticaret Örgütünü Kuran Marakeş Anlaşmasını Tadil Eden Protokol ve Protokolün Eki Balıkçılık Sübvansiyonları Anlaşması

SIRA NO.	27. DÖNEM KANUN TEKLİFİ ESAS NUMARASI	ANDLAŞMANIN ADI
9	2/5053	Uluslararası Deniz Seyir Yardımcıları Teşkilatı Sözleşmesi
10	2/4511	Spitsbergen İle İlgili Olarak 9 Şubat 1920 Tarihinde Paris'te İmzalanan Antlaşma
11	2/3540	Hükümetlerarası Kuru Limanlar Antlaşması
12	2/5040	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Uluslararası Göç Siyasaları Geliştirme Merkezi (UGSGM) Arasında 'Türkiye' deki UGSGM Temsilciliğinin Statüsü Hakkında Antlaşma ve Notalar
13	2/4762	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Karayip Devletleri Birliği (KDB) Arasında İşbirliği Çerçeve Antlaşması
14	2/2818	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Hükümetlerarası Kalkınma Otoritesi (IGAD) Arasında Mutabakat / Zaptı
15	2/4649	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kazakistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Uluslararası Kombine Yük Taşımacılığı Antlaşması
16	2/4246	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kore Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığı ile Vergiden Kaçınmaya Engel Olma Antlaşması ve Eki Protokol
17	2/4648	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Filistin Devleti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Antlaşması ve Eki Protokol

SIRA NO.	27. DÖNEM KANUN TEKLİFİ ESAS NUMARASI	ANDLAŞMANIN ADI
18	2/3909	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sierra Leone Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığı ile Vergiden Kaçınmaya Engel Olma Anlaşması
19	2/4647	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nijerya Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığı ile Vergiden Kaçınmaya Engel Olma Anlaşması
20	2/4693	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Burundi Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması
21	2/4692	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Senegal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması, Eki Protokol ve Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notalar
22	2/4691	Türkiye Cumhuriyeti ile Kongo Demokratik Cumhuriyeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığı ile Vergiden Kaçınmaya Engel Olma Anlaşması
23	2/4689	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sri Lanka Demokratik Sosyalist Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığı ile Vergiden Kaçınmaya Engel Olma Anlaşması ve Eki Protokol
24	2/4704	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kamboya Krallığı Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması ve Notalar
25	2/2498	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katar Devleti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında İşbirliği ve Karşılıklı Yardım Anlaşması

SIRA NO.	27. DÖNEM KANUN TEKLİFİ ESAS NUMARASI	ANDLAŞMANIN ADI
26	2/4705	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Angola Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında Karşılıklı İdari Yardım Anlaşması
27	2/5028	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sri Lanka Demokratik Sosyalist Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında İşbirliği ve Karşılıklı İdari Yardım Anlaşması
28	2/4097	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kırgız Cumhuriyeti Hükümeti Arasında 14 Ekim 1994 Tarihinde İmzalanan Hava Hizmetleri Anlaşmasını Tadil Eden Protokol ve Notalar
29	2/4651	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Maldivler Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Hizmetleri Anlaşması
30	2/4910	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Paraguay Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşması ile Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notalar
31	2/4096	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Gine Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşması
32	2/2225	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Nijer Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşması
33	2/3720	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Kongo Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşması
34	2/3719	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Palau Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Hizmetleri Anlaşması
35	2/3718	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Lesotho Krallığı Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşması

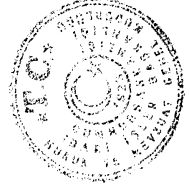
SIRA NO.	27. DÖNEM KANUN TEKLİFİ ESAS NUMARASI	ANDLAŞMANIN ADI
36	2/3954	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Ekvator Ginesi Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşması
37	2/3953	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Burkina Faso Hükümeti Arasında Havacılık Hizmetleri Anlaşması
38	2/2033	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Myanmar Birliği Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşması
39	2/4486	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Namibya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşması
40	2/4928	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Angola Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşması
41	2/4913	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Macaristan Hükümeti Arasında Askeri Çerçeve Anlaşması
42	2/4512	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askeri Çerçeve Anlaşması
43	2/4718	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tacikistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askeri Çerçeve Anlaşması
44	2/3981	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayii Alanında İşbirliği Anlaşması
45	2/1458	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Uganda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayii İşbirliği Anlaşması

SIRA NO.	27. DÖNEM KANUN TEKLİFİ ESAS NUMARASI	ANDLAŞMANIN ADI
46	2/2030	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tanzanya Birleşik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşması
47	2/4293	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nijerya Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşması
48	2/4707	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Burkina Faso Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşması
49	2/4740	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ekvator Ginesi Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşması
50	2/4763	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cezayir Demokratik Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Cezayir'de Uluslararası Bir Türk Okulu Açılmasına İlişkin Anlaşma
51	2/2034	İslam İşbirliği Teşkilatı Polis İşbirliği ve Koordinasyon Merkezi Tüzüğü
52	2/1943	Türkiye Cumhuriyeti ile Irak Cumhuriyeti Arasında Terörle Mücadele Anlaşması
53	2/2277	Türkiye Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı ile Irak Cumhuriyeti Ulusal Güvenlikten Sorumlu Devlet Bakanlığı Arasında Personel Eğitimi Alanında İşbirliği Protokolü
54	2/4737	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Filistin Devleti Hükümeti Arasında Kolluk Eğitimi İşbirliği Mutabakat Zaptı
55	2/4739	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Filistin Devleti Hükümeti Arasında Ulusal Sürücü Belgelerinin Karşılıklı Tanınması ve Değişimine İlişkin Anlaşma

SIRA NO.	27. DÖNEM KANUN TEKLİFİ ESAS NUMARASI	ANDLAŞMANIN ADI
56	2/4159	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Suçla Mücadelede İş Birliği Konulu Anlaşma ve Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Suçla Mücadelede İş Birliği Konulu Anlaşmada Yapılan Değişiklikler ve İlavelere İlişkin Protokol
57	2/4160	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kolluk Eğitimi İş Birliği Protokolü ve Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kolluk Eğitimi İş Birliği Protokolünde Yapılan Değişiklikler ve İlaveler ile İlgili Ek Protokol
58	2/4764	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Arnavutluk Cumhuriyeti Bakanlar Konseyi Arasında Kolluk Eğitimi ve Öğretimi İşbirliği Mutabakat Zaptı
59	2/3742	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kosta Rika Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Psikotrop ve Uyuşturucu Maddelerin Uluslararası Kaçakçılığına Karşı Mücadelede İşbirliği Anlaşması ve Notalar
60	2/4966	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cezayir Demokratik Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sınırşan Organize Suçlarla Mücadele Alanında İşbirliği Anlaşması
61	2/4738	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Romanya Hükümeti Arasında Uygun Görtülen Alanlarda Gerçekleştirilecek Projelerin Finansmanı Hakkında Anlaşma
62	2/4244	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Arnavutluk Cumhuriyeti Bakanlar Kurulu Arasında Sürücü Belgelerinin Karşılıklı Olarak Tanınması ve Değiştirilmesine İlişkin Anlaşma ve Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notalar
63	2/4245	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Arnavutluk Cumhuriyeti Bakanlar Kurulu Arasında Türkiye-Arnautluk Memorial Hastanesinin Geçiş Süresi Boyunca Ortak İşletilmesine İlişkin Protokol

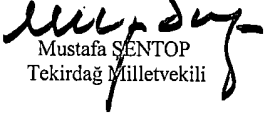
SIRA NO.	27. DÖNEM KANUN TEKLİFİ ESAS NUMARASI	ANDLAŞMANIN ADI
64	2/4857	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Libya Devleti-Millî Birlik Hükümeti Arasında Hidrokarbonlar Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptı
65	2/3057	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansının Özbekistan Cumhuriyeti'ndeki Faaliyeti Hakkında Anlaşma ve Notalar
66	2/1538	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Komorlar Birliği Hükümeti Arasında Teknik İşbirliği Protokolü
67	2/1584	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Uganda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kalkınma İşbirliği Anlaşması
68	2/2705	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gambiya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kalkınma İşbirliği Anlaşması ve Notalar
69	2/3542	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Namibya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kalkınma İşbirliği Anlaşması
70	2/3980	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kırgız Cumhuriyeti Bakanlar Kurulu Arasında Kültür Merkezlerinin Kurulması ve İşleyişi Hakkında Anlaşma
71	2/4912	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cezayir Demokratik Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Türkiye ve Cezayir'de Kültür Merkezleri Açılmasına ve Faaliyetine İlişkin Anlaşma
72	2/3241	30 Eylül 1957 Tarihli Tehlikeli Malların Karayolu ile Uluslararası Taşımacılığına İlişkin Avrupa Anlaşmasının (ADR) Başlığında Değişiklik Yapılmasına Dair Protokol

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Gelen Kâğıtlar Listesi'nde yayımlanan 1160831 evrak numaralı "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cezayir Demokratik Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Türkiye ve Cezayir'de Kültür Merkezleri Açılmasına ve Faaliyetine İlişkin Anlaşma"nın onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun teklifi ve gerekçesi ekte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Mustafa ŞENTOP
Tekirdağ Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor
Esas Komisyon	Dışişleri
Tarih: 27 Ocak 2023	Esas No: 2/4912

TBMM
KANUNLAR ve KARARLAR BSK.LIĞI
27 Ocak 2023
Numara:

TBMM
GENEL YÜRÜK
27 Ocak 2023
No: 1161775

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE CEZAYİR DEMOKRATİK HALK
CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ ARASINDA TÜRKİYE VE CEZAYİR'DE KÜLTÜR
MERKEZLERİ AÇILMASINA VE FAALİYETİNE İLİŞKİN ANLAŞMANIN
ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- (1) 16 Mayıs 2022 tarihinde Ankara'da imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cezayir Demokratik Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Türkiye ve Cezayir'de Kültür Merkezleri Açılmasına ve Faaliyetine İlişkin Anlaşma"nın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

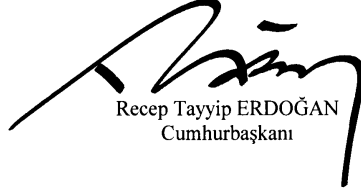
T.C. CUMHURBAŞKANLIĞI

Sayı : Z-90666677-599-**134184**
Konu : Anlaşma

26 Ocak 2023

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

16 Mayıs 2022 tarihinde Ankara’da imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cezayir Demokratik Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Türkiye ve Cezayir’de Kültür Merkezleri Açılmasına ve Faaliyetine İlişkin Anlaşma”yı Anayasanın 90 ıncı maddesi gereğince onaylanması uygun bulunmak üzere ilişikte bilgilerinize sunarım.

Recep Tayyip ERDOĞAN
Cumhurbaşkanı

Ek:
1- Anlaşma (Türkçe, Arapça, Fransızca)
2- Genel Gerekçe

T B M M
KANUNLAR ve KARARLAR BSK.LIGI
26 Ocak 2023
Numara:

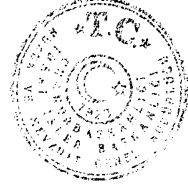
T B M M
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
26 Ocak 2023
1160831

GENEL GEREKÇE

“Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cezayir Demokratik Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Türkiye ve Cezayir’de Kültür Merkezleri Açılmasına ve Faaliyetine İlişkin Anlaşma” 16 Mayıs 2022 tarihinde Ankara’da imzalanmıştır.

Anlaşma kapsamında, mütakabiliyet ilkesine uygun olarak Türkiye’nin ve Cezayir’in diğer tarafın ülkesinde kültür merkezi kurması ve bu merkezlere gerekli kolaylıkların sağlanması öngörülmektedir.

Anlaşma, kültür merkezlerinin faaliyetlerinin genel çerçevesini düzenlemektedir. Kültür merkezlerinin iki ülke arasındaki dostane ilişkileri artırması ve kültür, eğitim ve bilim alanlarındaki işbirliğinin gelişmesine katkıda bulunması amaçlanmaktadır.

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE CEZAYİR DEMOKRATİK
HALK CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ ARASINDA TÜRKİYE VE CEZAYİR'DE
KÜLTÜR MERKEZLERİ AÇILMASINA VE FAALİYETİNE İLİŞKİN
ANLAŞMA**

Bundan sonra « Taraflar » olarak anılacak olan Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Cezayir Demokratik Halk Cumhuriyeti Hükümeti;

23 Mayıs 2006 tarihinde Cezayir'de imzalanan Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cezayir Demokratik Halk Cumhuriyeti Hükümeti arasındaki Dostluk ve İşbirliği Anlaşması'nı gözönünde bulundurarak;

Aynı zamanda, 6 Nisan 1967 tarihinde Cezayir'de imzalanan Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cezayir Demokratik Halk Cumhuriyeti Hükümeti arasındaki Kültürel İşbirliği Anlaşması'nı gözönünde bulundurarak;

Türkiye Cumhuriyeti ve Cezayir Demokratik Halk Cumhuriyeti halklarının geleneksel dostluk bağlarını geliştirmeye yönelik çıkarlarını ve kültürel, insani ve medeniyete dair değerlerinin, karşılıklı olarak zenginleştirilmesi amacıyla taraflarca tanıtılmasına yönelik hedefleri gözönünde bulundurarak;

Türkiye Cumhuriyeti ile Cezayir Demokratik Halk Cumhuriyeti arasındaki kültürel, bilimsel ve pedagojik gelişmeler hakkındaki karşılıklı bilgi paylaşımının önemini altını çizerek,

Aşağıdaki hususlarda mutabık kalmışlardır:

Madde 1

Türk Tarafı Cezayir şehrinde bir Türk Kültür Merkezi, Cezayir Tarafı, İstanbul şehrinde bir Cezayir Kültür Merkezi açacaktır. Bu merkezler bundan sonra "Merkezler" olarak anılacaktır.

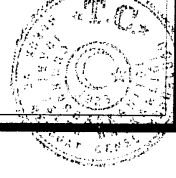
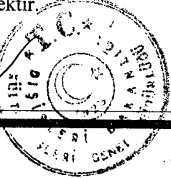
Taraflar, karşılıklı mutabakat ile ev sahibi ülkenin diğer şehirlerinde de ev sahibi ülkenin mevzuatına uygun olarak Merkezlerin şubelerini açabilirler.

Madde 2

Merkezlerin faaliyeti, işbu Anlaşmanın hükümleri temelinde yürütülür. Ev sahibi ülkenin mevzuatı, işbu Anlaşma ile öngörülmeven hususlarda uygulanacaktır.

Madde 3

Cezayir'deki Türk Kültür Merkezi, Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığının denetiminde olacak ve faaliyetlerini Türkiye'nin Cezayir Büyükelçisinin yetkisi altında yürütecektir.

İstanbul'da açılacak olan Cezayir Kültür Merkezi, Cezayir Demokratik Halk Cumhuriyeti Dışişleri ve Yurtdışındaki Ulusal Topluluklar Bakanlığının denetiminde olacak ve faaliyetlerini Cezayir'in Ankara Büyükelçisinin yetkisi altında yürütecektir.

Cezayir'de kurulacak olan Türk Kültür Merkezi, Cezayir'in vakıflara ilişkin kanunlarına ve yönetmeliklerine uygun olarak Yunus Emre Enstitüsü tarafından yönetilecektir.

Madde 4

Merkezler, kendi Devletlerinin birer kurumları olup, ev sahibi ülkenin mevzuatına uygun olarak tüzel kişiliğe sahiptir.

Merkezler, faaliyetleri çerçevesinde, ev sahibi ülkede ev sahibi ülkenin kamu kurumlarıyla, yerel topluluklarla, onaylı kültür dernekleri ve kültür merkezleri ile ilişkiler kurabilirler.

Merkezler, faaliyetlerini ev sahibi ülkenin mevzuatına uygun olarak merkezin dışında düzenleyebilir.

Madde 5

Merkezlerin, ev sahibi ülkenin mevzuatına uygun olarak, ulusal politikanın uygulanması kapsamında, kültür alanında ülkelerinin kültürünün yaygınlaştırılmasına yönelik programlar uygulaması beklenir.

Bu kapsamda, Merkezler aşağıdaki konulardan sorumludur:

- konferans, sempozyum, seminer, sergi, konser ve film gösterimleri düzenleyerek gönderen ülkenin tarih ve kültürünün tanıtımı ve yaygınlaştırılması;
- kendi ülkesinin kültürel mirasına destek sağlaması, kendi ülkesinin geleneklerini, ulusal halk sanatlarını ve geleneksel el sanatlarını tanıtması;
- her iki ülkedeki entelektüeller, araştırmacılar, kreatörler ve sanatçılar arasındaki ilişkilerin güçlendirilmesi;
- kendi ülkelerinin ulusal dili için tanıtıcı dersler ve dil kursları düzenlenmesi;
- Gönderen ülkenin sosyo-kültürel gelişimini desteklemek amacıyla ev sahibi ülkede ikamet eden gönderen ülke toplumunun üyelerinin kültürel çıkarlarının desteklenmesinin ve korunmasının teşvik edilmesi;
- Merkezlerin bünyesinde kütüphaneler, medya kütüphaneleri ve okuma odaları oluşturulması ve faaliyetlerinin yönetilmesi;
- sanat, halk sanatları ve geleneksel el sanatları alanlarındaki etkinliklerin gelişiminin kolaylaştırılması.

Madde 6

Ev sahibi ülke, Merkezlerin dışında güvenliğin sağlanması için gerekli tedbirleri alır. Merkezlerin içerisindeki güvenlikten ilgili Merkezlerin görevlileri sorumludur.

Madde 7

Kâr gütmeyen faaliyetlerde bulunmaları sebebiyle, Merkezlerin kâr elde etme amacı yoktur. Bununla birlikte, Merkezler, düzenledikleri etkinliklere ve sundukları dil kurslarına katılım için makul bir giriş ücreti tahsil ederek bakım ve işletim masraflarının bir kısmını karşılayabilirler.

Madde 8

Taraflar, karşılıklı olarak ve karşılıklılık temelinde, Merkezlerinin ve şubelerinin kurulacağı binaların arayışını kolaylaştırır.

Gerekli yetkiler alındıktan sonra Merkezlerinin binalarının tasarımı, inşaatı ve düzenlenmesine yönelik çalışmalar, gönderen tarafça ev sahibi ülkenin şehir planlama yönetmeliklerine uygun olarak gerçekleştirilir.

Gönderen taraf ayrıca gerekli işlerin yapılmasını teminen proje yöneticilerini serbestçe belirleyebilir.

Madde 9

Tarafların her biri, bu Merkezlerin personelini tayin eder, bu kişiler gönderen ülkenin vatandaşı veya ev sahibi ülkenin vatandaşı olabilirler. Merkezin Müdürü ve Yardımcısı gönderen ülkenin vatandaşı olmalıdırlar.

Merkezlerin personel sayısı, Taraflar arasındaki mutabakat ile belirlenir.

Taraflar, Merkezin Müdürü ve Yardımcısının atanmalarını ve statülerini diplomatik kanallar aracılığıyla bildirirler.

Madde 10

Kültür Merkezleri ve çalışanları, herhangi bir diplomatik veya konsüler imtiyaz veya dokunulmazlık talep edemezler.

Kültür Merkezlerinin Müdürleri ve yardımcıları, Diplomatik İlişkiler Hakkında Viyana Sözleşmesi uyarınca idari ve teknik memur statüsünden yararlanacaklardır.

Gönderen devletin vatandaşı olan ve ev sahibi ülkede daimi olarak ikamet etmeyen Merkezlerde görevli maaşlı personel ve bakmakla yükümlü oldukları kişiler, gönderen ülkenin iş mevzuatına ve sosyal güvenlik rejimine tabidir.

Yukarıdaki fıkrada belirtilen maaşlı personel, ev sahibi ülke mevzuatına göre çalışma izni ve çalışma izninden muaf değildir.

Personelin bakmakla yükümlü oldukları aile efradı; eş, 18 yaşını doldurmamış bekar çocukları, ortaöğrenim gören veya mesleki eğitim/programlara devam eden 20 yaşını doldurmamış çocukları, yüksek öğrenim gören 25 yaşını doldurmamış bekar çocukları, zihinsel ve bedensel engelli bekar çocukları ile geçimi personel tarafından sağlanan anne ve babayı kapsar.

Ev sahibi ülkede ikamet eden Merkezlerde görevli personel ve bakmakla yükümlü oldukları kişiler, özellikle ikamet ile ilgili hususlar olmak üzere, ev sahibi ülkenin mevzuatına tabidirler.

Madde 11

Merkezlerin ve gönderen devletin vatandaşı olan personelin tabi oldukları vergi rejimi, çifte vergilendirmenin önlenmesine ilişkin olarak Türkiye Cumhuriyeti ile Cezayir Demokratik Halk Cumhuriyeti arasında 2 Ağustos 1994 tarihinde Ankara'da imzalanan Gelir ve Servet Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşmasının ve Ek Protokolünün hükümlerine uygun olarak belirlenir.

Madde 12

İşbu Anlaşma uyarınca, karşılıklılık temelinde ve ev sahibi ülke mevzuatına uygun şekilde, Merkezler, geçici olarak, bunları geri ihraç etmeleri koşuluyla, faaliyetleri için gerekli olan malların geçici ithalatından dolayı tabi olacakları vergilerin (katma değer vergisi ve özel tüketim vergisi dahil), gümrük vergilerinin ve gümrük vergileriyle aynı sonucu doğuran diğer vergilerin veya mali yüklerin askıya alınmasından yararlanırlar.

Merkezlerde görev yapan Gönderen ülkenin personeline ve onlarla ikamet eden bakmakla yükümlü oldukları kişilere, ev sahibi ülkenin mevzuatına uygun bir şekilde, görev sürelerinin sonunda geri ihraç etmeleri koşuluyla, gümrük vergilerinin ve vergilerin askıya alınmasıyla, taşınır mallarını ve kişisel eşyalarını geçici olarak ithal etmelerine izin verilir.

İşbu madde, merkezlerin ev sahibi ülkenin vatandaşı olan personeli ve kendi topraklarında kalıcı olarak ikamet eden personel için geçerli değildir.

Madde 13

Tarafların her biri, ülkesinin mevzuatına uygun olarak, diğer ülkenin Merkezine tayin edilen personele ve onlarla ikamet eden bakmakla yükümlü oldukları kişilere karşılıklılık esasına göre mümkün olan en kısa sürede vizeleri verir ve ev sahibi ülkenin kanunu gerektiriyorsa, oturma ve çalışma izinlerini düzenler.

Madde 14

İşbu Anlaşmanın uygulanmasından veya yorumlanmasından doğabilecek anlaşmazlıklar, Taraflar arasında diplomatik kanallar aracılığıyla doğrudan müzakere yoluyla çözümlenir.

Madde 15

İşbu Anlaşma, Tarafların anılan belgenin yürürlüğe girmesi için gerekli iç yasal usullerin tamamlandığını birbirlerine diplomatik yollarla bildirdikleri son yazılı bildirimin alındığı tarihte yürürlüğe girer.

İşbu Anlaşma, beş (5) yıl süre ile yürürlükte kalır ve otomatik olarak yenilenir.

Madde 16

İşbu Anlaşma, Tarafların karşılıklı mutabakatıyla ve yazılı olarak diplomatik kanallar aracılığıyla değiştirilebilir.

Herhangi bir değişiklik, işbu Anlaşmanın yürürlüğe girmesine yönelik usullere uygun olarak yürürlüğe girer.

Madde 17

Anlaşma, Taraflardan birinin diğer Tarafa yazılı olarak diplomatik kanallar aracılığıyla bitiş tarihinden en az altı (6) ay önceden Anlaşmayı sonlandırma niyetini iletmesi halinde sonlandırılabilir.

Taraflar aksini kararlaştırmadığı müddetçe, işbu Anlaşmanın sonlandırılması, devam etmekte olan program, faaliyet veya projelerin icrasını etkilemez.

Ankara'da 16 Mayıs 2022 tarihinde Türkçe, Arapça ve Fransızca dillerinde, üç metin de birbirine eşit derecede geçerli olmak üzere iki orijinal nüsha halinde imzalanmıştır. Taraflar arasında işbu Anlaşmanın hükümlerinin yorumlanmasında farklılık olması durumunda, Fransızca metin geçerli olacaktır.

**Türkiye Cumhuriyeti
Hükümeti Adına**

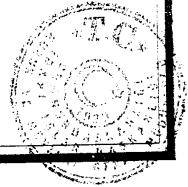
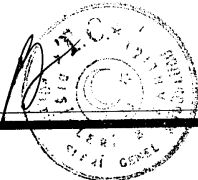
Mehmet Nuri Ersoy

Kültür ve Turizm Bakanı

**Cezayir Demokratik Halk Cumhuriyeti
Hükümeti Adına**

Ramtane Lamahra

**Dışişleri ve Yurtdışındaki Ulusal
Topluluklar Bakanı**

اتفاق بين حكومة جمهورية تركيا وحكومة الجمهورية الجزائرية الديمقراطية الشعبية بشأن إنشاء مركزين ثقافيين في تركيا والجزائر وكيفيات سير عملهما

إن حكومة جمهورية تركيا وحكومة الجمهورية الجزائرية الديمقراطية الشعبية، المشار إليهما فيما يلي بـ "الطرفين"؛

اعتبارا لمعاهدة الصداقة والتعاون بين جمهورية تركيا والجمهورية الجزائرية الديمقراطية الشعبية، الموقعة بالجزائر في 23 ماي سنة 2006؛

واعتبارا لاتفاق التعاون الثقافي بين جمهورية تركيا والجمهورية الجزائرية الديمقراطية الشعبية، الموقع بالجزائر في 06 أفريل سنة 1967؛

اعتبارا لمصلحة شعبي كل من جمهورية تركيا والجمهورية الجزائرية الديمقراطية الشعبية في تطوير علاقات الصداقة التقليدية التي تربطهما، وكذا تطلعهما المتبادل للتعرف على قيمهما الثقافية والإنسانية والحضارية من أجل إثرائها المتبادل؛

وتأكيدا منهما على أهمية التبادل المشترك للمعلومات المتعلقة بالتطورات الثقافية والعلمية والبيداغوجية بين جمهورية تركيا والجمهورية الجزائرية الديمقراطية الشعبية.

اتفقتا على ما يلي:

المادة الأولى

يُنشئ الطرف التركي مركزا ثقافيا تركيا في الجزائر العاصمة، ويُنشئ الطرف الجزائري مركزا ثقافيا جزائريا في اسطنبول، المشار إليهما فيما يلي بـ "المركزين".

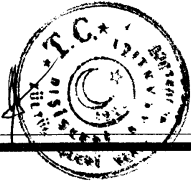
يمكن لكلا الطرفين، باتفاق مشترك، فتح فروع للمركزين في مدن أخرى من البلد المضيف، في ظل احترام تشريعه.

المادة 2

يتم تنظيم نشاط المركزين على أساس أحكام هذا الاتفاق. يطبق التشريع المعمول به في البلد المضيف على المسائل غير المقيدة بأحكام هذا الاتفاق.

المادة 3

يوضع المركز الثقافي التركي في الجزائر العاصمة تحت وصاية وزارة الشؤون الخارجية لجمهورية تركيا، ويمارس نشاطاته تحت سلطة سفير تركيا بالجزائر.

يوضع المركز الثقافي الجزائري في اسطنبول تحت وصاية وزارة الشؤون الخارجية والجالية الوطنية بالخارج للجمهورية الجزائرية الديمقراطية الشعبية، ويمارس نشاطاته تحت سلطة سفير الجزائر بأنقرة.

تتولى مؤسسة يونس إمره تسيير المركز الثقافي التركي في الجزائر العاصمة، والتي سيتم إنشاؤها بالجزائر طبقا للقوانين والأحكام المتعلقة بالجمعيات.

المادة 4

يُعدّ المركزان مؤسستين تابعتين لدولتهما ويتمتعان بالشخصية المعنوية وفقا لتشريع البلد المضيف.

ويمكن لهما أن يقيما، في إطار نشاطاتهما، في البلد المضيف علاقات مع الإدارات والجماعات المحلية والجمعيات الثقافية والمراكز الثقافية المعتمدة.

يمكن للمركزين أن ينظما نشاطاتهما خارج مبانهما في ظل احترام التشريع الساري في البلد المضيف.

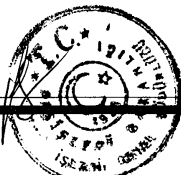
المادة 5

يتعين على المركزين وضع برامج ترمي إلى نشر ثقافة البلدين في إطار تنفيذ السياسة الوطنية في مجال الثقافة، وفقا للتشريع الساري في البلد المضيف.

وفي هذا الصدد، يتولى المركزان:

- ترقية ونشر تاريخ وثقافة البلد المرسل من خلال تنظيم مؤتمرات وندوات وأيام دراسية ومعارض وحفلات موسيقية وعروض للأفلام؛
- تقديم الدعم للتراث الثقافي لبلديهما والتعريف بالتقاليد والفنون الشعبية الوطنية وكذا الحرف اليدوية التقليدية لبلديهما؛
- تشجيع الاتصالات بين مفكري وباحثي ومبدعي وفناني كلا البلدين؛
- تنظيم دورات تمهيدية وتعليمية في اللغة الوطنية لبلديهما؛
- تشجيع دعم وحماية المصالح الثقافية لأفراد الجالية الوطنية للبلد المرسل المقيمين في البلد المضيف قصد المساهمة في التنمية الاجتماعية والثقافية للبلد

المرسل؛

- إنشاء مكاتب ومكتبات سمعية بصرية وقاعات للمطالعة في مقرّهما وتولّي تسيير نشاطاتها؛
- تسهيل تطوير النشاطات في ميادين الفنون والفنون الشعبية والحرف اليدوية التقليدية.

المادة 6

يَتَّخِذُ البلد المضيف التدابير المناسبة من أجل ضمان الأمن الخارجي لمباني المركزين، في حين يضمن مسؤولو المركزين الأمن الداخلي لهما.

المادة 7

لا يسعى المركزان إلى تحقيق الأرباح، ذلك أن نشاطاتهما غير ربحية. غير أنه يمكن للمركزين تغطية جزء من نفقاتهما لغرض أعمال الصيانة والتسيير، عن طريق تحصيل حق الدخول الذي يكون معقولاً من أجل حضور التظاهرات التي ينظّمها ومن دروس تعليم اللغات التي يقدّمها.

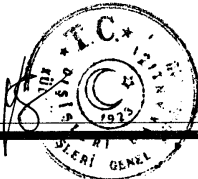
المادة 8

يسهّل الطرفان لبعضهما البعض، على أساس المعاملة بالمثل، البحث عن مباني لإيواء المركزين وفروعهما. تُنَجَزُ أشغال التصميم والبناء وتهيئة مباني المركزين بعد حصول البلد المرسِل على التراخيص المطلوبة، طبقاً لتنظيم العمران المعمول به في البلد المضيف. كما يمكن للبلد المرسِل أن يعيّن بكل حرية متعهّدين من أجل انجاز الأشغال المناسبة.

المادة 9

يمكن لكل طرف أن يعيّن مستخدمٍ المركز الخاص به، والذين يمكن أن يكونوا من رعايا البلد المرسِل أو مواطني البلد المضيف. ويتعيّن أن يكون مدير المركز ونائبه من رعايا البلد المرسِل.

يجلّد عدد موظفي المركزين باتفاق مشترك بين الطرفين.

يعلم الطرفان بعضهما البعض بشأن تعيين مدير المركز ونائبه ووضعهما، عبر القناة الدبلوماسية.

المادة 10

لا يتمتع مستخدمو المركزين الثقافيين بأي امتياز أو حصانة دبلوماسية أو قنصلية. يتمتع المدراء ومساعدتهم بصفة المستخدمين الإداريين والتقنيين وفقا لمعاهدة فيينا للعلاقات الدبلوماسية.

يخضع مستخدمو المركزين الأجراء وذووهم المعالون، رعايا الدولة المرسله، وغير المقيمين بصفة دائمة في البلد المضيف، لتشريع العمل ولنظام الضمان الاجتماعي الساري في البلد المرسل.

يخضع مستخدمو المركزين الأجراء المذكورين في الفقرة 3 لتشريع البلد المضيف فيما يخص الإقامة و رخصة العمل.

تتكون عوائل مستخدمي المركزين من الزوج، الأبناء القصر دون 18 سنة، الأبناء الأقل من 20 سنة الذين يتابعون برامج تعليمية ثانوية أو مهنية، الأبناء العزب الأقل من 25 سنة في التعليم العالي، الأبناء العزب المعاقين ذهنيا وجسديا وكذا الأم والأب تحت كفالة المستخدم.

يخضع مستخدمو المركزين، المقيمين بصفة دائمة في البلد المضيف، لتشريع البلد المضيف لا سيما فيما يتعلق بالإقامة والاستقبال.

المادة 11

يحدّد النظام الجبائي الخاص بالمركزين ومستخدميهما الذين هم رعايا الدولة المرسله بأحكام الاتفاقية المبرمة بين حكومة جمهورية تركيا وحكومة الجمهورية الجزائرية الديمقراطية الشعبية قصد تجنّب الازدواج الضريبي في مجال الضرائب على الدخل والثروة والبروتوكول الملحق بها، الموقعّة بأنقرة في 02 أوت 1994.

المادة 12

يستفيد المركزان، بصفة مؤقتة، على أساس المعاملة بالمثل وفي ظل احترام تشريع البلد المضيف، من تعليق الضرائب (بما في ذلك الضريبة على القيمة المضافة والضريبة

الخاصة على الاستهلاك)، والحقوق الجمركية والرسوم المفروضة والتكاليف المالية التي لها نفس أثر الحقوق الجمركية على الاستيراد المؤقت للممتلكات الضرورية لسير عملهما، بموجب هذا الاتفاق شريطة إعادة تصديرها.

يرخص لمستخدمي مركز البلد المرسل وذوهم المعالين والمقيمين معهم، في ظل احترام تشريع وتنظيم البلد المضيف، استيراد، بصفة مؤقتة، الممتلكات المنقولة والأغراض الشخصية، معفاة من الحقوق الجمركية والرسوم، شريطة إعادة تصديرها بعد نهاية مهامهم.

لا يسري مفعول هذه المادة على مستخدمي المركزين الذين هم رعايا البلد المضيف وعلى المستخدمين المقيمين بصفة دائمة على إقليمه.

المادة 13

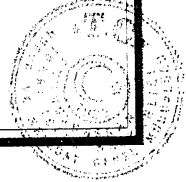
يمنح كل طرف، في ظل احترام تشريع بلده، وعلى أساس المعاملة بالمثل وفي أقرب الأجل، تأشيرات للمستخدمين المؤقتين إلى مركز البلد الآخر وكذا لذوهم المعالين والمقيمين معهم. وفي حالة ما إذا نص قانون البلد المضيف على وجوبه، فإنه يمنح تراخيص إقامة وتصاريح عمل.

المادة 14

تتم تسوية أي خلاف قد ينشأ عن تنفيذ أو تفسير هذا الاتفاق عن طريق المفاوضات المباشرة بين الطرفين، عبر القناة الدبلوماسية.

المادة 15

يدخل هذا الاتفاق حيز التنفيذ ابتداء من تاريخ استلام آخر إشعار كتابي، وعبر القناة الدبلوماسية، الذي يخطر بموجبه أحد الطرفين الطرف الآخر باستيفاء الإجراءات القانونية الداخلية اللازمة لهذا الغرض. ويبقى هذا الاتفاق ساري المفعول لمدة خمس (5) سنوات قابلة للتجديد ضمناً.

المادة 16

يمكن تعديل هذا الاتفاق باتفاق متبادل بين الطرفين، كتابيا، وعبر القناة الدبلوماسية. يدخل كل تعديل حيز التنفيذ وفقا لنفس أحكام دخول هذا الاتفاق حيز التنفيذ.

المادة 17

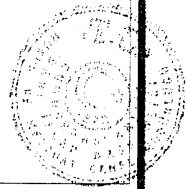
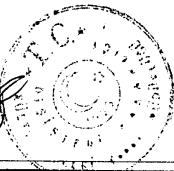
يمكن لأي طرف إنهاء العمل بهذا الاتفاق، كتابيا وعبر القناة الدبلوماسية، وذلك ستة (6) أشهر على الأقل قبل انقضاء صلاحيته. لا يؤثر إنهاء العمل بهذا الاتفاق على تنفيذ أي برنامج أو نشاط أو مشروع في طور الإنجاز، تم الشروع فيه بموجب هذا الاتفاق، ما لم يتفق الطرفان على خلاف ذلك. حرر بأنقرة في 16 ماي 2022، في نسختين أصليتين باللغات التركية والعربية والفرنسية، وتساوى النصوص الثلاثة في الحجية القانونية. وفي حالة الاختلاف في التفسير، يرجح النص باللغة الفرنسية.

عن حكومة الجمهورية الجزائرية
الديمقراطية الشعبية

السيد رمطان لعمامرة
وزير الشؤون الخارجية والجمالية
والوطنية بالخارج

عن حكومة جمهورية تركيا

السيد محمد نوري أرسوي
وزير الثقافة والسياحة

**ACCORD ENTRE LE GOUVERNEMENT DE LA RÉPUBLIQUE DE
TÜRKİYE ET LE GOUVERNEMENT DE LA RÉPUBLIQUE ALGÉRIENNE
DÉMOCRATIQUE ET POPULAIRE PORTANT CRÉATION ET MODALITÉS
DE FONCTIONNEMENT DES CENTRES CULTURELS
EN TÜRKİYE ET EN ALGÉRIE**

Le Gouvernement de la République de Türkiye et le Gouvernement de la République Algérienne Démocratique et Populaire, ci-après dénommés « les Parties »;

Considérant le Traité d'Amitié et de Coopération entre la République de Türkiye et la République Algérienne Démocratique et Populaire, signé à Alger le 23 mai 2006;

Considérant également l'Accord de Coopération culturelle entre la République de Türkiye et la République Algérienne Démocratique et Populaire, signé à Alger le 06 avril 1967;

Considérant l'intérêt des deux peuples de la République de Türkiye et de la République Algérienne Démocratique et Populaire de développer leurs liens d'amitié traditionnelle et leur aspiration réciproque à la connaissance de leurs valeurs culturelles, humaines et civilisationnelles en vue de leur enrichissement mutuel;

Soulignant l'importance du partage mutuel de l'information sur les évolutions culturelles, scientifiques et pédagogiques entre la République de Türkiye et la République Algérienne Démocratique et Populaire.

Sont convenus de ce qui suit,

Article Premier

La Partie turque crée un centre culturel turc à Alger, et la Partie algérienne crée un Centre culturel algérien à Istanbul, désignés ci-après «les Centres».

Les Parties pourront, d'un commun accord, ouvrir des annexes aux Centres dans d'autres villes du pays d'accueil dans le respect de sa législation.

Article 2

L'activité des Centres s'organise sur la base des dispositions du présent Accord. La législation du pays d'accueil s'appliquera pour les questions non prévues par le présent Accord.

Article 3

Le Centre culturel turc à Alger est placé sous la tutelle du Ministère des Affaires Etrangères de la République de Türkiye et exerce ses activités sous l'autorité de l'Ambassadeur de Türkiye à Alger.

Le Centre culturel algérien à Istanbul est placé sous la tutelle du Ministère des Affaires Etrangères et de la Communauté Nationale à l'Etranger de la République Algérienne Démocratique et Populaire et exerce ses activités sous l'autorité de l'Ambassadeur d'Algérie à Ankara.1

Le Centre culturel turc à Alger sera géré par la Fondation Yunus Emre, qui sera créée en Algérie conformément à la législation et à la réglementation algériennes relatives aux associations.

Article 4

Les Centres sont des établissements de leurs Etats respectifs et dotés de la personnalité morale conformément à la législation du pays d'accueil.

Dans le cadre de leurs activités, ils peuvent établir, dans le pays d'accueil, des relations avec les administrations, les collectivités locales, les associations culturelles et les centres culturels agréés.

Les Centres peuvent organiser leurs activités à l'extérieur de leurs locaux dans le respect de la législation du pays d'accueil.

Article 5

Les Centres sont appelés à mettre en œuvre des programmes visant à la diffusion de la culture de leur pays respectif dans le cadre de la mise en œuvre de la politique nationale dans le domaine de la culture, conformément à la législation du pays d'accueil.

Dans ce cadre, les Centres sont chargés de :

- la promotion et la diffusion de l'histoire et de la culture du pays d'Envoi à travers l'organisation de conférences, symposiums, séminaires, expositions, concerts et projection de films;
- apporter un soutien au patrimoine culturel de son propre pays, faire connaître les traditions, les arts populaires nationaux et l'artisanat traditionnel de son propre pays;
- favoriser les contacts entre intellectuels, chercheurs, créateurs et artistes des deux pays;
- organiser des cours d'initiation et d'apprentissage des langues nationales de leur pays respectif;
- favoriser le soutien et la protection des intérêts culturels des membres de la communauté nationale du pays d'envoi résidant dans le pays d'accueil aux fins d'un apport au développement socioculturel du pays d'Envoi;
- créer au sein de leurs sièges des bibliothèques, médiathèques et salles de lecture et gérer leurs activités;
- faciliter le développement des activités dans les domaines des arts, des arts populaires et de l'artisanat traditionnel.

Article 6

Le pays d'accueil prend les mesures appropriées pour assurer la sécurité à l'extérieur des locaux des Centres. La sécurité à l'intérieur des Centres est assurée par les responsables des Centres.

Article 7

Les Centres n'ont pas pour objectif de réaliser des bénéfices, dès lors que leur activité est à but non lucratif. Pour autant, les Centres peuvent couvrir une partie de leurs dépenses pour leur entretien et fonctionnement à travers la perception d'un droit d'entrée modéré pour assister aux manifestations qu'ils organisent et pour les cours de langue qu'ils dispensent.

Article 8

Les Parties se faciliteront mutuellement et sur la base de la réciprocité, la recherche de locaux pour abriter les Centres et leurs annexes.

Les travaux de conception, de construction et d'aménagement des locaux des centres après l'obtention des autorisations requises sont accomplis par le pays d'envoi conformément à la réglementation d'urbanisme du pays d'accueil.

Le pays d'envoi peut également désigner librement des maitres d'œuvres pour la réalisation des travaux appropriés.

Article 9

Chacune des Parties nomme les personnels de ses Centres qui peuvent être ressortissants du pays d'envoi ou nationaux du pays d'accueil. Le Directeur du Centre et son Adjoint doivent être ressortissants du pays d'Envoi.

L'effectif des Centres est fixé d'un commun accord entre les Parties.

Les Parties s'informent mutuellement de la nomination et du statut du Directeur du Centre et de son adjoint par voie diplomatique.

Article 10

Les Centres culturels et leurs personnels ne peuvent prétendre à aucun privilège ou immunité diplomatique et consulaire.

Les Directeurs des Centres culturels et leurs adjoints bénéficieront du statut des fonctionnaires administratifs et techniques, conformément à la Convention de Vienne sur les relations diplomatiques.

Les Personnels salariés des Centres et leurs ayants droit à charge ressortissants de l'Etat d'envoi, et ne résidant pas en permanence dans le pays d'accueil, sont soumis à la législation de travail ainsi qu'au régime de sécurité sociale du pays d'envoi.

Les personnels salariés visés à l'alinéa ci-dessus ne sont pas exemptés du titre de séjour et du permis de travail, conformément à la législation du pays d'accueil.

Les membres de la famille à charge des personnels comprennent le conjoint, les enfants célibataires de moins de 18 ans, les enfants de moins de 20 ans qui suivent des programmes d'enseignement secondaire ou professionnel, les enfants célibataires de moins de 25 ans dans l'enseignement supérieur, les enfants célibataires souffrant d'handicaps mentaux et physiques, ainsi que la mère et le père qui sont à la charge du personnel.

Les personnels des centres résidants en permanence dans le pays d'accueil sont soumis à la législation du pays d'accueil, notamment en matière de séjour et d'accueil.

Article 11

Le régime fiscal des Centres et de leurs personnels ressortissants de l'Etat d'Envoi est défini par les dispositions de la convention conclue entre le Gouvernement de la République de Türkiye et le Gouvernement de la République Algérienne Démocratique et Populaire en vue d'éviter les doubles impositions en matière d'impôts sur le revenu et sur la fortune et du protocole annexe, signés à Ankara le 02 août 1994.

Article 12

Sur une base de réciprocité et dans le respect de la législation du pays d'accueil, les Centres bénéficient, temporairement, de la suspension des taxes (y compris la taxe sur la valeur ajoutée et la taxe spéciale de consommation), droits de douane et autres taxes ou charges financières ayant le même effet que les droits de douane dus au titre de l'importation temporaire des biens nécessaires à leur fonctionnement, en vertu de cet Accord sous réserve de leur réexportation.

Les personnels des Centres du pays d'Envoi et leurs ayants droit à charge séjournant avec eux, sont autorisés, dans le respect de la législation et de la réglementation du pays d'accueil, d'importer à titre temporaire, en suspension des droits de douanes et taxes, des biens mobiliers et des effets personnels, sous réserve de leur réexportation à l'issue de leur mission.

L'effet du présent article ne s'applique pas aux personnels des centres qui sont des ressortissants du pays d'accueil et aux personnels résidant en permanence sur son territoire.

Article 13

Chacune des Parties, dans le respect de la législation de son pays, délivre sur la base de la réciprocité dans les meilleurs délais des visas aux personnels envoyés au Centre de l'autre pays ainsi qu'à leurs ayants droit à charge séjournant avec eux, et, si la loi du pays d'accueil l'exige, délivre des permis de séjour et des titres de travail.

Article 14

Tout différend concernant la mise en œuvre ou l'interprétation du présent Accord sera réglé par des négociations directes entre les Parties par voie diplomatique.

Article 15

Le présent Accord entrera en vigueur à compter de la date de réception de la dernière notification, écrite et par voie diplomatique, par laquelle une Partie informe l'autre Partie de l'accomplissement des procédures juridiques internes requises à cet effet.

Il demeurera en vigueur pour une période de cinq (5) ans renouvelable par tacite reconduction.

Article 16

Le présent Accord peut être amendé par consentement mutuel des Parties, par écrit et à travers le canal diplomatique.

Tout amendement entrera en vigueur selon les mêmes dispositions prévues pour l'entrée en vigueur du présent Accord.

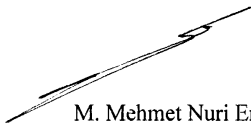
Article 17

Le présent Accord peut être dénoncé par l'une des Parties, par écrit et par voie diplomatique, au moins six (06) mois avant son expiration.

La dénonciation du présent Accord n'affecte pas l'exécution de tout programme, activité ou projet en cours, initiés en vertu du présent Accord sauf si les Parties en conviennent autrement.

Fait à Ankara, le 16 mai 2022, en deux exemplaires originaux en langues turque, arabe et française; les trois textes faisant également foi. En cas de divergence d'interprétation, la version française sera prise comme référence.

**P/Le Gouvernement de la République
de Türkiye**

M. Mehmet Nuri Ersoy

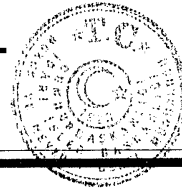
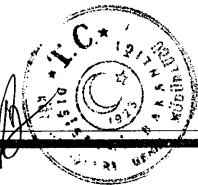
Le Ministre de la Culture et du Tourisme

**P /Le Gouvernement de la
République Algérienne
Démocratique et Populaire**

M. Ramtane Lamamra

**Le Ministre des Affaires
Etrangères et de la Communauté
Nationale à l'Etranger**

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

DIŞİŞLERİ KOMİSYONU

1'inci TOPLANTI

EK-6

**Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Rusya Federasyonu
Hükümeti Arasında Uluslararası Karayolu Taşımacılığı
Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna
Dair Kanun Teklifi (2/1643), (TBMM İçtüzüğü'nün
77'nci maddesine göre)**

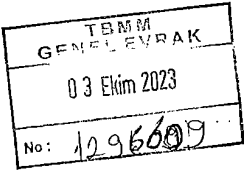
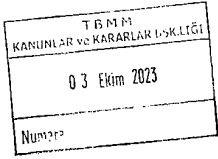
TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

27'nci Yasama Dönemi'nde Başkanlığa sunulmuş olan 2/5027, 2/5038, 2/1781, 2/2783, 2/2278, 2/2935, 2/1897, 2/1912, 2/4162, 2/2370, 2/3910, 2/4291, 2/3378, 2/1532, 2/1548, 2/2984, 2/1194, 2/2024, 2/4188, 2/3141, 2/5025, 2/5026, 2/3537, 2/2021, 2/4323, 2/4416, 2/4417, 2/4418, 2/4706, 2/4911, 2/5024, 2/4292, 2/3706, 2/4650, 2/1459, 2/1545, 2/3445, 2/4529, 2/1593, 2/1794, 2/1949, 2/4814, 2/1776, 2/3536, 2/3543, 2/4891, 2/2847, 2/2664, 2/3004, 2/2023, 2/2058 ve 2/2025 esas numaralı kanun teklifleri yenilenmiştir.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Numan KURTULMUŞ
İstanbul Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu
Esas Komisyon	Dışişleri Komisyonu
Tarih: 4.10.2023	Esas No: 2/1643

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Gelen Kâğıtlar Listesi'nde yayımlanan 784378 evrak numaralı "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Rusya Federasyonu Hükümeti Arasında Uluslararası Karayolu Taşımacılığı Anlaşması'nın onaylanmasının uygun bulunduğu dair kanun teklifi ve gerekçesi ekte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Mustafa ŞENTOP
Tekirdağ Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI		
Tali Komisyon	Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm	
Esas Komisyon	Dışişleri	
Tarih :	05 Mart 2021	Esas No: 2/3445

TBMM
KANUNLAR ve KARARLAR BŞK. LİĞİ
04 Mart 2021
Numara:

TBMM
GENEL EVRAK
04 Mart 2021
No. 789157
EBYR ve BŞK. LİSTİR

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE RUSYA FEDERASYONU HÜKÜMETİ
ARASINDA ULUSLARARASI KARAYOLU TAŞIMACILIĞI ANLAŞMASININ
ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- (1) 6 Kasım 2020 tarihinde Moskova’da imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Rusya Federasyonu Hükümeti Arasında Uluslararası Karayolu Taşımacılığı Anlaşması”nın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

T.C. CUMHURBAŞKANLIĞI

Sayı : Z-90666677-599-7734
Konu : Anlaşma

24 Şubat 2021

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

6 Kasım 2020 tarihinde Moskova'da imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Rusya Federasyonu Hükümeti Arasında Uluslararası Karayolu Taşımacılığı Anlaşması"nı Anayasanın 90 ncı maddesi gereğince onaylanması uygun bulunmak üzere ilişikte bilgilerinize sunarım.

Recep Tayyip ERDOĞAN
Cumhurbaşkanı

Ek:

- 1- Anlaşma (Türkçe, Rusça, İngilizce)
- 2- Genel Gerekçe

TBMM
KANUNLAR ve KARARLAR BŞK. LİGİ
24 Şubat 2021
Numara:

TBMM
GENEL EVRAK
24 Şubat 2021
No. 784378
EBYS'ye AKTARILMIŞTIR

GENEL GEREKÇE

“Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Rusya Federasyonu Hükümeti Arasında Uluslararası Karayolu Taşımacılığı Anlaşması” 6 Kasım 2020 tarihinde Moskova’da imzalanmıştır.

20 Haziran 1988 tarihinde imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği Hükümeti Arasında Uluslararası Karayolu Taşımacılığı Anlaşması”nın yenilenmesi amacıyla imzalanan 6 Kasım 2020 tarihli Anlaşma ile:

- a) Toplam yüklü ağırlığı 6 tonu geçmeyen taşıtlar ile yapılan ikili ve transit taşımalar geçiş belgesinden muaf tutulacaktır.
- b) Yeni alınan taşıtların boş olarak kesin ihracatı geçiş belgesinden muaf tutulacaktır.
- c) Geçiş belgelerinin bir sonraki yılın 31 Ocak tarihine kadar geçerli olacağı kayıt altına alınmıştır.
- ç) İlk defa elektronik geçiş belgelerinin kullanımına imkân sağlayan yasal düzenlemeler yapılmıştır.
- d) Türkiye’ye girişte uygulanan 550 litre akaryakıt kısıtlaması Anlaşma kapsamında düzenlenmiş olacaktır.

Bahse konu Anlaşmanın iki ülke arasındaki karayolu taşımacılık faaliyetlerine olumlu katkılarının olacağı değerlendirilmektedir.

**Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile
Rusya Federasyonu Hükümeti arasında
Uluslararası Karayolu Taşımacılığı
Anlaşması**

Bundan sonra Taraflar olarak anılacak olan Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Rusya Federasyonu Hükümeti,

İki Ülke arasında ve ülkeleri üzerinden transit olarak gerçekleştirilen uluslararası karayolu taşımacılık hizmetlerini karşılıklılık çerçevesinde geliştirme ve bu hizmetleri kolaylaştırma arzusu ile,

Aşağıdaki hususlarda mutabık kalmışlardır:

Kapsam ve Tanımlar

Madde 1

1. Bu Anlaşma çerçevesinde, karayolu ile uluslararası yolcu ve eşya taşımaları Türkiye Cumhuriyeti'nde veya Rusya Federasyonu'nda tescil edilmiş taşıtlar ile Tarafların Ülkeleri arasında, ülkeleri üzerinden transit olarak veya üçüncü ülkelere (üçüncü ülkelerden) gerçekleştirilir.

2. Bu Anlaşma ile veya Türkiye Cumhuriyeti'nin ve Rusya Federasyonu'nun taraf olduğu uluslararası antlaşmalar ile düzenlenmeyen hususlar, Tarafların Ülkelerinin yasalarına uygun olacak çözümlenir.

Madde 2

Bu Anlaşmada yer alan terimler aşağıdaki anlamları ifade eder:

1) 'Tarafların Yetkili Makamları':

Türk Tarafı adına – Türkiye Cumhuriyeti Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı Ulaştırma Hizmetleri Düzenleme Genel Müdürlüğünü,

Rus Tarafı adına – Rusya Federasyonu Ulaştırma Bakanlığını, bu Anlaşma Madde 11 ve 12'de yer alan hüküm ve koşulların uygulanmasının takibi konusunda aynı zamanda Rusya Federasyonu İçişleri Bakanlığını

ifade eder.

Taraflardan birisinin yetkili makamlarının veya bu makamların isimlerinin değişmesi halinde, bilgiler diplomatik kanallardan ivedilikle diğer Tarafa iletilir;

2) 'Taşımacı' Taraf Ülkelerden herhangi birinin topraklarında kayıtlı olan ve o ülkenin mevzuatına uygun olarak karayolu ile uluslararası yolcu ve eşya taşımacılığı yapmak üzere yetkilendirilen bütün gerçek veya tüzel kişileri ifade eder;

3) 'Taşıt' taşımacının kendi özmal olan veya herhangi bir başka yasal çerçevede taşımacının emrinde olan motorlu taşıtı ifade eder. Bu,

Eşya taşımacılığı için — bir kamyon, yarı römorklu bir kamyon, bir taşıt çekicisi, yarı römorklu bir taşıt çekicisidir;

Yolcu taşımacılığı için — bir otobüs, örneğin muhtemel bagaj çekicisi ile birlikte sürücü dâhil 9'dan fazla yolcuya sahip, yolcu taşımacılığı için tasarlanmış bir taşıttır;

4) 'Taşıma', dolu veya boş bir taşıtın hareketini ifade eder;

5) 'Bir Taraf Ülkenin toprakları', Türkiye Cumhuriyeti topraklarını veya Rusya Federasyonu topraklarını ifade eder;

6) 'Düzenli yolcu taşımacılığı', Tarafların yetkili makamları arasında karşılıklı olarak onaylanmış güzergâh, zaman çizelgesi, tarife ve durak noktalarına uygun olarak Taraf Ülkelerin toprakları arasında gerçekleştirilen otobüs ile yolcu taşımacılığını ifade eder;

7) 'Arızı yolcu taşımacılığı', "düzenli yolcu taşımacılığı" tanımına girmeyen otobüs ile yolcu taşımalarını ifade eder;

8) 'Sağlık kontrolü', sağlık, veterinerlik ve bitki sağlığı kontrollerini ifade eder;

9) 'İkili taşımacılık', hareket noktası (yükleme noktası) Taraflardan birinin Ülke topraklarında, varış noktası ise (boşaltma noktası) diğer Tarafın Ülke toprakları içerisinde olan yolcu veya eşya taşımacılığını ifade eder;

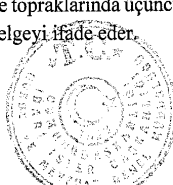
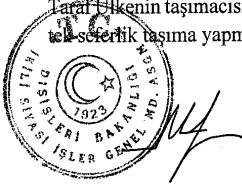
10) 'Üçüncü bir ülke topraklarından veya üçüncü bir ülke topraklarına taşımacılık', hareket noktası (yükleme noktası) diğer Tarafın Ülke topraklarında olan, varış noktası (boşaltma noktası) ise üçüncü bir ülke topraklarında olan veya hareket noktası (yükleme noktası) üçüncü bir ülkede olan varış noktası (boşaltma noktası) ise diğer Tarafın Ülke topraklarında bulunan ve Taraflardan birisinin taşımacısına ait bir taşıt ile gerçekleştirilen eşya ve yolcu taşımacılığını ifade eder;

11) 'Transit taşımacılık', Taraflardan birinin Ülke topraklarında gerçekleştirilen ve hareket noktası (yükleme noktası) ve varış noktası (boşaltma noktası) o ülkenin toprakları dışında olan yolcu veya eşya taşımacılığını ifade eder;

12) 'İzin belgesi', Taraflardan birisinin Ülkesindeki taşımacıya tahsis edilen ve ona diğer Tarafın Ülkesinin topraklarında bir sefer gerçekleştirme hakkı veren belgeyi ifade eder;

13) 'Özel izin belgesi', Taraflardan birisinin diğer Taraf Ülkenin taşımacısına ait ağır ve (veya) büyük hacimli ya da tehlikeli maddeleri taşıyan bir taşıt ile topraklarında taşıma yapma izni verdiği belgeyi ifade eder.

14) 'Üçüncü ülkeye (üçüncü ülkeden) taşıma özel izin belgesi', Taraflardan birinin diğer Taraf Ülkenin taşımacısına ait bir taşıt ile topraklarında üçüncü bir ülkeden veya üçüncü bir ülkeye taşıma yapma izni verdiği belgeyi ifade eder.

Yolcu Taşımacılığı

Madde 3

1. Düzenli yolcu taşımacılığının organizasyonu, Tarafların yetkili makamlarının karşılıklı iznine tabidir.

2. Tarafların yetkili makamları taşımacının adı, güzergâh, zaman çizelgesi, tarife ve taşımacının yolcu indirip bindireceği durak noktaları ile taşıma faaliyetlerinin süresi ve taşımanın sıklığına ilişkin bilgileri teati ederler.

Madde 4

1. Arızı ikili ve transit yolcu taşımacılığı, Tarafların yetkili makamlarınca hazırlanan izin belgeleri ile gerçekleştirilir.

2. Taraflardan birinin ülkesine ait bir taşımacı, diğer Tarafın yetkili makamlarınca hazırlanan bir üçüncü ülkeye (üçüncü ülkeden) taşıma özel izin belgesine sahip olması durumunda, üçüncü bir ülkeden diğer tarafın ülkesi topraklarına veya diğer Tarafın ülkesi topraklarından üçüncü bir ülkenin topraklarına yolcu taşımacılığı gerçekleştirebilir.

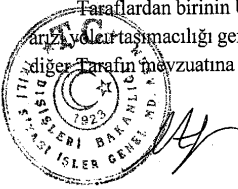
3. Belgenin üzerinde farklı bir seyahat sayısı belirtilmedikçe her bir arızı yolcu taşımacılığı izin belgesi, tek bir gidiş ve bir dönüş seyahati hakkı verir.

Madde 5

1. Aynı yolcu grubunun yolculuğun tamamında aynı otobüs ile taşınması ve
 - a) yolculuğun, otobüsün tescil edildiği Taraf Ülkenin topraklarında başlayıp bitmesi;
 - b) yolculuğun otobüsün tescil edildiği Taraf Ülkenin topraklarında başlayıp diğer Taraf Ülkenin topraklarında sona ermesi ve otobüsün o ülkeden boş olarak dönmesi;
 - c) otobüsün aynı taşımacı tarafından daha önce o ülkeye getirilen yolcu grubunu almak üzere diğer Taraf Ülkenin topraklarına boş olarak giriş yapmasıdurumunda arızı ikili ve transit yolcu taşımacılığında izin belgesi aranmaz.
2. Aynı şekilde, bakıma ihtiyacı olan veya arızalı bir otobüsün başka bir otobüs ile değiştirilmesi durumunda da izin belgesi aranmaz.
3. Bu Maddenin 1 inci paragrafında belirtilen arızı yolcu taşımalarında, sürücü Tarafların yetkili makamları tarafından belirlenen özel bir forma uygun olarak hazırlanmış yolcu listesini yanında bulundurur.

Madde 6

Taraflardan birinin Ülkesine ait bir taşımacı, diğer Taraf Ülkenin topraklarında düzenli veya arızı yolcu taşımacılığı gerçekleştirirken yolculara ve taşıt personeline (müratları) ilişkin bilgileri diğer Tarafın mevzuatına uygun olarak bir veri sistemine aktarır.

Eşya Taşımacılığı

Madde 7

1. Bu Anlaşma Madde 8'de belirtilen taşımalar hariç olmak üzere, ikili ve transit eşya taşımaları, Tarafların yetkili makamlarınca hazırlanan izin belgeleri ile gerçekleştirilecek olup aksi izin belgesinde belirtilmedikçe belge sahibi izin belgesi ile bir gidiş ve bir dönüş seyahati gerçekleştirebilir.

2. Taraf Ülkelerden birisinin taşımacısı, diğer Tarafın yetkili makamlarınca hazırlanan üçüncü ülkeye (üçüncü ülkeden) taşıma özel izin belgesi ile üçüncü ülkelerden diğer Taraf Ülkenin topraklarına veya diğer Taraf Ülkenin topraklarından üçüncü ülkelere eşya taşımacılığı gerçekleştirebilir.

3. Bu Anlaşmada belirtilen izin belgeleri ile üçüncü ülkeye (üçüncü ülkeden) taşıma özel izin belgeleri, Taraf Ülkelerin mevzuatında öngörülmesi halinde elektronik belge şeklinde hazırlanabilir. Bunların aktarımı ile ilgili prosedür Tarafların yetkili makamlarınca belirlenir.

Madde 8

1. Aşağıdaki durumlarda bu Anlaşmanın 7 nci Maddesinin 1 inci paragrafında belirtilen izin belgesi aranmaz:

a) İzin verilen toplam dolu ağırlığı römork veya yarı römork dâhil 6 tonu aşmayan veya izin verilen yük taşıma kapasitesi römork veya yarı römork dâhil 3,5 tonu aşmayan taşıtlar ile yapılan eşya taşımaları.

b) Arızalı veya hasar görmüş taşıtlar ile yapılan taşımalar veya teknik yardım taşıtlarının geçişi.

c) Diğer Tarafın topraklarında arızalanmış taşıtı değiştirmek üzere boş olarak gönderilen taşıt ile yapılan taşımalar ve tamirden sonra arızalanmış taşıtın dönüşü.

d) Hayvan taşımacılığı için tasarlanmış veya kalıcı olarak bu tür taşımaları yapmak üzere dönüştürülmüş olan ve Tarafların yetkili makamlarınca bu tür taşımalar için tanımlanmış taşıtlar ile yapılan taşımalar.

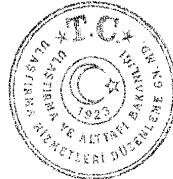
e) Başta doğal afet ve insani yardım olmak üzere, acil durumlarda gerekli tıbbi malzeme ve ekipmanın taşınması.

f) Sanat eserleri, çalışmaları ve objeleri ile fuar ve sergi ekipman ve malzemelerinin taşınması.

g) Tiyatro, müzik, sinema, spor faaliyetleri veya sirk gösterileri, fuar veya festivaller için eşya, aksesuar ve hayvanlar ile radyo kayıtları, film veya televizyon programları için kullanılacak malzemelerin taşınması.

h) Ölü kişilerin cesetlerinin veya küllerinin taşınması.

ı) Posta gönderilerinin taşınması.

j) Diğer Taraf Ülkenin taşımacısı tarafından satın alınan ancak diğer Tarafın ülkesinde kayıtlı olmayan taşıtların o Taraf Ülkenin topraklarında veya toprakları üzerinden varış noktasına boş olarak ilk defa taşınması.

2. Bu Maddenin 1 inci paragrafının "f" ve "g" alt paragraflarında belirtilen istisnalar sadece, yükün taşıtın kayıtlı olduğu Ülkeye geri taşınması veya yükün üçüncü bir ülkeye taşınmak zorunda olması durumunda geçerli olacaktır.

Madde 9

1. Taraflardan birinin Ülkesine ait taşımacının diğer Taraf Ülkenin toprakları üzerinde taşıma gerçekleştiren, taşıtının ağırlık ölçülerinin veya boyutlarının (yükli veya yüksüz olarak) diğer Taraf Ülkenin mevzuatında belirlenen sınırları aşması durumunda, taşıma diğer Tarafın yetkili makamlarınca hazırlanan özel izin belgesi ile gerçekleştirilir.

2. Taraf Ülkelerin toprakları üzerinde gerçekleştirilen tehlikeli madde taşımacılığı, taşımanın gerçekleştiği ülkenin mevzuatının yanı sıra 30 Eylül 1957 tarihli Tehlikeli Maddelerin Uluslararası Taşınmasına İlişkin Avrupa Anlaşmasına (ADR) uygun olarak gerçekleştirilir.

3. Bu maddede belirtilen özel izin belgesinin taşıtın belirli bir güzergahta hareketini öngörmesi durumunda, taşıma bu güzergahta gerçekleştirilir.

4. Taşıt mürettebatının dinlenme ve sürüş sürelerini takip etmek için kullanılan ekipmanlar, 1 Temmuz 1970 tarihli Uluslararası Karayolu Taşımacılığı Yapan Taşıtlarda Çalışan Personelin Çalışmalarına İlişkin Avrupa Anlaşmasına (AETR) uygun olmalıdır.

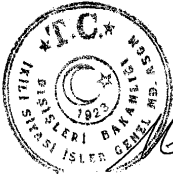
5. Taraflar, işbu Anlaşma dahilinde güvenlik ve çevre standartlarını karşılayan taşıtların kullanımını teşvik etmeyi kabul eder.

Genel Hükümler

Madde 10

1. Tarafların yetkili makamları bu Anlaşma Madde 4 ve Madde 7'de belirtilen izin belgeleri ile üçüncü ülkeye (üçüncü ülkeden) taşıma özel izin belgelerini karşılıklı olarak mutabık kalınan sayılarda yıllık olarak ve ücretsiz bir şekilde birbirlerine iletirler. İzin belgeleri ile üçüncü ülkeye (üçüncü ülkeden) taşıma özel izin belgelerinin formları, ilgili Taraf ülkenin mevzuatına uygun olarak, o belgeyi hazırlayan Tarafın yetkili makamınca onaylanır. Her bir yıl için hazırlanan izin belgeleri ve üçüncü ülkeye (üçüncü ülkeden) taşıma özel izin belgeleri, bir sonraki yılın 31 Ocak tarihine kadar geçerlidir.

2. Tarafların yetkili makamları izin belgeleri ile üçüncü ülkeye (üçüncü ülkeden) taşıma özel izin belgelerinin formlarının teati edilmesine ilişkin prosedürleri ve bunların kullanımlarına ilişkin koşulları belirlerler.

Madde 11

1. Aracın sürücüsü, kullandığı aracın kategorisine uygun olarak, ulusal bir sürücü belgesine veya ulusal sürücü belgesi ile birlikte sunulan bir uluslararası sürüş belgesine sahip olmalıdır.
2. Ulusal veya uluslararası sürücü belgesi, 8 Kasım 1968 tarihli Karayolu Trafik Sözleşmesinde belirlenen modele uygun olmalıdır.
3. Bu Anlaşma dahilinde eşya ve yolcu taşımacılığı, üçüncü taraflara verilebilecek zararlara karşı taşımacının zorunlu mali sorumluluk sigortası kapsamında gerçekleştirilir. Taşımacı, bu Anlaşma kapsamındaki taşımada kullanılacak her bir taşıtı önceden sigortalatmalıdır.
4. Bu anlaşmanın hükümleri çerçevesinde gerekli kılınan izin belgeleri, üçüncü ülkeye (üçüncü ülkeden) taşıma özel izin belgeleri ve diğer belgeler, taşıtın sürücüsünde bulunmalı ve Tarafların yetkili makamlarının talebi üzerine sunulmalıdır.

Madde 12

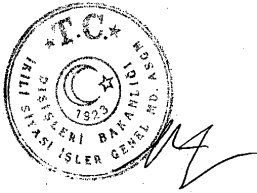
1. Taraf Ülkelerin topraklarında kayıtlı taşıtlar, uluslararası taşımacılık faaliyetinde kullanılırken, ülkelerinin tescil ve ayırt edici işaretlerine sahip olmalıdır.
2. Kamyonlar, çekiciler ve otobüslerin Tarafların Ülkelerinin tescil ve ayırt edici işaretlerini taşıması durumunda, Taraf Ülkelerin toprakları arasındaki taşımalarda kullanılan römork veya yarı römorklar başka ülkelerin tescil ve ayırt edici işaretlerini taşıyabilir.

Madde 13

Taraf Ülkelerden birinin herhangi bir taşımacısı, diğer Taraf Ülkenin toprakları üzerinde bulunan iki nokta arasında yolcu veya eşya taşımacılığı yapamaz.

Madde 14

1. Taraf Ülkelerden birinin taşımacısı diğer Taraf Ülkenin topraklarında iken o ülkenin mevzuatına uyar.
2. Herhangi bir taşımacının bu Anlaşmanın hükümlerini ihlal etmesi durumunda, topraklarında ihlal gerçekleşen Tarafın yetkili makamları diğer Tarafın yetkili makamlarını kendi mevzuatına uygun olarak gerekli tedbirleri alması için bilgilendirir. Bu tür ihlallerin tespiti halinde, ilgili Taraf Ülkenin yetkili makamları diğer Tarafın taşımacısının kendi topraklarına girişini, diğer Tarafın yetkili makamlarınca ilgili karar alınana kadar geçici olarak kısıtlayabilir. Tarafların yetkili makamları alınan kararlar hakkında birbirlerini bilgilendirir.

Madde 15

1. Bu Anlaşma çerçevesinde diğer Taraf Ülkenin topraklarında eşya veya yolcu taşımacılığı yapan taşımacılar, diğer Tarafın ülkesinde, karşılıklılık ilkesi çerçevesinde, Anlaşmada öngörülen izin belgelerinin temini ile ilgili resim, vergi ve harçların yanı sıra taşıtın sahipliği veya kullanımı veya yol bakımı ile ilgili ücretlerden muaf tutulur.

2. Bu Maddenin 1 inci paragrafında belirtilen muafiyet, yol, köprü veya tünel kullanımı karşılığında ödenen veya taşıtların yollara verdiği hasarın tazmini için ülkelerin mevzuatı uyarınca ayrımcılık olmaksızın alınan ücretlere uygulanmaz.

Madde 16

1. Bu Anlaşma dahilinde taşımacılık gerçekleştirilirken, diğer Tarafın Ülkesine ithal edilen aşağıdaki maddeler karşılıklılık ilkesi çerçevesinde gümrük vergileri, resim ve harçlardan muaf tutulur:

a) Her bir taşıtın modeline göre üretici tarafından takılan, teknolojik ve yapısal olarak motorun besleme sistemine bağlı yakıt deposundaki akaryakıt ile taşıtın ısıtma veya soğutma ünitelerinin çalışması için yarı römork ve römorka üretici tarafından takılan yakıt depolarındaki akaryakıt;

b) Motorlu taşıtların yolda gitmesi için gerekli olan miktardaki yağlar;

c) Uluslararası taşımacılık gerçekleştirirken yolda hasar gören taşıtların tamiri için gerekli yedek parça ve araçlar.

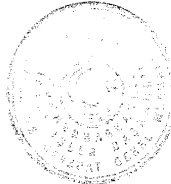
2. Bu Maddenin 1 inci paragrafında belirtilen ücretler dışında Tarafların Ülkelerinin ulusal mevzuatlarına uygun olarak tahsil edilen diğer ücretler ayrımcılık olmadan alınır.

3. Değiştirilmiş veya kullanılmış olsun ya da olmasın yedek parçalar ve bu Maddenin 1 inci paragrafının (c) alt paragrafında belirtilen aletler; topraklarında bu yedek parça ve aletlere uygulanan gümrük prosedürlerinde değişiklik olan Taraf Ülkenin gümrük mevzuatına uygun olarak, yeniden ihraç edilir veya gümrük tasfiye prosedürüne veya diğer gümrük prosedürlerine tabi tutulur.

Madde 17

1. Sınır, gümrük, taşıma ve sağlık denetimleri Türkiye Cumhuriyeti ve Rusya Federasyonu'nun taraf olduğu uluslararası antlaşmaların hükümlerine tabi iken bu tür antlaşmalarla düzenlenmeyen hususlar ise denetimin gerçekleştiği Taraf Ülkenin mevzuatına göre çözümlenir.

2. Sınır, gümrük, taşıma ve sağlık kontrollerinde, acil tıbbi yardıma muhtaç kişilerin taşınmasına, düzenli yolcu taşımacılığına, hayvan ve bozulabilir eşya taşımalarına öncelik verilir.

Madde 18

1. Taraflar, bu Anlaşmanın yorumlanmasından veya uygulanmasından doğan bütün anlaşmazlıkları yetkili makamları arasında karşılıklı istişareler yoluyla çözümleyecektir.

2. Tarafların yetkili makamları, işbu Anlaşmanın yorumlanması veya uygulanması ile ilgili bütün hususları görüşmek üzere Ortak Komisyon oluşturlar.

Madde 19

1. Bu Anlaşma, yürürlüğe ilişkin Tarafların kendi ülkelerinin iç onay sürecini tamamladıklarına dair son yazılı bildirimin diplomatik kanallardan alınmasını müteakip 30 gün sonra yürürlüğe girer.

2. Bu Anlaşma sınırsız süreyle yapılmış olup Taraflardan birinin, diğer Tarafın Anlaşmayı feshetme niyetini bildirir tebligatını diplomatik kanallardan almasını müteakip altı aylık sürenin bitişiye kadar geçerli kalır.

3. Bu Anlaşmanın yürürlüğe giriş tarihinden itibaren, 20 Haziran 1988 tarihinde Ankara'da imzalanan Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği Hükümeti arasında Uluslararası Karayolu Taşımacılığı Anlaşması, Türkiye Cumhuriyeti ile Rusya Federasyonu arasında yürürlükten kalkar.

06/11/2010 tarihinde Moskova'da Türkçe, Rusça ve İngilizce dillerinde her biri eşit derecede geçerli olmak üzere ikiye orijinal nüsha halinde imzalanmıştır. Herhangi bir uyuşmazlık durumunda, Anlaşmanın yorumlanmasında İngilizce metin kullanılır.

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti

Adına

M. Samsar

Rusya Federasyonu Hükümeti

Adına

[Signature]

СОГЛАШЕНИЕ
МЕЖДУ ПРАВИТЕЛЬСТВОМ ТУРЕЦКОЙ РЕСПУБЛИКИ
И ПРАВИТЕЛЬСТВОМ РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ
О МЕЖДУНАРОДНОМ АВТОМОБИЛЬНОМ СООБЩЕНИИ

Правительство Турецкой Республики и Правительство Российской Федерации, в дальнейшем именуемые Сторонами,

руководствуясь стремлением к развитию на основе взаимности автомобильного сообщения между двумя государствами и транзитом по их территориям, а также желая облегчить это сообщение,

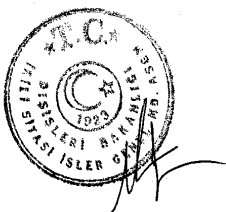
согласились о нижеследующем.

Область применения и определения

Статья 1

1. В соответствии с настоящим Соглашением осуществляются международные перевозки пассажиров и грузов между государствами Сторон и транзитом по их территориям, а также в третьи государства (из третьих государств) автотранспортными средствами, зарегистрированными в Турецкой Республике или Российской Федерации.

2. Вопросы, не урегулированные настоящим Соглашением, а также международными договорами, участниками которых являются Турецкая Республика и Российская Федерация, разрешаются в соответствии с законодательством государств Сторон.

Статья 2

Понятия, используемые в настоящем Соглашении, означают следующее:

1) "компетентные органы Сторон":

с Турецкой Стороны – Департамент по регулированию транспортных услуг Министерства транспорта и инфраструктуры Турецкой Республики;

с Российской Стороны – Министерство транспорта Российской Федерации, а в части контроля выполнения условий, предусмотренных статьями 11 и 12 настоящего Соглашения – также Министерство внутренних дел Российской Федерации.

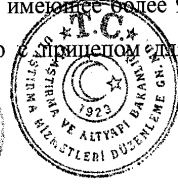
В случае если компетентные органы одной Стороны или их названия будут изменены, информация об этом незамедлительно передается другой Стороне по дипломатическим каналам;

2) "перевозчик" – любое физическое или юридическое лицо, зарегистрированное на территории государства одной из Сторон и допущенное в соответствии с законодательством этого государства к выполнению международных автомобильных перевозок пассажиров и грузов;

3) "автотранспортное средство" – находящееся во владении, пользовании перевозчика на праве собственности либо на ином законном основании механическое транспортное средство:

при перевозке грузов – грузовой автомобиль, грузовой автомобиль с прицепом, автомобильный тягач, автомобильный тягач с полуприцепом;

при перевозке пассажиров – автобус, то есть автотранспортное средство, предназначенное для перевозки пассажиров и имеющее более 9 мест для сидения, включая место водителя, возможно с прицепом для перевозки багажа;

4) "перевозка" – передвижение груженого или порожнего автотранспортного средства;

5) "территория государства Стороны" – территория Турецкой Республики
или территория Российской Федерации;

6) "регулярная перевозка пассажиров" – перевозка пассажиров автобусом между территориями государств Сторон в соответствии с согласованными компетентными органами Сторон маршрутами следования, расписаниями движения, тарифами и пунктами остановок;

7) "нерегулярная перевозка пассажиров" – перевозка пассажиров автобусом, не подпадающая под понятие "регулярная перевозка пассажиров";

8) "санитарный контроль" – санитарный, ветеринарный, а также фитосанитарный контроль;

9) "двусторонняя перевозка" – перевозка пассажиров или грузов, при которой пункт отправления (пункт погрузки) находится на территории государства одной из Сторон, а пункт назначения (пункт разгрузки) – на территории государства другой Стороны;

10) "перевозка с территории третьего государства либо на территорию третьего государства" – перевозка автотранспортным средством, принадлежащим перевозчику одной из Сторон, пассажиров и грузов, при которой пункт отправления (пункт погрузки) находится на территории государства другой Стороны, а пункт назначения (пункт разгрузки) – на территории третьего государства, либо пункт отправления (пункт погрузки) находится на территории третьего государства, а пункт назначения (пункт разгрузки) – на территории государства другой

Стороны;

11) "транзитная перевозка" – перевозка пассажиров или грузов по территории государства одной из Сторон, при которой пункт отправления

(пункт погрузки) и пункт назначения (пункт разгрузки) находятся вне территории этого государства;

12) "разрешение" – документ, предоставляющий право на проезд принадлежащего перевозчику государства одной Стороны автотранспортного средства по территории государства другой Стороны;

13) "специальное разрешение" – документ, на основании которого одна Сторона предоставляет право осуществления перевозки по территории своего государства принадлежащим перевозчику государства другой Стороны тяжеловесным и (или) крупногабаритным автотранспортным средством или автотранспортным средством с опасным грузом;

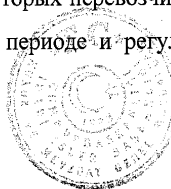
14) "специальное разрешение на перевозку в третьи государства (из третьих государств)" – документ, на основании которого одна Сторона предоставляет право осуществления разовой перевозки с территории третьего государства либо на территорию третьего государства автотранспортным средством, принадлежащим перевозчику государства другой Стороны.

Перевозки пассажиров

Статья 3

1. Регулярные перевозки пассажиров организуются по согласованию между компетентными органами Сторон.

2. Компетентные органы Сторон обмениваются информацией о наименовании перевозчика, маршруте следования, расписании движения, тарифах и пунктах остановки, на которых перевозчик производит посадку и высадку пассажиров, а также о периоде и регулярности выполнения

Статья 4

1. Нерегулярные перевозки пассажиров в двустороннем и транзитном сообщении осуществляются на основе разрешений, выдаваемых компетентными органами Сторон.

2. Перевозчик государства одной Стороны может осуществлять перевозки пассажиров с территории третьего государства на территорию государства другой Стороны либо с территории государства другой Стороны на территорию третьего государства при наличии специального разрешения на перевозку в третьи государства (из третьих государств), выданного компетентными органами другой Стороны.

3. Для каждой нерегулярной перевозки пассажиров выдается отдельное разрешение, которое дает право на выполнение одного рейса туда и обратно, если иное количество рейсов не оговорено в самом разрешении.

Статья 5

1. Разрешение на осуществление нерегулярных перевозок пассажиров в двустороннем и транзитном сообщении не требуется в случае, если группа пассажиров одного и того же состава перевозится на одном и том же автобусе в продолжении всей поездки и при этом:

а) поездка начинается и заканчивается на территории государства той Стороны, где зарегистрирован автобус;

б) поездка начинается на территории государства Стороны, где зарегистрирован автобус, и заканчивается на территории государства другой Стороны, при условии, что автобус покидает эту территорию

в) автобус въезжает на территорию государства другой Стороны порожним, чтобы забрать доставленную ранее этим перевозчиком группу пассажиров.

2. При замене неисправного автобуса другим автобусом разрешение также не требуется.

3. При выполнении нерегулярных перевозок пассажиров, указанных в пункте 1 настоящей статьи, водитель автобуса должен иметь список пассажиров, составленный по специальной форме, согласованной компетентными органами Сторон.

Статья 6

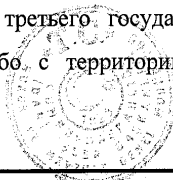
Перевозчик государства одной Стороны, осуществляющий регулярные или нерегулярные перевозки пассажиров по территории государства другой Стороны, должен обеспечить передачу сведений о пассажирах и персонале (экипаже) автотранспортных средств в информационную систему в соответствии с законодательством государства этой другой Стороны.

Перевозки грузов

Статья 7

1. Двусторонние и транзитные перевозки грузов, за исключением перевозок, предусмотренных статьей 8 настоящего Соглашения, осуществляются на основании разрешения, выдаваемого компетентными органами Сторон, которое дает право на выполнение одного рейса туда и обратно, если в разрешении не оговорено иное.

Перевозчик государства одной Стороны может осуществлять перевозки грузов с территории третьего государства на территорию государства другой Стороны либо с территории государства другой

Стороны на территорию третьего государства при наличии специального разрешения на перевозку в третьи государства (из третьих государств), выданного компетентными органами другой Стороны.

3. Разрешения и специальные разрешения на перевозку в третьи государства (из третьих государств), указанные в настоящем Соглашении, могут иметь форму электронного документа, в случае если это предусмотрено законодательством государств Сторон. Порядок их передачи согласовывается компетентными органами Сторон.

Статья 8

1. Разрешение, указанное в пункте 1 статьи 7 настоящего Соглашения, не требуется для осуществления:

а) перевозок, выполняемых автотранспортным средством, разрешенная максимальная масса которого, включая прицеп или полуприцеп, не превышает 6 тонн или разрешенная грузоподъемность которого, включая прицеп или полуприцеп, не превышает 3,5 тонны;

б) перевозок поврежденных или неисправных транспортных средств, а также для проезда автомобилей технической помощи;

в) проезда порожнего транспортного средства, направляемого для замены на территории государства другой Стороны неисправного транспортного средства, а также для возврата неисправного транспортного средства после ремонта;

г) перевозок живых животных в транспортных средствах, специально сконструированных или переоборудованных для таких перевозок и признаваемых таковыми компетентными органами Сторон;

д) перевозок медицинского оборудования, инструментов и медикаментов, необходимых для оказания помощи в экстренных

ситуациях, в частности при стихийных бедствиях и для гуманитарных нужд;

е) перевозок экспонатов, предметов искусства, оборудования и материалов для ярмарок и выставок;

ж) перевозок реквизита, иного имущества, животных, предназначенных для проведения театральных, музыкальных, кинематографических, спортивных или цирковых мероприятий, ярмарок и праздников, а также предметов, предназначенных для записи радиопередач или съемок фильмов и телепередач;

з) перевозок тел и праха умерших;

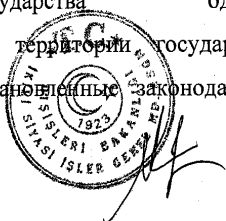
и) перевозок почтовых отправок;

к) первого проезда на территорию или по территории государства одной из Сторон без груза приобретенных перевозчиками государства другой Стороны транспортных средств, не поставленных на регистрационный учет в государстве этой другой Стороны, к месту их следования на территории государства этой другой Стороны.

2. Исключения, предусмотренные подпунктами "е" и "ж" пункта 1 настоящей статьи, действуют только в том случае, если груз подлежит возврату в государство, где зарегистрировано автотранспортное средство, или вывозу в третье государство.

Статья 9

1. В случае если весовые параметры или габариты автотранспортного средства (с грузом или без груза) перевозчика государства одной Стороны, следующего по территории государства другой Стороны, превышают нормы, установленные законодательством государства этой другой Стороны,

перевозка осуществляется на основании специального разрешения, выданного компетентными органами этой другой Стороны.

2. Перевозки опасных грузов осуществляются по территориям государств Сторон в соответствии с Европейским соглашением о международной дорожной перевозке опасных грузов от 30 сентября 1957 г. (ДОПОГ) и законодательством государства той Стороны, по территории которой выполняется перевозка.

3. Если указанное в настоящей статье специальное разрешение предусматривает движение автотранспортного средства по определенному маршруту, перевозка должна осуществляться по этому маршруту.

4. Оборудование, используемое для учета времени вождения и времени отдыха экипажей транспортных средств, должно соответствовать положениям Европейского соглашения, касающегося работы экипажей транспортных средств, производящих международные автомобильные перевозки, от 1 июля 1970 г. (ЕСТР).

5. Стороны при реализации настоящего Соглашения обязуются содействовать использованию транспортных средств, отвечающих стандартам безопасности и охраны окружающей среды.

Общие положения

Статья 10

1. Компетентные органы Сторон ежегодно бесплатно передают друг другу взаимно согласованное количество бланков разрешений и специальных разрешений на перевозку в третьи государства (из третьих государств), указанных в статьях 4 и 7 настоящего Соглашения. Бланки разрешений и специальных разрешений на перевозку в третьи государства (из третьих государств) должны быть утверждены компетентным органом

Стороны, выдавшей разрешение, в соответствии с законодательством государства этой Стороны. Разрешения и специальные разрешения на перевозку в третьи государства (из третьих государств), выданные в течение года, действительны до 31 января следующего года.

2. Компетентные органы Сторон согласовывают между собой порядок обмена бланками разрешений и специальных разрешений на перевозку в третьи государства (из третьих государств), а также условия их применения.

Статья 11

1. Водитель автотранспортного средства должен иметь национальное водительское удостоверение или международное водительское удостоверение, предъявляемое вместе с национальным водительским удостоверением, соответствующее категории управляемого им автотранспортного средства, и национальные регистрационные документы на автотранспортное средство.

2. Национальное или международное водительское удостоверение должно соответствовать образцу, установленному Конвенцией о дорожном движении от 8 ноября 1968 г.

3. Перевозки пассажиров и грузов на основании настоящего Соглашения осуществляются при условии обязательного страхования гражданской ответственности перевозчика за ущерб, причиненный третьим лицам. Перевозчик обязан заранее застраховать каждое автотранспортное средство, выполняющее указанные перевозки.

4. Разрешения, специальные разрешения, специальные разрешения на перевозку в третьи государства (из третьих государств) и другие документы, которые требуются в соответствии с положениями настоящего

11

Соглашения, должны находиться у водителя автотранспортного средства и предъявляться им по требованию компетентных органов Сторон.

Статья 12

1. Автотранспортные средства, зарегистрированные на территории государств Сторон, осуществляющие международные перевозки, должны иметь регистрационные и отличительные знаки своего государства.

2. Прицепы и полуприцепы, используемые при перевозках между территориями государств Сторон, могут иметь регистрационные и отличительные знаки других государств при условии, что грузовые автомобили, автомобильные тягачи и автобусы имеют регистрационные и отличительные знаки государств Сторон.

Статья 13

Перевозчику государства одной Стороны не разрешается осуществлять перевозки пассажиров или грузов между пунктами, находящимися на территории государства другой Стороны.

Статья 14

1. Перевозчики государства одной Стороны во время пребывания на территории государства другой Стороны должны соблюдать законодательство государства этой другой Стороны.

2. В случае нарушения перевозчиком положений настоящего Соглашения компетентные органы одной Стороны, на территории государства которой имело место нарушение, должны проинформировать компетентные органы другой Стороны, которые примут меры, соответствующие законодательству государства этой другой Стороны.

В случае выявления таких нарушений компетентные органы одной

Стороны могут временно запретить перевозчику другой Стороны въезд на территорию своего государства до принятия компетентными органами этой другой Стороны соответствующего решения. Компетентные органы Сторон информируют друг друга о принятых решениях.

Статья 15

1. Перевозчики, осуществляющие перевозки пассажиров или грузов по территории государства другой Стороны на основании настоящего Соглашения, освобождаются на взаимной основе от уплаты пошлин, налогов и платежей, связанных с получением разрешений, предусмотренных настоящим Соглашением, а также с владением автотранспортными средствами или их использованием либо с содержанием автомобильных дорог государства другой Стороны.

2. Указанное в пункте 1 настоящей статьи освобождение не относится к налогам, сборам и платежам, взимаемым в соответствии с законодательством Сторон на недискриминационной основе в счет возмещения вреда, причиняемого автомобильным дорогам транспортными средствами, а также за использование автомобильных дорог, мостов и тоннелей на платной основе.

Статья 16

1. При осуществлении перевозок на основании настоящего Соглашения на основе взаимности освобождаются от обложения таможенными сборами, пошлинами и налогами ввозимые на территорию государства другой Стороны:

а) горючее, находящееся в баках, предусмотренных заводом-изготовителем для каждой модели автотранспортного средства, технологически и конструктивно связанных с системой питания двигателя.

а также горючее, находящееся в баках, предусмотренных заводом-изготовителем, на прицепах и полуприцепах и предназначенное для работы отопительных или охладительных установок этого автотранспортного средства;

б) смазочные материалы в количествах, необходимых для эксплуатации автотранспортного средства в пути;

в) запасные части и инструменты, предназначенные для ремонта поврежденного в пути автотранспортного средства, осуществляющего международную перевозку.

2. Все другие платежи, взимаемые в соответствии с законодательством государств Сторон, за исключением платежей, указанных в пункте 1 настоящей статьи, устанавливаются на недискриминационной основе.

3. Указанные в подпункте "в" пункта 1 настоящей статьи инструменты, замененные или неиспользованные запасные части должны быть вывезены обратно или помещены под таможенную процедуру уничтожения или иную таможенную процедуру в порядке, установленном таможенным законодательством государства Стороны, на территории которого происходит изменение таможенной процедуры в отношении этих запасных частей и инструментов.

Статья 17

1. В отношении пограничного, таможенного, транспортного и санитарного контроля применяются положения международных договоров, участниками которых являются Турецкая Республика и Российская Федерация, а при решении вопросов, не урегулированных этими договорами, применяется законодательство государства Стороны, на территории которого осуществляется соответствующий контроль.

2. Пограничный, таможенный, транспортный и санитарный контроль при перевозках лиц, нуждающихся в срочной медицинской помощи, при регулярных перевозках пассажиров, а также при перевозках животных и скоропортящихся грузов осуществляется в первоочередном порядке.

Статья 18

1. Стороны решают все спорные вопросы, которые могут возникнуть между ними в связи с толкованием или выполнением настоящего Соглашения, путем взаимных консультаций между компетентными органами Сторон.

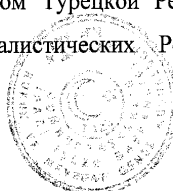
2. Компетентные органы Сторон создают смешанную комиссию, которая рассматривает все вопросы, касающиеся толкования или выполнения настоящего Соглашения.

Статья 19

1. Настоящее Соглашение вступает в силу по истечении 30 дней с даты получения по дипломатическим каналам последнего письменного уведомления о выполнении Сторонами внутригосударственных процедур, необходимых для его вступления в силу.

2. Настоящее Соглашение заключено на неопределенный срок и действует до истечения шести месяцев с даты, когда одна из Сторон по дипломатическим каналам получит уведомление другой Стороны о ее намерении прекратить его действие.

3. С даты вступления настоящего Соглашения в силу в отношениях между Турецкой Республикой и Российской Федерацией прекращает свое действие Соглашение между Правительством Турецкой Республики и Правительством Союза Советских Социалистических Республик.

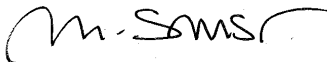

международном автомобильном сообщении, подписанное в г. Анкаре 20 июня 1988 г.

Совершено в г. *Москва* "*06*" *ноября* 20*00* г. в двух экземплярах, каждый на турецком, русском и английском языках, причем все тексты имеют одинаковую силу. В случае разногласий для целей толкования используется текст на английском языке.

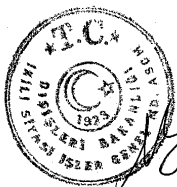
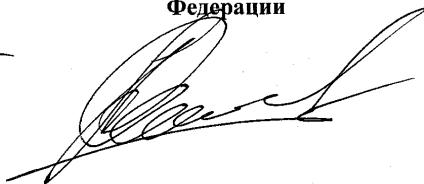
За

Правительство Турецкой
Республики

За

Правительство Российской
Федерации

Agreement
between the Government of the Republic of Turkey
and the Government of the Russian Federation
on International Road Transport

The Government of the Republic of Turkey and the Government of the Russian Federation, hereinafter referred to as the Parties,

Guided by the desire to develop road transport services based on reciprocity between the two States and in transit through their territories, and also wishing to facilitate these services,

Have agreed as follows:

Scope and Definitions

Article 1

1. Pursuant to this Agreement, international transport of passengers and goods by road shall be carried out between the States of the Parties and in transit through their territories, as well as to third countries (from third countries) by vehicles registered in the Republic of Turkey or in the Russian Federation.

2. Issues not regulated by this Agreement, as well as international treaties to which the Republic of Turkey and the Russian Federation are parties, shall be resolved in accordance with the laws of the States of the Parties.

Article 2

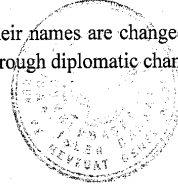
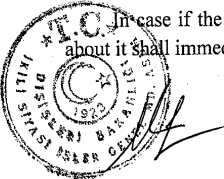
The terms used in this Agreement shall mean the following:

1) '*Competent authorities of the Parties*':

For and on behalf of the Turkish Party — shall mean the Ministry of Transport and Infrastructure of the Republic of Turkey, the Directorate General for Regulation of Transport Services;

For and on behalf of the Russian Party — shall mean the Ministry of Transport of the Russian Federation, and in terms of monitoring the fulfillment of the terms and conditions provided for in Articles 11 and 12 of this Agreement — also the Ministry of Internal Affairs of the Russian Federation;

In case if the competent authorities of one Party or their names are changed, information about it shall immediately be transferred to the other Party through diplomatic channels.

2) '*Carrier*' shall mean any individual or any legal entity registered on the territory of the State of either Party and authorized in accordance with the legislation of that State to engage in the international road transport of passengers and goods;

3) '*Vehicle*' shall mean a motor vehicle that is at the disposal of the carrier due to being the carrier's property or on any other legal basis:

for transport of goods — a truck, a truck with a trailer, an automobile tractor, an automobile tractor with a semitrailer;

for transport of passengers — a bus, i.e. a vehicle intended for the carriage of passengers and having more than 9 seats, including the driver's seat, possibly with a luggage trailer;

4) '*Transport*' shall mean the movement of a laden or empty vehicle;

5) '*Territory of the State of a Party*' shall mean the territory of the Republic of Turkey; or the territory of the Russian Federation.

6) '*Regular transport of passengers*' shall mean the transport of passengers by bus between the territories of the States of the Parties in accordance with routes, traffic schedules, tariffs and stopping points mutually approved between of the competent authorities of the Parties;

7) '*Occasional transport of passengers*' shall mean transport of passengers by bus not falling under the definition of 'regular transport of passengers';

8) '*Sanitary control*' shall mean sanitary, veterinary, and phytosanitary control;

9) '*Bilateral transport*' shall mean the transport of passengers or goods where the departure point (loading point) is on the territory of the State of one of the Parties and the destination (unloading point) is on the territory of the State of the other Party;

10) '*Transport from the territory of a third country or to the territory of a third country*' shall mean the transport of passengers and goods by a vehicle belonging to a carrier of one of the Parties when either the departure point (loading point) is on the territory of the State of the other Party and the destination point (unloading point) is on the territory of a third country, or the departure point (loading point) is on the territory of a third country and the destination point (unloading point) is on the territory of the State of the other Party;

11) '*Transit transport*' shall mean the transport of passengers or goods on the territory of the State of one of the Parties when the departure point (loading point) and the destination point (unloading point) are outside the territory of that State;

12) '*Permit*' shall mean a document that grants a vehicle belonging to a carrier from the State of one Party the right to undertake a trip on the territory of the State of the other Party;

13) '*Special permit*' shall mean a document on the basis of which one Party grants the right to perform a transport on the territory of its State by a heavy and (or) oversized vehicle, or a vehicle with a dangerous cargo belonging to a carrier of the State of the other Party.

14) '*Special permit for transport to third States (from third States)*' shall mean a document on the basis of which one Party grants the right to perform a single transport from the territory of a third State or to the territory of a third State by a vehicle belonging to a carrier of the State of the other Party.

Transport of Passengers

Article 3

1. The organization of regular transport of passengers shall be subject to mutual approval of the competent authorities of the Parties.

2. The competent authorities of the Parties shall exchange information on the name of the carrier, the itinerary, the traffic schedule, tariffs and stopping points where the carrier lets passengers embark and disembark, as well as the period and regularity of the transport operations.

Article 4

1. Occasional bilateral and transit transport of passengers shall be carried out on the basis of permits issued by the competent authorities of the Parties.

2. A carrier of the State of one Party may transport passengers from the territory of a third country to the territory of the State of the other Party or from the territory of the State of the other Party to the territory of a third country if the carrier has a special permit for transport to third States (from third States) issued by the competent authorities of that other Party.

3. For each occasional transport of passengers one permit shall be issued, giving the right to a single outward and return trip, unless a different number of trips is stipulated in the permit itself.

Article 5

1. Permits for occasional bilateral and transit transport of passengers shall not be required if the same group of passengers is transported on the same bus during the whole trip and:

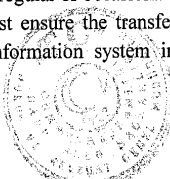
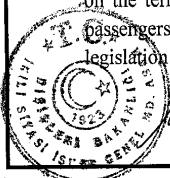
- a) the trip starts and ends on the territory of the State of the Party where the bus is registered;
- b) the trip starts on the territory of the State of the Party where the bus is registered and ends on the territory of the State of the other Party, provided that the bus leaves that territory empty;
- c) the bus enters the territory of the State of the other Party empty in order to collect a group of passengers that was brought there earlier by the same carrier.

2. Permits shall likewise not be required in case of replacement of an out-of-repair or broken down bus with another bus.

3. In case of occasional transport of passengers referred to in paragraph 1 of this Article, the bus driver shall have a list of passengers, drawn up according to a special form agreed upon by the competent authorities of the Parties.

Article 6

A carrier of the State of one Party carrying out regular or occasional transport of passengers on the territory of the State of the other Party must ensure the transfer of information about passengers and vehicle personnel (crew) to an information system in accordance with the legislation of that other Party.

Goods Transport

Article 7

1. Bilateral and transit transport of goods, except for the transport provided for in Article 8 of this Agreement, shall be carried out on the basis of a permit issued by the competent authorities of the Parties and entitling its holder to a single outward and return trip, unless the permit specifies otherwise.

2. A carrier of the State of one Party may transport goods from the territory of a third country to the territory of the State of the other Party or from the territory of the State of the other Party to the territory of a third country on the basis of a special permit for transport to third States (from third States) issued by the competent authorities of the other Party.

3. Permits and special permits for transport to third States (from third States) mentioned in this Agreement may be issued in the form of an electronic document if that is provided for by the legislation of the States of the Parties. The procedure for their transfer is agreed by the competent authorities of the Parties.

Article 8

1. The permit mentioned in paragraph 1 of Article 7 of this Agreement shall not be required for the following:

a) Transport of goods by a vehicle whose total permissible laden weight, including the trailer or semitrailer, does not exceed 6 tonnes or whose authorized load-carrying capacity, including the trailer or semitrailer, does not exceed 3.5 tonnes.

b) Transport of vehicles which are damaged or have broken down as well as passage of technical assistance vehicles.

c) Unladen runs by a vehicle sent to replace a vehicle which has broken down on the territory of the State of the other Party, and also the return run, after repairs, of the vehicle that had broken down.

d) Transport of livestock in vehicles purpose-built or permanently converted for the transport of livestock and recognized as such by the competent authorities of the Parties.

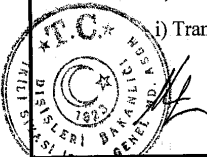
e) Transport of medical supplies and equipment needed for emergencies, in particular in case of natural disasters and for humanitarian needs.

f) Transport of exhibits, works and objects of art, equipment and materials for fairs and exhibitions.

g) Transport of properties, accessories, and animals for theatrical, musical, cinematic, sports or circus performances, fairs or fêtes, as well as items for use in radio recordings or for film or television production.

h) Transport of bodies or ashes of deceased persons.

i) Transport of postal consignments.

j) The first unladen runs to the territory or on the territory of the State of one of the Parties by vehicles purchased by carriers of the State of the other Party but not registered in the State of the other Party to the place of their destination on the territory of the State of the that Party.

2. The exceptions stipulated in sub-paragraphs "f" and "g" of paragraph 1 of this Article shall apply only in the cases when the load must be returned to the State where the vehicle is registered or when the load must be transported to a third country.

Article 9

1. If the weight parameters or the dimensions of a vehicle (with or without goods) of the carrier of the State of one Party travelling on the territory of the State of the other Party exceed the limits established by the legislation of the State of that other Party, the transport shall be carried out on the basis of a special permit issued by the competent authorities of this other Party.

2. Transport of dangerous goods on the territories of the States of the Parties shall be carried out in accordance with the European Agreement concerning the International Carriage of Dangerous Goods by Road (ADR) of 30 September 1957, as well as with the legislation of the State of the Party on whose territory the transport is performed.

3. If the special permit stipulated in this Article prescribes the movement of the vehicle along a certain route, transport shall be carried out along that route.

4. Equipment used to monitor driving and resting times of the vehicle crew must comply with the provisions of the European Agreement concerning the Work of Crews of Vehicles Engaged in International Road Transport (AETR) of 1 July 1970.

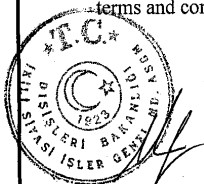
5. The Parties undertake to promote, within the framework of this Agreement, the use of vehicles meeting safety and environmental standards.

General Provisions

Article 10

1. The competent authorities of the Parties shall transfer a mutually agreed number of permits and special permits for transport to third States (from third States) stipulated in Articles 4 and 7 of this Agreement to each other on an annual and free-of-charge basis. Forms of permits and special permits for transport to third States (from third States) shall be authorized by the competent authority of the Party that issued the permit in accordance with the legislation of the State of this Party. Permits and special permits for transport to third states (from third States) issued during each year shall be valid until 31st January of the following year.

2. The competent authorities of the Parties shall agree upon the procedure for the exchange of permit and special permit for transport to third states (from third States) forms, as well as the terms and conditions for their use.

Article 11

1. The driver of a vehicle shall have a national driving license or an international driving license, presented with a national one, corresponding to the category of the vehicle that he drives and national registration documents for the vehicle.

2. The national or international driving license shall correspond to the model established by the Convention on Road Traffic of 8 November 1968.

3. Transport of passengers and goods under this Agreement shall be carried out subject to compulsory insurance of the civil liability of the carrier for damage caused to third parties. The carrier must insure each vehicle used for transport under this Agreement in advance.

4. Permits, special permits, special permits for transport to third States (from third States) and other documents required in accordance with the provisions of this Agreement shall be in possession of the driver of the vehicle and shall be presented by the driver upon request of the competent authorities of the Parties.

Article 12

1. Vehicles registered on the territories of the States of the Parties, when carrying out international transport, shall have registration and identification signs of their State.

2. Trailers and semi-trailers which are used for transport between the territories of the States of the Parties may have registration and identification signs of other countries, provided that trucks, tractors and buses have registration and identification signs of the States of the Parties.

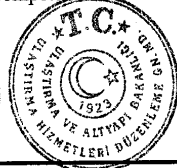
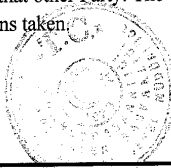
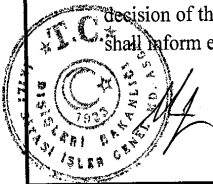
Article 13

A carrier of the State of one Party is not allowed to carry passengers or goods between points located on the territory of the State of the other Party.

Article 14

1. Carriers of the State of one Party shall, while on the territory of the State of the other Party, comply with the legislation of the State of that other Party.

2. In case a carrier violates the provisions of this Agreement, the competent authorities of one Party in whose territory the violation has occurred shall inform the competent authorities of the other Party, who shall take measures in accordance with the legislation of the State of that other Party. In case such violations are detected, the competent authorities of one Party may temporarily prohibit the carrier of the other Party from entering the territory of their State pending a relevant decision of the competent authorities of that other Party. The competent authorities of the Parties shall inform each other about the decisions taken.

Article 15

1. Carriers transporting passengers or goods on the territory of the State of the other Party on the basis of this Agreement shall be exempted on a reciprocal basis from payment of duties, levies and taxes connected with obtaining permits provided for by this Agreement, as well as connected with the ownership or use of vehicles or with maintenance of roads in the State of the other Party.

2. The exemption referred to in paragraph 1 of this Article shall not apply to taxes, fees and charges levied in accordance with the legislation of the Parties on a non-discriminatory basis as compensation of damage caused to roads by vehicles, as well as for the use of roads, bridges and tunnels on a paid basis.

Article 16

1. When transport is carried out under this Agreement, the following items shall be reciprocally exempted from customs duties, levies and taxes when imported into the territory of the State of the other Party:

a) Fuel contained in the tanks provided by the manufacturer for each model of the vehicle, technologically and constructively connected with the engine feed system, as well as fuel contained in the tanks provided by the manufacturer on trailers and semi-trailers and intended for operation of heating or cooling installations of the vehicle;

b) Lubricants in quantities necessary for the operation of a motor vehicle on the road;

c) Spare parts and tools intended for the repair of a vehicle carrying out an international transport and damaged en route.

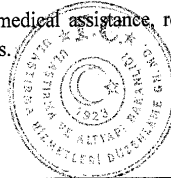
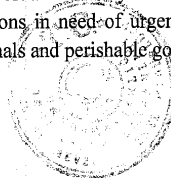
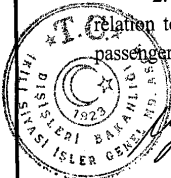
2. Any other payments collected according to the legislation of the State of the Parties, except those payments mentioned in paragraph 1 of this Article, shall be imposed on a non-discriminatory basis.

3. Spare parts, whether replaced or unused, and tools stipulated in subparagraph c) of paragraph 1 of this Article shall be re-exported or placed under the customs destruction procedure or another customs procedure in accordance with the customs legislation of the State of the Party in whose territory the change of the customs procedure applied to those spare parts and tools takes place.

Article 17

1. Border, customs, transport and sanitary inspections shall be subject to the provisions of international treaties to which the Republic of Turkey and the Russian Federation are parties, while matters not regulated by such treaties shall be resolved in accordance with the legislation of the State of the Party in whose territory the inspection in question takes place.

2. Border, customs, transport and sanitary control shall be carried out on a priority basis in relation to the transport of persons in need of urgent medical assistance, regular transport of passengers, and transport of animals and perishable goods.

Article 18

1. The Parties shall resolve all disputable issues that may arise between them in connection with the interpretation or implementation of this Agreement through mutual consultations between the competent authorities of the Parties.

2. The competent authorities of the Parties shall establish a Joint Commission, which shall consider all matters relating to the interpretation or implementation of this Agreement.

Article 19

1. This Agreement shall come into force after 30 days have elapsed following the date of receipt through diplomatic channels of the latest of the written notifications that the Parties have completed their internal state procedures required for its entry into force.

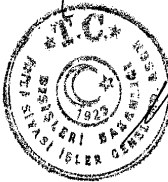
2. This Agreement is concluded for an indefinite time period and shall be valid until the expiration of six months from the date when one of the Parties receives through diplomatic channels a notice from the other Party of its intention to terminate it.

3. From the date of entry into force of this Agreement, the Agreement between the Government of the Republic of Turkey and the Government of the Union of Soviet Socialist Republics on international road transport signed in Ankara on 20 June 1988 ceases to be in force between the Republic of Turkey and the Russian Federation.

Done in *Moscow* on *06.11.2012* in duplicate, each counterpart in the Turkish, Russian and English languages, all the texts being of equal legal force and effect. In case of any divergence, the English text shall be used for the purpose of interpretation.

For and on behalf of the
Government of the Republic of Turkey

For and on behalf of the
Government of the Russian Federation

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

DIŞİŞLERİ KOMİSYONU

1'inci TOPLANTI

EK-7

**Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Küba Cumhuriyeti
Hükümeti Arasında Denizcilik Anlaşmasının
Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair
Kanun Teklifi (2/1650), (TBMM İçtüzüğü'nün
77'nci maddesine göre)**

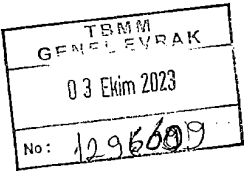
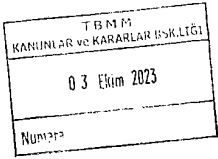
TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

27'nci Yasama Dönemi'nde Başkanlığa sunulmuş olan 2/5027, 2/5038, 2/1781, 2/2783, 2/2278, 2/2935, 2/1897, 2/1912, 2/4162, 2/2370, 2/3910, 2/4291, 2/3378, 2/1532, 2/1548, 2/2984, 2/1194, 2/2024, 2/4188, 2/3141, 2/5025, 2/5026, 2/3537, 2/2021, 2/4323, 2/4416, 2/4417, 2/4418, 2/4706, 2/4911, 2/5024, 2/4292, 2/3706, 2/4650, 2/1459, 2/1545, 2/3445, 2/4529, 2/1593, 2/1794, 2/1949, 2/4814, 2/1776, 2/3536, 2/3543, 2/4891, 2/2847, 2/2664, 2/3004, 2/2023, 2/2058 ve 2/2025 esas numaralı kanun teklifleri yenilenmiştir.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Numan KURTULMUŞ
İstanbul Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI		
Tali Komisyon	Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu	
Esas Komisyon	Dışişleri Komisyonu	
Tarih: 4.10.2023		Esas No: 2/1650

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Gelen Kâğıtlar Listesi'nde yayımlanan 798878 evrak numaralı "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Küba Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Denizcilik Anlaşması"nın onaylanmasının uygun bulunduğu dair kanun teklifi ve gerekçesi ekte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Mustafa ŞENTOP
Tekirdağ Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI		
Tali Komisyon	Bayındırlık, İmar, Ulaştırma
ve Turizm	
Esas Komisyon	Dışişleri	
Tarih :	07 Nisan 2021	Esas No: 2/3536

TBMM
KANUNLAR ve KARARLAR BÖLÜMÜ
06 Nisan 2021
Numara

TBMM
GENEL EVRAK
06 Nisan 2021
No. 804928
EBYS'ye AKTARILMIŞTIR

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE KÜBA CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ARASINDA DENİZCİLİK ANLAŞMASININ ONAYLANMASININ
UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- (1) 12 Kasım 2020 tarihinde Ankara’da imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Küba Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Denizcilik Anlaşması”nın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

T.C. CUMHURBAŞKANLIĞI

Sayı : Z-90666677-599- **12084**
Konu : Anlaşma

22 Mart 2021

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

12 Kasım 2020 tarihinde Ankara'da imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Küba Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Denizcilik Anlaşması"nı Anayasanın 90 ıncı maddesi gereğince onaylanması uygun bulunmak üzere ilişikte bilgilerinize sunarım.

Recep Tayyip ERDOĞAN
Cumhurbaşkanı

Ek:

- 1- Anlaşma (Türkçe, İspanyolca, İngilizce)
- 2- Genel Gerekçe

TBMM
KANUNLAR ve KARARLAR BŞK.LİĞİ
23 Mart 2021
Numara:

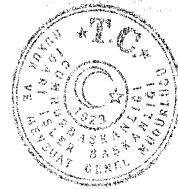
TBMM
GENEL EVRAK
23 Mart 2021
No. 798878
EBYS'ye AKTARILMIŞTIR

GENEL GEREKÇE

“Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Küba Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Denizcilik Anlaşması” 12 Kasım 2020 tarihinde Ankara’da imzalanmıştır.

İki ülke arasında denizcilik alanındaki ilişkilerin geliştirilmesi ve bu alanda gerçekleştirilecek yatırımların hukuki çerçevesinin belirlenmesi amacıyla imzalanan Anlaşma ile;

- a) Ticari denizcilik faaliyetlerine katkı sağlanması,
 - b) Bürokratik engellerin asgariye indirilmesi,
 - c) Deniz çevresinin korunması,
 - ç) Gemi adamı belgelerinin karşılıklı olarak tanınması,
 - d) Taşımacılık faaliyetinde bulunan deniz araçlarının kaza yapması durumunda alınması gereken tedbirler,
 - e) Gemi adamlarına, gemi diğer ülke limanındayken vizesiz karaya çıkma hakkı,
 - f) Denizcilik alanında ortaya çıkabilecek hukuki uyumsuzlıklara çözüm bulunması,
- Konularında iki ülke arasında iş birliği mekanizmaları oluşturulması hedeflenmektedir.

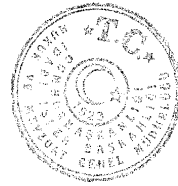
TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ

İLE

KÜBA CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ

ARASINDA

DENİZCİLİK ANLAŞMASI

Bundan böyle Taraflar olarak anılacak olan Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Küba Cumhuriyeti Hükümeti,

İki devlet arasındaki ilişkileri geliştirmeyi ve denizcilik alanındaki işbirliğini, eşitlik ve karşılıklı çıkar ilkeleri çerçevesinde artırmayı amaçlayarak ,

Eşitlik, karşılıklı çıkar, mütekabiliyet ve yardım ilkelerine uygun olarak,

Aşağıdaki hususlarda mutabakata varmıştır:

Madde 1

İşbu Anlaşmanın amaçları:

İki devlet arasında denizcilik alanındaki ilişkileri düzenlemek ve geliştirmek;

Deniz ticareti alanında eşgüdümü geliştirmek ve seyir emniyeti ile güvenliğini artırmak;

İki devlet arasındaki ticari ve ekonomik ilişkilerin geliştirilmesine genel olarak katkıda bulunmaktadır.

Madde 2

İşbu Anlaşma amaçları bakımından;

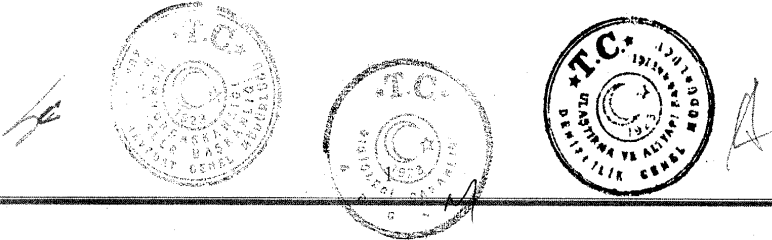
"Bir Tarafın gemisi" terimi, Taraf Devletin gemi siciline kayıtlı ve bayrağını taşıyan ile üçüncü ülke bayrağını taşıyan ve Tarafların denizcilik şirketleri tarafından işletilen tüm gemileri ifade eder. Bu Madde, Tarafların mevzuatı, uygulamaları ve politikalarıyla çelişecek şekilde yorumlanamaz.

Bununla birlikte, bu terim aşağıdakileri kapsamaz:

- savaş gemileri ve diğer ticari amaçlar dışında kullanılan devlet gemileri;
- balık avlama gemileri;
- hidrografik, oşinografik ve bilimsel araştırma gemileri;
- spor ve gezinti tekneleri;
- tehlikeli atık taşıyan gemiler.

"Mürettebat" terimi, sefer esnasında hizmet vermesi veya gemiyi çalıştırmayı için istihdam edilen ve mürettebat listesinde yer alan kaptan veya herhangi bir kişi anlamına gelir.

"Bir Tarafın Limanı" terimi; malların ve/veya yolcuların yüklenmesi, boşaltılması veya transit taşınması için uluslararası deniz taşımacılığına açık ilan edilen, akit tarafın devlet ülkesinde bulunan deniz limanını ifade eder.

"Yetkili makamlar" terimi;

- Türkiye Cumhuriyeti için; "Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı'nı";
- Küba Cumhuriyeti için; "Ulaştırma Bakanlığı'nı" ifade eder.

Taraflar, yetkili makamlarda değişiklik olması durumunda, birbirlerine diplomatik kanallardan yazılı bildirimde bulunur.

Madde 3

1. Her bir Taraf, diğer Tarafın gemilerine, limanlara serbest giriş, nıhtımlarda yer tahsisi ve yükleme ve boşaltma, gemiden gemiye nakil, yolcu iniş ve binişi için liman imkânları ile seyrüsefere yönelik hizmetlerin kullanımı konularında, mütakabiliyet şartı ile uluslararası deniz taşımacılığı yapan kendi gemilerine gösterdiği muamelelerin aynısını gösterir.

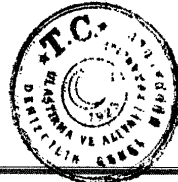
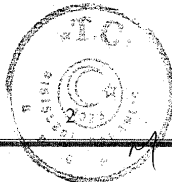
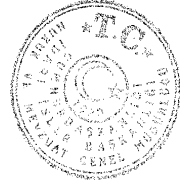
2. Bu maddenin 1. paragrafında yer alan hükümler;

- (a) Yabancı gemilerin girişine açık olmayan limanlara uygulanmaz.
- (b) Denizde kabotaj taşımacılığına ve her bir Tarafça saklı tutulan diğer faaliyetlere uygulanmaz.
- (c) Taraflardan birinin, kendi gemilerine tanıdığı mecburi pilotaj muafiyetlerinin diğer taraf gemilerine teşmil edilmesini zorunlu kılmaz.

Madde 4

Taraflar, aşağıdaki konularda iş birliği yapacak, görüş ve tecrübe alışverişinde bulunacak ve denizcilik sektörlerini, karşılıklı yarar ilkesine ve Taraf Devletlerin mevzuatına, uygulamalarına ve politikalarına uygun olacak şekilde iş birliği mekanizmasına katılmaya teşvik edeceklerdir.

- a) Limanların inşası ve geliştirilmesi,
-Liman yönetimi ve/veya işletilmesine yönelik iş ortaklıklarının kurulması.
- b) Gemi ve küçük teknelerin inşası, gemi bakım ve onarımı, gemi geri dönüşümü, tersane inşası ve modern teknolojilerin geliştirilmesi/uygulanması.
- c) Aşağıdaki alanlarda mesleki eğitim:
 - Deniz emniyeti ve güvenliği,
 - Deniz kirliliğinin önlenmesi,
 - Liman ve filo yönetimi,
 - Gemi inşası, gemi bakımı, onarımı ve geri dönüşüm hizmetleri.
- d) Taraflar arasında çok-modlu taşımacılığın geliştirilmesi.
- e) Liman yatırımlarında iş birliği.

Madde 5

Taraflar, kendi mevzuatları, liman düzenlemeleri ve uluslararası hukuk kapsamındaki yükümlülükleri çerçevesinde, limanlarındaki gereksiz gecikmeleri mümkün olduğu ölçüde azaltmak için uygun tedbirleri alır ve bu limanlarda yürürlükte bulunan idari, gümrük ve sağlık işlemlerini kolaylaştırır.

Madde 6

1. Bir Tarafın kendi ulusal mevzuatı veya ilgili uluslararası düzenlemeler uyarınca düzenlediği, gemilerin uyruğunu gösteren belgeler ile gemilere ait diğer belgeler, diğer Tarafça tanınır.
2. Her bir Tarafın, 1969 Gemilerin Tonilatolarını Ölçme Hakkında Uluslararası Sözleşme uyarınca düzenlenmiş uluslararası tonilato sertifikasına sahip gemileri, diğer Taraf Devletin limanlarında yeniden ölçüme tabi tutulmaz.

Madde 7

Her bir Taraf, diğer Tarafın yetkili makamları tarafından ilgili uluslararası düzenlemeler ve kendi Devletinin mevzuatına uygun olarak düzenlenmiş gemi adamı kimlik belgelerini tanıır ve bu belgelerin sahiplerine, bu Anlaşmanın 8. ve 9. Maddelerinde belirtilen hakları, bu Maddelerde öngörülen şartlarda sağlar.

Söz konusu kimlik belgeleri:

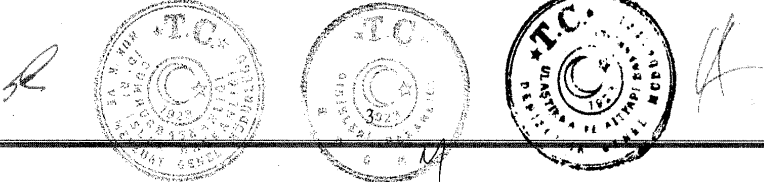
- Türkiye Cumhuriyeti için: "Gemiadamı Cüzdanı";
- Küba Cumhuriyeti için : "Gemiadamı Pasaportu veya Gemiadamı Kimlik Belgesi".

Madde 8

1. Bir Tarafın gemisinin bu Anlaşmanın 7. maddesinde değinilen kimlik belgesini taşıyan mürettebatı, kaptanın mürettebat listesini yetkili yerel idarelere vermiş olması şartıyla, geminin diğer Tarafın limanında bulunduğu süre zarfında vize almaksızın kıyıya çıkabilir ve geçici olarak kıyıda kalabilir.
2. Bu kişiler, karaya çıkarken ve gemiye dönerken, mevcut ulusal mevzuata, hudut ve gümrük kontrollerine riayet eder.

Madde 9

1. Bu Anlaşmanın 7. Maddesinde belirtilen kimlik belgelerinin sahipleri, kullanılan ulaşım aracına bakılmaksızın, gemilerine katılmak, diğer bir gemiye aktarılmak, kendi Devletlerine dönmek veya diğer Tarafın idareleri tarafından onaylanan diğer herhangi bir amaç doğrultusunda seyahat etmek amacıyla, söz konusu Tarafın giriş ve çıkış işlemlerini uygun şekilde yerine getirmek koşuluyla diğer Tarafın ülkesine giriş veya ülkesinden transit geçiş yapma hakkına sahip olur.

Bu gibi durumlarda, ilgili Taraf Devletin mevzuatına göre vize gerekli ise, bu vizeler mümkün olan en kısa sürede verilir.

2. Bu Anlaşmanın 7. Maddesinde belirtilen kimlik belgesini taşıyan bir mürettebat, sağlık sebepleri veya ilgili yetkililer tarafından geçerli sayılan diğer nedenlerle Taraf Devletin bir limanında indiğinde, söz konusu Taraf Devlet bu kişinin ülkede kalmasına ve kendi ülkesine dönmesine veya herhangi bir ulaşım aracı ile başka bir limana gitmesine izin verir.

3. Bu Anlaşmanın 7. Maddesi ve bu Maddenin 1-2. paragraflarındaki hükümlere hâlel getirmeksizin, Taraf Devletlerin ülkelerinde yabancıların giriş, kalma ve ayrılımlarına ilişkin olarak yürürlükte olan hükümler geçerli olmaya devam eder.

4. Her bir Taraf, yukarıda tanımlanan gemi adamı kimlik belgesine sahip olan şahıslardan sakıncalı bulduklarının ülkesine girişini reddetme hakkını saklı tutar.

Madde 10

1. Taraflardan birinin gemisi, diğer tarafın karasuları veya iç sularında enkaz haline gelir, karaya oturur, terk edilir veya başka herhangi bir kaza geçirirse; gemi, kazanın geçirildiği Tarafın ülkesinde ulusal gemilere uygulanan muamelenin aynısından yararlanır.

2. Bu Maddenin 1. paragrafında belirtilen bir gemide bulunan mürettebata, yolculara ve yüke, her zaman ulusal bir gemi ile aynı ölçüde yardım ve destek sağlanır.

3. Bu Maddenin 1. paragrafında belirtilen gemiden boşaltılan veya kurtarılan yük ve eşyalar, diğer Tarafın ülkesinde kullanılmadığı veya tüketilmediği sürece herhangi bir gümrük vergisine tabi tutulmaz.

Madde 11

1. Akit Tarafların her birinin gemileri, diğer Taraf devletin karasularında ve münhasır ekonomik bölgesinde çevresel tahribatın önlenmesi için ilgili uluslararası düzenlemelere ve diğer Tarafın mevzuatına göre gerekli olan tüm tedbirleri alır.

2. Her bir Akit Tarafın gemileri, diğer Akit Tarafın karasularında bulunduğu anda, diğer Akit Tarafın yürürlükte olan çevrenin korunmasına ilişkin mevzuatına göre sorumlu olur.

3. Bir Akit Tarafın karasularında ve münhasır ekonomik bölgesinde diğer Akit Tarafın gemisinin bir çevresel kirliliğe sebep olması durumunda kirlüten gemi, kirliliğin oluştuğu Akit Tarafın mevzuatına ve ilgili uluslararası sözleşmelere göre sorumlu olur.

Madde 12

Tarafların yetkili makamlarının Temsilcileri, bu anlaşmanın uygulanması ve deniz taşımacılığında karşılıklı menfaatlerine ilişkin diğer meselelerde istişarelerde bulunmak amacıyla, Türkiye Cumhuriyeti'nde ve Küba Cumhuriyeti'nde dönüşümlü olarak gerektiğinde toplanır.

Madde 13

1. Taraflar, Taraflardan birinin gemilerinin, diğer Tarafın limanları ile üçüncü ülke limanları arasında yapılacak deniz ticaretine katılmalarına; Taraf devletlerin mevzuatlarına, teamüllerine ve politikalarına uygun olması koşuluyla engel olmaz.

2. Bu Maddenin hükümleri, üçüncü ülkelerin gemilerinin her iki Taraf devletin limanları arasındaki deniz ticaretine katılma haklarını, Taraf devletlerin mevzuat, teamül ve politikalarına uygun olması koşuluyla etkilemez.

3. Taraflar, ikili ticaretle, her iki Tarafın gemilerinin yük taşımacılığına katılmalarını destekler ve özellikle karşılıklı menfaat ilkesi uyarınca iki ülke limanları arasında düzenli deniz hatları kurulmasını teşvik eder.

4. Taraflar, bu Maddenin 3. paragrafında belirtilen düzenli hatların kurulması için azami çabayı gösterir. Bu itibarla, Taraflar, bu Maddenin 3. paragrafının uygulanması amacıyla ilgili paydaşların da katılımıyla Geçici Çalışma Grupları kurar.

Madde 14

Taraflar, Devletlerinin mevzuatlarının sınırları dâhilinde, deniz taşımacılığı ve gemi inşa alanlarında faaliyet gösteren ticari kuruluşlar ve klas kuruluşları ile yetkili makamları arasındaki iş birliğini geliştirmek konusunda gayret gösterir.

Madde 15

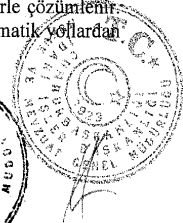
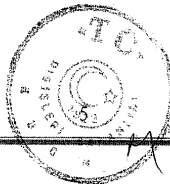
Taraflar, mütekabiliyet ilkesi çerçevesinde, diğer Tarafın denizcilik kuruluşlarının kendi ülkelerinde deniz taşımacılığı alanında faaliyet gösteren ortak teşebbüsler ve deniz ticareti faaliyetlerinde bulunan temsilcilikler kurmasını destekler. Bu tür ortak teşebbüslerin ve temsilciliklerin kurulması ve faaliyetleri, Ev Sahibi Devletin mevzuatına tabidir.

Madde 16

İşbu Anlaşmanın hükümleri, Türkiye Cumhuriyeti ile Küba Cumhuriyeti'nin tarafı olduğu diğer uluslararası anlaşmalardan kaynaklanan hak ve yükümlülükleri etkilemez.

Madde 17

İşbu Anlaşmanın yorumlanması veya uygulanmasına ilişkin herhangi bir anlaşmazlık, karşılıklı anlayış içerisinde Tarafların yetkili makamları arasında doğrudan müzakerelerle çözümlenir. Söz konusu makamların bir anlaşmaya varamaması halinde, uyuşmazlık diplomatik yollardan giderilir.

Madde 18

1. İşbu Anlaşma, Tarafların, anılan belgenin yürürlüğe girmesi için gerekli iç yasal usullerin tamamlandığını birbirlerine diplomatik yollarla bildirdikleri son yazılı bildirimin alındığı tarihte yürürlüğe girer.

2. İşbu Anlaşma, Tarafların karşılıklı yazılı rızalarıyla herhangi bir zamanda değiştirilebilir. Değişiklikler 18. Maddenin 1. paragrafında belirtilen yasal prosedüre uygun şekilde yürürlüğe girer.

3. İşbu Anlaşma, beş (5) yıl süreyle yürürlükte kalacaktır. Taraflardan her biri işbu Anlaşmayı sona erdirmeye niyetini diğer tarafa diplomatik yollarla yazılı olarak herhangi bir zamanda bildirebilir. Bu durumda, işbu Anlaşma, yazılı bildirimin alındığı tarihten itibaren altı (6) ay sonra sona erecektir.

4. Akit Taraflardan herhangi biri, bu Anlaşmayı sona erdirmeye niyetini bildirmediği sürece, Anlaşma beşer (5) yıllık müteakip süreler halinde otomatik olarak yenilenir.

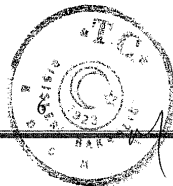
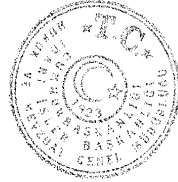
Bu Anlaşma, Ankara şehrinde 12 Kasım 2020 tarihinde Türkçe, İspanyolca ve İngilizce dillerinde, hepsi aynı derecede geçerli olmak üzere iki orijinal nüsha olarak düzenlenmiştir. Yorum farklılığı olması halinde, İngilizce metin geçerli olur.

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti adına

Küba Cumhuriyeti Hükümeti adına

Selim DURSUN
Bakan Yardımcısı
Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı

Luis Alberto AMORÓS NÚÑEZ
Küba Cumhuriyeti'nin Türkiye
Cumhuriyeti Nezdinde Olağanüstü ve
Tam Yetkili Büyükelçisi

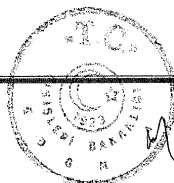
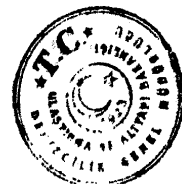
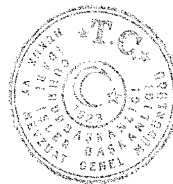
ACUERDO MARÍTIMO

ENTRE

EL GOBIERNO DE LA REPÚBLICA DE TURQUÍA

Y

EL GOBIERNO DE LA REPÚBLICA DE CUBA

El Gobierno de la República de Turquía y el Gobierno de la República de Cuba, en lo sucesivo denominados las Partes,

Deseosos de fomentar las relaciones entre ambos Estados y ampliar su cooperación en el sector marítimo, con arreglo a los principios de igualdad y beneficio mutuo,

De conformidad con los principios de igualdad, beneficio mutuo, reciprocidad y asistencia,

Han acordado lo siguiente:

Artículo 1

Los objetivos del presente Acuerdo son:

regular y fomentar las relaciones entre ambos Estados en el sector marítimo;

promover la coordinación en el sector del comercio marítimo y mejorar la seguridad y protección de la navegación;

contribuir en general al fomento de las relaciones comerciales y económicas entre ambos Estados.

Artículo 2

A los efectos del presente Acuerdo:

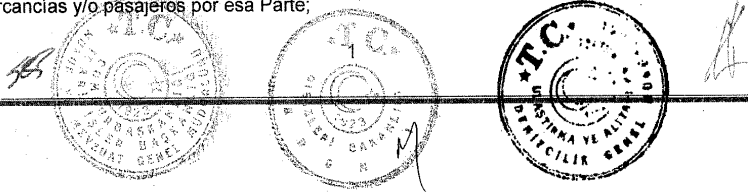
Por "buque de una Parte" se entenderá cualquier buque inscrito en el registro marítimo del Estado de la Parte y que ostente el pabellón de dicho Estado y los buques con el pabellón de terceros países que sean administrados por las navieras de las Partes. El presente Artículo no puede interpretarse de manera que contradiga la legislación, las prácticas y las políticas de las Partes.

Sin embargo, este término no incluye:

- buques de guerra ni otros buques del Estado que se utilicen con fines no comerciales;
- buques de pesca;
- buques dedicados a investigaciones hidrográficas, oceanográficas y científicas;
- embarcaciones deportivas y de recreo;
- buques que transporten desechos peligrosos;

Por "miembro de la tripulación" se entenderá el capitán y cualquier otra persona a bordo empleada para el trabajo o servicio de un buque durante el viaje y que esté incluido en la lista de la tripulación;

Por "Puerto de una Parte" se entenderá cualquier puerto marítimo en el territorio de una Parte abierto a la navegación internacional para la carga, la descarga o el transbordo de mercancías y/o pasajeros por esa Parte;

Por "autoridades competentes" se entenderá:

- en el caso de la República de Turquía - el Ministerio de Transporte e Infraestructura
- en el caso de la República de Cuba – el Ministerio de Transporte

En caso de que cambien las autoridades competentes, las Partes deben notificarlo por escrito utilizando las vías diplomáticas.

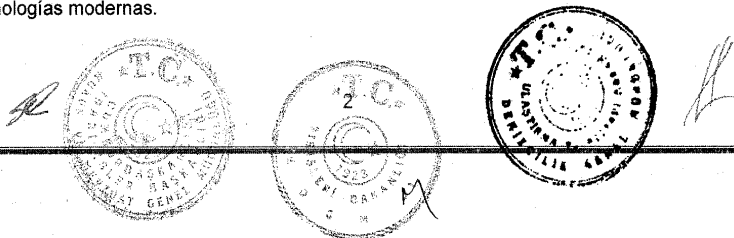
Artículo 3

1. Cada Parte otorgará a los buques de la otra Parte, sobre la base de la reciprocidad, el mismo tratamiento que otorga a sus propios buques destinados al transporte marítimo internacional en lo que respecta al libre acceso a los puertos, la asignación de atracaderos y el uso de instalaciones portuarias para la carga y descarga de mercancías, transbordos, embarques y desembarques de pasajeros y el uso de servicios para la navegación.
2. Las disposiciones del párrafo 1 del presente Artículo:
 - a) no se aplicarán a los puertos cerrados a la entrada de buques extranjeros;
 - b) no se aplicarán al cabotaje marítimo y a otras actividades reservadas por cada una de las Partes;
 - c) no obligarán a una Parte a conceder exenciones de los requisitos de practica obligatorio a los buques de la otra Parte concedidas a sus propios buques.

Artículo 4

Las Partes cooperarán e intercambiarán opiniones y experiencias sobre los temas siguientes y estimularán a sus propios sectores marítimos a participar en este mecanismo de cooperación, de conformidad con los principios de beneficio mutuo y con arreglo a la legislación, las prácticas y las políticas de los Estados de las Partes:

- a) Construcción y desarrollo de puertos,
 - Creación de empresas mixtas para la operación o administración de terminales portuarias.
- b) Construcción de barcos y pequeñas embarcaciones, mantenimiento y reparación de buques, reciclaje de buques, construcción de astilleros, creación/aplicación de tecnologías modernas.

- c) Capacitación profesional en materia de:
 - Seguridad y protección marítimas.
 - Prevención de la contaminación marina.
 - Administración de puertos y flotas.
 - Construcción y mantenimiento de buques, servicios de reparación y reciclaje.
- d) Fomento del transporte multimodal entre las Partes.
- e) Cooperación en materia de inversiones portuarias.

Artículo 5

Las Partes, dentro del marco de su legislación, regulaciones portuarias, así como sus obligaciones con arreglo al derecho internacional, deben tomar las medidas pertinentes para reducir al máximo las tardanzas innecesarias de los buques en los puertos de sus Estados y simplificar las formalidades administrativas, aduaneras y de salud vigentes en dichos puertos.

Artículo 6

1. Los documentos que certifiquen la nacionalidad de los buques y otros documentos expedidos de conformidad con la legislación nacional o las regulaciones internacionales correspondientes, serán reconocidos por la otra Parte.

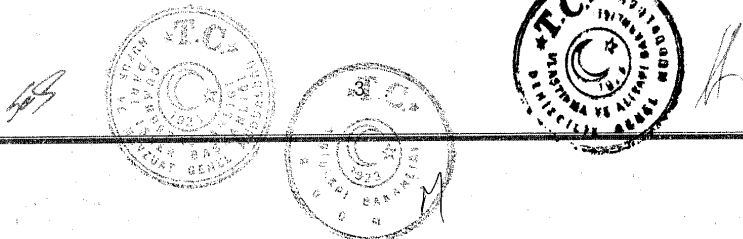
2. Los buques de cada una de las Partes que porten certificados internacionales de arqueo expedidos de conformidad con el Convenio internacional sobre arqueo de buques de 1969, no serán sometidos a un nuevo arqueo en los puertos del Estado de la otra Parte.

Artículo 7

Cada Parte reconocerá los documentos de identidad de los marineros debidamente expedidos por las autoridades pertinentes de la otra Parte de conformidad con las regulaciones internacionales correspondientes y la legislación de su Estado y otorgará a los titulares de dichos documentos los derechos mencionados en los Artículos 8 y 9 del presente Acuerdo, con las condiciones estipuladas en los mismos.

Dichos documentos de identidad son:

- para la República de Turquía: "la Libreta Marítima",
- para la República de Cuba: "el Pasaporte y Carné del marino".

Artículo 8

1. Los miembros de la tripulación del buque de una Parte que sean titulares de uno de los documentos de identidad mencionados en el Artículo 7 del presente Acuerdo pueden desembarcar y disfrutar de un permiso temporal para bajar a tierra sin necesidad de visado durante la estancia de sus buques en un puerto del Estado de la otra Parte siempre y cuando el capitán haya presentado la lista de la tripulación ante las autoridades locales competentes.
2. Al desembarcar y al regresar a bordo del buque, dichas personas deben cumplir con la legislación nacional establecida y los controles fronterizos y aduaneros.

Artículo 9

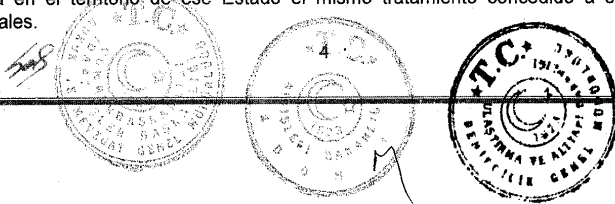
1. Los titulares de los documentos mencionados en el Artículo 7 del presente Acuerdo tendrán derecho, independientemente de los medios de transporte utilizados, a entrar o transitar por el territorio del Estado de la otra Parte para unirse a sus buques, a ser transportados a bordo de otro buque, a regresar a sus Estados o a viajar con cualquier otro propósito aprobado por las autoridades de la otra Parte, sujeto a la finalización de los procedimientos de entrada y salida pertinentes de esa Parte.

En tales casos, con arreglo a la legislación del Estado de la Parte respectiva, si se requieren visas, las mismas serán otorgadas en el menor tiempo posible.

2. Si un miembro de la tripulación que sea titular del documento de identidad mencionado en el Artículo 7 del presente Acuerdo desembarca en un puerto del Estado de la Parte por motivos de salud u otros motivos reconocidos como válidos por las autoridades pertinentes, dicha Parte debe permitir que la persona en cuestión permanezca en el territorio de su Estado y que regrese a su país de origen o continúe hacia otro puerto de embarque en cualquier medio de transporte.
3. Sin perjuicio de las disposiciones del Artículo 7 del presente Acuerdo ni de los párrafos 1 y 2 de este Artículo, las disposiciones vigentes en los territorios de los Estados de las Partes en relación con la entrada, estancia y salida de extranjeros permanecerán aplicables.
4. Cada Parte se reserva el derecho a denegar la entrada al territorio de su Estado a cualquier persona que considere no grata y sea titular de los documentos de identidad de marineros mencionados supra.

Artículo 10

1. Si el buque de una de las Partes naufraga, encalla, queda varado o sufre algún otro siniestro en las aguas interiores o el mar territorial del Estado de la otra Parte, el buque recibirá en el territorio de ese Estado el mismo tratamiento concedido a sus buques nacionales.

2. La tripulación, los pasajeros y la carga a bordo del buque mencionado en el párrafo 1 del presente Artículo recibirá en cualquier momento ayuda y asistencia en la misma medida que si se tratase de un buque nacional.

3. La carga y los artículos descargados o a salvo del buque mencionado en el párrafo 1 del presente Artículo, no estarán sujetos a ningún derecho de aduana, siempre y cuando no sean entregados para su uso o consumo en el territorio del Estado de la otra Parte.

Artículo 11

1. Los buques de Cada Parte Contratante deben tomar todas las medidas necesarias para evitar el daño ambiental en las aguas territoriales y la zona económica exclusiva del Estado de la otra Parte, de conformidad con las regulaciones internacionales correspondientes y la legislación de la otra Parte.

2. Los buques de Cada Parte Contratante que se encuentren en las aguas territoriales de la otra Parte Contratante, estarán sujetos a la legislación vigente en materia de protección ambiental de la otra Parte Contratante.

3. En caso de contaminación marina provocada por un buque de una de las Partes Contratantes en las aguas territoriales y la zona económica exclusiva del Estado de la otra Parte Contratante, el buque contaminante será responsable con arreglo a la legislación de dicha Parte Contratante y a los convenios internacionales pertinentes.

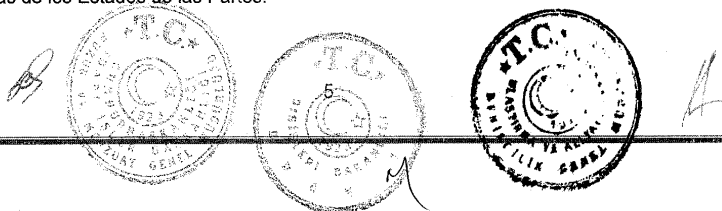
Artículo 12

Los representantes de las autoridades competentes de las Partes se reunirán cuando sea necesario alternativamente en la República de Turquía y en la República de Cuba a fin de celebrar consultas sobre los asuntos relativos a la implementación del presente Acuerdo y a otras cuestiones de interés mutuo sobre el transporte marítimo.

Artículo 13

1. Las Partes no deberán obstaculizar la participación de los buques de una Parte en el comercio marítimo entre los puertos del Estado de la otra Parte y los puertos de terceros Estados en la medida que sea de conformidad con la legislación, las prácticas y las políticas de los Estados de las Partes.

2. Las disposiciones del presente Artículo no afectarán el derecho de los buques de terceros Estados a participar en el comercio marítimo entre los puertos de los Estados de las dos Partes en la medida que sea de conformidad con la legislación, prácticas y políticas de los Estados de las Partes.

3. Las Partes deberán apoyar la participación de los buques de ambas Partes en el transporte de carga en el comercio bilateral y en especial estimularán el establecimiento de servicios de transporte de línea regular, con arreglo al principio de beneficio mutuo.

4. Las Partes deberán hacer su máximo esfuerzo en aras de establecer los servicios de transporte de línea regular conjuntos mencionados en el párrafo 3 del presente Artículo. En este sentido, las Partes deberán crear Grupos de Trabajo *ad hoc* con la participación de los accionistas involucrados a fin de implementar el párrafo 3 del presente Artículo.

Artículo 14

Las Partes, dentro del marco de la legislación de sus Estados, deberán realizar esfuerzos con miras a fomentar la cooperación entre sus organizaciones comerciales y sociedades de clasificación que realicen actividades en el transporte marítimo y la construcción naval y sus autoridades competentes.

Artículo 15

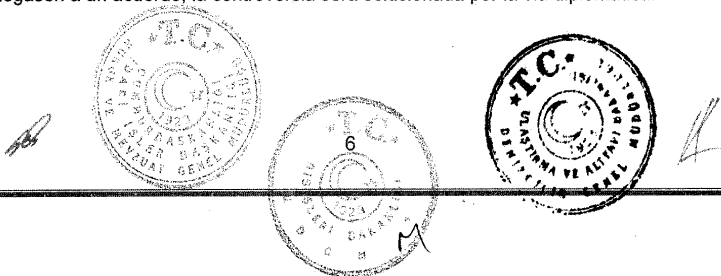
Las Partes deberán apoyar la creación de empresas mixtas que realicen actividades en el transporte marítimo en los territorios de sus Estados y de oficinas de representación que participen en actividades comerciales marítimas de la otra Parte, con arreglo al principio de reciprocidad. La creación y las actividades de dichas empresas mixtas y oficinas de representación estarán sujetas a la legislación del Estado sede.

Artículo 16

Las disposiciones del presente Acuerdo no afectarán los derechos ni las obligaciones de cada una de las Partes emanados de otros acuerdos internacionales de los que sean partes la República de Turquía y la República de Cuba.

Artículo 17

Cualquier controversia entre las Partes relacionada con la interpretación o aplicación del presente Acuerdo se solucionará mediante negociaciones directas entre las autoridades competentes de las Partes, en un espíritu de entendimiento mutuo. Si dichas autoridades no llegasen a un acuerdo, la controversia será solucionada por la vía diplomática.

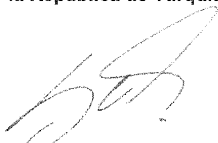

Artículo 18

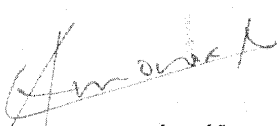
1. El presente Acuerdo entrará en vigor en la fecha de recibo de la última notificación escrita mediante la cual las Partes se notifiquen, por la vía diplomática, que han completado los procedimientos jurídicos internos requeridos para la entrada en vigor del mismo.
2. El presente Acuerdo puede modificarse en cualquier momento con el consentimiento mutuo por escrito de las Partes. Las modificaciones entrarán en vigor de conformidad con el mismo procedimiento jurídico establecido en el Párrafo 1 del Artículo 18.
3. El presente Acuerdo permanecerá en vigor por un período de cinco (5) años. Cada Parte puede rescindir este Acuerdo en cualquier momento notificándolo por escrito a la otra Parte por la vía diplomática. En este caso, el presente Acuerdo rescindirán seis (6) meses luego de la fecha de recibo de la notificación.
4. El presente Acuerdo se renovará automáticamente por períodos consecutivos de cinco (5) años, a menos que alguna de las Partes notifique su intención de rescindir el Acuerdo.

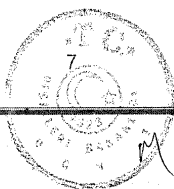
Redactado en Ankara, el 12 de noviembre de 2020, en dos originales en los idiomas turco, español e inglés, siendo todos los textos igualmente auténticos. En caso de diferencias en la interpretación, el texto en inglés prevalecerá.

**Por el Gobierno de
la República de Turquía**

Selim DURSUN
Viceministro
Ministerio de Transporte e
Infraestructura de la República de
Turquía

**Por el Gobierno de
la República de Cuba**

Luis Alberto AMORÓS NÚÑEZ
Embajador
Extraordinario y Plenipotenciario de
la República de Cuba en la República de
Turquía

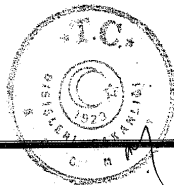
MARITIME AGREEMENT

BETWEEN

THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF TURKEY

AND

THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF CUBA

The Government of the Republic of Turkey and the Government of the Republic of Cuba, hereinafter referred to as the Parties,

Aiming to develop the relations between the two States and to enhance their co-operation in the maritime field according to the principles of equality and mutual benefit,

In accordance with the principles of equality, mutual benefit, reciprocity and assistance,

Have agreed as follows:

Article 1

The aims of this Agreement are:

to regulate and develop the relations between the two States in the maritime field;

to promote co-ordination in the field of maritime trade and enhance safety and security of navigation;

to contribute in general to the development of commercial and economic relations between the two States.

Article 2

For the purposes of this Agreement:

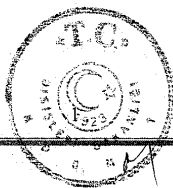
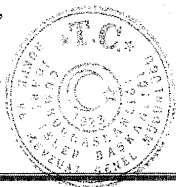
The term "vessel of a Party" means any vessel registered in the shipping register of the State of the Party and flying the flag of that State and vessels of the flag of the third countries that are operated by shipping companies of the Parties. This Article cannot be interpreted in a way that contradicts with the legislation, practices and policies of the Parties.

This term does not, however, include:

- warships and other government vessels operated for non-commercial purposes;
- fishing vessels;
- hydrographic, oceanographic and scientific research vessels;
- sport and pleasure vessels;
- vessels carrying hazardous waste.

The term "crew member" means the master and any other person, actually employed for duties on board during a voyage in the working or service of a vessel and included in the crew list;

The term "Port of a Party" means any seaport in the territory of a Party that is declared open to international shipping for loading, unloading or transshipment of goods and/or passengers by that party,

The term "competent authorities" means:

- in respect of the Republic of Turkey- Ministry of Transport and Infrastructure.
- in respect of the Republic of Cuba - the Ministry of Transport.

In case the competent authorities are changed the Parties shall notify each other in writing through diplomatic channels.

Article 3

1. Each Party shall accord to the vessels of the other Party on the condition of reciprocity the same treatment as it accords to its own vessels engaged in international maritime transport in respect of free access to ports, allocation of berths and use of port facilities for loading and unloading cargoes, transshipment, embarking and disembarking of passengers, use of services intended for navigation.

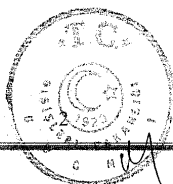
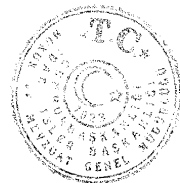
2. The provisions of paragraph 1 of this Article:

- (a) shall not apply to ports not open to the entry of foreign vessels;
- (b) shall not apply to maritime cabotage and to other activities reserved by each of the Parties;
- (c) shall not oblige a Party to extend to vessels of the other Party exemptions from compulsory pilotage requirements granted to its own vessels.

Article 4

The Parties shall cooperate and exchange views and experiences on the following subjects and encourage their own maritime sectors to involve in this cooperation mechanism in accordance with the principles of mutual benefit and in conformity with the legislation, practices, and policies of the States of the Parties.

- a) Construction and development of ports,
 - Establishment of joint ventures for operation and/or management of port terminals.
- b) Ships and small boats building, ship maintenance and repair, ship recycling, construction of shipyards and creation/application of modern technologies.
- c) Professional training in the field of;
 - Maritime safety and security,
 - Prevention of marine pollution,
 - Port and fleet management,
 - Ship building, ship maintenance, repair and recycling services.
- d) Development of the multimodal transport between the Parties.
- e) Cooperation in the field of port investments.

Article 5

The Parties shall, within the framework of their legislation, port regulations as well as of their obligations under international law, take the appropriate steps to reduce as far as possible unnecessary delays to vessels in the ports of their States and simplify the administrative, customs and health formalities in force in those ports.

Article 6

1. The documents, certifying the nationality of vessels and other documents of the ship issued in accordance with national legislation or relevant international regulations shall be recognized by the other Party.
2. The vessels of each of the Parties bearing international tonnage certificates, issued in accordance with the International Convention on Tonnage Measurement of Ships, 1969 shall not be subject to re-measuring of tonnage in the ports of the State of the other Party.

Article 7

Each Party shall recognize the seafarer's identity documents duly issued by the appropriate authorities of the other Party in accordance with the relevant international regulations and the legislation of its State and shall grant the holders of such documents the rights referred to in Articles 8 and 9 of this Agreement on the conditions stipulated therein.

The said identity documents are:

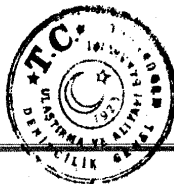
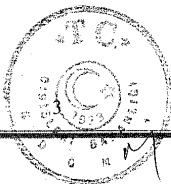
- for the Republic of Turkey: "the Seaman's Book"
- for the Republic of Cuba : "the Passport and the Seafarer's Identity Document."

Article 8

1. Crew members of the vessel of one Party holding an identity document referred to in Article 7 of this Agreement may go ashore and stay for temporary shore leave without visas during the stay of their vessel in a port of the State of the other Party provided the master had submitted the crew list to the competent local authorities.
2. Both on going ashore and on returning on board the vessel, such persons shall comply with the established national legislation, frontier and customs controls.

Article 9

1. Holders of the identity documents referred to in Article 7 of this Agreement shall be entitled, irrespective of the means of transportation used, to enter or pass in transit the territory of the State of the other Party to join their vessel, to be transferred on board another vessel, to return to their own State or to travel for any other purpose approved by the authorities of the other Party, subject to completion of the appropriate entry and exit procedures of that Party.

In such cases, according to the legislation of the State of the respective Party if visas are required they shall be granted within the shortest possible time.

2. Where a crew member, holding the identity document referred to in Article 7 of this Agreement is disembarked at a port of the State of the Party for health reasons or for other reasons recognized as valid by the appropriate authorities, the latter shall permit the person concerned to remain in the territory of its State and to return to his country of origin or proceed to another port of embarkation by any means of transportation.

3. Without prejudice to the provisions of Article 7 of this Agreement and also paragraphs 1 and 2 of this Article the provisions in force in the territories of the States of the Parties relating to entry, stay and departure of foreigners shall remain applicable.

4. Each Party reserves the right to deny entry to the territory of its State to any person possessing the above-mentioned seafarer's identity document whom it considers undesirable.

Article 10

1. If a vessel of one of the Parties suffers shipwreck, runs aground, is cast ashore or suffers any other accident in the internal waters or territorial sea of the State of the other Party, the vessel shall enjoy in the territory of that State the same treatment which is accorded to its national vessels.

2. The crew, passengers and the cargo on board the vessel referred to in paragraph 1 of this Article shall be granted at any time help and assistance to the same extent as in the case of a national vessel.

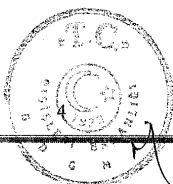
3. The cargo and articles unloaded or saved from the vessel referred to in paragraph 1 of this Article, provided that they are not delivered for use or consumption in the territory of the State of the other Party, shall not be liable to any customs duties.

Article 11

1. The vessels of the Each Contracting Party shall take all necessary measures to prevent environmental damage within the territorial waters as well as exclusive economic zone of the State of the other Party in accordance with the relevant international regulations and the legislation of the other Party.

2. Vessels of Each Contracting Party, in the territorial waters of the other Contracting Party, shall be liable, according to the latter Contracting Party's legislation in force in the field of environmental protection.

3. In case of a marine pollution caused by a vessel of one of the Contracting Parties in the territorial waters as well as exclusive economic zone of the State of the other Contracting Party, the polluting vessel will be responsible according to the legislation of that Contracting Party and relevant international conventions.

Article 12

Representatives of the competent authorities of the Parties shall meet as necessary alternately in the Republic of Turkey and in the Republic of Cuba to hold consultations on matters concerning the implementation of this Agreement and on other maritime transport matters of mutual interest.

Article 13

1. The Parties shall not hinder the participation of the vessels of one Party in sea-borne trade between the ports of the State of the other Party and the ports of third States to the extent that it is in conformity with the legislation, practices, and policies of the States of the Parties.
2. The provisions of this Article shall not affect the right of the vessels of third States to participate in sea-borne trade between the ports of the States of the two Parties to the extent that it is in conformity with the legislation, practices, and policies of the States of the Parties.
3. The Parties shall support the participation of vessels of both Parties in cargo transportation in bilateral trade and especially encourage the establishment of liner services in accordance with the principle of mutual benefit.
4. The Parties shall make maximum efforts in order to establish joint liner services mentioned in paragraph 3 of this Article. In this respect, the Parties shall establish Ad Hoc Working Groups with the participation of the related stakeholders for the implementation of paragraph 3 of this Article.

Article 14

The Parties shall make, within the limits of the legislation of their States, efforts to develop cooperation between their commercial organizations and classification societies engaged in maritime transport and ship building and their competent authorities.

Article 15

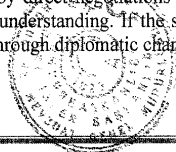
The Parties shall support the establishment in the territories of their States of joint enterprises engaged in maritime transport and of representative offices engaged in maritime commercial activities of the other Party, according to the principle of reciprocity. The establishment and activities of such joint enterprises and representative offices shall be subject to the legislation of the host State.

Article 16

The provisions of this Agreement shall not affect the rights and obligations of each of the Parties arising from other international agreements to which the Republic of Turkey and the Republic of Cuba are parties.

Article 17

Any dispute between the Parties relating to the interpretation or application of this Agreement shall be settled by direct negotiations between the competent authorities of the Parties in a spirit of mutual understanding. If the said authorities fail to reach an agreement, the dispute shall be settled through diplomatic channels.

Article 18

1.The present Agreement shall enter into force on the date of the receipt of last written notification by which Parties notify each other, through diplomatic channels of the completion of their internal legal procedures required for the entry into force of the concerned document.

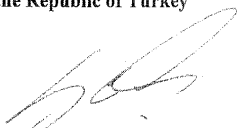
2.This Agreement may be amended by mutual written consent of the Parties at any time. The amendments shall enter into force in accordance with the same legal procedure prescribed under paragraph 1 of Article 18.

3.This Agreement shall remain in force for a period of five (5) years. Each Party may terminate this agreement at any time by giving to other Party a written notification through diplomatic channels. In this case, this agreement shall be terminated six (6) months after the date of the receipt of the notification.

4.This Agreement will be automatically renewed for consecutive periods of five (5) years unless either Party notifies its intention to terminate the Agreement.

Done at Ankara, on November 12, 2020, in two original copies, each in the Turkish, Spanish, and English languages, all texts being equally authentic. In case of divergence of interpretation, the English text shall prevail.

**For the Government of
the Republic of Turkey**

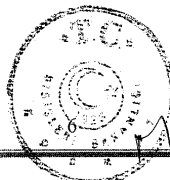
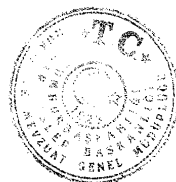

Selim DURSUN
Deputy Minister
Ministry of Transport and Infrastructure

**For the Government of
the Republic of Cuba**

Luis Alberto AMORÓS NÚÑEZ
Ambassador
Extraordinary and Plenipotentiary of the
Republic of Cuba to the Republic of
Turkey

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

DIŞİŞLERİ KOMİSYONU

1'inci TOPLANTI

EK-8

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Vietnam Sosyalist Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Denizcilik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1651), (TBMM İçtüzüğü'nün 77'nci maddesine göre)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

27'nci Yasama Dönemi'nde Başkanlığa sunulmuş olan 2/5027, 2/5038, 2/1781, 2/2783, 2/2278, 2/2935, 2/1897, 2/1912, 2/4162, 2/2370, 2/3910, 2/4291, 2/3378, 2/1532, 2/1548, 2/2984, 2/1194, 2/2024, 2/4188, 2/3141, 2/5025, 2/5026, 2/3537, 2/2021, 2/4323, 2/4416, 2/4417, 2/4418, 2/4706, 2/4911, 2/5024, 2/4292, 2/3706, 2/4650, 2/1459, 2/1545, 2/3445, 2/4529, 2/1593, 2/1794, 2/1949, 2/4814, 2/1776, 2/3536, 2/3543, 2/4891, 2/2847, 2/2664, 2/3004, 2/2023, 2/2058 ve 2/2025 esas numaralı kanun teklifleri yenilenmiştir.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Numan KURTULMUŞ
İstanbul Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI		
Tali Komisyon	Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu	
Esas Komisyon	Dışişleri Komisyonu	
Tarih: 4.10.2023		Esas No: 2/1651

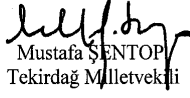
T B M M
KAMUNLAR ve KARARLAR BÜKLEİİ
03 Ekim 2023
Nu: 1296609

T B M M
GENEL EVRAK
03 Ekim 2023
No: 1296609

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Gelen Kâğıtlar Listesi'nde yayımlanan 799531 evrak numaralı "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Vietnam Sosyalist Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Denizcilik Anlaşması"nın onaylanmasının uygun bulunduğu dair kanun teklifi ve gerekçesi ekte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Mustafa ŞENTOP
Tekirdağ Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI		
Tali Komisyon	Beyin, İçer, Ulaştırma
ve Turizm	
Esas Komisyon	Dışişleri	
Tarih :	07 Nisan 2021	Esas No: 2/3543

TBMM
KANUNLAR ve KARARLAR BŞK.LİĞİ
06 Nisan 2021
Numara: 7-1

TBMM
GENEL YÜRÜK
06 Nisan 2021
No. 804941
ESVS'ye AK İZLENİSTİR

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE VIETNAM SOSYALİST
CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ ARASINDA DENİZCİLİK ANLAŞMASININ
ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- (1) 22 Nisan 2015 tarihinde Ankara'da imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Vietnam Sosyalist Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Denizcilik Anlaşması"nın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

T.C. CUMHURBAŞKANLIĞI

Sayı : Z-90666677-599-12757
Konu : Anlaşma

23 Mart 2021

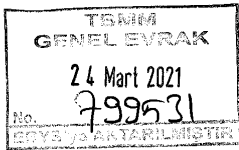
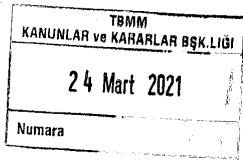
TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

22 Nisan 2015 tarihinde Ankara'da imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Vietnam Sosyalist Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Denizcilik Anlaşması"nı Anayasanın 90 ıncı maddesi gereğince onaylanması uygun bulunmak üzere ilişikte bilgilerinize sunarım.

Recep Tayyip ERDOĞAN
Cumhurbaşkanı

Ek:
1- Anlaşma (Türkçe, Vietnamca, İngilizce)
2- Genel Gerekçe

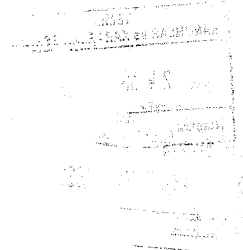
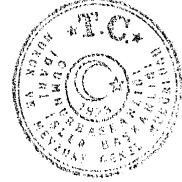

GENEL GEREKÇE

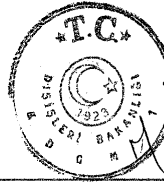
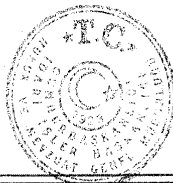
“Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Vietnam Sosyalist Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Denizcilik Anlaşması” 22 Nisan 2015 tarihinde Ankara’da imzalanmıştır.

İki ülke arasında denizcilik alanındaki ilişkilerin geliştirilmesi ve bu alanda gerçekleştirilecek yatırımların ve ticari faaliyetlerin hukuki çerçevesinin belirlenmesi amacıyla imzalanan Anlaşma ile;

- a) Ticari denizcilik faaliyetlerine katkı sağlanması,
 - b) Bürokratik engellerin asgariye indirilmesi,
 - c) Deniz çevresinin korunması,
 - ç) Gemi adamı belgelerinin karşılıklı olarak tanınması,
 - d) Taşımacılık faaliyetinde bulunan deniz araçlarının kaza yapması durumunda alınması gereken tedbirler,
 - e) Gemi adamlarına, gemi diğer ülke limanındayken vizesiz karaya çıkma hakkı,
 - f) Denizcilik alanında ortaya çıkabilecek hukuki uyuşmazlıklara çözüm bulunması,
 - g) Denizcilik alanında kapasite inşası,
- Konularında iki ülke arasında iş birliği mekanizmaları oluşturulması hedeflenmektedir.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
İLE
VIETNAM SOSYALİST CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ
ARASINDA
DENİZCİLİK ANLAŞMASI

Bundan sonra Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Vietnam Sosyalist Cumhuriyeti Hükümeti "Taraflar" olarak anılacaktır,

Karşılıklı yarar ve eşit erişim prensipleri temelinde denizcilik alanında işbirliğini güçlendirmeyi ve genişletmeyi arzulayarak,

Aşağıdaki hususlarda mutabık kalmışlardır:

Madde 1 Tanımlar

İşbu anlaşmanın amaçları bakımından:

1. "Taraflardan birinin gemisi" terimi:

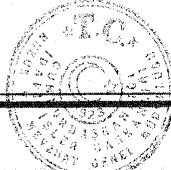
- (a) Taraflardan birinin kanunlarına ve düzenlemelerine uygun olarak, ilgili Tarafın bayrağını taşımak üzere siciline kayıtlı bulunan ve denizcilik eğitimi veya ticari amaçlarla kullanılan herhangi bir ticari gemiyi ifade eder.
- (b) Tarafların mevzuatına, teamüllerine ve politikalarına uygun olmak kaydıyla; üçüncü ülkelerin siciline kayıtlı olarak Taraflardan birinin denizcilik şirketleri tarafından işletilen veya kiralanan herhangi bir ticari gemiyi ifade eder.

"Tarafların gemisi" terimi aşağıdakileri içermez:

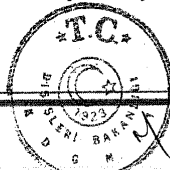
- (i) Savaş gemileri;
- (ii) Meteorolojik, hidrografik ve oşinografik alan araştırması faaliyetlerinde bulunan gemiler;
- (iii) Balıkçılık gemileri;
- (iv) Seyahat ve gezinti tekneleri;
- (v) Ticari denizcilik eğitimi gemileri dışında ticari amaç gütmeyen devlet gemileri ve diğer gemiler;
- (vi) Tehlikeli atık taşıyan gemiler.

2. "Mürettebat" terimi, mürettebat listesine dâhil olan ve Tarafların birinin gemisindeki görevleri yerine getirmek amacıyla istihdam edilmiş kaptan, zabitan, gemiadamı veya diğer herhangi bir çalışan anlamına gelmektedir.

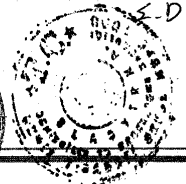
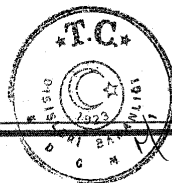
3. "Yolcu" terimi, bir taşıma sözleşmesi altında geminin yolcu listesine dâhil olan ve Taraflardan birinin gemisince taşınan kişileri ifade eder.

2

4. "Bir Tarafın Limanı" terimi, uluslararası deniz taşımacılığına açık olduğu bir Tarafça ilan edilen ve ilgili Tarafın karasularında bulunan deniz limanını ifade eder.
5. "Denizcilik şirketi" terimi, bir Tarafın mevzuatına uygun olarak kurulan, işletilen ve uluslararası deniz taşımacılığı yapan firmaları ifade eder.
6. "Ticari denizcilik eğitimi gemisi" terimi, sadece gemi adamlarının eğitim ve öğretimi için kullanılan gemileri ifade eder.
7. "Yetkili makamlar terimi";
 - (a) Türkiye Cumhuriyeti adına; "Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı,
 - (b) Vietnam Sosyalist Cumhuriyeti adına: Ulaştırma Bakanlığı'nı"; ifade eder.
8. "Yük acentesi hizmetleri" terimi, yükün talep ve rezerve edilmesi; tarifelerden ve hizmet sözleşmelerinden kaynaklanan navlun ve diğer ücretlerin değerlendirilmesi, toplanması ve havale edilmesi; hizmet sözleşmelerinin, çok modlu taşımacılık anlaşmaları ve navlun sözleşmelerinin müzakere edilmesi ve yürürlüğe girmesi; fiyatlandırma ve tarifelerin yayımlanması; ticari konşimentolar veya kombine taşımacılık belgeleri kullanılarak taşıma hizmetlerinin düzenlenmesi; deniz taşımacılığının doğrudan pazarlanması ve satışı ile müşterilerle ilgili diğer hizmetleri ifade eder.
9. "Yük taşıma belgesi" terimi; yük manifestoları, gümrük belgeleri ya da yükün geldiği ve gittiği yer ile taşınan malların özelliklerini içeren diğer belgeler de dahil olmak üzere, taşımacılığa ait belgelerin hazırlanması; yük faturalarının düzenlenmesi ve imzalanması; uluslararası taşımacılıkta genel olarak kabul gören, kapıdan kapıya taşımacılıkta kullanılan yük konşimentoları da dahil olmak üzere, konşimentoların, hazırlanması, doğrulanması, işleme konulması ve düzenlenmesini ifade eder.
10. "Deniz aşırı navlun komisyonculuğu" terimi; bir okyanus gemisince taşınacak malların bir araya getirilmesi, toplanması, konsolide edilmesini ve yükleten adına söz konusu taşıma için gemilerde rezervasyon ya da diğer yollarla yer ayarlanması ve bahse konu taşıma için ilgili faaliyetlerin yerine getirilmesi amacıyla gerekli belgelendirmenin yapılmasını ifade eder.

Madde 2

İşbirliği

1. Taraflar, kullanılabilir fonlara bağlı olarak, aşağıda belirtilen konularda işbirliği yapacak, görüş ve tecrübe paylaşımında bulunacak ve ayrıca denizcilik alanında faaliyet gösteren özel ve kamu şirketlerinin bu işbirliği mekanizmasına dahil olmasını teşvik edeceklerdir:
 - a) Limanların inşası, geliştirilmesi, işletimi ve yönetimi;
 - b) Gemi inşası ve yat inşası, gemi bakım onarımı, gemi geri dönüşümü ve limanların inşası ve modernizasyonunun yanısıra modern teknolojilerin oluşturulması/uygulanması;
 - c) Aşağıdaki alanlarda kapasite inşası:
 - Deniz emniyeti ve güvenliği;
 - Deniz kirliliğinin önlenmesi;
 - Liman yönetimi;
 - Filo yönetimi;
 - Hükümet yetkililerinin, eğitimcilerin ve gemi adamlarının eğitimi;
 - Gemi inşası, gemi bakımı ve onarımı ile gemi geri dönüşüm hizmetleri.
2. Taraflar, kendi Ülkelerinin mevzuatı çerçevesinde, deniz taşımacılığında ve gemi inşasında faaliyet gösteren ticari kuruluşlar ve klas kuruluşları ile onların yetkili otoriteleri arasında işbirliğini geliştirmek için çaba göstereceklerdir.

Madde 3

Tarafların Gemilerinin Hakları

1. Her bir Tarafın gemileri, Tarafların mevzuatına, teamüllerine ve politikalarına uygun olmak kaydıyla, iki Tarafın uluslararası taşımacılığa açık limanları arasında ve bu limanlar ile üçüncü ülke limanları arasında yük ve yolcu taşımacılığı yapma hakkına sahiptir. Ancak, işbu Anlaşmadaki hiç bir hüküm, Taraflardan birinin gemisine diğer Tarafın karasularında bulunan bir noktadan diğer noktaya yolcu ve yük taşıma hakkı vermez (kabotaj).
2. Her bir Tarafın gemileri, diğer Tarafın yetkili otoritelerine gerekli ön bildirimleri yapmış olmaları kaydıyla, diğer Tarafın uygulanan kanun ve düzenlemelerine uygun olarak diğer Tarafın limanlarına giriş hakkına sahiptirler. Ancak, işbu Anlaşmadaki hiç bir hüküm Tarafların, limana giriş ile ilgili ulusal güvenlik, emniyet ve çevreye ilişkin konularda

ıkarlarının korunması için gerekli önlemleri almasını engellemeye yönelik olarak yorumlanamaz.

3. Rıhtımlar, yanaşma yerleri, yk ve gemi elleçleme teçhizatları, depolama sahaları ve liman vergi ve harçlarının ödenmesi hizmetleri de dahil olmak üzere; bir Tarafın yetki alanlarındaki limanlarına erişimi hususunda, diğeri Tarafın gemilerine, en az kendi gemilerine ve diğeri herhangi bir ülkenin gemilerine uyguladığı kadar iyi muamele gösterecektir.
4. İşbu Anlaşmanın yukarda belirtilen paragrafları:
(a) Denizde kabotaj taşımacılığına ve her bir Tarafça saklı tutulan diğeri faaliyetlere uygulanmayacaktır.
(b) Taraplardan birinin, kendi gemilerine verdiği zorunlu kılavuz alma muafiyetlerinin, diğeri Taraf gemilerine teşmil edilmesini zorunlu kılmayacaktır.
5. Taraflar, kendi mevzuatı, liman düzenlemeleri ve uluslararası hukuk yükümlülükleri çerçevesinde, gemilerin limanlarda bekleme sürelerinin mümkün olduğu lde kısıtlanması için uygun tedbirleri alacaklar ve bu limanlarda yürürlükte bulunan idari, gümrük ve sağlık işlemlerinin basitleştirilmesini sağlayacaklardır.

Madde 4

Ticari Fırsatlar

1. Bir Tarafın denizcilik şirketleri, uluslararası deniz aşırı navlun taşımacılık gerçekleştirmek için, diğeri Tarafın ülkesinde, diğeri Tarafın kuruluşları ile, yasal sermayesi en fazla %51 kadar olan, iş ortaklıkları kurma hakkına sahiptir.
2. Paragraf 1'de belirtilen iş ortaklıklarına; aşığıda belirtilen konularda, kendi gemilerinde gerçekleştirilen uluslararası deniz aşırı navlun taşımacılığı alanı ile ilgili hizmetler için sözleşme yapma ya da bu hizmetleri doğrudan sunma hakkı tanınacaktır. Bunlar;
(a) Yük acentesi;
(b) Yük belgelendirmesi;
(c) Deniz aşırı navlun komisyonculuğu.

5

Madde 5
Fonların Havalesi

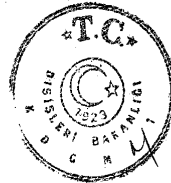
1. Bir Tarafın denizcilik şirketleri; ayırım yapmama temelinde uygulanmaları koşuluyla, diğer Tarafın kanun ve düzenlemelerinin izin verdiği ölçüde; diğer Tarafın para birimi ya da serbest bir şekilde birbirine dönüştürülebilen para birimleri cinsinden ödemek koşuluyla, işbu Anlaşmanın 3. Maddesinde yer alan hizmetleri diğer Tarafın ülkesinde sağlamak konusunda serbest olacaklardır.
2. Bir Tarafın denizcilik şirketleri, diğer ülkede toplanan kazanç fazlasını, istenildiğinde, kendi ülkelerinin para birimine çevirme ve ülkelerine havale etme hakkına sahiptir. Para birimi çevirme ve havale işlemlerine, hızlı bir şekilde ve Tarafların yürürlükteki kanun ve düzenlemelerine uygun olarak izin verilecektir.

Madde 6
Gemi Belgeleri

1. Taraflar, kanunları ve düzenlemelerince izin verildiği ölçüde, diğer Tarafın kanunları ve düzenlemeleri ve diğer Tarafın üyesi olduğu ilgili uluslararası konvansiyonları temel alarak düzenlenen ya da tanınan gemi sertifikaları ve belgelerini tanıyacaktır. Bununla birlikte, Taraflar, tadil edilmiş halleriyle, 1974 Denizde Can Emniyeti Sözleşmesi, 1973-1978 Denizlerde Gemilerden Kaynaklanan Kirliliğin Önlenmesi ve 1969 Gemilerin Tonaj Ölçülmesi Uluslararası Sözleşmelerine uygun olarak diğer Tarafın idaresince düzenlenen sertifikaları tanıyacaktır.
2. Tadil edilmiş haliyle, 1969 Gemilerin Tonaj Ölçülmesi Uluslararası Sözleşmesine uygun olarak düzenlenen gemilerin uluslararası tonaj sertifikası, gemilerin tonaj vergisi ölçülmesinde temel olarak alınacak ve yeniden ölçümden muaf tutulacaktır. Ancak, her bir Taraf, işbu tonaj sertifikalarının doğruluğuna ilişkin açık şüpheleri olduğu takdirde, şüphelenilen diğer Tarafın bayrağını taşıyan geminin ülkesini bilgilendirecektir.

6

Madde 7

Mürettebatın Yeterlilik Sertifikaları ve Kimlik Belgeleri

1. Taraflar, Gemi Adamlarının Eğitimi, Belgelendirilmesi ve Vardiya Tutma Standartları Hakkında Uluslararası Sözleşmeye (STCW 1978, 2010 yılında değiştirilen) uygun olarak diğer Tarafın yetkili makamlarınca düzenlenen gemi adamlarının yeterlilik sertifikalarını tanıyacaktır.
2. Taraflar, diğer Tarafın yetkili makamlarınca düzenlenen gemiadamlarının yeterlilik sertifikalarını tanıyacaktır. Bu belgeler:
 - a) Türkiye Cumhuriyeti tarafında - Gemiadamı Cüzdanı ve/veya Gemiadamı Belgesi ve
 - b) Vietnam Sosyalist Cumhuriyeti tarafında "Gemiadamı Pasaportu", "Gemiadamı Belgesi" ve/veya "Pasaport".

Madde 8

Çevre Koruma

1. Her bir Tarafın gemileri, diğer Taraf devletin karasularında ve münhasır ekonomik bölgesinde çevresel tahribatın önlenmesi için, ilgili uluslararası düzenlemelere ve diğer Tarafın mevzuatına göre gerekli olan tüm tedbirleri alacaktır.
2. Her bir Tarafın gemileri, ülkesinde bulunduğu diğer Tarafın yürürlükte olan çevrenin korunması alanındaki kanunlarına göre sorumlu olacaktır.
3. Taraflardan birinin gemisinden kaynaklanan ve diğer Tarafın ülkesinde ve münhasır ekonomik bölgesinde bir deniz kirliliği oluşması durumunda, kirlüten geminin sahibi, ilgili uluslararası sözleşmelere ve kirliliğin olduğu Tarafın kanunlarına göre sorumlu olacaktır.

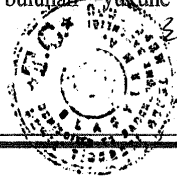
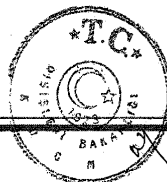
Madde 9

Göç ve Gümrükler

1. Tarafların giriş, çıkış, limandan ayrılma izni, gemi güvenliği, göç, pasaport, gümrük, karantinaya ilişkin kanun ve düzenlemeleri ile posta işlemleri söz konusu olduğunda posta düzenlemeleri, diğer Tarafın ülkesine girişte, ülkesindeyken veya ayrılırken, ilgili Tarafın gemilerine ve yolcularına, mürettebatına ya da gemide bulunan yüküne uygulanacaktır.

7

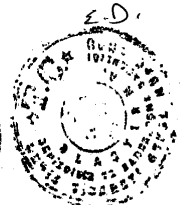
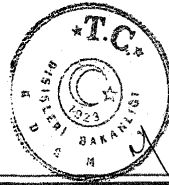

2. Tarafların gemilerinin mürettebatları, diğer Tarafın uygulanan kanun ve düzenlemelerine uygun olarak ve işbu Maddenin 1. Paragrafında yer alan hükümlere tâbi olarak, gemiye katılmak, ülkesine geri dönmek ya da diğer Tarafın yetkili makamlarınca kabul edilebilir başka sebepler için, diğer Tarafın ülkesine girebilir ve ülkesinden çıkabilir veya ülkesi içerisinde seyahat edebilir.
3. Tarafların gemilerinin mürettebatları, acil sağlık müdahalesi ihtiyacı olması durumunda, diğer Tarafın ilgili makamlarınca acil tıbbi tedavi için kabul edilebilir süre boyunca, ilgili Tarafın geçerli kanun ve düzenlemelere uygun olmak kaydıyla söz konusu Tarafın ülkesine giriş yapabilir ve kalabilir.
4. Taraflar, kendi kanunlarına ve düzenlemelerine uygun olarak, diğer Tarafın gemisinin mürettebatının ya da bu gemide taşınan yolcusunun kendi ülkesine girişini reddedebilir.

Madde 10

Tehlikede Bulunan Gemilere Yardım

1. Taraflardan birinin gemisi, diğer Tarafın iç sularında veya karasularında, belirgin ya da gerçek bir şekilde, tehlike, kaza veya şiddete maruz kalırsa, uygulayabildiği ölçüde, diğer Taraf, tehlikede bulunan geminin kaptanına, mürettebatına, yolcularına, gemisine ve yüküne yardımı kolaylaştıracak ya da yardım sağlayacaktır. Diğer Taraf, ayrıca geminin bayrağında olduğu ülkenin diplomatik temsilcisine veya konsolosluk temsilcisine hızlı bir şekilde bildirimde bulunacaktır.
2. İç sularında veya karasularında kazanın meydana geldiği Taraf, kaza soruşturması yapılması için, Uluslararası Denizcilik Örgütü'nce belirlenen kurallar da dâhil olmak üzere, gerekli uygun adımları atacaktır. Taraflar, ilgili ulusal kanunlarına uygun olarak soruşturmanın yürütülmesinde ve her bir Taraf temsilcilerinin soruşturmalara dahil edilmesi konusunda işbirliği yapmak için mutabık kalmışlardır. İlgili Taraf, diğer Tarafa, soruşturmanın sonuçları hakkında hızlı bir şekilde bilgi verecektir.

3. Tehlikede bulunan gemiden kurtarılan veya boşaltılan tüm yük ve diğer eşyalar, liman kullanım bedelleri ve ücretleri istisna olmak kaydıyla, diğer Tarafın ülkesinde tüketime sunulmadıkça veya kullanılmadıkça, tüm gümrük vergilerinden ve diğer vergilerden muaf tutulacaktır. Donatan, adil, makul olması ve ayırım yapılmaması kaydıyla, diğer Tarafın geçerli mevzuatına uygun olarak belirlenen depolama maliyetlerini ödeyecektir.

Madde 11

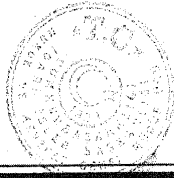
İstişareler

1. İşbu Anlaşmanın uygulamasının kolaylaştırılması için, Taraflarca, ilgili makamların temsilcilerinden oluşan, ortak bir komite kurulacaktır.
2. İşbu Ortak Komite; özellikle Tarafların iki ülke arasında deniz ticaretiyle iştigal olan denizcilik şirketlerinin faaliyetleri ve gemileriyle ilgili hususlar başta olmak üzere, işbu Anlaşmanın yorumlanması ve uygulanmasıyla ilgili ortak meselelerin değerlendirilmesinin yanı sıra Yetkili Makamlar arasında bilgi teatisini sağlayacaktır. Eğer Ortak Komite, işbu Anlaşmanın yorumlanması ve uygulaması ile ilgili bir mutabakata varamazsa, uyuşmazlık diplomatik kanallarla çözülecektir.
3. Taraflardan birinin talebi üzerine, Ortak Komite, tercihen senede bir kere olmak üzere, Tarafların mutabık kaldığı yer ve tarihte istişareler düzenleyecektir.
4. Taraflardan biri, diğer Tarafın istişarelere ilişkin talebine, talebin alındığı tarihten itibaren 30 gün içerisinde cevap verecektir.

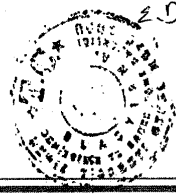
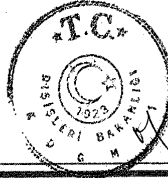
Madde 12

Yürürlüğe Giriş ve Değişiklikler

1. İşbu Anlaşmanın hükümleri, Türkiye Cumhuriyeti ile Vietnam Sosyalist Cumhuriyeti'nin tarafı olduğu diğer uluslararası anlaşmalardan doğan hak ve yükümlülüklerini etkilemez.
2. İşbu Anlaşma, Tarafların, Anlaşmanın yürürlüğe girmesi için gerekli iç yasal usullerin tamamlandığını birbirlerine diplomatik yollarla bildirdikleri son yazılı bildirimin alındığı tarihte yürürlüğe girecektir.

9

3. İşbu Anlaşma, beş (5) yıllık süre ile yürürlükte kalacaktır ve daha sonra, müteakip beş (5) yıllık süreler halinde otomatik olarak yenilenecektir. Taraflardan biri, Anlaşmayı sona erdirmeye niyetini diğer Tarafa diplomatik yollardan yazılı olarak sona ermenin yürürlüğe gireceği tarihten en az altı (6) ay önceden bildirmesi kaydıyla Anlaşmayı herhangi bir zamanda sona erdirebilir.
4. İşbu Anlaşma, Tarafların karşılıklı yazılı rızalarıyla herhangi bir zamanda değiştirilebilir. Değişiklikler işbu Maddenin 2. Fıkrasında belirtilen aynı yasal usule uygun şekilde yürürlüğe girecektir.

Yukarıdaki hususlar muvacehesinde, işbu Anlaşma, aşağıda belirtilen ve Hükümetleri tarafından tam yetkili kılınmış kişilerce imzalanmıştır.

İşbu Anlaşma, Ankara şehrinde 22 Nisan 2015 tarihinde hepsi aynı derecede geçerli olmak üzere, Türkçe, İngilizce ve Vietnamca dillerinde, ikişer orijinal nüsha olarak düzenlenmiştir. İşbu Anlaşmanın yorumlanmasında farklılık olduğu takdirde İngilizce metin geçerli olacaktır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ADINA

VİETNAM SOSYALİST CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ADINA

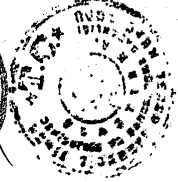
Feridun BİLGİN
Ulaştırma, Denizcilik ve
Haberleşme Bakanı

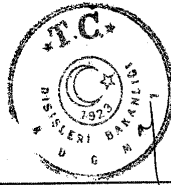
Dinh La THANG
Ulaştırma Bakanı

10

HIỆP ĐỊNH HÀNG HẢI
GIỮA
CHÍNH PHỦ NƯỚC CỘNG HÒA THỎ NHĨ KỲ
VÀ
CHÍNH PHỦ NƯỚC CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM

Chính phủ nước Cộng hòa Thổ Nhĩ Kỳ và Chính phủ nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam, sau đây được gọi là “Các Bên”,

Với mong muốn tăng cường và mở rộng hợp tác trong lĩnh vực hàng hải trên nguyên tắc bình đẳng và cùng có lợi,

Đã thoả thuận như sau:

Điều 1 **Các định nghĩa**

Trong Hiệp định này:

1. Thuật ngữ “Tàu của mỗi Bên” được hiểu là:

- (a) Bất kỳ tàu thương mại nào được đăng ký mang cờ quốc tịch của một Bên phù hợp với pháp luật và quy định của Bên đó và được sử dụng cho hoạt động vận tải biển thương mại hoặc là tàu huấn luyện hàng hải thương mại.
- (b) Bất kỳ tàu thương mại nào được đăng ký mang cờ quốc tịch của một nước thứ ba và được một công ty vận tải biển của một trong các Bên khai thác hoặc thuê, bao gồm các tàu mà công ty đó sở hữu, khai thác hoặc thuê với điều kiện phù hợp với luật pháp, quy định và chính sách của các Bên.

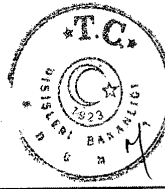
Thuật ngữ “Tàu của mỗi Bên” không bao gồm các tàu sau:

- (i) Tàu chiến;
 - (ii) Tàu tham gia nghiên cứu khí tượng học, thủy văn học, hải dương học;
 - (iii) Tàu cá;
 - (iv) Tàu phục vụ cho các hoạt động nghỉ ngơi giải trí;
 - (v) Tàu công vụ và tàu được sử dụng với các mục đích phi thương mại, không bao gồm tàu huấn luyện hàng hải thương mại;
 - (vi) Tàu chở chất thải độc hại.
2. Thuật ngữ “thuyền viên” được hiểu là thuyền trưởng, các sĩ quan, thủy thủ hoặc bất kỳ người nào được tuyển dụng làm việc trên tàu của một Bên và những người này có tên trong danh sách thuyền viên của tàu đó.

3. Thuật ngữ “hành khách” được hiểu là những người được vận chuyển trên tàu của một Bên trên cơ sở một hợp đồng vận chuyển và những người này có tên trong danh sách hành khách của tàu đó.
4. Thuật ngữ “cảng của một Bên” được hiểu là bất kỳ cảng biển thuộc lãnh thổ của một Bên và được Bên đó công bố là cảng sử dụng cho vận tải biển quốc tế.
5. Thuật ngữ “công ty vận tải biển” được hiểu là bất kỳ doanh nghiệp thành lập và hoạt động theo pháp luật của một Bên và tham gia hoạt động kinh doanh vận tải biển quốc tế.
6. Thuật ngữ “tàu huấn luyện hàng hải thương mại” được hiểu là bất kỳ tàu nào sử dụng chỉ nhằm mục đích huấn luyện và đào tạo thuyền viên.
7. Thuật ngữ “cơ quan có thẩm quyền” được hiểu là:
 - (a) Đối với Chính phủ nước Cộng hòa Thổ Nhĩ Kỳ: Bộ Giao thông vận tải, Hàng hải và Thông tin liên lạc.
 - (b) Đối với Chính phủ nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam: Bộ Giao thông vận tải.
8. Thuật ngữ “dịch vụ đại lý vận chuyển hàng hoá” được hiểu là việc gom và thuê vận chuyển hàng; xác định, thu và chuyển trả tiền cước vận chuyển và các khoản chi phí khác phát sinh từ các hợp đồng dịch vụ hoặc theo bảng giá cước; việc đàm phán và tham gia các hợp đồng dịch vụ, hợp đồng vận tải đa phương thức và hợp đồng vận chuyển bao; niêm yết và thông báo bảng giá cước; thu xếp các dịch vụ vận chuyển có sử dụng vận đơn thương mại hoặc chứng từ vận tải đa phương thức; trực tiếp tiếp thị và chào bán dịch vụ vận chuyển đường biển và các dịch vụ có liên quan với khách hàng.
9. Thuật ngữ “lập chứng từ vận chuyển hàng hoá” được hiểu là việc chuẩn bị chứng từ vận chuyển, tờ khai hàng hoá, chứng từ hải quan và các tài liệu khác có liên quan đến xuất xứ, đích đến và đặc điểm của hàng hoá vận chuyển; ký và phát hành biên lai nhận hàng; chuẩn bị, xác nhận, xử lý và phát hành vận đơn, bao gồm cả vận đơn suốt, được chấp nhận rộng rãi trong hoạt động vận chuyển bằng đường biển quốc tế.
10. Thuật ngữ “giao nhận đường biển” được hiểu là việc tập hợp, thu gom và gửi hàng qua người vận chuyển đường biển và thay mặt người gửi hàng đặt chỗ hoặc thu xếp khoang cho các lô hàng đó và xử lý chứng từ có liên quan đến việc gửi các lô hàng đó.

3

Điều 2

Hợp tác

1. Các Bên, trong phạm vi kinh phí cho phép, sẽ hợp tác và trao đổi thông tin và kinh nghiệm về các chủ đề sau và khuyến khích các đối tác hàng hải công và tư tham gia vào cơ chế hợp tác này:
 - (a) Xây dựng, phát triển, vận hành và quản lý cảng;
 - (b) Đóng tàu biển và du thuyền, duy tu và sửa chữa tàu biển, tái chế tàu biển và xây dựng và hiện đại hóa các nhà máy đóng tàu cũng như tạo/ứng dụng công nghệ hiện đại;
 - (c) Xây dựng năng lực trong lĩnh vực:
 - An toàn và an ninh hàng hải;
 - Ngăn ngừa ô nhiễm biển;
 - Quản lý cảng biển;
 - Quản lý đội tàu;
 - Đào tạo công chức, giảng viên và thuyền viên;
 - Dịch vụ đóng tàu, sửa chữa và duy tu tàu biển, và tái chế tàu biển.
2. Các bên, trong giới hạn luật pháp của nước mình, sẽ nỗ lực để phát triển hợp tác giữa các tổ chức thương mại và tổ chức phân cấp tham gia vào vận tải biển và đóng tàu và các cơ quan có thẩm quyền của các Bên.

Điều 3

Quyền của tàu biển mỗi Bên

1. Tàu của mỗi Bên có quyền vận chuyển hành khách và hàng hoá giữa các cảng của các Bên mở ra cho hoạt động thương mại quốc tế và từ các cảng này đến các cảng của nước thứ ba với điều kiện phù hợp với luật pháp, quy định và chính sách của các Bên. Tuy vậy, Hiệp định này không cho phép các tàu của một Bên có quyền nhận lên tàu hành khách hoặc hàng hoá trên lãnh thổ của Bên kia để vận chuyển đến một điểm thuộc lãnh thổ của Bên đó (vận tải nội địa).
2. Tàu của mỗi Bên có quyền đến cảng của Bên kia với điều kiện phải tuân theo các quy định về việc thông báo trước khi tàu đến cảng cho các cơ quan có thẩm quyền của Bên đó phù hợp với luật pháp của nước nơi tàu đến. Tuy vậy, về việc tàu đến cảng, Hiệp định này không hạn chế các Bên áp dụng những biện pháp cần thiết để bảo vệ an ninh quốc gia, an toàn hoặc các lợi ích về môi trường của mình.
3. Tàu của mỗi Bên được đối xử thuận lợi ít nhất là bằng với tàu thương mại của Bên kia và ít nhất là bằng với tàu thương mại của bất kỳ nước nào khác.

trong việc sử dụng trang thiết bị cảng trên lãnh thổ của Bên kia, bao gồm cầu cảng, bến cảng, trang thiết bị phục vụ tàu và bốc dỡ hàng, nhà kho, thanh toán cảng phí.

4. Các quy định tại các đoạn trên của điều này:

(a) sẽ không áp dụng cho vận tải nội địa và với các hoạt động khác dành riêng của mỗi Bên;

(b) sẽ không bắt buộc một Bên dành cho tàu của Bên kia quyền được miễn trừ các yêu cầu bắt buộc về hoa tiêu dành cho tàu của Bên đó.

5. Các Bên trong khuôn khổ pháp luật, các quy định về cảng của Bên đó cũng như các nghĩa vụ theo luật quốc tế, tiến hành các bước phù hợp để giảm thiểu đa việc chậm trễ không cần thiết đối với tàu ở trong cảng của Bên đó và đơn giản hóa các thủ tục về hành chính, hải quan và y tế có hiệu lực tại các cảng đó.

Điều 4

Các cơ hội thương mại

1. Công ty vận tải biển của mỗi Bên có quyền đầu tư đến 51% vốn pháp định của liên doanh được thành lập với các đối tác của Bên kia trên lãnh thổ của Bên đó để tham gia vào vận chuyển hàng hoá quốc tế bằng đường biển.
2. Các liên doanh nói tại khoản 1 của Điều này sẽ được phép giao kết hợp đồng hoặc trực tiếp cung cấp các dịch vụ liên quan đến hàng vận chuyển bằng đường biển quốc tế chở trên tàu của các liên doanh đó, bao gồm:
 - (a) Dịch vụ đại lý vận chuyển hàng hoá;
 - (b) Lập chứng từ vận chuyển hàng hoá;
 - (c) Giao nhận đường biển.

Điều 5

Chuyển tiền

1. Công ty vận tải biển của mỗi Bên được tự do cung cấp các dịch vụ nêu tại Điều 3 của Hiệp định này trên lãnh thổ của Bên kia để được trả bằng đồng tiền bản địa của Bên đó hoặc bằng các loại tiền tự do chuyển đổi theo mức độ mà các luật và quy định của nước sở tại cho phép, với điều kiện là các luật và quy định đó được áp dụng trên cơ sở không phân biệt đối xử.
2. Công ty vận tải biển của mỗi Bên, khi có yêu cầu, được quyền chuyển đổi và chuyển về nước những khoản thu được tại địa phương sau khi đã trừ đi các khoản phải chi tại địa phương. Việc chuyển đổi và chuyển tiền sẽ được thực hiện một cách nhanh chóng và phù hợp với luật pháp của mỗi Bên.

Điều 6
Tài liệu của tàu

1. Trong phạm vi luật và quy định của mỗi Bên, mỗi Bên sẽ công nhận các giấy chứng nhận và tài liệu của tàu đã được Bên kia cấp hoặc công nhận trên cơ sở luật pháp quốc gia và các điều ước quốc tế liên quan mà Bên đó là thành viên. Tuy vậy, mỗi Bên phải công nhận các giấy chứng nhận được cấp theo thẩm quyền của Bên kia cấp phù hợp với Công ước quốc tế về An toàn sinh mạng trên biển 1974, đã được sửa đổi; Công ước quốc tế về Ngăn ngừa ô nhiễm từ tàu 1973/1978, đã được sửa đổi; và Công ước quốc tế về Đo dung tích tàu 1969, đã được sửa đổi.
2. Số đo dung tích ghi trên Giấy chứng nhận Dung tích quốc tế của tàu được cấp phù hợp với Công ước quốc tế về đo dung tích tàu 1969, đã được sửa đổi là cơ sở để tính các loại phí, lệ phí thu theo dung tích tàu và không phải đo lại. Tuy vậy, trong trường hợp một Bên có cơ sở rõ ràng để nghi ngờ về sự chính xác của Giấy chứng nhận Dung tích quốc tế của tàu biển thì Bên đó sẽ thông báo cho quốc gia mà tàu mang cờ quốc tịch.

Điều 7
Chứng chỉ chuyên môn và giấy tờ tùy thân của thuyền viên

1. Mỗi Bên sẽ công nhận các chứng chỉ chuyên môn của thuyền viên do cơ quan có thẩm quyền của Bên kia cấp theo quy định tại Công ước quốc tế về Các Tiêu chuẩn Đào tạo, Cấp chứng chỉ và Thực ca cho Thuyền viên (STCW 1978, sửa đổi 2010).
2. Mỗi Bên sẽ công nhận các giấy tờ tùy thân của thuyền viên do cơ quan có thẩm quyền của Bên kia cấp. Các giấy tờ này bao gồm:
 - a) Đối với nước Cộng hòa Thổ Nhĩ Kỳ: sổ thuyền viên và giấy chứng nhận thuyền viên; và
 - b) Đối với nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam: hộ chiếu thuyền viên, sổ thuyền viên và/hoặc hộ chiếu.

Điều 8
Bảo vệ môi trường

1. Tàu của mỗi Bên sẽ thực hiện tất cả các biện pháp cần thiết để ngăn ngừa thiệt hại về môi trường trong lãnh thổ cũng như vùng đặc quyền kinh tế của Bên đó phù hợp với các quy định quốc tế và quy định quốc gia của Bên đó.
2. Tàu của mỗi Bên, trong lãnh thổ của Bên kia, sẽ tuân thủ các quy định có hiệu lực của Bên kia trong lĩnh vực bảo vệ môi trường.

3. Trường hợp tàu của một Bên gây ra ô nhiễm biển trong lãnh thổ cũng như vùng đặc quyền kinh tế của Bên kia thì chủ của tàu gây ra ô nhiễm đó phải chịu trách nhiệm theo quy định pháp luật của Bên kia và các công ước quốc tế có liên quan.

Điều 9

Xuất nhập cảnh và hải quan

1. Các luật và quy định của một Bên liên quan đến việc đến cảng, rời cảng, thủ tục, an ninh tàu biển, xuất nhập cảnh, hộ chiếu, hải quan, kiểm dịch và các quy định về thư tín, bưu phẩm sẽ được áp dụng đối với tàu, hành khách, thuyền viên và hàng hóa trên tàu của Bên kia khi tàu đó đến, đậu lại hoặc rời lãnh thổ của Bên thứ nhất.
2. Thuyền viên của mỗi Bên có thể nhập cảnh, xuất cảnh hoặc quá cảnh lãnh thổ của Bên kia để lên tàu, hồi hương hoặc vì những lý do khác được cơ quan có thẩm quyền của Bên kia chấp thuận, phù hợp với các quy định tại khoản 1 của Điều này và phù hợp với luật và quy định hiện hành của Bên đó.
3. Thuyền viên làm việc trên tàu của một Bên khi cần được điều trị y tế khẩn cấp có thể vào và lưu lại trên lãnh thổ của Bên kia trong thời hạn được cơ quan có thẩm quyền của Bên kia cho phép để điều trị y tế ngay với điều kiện việc vào và lưu lại như vậy phù hợp với luật và quy định của Bên đó.
4. Các Bên có quyền từ chối không cho nhập cảnh vào lãnh thổ của mình thuyền viên hoặc hành khách trên tàu của Bên kia phù hợp với luật và quy định hiện hành của Bên đó.

Điều 10

Trợ giúp tàu gặp nạn

1. Nếu tàu của một Bên rõ ràng có thể gặp nguy hiểm hoặc thực sự gặp các tình huống nguy hiểm, tai nạn hoặc hành vi bạo lực chống lại tàu trong nội thủy, lãnh hải của Bên kia, thì Bên đó, nếu thực tế cho phép, tạo thuận lợi hoặc trợ giúp thuyền trưởng, thuyền viên, hành khách cũng như tàu và hàng. Đồng thời, Bên đó phải nhanh chóng thông báo cho cơ quan đại diện ngoại giao hoặc cơ quan lãnh sự nước mà tàu mang cờ quốc tịch.
2. Trong trường hợp tai nạn xảy ra tại vùng lãnh hải hoặc nội thủy của một Bên, thì Bên đó phải thực hiện các biện pháp phù hợp, bao gồm cả các biện pháp được quy định tại các văn kiện của Tổ chức Hàng hải Quốc tế để điều tra tai nạn. Các Bên đồng ý sẽ hợp tác trong quá trình điều tra tai nạn phù hợp với pháp luật có liên quan của mỗi Bên. Bên đó sẽ nhanh chóng thông báo Bên kia kết quả của việc điều tra.

3. Tất cả các hàng hóa và tài sản được dỡ hoặc cứu được từ tàu bị nạn sẽ được miễn thuế và phí hải quan, trừ các loại phí và chi phí sử dụng tại cảng neo có, với điều kiện số hàng hoá và tài sản đó không được giải phóng để sử dụng hoặc tiêu thụ trên lãnh thổ của Bên đó. Chủ tàu phải trả các chi phí lưu kho phù hợp với các quy định hiện hành của Bên này với điều kiện các phí đó phải đúng đắn, hợp lý và không có sự phân biệt đối xử.

Điều 11 Tham vấn

1. Để tạo thuận lợi cho việc thực hiện các quy định của Hiệp định này, các Bên sẽ thành lập một Ủy ban hỗn hợp với thành phần là đại diện các cơ quan có liên quan của mỗi Bên.
2. Ủy ban hỗn hợp sẽ xem xét các vấn đề mà các Bên cùng quan tâm liên quan đến việc giải thích và thực hiện Hiệp định này và những vấn đề vận tải biển khác, đặc biệt là các vấn đề liên quan đến hoạt động của các công ty vận tải biển và tàu biển của các Bên tham gia vận tải biển giữa hai nước và trao đổi thông tin giữa các Cơ quan có thẩm quyền. Trong trường hợp Ủy ban hỗn hợp không thống nhất được liên quan đến việc giải thích hoặc áp dụng Hiệp định này thì các Bên sẽ giải quyết bằng đàm phán thông qua con đường ngoại giao.
3. Ủy ban hỗn hợp sẽ nhóm họp tại địa điểm và thời gian do các Bên thoả thuận trên cơ sở đề nghị của một trong các Bên.
4. Bên nhận được đề nghị tham vấn của Bên kia sẽ trả lời cho Bên đó trong vòng 30 ngày, kể từ ngày nhận được đề nghị.

Điều 12 Hiệu lực thi hành và sửa đổi

1. Các quy định của Hiệp định này sẽ không làm ảnh hưởng đến quyền và nghĩa vụ của mỗi Bên phát sinh từ các hiệp định quốc tế khác mà nước Cộng hòa Thổ Nhĩ Kỳ và nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam là thành viên.
2. Hiệp định này sẽ có hiệu lực vào ngày nhận được qua đường ngoại giao thông báo cuối cùng bằng văn bản của một Bên thông báo cho Bên kia về việc hoàn tất các yêu cầu về thủ tục pháp lý trong nước để Hiệp định có hiệu lực.
3. Hiệp định sẽ duy trì hiệu lực trong thời hạn năm (5) năm và sau đó mặc nhiên được gia hạn trong từng khoảng thời gian năm (5) năm một lần tiếp theo. Mỗi Bên có thể chấm dứt Hiệp định này vào bất kỳ thời điểm nào sau khi

thông báo bằng văn bản qua đường ngoại giao ý định chấm dứt Hiệp định này cho Bên kia ít nhất sáu (6) tháng trước ngày có hiệu lực chấm dứt Hiệp định.

4. Hiệp định này có thể được sửa đổi bằng văn bản thống nhất của các Bên bất kỳ thời điểm nào. Việc sửa đổi sẽ có hiệu lực phù hợp với quy định pháp luật tương tự được nêu tại Khoản 2 của Điều này.

ĐỀ LÀM BẰNG, những người có tên dưới đây được sự uỷ quyền hợp thức của Chính phủ nước mình đã ký Hiệp định này.

HIỆP ĐỊNH NÀY ĐƯỢC LÀM tại An-ca-ra vào ngày 22 tháng 4 năm 2015 thành hai bản gốc, bằng tiếng Thổ Nhĩ Kỳ, tiếng Anh và tiếng Việt; tất cả các văn bản có giá trị pháp lý ngang nhau, trong trường hợp có sự giải thích khác nhau thì văn bản tiếng Anh sẽ được ưu tiên sử dụng.

THAY MẶT CHÍNH PHỦ
NƯỚC CỘNG HOÀ
THỔ NHĨ KỲ

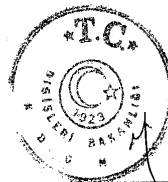

Feridun BİLGİN
Bộ trưởng, Bộ Giao thông vận tải,
Hàng hải và Thông tin liên lạc

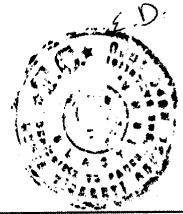
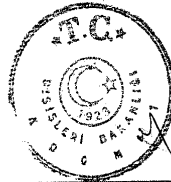
THAY MẶT CHÍNH PHỦ
NƯỚC CỘNG HOÀ XÃ HỘI CHỦ
NGHĨA VIỆT NAM

Đinh La THĂNG
Bộ trưởng, Bộ Giao thông vận tải

MARITIME AGREEMENT
BETWEEN
THE GOVERNMENT OF
THE REPUBLIC OF TURKEY
AND
THE GOVERNMENT OF
THE SOCIALIST REPUBLIC OF VIET NAM

The Government of the Republic of Turkey and the Government of the Socialist Republic of Viet Nam, hereinafter referred to as the "Parties",

Desiring to strengthen and to extend cooperation in the maritime field on the basis of the principles of equal access and mutual benefit,

Have agreed as follows:

Article 1
Definitions

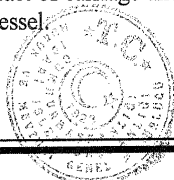
For the purposes of this Agreement:

1. The term "vessel of a Party" means:

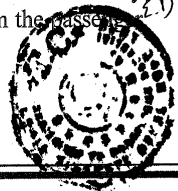
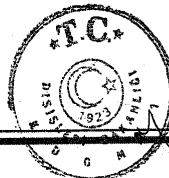
- (a) Any merchant vessel registered to fly national flag of either Party in accordance with its laws and regulations and used for either commercial shipping or a merchant marine training vessel.
- (b) Any merchant vessel registered to fly national flag of a third country that is operated or chartered by a shipping company of either Party, including vessels owned, operated or chartered by such shipping company, to the extent that it is in conformity with the legislation, practices and policies of the Parties.

The term "vessel of a Party" shall not include the following vessels:

- (i) Warships;
 - (ii) Vessels engaged in meteorological, hydrographic, oceanographic field research;
 - (iii) Fishing vessels;
 - (iv) Recreational vessels;
 - (v) Public vessels and any vessels used for non-commercial purposes other than merchant marine training vessels;
 - (vi) Vessels carrying hazardous waste.
2. The term "crew member" means the master, officers, seamen, or any persons employed for duties on board a vessel of either Party and whose name is included on the crew list of such vessel.
3. The term "passenger" means a person carried by a vessel of either Party under a contract of carriage and whose name is included in the passenger list of such vessel.

2

4. The term "port of a Party" means any seaport in the territory of a Party that is declared open to international shipping by that Party.
5. The term "shipping company" means any enterprise that is established and operated under the laws of a Party, and that engages in international maritime transport.
6. The term "merchant marine training vessel" means any vessel for the sole purpose of training and education of seafarers.
7. The term "competent authorities" means:
 - (a) For the Government of the Republic of Turkey: the Ministry of Transport, Maritime Affairs and Communications.
 - (b) For the Government of the Socialist Republic of Viet Nam: the Ministry of Transport.
8. The term "cargo transportation agency services" means the solicitation and booking of cargo; assessment, collection, and remittance of freight and other charges arising out of service contracts or tariffs; negotiation and entering into service contracts, multimodal transportation agreements and contracts of affreightment; quoting and publishing tariffs; arranging transport services using commercial bills of lading or combined transport documents; direct marketing and sales of maritime transport and related services with customers.
9. The term "cargo transportation documentation" means the preparation of transport documents, including cargo manifests, customs documents, or other documents related to the origin, destination and character of the goods transported; signing and issuing cargo receipts; preparing, authenticating, processing and issuing bills of lading, including through bills of lading, that are generally accepted in international maritime transport.
10. The term "ocean freight forwarding" means the assembling, collecting, consolidation and dispatch of shipments via an ocean carrier and booking or otherwise arranging space for those shipments on behalf of shippers and processing the documentation for performing related activities incident to those shipments.

3

Article 2

Cooperation

1. The Parties shall, subject to available funds, cooperate and exchange views and experiences on the following subjects and encourage their own public and private maritime sectors to involve in this cooperation mechanism:
 - a) Construction, development, operation and management of ports;
 - b) Ship and yacht building, ship maintenance and repair, ship recycling and construction and modernization of shipyards as well as creation/application of modern technologies;
 - c) Capacity building in the field of:
 - Maritime safety and security;
 - Prevention of marine pollution;
 - Port management;
 - Fleet management;
 - Training of government officials, trainers and seafarers;
 - Ship building, ship repair and maintenance, and ship recycling services.
2. The Parties shall, within the limits of the legislation of their States, make efforts to develop cooperation between their commercial organizations and classification societies engaged in maritime transport and ship building and their competent authorities.

Article 3

Rights of Either Parties' Vessels

1. The vessels of each Party have the right to transport passengers and cargo between the seaports of the two Parties that are open for international merchant and between these seaports to those of third countries to the extent that it is in conformity with the legislation, practices and policies of the Parties. Nothing in this Agreement, however, confers on vessels of one Party the right to take on board, in the territory of the other Party, passengers or cargo destined for another point in the territory of that other Party (cabotage).
2. The vessels of each Party have the right to call at the ports of the other Party, subject to advance notice requirements of such entry to the competent authorities of that Party and in accordance with applicable laws and regulations of that Party. However, nothing in this Agreement concerning port access shall be construed to prevent either Party from

taking action necessary for the protection of its national security, safety, or environmental interests.

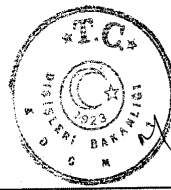
3. The vessels of each Party shall be treated at least as favorably as merchant vessels of the other Party and at least as favorably as such vessels of any other country with respect to access to port facilities in the territory of the other Party, including berths, quays, cargo- and vessel-handling equipment, warehouses, the payment of port dues and charges.
4. The provisions of the above paragraphs of this Article:
 - (a) shall not apply to maritime cabotage and to other activities reserved by each of the Parties;
 - (b) shall not oblige a Party to extend to vessels of the other Party exemptions from compulsory pilotage requirements granted to its own vessels.
5. The Parties shall, within the framework of their legislation, port regulations as well as of their obligations under international law, take the appropriate steps to reduce as far as possible unnecessary delays to vessels in the ports of their States and simplify the administrative, customs and health formalities in force in those ports.

Article 4 Commercial Opportunities

1. Shipping companies of each Party shall have the right to invest up to 51% of the legal capital of joint ventures established with entities of the other Party in the territory of the other Party to engage in the transportation of international ocean freight.
2. The joint ventures described in paragraph 1 of this Article shall be permitted to contract for, or offer directly, services in connection with international ocean freight carried on board their vessels, including:
 - (a) Cargo agency;
 - (b) Cargo documentation;
 - (c) Ocean freight forwarding.

5

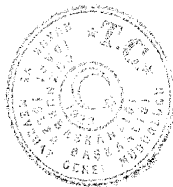

Article 5
Remittance of Funds

1. Shipping companies of each Party shall be free to provide services covered in Article 3 of this Agreement in the territory of the other Party, for compensation in the currency of the other Party or in freely convertible currencies, to the degree permitted by the other Party's laws and regulations, provided that they are applied on a non-discriminatory basis.
2. Shipping companies of each Party shall have the right to convert and remit to its country, on demand, local revenues in excess of sums locally disbursed. Conversion and remittance shall be permitted promptly and in accordance with the applicable laws and regulations of each Party.

Article 6
Vessel Documentation

1. Each Party shall recognize, to the extent permitted by its laws and regulations, vessel certificates and documents issued or recognized by the other Party on the basis of national laws and regulations and relevant international conventions of which that Party is the member. However, each Party shall recognize certificates issued under the authority of the other Party, in accordance with the International Convention for the Safety of Life at Sea, 1974, as amended; the International Convention for the Prevention of Pollution from Ships, 1973/1978, as amended; and the International Convention on Tonnage Measurement of Ships, 1969, as amended.
2. The tonnage of the vessel as stated in the International Tonnage Certificate issued in accordance with the International Convention on Tonnage Measurement of Ships, 1969, as amended shall be the basis of calculation of vessel tonnage taxes and exempted from re-measurement. However, in the case either Party has clear grounds to doubt the correctness of the International Tonnage Certificate; the Party shall inform the country whose flag the vessel is flying.

6

E.D.

Article 7

Certificates of Competency and Identity Documents of Crew Members

1. Each Party shall recognize certificates of competency of crew members issued by the other Party's competent authority in accordance with the International Convention on Standards of Training, Certification and Watchkeeping for Seafarers (STCW 1978, amended in 2010).
2. Each Party shall recognize the seafarers' identity documents issued by the competent authority of the other Party. These documents are:
 - a) for the Republic of Turkey: the Seaman's Book (Gemiadamı Cüzdanı) and Certificate of Seafarers (Gemiadamı Belgesi); and
 - b) for the Socialist Republic of Viet Nam: "Seaman Passport", the "Seaman's Book" and/or "Passport".

Article 8

Environmental Protection

1. The vessels of the each Party shall take all necessary measures to prevent environmental damage within the territory as well as exclusive economic zone of the State of the other Party in accordance with the relevant international regulations and the legislation of the other Party.
2. Vessels of each Party, in the territory of the other Party, shall be liable, according to the latter Party's legislation in force in the field of environmental protection.
3. In case of a marine pollution caused by a vessel of one of the Parties in the territory as well as exclusive economic zone of the State of the other Party, the owner of the polluting vessel will be responsible according to the legislation of that Party and relevant international conventions.

Article 9

Immigration and Customs

1. The laws and regulations of a Party relating to entry, exit, clearance, vessel security, immigration, passports, customs, quarantine, and, in the case of mail, postal regulations shall apply to vessels of the other Party, and to passengers, crew, or cargo on board such vessels entering, within or leaving the territory of the first Party.

7

2. Members of the crew of vessels of either Party may enter and exit the territory or travel through the territory of the other Party to join vessels, repatriate or for any other reason acceptable to the competent authorities of the other Party, subject to the provisions of paragraph 1 of this Article and to compliance with the applicable laws and regulations of said other Party.
3. Members of the crew of vessels of either Party in need of immediate medical care may enter and remain in the territory of the other Party for the period of time acceptable to the competent authorities of the other Party for immediate medical treatment provided such entry and sojourn are otherwise in compliance with the applicable laws and regulations of that Party.
4. Each Party may deny entry into its territory to a crew member of a vessel of the other Party and to a passenger on board such vessels in accordance with the applicable laws and regulations of that Party.

Article 10

Assistance to Vessels in Distress

1. If a vessel of a Party is involved in an apparent or actual distress situation, accident, or act of violence against it in the internal waters or territorial sea of the other Party, such other Party shall, if practical, facilitate or provide assistance to the master, crew members, passengers, vessel, and cargo. Such other Party shall also promptly notify the diplomatic representative or consular representative of the state whose flag the vessel is flying.
2. The Party in whose territorial sea or internal waters the accident has taken place shall take the appropriate steps, including as specified in applicable International Maritime Organization instruments, to conduct an investigation of the accident. The Parties agree to cooperate in the conduct of the investigation and to allow representatives of each Party to participate in the investigation in accordance with its relevant national laws. That Party shall promptly inform the other Party of the results of an investigation.
3. All cargo and other property unloaded or saved from a vessel in distress shall be exempted from all customs duties and taxes, except port usage fees and charges as applicable, provided that such cargo and property are not released for consumption or use in the territory of the Party. The ship owner shall pay storage costs incurred in accordance with the applicable

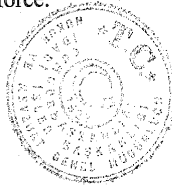
regulations of the Party, provided that all such charges shall be just, reasonable, and non-discriminatory.

Article 11 Consultations

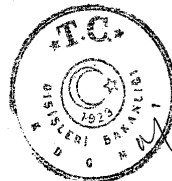
1. To facilitate the implementation of this Agreement, a joint committee comprising representatives of the relevant authorities shall be established by the Parties.
2. The Joint Committee shall consider matters of common concern with respect to the interpretation and implementation of this Agreement and other maritime transportation issues, in particular those related to activities of shipping companies and vessels of the Parties involved in maritime transport between the two countries, and exchanges of information between the Competent Authorities. If the Joint Committee cannot reach any agreement relating to interpretation or application of this Agreement, this disagreement shall be settled through diplomatic channels.
3. At the request of either Party, the Joint Committee shall hold consultations on a date and at a venue agreed by the Parties, preferably once per year.
4. A Party shall respond to a request for consultations from the other Party within 30 days from the date of receipt of the request.

Article 12 Entry into Force and Amendment

1. The provisions of this Agreement shall not affect the rights and obligations of each of the Parties arising from other international agreements to which the Republic of Turkey and the Socialist Republic of Viet Nam are parties.
2. This Agreement shall enter into force on the date of the receipt of last written notification by which Parties notify each other, through diplomatic channels, of the completion of their internal legal procedures required for its entry into force.

9

3. This Agreement shall remain in force for a period of five (5) years and thereafter, shall be renewed automatically for successive periods of five (5) years. Either of the Parties hereto may terminate this Agreement at any time upon notification of its intention to terminate this agreement in writing through diplomatic channels to the other Party at least six (6) months prior to the effective date of termination.
4. This Agreement may be amended by mutual written consent of the Parties at any time. The amendments shall enter into force in accordance with the same legal procedure prescribed under Paragraph 2 of this Article.

IN WITNESS WHEREOF, the undersigned, being duly authorized by their respective Governments, have signed this Agreement.

DONE at Ankara on April 22, 2015 in two original copies, each in the Turkish, English and Vietnamese languages; all texts being equally authentic. In case of divergences of interpretation, the English text shall prevail.

FOR THE GOVERNMENT OF THE
REPUBLIC OF TURKEY

FOR THE GOVERNMENT OF THE
SOCIALIST REPUBLIC OF
VIET NAM

Feridun BILGIN
Minister of Transport, Maritime
Affairs and Communications

Dinh La THANG
Minister of Transport

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

DIŞİŞLERİ KOMİSYONU

1'inci TOPLANTI

EK-9

**Türk Yatırım Fonu Kuruluş Anlaşmasının
Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun
Teklifi (2/1663)**

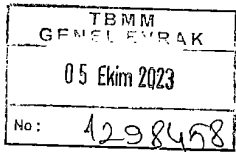
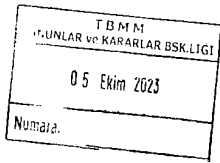
TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Gelen Kâğıtlar Listesi'nde yayımlanan 1297061 evrak numaralı "Türk Yatırım Fonu Kuruluş Anlaşması'nın onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun teklifi ve gerekçesi ekte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Numan KURTULMUŞ
İstanbul Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	Plan ve Bütçe
Esas Komisyon	Dışişleri
Tarih: 9-10-2023	Esas No: 2/1663

**TÜRK YATIRIM FONU KURULUŞ ANLAŞMASININ ONAYLANMASININ
UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- (1) Türkiye Cumhuriyeti adına 16 Mart 2023 tarihinde Ankara’da imzalanan “Türk Yatırım Fonu Kuruluş Anlaşması”nın onaylanması uygun bulunmuştur.

(2) Türkiye Cumhuriyeti’nin Türk Yatırım Fonuna olan sermaye iştiraki taahhüdü ve bu taahhüt çerçevesinde yapılacak ödemeler 100.000.000 ABD Doları karşılığını geçemez.

(3) Cumhurbaşkanı ikinci fıkra da belirtilen tutarı beş katına kadar artırmaya yetkilidir.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

T.C. CUMHURBAŞKANLIĞI

Sayı : Z-9066677-599- 480894
Konu : Türk Yatırım Fonu
Kuruluş Anlaşması

3 Ekim 2023

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

16 Mart 2023 tarihinde Ankara’da imzalanan “Türk Yatırım Fonu Kuruluş Anlaşması” ekte gönderilmektedir. Söz konusu Anlaşmanın Anayasanın 90 ıncı maddesi gereğince onaylanmasının uygun bulunması, ülkemizin Fona yönelik sermaye iştiraki taahhüdü ve bu taahhüt çerçevesinde yapılacak ödemelerin üst sınırının 100.000.000 ABD Doları olarak belirlenmesi ve bahse konu tutarın Cumhurbaşkanı tarafından gerektiğinde beş katına kadar artırılabilmesi hususunda gereğini bilgilerinize sunarım.

Recep Tayyip ERDOĞAN
Cumhurbaşkanı

Ek:
1- Türk Yatırım Fonu Kuruluş Anlaşması
2- Genel Gerekçe

TBMM
KANUNLAR ve KARARLAR BSK.LİĞİ
03 Ekim 2023
Numara:

TBMM
GENEL EVRAK
03 Ekim 2023
No: 1297061

GENEL GEREKÇE

12 Kasım 2021 tarihinde gerçekleştirilen Türk Devletleri Teşkilatı (TDT) 8'inci Devlet Başkanları Zirvesinde, Türk Yatırım Fonunun üye ülkeler tarafından "eşit sermaye katkısı ve eşit oy hakkı" ilkesi çerçevesinde kurulmasına karar verilmiştir. Bu kapsamda, "Türk Yatırım Fonu Kuruluş Anlaşması", 16 Mart 2023 tarihinde Ankara'da gerçekleştirilen TDT Olağanüstü Zirvesi esnasında imzalanmıştır.

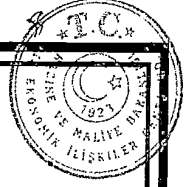
Fonun amacı, bölge içi ticaret hacmini artırmak ve ekonomik faaliyetleri destekleyerek TDT ülkelerinin ekonomik kalkınmasına destek olmaktır. Fon kaynakları aracılığıyla; üye ülkelerde KOBİ'lere finansman sağlanması, ulusal ve uluslararası kuruluşlarla eş-finansman yapılması, üretim kapasitesinin genişletilmesi, dijital altyapının güçlendirilmesi ve çeşitli sektörlerde kalkınma projelerinin desteklenmesi planlanmaktadır.

Fon, 350 milyon ABD Doları ödenmiş ve 150 milyon ABD Doları çağrılabilir sermaye olmak üzere toplam 500 milyon ABD Doları kayıtlı sermayeye sahip olacaktır. Ülkemizin Fona taahhüdü 70 milyon ABD Doları ödenmiş sermaye ve 30 milyon ABD Doları çağrılabilir sermaye olmak üzere toplam 100 milyon ABD Dolarıdır.

Fonun yönetim yapısı; Governörler Kurulu, Direktörler Kurulu, Fon Başkanı ve Genel Müdürden oluşmaktadır. Fonun Merkezi İstanbul'dadır.

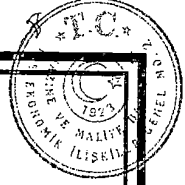
Türk Yatırım Fonunun sağlayacağı mali imkânların üye ülkeler arasında işbirliğini kuvvetlendireceği değerlendirilmektedir.

TÜRK YATIRIM FONU KURULUŞ ANLAŞMASI

TÜRK YATIRIM FONU KURULUŞ ANLAŞMASI

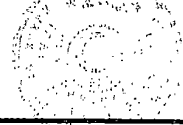
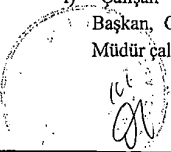
Azerbaycan Cumhuriyeti, Kazakistan Cumhuriyeti, Kırgız Cumhuriyeti, Türkiye Cumhuriyeti ve Özbekistan Cumhuriyeti ("Kurucu Üyeler"); 3 Ekim 2009 tarihli Türkçe Konuşan Devletler İşbirliği Konseyi Kuruluşuna ilişkin Nahçıvan Anlaşması ile kurulan Türkçe Konuşan Devletler İşbirliği Konseyi (12 Kasım 2021 tarihinde İstanbul'da alınan Devlet Başkanları Konseyi kararına istinaden bundan sonra "Türk Devletleri Teşkilatı" olarak anılacaktır) Üyeleri sıfatıyla aşağıdaki hükümlere tabi olarak yönetilecek Türk Yatırım Fonu'nu kurmaya karar vermişlerdir.

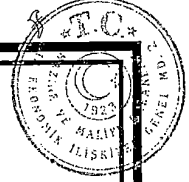
Bölüm I – TANIMLAR

Madde 1 – Tanımlar

Aşağıdaki terimler, işbu Anlaşma'da kullanıldığı her yerde, bağlam aksini belirlemedikçe veya gerektirmedikçe, aşağıdaki anlamlara sahiptir:

- a) "İlave Katkı" Guvernörler Kurulunun 5. Maddenin B Kısım bağlamındaki kurallar ve şartlara uygun Kararını müteakiben üyeler tarafından Fon'un kaynaklarına yapılacak ilave katkılar anlamına gelir.
- b) "Yararlanıcı" projenin uygulanmasında yer alan ve doğrudan Fon kaynakları tarafından finanse edilen bir gerçek kişiyi veya tüzel kişiyi ifade eder.
- c) "Takvim Yılı" Miladi takvime göre 1 Ocak ile 31 Aralık arasındaki dönemi ifade eder.
- d) "Merkez Bankası" bir Devletin veya resmi bir parasal birliğin dolaşımdaki parasını ve para politikasını yöneten kurumu ifade eder.
- e) "Fon" işbu Anlaşma ile kurulan Türk Yatırım Fonu'nu ifade eder.
- f) "Guvernör" işbu Anlaşma'nın 9. Maddesine uygun olarak oluşturulan Fon Guvernörler Kurulu'nun her bir üyesini ifade eder.
- g) "Üye(ler)" Kurucu Üyeleri ve diğer TDT Katılımcı Devletlerini ve işbu Anlaşma'nın 4. Maddesi uyarınca üyelik prosedürleri yoluyla Fon Üyesi olmuş üçüncü Devletleri ifade eder.
- h) "Mikro, Küçük ve Orta Büyüklükte Girişimler" ülkesinde ilgili projenin uygulanacağı Devletin ulusal mevzuatınca tanımlanan Mikro, Küçük ve Orta Büyüklükte Girişimleri ifade eder.
- i) "Çalışan" Fon tarafından istihdam edilen profesyonel ve/veya idari çalışanları ifade eder. Başkan, Guvernörler, Guvernörler Vekilleri, Direktörler, Direktör Vekilleri ve Genel Müdür çalışan olarak sayılmaz.

- j) "Devlet" işbu Anlaşma'nın 4. Maddesine uygun olarak Fon üyeliğine seçilmeye ehil Birleşmiş Milletlerin herhangi bir üye Devletini ifade eder.
- k) "TDT" Türk Devletleri Teşkilatını ifade eder.
- l) "TDT Katılımcı Devlet(ler)i" TDT Üyelerini ve Gözlemci Devletlerini ifade eder.

Bölüm II – AMAÇ, FAALİYETLER, YETKİLER VE ÜYELİK

Madde 2 – Amaç

Fon'un amacı bölge içi ticareti genişletme ve ekonomik faaliyetleri destekleme yoluyla TDT Katılımcı Devletlerinin ekonomik kalkınmasına katkı sunmaktır.

Madde 3 – Faaliyetler ve Yetkiler

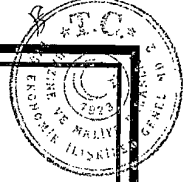
Fon, amacını gerçekleştirmek için yatırım faaliyetleri aracılığıyla aşağıdaki faaliyetlere ve yetkilere sahiptir:

- a) bölge içi ticaretin teşvik edilmesine yardımcı olmak;
- b) özellikle Mikro, Küçük ve Orta büyüklükteki girişimlerin projeleri olmak üzere projeleri finanse etmek;
- c) uluslararası ve ulusal finans ve kalkınma kurumlarının yanı sıra ticaret odaları ve özel kuruluşlarla işbirliği ve ortak finansman yapmak;
- d) ulaştırma ve lojistik zincirlerinin, depolama ve üretim kapasitelerinin genişletilmesini desteklemek;
- e) kamu özel işbirliği dahil olmak üzere fiziksel ve dijital altyapının kurulmasını ve modernizasyonunu desteklemek;
- f) sınai üretim, altyapı, ulaştırma, tarım, bilgi ve iletişim teknolojileri ile turizm dahil olmak üzere karşılıklı ilgi alanlarındaki kalkınma projelerini desteklemek;
- g) enerji verimliliğine, yenilenebilir enerjiye ve çevresel korumaya yatırım yaparak yeşil ekonomiye katkıda bulunan projeleri finanse etmek;
- h) gerekli görülen durumlarda yatırım projelerinin hazırlanması için yardım ve finansal destek sağlamak;

u'
a

TRUE COPY

i) amacını ilerletebilecek diğer faaliyetleri üstlenmek ve diğer hizmetleri sağlamak.

Madde 4 - Üyelik

Kurucu Üye olmayan TDT Katılımcı Devletleri işbu Anlaşma'ya taraf olarak Fon üyesi olabilirler.

Diğer Devletler 38. Maddeye uygun olarak Guvernörler Kurulu tarafından belirlenecek kurallar ve şartlarla Fon'un üyesi olabilirler.

Bölüm III - FİNANSAL KAYNAKLAR

Madde 5 - Fon'un Kaynakları

Bu Anlaşma'da kullanıldığı gibi Fon'un "Kaynakları" terimi aşağıdakileri içerir:

- a) Fon'un sermaye stoku;
- b) İlave Katkılar;

A. Sermaye Stoku ve Taahhüt

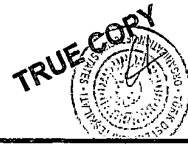
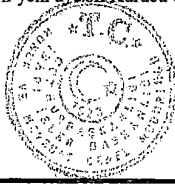
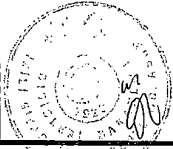
Fon'un kayıtlı sermaye stoku beş yüz milyon dolardır [500.000.000,00 ABD Doları]. Kayıtlı sermaye stoku her biri elli bin dolar [50000 ABD Doları nominal değere sahip on bin [10000] hisseye bölünür.

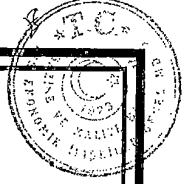
Kayıtlı sermaye stoku ödenmiş hisseler ve çağrılabilir hisseler bölünür. Toplam nominal değeri üç yüz elli milyon ABD Doları [350.000.000 ABD Doları] olan hisseler ödenmiş hisseler, toplam nominal değeri yüz elli milyon ABD Doları [150.000.000 ABD Doları] olan hisseler çağrılabilir hisselerdir.

İşbu Anlaşma'nın yürürlüğe girmesi üzerine, Kurucu Üyeler, Fon'un kayıtlı sermaye hisselerine Liste 1'de ("Fon Sermayesi" - Ek 1) yer alan tablo uyarınca eşit bir şekilde sermaye taahhüdünde bulunurlar.

Her bir üye kendi ödenmiş hisselerine ilişkin başlangıç ödemesini Liste 2 ("Başlangıç Ödemesi - Ek 2) uyarınca açılış toplantısından sonraki 90 gün içerisinde öder. Bu tutar Fon'un hesaplarına yatırılır. Kalan taahhüt tutarı, Liste 2 uyarınca Başlangıç Ödemesi tarihini takip eden her yıl dönümünde 3 (üç) adet yıllık taksit halinde ödenir. Ödemeler ABD Doları olarak yapılır. Bu taksit ödemelerini yerine getirmede temerrüt Fon'a yükümlülüğün temerrüdü olarak sayılır ve bu Anlaşma'nın 23. Maddesi hükmüne tabidir.

Bu Anlaşma'nın yürürlüğe girmesinden sonra bu Anlaşma'ya herhangi bir Devletin taraf olması durumunda, yeni Üye bir Kurucu Üyenin hisse sayısından daha az olmayan hisseye taahhüt eder. Yukarıdaki hükme karşın, herhangi bir yeni üye bir Kurucu Üyeden daha fazla oy hakkına sahip olamaz.

B. İlave Katkılar

Fon'un operasyonlarının devamlılığını temin etmek amacıyla, Guvernörler Kurulu uygun göreceği aralıklarda periyodik olarak Fon'un mevcut kaynaklarının yeterliliğini gözden geçirir.

Guvernörler Kurulu böyle bir gözden geçirme sonucunda gerekli veya istenilir görürse, Üyelerin Fon'un kaynaklarına ilave katkı yapmalarına karar verebilir.

Madde 6 – Sermaye Stoku ve Yükümlülüğün Sınırlandırılmasına İlişkin Koşullar

Fon'un sermaye stokunun hisseleri hiçbir şekilde hacizli, rehinli veya ipotekli olamaz ve işbu Anlaşma'nın 7. ve 8. Kısım uygun olarak Fon haricinde devredilemez.

Bir Üyenin hisseler üzerindeki yükümlülüğü sermaye taahhüdünün ödenmeyen bölümü ile sınırlıdır.

Hiçbir Üye, sadece üyeliği nedeniyle, Fon'un yükümlülüklerinden sorumlu tutulamaz.

Bölüm 7 – ORGANİZASYON VE YÖNETİM

Madde 7 – Yapı

Fon'un, Fon Başkanı, Guvernörler Kurulu, Direktörler Kurulu, Genel Müdürü ve Çalışanı olur.

Madde 8 – Fon Başkanı

Fon'un, dört (4) yıllık bir süre için uzatma veya yeniden atama yapılmaksızın Guvernörler Kurulu tarafından rotasyonlu olarak atanan Fon Başkanı vardır. Ancak Guvernörler Kurulu karar verdiğinde Başkan görevi bırakır.

Rotasyona, Guvernörler Kurulu tarafından karar verilir ve Fonun ilk Başkanını içerir.

Fon'un ilk Başkanı, uzatma veya yeniden atama yapılmaksızın dört (4) yıllık bir dönem için TDT Devlet Başkanları Konseyi tarafından atanır.

Fon Başkanı, Direktörler Kurulu'na Başkanlık eder fakat oy hakkı yoktur.

İkinci Başkandan başlamak üzere Fon Başkanı pozisyonu için aşağıdaki şartlar aranır:

- ekonomi, yatırım ve finans konularında asgari on beş (15) yıllık veya idari seviyede asgari 10 yıllık üst seviye tecrübe veya uluslararası finans kuruluşlarında on (10) yıllık tecrübe,
- İngilizceye hakimiyet.

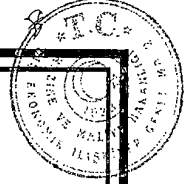
Fon Başkanı aşağıdakilerden sorumludur:

- Direktörler Kurulu toplantılarına başkanlık etmek
- Guvernörler Kurulu kararlarının takibini yapmak,
- Fon'u uluslararası alanda temsil etmek,

TRUE COPY

- Üye Ülkelerin Devlet Başkanları ve Hükümetleri ile iletişimde bulunmak,
- Fon için eş-finansman ve kaynak mobilizasyonu fırsatları aramak,
- Fon'a katkı çekmek için çalışmak.
- uluslararası kuruluşlarla iş birliği mekanizmalarını kolaylaştırmak.

Fon Başkanı Fon'dan ücret alır ve ücret Güvernörler Kurulu tarafından belirlenir.

Madde 9 – Güvernörler Kurulu

Güvernörler Kurulu Fon'un en yüksek yönetim birimidir.

A. Oluşum

Her Üye Güvernörler Kurulu'nda temsil edilir ve başlangıç ödemelerini tamamlamasını müteakiben bir Güvernör ve bir Güvernör Vekili atar. Güvernörler ve Güvernör Vekilleri TDT Katılımcı Devletleri olan Üyelerin vatandaşlarıdır.

Güvernörler Kurulu'nun her Güvernörü ve Güvernörler Kurulu'nun her Güvernör Vekili atayan Üyenin talimatları doğrultusunda görev yapar. Güvernörler Kurulunun hiçbir Güvernör Vekili aynı Üye tarafından atanmış Güvernörler Kurulu Güvernörünün olmadığı durumlar haricinde oy kullanamaz.

Güvernörler Kurulu, yıllık düzenlenen her bir toplantısında, Güvernörlerden birini bir sonraki Başkanın seçimine kadar görevde kalacak Başkan olarak seçer.

Güvernörler Kurulu'nda, (i) ölüm, (ii) fiziksel yetersizlik, (iii) yetersizlik veya ruhsal hastalık, (iv) istifa veya görevden alma (Üyeler tarafından atanan Güvernörler yalnızca onları atayan Üye tarafından görevden alınabilir olması şartıyla) gibi sebeplerden kaynaklanan boşalma olması durumunda, bu görevden boşalmaya sebep olan Güvernörü atanmış bu Üye yeni Güvernör ve/veya Güvernör Vekili atar.

Güvernörler ve Güvernör Vekilleri Fon'dan ücret almaz ancak onların Güvernörler Kurulu toplantısının her birine katılmak için cepten yaptıkları masrafları (konaklama ve seyahat) ve günlükleri Fon'un kaynaklarından karşılanır.

B. Güvernörler Kurulunun Yetkileri

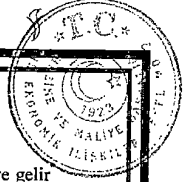
Güvernörler Kurulu Fon'a ilişkin tüm konularda Üyelerin çıkarlarını temsil eder.

Güvernörler Kurulu aşağıdaki yetkilere sahiptir:

- Fon'a yeni üyelerin katılımına izin vermek ve onların sermayeye taahhüdünün kurallarını ve koşullarını belirlemek;
- Fon'a İlave Katkı eklenmesine izin vermek, koşulları ve prosedürleri onaylamak;
- kayıtlı sermayeyi değiştirmek, çağrılabilir sermayenin ödenmesi çağrısında bulunmak, gerekli görüldüğünde çağrılabilir sermayenin ödeme kurallarını ve koşullarını belirlemek,
- Direktörler Kurulunu oluşturmak,

[Handwritten signature]

- e) Direktörler Kurulunun yıllık raporlarını, Fon'un denetim raporlarını, bilançosunu ve gelir ve harcama bildirimlerini incelemek ve onaylamak,
- f) Üyelerin üyeliğinin askıya alınmasına karar vermek,
- g) Katılımcının Fon'dan çıkması durumunda iade edilmek üzere Üyelerin Fon varlıklarındaki payını belirlemek,
- h) Fon'un süresini uzatmaya karar vermek,
- i) Fon'un sona erdirilmesi ve varlıklarının dağıtılması prosedürlerini, kurallarını ve şartlarını belirlemek ve Fon'u sona erdirmeye karar vermek,
- j) İşbu Anlaşma'yı tadil etmek,
- k) Fon Başkanını atamak ve görevden almak,
- l) Fon'un hesaplarını denetleyecek dış denetçileri seçmek ve Fon'un denetlenmiş finansal bildirimlerini onaylamak,
- m) Direktörler Kurulu'nun İşbu Anlaşma'nın yorumlanması veya uygulanmasına ilişkin aldığı kararlara ilişkin itirazları karara bağlamak.

Guvernörler Kurulu, oybirliği kararıyla, bütün yetkilerini Direktörler Kurulu'na devredebilir, devredemeyeceği yetkileri aşağıda sıralanmıştır:

- a) Fon'a yeni üyelerin katılımlarına izin vermek ve onların sermayeye taahhüdünün kurallarını ve koşullarını belirlemek;
- b) kayıtlı sermayeyi değiştirmek, çağrılabilir sermayenin ödenmesi çağrısında bulunmak, gerekli görüldüğünde çağrılabilir sermayenin ödeme kurallarını ve koşullarını belirlemek,
- c) Üyelerin üyeliğinin askıya alınmasına karar vermek,
- d) Fon'un sona erdirilmesi ve varlıklarının dağıtılması prosedürlerini, kurallarını ve şartlarını belirlemek ve Fon'u sona erdirmeye karar vermek,
- e) İşbu Anlaşma'yı tadil etmek,

Guvernörler Kurulu, herhangi bir konuda Direktörler Kurulu'na verilen yetkiyi herhangi bir zaman geri alabilir.

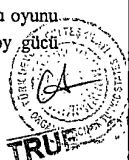
C. Toplantılar, Çalışma Usulleri ve Oylama

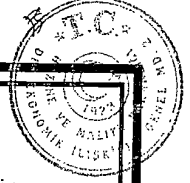
Guvernörler Kurulu yılda bir kez toplanır ve Direktörler Kurulu Üyelerinin çoğunluğunun herhangi bir zamanda talebi üzerine çağrılarak veya Guvernörler Kurulu'nun uygun görmesi halinde olağanüstü toplantılar yapabilir. Guvernörler Kurulu, görev ve sorumluluklarını acilen ve hızlı bir şekilde yapmasını sağlayacak çalışma yöntemlerini benimser.

İşbu Anlaşma'da aksi belirtilmediği sürece, her bir Üyenin oy gücü Fon'un sermaye stokuna taahhüt ettiği hisse sayısına eşit olur.

Guvernörlerin üçte ikisi, bu çoğunluğun en az üç Kurucu Üyeyi içermesi koşuluyla, Guvernörler Kurulu'nun herhangi bir toplantısı için yeter sayı oluşturur.

Guvernörler Kurulu'nun Kararları, bu çoğunluğun en az dört Kurucu Üyenin olumlu oyunu içermesi koşuluyla, İşbu Anlaşma'da aksi belirtilmediği sürece, en az dörtte üç oy gücü gerektirir.

Guvernörler Kurulu'nun aşağıdaki kararları tüm Kurucu Üyelerin olumlu oyunu gerektirir:

- Fon'a yeni üyelerin katılımına izin vermek ve onların sermayeye taahhüdünün kurallarını ve koşullarını belirlemek;
- kayıtlı sermayeyi değiştirmek (arttırmak, ek katkı sağlamak, azaltmak), çağrılabilir sermayenin ödenmesi çağrısında bulunmak, gerekli görüldüğünde çağrılabilir sermayenin ödeme kurallarını ve koşullarını belirlemek,
- İşbu Anlaşma'yı tadil etmek.

Madde 10 – Direktörler Kurulu

A. Oluşum

Direktörler Kurulu, her Üyeyi temsilen bir (1) direktörden oluşur.

Direktörler, Guvernörler Kurulu'nun üyesi olamazlar ve aşağıdaki nitelikleri taşırlar:

- lisans derecesi mezuniyeti;
- ekonomi, yatırım ve finansal konularda asgari on (10) yıllık tecrübe veya en az asgari direktör seviyesinde beş (5) yıllık ve/veya uluslararası finansal kuruluşlarda beş (5) yıllık yüksek seviye tecrübe;
- atanma esnasında otuz beş (35) yaşından küçük olmamak ve altmış (60) yaşından büyük olmamak,
- İngilizceye hakimiyet.

Guvernörler Kurulu'ndaki her bir Guvernör, yukarıda belirtilen şartları haiz bir Direktör ve Direktörün bulunmadığı zamanlarda Direktörün yerine hareket etmek üzere tam yetkiye sahip bir Direktör vekili atar. Direktör Vekilleri, Direktörler Kurulu toplantılarına katılabilir ancak sadece kendi Direktörlerine vekalet ettiklerinde oy kullanabilirler.

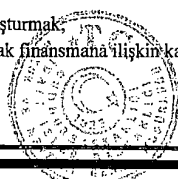
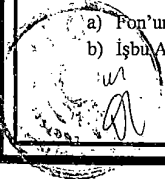
Direktörler üç (3) yıllık bir dönem için görev yaparlar ve tekrar atanabilirler. Bir Direktör işbu Madde uyarınca ardılı atanana kadar görevde kalır.

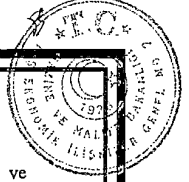
Direktörler ve Direktör Vekilleri Fon'un merkezinin bulunduğu yerde kalıcı olarak ikamet etmek zorunda değildir ve Fon'un tam zamanlı istihdam edilenleri olarak addedilmezler ancak katıldıkları her bir Direktörler Kurulu toplantısı için cepten yapılan masrafları (konaklama ve seyahat) ve günlükleri Fon'un kaynaklarından karşılanır. Direktörlere ve Direktör Vekillerine Fon'dan daha fazla ödeme veya ücret verilmez.

B. Yetkiler

Direktörler Kurulu, Fon'un genel operasyonlarının yönetiminden sorumludur ve bu amaç için, işbu Anlaşma ile açıkça kendisine verilen yetkilere ek olarak, Guvernörler Kurulu tarafından deleğe edilen tüm yetkileri kullanır ve özellikle aşağıdaki yetkilere sahiptir:

- Fon'un operasyonlarına ilişkin politikaları oluşturmak;
- İşbu Anlaşma altında Fon tarafından sağlanacak finansmana ilişkin kararlar vermek;

- c) Guvernörler Kurulu'nun genel talimatları ile uyumlu olarak Fon'un işlerine ve operasyonlarına ilişkin kararlar almak;
- d) Her bir finansal yıl için yıllık raporları gözden geçirmek, değerlendirmek ve her yıllık toplantıda Guvernörler Kurulu'nun onayına sunmak;
- e) Fon'un en verimli ve en ekonomik şekilde hizmet sağlamasını temin etmek;
- f) Fon'un bütçesini, tüm finansman programını ve politikalarını bu amaçlar için mevcut kaynaklar ve/veya serbest nakit paraya uygun olarak onaylamak;
- g) Genel Müdürü atamak ve görevden almak,
- h) Olağanüstü toplantılar için Guvernörler Kurulu'na tavsiyelerde bulunmak;
- i) Fon'un operasyonları için gerekli görülen komiteleri kurmak;
- j) İşbu Anlaşma ile Direktörler Kurulu'na açıkça verilen diğer yetkileri uygulamak.

C. Toplantılar, Çalışma Usulleri ve Oylama

Direktörler Kurulu yılda iki defadan az olmamak üzere Fon'un faaliyetlerinin gerektirdiği sıklıkta toplanır. Direktörler Kurulu görev ve sorumluluklarını kısa sürede ve hızlı bir şekilde yerine getirebilecek şekilde çalışma yöntemlerini benimser.

Direktörler Kurulu'nun toplantıları, Direktörlerin çoğunluğunun katılımıyla yapılır ve kararlar, katılan Direktörlerin çoğunluğunun olumlu oyları ile kabul edilir.

Bununla beraber, Direktörler Kurulu, Fon'un yatırım politikası ilkelerini oy birliği ile onaylar.

Madde 11 – Genel Müdür

Genel Müdür, TDT Katılımcı Devletlerinden birinin vatandaşı olur. TDT Katılımcı Devletlerinden Üyelerin Guvernörleri, Genel Müdür pozisyonu için dönüşümlü olarak bir aday önerirler. Genel Müdür, Direktörler Kurulu tarafından atanır ve uzatma veya yeniden atanma olmaksızın dört (4) yıllık bir dönem için görev yapar.

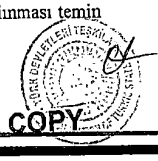
Genel Müdür pozisyonu için aşağıdaki gereklilikler aranır:

- a) ilgili alanlarda yüksek lisans derecesi mezuniyeti;
- b) atanma esnasında otuz beş (35) yaşından küçük ve altmış (60) yaşından büyük olmamak;
- c) ekonomi, yatırım ve finans konularında asgari on beş (15) yıl tecrübe veya idari seviyede on (10) yıllık veya uluslararası finansal kuruluşlarda on (10) yıllık yüksek seviye tecrübe;
- d) İngilizceye hakimiyet.

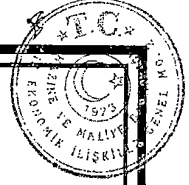
Genel Müdür, Direktörler Kurulu'nun gözetimi altındadır.

Genel Müdür, Direktörler Kurulu tarafından koyulan yönergeler, kurallar ve regülasyonlara uygun olarak, Fon'un operasyonlarını ve işlerini yürütmek için tam icra yetkilerine sahiptir. Genel Müdür çalışanları atar, terfi verir ve görevden alır ve Direktörler Kurulu tarafından onaylanan plan, politika ve bütçeye uygun olarak fonları kullanır.

Fon'un çalışanlarının atanmasında, en yüksek verimlilik ve teknik yeterlilik standartları ve TDT Katılımcı Devletleri Üyelerinin vatandaşlarından dengeli bir dağılımla çalışan alınması temin edilir.

TRUE COPY

Madde 15 – İletişim Kanalları, Depozitörler

Her Üye bu Anlaşma'da yer alan hususlarla bağlantılı olarak Fon'un iletişimde bulunabileceği uygun gördüğü bir resmi makamını tayin eder.

Her bir Üye Fon'un söz konusu Üye Devletin para birimini ve diğer varlıklarını muhafaza etmek üzere Merkez Bankası'nı ya da Fon tarafından kabul edilebilecek kamu sermayeli bir finansal kuruluşunu depozitör olarak yetkilendirir.

Madde 16 – Denetçiler ve Raporlar

TDT Katılımcı Devletlerinden birinde kayıtlı uluslararası üne sahip nitelikli denetçiler Fon'un işlerini denetlemek üzere üç ardışık yıldan daha fazla olmamak üzere Direktörler Kurulu'nun tavsiyesi ve Güvernörler Kurulu'nun onayı üzerine yetkilendirilir.

Genel Müdür Fon'un denetlenmiş hesap bildirimlerini içeren yıllık raporu yayımlar ve Fon'un finansal durumunu ve operasyonlarının sonuçlarını gelir ve harcama bildiriminin özet bildirimini üç ayda bir olarak Fon'un Üyelerine dağıtır.

Genel Müdür, Fon'un amaçlarını yerine getirmek için gerekli görüldüğünde Direktörler Kurulu'nun onayı üzerine diğer raporları yayımlayabilir.

Güvernörler Kurulu, Fon'un kaynaklarının ve faaliyetlerinin usulüne uygun kullanımı için devlet denetçisi atayabilir.

Madde 17 – Net Gelirin Tahsisi

Genel rezervler Fon'un taahhüt edilmiş sermayesinin yüzde yirmi beşine (%25) ulaşana kadar Fon'un yıllık net gelirinin en az yüzde onu (%10) genel rezervlere tahsis edilir. Güvernörler Kurulu, Fon'un Genel Rezervleri taahhüt edilmiş sermayenin yüzde yirmi beş (%25) seviyesine ulaşana kadar Fon'un net gelirinin hiçbir kısmı kar aracılığıyla üyelere dağıtılmaması şartıyla katma bir miktarı ilave rezerv oluşturmak veya Üyelere dağıtmak için tahsis etmeye karar verebilir.

Bölüm 5 - OPERASYONLAR

Madde 18 – Kaynakların Kullanımı, Fon'un Yatırım ve Finansal İlkeleri

Fon'un kaynakları ve imkanları münhasıran işbu Anlaşma'nın 2. ve 3. Maddelerinde belirtilen amacın gerçekleştirilmesi ve görevlerin yerine getirilmesi için kullanılır.

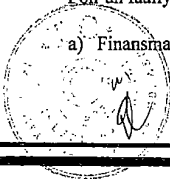
Fon'un yatırım ve finansal politikaları ve prensipleri Direktörler Kurulu tarafından belirlenir.

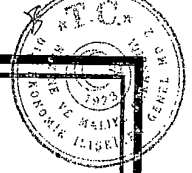
Fon, yatırımlarının TDT Katılımcı Devletlerinin Üyelerinin arasında adil dağılımını temin eder.

Madde 19 – Finansmana İlişkin Değerlendirmeler

Fon'un faaliyetlerini yürütürken göz önüne alacağı değerlendirmeler aşağıdadır:

- a) Finansmanına ilişkin çıkarlarını gözetmek;

- b) Ekonomik ve sosyal kalkınma ve kazançlı istihdam fırsatlarının genişletilmesi yoluyla TDT Katılımcı Devletlerinden Üyelerin halkının refahını teşvik etmek,
- c) İlgili ülkenin makamlarıyla işbirliği yoluyla ilgili ülkenin hukukuna ve yasal süreçlerine riayet etmek;
- d) Yeşil ekonomilere geçişi desteklemeyi amaçlayan projelere öncelik vermek;
- e) TDT Katılımcı Devletlerden olan en az iki Üyeden Yararlanıcıları içeren projeleri önceliklendirmek;
- f) Serbest piyasa ve adil rekabet ilkelerini gözetmek.

Fon, TDT Katılımcı Devletleri olan Üyeler arasındaki ekonomik işbirliğini teşvik eden ve güçlendiren projelerin yanı sıra bölgesel projelere de özel önem verir.

Madde 20 – Yerel Mevzuatın Uygulanması

Fon'un bölgesel karakterini ve Üyelerdeki farklı mevzuat ve hukuki süreçlerin mevcudiyetini göz önünde tutarak, Fon herhangi bir şekilde herhangi bir ülkede verilen bütün finansal imkânların iç hukuk hükümlerince karşılanmasını ve korunmasını sağlar ve böylece Fon'un alacaklarının geri ödemesi ve tahsilatı engellenmez. Ancak, tüm finansal imkânlar Fon tarafından onaylanan kurallara ve düzenlemelere dayanır.

Madde 21 – İnceleme ve Değerlendirme

Fon tarafından finanse edilen tamamlanmış projelerin, programların ve faaliyetlerin kapsamlı ve sürekli incelenmesi, Direktörler Kurulu'nun Fon'un amaçlarının yerine getirilmesindeki etkinliğini belirlemesine destek olmak için yürütülür. Genel Müdür bu incelemeyi yürütür ve bunun sonuçları Direktörler Kurulu'na rapor edilir.

Bölüm 6 — ÜYELİKTEN ÇEKİLME, OPERASYONLARIN SONA ERDİRİLMESİ VE FON'UN SÜRESİ

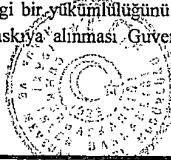
Madde 22 - Üyelikten çekilme

Her Üye Fon'un Merkezine yazılı olarak bildirerek her zaman Fon'un üyelikinden ayrılabilir.

Üyelikten çekilme, her durumda söz konusu bildirimin Fon'a ulaşmasından itibaren altı (6) ay sonra olmak kaydıyla bildirimde belirtilen tarihte geçerli olur ve üyelik sona erer. Ancak çekilmenin geçerli olduğu tarihten herhangi bir süre önce üye, üyelikten çekilme bildirimini iptal ettiğine dair Fon'a yazılı bildirimde bulunabilir.

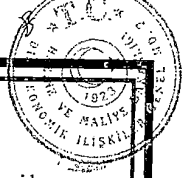
Madde 23 – Üyeliklin Askıya Alınması

Herhangi bir Üye Fon'a olan herhangi bir yükümlülüğünü yerine getirmezse, Fon o Üyenin üyeliklini askıya alabilir. Üyeliklin askıya alınması, Güvernörler Kurulu kararı ile yapılır.

TRUE COPY

Guvernörler Kurulu üyeliğin askıya alınmasından itibaren bir yıl içerisinde kararını yeniden gözden geçirir ve bu üyeliği geri verebilir ya da bu Üyenin askıya alınma süresini uzatır.

Bir Üye üyeliği askıya alındığında üyelikten çekilme hakkı hariç bu Anlaşma kapsamındaki herhangi bir hakkı kullanmaya yetkili değildir, ancak bütün yükümlülüklerinden sorumlu olmaya devam eder.

Article 24 – Üyeliğin Sona Erdirilmesi Hâlinde Hesapların Kapatılması

Bir Üye üyelikten çekildiği tarihten (“Üyeliğin Sonlandırılması”) itibaren bu Üye Fon’a karşı o tarihten sonra doğan doğrudan yükümlülüklerinden sorumlu olmaya devam eder. Üyeliği sona ermeden önce tahakkuk eden bu tür bir yükümlülük ödenmemiş olduğu sürece Fonlara olan koşullu yükümlülüklerinden de sorumlu olmaya devam eder.

Bir üye ülkenin üyeliğinin sona erdiği tarihte, Fon bu Maddenin hükümleri doğrultusunda, söz konusu ülkenin hisselerini söz konusu üye ile hesapların kapatılmasının bir parçası olarak geri satın alır. Bu amaçla, söz konusu hisselerin geri alım fiyatı, üyeliğin sona erdiği tarihte Fon’un hesaplarında gösterilen değer olur.

Bu Madde kapsamında Fon tarafından geri satın alınacak hisselerle ilişkin yapılacak ödemeler aşağıda belirtilen koşullara tabidir:

(a) Üyenin Fon’a devam eden yükümlülükleri olduğu müddetçe o Üyeye hisselerine ilişkin ödemeler bloke edilir. Söz konusu Üyeye ödenmesi gereken herhangi bir tutar, Fon’un tercihine bağlı olarak, vadesi geldiğinde bu tür bir yükümlülüğe uygulanabilir.

(b) Hisselerin geri alım bedelinin, ilgili Üye’nin Fon’a olan yükümlülüklerinin toplamını aşan kısmı kadar net tutar, ilgili hissenin karşılığı olarak Direktörler Kurulu tarafından belirlenecek bir süre içinde ödenir.

(c) Ödemeler 2 yıldan fazla olmamak üzere ABD Doları olarak Fon tarafından ödenir.

(d) Bir Üyenin üyeliğinin sona erdiği tarihte, vadesi gelen yükümlülüklerden dolayı Fon’un bir zarara uğraması ve söz konusu zararın, o tarihte Fon’un bu tür zararlar için tahsis ettiği rezervleri aşması halinde, Fon’un zarara uğradığı tarihte o ülkeye ait hisselerin geri alım tutarı belirlenmiş ise söz konusu zararın geri alım tutarını aşan kısmı, talep üzerine, o üye tarafından ödenir. .

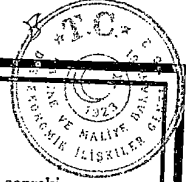
Fon, Üyeliğin sona erdiği tarihten itibaren altı (6) ay içerisinde işbu Anlaşma’nın 23. Maddesi uyarınca operasyonlarını durdurursa, ilgili Üyenin tüm hakları 27. ve 28. Maddelerin hükümlerine uygun olarak belirlenir. Söz konusu üye, söz konusu Maddelerin amaçları bakımından Üye olarak sayılmaya devam edilir, ancak hiçbir oy hakkına sahip olamaz.

Madde 25 – Operasyonların Geçici Olarak Durdurulması

Direktörler Kurulu acil durumlarda Fon’un tüm yatırımlara ilişkin operasyonlarının geçici olarak durdurulmasını tavsiye edebilir. Bu konuyu değerlendirmesi ve bu doğrultuda bir karar alması için Guvernörler Kurulu’na olağanüstü toplantı çağırışı yapar.

TRUE COPY

Bir Üye Fon'a olan sermaye ödemesinde bulunmazsa, Fon, ödeme tarihi vadesinden sonraki on beş (15) günden fazla olmamak üzere üyeyi bilgilendirir. Üyenin bildirim tarihinden itibaren doksan (90) gün içinde bu ödemeyi yapmaması halinde, söz konusu ödeme yapıncaya kadar üyenin ülkesinde Fon kaynaklarından yeni yatırım yapılamaz.

Madde 26 – Fon'un Süresi

Fon, açılış toplantısı tarihinden itibaren yirmi (20) yıllık bir dönem için faal olacaktır. Güvernörler Kurulu herhangi bir zaman Fon'u sonlandırmaya veya süresini uzatmaya karar verebilir.

Güvernörler Kurulu'nun Fon'u sonlandırmaya karar vermesi durumunda, Fon, varlıklarının düzenli bir şekilde tahakkukuna, muhafazasına ve saklanması ve sorumluluklarının yerine getirilmesine dair harcamalar haricindeki bütün faaliyetlerini derhal sonlandırır.

Fon, söz konusu yükümlülüklerinin nihai olarak mahsubuna ve varlıklarının dağıtımına kadar mevcut kalır ve Fon ile Üyelerinin bütün karşılıklı hakları ve sorumlulukları bozulmadan devam eder.

Madde 27 – Üyelerin Yükümlülükleri ve Tazminat Ödemeleri

Fon'un operasyonlarının sona ermesi durumunda, Üyelerin Fon'un taahhüt edilmiş sermayesinin ödenmemiş kısmına olan yükümlülükleri, muhtemel alacaklar dahil olmak üzere kreditorlerin bütün alacakları ödeninceye kadar devam eder.

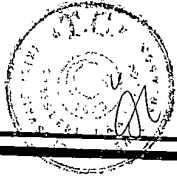
Doğrudan alacaklı olan bütün kreditorlere ilk önce Fon'un varlıklarından, daha sonra Fon'un ödenmemiş taahhütleri için Fon'a yapılan ödemelerden ödeme yapılır. Direktörler Kurulu, doğrudan alacaklı olan kreditorlere herhangi bir ödeme yapmadan önce, doğrudan ve şarta bağlı talep sahipleri arasında orantılı bir dağılım sağlamak için kararında gerekli olan düzenlemeleri yapar

Madde 28 – Varlıkların Dağıtımı

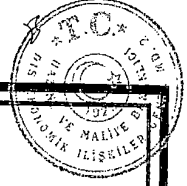
Üyelerin Fon'un sermayesine olan taahhütleri karşılığında bütün kreditorlere olan yükümlülükler ödenene veya karşılık temin edilene kadar, Üyelere hiçbir varlık dağıtımı yapılmaz. Söz konusu dağıtım Güvernörler Kurulu tarafından onaylanmalıdır.

Fon'un varlıklarının Üyelere herhangi bir dağıtım, her Üyenin sahip olduğu sermaye stoku ile orantılı olur ve Fon'un adil ve hakkaniyetli kararlar verdiği zamanlarda ve koşullar altında mevduat sahiplerine öncelik verilerek yapılır. Dağıtılan hisselerin, varlığın türüne göre tek tip olması gerekmez. Hiçbir Üye Fon'a olan yükümlülüklerini yerine getirmediği sürece bu dağıtımdan pay almaya hak kazanamaz.

Bu Madde uyarınca dağıtılan varlıkları alan herhangi bir Üye, söz konusu varlıklar üzerinde Fon'un dağıtım öncesinde yararlandığı aynı haklardan yararlanır.

TRUE COPY

Bölüm 7 —STATÜ, MUAFİYETLER VE AYRICALIKLAR

Madde 29 — Hukuki Statü

Fon uluslararası finansal kuruluş statüsüne sahiptir.

Fon tam tüzel kişiliğe ve:

- a. sözleşme yapmak
 - b. iç mevzuata uygun olarak gayrimenkul ve menkul alımı, kiralaması ve satımı yapmak,
 - c. maddi ve gayri maddi mülkiyet alımı ve satımı yapmak,
 - d. kanuni takibatta bulunmak,
 - e. Fon'un amaçları dahilinde her türlü işlem yürütmek
- alanlarında tam hukuki ehliyete sahiptir.

Article 30 — Muafiyetler, Ayrıcalıklar ve Vergi Muafiyeti

Fon ve varlıkları, Üyelerin ülkelerinde bütün müsadere önlemlerinin yanı sıra hacizden, iflastan ve idari veya hukuki eylem ile yapılan her türlü zapttan muafiyete sahiptir.

Fon ve resmi kullanım amacıyla ithal edilen mal ve araçlar da dahil olmak üzere varlıkları, mülkleri, gelirleri ve bunlarla ilgili işlemleri, depolama ve benzeri hizmetlere ilişkin ücretler dışındaki tüm doğrudan ve dolaylı vergi, gümrük vergisi, harç ve harçlardan muaf tutulur.

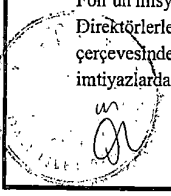
Gümrük resimleri ile ilgili olan söz konusu muafiyetler, Üyelerin yukarıda bahsedilen muafiyetleri engellemeyen veya herhangi bir istisna getirmeyen uluslararası yükümlülüklerine uygun olarak sağlanır.

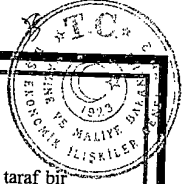
Üye Devletler, Fon tarafından veya herhangi bir Üye Devletteki yararlanıcısı tarafından para alımı, muhafazası, kullanımı ve transferine ilişkin döviz kurları döntüşümüne ve işlemlerine herhangi bir kısıtlama uygulamaz. Söz konusu işlemler hakkındaki doküman ve bilgilerin sağlanmasına yönelik düzenli gereklilikler kısıtlama olarak değerlendirilmez.

Yukarıdakilere bağlı olmaksızın, bu maddede bahsi geçen muafiyetler Fon tarafından yatırım yapılan herhangi bir tüzel kişiliğe veya girişime uygulanamaz.

Fon, sorumlulukları garanti etme veya menkul kıymet alıp satma ya da satışına aracılık etme yetkilerinin kullanımından kaynaklanan veya bunlarla bağlantılı olan durumlardan haricinde her türlü yasal işlemden muafır. Bu durumlarda, Fon'un Merkezinin bulunduğu Devletin ülkesinde veya Fon'un tebligat veya ihbarı kabul etmek amacıyla bir temsilci atadığı veya menkul kıymet ihraç veya garanti ettiği herhangi bir ülkede yetkili bir mahkemede Fon'a karşı dava açılabilir.

Fon'un misyonları için görev yapan uzmanlar dahil olmak üzere Başkan, bütün Güvernörler ve Direktörler ve onların vekilleri, Genel Müdür, profesyonel çalışanlar resmi görevleri çerçevesinde kendi Devletleri haricindeki tüm Üyelerde icra ettikleri faaliyetler için ve Fon bu imtiyazlardan feragat etmediği sürece kanuni takibattan muafırlar.

oluşan tahkime iletilir. Üçüncü bir hakem seçerken, seçilen hakemler, uyuşmazlığa taraf bir Devletin vatandaşı olmamaları gerektiği kuralına göre hareket ederler. Bir ihtilafı çözerken, Hakemler ihtilafın kamuya açık hukuki niteliğini dikkate alarak UNCITRAL Tahkim Kurallarına tabi olurlar. Tahkim dili İngilizcedir.

Hakem kararları karar kesindir ve ihtilafın tarafları üzerinde bağlayıcıdır.

Bölüm 9 – NİHAİ HÜKÜMLER

Madde 36 – Tevdi Edilen Makam

Bu Anlaşma'nın Azerbaycanca, Kazakça, Kırgızca, Türkçe, Özbekçe ve İngilizce dillerindeki aslı tek asıl nüsha halinde TDT Sekreteryasına ("Tevdi Edilen Makam") tevdi edilir.

Madde 37 – Açılış Toplantısı

Bu Anlaşma yürürlüğe girer girmez, her üye bir Guvernör atar ve Fon Başkanı, Guvernörler Kurulu'na açılış toplantısı çağrısında bulunur.

Guvernörler Kurulu açılış toplantısında:

- i. 9. Madde uyarınca Fon'un Direktörler Kurulu'nun Üyeleri yetkilendirilir ve seçilir;
- ii. Fon'un operasyonlara başlayacağı tarihi belirlemek için düzenlemeler yapılır;
- iii. 11. Madde uyarınca ilk Genel Müdür seçilir.

Fon, operasyonlarına başlama tarihi hakkında tüm üyelerini bilgilendirir.

Article 38 – Onaylama, Kabul, Geçerlilik, Yürürlüğe Girme ve Diğer Hükümler

Bu Anlaşma, Fon Üyelerinin onay, kabul veya tasdikine tabidir.

Bu Anlaşma, Tevdi Edilen Makam tarafından diplomatik kanallar aracılığıyla yapılacak Kurucu Üyelerin bu Anlaşma'nın yürürlüğe girmesi için gerekli iç prosedürleri tamamladığına dair son yazılı bildiriminin alınmasından sonraki otuzuncu günde yürürlüğe girer.

Bu Anlaşma, Kurucu Üye olmayan her TDT Katılımcı Devletin katılımına katılım belgesini Tevdi Edilen Makama iletmesi yoluyla açıktır.

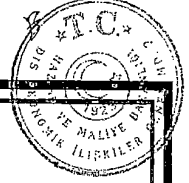
Katılan Devlet için bu Anlaşma Katılan Devletin katılım belgesinin Tevdi Edilen Makam tarafından diplomatik kanallar aracılığıyla alınmasından sonraki otuzuncu günde yürürlüğe girer.

Bu Anlaşma, Guvernörler Kurulunun onayı üzerine, katılım belgesini Tevdi Edilen Makama sunan başka herhangi bir Devletin katılımına açıktır.

Onay, kabul, tasdik veya katılım belgesi, burada gösterildiği gibi tevdi edildiğinde, söz konusu Üyenin Fon'un başlangıç sermaye stokuna taahhüt edeceği hisse sayısını bu Anlaşma'nın 5.

TRUE COPY

Maddesinde gösterildiği gibi belirtir. Tevdi Edilen Makam, her bir tevdiyi, tarihini ve taahhüt edilen hisse sayısını usulüne uygun olarak tüm Üyelere bildirir.

Yukarıdaki hususlar muvacehesinde, usulüne uygun olarak yetkilendirilmiş kişiler bu Anlaşma'yı imzalamışlardır.

2023 senesinin Mart ayının 16. günü, Ankara'da, her biri eşit derecede olmak üzere, Azerbaycanca, Kazakça, Kırgızca, Türkçe, Özbekçe ve İngilizce olarak tek asıl nüsha halinde imzalanmıştır. Bu Anlaşma'nın metinleri arasında farklılık durumunda, İngilizce metin esas alınır.

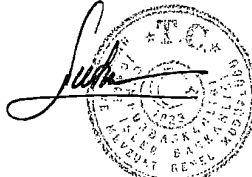
Türkiye Cumhuriyeti adına

Azerbaycan Cumhuriyeti adına

Kazakistan Cumhuriyeti adına

Kırgız Cumhuriyeti adına

Özbekistan Cumhuriyeti adına

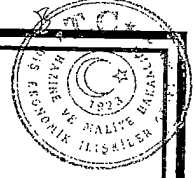
TRUE COPY

Liste-1: Fon'un Sermayesi

| Devlet | Başlangıç Hissesi Sayısı | Ödenmiş
Toplam Nominal Değeri | Hisselerin
Toplam Nominal Değeri | Çağrılabilir
Toplam Nominal Değeri | Hisselerin |
|------------------------|--------------------------|----------------------------------|-------------------------------------|---------------------------------------|------------|
| Azerbaycan Cumhuriyeti | 2.000 | 70.000.000 ABD Doları | 70.000.000 ABD Doları | 30.000.000 ABD Doları | |
| Kazakistan Cumhuriyeti | 2.000 | 70.000.000 ABD Doları | 70.000.000 ABD Doları | 30.000.000 ABD Doları | |
| Kırgız Cumhuriyeti | 2.000 | 70.000.000 ABD Doları | 70.000.000 ABD Doları | 30.000.000 ABD Doları | |
| Türkiye Cumhuriyeti | 2.000 | 70.000.000 ABD Doları | 70.000.000 ABD Doları | 30.000.000 ABD Doları | |
| Özbekistan Cumhuriyeti | 2.000 | 70.000.000 ABD Doları | 70.000.000 ABD Doları | 30.000.000 ABD Doları | |

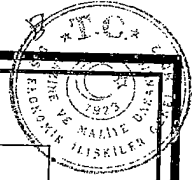
TRUE COPY

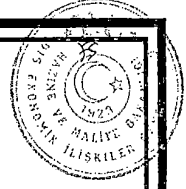
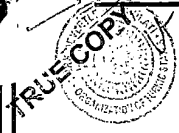
Ek 2

Liste-2: Taahhüt

| Devlet | Başlangıç
Ödemesi (ABD
Doları) | Vade | Birinci Taksit (ABD Doları) | İkinci Taksit (ABD
Doları) | Üçüncü Taksit (ABD
Doları) |
|---------------------------|--------------------------------------|--|-----------------------------|-------------------------------|-------------------------------|
| Azerbaycan
Cumhuriyeti | 5.000.000 | Açılış
Toplantısından
sonraki 90 gün
içinde | 18.000.000 | 23.000.000 | 24.000.000 |
| Kazakistan
Cumhuriyeti | 5.000.000 | Açılış
Toplantısından
sonraki 90 gün
içinde | 18.000.000 | 23.000.000 | 24.000.000 |
| Kirgiz
Cumhuriyeti | 5.000.000 | Açılış
Toplantısından
sonraki 90 gün
içinde | 18.000.000 | 23.000.000 | 24.000.000 |
| Türkiye
Cumhuriyeti | 5.000.000 | Açılış
Toplantısından
sonraki 90 gün
içinde | 18.000.000 | 23.000.000 | 24.000.000 |
| Özbekistan
Cumhuriyeti | 5.000.000 | Açılış
Toplantısından
sonraki 90 gün
içinde | 18.000.000 | 23.000.000 | 24.000.000 |

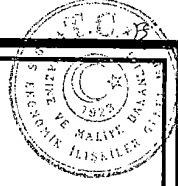

TRUE COPY

TÜRK İNVESTİSİYA FONDUNUN YARADILMASI HAQQINDA SAZİŞ

TÜRK İNVESTİSİYA FONDUNUN YARADILMASI HAQQINDA SAZİŞ

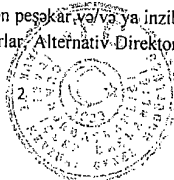
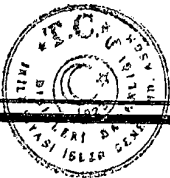
Azərbaycan Respublikası, Qazaxıstan Respublikası, Qırğız Respublikası, Türkiyə Respublikası və Özbəkistan Respublikası ("Təsisçi Üzvlər") Türkdilli Dövlətlərin Əməkdaşlıq Şurasının yaradılması haqqında 3 oktyabr 2009-cu il tarixli Naxçıvan Sazişinə əsasən yaradılmış Türk Dövlətləri Təşkilatının Üzvləri kimi (bundan sonra 12 noyabr 2021-ci il tarixli Dövlət Başçıları Şurasının Qərarına əsasən "Türk Dövlətləri Təşkilatı"), aşağıdakı müddəalarla tənzimlənən Türk İnvestisiya Fondunun yaradılmasına dair razılığa gəldilər:

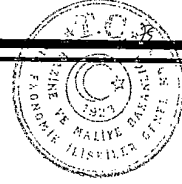
I FƏSİL-ANLAYIŞLAR

Maddə 1 - Anlayışlar

Mahiyyəti başqa cür müəyyən etmədiyi və ya tələb etmədiyi təqdirdə, aşağıdakı terminlər hazırkı Sazişdə istifadə olunduğu hər yerdə aşağıdakı mənaları ifadə edəcəkdir:

- "Əlavə Töhfə" 5-ci maddənin B Bölməsinə uyğun olan şərtlər və qaydalara əsasən Rəhbərlər Şurasının qərarı ilə Üzvlər tərəfindən Fondun vəsaitlərinə əlavə töhfələr deməkdir.
- "Benefisiar" layihənin həyata keçirilməsində iştirak edən və Fondun vəsaitləri ilə birbaşa maliyyələşdirilən fiziki və ya hüquqi şəxs deməkdir.
- "Təqvim ili" Qriqori təqviminə əsaslanan 1 yanvar və 31 dekabr arasında olan il dövrü deməkdir.
- "Mərkəzi Bank" dövlətin və ya rəsmi pul ittifaqının valyuta və pul siyasətini idarə edən qurum deməkdir.
- "Fond" bu Sazişlə yaradılmış Türk İnvestisiya Fondu deməkdir.
- "Rəhbər" bu Sazişin 9-cu maddəsinə uyğun olaraq formalaşan Fondun Rəhbərlər Şurasının hər üzvü deməkdir.
- "Üzv(lər)" bu Sazişin 4-cü maddəsinə uyğun olaraq üzlük prosedurları vasitəsilə Fonda üzv olan Təsisçi Üzvlər və digər TDT iştirakçı Dövlətləri və üçüncü dövlətlər deməkdir.
- "Mikro, Kiçik və Orta Müəssisələr" ərazisində müvafiq layihənin həyata keçiriləcəyi dövlətin milli qanunvericiliyi ilə müəyyən edilmiş Mikro, Kiçik və Orta Müəssisələr deməkdir.
- "İşçi heyəti" Fond tərəfindən işə götürülən peşəkar və/və ya inzibati işçilər deməkdir. Prezident, Rəhbərlər, Alternativ Rəhbərlər, Direktorlar, Alternativ Direktorlar və Baş Direktor işçi heyəti hesab edilmir.

- j) "Dövlət" bu Sazişin 4-cü maddəsinə uyğun olaraq Fondun üzvlüyünə hüququ olan Birləşmiş Millətlər Təşkilatının hər hansı bir üzv dövləti deməkdir.
- k) "TDT" Türk Dövlətləri Təşkilatı deməkdir.
- l) "TDT İştirakçı Dövlət(lər)i" TDT-nin Üzv və Müşahidəçi Dövlətləri deməkdir.

II FƏSİL - MƏQSƏD, FUNKSIYALAR, SƏLAHIYYƏTLƏR VƏ ÜZVLÜK

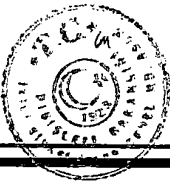
Maddə 2 - Məqsəd

Fondun məqsədi regiondaxili ticarəti genişləndirmək və iqtisadi fəaliyyətləri dəstəkləmək vasitəsilə TDT İştirakçı Dövlətlərinin iqtisadi inkişafına töhfə verməkdir.

Maddə 3 - Funksiyalar və səlahiyyətlər

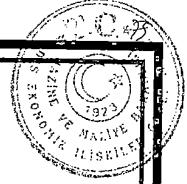
Fond öz məqsədini həyata keçirmək üçün investisiya fəaliyyəti vasitəsilə aşağıdakı funksiya və səlahiyyətlərə malikdir:

- a) regiondaxili ticarətin təşviqində yardım etmək;
- b) xüsusilə mikro, kiçik və orta müəssisələrə aid olan layihələri maliyyələşdirmək;
- c) beynəlxalq və milli maliyyə və inkişaf institutları, eləcə də ticarət palataları və özəl müəssisələr ilə əməkdaşlıq etmək və birgə maliyyələşdirmək;
- d) nəqliyyat və logistika zəncirlərinin, saxlama və istehsal imkanlarının genişləndirilməsini dəstəkləmək;
- e) dövlət-özəl tərəfdaşlığı daxil olmaqla fiziki və rəqəmsal infrastrukturun yaradılmasını və modernləşdirilməsini dəstəkləmək;
- f) sənaye istehsalı, infrastruktur, nəqliyyat, kənd təsərrüfatı, informasiya və kommunikasiya texnologiyaları və turizm daxil olmaqla qarşılıqlı maraq doğuran sahələrdə inkişaf layihələrini dəstəkləmək;
- g) enerji səmərəliliyi, bərpa olunan enerji və ətraf mühitin mühafizəsinə investisiya yatırmaqla yaşıl iqtisadiyyata töhfə verən layihələri maliyyələşdirmək;
- h) zəruri hesab edildikdə investisiya layihələrinin hazırlanması üçün yardım və maliyyə dəstəyi təmin etmək;

TRUE COPY

- i) öz məqsədinə nail olmaq üçün bu cür başqa fəaliyyətləri həyata keçirmək və bu cür başqa xidmətləri təmin etmək.

Maddə 4 - Üzvlük

Təsisçi Üzvlər olmayan TDT İştirakçı Dövlətləri bu Sazişə qoşulmaqla Fondun Üzvü ola bilərlər.

Digər dövlətlər 38-ci maddəyə uyğun olaraq Rəhbərlik Şurası tərəfindən müəyyən olunan şərtlər və qaydalarla Fondun Üzvü ola bilərlər.

III FƏSİL - MALİYYƏ VƏSAILTLƏRİ

Maddə 5 - Fondun vəsaitləri

Bu Sazişdə istifadə edildiyi kimi, Fondun "Resursları" anlayışına aşağıdakılar daxildir:

- a) Fondun əsas kapitalı;
- b) Əlavə Təhflər;

A. Əsas Kapital və Üzvlük haqqı

Fondun nizamnamə kapitalı beş yüz milyon [500,000,000 ABŞ dolları] dollarıdır. Nizamnamə kapitalı hər birinin nominal dəyəri əlli min [50,000 ABŞ dolları] dollar olan on min [10,000] paylara bölünmüşdür.

Nizamnamə kapitalı ödənilmiş paylara və çağırılabilən paylara bölünmüşdür. Ümumi nominal dəyəri üç yüz əlli milyon dollar [350,000,000 ABŞ dolları] olan paylar ödənilmiş paylardır və ümumi nominal dəyəri yüz əlli milyon dollar [150,000,000 ABŞ dolları] olan paylar çağırılabilən paylardır.

Bu Saziş qüvvəyə minməklə Təsisçi Üzvlər Fondun nizamnamə kapitalının paylarına Cədvəl-1-də ("Fondun Kapitalı" – Əlavə I) göstərilən cədvələ uyğun olaraq bərabər üzv olacaqlar.

Hər bir üzv təsis iclasından sonra 90 gün ərzində Cədvəl-2-yə ("İlkin Ödəniş" – Əlavə II) uyğun olaraq öz ödənilmiş payları ilə əlaqəli ilkin ödənişi edir. Bu məbləğ Fondun hesablarına yatırılır. Yerdə qalan üzvlük məbləği Cədvəl-2-yə uyğun olaraq İlkin Ödəniş tarixinin hər növbəti il dönmündə 3 (üç) illik hissələrlə ödənilir. Ödənişlər ABŞ dolları ilə həyata keçirilir. Buradakı hissə-hissə ödənişlərin yerinə yetirilməməsi Fond qarşısında öhdəliyin yerinə yetirilməməsi hesab edilir və bu Sazişin 23-cü maddəsinin müddəası üçün əsasdır.

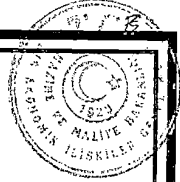
Bu Saziş qüvvəyə mindikdən sonra hər hansı bir dövlət ona qoşulduğu halda, yeni Üzv bir təsisçi üzvün paylarının sayından az olmamaqla üzv olur. Yuxarıda qeyd olunanlara baxmayaraq, hər hansı yeni Üzv Təsisçi Üzvdən daha çox səsvermə hüququna malik deyil.

B. Əlavə təhflər

Fondun fəaliyyətində davamlılığı təmin etmək üçün Rəhbərlik Şurası vaxtaşırı olaraq, onun uyğun hesab etdiyi aralıqlarla Fonda məxsus vəsaitlərin yetirliyi yoxlayır.

TRUE COPY

Rəhbərlər Şurası belə bir yoxlama nəticəsində bunu zəruri və ya arzuolunan hesab edərsə o, qərar verə bilər ki, Üzvlər Fondun vəsaitlərinə əlavə töhfələr versinlər.

Maddə 6 – Əsas kapital və öhdəliyinin məhdudlaşdırılması ilə bağlı şərtlər

Fondun əsas kapitalının payları özlüyündə heç bir şəkildə müsadirə edilə bilməz, girov qoyula bilməz və ya hər hansı formada öhdəli ola bilməz və onlar bu Sazişin VII və VIII Fəslinə uyğun olaraq Fondan başqa yərə ötürülə bilməz.

Üzvlər paylar üzərində öhdəliyi onun kapital üzvlüyünün ödənilməmiş hissəsi ilə məhdudlaşır.

Heç bir üzv yalnız öz üzvlüyü səbəbindən Fondun öhdəliklərinə görə məsuliyyət daşıyır.

IV FƏSİL - TƏŞKİLAT VƏ İDARƏETMƏ

Maddə 7 - Struktur

Fond Fondun Prezidentinə, Rəhbərlər Şurasına, Direktorlar Şurasına, Baş Direktora və İşçi Heyətə malikdir.

Maddə 8. Fondun Prezidenti

Fond Rəhbərlər Şurası tərəfindən dörd (4) illik müddətə uzatma və yenidən təyinat olmadan rotasiya əsasında təyin edilən Prezidentə malikdir. Lakin, Rəhbərlər Şurası belə qərar verərsə, Prezident səlahiyyətlərini dayandırır.

Rotasiya Rəhbərlər Şurası tərəfindən qərar verilir və buna Fondun birinci Prezident də daxildir.

Fondun birinci Prezidenti TDT-nin Dövlət Başçıları Şurası tərəfindən dörd (4) illik müddətə uzatma və yenidən seçilmə olmadan təyin edilir.

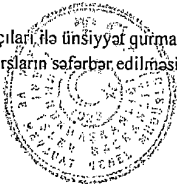
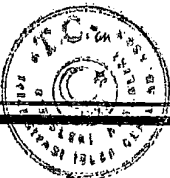
Fondun Prezidenti Direktorlar Şurasının Sədridir lakin səsvermə hüququ yoxdur.

İkinci Prezidentdən başlayaraq Fondun Prezidenti vəzifəsi üçün aşağıdakı tələblər qoyulur:

- a) İqtisadi, investisiya və maliyyə məsələlərində minimum on beş (15) il təcrübə və ya idarəetmə səviyyəsində 10 il yüksək səviyyəli təcrübə və ya beynəlxalq maliyyə təşkilatlarında on (10) il təcrübə;
- b) İngilis dili biliyi.

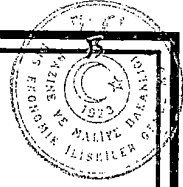
Fondun Prezidenti cavabdeh olduğu məsələlər:

- Direktorlar Şurasının iclaslarına sədrlik etmək.
- Rəhbərlər Şurasının qərarlarının icrasına nəzarət etmək.
- Fondu beynəlxalq arenada təmsil etmək,
- Üzv Dövlətlərin Dövlət və Hökumət Başçıları ilə ünsiyyət qurmaq,
- Fond üçün birgə maliyyələşdirmə və resursların səfərbər edilməsi imkanlarını axtarmaq,

TRUE COPY

- Fonda töhfələr cəlb etmək üçün çalışmaq,
- Beynəlxalq təşkilatlar ilə əməkdaşlıq mexanizmlərini asanlaşdırmaq.

Fondun Prezidenti Fondan mükafat qəbul edir və mükafat Rəhbərlər Şurası tərəfindən müəyyən edilir.

Maddə 9 - Rəhbərlər Şurası

Rəhbərlər Şurası Fondun ən yüksək idarəetmə orqanıdır.

A. Tərkibi

Hər bir Üzv Rəhbərlər Şurasında təmsil olunur və ilkin ödəniş etməklə bir Rəhbər və bir alternativ Rəhbər təyin edir. Rəhbərlər və alternativ Rəhbərlər TDT iştirakçı Dövlətlərinin vətəndaşları olmalıdır.

Rəhbərlər Şurasının hər bir Rəhbəri və hər bir alternativ Rəhbəri təyin edən Üzünün göstərişlərinə uyğun olaraq xidmət edir. Eyni Üzv tərəfindən təyin edilən Rəhbərlər Şurasının Rəhbərinin olmadığı hallar istisna olmaqla, Rəhbərlər Şurasının heç bir alternativ Rəhbəri səs verə bilməz.

Hər illik iclasında Şura özünün Rəhbərlərindən birini Sədr seçir hansı ki, növbəti Sədr seçilənə qədər vəzifəsini icra edir.

(i) Ölüm, (ii) fiziki imkansızlıq, (iii) əlillik və ya ruhi xəstəlik və ya (iv) istefa və ya işdən çıxarılma nəticəsində (Üzvlər tərəfindən təyin edilən Rəhbərlər yalnız onları təyin etmiş Üzv tərəfindən vəzifədən azad edilə bilər) Rəhbərlər Şurasında hər hansı bir vakansiya olduqda, bu vakansiya səbəb olan Rəhbəri təyin edən belə Üzv yeni Rəhbəri və/və ya alternativ Rəhbəri təyin edir.

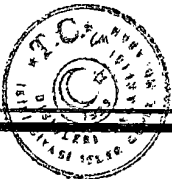
Rəhbərlər və alternativ Rəhbərlər Fondan mükafat qəbul etmir, lakin onların iştirak etdikləri Rəhbərlər Şurasının hər iclası üçün səfər xərcləri (qonaqlama və səyahət) və gündəlik xərcləri Fondun vəsaitləri hesabına həyata keçirilir.

B. Rəhbərlər Şurasının səlahiyyətləri

Rəhbərlər Şurası Fondla bağlı bütün məsələlərdə Üzvlərin maraqlarını təmsil edir.

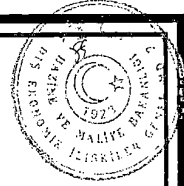
Rəhbərlər Şurasının səlahiyyətlərinə aiddir:

- Fonda yeni üzvlərin qəbuluna icazə verir və onların kapitala üzlüklərinin qayda və şərtlərini müəyyən edir;
- Fonda əlavə töhfələrin daxil edilməsinə icazə verir, şərtləri və prosedurları təsdiq edir;
- nizamnamə kapitalını dəyişir, çağırılmalı kapitalın ödənilməsinə çağırır və ehtiyac olduğunu hesab etdiyi təqdirdə çağırılmalı kapitalın ödənilməsinin qayda və şərtlərini müəyyən edir;
- Direktorlar Şurası formalaşdırır;
- Direktorlar Şurasının illik hesabatlarına, audit hesabatlarına, balans hesabatına və Fondun gəlir və xərcləri haqqında hesabatı baxır və təsdiq edir.

TRUE COPY

- f) Üzvlərin fəaliyyətinin dayandırılması haqqında qərar qəbul edir;
- g) İştirakçı Fondan çıxdığı halda onun payının geri qaytarılması məqsədi ilə Fondun aktivlərində Üzvlərin payını müəyyən edir;
- h) Fondun fəaliyyətinin uzadılması barədə qərar verir;
- i) Fondun fəaliyyətinin dayandırılması üçün prosedurları, onun aktivlərinin bölüşdürülməsinin qayda və şərtlərini müəyyən edir və Fondun fəaliyyətinin dayandırılması haqqında qərar qəbul edir;
- j) bu Sazişə dəyişiklik edir;
- k) Fondun Prezidentini təyin və vəzifədən azad edir;
- l) Fondun hesablarının yoxlanılması üçün kənar auditorları seçir və Fondun yoxlanılmış maliyyə hesabatını təsdiq edir;
- m) bu Sazişin təfsiri və ya tətbiqi ilə bağlı Direktorlar Şurasının verdiyi qərarlardan şikayətləri həll edir.

Rəhbərlik Şurası, yekdillik qərarına əsasən Direktorlar Şurasına bütün öz səlahiyyətlərini ötürə bilər, aşağıdakı səlahiyyətlər istisna olmaqla:

- a) Fonda yeni Üzvlərin qəbuluna icazə vermək və onların kapitala üzvlüklərinin qayda və şərtlərini müəyyən etmək;
- b) nizamnamə kapitalını dəyişmək, çağırılmalı olan kapitalın ödənilməsi üçün çağırmaq və ehtiyac olduğu təqdirdə çağırılmalı olan kapitalın ödənilməsinin qayda və şərtlərini müəyyən etmək;
- c) Üzvlüklərin dayandırılması haqqında qərar vermək;
- d) Fondun fəaliyyətinin dayandırılması üçün prosedurları, onun aktivlərinin bölüşdürülməsinin qayda və şərtlərini müəyyən etmək və Fondun fəaliyyətinin dayandırılması haqqında qərar qəbul etmək;
- e) Bu Sazişə dəyişiklik etmək;

Rəhbərlik Şurası istənilən vaxt istənilən məsələnin Direktorlar Şurasına ötürülməsini geri çağırmaqla.

C. İclaslar, Prosedur və Səsvermə

Rəhbərlik Şurası, Rəhbərlik Şurası tərəfindən təmin edilən və ya Direktorlar Şurasının üzvlərini səs çoxluğu ilə çağırılması tələb edilən illik iclas və növbədən kənar iclaslar keçirir. Rəhbərlik Şurası onun vəzifə və öhdəliklərini qısa müddətdə və sürətlə icra etməyə imkan verən iş metodları qəbul etməlidir.

Bu Sazişdə başqa cür müəyyən edilməyənə qədər, hər bir üzvün səsvermə hüququ onun əsas kapitalında üzlük payına bərabərdir.

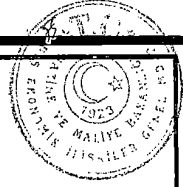
Rəhbərlik Şurasının üçdə ikisi Rəhbərlik Şurasının hər hansı iclası üçün yetərsay təşkil edir, bu çoxluq ən azı üç Təsisçi Üzvdən ibarət olmalıdır.

Bu Sazişdə başqa cür müəyyən edilməyənə qədər, Rəhbərlik Şurasının qərarları ən azı dörd Təsisçi Üzvdən təsdiqedicisi səs daxil olması şərti ilə səsvermə hüququnun ən azı dördü üçün tələb edilir.

TRUE COPY

Rəhbərlik Şurasının aşağıdakı qərarları bütün Təsisçi Üzvlərin təsdiqçi səsini tələb edir:

- Fonda yeni dövlətlərin qəbuluna icazə vermək və onların kapitala üzvlük haqqlarının qayda və şərtlərini müəyyən etmək;
- Nizamnamə kapitalını dəyişmək (artırmaq, əlavə töhfə, azaltmaq), çağırılma ilə kapitalın ödənilməsinə çağırmaq və ehtiyac olduğu təqdirdə çağırılma ilə kapitalın ödənilməsinin qayda və şərtlərini müəyyən etmək;
- Bu Sazişə dəyişiklik etmək.

Maddə 10 - Direktorlar Şurası

A. Tərkibi

Direktorlar Şurası hər bir üzvdən nümayəndə qismində bir (1) direktordan ibarətdir.

Direktorlar Rəhbərlik Şurasının üzvü ola bilməzlər və aşağıdakı keyfiyyətlərə malik olmalıdırlar:

- Bakalavr pilləsi məzunu;
- İqtisadiyyat, investisiya və maliyyə məsələləri üzrə minimum on (10) il iş təcrübəsi və ya direktorluq səviyyəsində minimum beş (5) il yüksək səviyyəli iş təcrübəsi, və/və ya beynəlxalq maliyyə təşkilatlarında beş (5) il;
- Təyinat anında yaşı otuz beşdən (35-dən) aşağı olmayan və altmışdan (60-dan) yuxarı olmayan;
- İngilis dili biləri.

Rəhbərlik Şurasının hər bir Rəhbəri, Direktor olmadıqda Direktor yerinə işləyən tam səlahiyyətlərə, yuxarıdakı tələblərə cavab verən Direktor və Alternativ Direktor təyin edir. Alternativ Direktorlar Direktorlar Şurasının iclaslarında iştirak edə bilərlər, lakin onlar yalnız öz direktorlarını əvəz etdikdə səs verə bilərlər.

Direktorlar üç (3) il müddətində vəzifə tuturlar və yenidən təyin oluna bilərlər. Direktor bu Maddəyə uyğun olaraq öz varisləri təyin olunana qədər vəzifələrini icra edirlər.

Direktorlar və alternativ Direktorlar mütləq Fondun baş qərarçısının yerləşdiyi yerdə daimi qalmaq məcburiyyətində deyillər və Fondun tam ştatlı işçisi hesab edilmirlər, lakin onların xərcləri (qonaqlama və səyahət) və gündəlik xərcləri onların iştirak etdikləri hər Direktorlar Şurasının iclası üçün Fondun vəsaitləri hesabına ödənilir. Fond tərəfindən Direktorlara və alternativ Direktorlara digər ödəmə və ya mükafat verilməməlidir.

B. Səlahiyyətlər

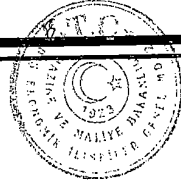
Direktorlar Şurası Fondun ümumi əməliyyatlarının istiqamətləndirilməsinə cavabdehdir və bu məqsədlə ona bu Sazişlə birbaşa verilmiş səlahiyyətlərə əlavə olaraq Rəhbərlik Şurası tərəfindən ona ötürülən bütün səlahiyyətləri həyata keçirir və xüsusilə səlahiyyətlərə malikdir:

- Fondun əməliyyatları ilə bağlı siyasəti müəyyən edir;
- bu Sazişə əsasən Fond tərəfindən təmin edilən maliyyələşdirmə ilə bağlı qərarlar qəbul edir;

TRUE COPY

- c) Rəhbərlik Şurasının ümumi göstərişlərinə uyğun olaraq Fondun fəaliyyəti və onun əməliyyatları ilə bağlı qərarlar qəbul edir;
- d) Hər illik iclasda Rəhbərlik Şurasının təsdiqi üçün hər bir maliyyə ili üzrə illik hesabatları yoxlayır, qiymətləndirir və təqdim edir;
- e) Fondun ən səmərəli və qənaətcil şəkildə xidmət göstərməsini təmin edir;
- f) Bu məqsədlər üçün mövcud olan resurslara və/və ya sərbəst pul vəsaitlərinə uyğun olaraq Fondun büdcəsini və ümumi maliyyələşmə proqramını və siyasətini təsdiq edir;
- g) Baş direktoru təyin və vəzifədən azad edir;
- h) Rəhbərlik Şurasına növbədənəkar iclasların keçirilməsi üçün tövsiyələr verir;
- i) Fondun əməliyyatları üçün zəruri hesab edilən komitələr yaradır;
- j) bu Sazişdə birbaşa olaraq Direktorlar Şurasına verilmiş digər səlahiyyətləri həyata keçirir.

C. İclaslar, Prosedur və Səsvermə

Direktorlar Şurası fəaliyyətinin tələb etdiyi qədər, lakin ildə iki dəfədən az olmayaraq toplanır. Direktorlar Şurası onun vəzifə və öhdəliklərini qısa müddətdə və sürətli icra etməyə imkan verən iş metodları qəbul edir.

Direktorlar Şurasının iclasları Direktorların əksəriyyətinin iştirakı ilə çağırılır və qərarlar iştirak edən Direktorların səs çoxluğunun təsdiqedicisi səsi ilə qəbul edilir.

Bununla belə, Direktorlar Şurası Fondun investisiya siyasətinin prinsiplərini yekdillə qərar ilə qəbul edir.

Maddə 11 - Baş Direktor

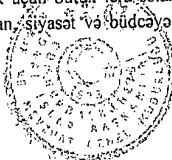
Baş Direktor TDT iştirakçı Dövlətlərdən birinin vətəndaşı olmalıdır. TDT iştirakçı Dövlətlərdən Rəhbərlik rotasiya əsasında Baş Direktor vəzifəsinə namizəd təklif edirlər. Baş Direktor Direktorlar Şurası tərəfindən təyin edilir və uzatma və ya yenidən seçilmə imkanı olmadan dörd (4) il müddətinə xidmət edir.

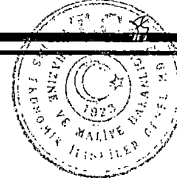
Baş Direktor vəzifəsi üçün aşağıdakı tələblər tələb olunur:

- a) Müvafiq sahələrdə magistr pilləsini bitirmək;
- b) Təyinat anında yaşı otuz beşdən (35-dən) aşağı olmayan və altmışdan (60-dan) yuxarı olmayan;
- c) İqtisadiyyat, investisiya və maliyyə məsələləri üzrə minimum on beş (15) il iş təcrübəsi və ya idarəçilik səviyyəsində on (10) il yüksək səviyyəli təcrübə və ya beynəlxalq maliyyə təşkilatlarında on (10) il iş təcrübəsi;
- d) İngilis dili biliyi.

Baş Direktor Direktorlar Şurasının nəzarəti altında olacaqdır.

Baş Direktor Direktorlar Şurasının qəbul etdiyi təlimatlar, qaydalar və nizamnamələrə uyğun olaraq Fondun əməliyyatlarını və işlərini idarə etmək üçün bütün icra səlahiyyətinə malikdir. Baş Direktor Direktorlar Şurası tərəfindən təsdiq edilən plan, siyasət və büdcəyə uyğun olaraq işçi heyəti təyin, təşviq və işdən azad edir və vəsait ayırır.

Fondun işçi heyətinin təyin edilməsində ən yüksək səmərəlilik və texniki sərəfə standartları və TDT iştirakçı Dövlətlərin Üzvlərinin vətəndaşlarından balanslaşdırılmış coğrafi bölgü üzrə kadrların işə götürülməsi təmin edilməlidir.

Baş Direktor Direktorlar Şurasının təsdiqi ilə Direktorlar Şurasına TDT iştirakçı Dövlətlərinin Üzvlərinin ərazisində yerləşən şirkətlərdən məsləhət/təcrübə xidmətlərindən istifadə etməyi tövsiyə edə bilər.

Baş Direktor Direktorlar Şurasının iclaslarında iştirak edir, lakin səs vermə hüququna malik deyil.

Baş Direktor:

- əməliyyat və inzibati büdcələri təklif edir;
- ümumi maliyyələşdirmə proqramını təklif edir;
- Fond tərəfindən maliyyələşdirilməsi üçün layihə və proqramların öyrənilməsini və qiymətləndirilməsini təşkil edir;
- Düzgün təkilatlandırmanı, işçi heyətini və xidmətləri təmin və nəzarət edir;
- Texniki məsləhət və yardım göstərilməsi ilə bağlı qərar qəbul edir;
- f) Direktorlar Şurası tərəfindən müəyyən edilən digər vəzifələr icra edir.

Baş Direktor Fondun mükafat alır və mükafat Direktorlar Şurası tərəfindən müəyyən edilir.

Maddə 12 - Fondun beynəlxalq xarakteri və siyasi fəaliyyətin qadağan edilməsi

Fond heç bir şəkildə onun məqsəd və funksiyalarına xələl gətirə, məhdudlaşdırma, yayındırma və ya başqa şəkildə dəyişdirə bilən hər hansı bir əlavə resursları və ya yardımları qəbul etmir.

Fond, Fondun Prezidenti, Baş Direktor və Fondun işçi heyəti öz qərarlarında bu Sazişdə müəyyən edilmiş yalnız Fondun məqsədi, funksiyaları və fəaliyyətinə aid olan mülahizələri nəzərə almalıdırlar. Fondun məqsəd və funksiyalarına nail olmaq və həyata keçirmək üçün bu cür mülahizələr qərəzsiz şəkildə ölçülməlidir.

Fondun Prezidenti, Baş Direktor və Fondun işçi Heyəti öz vəzifələrini yerinə yetirərkən tamamilə Fondun məqsədləri üçün xidmət etməli və başqa heç bir orqanın işini görməməlidir.

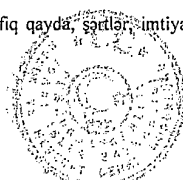
Hər bir Üzv bu vəzifənin beynəlxalq və qeyri-siyasi xarakterinə hörmət etməlidir və öz vəzifələrini yerinə yetirərkən onlardan hər hansı birinə təsir edən bütün cəhdlərdən çəkinməlidir.

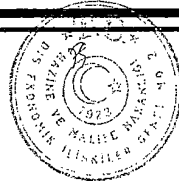
Maddə 13 - Fondun Baş Qərarqahı və ofislər

Fondun Baş Qərarqahı İstanbul şəhərindədir.

Rəhbərlik Şurası digər hər hansı Üzvü ərazisində ofislər yaratmaq qərara ala bilər.

Fondun Baş Qərarqahının yerləşdiyi Üzv, müvafiq qayda, şərtlər, imtiyaz və immunitətlər müəyyən edilən Yeləşmə haqqında Sazişi imzalayır.

Maddə 14 - Maliyyə ili

Fondun maliyyə ili Təqvim ilidir.

Maddə 15 - Rabitə vasitəsi, Depozitarilər

Hər bir Üzv Fondun bu Sazişdən irəli gələn hər hansı məsələ ilə bağlı əlaqə saxlaya biləcəyi müvafiq rəsmi orqanı təyin edir.

Hər bir üzv, Fondun həmin Üzv Dövlətin valyutasını, habelə Fondun digər aktivlərini saxlaya biləcəyi Mərkəzi Bankını və ya Fond ilə razılaşdırıla bilən dövlətə məxsus digər maliyyə institutunu depozitari kimi təyin edə bilər.

Maddə 16 - Auditorlar və hesabatlar

Fondun əlaqələrinin audit edilməsi üçün Direktorlar Şurasının tövsiyəsi və Rəhbərlik Şurasının təsdiqi ilə TDT İştirakçı Dövlətlərindən birində qeydiyyatdan keçən beynəlxalq nüfuza malik ixtisaslı konar auditorlar ardıcıl üç ildən çox olmayan müddətə təyin edilir.

Baş Direktor öz mühasibat uçotu haqqında yoxlanılmış hesabatı özündə əks etdirən illik hesabatı dərc edir və rüblük əsasında Fondun maliyyə vəziyyətinin icmal hesabatını və əməliyyatlarının nəticələrini əks etdirən gəlir və xərclər hesabatını Fondun Üzvlərinə təqdim etməlidir.

Baş Direktor Direktorlar Şurasının təsdiqi ilə öz məqsədlərini həyata keçirmək üçün arzuolunan hesab etdiyi digər hesabatları dərc edə bilər.

Rəhbərlik Şurası Fondun vəsaitlərindən və fəaliyyətlərindən düzgün istifadəni yoxlamaq üçün dövlət auditorları təyin edə bilər.

Maddə 17 - Xalis gəlirin bölüşdürülməsi

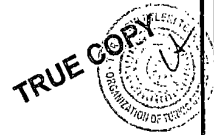
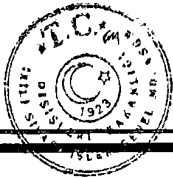
Ümumi ehtiyat Fondun üzvlük kapitalının iyirmi beş (25) faizinə çatanaqədər Fondun illik xalis gəlirinin ən azı on (10) faizi ümumi ehtiyatlara ayrılır. Rəhbərlik Şurası əlavə ehtiyatın formalaşdırılması və ya Üzvlər arasında paylamaq üçün əlavə məbləğin ayrılmasına qərar verə bilər, bu şərtlə ki, Fondun xalis gəlirinin heç bir hissəsi Fondun Ümumi Ehtiyatları üzvlük kapitalının iyirmi beş (25) faizi səviyyəsinə çatana qədər mənfəət yolu ilə Üzvlərə bölüşdürülməsin.

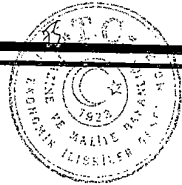
V FƏSİL-ƏMƏLİYYATLAR

Maddə 18 - Vəsaitlərdən istifadə, Fondun investisiya və maliyyə prinsipləri

Fondun vəsaitləri və imkanları müstəsna olaraq bu Sazişin müvafiq olaraq 2-ci və 3-cü maddələrində nəzərdə tutulmuş məqsədi həyata keçirmək və funksiyaları yerinə yetirmək üçün istifadə edilir.

Fondun investisiya və maliyyə siyasəti və prinsipləri Direktorlar Şurası tərəfindən müəyyən edilir.

- Fond öz investisiyalarını TDT İştirakçı Dövlətlərindən üzvlər arasında ədalətli bölüşdürülməsini təmin edir.

Maddə 19 - Maliyyələşdirmə ilə bağlı mülahizələr

Fond öz fəaliyyətini həyata keçirərkən:

- maliyyələşdirilməsi ilə bağlı öz maraqlarını qoruyur;
- iqtisadi və sosial inkişaf və qazancı məşğulluq imkanlarının genişləndirilməsi vasitəsilə TDT İştirakçı Dövlətləri Üzvlərində xalqlarının rifahını təşviq edir;
- ölkənin müvafiq orqanları ilə əməkdaşlıq yolu ilə müvafiq əməliyyat ölkəsinin qanuna və onun lazımi proseduruna hörmət edir;
- yaşıl iqtisadiyyata keçidin dəstəklənməsinə yönəlmiş layihələrə üstünlük verir;
- TDT İştirakçı Dövlətlərdən ən azı iki Üzvlün Benefisiarlarını cəlb edən layihələrə üstünlük verir;
- azad bazar iqtisadiyyatı və ədalətli rəqabət prinsiplərinə riayət edir.

Fond regional layihələrə, eləcə də TDT İştirakçı Dövlətlərinin Üzvləri arasında iqtisadi əməkdaşlığı təşviq edən və gücləndirən layihələrə xüsusi diqqət yetirəcək.

Maddə 20 - Yerli qaydaların və tənzimləmələrin tətbiqi

Fondun regional xarakterini və Üzvlərdə müxtəlif qanunların, qaydaların və hüquqi prosedurların mövcudluğunu nəzərə alaraq, Fond bu ölkələrdən hər hansı birində hər hansı formada verilmiş maliyyə vəsaitlərinin yerli qanunvericiliyin müddəaları ilə əhatə olunmasını və qorunmasını elə təmin edir ki, Fondun tələblərinin ödənilməsi və yığılması maneəsiz həyata keçirilsin. Bununla belə, bütün maliyyə imkanları Fondun təsdiq etdiyi qaydalar və tənzimləmələrə əsaslanmalıdır.

Maddə 21. Baxılma və Qiymətləndirilmə

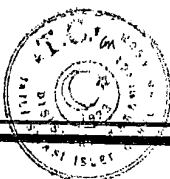
Fond tərəfindən maliyyələşdirilən başa çatdırılmış layihələrin, proqramların və fəaliyyətlərin hərtərəfli və davamlı təhlili Fondun məqsədlərini həyata keçirmək üçün səmərəliliyinin müəyyən edilməsində Direktorlar Şurasına kömək etmək üçün həyata keçirilir. Baş Direktor bu yoxlamaları aparmalı və onun nəticələri barədə Direktorlar Şurasına hesabat verməlidir.

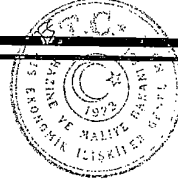
VI FƏSİL – ÇIXMA, ƏMƏLİYYATLARIN DAYANDIRILMASI VƏ FONDUN MÜDDƏTİ

Maddə 22 - Üzvlər tərəfindən çıxma

İstənilən Üzv onun Baş Qərargahında Fonda yazılı bildiriş göndərməklə istənilən vaxt Fondun üzvlüyündən çıxma bilər.

Üzvlün çıxması və onun üzvlüyünə xitam verilməsi onun bildirişində göstərilən tarixdə qüvvəyə minir, lakin heç bir halda Fondun belə bildirişi almasından altı (6) aydan az olmayaraq. Bununla belə, çıxma qəti şəkildə qüvvəyə minməzdən əvvəl Üzv Fonda çıxmaq niyyəti barədə bildirişinin ləğvi barədə yazılı məlumat verə bilər.

Maddə 23 - Üzvlüyün dayandırılması

Üzv Fond qarşısında öz öhdəliklərindən hər hansı birini yerinə yetirmədikdə, Fond onun üzvlüyünü dayandıra bilər. Üzvlüyün dayandırılması Rəhbərlər Şurasının qərarı ilə həyata keçirilir. Üzvlük dayandırıldıqdan sonra bir il ərzində Rəhbərlər Şurası öz qərarına yenidən baxmalı və ya üzvlüyünü bərpa etməli, ya da belə üzvün üzvlüyünün dayandırılmasını uzatmalıdır.

Üzv, üzvlüyün dayandırılmış halında, çıxmaq hüququ istisna olmaqla, bu Sazişdən irəli gələn heç bir hüquqdan istifadə etmək hüququna malik deyil, lakin bütün öhdəlikləri üzrə məsuliyyət daşımağa davam edir.

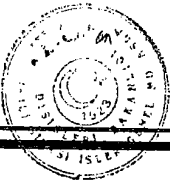
Maddə 24 - Üzvlüyə xitam verilmə ilə bağlı hesablaşmaların aparılması

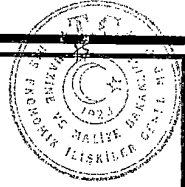
Üzvlükdən çıxdığı tarixdən sonra ("Üzvlüyə xitam verilmə") Üzv həmin tarixə yaranmış birbaşa öhdəliklərinə görə məsuliyyət daşıyır. O, həmçinin Fond qarşısında öz şərti öhdəliklərinə görə məsuliyyət daşıyacaq o vaxta qədər ki, belə öhdəlik onun üzvlüyünə xitam verilənə qədər ödənilməmiş olsun. Üzvlüyə xitam verilməsi zamanı Fond bu maddənin müddəalarına müvafiq olaraq belə Üzvlə hesablaşmaların bir hissəsi kimi onun paylarının Fond tərəfindən geri alınmasını təşkil edəcəkdir. Bu məqsədlə payların geri alınma qiyməti Üzvlüyə xitam verildiyi tarixdə Fondun kitablarında göstərilən dəyerdə olmalıdır.

Bu maddəyə uyğun olaraq Fond tərəfindən geri alınmış payların ödənişi aşağıdakı şərtlərlə tənzimlənir:

- Üzvlün Fond qarşısında yerinə yetirilməmiş öhdəlikləri olana qədər, Üzvə öz paylarına görə ödənilməli olan hər hansı məbləğ saxlanılır. Belə Üzvə aidiyyəti olan istənilən məbləğ, Fondun mülahizələrinə əsasən, yerinə yetirmə vaxtı çatdıqca hər hansı belə öhdəliyə münasibətdə tətbiq edilə bilər.
- Payların geri alınması qiymətinin aidiyyəti Üzvlün Fond qarşısında öhdəliklərinin məcmu məbləğindən artıq olmasına bərabər olan xalis məbləğ, müvafiq pay təhvil verildikdən sonra Direktorlar Şurası tərəfindən müəyyən edilən müddət ərzində ödənilməlidir.
- Ödənişlər Fond tərəfindən iki il müddətindən artıq olmayaraq ABŞ dolları ilə həyata keçirilir.
- Üzvlüyün dayandırıldığı tarixdə ödənilməmiş hər hansı öhdəlik üzrə Fond tərəfindən itkilər yaranarsa və bu itkilərin məbləği həmin tarixdə itkilər üçün nəzərdə tutulmuş ehtiyatın məbləğindən artıq olarsa, müvafiq Üzv tələb əsasında həmin məbləği geri qaytarmalıdır, hansı ki, geri alış qiyməti müəyyən edilərkən itkilər nəzərə alınsaydı, onun paylarının geri alınma qiyməti azalardı.

Fond bu Sazişin 23-cü maddəsinə uyğun olaraq Üzvlüyün dayandırıldığı tarixdən altı (6) ay ərzində əməliyyatlarını dayandırarsa, aidiyyəti Üzvlün bütün hüquqları 27 və 28-ci maddələrin müddəalarına uyğun olaraq müəyyən edilir. Belə Üzv belə müddələrin məqsədləri üçün hələ də Üzv sayılacaqdır, lakin səsvermə hüququna malik olmayacaqdır.

Maddə 25 – Əməliyyatların müvəqqəti dayandırılması

Direktorlar Şurası fəvqəladə hallarda Fondun bütün investisiyalar üzrə əməliyyatlarının müvəqqəti dayandırılmasını tövsiyə edə bilər. O, məsələyə baxmaq və bununla bağlı qərar qəbul etmək üçün Rəhbərlik Şurasının növbədənəkar iclasını çağırır.

Üzv Fonda öz pay kapitalı ödənişlərini həyata keçirmədikdə, Fond ödənişin ödənilməli olduğu tarixdən sonra on beş (15) gündən gec olmayaraq üzvə bildiriş verməlidir. Üzv bildirişdən sonra doxsan (90) gün ərzində belə ödənişi həyata keçirməzsə, belə ödəniş edilənə qədər Fondun resurslarından belə Üzvün ərazisində heç bir yeni investisiya qoyulmayacaq.

Maddə 26–Fondun müddəti

Fond təsisetmə iclası tarixindən 20 (iyirmi) il müddətində fəaliyyət göstərir. Rəhbərlik Şurası istənilən vaxt Fondun fəaliyyətini dayandırmaq və ya uzatmaq barədə qərar qəbul edə bilər.

Rəhbərlik Şurası Fonda xitam verilməsi barədə qərar qəbul edərsə, Fond onun aktivlərinin nizamlı realizə edilməsi, mühafizəsi və qorunması və öhdəliklərinin yerinə yetirilməsi ilə bağlı baş verənlər istisna olmaqla, bütün fəaliyyətini dərhal dayandırır.

Bu cür öhdəliklərin yekun tənzimlənməsinə və aktivlərin bölüşdürülməsinə qədər Fond mövcud olacaq və Fondun və onun Üzvlərinin bütün qarşılıqlı hüquq və öhdəlikləri pozulmadan davam edəcək.

Maddə 27 - Üzvlərin məsuliyyəti və iddia ödənişləri

Fondun əməliyyatlarının dayandırıldığı halda, Üzvlərin Fondun üzvlük kapitalının ödənilməmiş hissəsinə görə öhdəliyi kreditörə bütün tələbləri, o cümlədən bütün şərti tələblər yerinə yetirilənə qədər davam edir.

Birbaşa tələbləri olan bütün kreditörə ilk növbədə Fondun vəsaitləri hesabına, sonra isə Fonda üzvlük üzrə ödənilməmiş ödənişlər hesabına ödənişlər əldə edirlər. Birbaşa tələbləri olan kreditörlərə hər hansı ödəniş etməzdən əvvəl Direktorlar Şurası birbaşa və şərti tələblərin sahibləri arasında proporsional bölüşdürülməni təmin etmək üçün öz mühakiməsinə görə zəruri tədbirlər görməlidir.

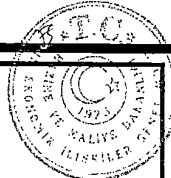
Maddə 28 - Aktivlərin bölüşdürülməsi

Kreditörə qarşısında bütün öhdəliklər yerinə yetirilməyə və ya təmin edilməyə qədər, Fondun kapitalına abunə olmalarına görə Üzvlərə aktivlərin heç bir bölüşdürülməsi həyata keçirilmir. Belə bölgü Rəhbərlik Şurası tərəfindən təsdiq edilməlidir.

Fondun aktivlərinin Üzvlər arasında hər hansı bölgüsü hər bir Üzvün malik olduğu əsas kapitala proporsional olmalıdır və əmanətçilərə üstünlük verərək Fondun bərabər və ədalətli hesab etdiyi zamanda və şərtlərdə həyata keçirilməlidir. Bölüşdürülmüş aktivlərin payının aktivin növünə görə mütləq eyni olmasına ehtiyac yoxdur. Heç bir Üzv Fond qarşısında bütün öhdəliklərini yerinə yetirməyincə, aktivlərin belə bölüşdürülməsində öz payını almaq hüququna malik deyil.

TRUE COPY

Bu Maddəyə uyğun olaraq bölüşdürülmüş aktivləri alan hər hansı Üzv Fondun bölüşdürülməzdən əvvəl istifadə etdiyi aktivlərə münasibətdə eyni hüquqlardan istifadə edəcəkdir.

VII FƏSİL - STATUS, İMMUNITETLƏR VƏ İMTİYAZLAR

Maddə 29 - Hüquqi status

Fond beynəlxalq maliyyə təşkilatı statusuna malikdir.

Fond tam hüquq subyektiyyəsinə və tam hüquq qabiliyyətinə malikdir:

- müqavilə bağlamaq,
- milli qanunvericiliklərə uyğun olaraq daşınmaz və daşınar əmlak əldə etmək, icarəyə götürmək və sərəncam vermək;
- maddi və qeyri-maddi əmlakı əldə etmək və ona sərəncam vermək;
- məhkəmə icraatına başlamaq,
- Fondun məqsədləri çərçivəsində hər hansı əməliyyatları həyata keçirmək.

Maddə 30 - İmmunitətlər, İmtiyazlar və Vergilərdən azad olunma

Fond və onun aktivləri Üzvlərin ərazisində bütün müsadirə tədbirlərindən, o cümlədən həbs qoyulmadan, moratoriumlardan və ya icra və ya qanunvericilik tədbirləri ilə istənilən formada müsadirədən immunitətə malikdir.

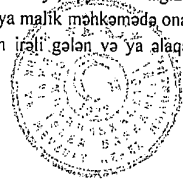
Rəsmi istifadə üçün idxal edilən mal və nəqliyyat vasitələri də daxil olmaqla Fond və onun aktivləri, əmlakı, gəlirləri və bununla bağlı əməliyyatlar bütün birbaşa və dolayı vergilərdən, gömrük rüsumlarından, ödənişlərdən, saxlama və oxşar xidmətlərə görə rüsumlar istisna olmaqla digər ödənişlərdən azaddırlar.

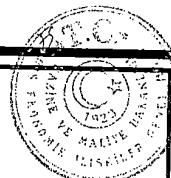
Gömrük rüsumları ilə bağlı bu cür azadolmalar Üzvlərin beynəlxalq öhdəliklərinə uyğun olaraq təmin edilir ki, bu öhdəliklər yuxarıda qeyd olunan istisnalara mane olmayacaq və ya hər hansı istisna gətirməyəcəkdir.

Üzv Dövlətlər istənilən Üzv Dövlətdə Fond və ya onun hər hansı digər benefisiarları tərəfindən valyutanın konvertasiyası və pulun qəbulu, saxlanması, istifadəsi və ya köçürülməsi ilə bağlı əməliyyatlara heç bir məhdudiyyət tətbiq etmir. Belə əməliyyatlar haqqında sənədlərin və məlumatların təqdim edilməsinə dair müntəzəm tələblər məhdudiyyət hesab edilmir.

Yuxarıda göstərilənlərə baxmayaraq, bu maddədə qeyd olunan azadolmalar Fond tərəfindən investisiya qoyulmuş heç bir hüquqi şəxsə və ya müəssisəyə şamil edilmir.

Fond onun mənzil-qəragahının yerləşdiyi Dövlətin ərazisində və ya xidmətin yaxud prosesə dair bildirişin qəbul edilməsi məqsədilə agent təyin etdiyi, qiymətli kağızlar buraxdığı və ya zəmanət verdiyi istənilən ölkədə səlahiyyətli yurisdiksiyaya malik məhkəmədə ona qarşı iddialar qaldırılı bilən, Fondun səlahiyyətlərinin həyata keçirilməsindən irəli gələn və ya əlaqədar olan, öhdəliklərin təmin

edilməsi, qiymətli kağızların alqı-satqısı və ya satışına zəmanət verilməsi halları istisna olmaqla hər bir hüquqi prosedurdan immunitetə malikdir.

Prezident, bütün Rəhbərlər və Direktorlar və onların alternativləri, Baş Direktor, peşəkar işçilər, o cümlədən Fond üçün missiyaları yerinə yetirən mütəxəssislər, öz dövlətləri istisna olmaqla və Fond immunitədən imtina etdiyi hallardan başqa, bütün Üzv Dövlətlərdə rəsmi səlahiyyətləri daxilində həyata keçirdikləri hərəkətlərlə bağlı hüquqi prosedəndə immunitetə malikdirlər.

Fond öz mülahizəsinə əsasən, bu maddəyə uyğun olaraq verilmiş hər hansı imtiyazlardan, immunitetlərdən və azadolmalardan istənilən halda və ya hadisədə, Fondun maraqlarına uyğun olduğunu müəyyən etdiyi qaydada və şərtlərlə imtina edə bilər.

Maddə 31 – Arxivlərin immuniteti

Fondun arxivləri və ümumilikdə ona məxsus olan və ya onun tərəfindən saxlanılan bütün sənədlər harada yerləşməsindən asılı olmayaraq toxunulmazdır.

VIII FƏSİL - DƏYİŞİKLİKLƏR VƏ ARBİTRAJ

Maddə 32 - Dəyişikliklər

Bu Sazişə Rəhbərlər Şurasının yekdill Qərarı əsasında ayrıca protokollar formasında düzəlişlər və əlavələr edilə bilər.

Bu Sazişə düzəliş etmək üçün hər hansı bir təklif, istər Üzvdən, istərsə də Direktorlar Şurasından irəli gələrsə, Rəhbərlər Şurasının sədri ilə əlaqələndirilməlidir və sonuncu, təklifi Rəhbərlər Şurası qarşısında qaldırmalıdır. Dəyişiklik qəbul edildikdə, Fond bütün üzvlərə ünvanlanmış rəsmi məlumatda bunu təsdiq edir.

Dəyişikliklər bu Sazişin ayrılmaz tərkib hissəsidir və Rəhbərlər Şurası başqa bir müddət müəyyən etmədikdə, rəsmi məlumat verildiyi tarixdən üç (3) ay sonra bütün Üzvlərə münasibətdə qüvvəyə minir.

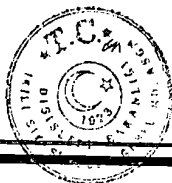
Maddə 33 - Dil

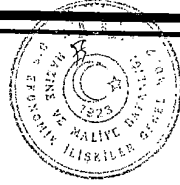
Fondun işçi dili ingilis dilidir.

Maddə 34 – Təfsir

Bu Sazişin müddəalarının təfsiri və ya tətbiqi ilə bağlı Üzvlər arasında, Üzvlər və Fond arasında yaranan istənilən məsələ, qərar qəbul edilməsi üçün Direktorlar Şurasına təqdim edilməlidir.

Direktorlar Şurasının 1-ci bənd əsasında qərar verdiyi istənilən halda, aidiyyəti olan hər hansı iştirakçı məsələnin qərarı yekun və qəti olan Rəhbərlər Şurası qarşısında qaldırılmasını tələb edə bilər. Rəhbərlər Şurasının qərarının qəbul olunmasına qədər Fond, lazım bildiyi qədər, Direktorlar Şurasının qərarı əsasında fəaliyyət göstərə bilər.

Maddə 35 - Arbitraj

Fond və Üzvləri və/və ya Fondun keçmiş Üzvləri arasında yaranan mübahisələr, mümkün olduqda, aidiyyəti tərəflər arasında danışıqlar və məsləhətləşmələr yolu ilə həll edilir. Vergitutma ilə bağlı mübahisələr Rəhbərlər Şurası tərəfindən həll edilir. Vergitutma ilə bağlı mübahisələrə dair Rəhbərlər Şurasının qərarları yekundur.

Vergitutmayla əlaqəli olanlar istisna olmaqla bu cür mübahisələr, onların yarandığı tarixdən ən azı 3 (üç) ay ərzində danışıqlar və məsləhətləşmələr yolu ilə həll edilməzsə, biri Fond, digəri Fondun müvafiq Üzvü və ya keçmiş Üzvü tərəfindən, üçüncüsü isə tərəflər başqa cür razılığa gəlmədikləri təqdirdə Beynəlxalq Ədalət Məhkəməsinin sədri tərəfindən təyin edilən üç (3) arbitrdən ibarət arbitraja verilir. Üçüncü arbitri seçərkən, seçilmiş arbitrlər onun mübahisənin iştirakçısı olan dövlətin vətəndaşı olmaması qaydasını rəhbər tuturlar. Mübahisəni həll edərkən arbitrlər mübahisənin dövlət-hüquqi xarakterini nəzərə almaqla UNCITRAL-ın Arbitraj Qaydalarını rəhbər tuturlar. Arbitraj dili ingilisdirlir.

Arbitrlərin qərarı qətidir və mübahisənin tərəfləri üçün məcburidir.

IX FƏSİL - YEKUN MÜDDƏALAR

Maddə 36 - Depozitari

Bu Sazişin Azərbaycan, qazax, qırğız, türk, özbək və ingilis dillərində bir nüsxədə əsl TDT Katibliyinə ("Depozitari") saxlanca verilir.

Maddə 37-Təsis iclası

Bu Saziş qüvvəyə minən kimi hər bir Üzv bir Rəhbər təyin edir və Fondun Prezidenti Rəhbərlər Şurasının təsis iclasını çağırır.

Təsis iclasında:

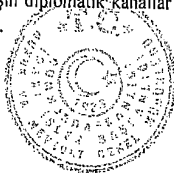
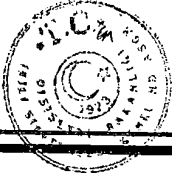
- Fondun Direktorlar Şurasının üzvləri 9-cu maddəyə uyğun olaraq təyin edilir və seçilir;
- Fondun fəaliyyətə başlama tarixinin müəyyən edilməsi üçün tədbirlər görülür;
- Birinci Baş Direktor 11-ci maddəyə uyğun olaraq təyin edilir.

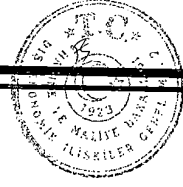
Fond öz əməliyyatlarının başlama tarixi barədə bütün Üzvlərə məlumat verir.

Maddə 38 – Ratifikasiya, Qəbul, Etibarlılıq, Qüvvəyə Minmə və digər

Bu Saziş Fondun Üzvləri tərəfindən ratifikasiya, qəbul və ya təsdiq edilir.

Bu Saziş onun qüvvəyə minməsi üçün tələb olunan daxili prosedurların Təsisçi Üzvlər tərəfindən yerinə yetirilməsi barədə sonuncu yazılı bildirişin diplomatik kanallar vasitəsilə depozitari tərəfindən alınmasından sonra otuzuncu gün qüvvəyə minir.

Bu Saziş depozitariyə öz qoşulma sənədini təqdim etməklə təsisçi Üzv olmayan istənilən TDT iştirakçı Dövlətinin qoşulması üçün açıqdır.

Bu Saziş Rəhbərlər Şurası tərəfindən təsdiq edildikdən sonra depozitariyə öz qoşulma sənədini təqdim etməklə istənilən digər dövlətin qoşulması üçün açıqdır.

Bu Saziş ona qoşulan dövlətə münasibətdə qoşulma haqqında sənədin depozitari tərəfindən diplomatik kanallar vasitəsilə alınmasından sonra otuzuncu gün qüvvəyə minir.

Ratifikasiya, qəbul, təsdiq və ya qoşulma haqqında sənəd, bu Sazişə uyğun olaraq saxlanca təqdim edildikdə, bu Sazişin 5-ci maddəsində nəzərdə tutulduğu kimi, Üzvün Fondun ilkin əsas kapitalında abunə olduğu pay həcmi göstərməlidir. Depozitari hər bir saxlanca təqdim etmə, onun tarixi və abunə olunmuş pay həcmi barədə bütün Tərəfləri lazımı qaydada məlumatlandırmalıdır.

Bunun təsdiqi olaraq, lazımı qaydada səlahiyyətlandırılmış aşağıda imza edənlər bu Sazişi imzaladılar.

16 mart 2023-cü il tarixində Ankara şəhərində bir əsl nüsxədə Azərbaycan, qazax, qırğız, türk, özbək və ingilis dillərində imzalanmışdır, bütün mətnlər bərabər autentikdir. Bu Sazişin mətnləri arasında uyğunsuzluq yarandığı təqdirdə ingilis dilindəki mətn əsas götürüləcəkdir.

Azərbaycan Respublikası adından

Elçin Əliyev

Qazaxıstan Respublikası adından

Qasım-Jomart Tokayev

Qırğız Respublikası adından

Almazbek Atambayev

Türkiyə Respublikası adından

Mustafa Şerif

Özbəkistan Respublikası adından

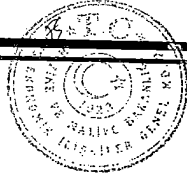
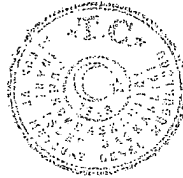
Shavkat Mirziyoyev

Əlavə 1

Cədvəl – 1: Fondun kapitalı

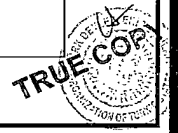
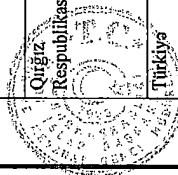
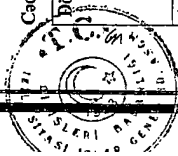
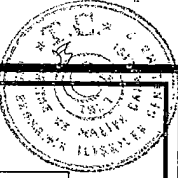
Dövlət	İlkin payların sayı	Ödənilmiş payların məcmu nominal dəyəri	Çəğirilmiş məcmu nominal dəyəri	bilan payların nominal dəyəri
Azərbaycan Respublikası	2,000	70,000,000 ABŞ dolları	30,000,000 ABŞ dolları	30,000,000 ABŞ dolları
Qazaxıstan Respublikası	2,000	70,000,000 ABŞ dolları	30,000,000 ABŞ dolları	30,000,000 ABŞ dolları
Qırğız Respublikası	2,000	70,000,000 ABŞ dolları	30,000,000 ABŞ dolları	30,000,000 ABŞ dolları
Türkiyə Respublikası	2,000	70,000,000 ABŞ dolları	30,000,000 ABŞ dolları	30,000,000 ABŞ dolları
Özbəkistan Respublikası	2,000	70,000,000 ABŞ dolları	30,000,000 ABŞ dolları	30,000,000 ABŞ dolları

Əlavə II

Cədvəl – 2: Üzvlük

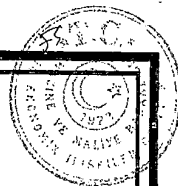
Dövlət	İlkin Ödəniş (ABŞ dolları)	Son Tarix	Birinci Ödəniş (ABŞ dolları)	İkinci Ödəniş (ABŞ dolları)	Üçüncü Ödəniş (ABŞ dolları)
Azərbaycan Respublikası	5,000,000	Saziş qüvvəyə mindikdən sonra 90 gün ərzində	18,000,000	23,000,000	24,000,000
Qazaxıstan Respublikası	5,000,000	Saziş qüvvəyə mindikdən sonra 90 gün ərzində	18,000,000	23,000,000	24,000,000
Qırğız Respublikası	5,000,000	Saziş qüvvəyə mindikdən sonra 90 gün ərzində	18,000,000	23,000,000	24,000,000
Türkiyə Respublikası	5,000,000	Saziş qüvvəyə mindikdən sonra 90 gün ərzində	18,000,000	23,000,000	24,000,000
Özbəkistan Respublikası	5,000,000	Saziş qüvvəyə mindikdən sonra 90 gün ərzində	18,000,000	23,000,000	24,000,000

TRUE COPY

Түркі инвестициялық қорын құру туралы КЕЛІСІМ

2009 жылғы 3 қазандағы Түркітілдес мемлекеттердің ынтымақтастық кеңесін құру туралы Нахчыван келісімімен құрылған Түркітілдес мемлекеттердің ынтымақтастық кеңесінің (бұдан әрі Кеңестің Мемлекет басшыларының 2021 жылғы 12 қарашада Ыстанбұл қаласында қабылданған шешімі негізінде «Түркітілдес мемлекеттер ұйымы» деп аталатын) мүшелері ретінде Әзербайжан Республикасы, Қазақстан Республикасы, Қырғыз Республикасы, Түркия Республикасы, Өзбекстан Республикасы («құрылтайшы мүшелер») мынадай ережелермен реттелетін Түркі инвестициялық қорын құру туралы уағдаласты:

I тарау АНЫҚТАМАЛАР

1-бап Анықтамалар

Мына терминдер осы Келісімде қай жерде қолданылса да, егер контексте өзгеше көрсетілмесе немесе талап етілмесе, мынадай мағыналарға ие болады:

«қосымша жарна» – мүшелер Басқарушылар кеңесінің шешімі бойынша осы Келісімнің 5-бабының В бөліміне сай келетін шарттармен енгізген Қордың ресурстарына қосымша жарналар;

«бенефициар» – жобаны іске асыруға қатысатын және Қор қаражаты есебінен тікелей қаржыландырылатын жеке немесе заңды тұлға;

«күнтізбелік жыл» – григориан күнтізбесі бойынша 1 қаңтар – 31 желтоқсан аралығындағы жыл кезеңі;

«орталық банк» – мемлекеттің немесе ресми валюта одағының валюта және акша-кредит саясатын басқаратын мекеме;

«Қор» – осы Келісіммен құрылған Түркі инвестициялық қоры;

«басқарушы» – осы Келісімнің 9-бабына сәйкес уәкілеттік берілген Қордың Басқарушылар кеңесінің әрбір мүшесі;

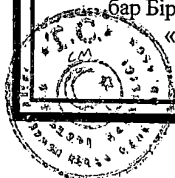
«мүше (мүшелер)» – құрылтайшы мүшелер және ТМҰ-ға қатысушы басқа да мемлекеттер, сондай-ақ осы Келісімнің 4-бабына сәйкес мүшелік рәсімдері арқылы Қордың мүшесі болған үшінші мемлекеттер;

«микро-, шағын және орта кәсіпорындар» – аумағында тиісті жоба іске асырылатын мемлекеттің ұлттық заңнамасына сәйкес айқындалған микро-, шағын және орта кәсіпорындар;

«қызметкерлер» – Қор жалдаған кәсіби және/немесе әкімшілік қызметкерлер. Президент, басқарушылар, басқарушылардың орынбасарлары, директорлар, директорлардың орынбасарлары және Бас директор қызметкер ретінде қарастырылмайды;

«мемлекет» – осы Келісімнің 4-бабына сәйкес Қорға мүше болуға құқығы бар Біріккен Ұлттар Ұйымына мүше кез келген мемлекет;

«ТМҰ» – Түркі мемлекеттерінің ұйымы;

«Мемлекет (ТМҰ-ға қатысушы мемлекеттер)» – ТМҰ-ға мүше және оның байқаушы мемлекеттері.

II тарау МАҚСАТ, ФУНКЦИЯЛАР, ӨКІЛЕТТІКТЕР ЖӘНЕ МҮШЕЛІК

2-бап Мақсат

Қордың мақсаты өңірішілік сауданы кеңейту және экономикалық қызметті қолдау арқылы ТМҰ-ға қатысушы мемлекеттердің экономикалық дамуына жәрдемдесу болып табылады.

3-бап Функциялар мен өкілеттіктер

Қор өз мақсатына жету үшін инвестициялық қызмет арқылы мынадай функциялар мен өкілеттіктерді орындайды:

- а) өңірішілік сауданы дамытуға көмек көрсету;
- б) жобаларды, атап айтқанда, микро-, шағын және орта кәсіпорындардың жобаларын қаржыландыру;
- с) халықаралық және ұлттық қаржы институттарымен және даму институттарымен, сондай-ақ сауда палаталарымен және жекеше ұйымдармен ынтымақтасу және бірлесіп қаржыландыру;
- д) көліктік және логистикалық тізбектерді, қоймалық және өндірістік куаттарды кеңейтуді қолдау;
- е) мемлекеттік-жекешелік әріптестікті қоса алғанда, физикалық және цифрлық инфрақұрылым жасауды және оны жаңғыртуды қолдау;
- ф) өнеркәсіп өндірісін, инфрақұрылымды, көлікті, ауыл шаруашылығын, ақпараттық-коммуникациялық технологияларды және туризмді қоса алғанда, өзара мүдделі салаларда даму жобаларын қолдау;
- г) энергия тиімділігіне, жаңартылатын энергия көздеріне және қоршаған ортаны қорғауға инвестиция салу арқылы «жасыл экономиканы» дамытуға ықпал ететін жобаларды қаржыландыру;
- h) егер бұл қажет деп табылса, инвестициялық жобаларды дайындауға көмек және қаржылық қолдау көрсету;
- і) Қордың мақсатына қол жеткізуге ықпал етуі ықтимал қызметтің басқа да түрлерін жүзеге асыру және басқа да көрсетілетін қызметтерді ұсыну.

4-бап Мүшелік

Құрылтайшы мүшелер болып табылмайтын ТМҰ-ға қатысушы мемлекеттер осы Келісімге қосылу арқылы Қордың мүшелері бола алады.

TRUE COPY

Басқа мемлекеттер 38-бапқа сәйкес Басқарушылар кеңесі айқындайтын шарттармен Қорға мүше бола алады.

III тарау ҚАРЖЫЛЫҚ РЕСУРСТАР

5-бап Қордың ресурстары

Осы Келісімде пайдаланылған «Қордың ресурстары» термині:

- а) Қордың негізгі капиталын;
- б) қосымша жарналарды қамтиды.

А. Негізгі капитал және жазылым

Қордың жарғылық капиталы бес жүз миллион АҚШ долларын [500,000,000 АҚШ долларын] құрайды. Жарғылық капитал әрқайсысының номиналды құны елу мың АҚШ доллары [50, 000 АҚШ доллары] болатын он мың [10,000] акцияға бөлінуге тиіс.

Жарғылық капитал төленген акциялар мен айналысқа түсіруге жататын, тартылатын акцияларға бөлінеді. Жалпы номиналды құны үш жүз елу миллион долларды [350 000 000 АҚШ доллары] құрайтын акциялар төленген акциялар болып табылады, ал жалпы номиналды құны бір жүз елу миллион долларды [150 000 000 АҚШ доллары] құрайтын акциялар тартылатын акциялар болып табылады.

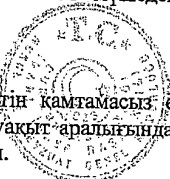
Осы Келісім күшіне енгеннен кейін құрылтайшы мүшелер 1-қосымшада («Қордың капиталы») келтірілген кестеге сәйкес Қордың жарғылық капиталының үлестеріне теңдей жазылады.

Әрбір мүше осы Келісімге 2-қосымшаға («Бастапқы төлем») сәйкес ұлықтау отырысынан кейін 90 күн ішінде өзінің төленген акцияларына қатысты бастапқы төлемді енгізеді. Мұндай сома Қор шотының есебіне жатқызылады. Жазылымның қалған сомасы осы Келісімнің 2-қосымшасына сәйкес бастапқы төлем күнінің әрбір келесі жылына 3 (үш) жыл сайынғы төлеммен төленуге жатады. Төлемдер АҚШ долларымен жүргізіледі. Осы Келісім бойынша бөліп төленетін төлемдерді орындамау Қор алдындағы міндеттемені орындамау деп қарастырылады және оған осы Келісімнің 23-бабының ережелері қолданылады.

Осы Келісім күшіне енгеннен кейін оған кез келген мемлекет қосылған жағдайда, жаңа қатысушы кем дегенде бір құрылтайшы мүше ретінде акциялардың ең аз санына жазылады. Жоғарыда айтылғандарға қарамастан, кез келген жаңа мүшенің құрылтайшы мүшеден артық дауыс беру құқығы болмайды.

В. Қосымша жарналар

Қордың үздіксіз қызметін қамтамасыз ету мақсатында Басқарушылар кеңесі өзі қажет деп тапқан уақыт аралығында Қор билігіндегі ресурстардың жеткіліктілігіне шолу жасайды.

TRUE COPY

Егер Басқарушылар кеңесі осындай шешімді қабылдағанда мұны қажет немесе мүмкіндігінше қажет деп тапса, ол мүшелердің Қор ресурстарына қосымша жарналар енгізуі туралы шешім қабылдай алады.

6-бап

Негізгі капиталға және жауапкершілікті шектеуге қатысты шарттар

Қордың жарғылық капиталының акцияларын қандай да бір жолмен қосуға, кепілге беруге немесе оларға ауыртпалық салуға болмайды және оларды осы Келісімнің VII және VIII тарауларына сәйкес Қордан бөлек басқаларға беруге болмайды.

Қатысушының акциялар бойынша жауапкершілігі оның капиталға жазылымының төленбеген бөлігімен шектеледі.

Бірде бір мүше өзінің мүшелігіне ғана байланысты Қордың міндеттемелері бойынша жауапты болмайды.

IV тарау

ҰЙЫМДАСТЫРУ ЖӘНЕ БАСҚАРУ

7-бап

Құрылым

Қордың құрамында Қордың президенті, Басқарушылар кеңесі, Директорлар кеңесі, бас директор және қызметкерлер болады.

8-бап

Қор Президенті

Қордың президентін Басқарушылар кеңесі ротациялық негізде, мерзімін ұзартпай және қайтадан тағайындамай, төрт (4) жыл мерзімге тағайындайды. Алайда Қордың президенті өз қызметін Басқарушылар кеңесінің шешімі бойынша тоқтатады.

Ротация тәртібін Басқарушылар кеңесі айқындайды және оның құрамына Қордың бірінші президенті кіреді.

Қордың бірінші президентін ТМҰ Мемлекеттері басшыларының кеңесі ұзартпай және қайтадан тағайындамай, төрт (4) жыл мерзімге тағайындайды.

Қордың президенті Директорлар кеңесінің төрағасы болып табылады және оның дауыс беру құқығы болмайды.

Екінші президенттен бастап Қордың президенті лауазымына мынадай талаптар қойылады:

- а) экономика, инвестициялар және қаржы саласында кемінде он бес (15) жыл жұмыс тәжірибесінің немесе он (10) жыл басқарушы лауазымында немесе он (10) жыл халықаралық қаржы ұйымдарында жұмыс тәжірибесінің болуы;
- б) ағылшын тілін білуі.

Қордың президенті:

Директорлар кеңесінің отырыстарында төрағалық етуге;

TRUE COPY

Басқарушылар кеңесінің шешімдерін орындауға;
халықаралық аренада Қордың атынан өкілдік етуге;
мемлекеттердің және мүше мемлекеттер үкіметтерінің басшыларымен келіссөздер жүргізуге;

Қорды бірлесіп қаржыландыру және оған арналған ресурстарды жұмылдыру мүмкіндіктерін іздестіруге;

Қорға жарналар тарту жөніндегі жұмысқа;
халықаралық ұйымдармен ынтымақтастық тетіктерін ілгерілетуге жауапты болады.

Қордың президенті Қордан Басқарушылар кеңесі айқындайтын төлемақыны алады.

9-бап

Басқарушылар кеңесі

Басқарушылар кеңесі Қордың жоғары басқарушы органы болып табылады.

А. Құрамы

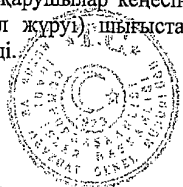
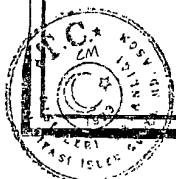
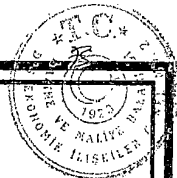
Басқарушылар кеңесінде әрбір мүшенің атынан өкілдік етіледі және әрбір мүше бастапқы жарна енгізілгеннен кейін бір басқарушыны және басқарушының бір орынбасарын тағайындайды. Басқарушылар мен басқарушылардың орынбасарлары ТМҰ-ға қатысушы мемлекеттердің азаматтары болып табылады.

Басқарушылар кеңесінің әрбір басқарушысы және басқарушының әрбір орынбасары өз міндеттерін өздерін тағайындаған мүшенің тапсырмаларына сәйкес орындайды. Сол бір мүше тағайындаған Басқарушылар кеңесінің басқарушысы болмаған жағдайларды қоспағанда, Басқарушылар кеңесі басқарушысының орынбасары дауыс бере алмайды.

Кеңес әр жыл сайынғы жиналыста басқарушылардың біреуінен төрағаны тағайындайды, ол келесі төраға тағайындалғанға дейін офисті басқарады.

Басқарушылар кеңесінде бос орын, мысалы (i) қайтыс болу, (ii) еңбекке нақты жарамсыздық, (iii) әрекетке қабілетсіздік немесе психикалық ауру немесе (iv) отставкаға кету немесе жұмыстан шығу нәтижесінде пайда болған кез келген бос орын (мүшелер тағайындаған басқарушыларды оларды тағайындаған мүше ғана жұмыстан шығара алады деген шартпен) болған жағдайда, басқарушыны тағайындайтын мұндай мүше босаған орынға жаңа басқарушыны және/немесе басқарушының орынбасарын тағайындайды.

Басқарушылар мен басқарушылардың орынбасарлары Қордан төлемақы алмайды, бірақ олардың Басқарушылар кеңесінің әрбір отырысына жұмсаған қолма-қол (тұруы және жол жүруі) шығыстары мен тәуліктік шығыстары Қордың қаражатынан төленеді.

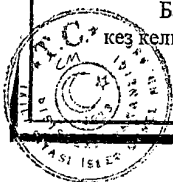

TRUE COPY

В. Басқарушылар кеңесінің өкілеттіктері
Басқарушылар кеңесі Қорға байланысты барлық мәселе бойынша мүшелердің мүдделерін білдіреді.

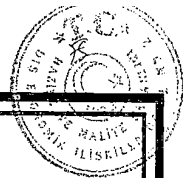
Басқарушылар кеңесінің:

- а) Қорға жаңа мүшелерді қабылдауға рұқсат беруге және олардың капиталға жазылу шарттарын айқындауға;
 - б) Қорға қосымша жарналар енгізуге рұқсат беруге, оның шарттары мен рәсімдерін бекітуге;
 - с) жарғылық капиталға өзгеріс енгізуге, жарғылық капиталдың төленуін талап етуге және өзі қажет деп есептеуі мүмкін жарғылық капиталды төлеу мерзімдері мен шарттарын айқындауға;
 - д) Директорлар кеңесін жасақтауға;
 - е) Директорлар кеңесінің жылдық есептерін, аудиторлық есептерді, бухгалтерлік балансты және Қордың кірістері мен шығыстары туралы есепті қарауға және бекітуге;
 - ф) мүшелерді шеттету туралы шешім қабылдауға;
 - г) қатысушы Қордан шыққан жағдайда, оны қайтару мақсатында қатысушылардың Қор активтеріндегі үлесін айқындауға;
 - h) Қордың жұмыс істеу мерзімін ұзарту туралы шешім қабылдауға;
 - і) Қордың қызметін тоқтату және оның активтерін бөлу рәсімдерін, мерзімдері мен шарттарын айқындауға, сондай-ақ Қордың қызметін тоқтату туралы шешім қабылдауға;
 - j) осы Келісімге өзгерістер енгізуге;
 - к) Қордың президентін лауазымға тағайындауға және одан босатуға;
 - l) Қордың шоттарын тексеру үшін сыртқы аудиторларды таңдауға және Қордың тексерілген қаржылық есептерін бекітуге;
 - m) осы Келісімді түсіндіруге немесе қолдануға қатысты Директорлар кеңесі қабылдаған шешімдерге апелляцияларды қарауға құқығы бар.
- Басқарушылар кеңесі:
- а) Қорға жаңа мүшелерді қабылдауға рұқсат беру және олардың капиталға жазылу шарттарын айқындау;
 - б) жарғылық капиталға өзгеріс енгізу, жарғылық капиталды төлеуді талап ету және өзі қажет деп есептеуі мүмкін жарғылық капиталды төлеу мерзімдері мен шарттарын айқындау;
 - с) мүшелерді шеттету туралы шешім қабылдау;
 - д) Қордың қызметін тоқтату және оның активтерін бөлу рәсімдерін, мерзімдері мен шарттарын айқындау, сондай-ақ Қордың қызметін тоқтату туралы шешім қабылдау;
 - е) осы Келісімге өзгерістер енгізу жөніндегі өкілеттіктерді қоспағанда, өзінің барлық өкілеттіктерін бірауыздан қабылданған шешім бойынша Директорлар кеңесіне бере алады.
- Басқарушылар кеңесі Директорлар кеңесіне берілген кез келген мәселені кез келген уақытта кері қайтарып ала алады.

TRUE COPY

С. Отырыстар, рәсім және дауыс беру

Басқарушылар кеңесі Басқарушылар кеңесі үшін қамтамасыз етілетін немесе Директорлар кеңесі мүшелерінің көпшілігінің сұратуы бойынша шақырылатын жыл сайынғы жиналысты және кезектен тыс отырыстарды өткізеді.

Басқарушылар кеңесі өз міндеттерін қысқа мерзімде орындауға мүмкіндік беретін жұмыс әдістерін қабылдайды.

Әрбір мүшенің дауыс беру құқығы, егер осы Келісімде өзгеше көрсетілмесе, оның Қордың жарғылық капиталындағы жазылған акцияларының санына тең болады.

Басқарушылардың үштен екісі, мұндай көпшілік кемінде үш құрылтайшы мүшені қамтыған жағдайда, Басқарушылар кеңесінің кез келген отырысы үшін кворумды құрайды.

Басқарушылар кеңесінің шешімдер қабылдауы үшін, егер осы Келісімде өзгеше көрсетілмесе, мұндай көпшілік кемінде төрт құрылтайшы мүшенің «жақтап» берген даусын қамтыған жағдайда, дауыстың кемінде төрттен үші талап етіледі.

Басқарушылар кеңесінің келесі шешімдерді қабылдауы үшін құрылтайшы мүшелердің барлығы:

а) Қорға жаңа мемлекеттерді қабылдауға рұқсат беру және олардың капиталға жазылу шарттарын айқындау;

б) жарғылық капиталға өзгеріс енгізу (ұлғайту, қосымша жарна, азайту), жарғылық капиталды төлеуді талап ету және өзі қажет деп есептеуі мүмкін жарғылық капиталды төлеу мерзімдері мен шарттарын айқындау;

с) осы Келісімге өзгеріс енгізу мәселелері бойынша «Жақтап» дауыс беруі қажет.

10-бап

Директорлар кеңесі

А. Құрамы

Директорлар кеңесі әрбір мүшенің өкілі ретінде бір (1) директордан тұрады.

Директорлар Басқарушылар кеңесінің мүшелері бола алмайды және мынадай өлшемшарттарға сәйкес келеді:

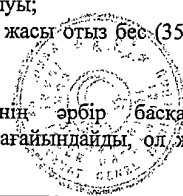
а) бакалавр дәрежесінің болуы;

б) экономика, инвестиция және қаржы мәселелерінде кемінде он (10) жыл жұмыс тәжірибесінің немесе жоғары деңгейде, жоқ дегенде ең төмені директор деңгейінде бес (5) жыл және/немесе халықаралық қаржы ұйымдарында бес (5) жыл жұмыс тәжірибесінің болуы;

с) тағайындау кезінде жасы отыз бес (35) жастан кіші және алпыс (60) жастан үлкен болмауы;

д) ағылшын тілін білуі.

Басқарушылар кеңесінің әрбір басқарушысы директорды және директордың орынбасарын тағайындайды, ол жоғарыда айтылған талаптарға

TRUE COPY

сый келеді, директор болмаған кезде оның атынан әрекет етуге толық өкілеттігі болады. Директордың орынбасарлары Директорлар кеңесінің отырыстарына қатыса алады, бірақ олар өз басшыларының орнына әрекет еткен кезде ғана дауыс бере алады.

Директорлар өз лауазымын үш (3) жыл мерзім бойы атқарады және қайтадан тағайындала алады. Директор осы бапқа сәйкес өзінің мирасқоры тағайындалғанға дейін лауазымында қызмет атқарады.

Директорлар мен директорлардың орынбасарлары Қордың штаб-пәтері орналасқан жерде тұрақты түрде тұруға міндетті емес және Қордың штаттағы қызметкерлері болып саналмайды, бірақ олардың Директорлар кеңесінің әрбір отырысына жұмсаған жеке (тұруы мен жол жүруі) шығыстары мен тәуліктік шығыстары Қордың қаражатынан төленеді. Директорларға және директорлардың орынбасарларына Қордан одан әрі ешқандай төлемдер немесе сыйлықақылар төленбеуге тиіс.

В. Өкілеттіктер

Директорлар кеңесі Қордың жалпы қызметіне басшылық жасауға жауапты болады және осы мақсатта өзіне осы Келісімде тікелей жүктелген өкілеттіктерге қосымша өзіне Басқарушылар кеңесі берген барлық өкілеттіктерді жүзеге асырады және:

- a) Қордың қызметіне қатысты саясатты әзірлеуге;
- b) осы Келісімге сәйкес Қор беретін қаржыландыруға қатысты шешімдер қабылдауға;
- c) Басқарушылар кеңесінің жалпы нұсқауларына сәйкес Қордың қызметіне және оның операцияларына қатысты шешімдер қабылдауға;
- d) әрбір жыл сайынғы жиналыста Басқарушылар кеңесінің бекітуі үшін әрбір қаржы жылына арналған жылдық есептерді қарауға, бағалауға және ұсынуға;
- e) Қордың қызметін неғұрлым тиімді және үнемді түрде қамтамасыз етуге;
- f) бюджетті, жалпы қаржыландыру бағдарламасын және Қордың саясатын осы мақсаттар үшін қолжетімді ресурстарға және/немесе бос ақша қаражатына сәйкес бекітуге;
- g) Бас директорды лауазымға тағайындауға және одан босатуға;
- h) кезектен тыс отырыстар үшін Басқарушылар кеңесіне ұсынымдар енгізуге;
- i) қажет болғанда Қордың жұмыс істеуі үшін комитеттер құруға;
- j) осы Келісімде Директорлар кеңесіне тікелей жүктелген өзге де өкілеттіктерді жүзеге асыруға құқығы бар.

С. Отырыстар, рәсім және дауыс беру

Директорлар кеңесі Қордың қызметі талап ететіндей, бірақ жылына кемінде екі рет жиналады. Директорлар кеңесі өзінің міндеттері мен тапсырмаларын қысқа мерзімде және жылдам орындауға мүмкіндік беретін жұмыс әдістерін қабылдауға тиіс.

TRUE COPY

Директорлар кеңесінің отырыстары директорлардың көпшілігінің қатысуымен өткізіледі және шешімдер қатысып отырған директорлардың «Жақтаймын» деген көпшілік даусымен қабылданады.

Алайда Директорлар кеңесі Қордың инвестициялық саясатының қағидаттарын бірауыздан қабылданған шешіммен бекітуге тиіс.

11-бап Бас директор

Бас директор ТМҰ-ға қатысушы мемлекеттердің біреуінен азаматы болуға тиіс. ТМҰ-ға мүшелердің басқарушылары Бас директор лауазымына кандидатты ротация негізінде ұсынады. Бас директорды Директорлар кеңесі мерзімін ұзарту немесе қайта тағайындау құқығынсыз төрт (4) жыл мерзімге тағайындайды.

Бас директор лауазымына кандидат мынадай талаптарға сәйкес келуі қажет:

- а) тиісті салаларда магистр дәрежесінің болуы;
- б) тағайындалу кезінде отыз бес (35) жастан кіші және алпыс (60) жастан үлкен болмауы;
- с) экономика, инвестиция және қаржы мәселелерінде кемінде он бес (15) жыл жұмыс тәжірибесінің немесе жоғары басқарушылық деңгейде он (10) жыл немесе халықаралық қаржы ұйымдарында он (10) жыл жұмыс тәжірибесінің болуы;
- д) ағылшын тілін білуі.

Бас директор Директорлар кеңесінің басшылығымен жұмыс істейді.

Бас директор Директорлар кеңесі белгілеген нұсқаулықтарға, қағидаларға және ережелерге сәйкес Қордың операциялары мен істерін басқару бойынша толық атқарушылық өкілеттіктерге ие болады. Бас директор қызметкерлерді лауазымға тағайындайды, лауазымын өсіреді және одан босатады, сондай-ақ Директорлар кеңесі бекіткен жоспарға, саясатқа және бюджетке сәйкес қаражатты бөледі.

Қордың қызметкерлерін лауазымға тағайындау кезінде тиімділік пен техникалық құзыреттіліктің ең жоғары стандарттары және қызметкерлерді ТМҰ-ға қатысушы мемлекеттердің азаматтары қатарынан теңдестірілген географиялық бөліну негізінде қабылдау қамтамасыз етіледі.

Бас директор Директорлар кеңесінің мақұлдауы бойынша Директорлар кеңесіне ТМҰ-ға қатысушы мемлекеттердің аумағында орналасқан компаниялардан консалтингтік/консультациялық көрсетілетін қызметтерді жалдауды ұсына алады.

Бас директор Директорлар кеңесінің отырыстарына қатысады және оның дауыс беру құқығы болмайды. Бас директор:

- а) операциялық және әкімшілік бюджеттерді ұсынады;
- б) жалпы қаржыландыру бағдарламасын ұсынады;
- с) Қордың қаржыландыруы үшін жобалар мен бағдарламаларды зерделеуді және бағалауды ұйымдастырады.

TRUE COPY

д) персонал мен көрсетілетін қызметті тиісінше ұйымдастыруды, басқаруды қамтамасыз етеді және бақылайды;

е) техникалық консультациялар мен жәрдемдесуді қамтамасыз ету туралы шешім қабылдайды;

ф) Директорлар кеңесі айқындаған өзге де міндеттерді орындайды.

Бас директор төлемақыны Қордан алады, төлемақы мөлшерін Директорлар кеңесі айқындайды.

12-бап

Қордың халықаралық сипаты және саяси қызметке тыйым салу

Қор қандай да бір түрде нұқсан келтіруі, оның мақсаттарын немесе функцияларын шектеуі, қабылдамауы немесе өзгеше түрде өзгертуі мүмкін ешқандай қосымша ресурстарды немесе көмекті қабылдамайды.

Қор, Қордың президенті, бас директор және Қор қызметкерлері өз шешімдерінде осы Келісімде көрсетілгендей, Қордың мақсатына, функциялары мен жұмыс істеуіне қатысты мәселелерді ғана назарға алады. Мұндай мәселелер Қордың мақсаттары мен функцияларына қол жеткізу және оларды орындау мақсатында әділ сараланады.

Қордың Президенті, Бас директор және Қор қызметкерлері өз міндеттерін орындау кезінде оларды басқа ешқандай өкілеттіктерге емес, Қор мақсаттарына сәйкес қана орындауға міндетті.

Әрбір мүше осы міндеттің халықаралық және саяси емес сипатын құрметтейді және өз міндеттерін орындау кезінде олардың қайсыбіріне кез келген ықпал етуге ұмтылыстан қалыс қалады.

13-бап

Штаб-пәтер және бөлімшелер

Қордың штаб-пәтері Ыстамбұл қаласында (Түркия Республикасы) орналасқан.

Басқарушылар кеңесі мүше басқа елдердің аумақтарында бөлімшелер ашу туралы шешім қабылдауы мүмкін.

Штаб-пәтерді құратын мүшелер қабылдаушы елмен тиісті ережелер, шарттар, артықшылықтар мен иммунитеттер айқындалатын Келісімдерге қол қояды.

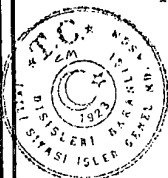
14-бап

Қаржы жылы

Күнтізбелік жыл Қордың қаржы жылы болып табылады.

15-бап

Байланыс арнасы, депозитарий

Әрбір мүше осы Келісімге сәйкес туындайтын кез келген мәселеге қатысты Қор байланыс жасай алатын тиісті ресми органды тағайындауға тиіс.

Әрбір мүше өзінің орталық банкін немесе Қормен депозитарий ретінде келісілуі мүмкін, Қор мүшеде валютаны, сондай-ақ Қордың басқа активтерін сақтай алатын осындай басқа да мемлекеттік қаржы мекемесін тағайындайды.

16-бап

Аудиторлар мен есептер

Директорлар кеңесінің ұсынымы бойынша және Басқарушылар кеңесінің мақұлдауымен ТМҰ-ға қатысушы мемлекеттердің бірінде тіркелген, халықаралық беделі бар білікті сыртқы аудиторлар Қор қызметіне аудит жүргізу үшін қатарынан үш жылдан аспайтын мерзімге тағайындалады.

Бас директор Қордың шоттары туралы тексерілген есепті қамтитын жылдық есепті жариялайды және Қордың қаржылық жағдайы туралы қысқаша есепті және оның қызметінің нәтижелерін көрсететін кірістер мен шығыстар туралы есепті тоқсан сайынғы негізде Қор мүшелеріне жіберіп отырады.

Бас директор Директорлар кеңесінің мақұлдауымен, өз мақсаттарына қол жеткізу үшін қажет деп санайтын басқа да есептерді жариялайды.

Басқарушылар кеңесі Қордың қызметі мен ресурстарының тиісінше пайдаланылуын тексеру үшін мемлекеттік аудиторларды тағайындауы мүмкін.

17-бап

Таза кірісті бөлу

Жалпы резерв Қордың жазылу капиталының жиырма бес (25) пайызына жетпейінше Қордың жылдық таза кірісінің кемінде он (10) пайызы жалпы резервтерге жіберіледі.

Басқарушылар кеңесі қосымша резервті қалыптастыру немесе мүшелер арасында бөлу үшін Қордың жалпы резервтері жазылу капиталының жиырма бес (25) пайызы деңгейіне жетпейінше Қордың таза кірісінің ешқандай бөлігі мүшелер арасында пайда түрінде бөлінбейді деген шартпен қосымша сома бөлу туралы шешім қабылдай алады.

V тарау

ОПЕРАЦИЯЛАР

18-бап

Қордың ресурстарын пайдалану, инвестициялық және қаржылық қағидаттары

Қордың ресурстары мен қаражаты тиісінше осы Келісімнің 2 және 3-баптарында баяндалған мақсатқа қол жеткізу және функцияларды орындау үшін ғана пайдаланылады.

TRUE COPY

Қордың инвестициялық және қаржылық саясаты мен қағидаттарын
Директорлар кеңесі айқындайды.

Қор ТМҰ-ға қатысушы мемлекеттер арасында инвестициялардың әділ бөлінуін қамтамасыз етеді.

19-бап

Қаржыландыруға қатысты қараулар

Қор өз қызметін жүзеге асыру кезінде:

- а) өзін қаржыландыруға қатысты өз мүдделерін қорғайды;
- б) экономикалық және әлеуметтік тұрғыдан дамыту және ақысы төленетін жұмыс алу үшін мүмкіндіктерді кеңейту арқылы ТМҰ-ға мүше қатысушы мемлекеттер халқының әл-ауқатына жәрдемдеседі;
- с) Қордың қызметі жүргізілетін тиісті елдің заңнамасын және елдің тиісті билігімен ынтымақтастық арқылы тиісті құқықтық рәсімді сақтайды;
- д) «жасыл экономикаға» көшуді қолдауға бағытталған жобалардың басымдығын айқындайды;
- е) ТМҰ-ға мүше кемінде екі қатысушы мемлекеттің бенефициарлары қатысатын жобалардың басымдығын айқындайды;
- ғ) еркін нарықтық экономика және адал бәсекелестік қағидаттарын сақтайды.

Қор өңірлік жобаларға, сондай-ақ ТМҰ-ға қатысушы мемлекеттер болып табылатын мүшелер арасындағы экономикалық ынтымақтастыққа ықпал ететін және оны нығайтатын жобаларға ерекше назар аударады.

20-бап

Жергілікті қағидалар мен ережелерді қолдану

Қордың өңірлік сипатын, мүше мемлекеттерде түрлі заңдардың, нормативтік актілердің және заңдық рәсімдердің болуын ескере отырып, Қордың талап етуі бойынша төлемдер мен алымдар кедергісіз болуы үшін Қор осы елдердің кез келгеніне кез келген нысанда берілетін барлық қаржылай мүмкіндіктердің ішкі заңнаманың ережелерімен қамтылуын және қорғалуын қамтамасыз етеді. Алайда барлық қаржылай тетіктер Қор бекіткен қағидалар мен ережелерге негізделеді.

21-бап

Шолу және бағалау

Қордың мақсаттарына қол жеткізудегі тиімділігін айқындауда Директорлар кеңесіне көмек көрсету үшін Қор қаржыландыратын аяқталған жобаларға бағдарламалар мен іс-шараларға жан-жақты және үздіксіз шолу жүргізуге тиіс. Бас директор осы шолуды жүргізеді және оның нәтижелері туралы Директорлар кеңесіне хабарлайды.

TRUE COPY

VI тарау
ҚОР МҮШЕЛЕРІНІҢ ШЫҒУЫ, ҚОРДЫҢ ҚЫЗМЕТІН ТОҚТАТУ
ЖӘНЕ ӘРЕКЕТ ЕТУ МЕРЗІМІ

22-бап

Мүшелердің шығуы

Кез келген мүше Қордың штаб-пәтеріне жазбаша хабарлама жіберу арқылы кез келген уақытта Қор құрамынан шыға алады.

Хабарламада көрсетілген күні, бірақ Қор мұндай хабарламаны алғаннан кейін кемінде алты (6) ай өткен соң мүшенің шығуы күшіне енеді және оның мүшелігі тоқтатылады. Алайда шығу түпкілікті күшіне енгенге дейін кез келген уақытта мүше шығу ниеті туралы хабарламасының күшін жою туралы Қорды жазбаша нысанда хабардар ете алады.

23-бап

Мүшелікті тоқтата тұру

Егер мүше Қор алдындағы өзінің қандай да бір міндеттемесін орындамаса, Қор оның мүшелігін тоқтата тұра алады. Мүшелікті тоқтата тұру Басқарушылар кеңесінің шешімі бойынша жүргізіледі. Мүшелік тоқтатыла тұрғаннан кейін бір жыл ішінде Басқарушылар кеңесі өз шешімін қайта қарауға не мүшелікті қалпына келтіруге, не осындай мүшенің мүшелігін тоқтата тұруды ұзартуға тиіс.

Тоқтатыла тұру жағдайындағы мүшенің шығу құқығын қоспағанда, осы Келісім бойынша қандай да бір құқықты жүзеге асыруға құқығы болмайды, бірақ өзінің барлық міндеттемесі бойынша жауапты болуды жалғастырады.

24-бап

Мүшелік тоқтатылған кезде шоттарды реттеу

Мүше мүшеліктен шыққан күннен кейін («Мүшелікті тоқтату») ол Қор алдында осы күнге туындаған өзінің тікелей міндеттемелері бойынша жауапты болуды жалғастырады. Ол мүше болуды тоқтатқанға дейін жинақталған міндеттемесі өтелгенше Қордың алдындағы өзінің шартты міндеттемелері үшін жауапты болуды да жалғастырады. Мүшелік тоқтатылған кезде Қор осы баптың ережелеріне сәйкес осындай мүшемен есеп айырысу шеңберінде мүшенің акцияларын Қордың сатып алуын ұйымдастырады. Осы мақсатта акцияларды кері сатып алу бағасы Қордың бухгалтерлік кітаптарында көрсетілген, мүшелік тоқтатылған күнгі құнға сәйкес келеді.

Қор осы бапқа сәйкес сатып алған акциялардың ақысын төлеу мынадай шарттармен реттеледі:

(а) мүшеге оның акциялары үшін тиесілі кез келген сома мүшенің Қор алдында өтелмеген міндеттемелері болған кезде ұстап қалынады. Мұндай

TRUE COPY

мүшеге тиесілі кез келген сома Қордың тандауы бойынша кез келген осындай міндеттемеге оның өтелуіне қарай қолданылуы мүмкін;

(b) акцияларды кері сатып алу бағасының тиісті мүшенің Қор алдындағы міндеттемелерінің жиынтық сомасынан асып кетуіне тең таза сома тиісті акциялар берілгеннен кейін Директорлар кеңесі айқындайтын кезең ішінде төленуге жатады;

(c) Қор төлемдерді АҚШ долларымен екі (2) жылдан асырмай жүргізуге тиіс.

(d) егер Қор мүшелікті тоқтату күніне өтелмеген қандай да бір міндеттеме бойынша залал шеккен болса және осындай залалдардың сомасы сол күні залалдар болған жағдайға көзделген резерв сомасынан асып кетсе, егер залалдар кері сатып алу бағасын айқындау кезінде назарға алынған болса, тиісті мүше оның акцияларын сатып алу бағасы азайтылатын соманы талап ету бойынша өтеуге тиіс.

Егер Қор өз қызметін осы Келісімнің 23-бабына сәйкес мүшелік тоқтатылған күннен бастап алты (6) ай ішінде тоқтатса, тиісті мүшенің барлық құқығы 27 және 28-баптардың ережелеріне сәйкес айқындалады. Мұндай мүше осындай баптардың мақсаттары үшін бұрынғыша мүше болып саналады, бірақ дауыс беру құқығы болмайды.

25-бап

Операцияларды уақытша тоқтата тұру

Директорлар кеңесі төтенше жағдайларда Қордың барлық инвестицияға қатысты қызметін уақытша тоқтата тұруды ұсына алады. Ол осы мәселені қарау және осыған байланысты шешім қабылдау үшін Басқарушылар кеңесін кезектен тыс отырысқа шақырады.

Егер мүше өзінің жарғылық капиталын Қорға төлеуді жүргізбесе, Қор мүшені белгіленген төлем күнінен кейін он бес (15) күннен кешіктірмей хабардар етуге тиіс. Егер мүше мұндай төлемді хабардар етілгеннен кейін тоқсан (90) күн ішінде жүргізбесе, мұндай төлем жүргізілгенше Қор қаражатынан ешқандай жаңа инвестициялар осындай мүшенің аумағында жүзеге асырылмайды.

26-бап

Қордың әрекет ету мерзімі

Қор құрылтай отырысы өткізілген күннен бастап жиырма (20) жыл бойы әрекет етеді. Басқарушылар кеңесі Қордың әрекет ету мерзімін кез келген уақытта тоқтату немесе ұзарту туралы шешімді қабылдай алады.

Басқарушылар кеңесі Қордың қызметін тоқтату туралы шешім қабылдаған жағдайда, Қор өзінің активтерін ретке келтіріп өткізуге, сақтауға және міндеттемелерін өтеуге байланысты қызметтерді қоспағанда, барлық қызметті дереу тоқтатуға тиіс.

Осындай міндеттемелерді түпкілікті реттелгенге және активтер бөлінгенге дейін Қор жұмысын жалғастырады және Қор мен оның мүшелерінің барлық өзара құқықтары мен міндеттері өзгеріссіз қалады.

27-бап

Мүшелердің жауаптылығы және наразылықтар бойынша төлемдер

Қордың қызметі тоқтатылған жағдайда мүшелердің Қордың жазылу капиталының төленбеген бөлігі үшін жауаптылығы барлық шартты талаптарды қоса алғанда, кредиторлардың барлық талабы қанағаттандырылғанша сақталады.

Міндеттемелер бойынша тікелей талаптары бар барлық кредиторлар төлемдерді алдымен Қордың активтерінен, содан кейін төленбеген жазылымдар бойынша Қорға төлемдерден алады. Тікелей талаптары бар кредиторларға қандай да бір төлемдер жасамас бұрын, Директорлар кеңесі, өзінің пікірінше, тікелей және шартты талаптарды ұстаушылар арасында пропорционалды түрде бөлуді қамтамасыз етуге қажетті шараларды қабылдауға тиіс.

28-бап

Активтерді бөлу

Кредиторлар алдындағы барлық міндеттемелер орындалғанға немесе қамтамасыз етілгенге дейін мүшелердің Қор капиталына жарналарының есебіне олардың арасында активтерді ешбір бөлу жүргізілмейді. Мұндай бөлуді Басқарушылар кеңесі мақұлдайды.

Қордың активтерін мүшелер арасында кез келген бөлу әрбір мүше иеленетін капиталға пропорционал болуға тиіс және Қор салымшыларға басымдық бере отырып, әділ және тең деп есептейтін мерзімдер мен шарттарда жүзеге асырылуға тиіс. Бөлінетін активтердің үлесі активтердің типіне қарай бірдей болуы міндетті емес. Бірде-бір мүшенің Қор алдындағы өзінің барлық міндеттемесін өтегенге дейін активтерді осындай бөлудегі өз үлесін алуға құқығы жоқ.

Осы бапқа сәйкес бөлінетін активтерді алатын кез келген мүше бөлінгенге дейін Қор пайдаланған осындай активтерге қатысты құқықтарды пайдаланады.

VII тарау

МӨРТЕБЕ, ИММУНИТЕТТЕР ЖӘНЕ АРТЫҚШЫЛЫҚТАР

29-бап

Құқықтық мәртебе

Қордың халықаралық қаржы ұйымы мәртебесі болады.

Қор:

а) шарттар жасасуға;

TRUE COPY

- б) ұлттық заңнамаға сәйкес жылжымайтын және жылжымалы мүлікті сатып алуға, жалға беруге және оған иелік етуге;
с) материалдық және материалдық емес мүлікті сатып алуға және оған иелік етуге;
д) сот талқылауларын қозғауға;
е) Қор мақсаттары шеңберінде кез келген операцияларды жүзеге асыруға толық құқықтық субъектілікке және толық құқықтық қабілетке ие.

30-бап

Иммунитеттер, артықшылықтар және салықтан босату

Қор және оның активтері қатысушы мемлекеттердің аумағында барлық тәркілеу шарасынан, сондай-ақ атқарушы немесе заң шығарушы биліктің шешімі бойынша секвестрден, мораторийден немесе тыйым салудың кез келген нысанынан иммунитетті пайдаланады.

Ресми пайдалану үшін әкелінетін тауарлар мен көлік құралдарын қоса алғанда, Қор және оның активтері, мүлкі, кірістері және олармен байланысты операциялар сақтау және ұқсас қызметтер үшін алымдардан басқа, барлық тікелей және жанама салықтардан, кедендік баждардан, төлемдер мен шығыстардан босатылады.

Кедендік баждарға қатысты мұндай ерекшеліктер мүшелердің халықаралық міндеттемелеріне сәйкес берілетін болады, олар жоғарыда аталған ерекшеліктерден қандай да бір ерекшеліктерге кедергі келтірмейді немесе алып келмейді.

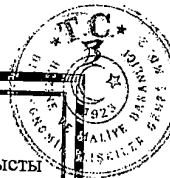
Мүше мемлекеттер валютаны айырбастауға және Қордың немесе кез келген мүше мемлекеттердегі оның кез келген басқа бенефициарларының ақша алуына, сақтауына, пайдалануына немесе аударуына байланысты операцияларға ешқандай шектеулер салмайды. Мұндай мәмілелер туралы құжаттар мен ақпарат беруге қойылатын тұрақты талаптар шектеу ретінде қарастырылмайды.

Жоғарыда айтылғанға қарамастан, осы бапта көрсетілген ерекшеліктер Қор инвестиция салатын кез келген заңды тұлғаға немесе кәсіпорынға қолданылмайды.

Міндеттемелерге кепілдік беру үшін не бағалы қағаздарды сатып алу және сату немесе сатуды қамтамасыз ету үшін өкілеттіктерді жүзеге асырудан немесе жүзеге асыруға байланысты туындайтын жағдайларды қоспағанда, Қор әрбір сот процесінен иммунитетті пайдаланды, мұндай жағдайларда Қордың штаб-пәтері орналасқан Мемлекеттің аумағында немесе Қор көрсетілетін қызметтерді немесе процесс туралы хабарламаны алу мақсатында агент тағайындаған немесе бағалы қағаздарды шығарған немесе оларға кепілдік берген кез келген елде құзыретті юрисдикциямен сотқа Қорға қарсы талап-арыз берілуі мүмкін.

Президент, барлық басқарушылар мен директорлар, сондай-ақ олардың орынбасарлары, бас директор, Қордың миссиясын орындап жүрген сарапшыларды қоса алғанда, кәсіби қызметкерлер, олардың өз мемлекетін және

TRUE COPY

Қор иммунитеттен бас тартатын жағдайларды қоспағанда, әрекеттерге қатысты барлық мүшелерде өздерінің қызметтік міндеттерін орындауда сот талқылауынан иммунитетті пайдаланады.

Қор өз қалауы бойынша кез келген жағдайда немесе Қордың ең үздік мүдделерінде қолайлы сай келеді деп есептейтін түрде және шарттарда осы бапқа сәйкес берілетін кез келген артықшылықтардан, иммунитеттерден және алып қоюлардан бас тарта алады.

31-бап

Архивтерге қол сұғылмаушылық

Қордың архивтеріне және жалпы оған тиесілі немесе онда сақталатын барлық құжаттарға, олар қай жерде болмасын қол сұғылмайды.

VIII тарау

ТҮЗЕТУЛЕР МЕН ТӨРЕЛІК

32-бап

Өзгерістер енгізу

Осы Келісімге, Басқарушылар кеңесінің бірауыздан қабылданған шешімімен мақұлданатын және жеке хаттамамен ресімделетін өзгерістер енгізілуі мүмкін.

Осы Келісімге өзгерістер енгізу туралы кез келген ұсыныс, оны мүше немесе директорлар кеңесінің жасағанына қарамастан, Басқарушылар кеңесі төрағасының назарына жеткізілуге тиіс, ол осы ұсынысты Басқарушылар кеңесіне ұсынуға тиіс. Түзету қабылданған кезде Қор осыны барлық мүшелерге жіберілген ресми хабарламада куәландырады.

Өзгерістер осы Келісімнің ажырамас бөлігі болып табылады және егер Басқарушылар кеңесі онда өзге мерзім көрсетпесе, барлық қатысушылар үшін ресми хабарлама берілген күннен соң үш (3) айдан кейін күшіне енеді.

33-бап

Тіл

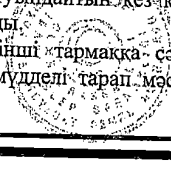
Қордың жұмыс тілі ағылшын тілі болып табылады.

34-бап

Түсіндіру

Осы Келісімнің ережелерін түсіндіруге немесе қолдануға байланысты мүшелер мен Қор арасында туындайтын кез келген мәселелер Директорлар кеңесінің шешіміне шығарылады.

Директорлар кеңесі бірінші тармаққа сәйкес шешім қабылдаған кез келген жағдайда, кез келген мүдделі тарап мәселені Басқарушылар кеңесіне

TRUE COPY

жіберуді талап ете алады, оның шешімі түпкілікті болып табылады. Басқарушылар кеңесі шешім қабылдағанға дейін Қор Директорлар кеңесінің шешімі негізінде ол қаншалықты қажет деп санағанша әрекет ете алады.

35-бап

Төрелік

Қор және Қордың мүшелері және/немесе бұрынғы мүшелері арасында туындайтын дауларды мүдделі тараптар мүмкіндігінше келіссөздер мен консультациялар арқылы шешеді. Салық салуға қатысты дауларды Басқарушылар кеңесі шешеді. Басқарушылар кеңесінің салық салуға байланысты даулар бойынша шешімдері түпкілікті болып табылады.

Егер мұндай даулар, салық салуға байланысты дауларды қоспағанда, олар туындаған күннен бастап кемінде үш (3) ай ішінде келіссөздер мен консультациялар арқылы шешілмесе, онда олар құрамында үш (3) төреші болатын төрелікке беріледі, олардың біреуін – Қор, екіншісін – Қордың тиісті мүшесі немесе бұрынғы мүшесі, ал үшіншісін, егер Тараптар өзгеше уағдаласпаса, Халықаралық соттың төрағасы тағайындайды. Тағайындалған төрешілер үшінші төрешіні таңдау кезінде ол дауға қатысушы мемлекеттің азаматы болмауға тиіс деген қағиданы басшылыққа алады. Дауды шешу кезінде төрешілер даудың жария-құқықтық сипатын назарға ала отырып, ЮНСИТРАЛ Төрелік регламентін басшылыққа алады. Төрелік тілі ағылшын тілі болып табылады.

Төрешілер қабылдаған шешім дау тараптары үшін түпкілікті және міндетті болып табылады.

IX тарау

ҚОРЫТЫНДЫ ЕРЕЖЕЛЕР

36-бап

Депозитарий

Осы Келісімнің түпнұсқасы әзербайжан, қазақ, қырғыз, түрік, өзбек және ағылшын тілдерінде жалғыз данада ТМҰ хатшылығына («Депозитарий») сақтауға тапсырылады.

37-бап

Ұлықтау отырысы

Осы Келісім күшіне енген кезде әрбір мүше Басқарушыны тағайындайды және Қор президенті Басқарушылар кеңесінің ұлықтау отырысын шақырады.

Ұлықтау отырысында:

i. Қордың Директорлар кеңесінің мүшелері 9-бапқа сәйкес тағайындалады және іріктеледі;

TRUE COPY

ii. Қор өз қызметін бастайтын күнді анықтау үшін шаралар қабылданады;
iii. бірінші бас директор осы Келісімнің 11-бабына сәйкес тағайындалады.
Қор барлық мүшелерді өз қызметінің басталатын күні туралы хабардар етеді.

38-бап

Ратификациялау, қабылдау, қолданылу мерзімі, күшіне енуі және басқалар

Осы Келісімді Қор мүшелері ратификациялауға, қабылдауға немесе бекітуге тиіс.

Осы Келісім Депозитарийден құрылтайшы мүшелердің оның күшіне енуі үшін қажетті ішкі рәсімдерді аяқтағаны туралы дипломатиялық арналар арқылы соңғы жазба хабарлама алынғаннан кейін отызыншы күні күшіне енеді.

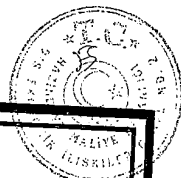
Осы Келісім депозитарийге қосылу туралы өз құжатын ұсыну арқылы Құрылтайшы мүше болып табылмайтын ТМҰ-ға қатысушы кез келген мемлекеттің қосылуы үшін ашық.

Осы Келісім Басқарушылар кеңесі бекіткеннен кейін депозитарийге қосылу туралы өз құжатын ұсыну арқылы кез келген басқа мемлекеттің қосылуы үшін ашық.

Қосылатын мемлекетке қатысты осы Келісім депозитарий оның қосылу туралы құжатын дипломатиялық арналар арқылы алғаннан кейін отызыншы күні күшіне енеді.

Осы Келісімге сәйкес сақтауға тапсырылған ратификациялау, қабылдау, бекіту немесе қосылу туралы құжатта осы Келісімнің 5-бабында көзделгендей, осындай мүше қосылатын Қордың бастапқы акционерлік капиталы акцияларының саны көрсетіледі. Депозитарий барлық Мүшелерді әрбір депозиттеу, оның күні және қол қойылған акциялардың саны туралы тиісті түрде хабардар етеді.

Осыны куәландыру үшін тиісті түрде уәкілеттік берілген төменде қол қоюшылар осы Келісімге қол қойды.

TRUE COPY

2023 жылғы 16 наурызда Анкара қаласында әзербайжан, қазақ, қырғыз, түрік, өзбек және ағылшын тілдерінде бір төлнұсқа данада жасалды, бұл ретте барлық мәтіндер теңтүпнұсқалы. Осы Келісімнің мәтіндері арасында алшақтықтар болған жағдайда ағылшын тіліндегі мәтін басым күшке ие болады.

Әзербайжан Республикасы үшін

Ilalbay

Қазақстан Республикасы үшін

[Signature]

Қырғыз Республикасы үшін

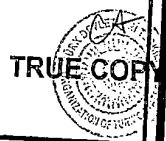
[Signature]

Түркия Республикасы үшін

[Signature]

Өзбекстан Республикасы үшін

[Signature]

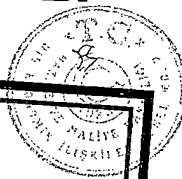
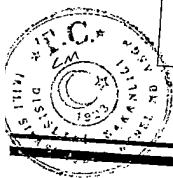

TRUE COPY

Түркі инвестициялық қорын
құру туралы келісімге
1-ҚОСЫМША

Қордың капиталы

| Мемлекет | Бастапқы акциялар
саны | Төленетін акцияның
жиынтық номиналды
құны | Тартылатын акцияның
жиынтық номиналды
құны |
|------------------------|---------------------------|---|--|
| Өзбекстан Республикасы | 2,000 | 70,000,000 АҚШ долл. | 30,000,000 АҚШ долл. |
| Қазақстан Республикасы | 2,000 | 70,000,000 АҚШ долл. | 30,000,000 АҚШ долл. |
| Қырғыз Республикасы | 2,000 | 70,000,000 АҚШ долл. | 30,000,000 АҚШ долл. |
| Түркия Республикасы | 2,000 | 70,000,000 АҚШ долл. | 30,000,000 АҚШ долл. |
| Өзбекстан Республикасы | 2,000 | 70,000,000 АҚШ долл. | 30,000,000 АҚШ долл. |

TRUE COPY

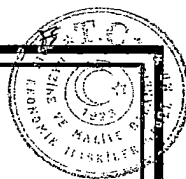
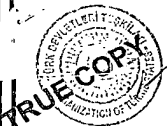
Түркі инвестициялық қорын
құру туралы келісімге
2-ҚОСЫМША

Жазылым

| Мемлекет | Бастапқы
жарна (АҚШ
долл.) | Мерзімі | Бірінші
жарна
(АҚШ долл.) | Екінші жарна
(АҚШ долл.) | Үшінші жарна
(АҚШ долл.) |
|----------------------------|----------------------------------|---|---------------------------------|-----------------------------|-----------------------------|
| Әзербайжан
Республикасы | 5, 000, 000 | ұлықтау отырысынан
кейін 90 күн ішінде | 18,000,000 | 23,000,000 | 24,000,000 |
| Қазақстан
Республикасы | 5, 000, 000 | ұлықтау отырысынан
кейін 90 күн ішінде | 18,000,000 | 23,000,000 | 24,000,000 |
| Қырғыз
Республикасы | 5, 000, 000 | ұлықтау отырысынан
кейін 90 күн ішінде | 18,000,000 | 23,000,000 | 24,000,000 |
| Түркия
Республикасы | 5, 000, 000 | ұлықтау отырысынан
кейін 90 күн ішінде | 18,000,000 | 23,000,000 | 24,000,000 |
| Өзбекстан
Республикасы | 5, 000, 000 | ұлықтау отырысынан
кейін 90 күн ішінде | 18,000,000 | 23,000,000 | 24,000,000 |

TRUE COPY

ТҮРК ИНВЕСТИЦИЯЛЫК ФОНДУН ТҮЗҮҮ ЖӨНҮНДӨ
МАКУЛДАШУУ

**Түрк инвестициялык фондун уюштуруу
жөнүндө макулдашуу**

2009-жылдын 3-октябрында Түрк тилдүү мамлекеттердин кызматташтык кеңешин түзүү жөнүндө Нахичевань макулдашуусу менен түзүлгөн Азербайжан Республикасы, Казакстан Республикасы, Кыргыз Республикасы, Түркия Республикасы, Өзбекстан Республикасы (мындан ары - «Уюштуруучу-мүчөлөр») Түрк тилдүү мамлекеттердин кызматташтык кеңешинин мүчөлөрү катары (2021-жылдын 12-ноябрында Стамбул шаарында кабыл алынган Мамлекет башчыларынын кеңешинин чечиминин негизинде мындан ары «Түрк тилдүү мамлекеттердин уюму» катары аталган) Түрк инвестициялык фондун түзүү жөнүндө макулдашты, ал төмөнкү жоболор менен жөнгө салынат:

I глава. Аныктамалар

1-берене. Аныктамалар

Эгерде контекст башкача көрсөтпөсө же талап кылбаса, төмөнкү терминдер ушул Келишимдин кайсы жеринде колдонулса дагы төмөнкүдөй мааниге ээ:

а) «кошумча төгүм» – 5-берененин В бөлүмүнө ылайык шарттарда Башкаруучулар кеңешинин чечими боюнча Мүчөлөр тарабынан Фонддун ресурстарына салынган кошумча төгүмдөр;

б) «бенефициар» – долбоорду ишке ашырууга катышкан жана Фонддун каражаттарынын эсебинен түздөн-түз каржыланган жеке же юридикалык жак;

с) «календардык жыл» – григориан календары боюнча 01-январдан тартып 31-декабрга чейинки мезгил;

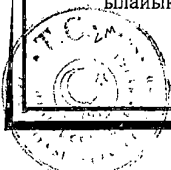
д) «борбордук банк» – мамлекеттин же расмий валюта бирлигинин валютасын жана акча-кредиттик саясатын башкарган мекеме;

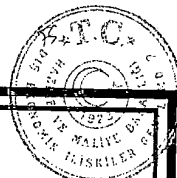
е) «Фонд» – ушул Макулдашуу менен түзүлгөн Түрк инвестициялык фонду;

ф) «Башкаруучу» – ушул Макулдашуунун 9-беренесине ылайык ыйгарым укук берилген, Фонддун Башкаруучулар кеңешинин ар бир мүчөсү;

г) «Мүчө (лөр)» – ушул Макулдашуунун 4-беренесине ылайык мүчөлүк жол-жоболор аркылуу Фонддун катышуучусу болуп калган Уюштуруучу мүчөлөрү жана башка мамлекеттер - ТМУнун, ошондой эле үчүнчү мамлекеттердин катышуучулары;

h) «микро, чакан жана орто ишканалар» – аймагында тиешелүү долбоор ишке ашырылып жаткан мамлекеттин улуттук мыйзамдарына ылайык аныкталган микро, чакан жана орто ишканалар;

и) «кызматкерлер» – Фонд тарабынан жалданган кесипкөй жана/же административдик кызматкерлер. президент, башкаруучулар, башкаруучулардын орун басарлары, директорлор, директорлордун орун басарлары жана башкы директор кызматкер катары каралбайт;

ж) «мамлекет» – ушул Макулдашуунун 4-беренесине ылайык Фондго мүчөлүккө укугу бар Бириккен Улуттар Уюмунун кайсы болбосун мүчө-мамлекети;

к) «ТМУ» – Түрк мамлекеттеринин уюму;

л) «ТМУга катышуучу мамлекет (мамлекеттер) - ТМУнун мүчөлөрү жана байкоочу мамлекеттери.

II глава. Максаты, функциялары, ыйгарым укуктары, жана мүчөлүк

2-берене. Максаты

Фонддун максаты ички региондук сооданы кеңейтүү жана экономикалык ишке колдоо көрсөтүү жолу менен ТМУга катышуучу мамлекеттердин экономикалык өнүгүүсүнө көмөк көрсөтүү болуп саналат.

3-берене. Функциялары жана ыйгарым укуктары

Өз максатына аткаруу үчүн Фонд инвестициялык иш-аракеттер аркылуу төмөнкү функцияларды жана ыйгарым укуктарды аткарат:

а) регион ичиндеги сооданы өнүктүрүүгө көмөк көрсөтүү;

б) долбоорлорду, айрыкча микро, чакан жана орто ишканалардын долбоорлорун каржылоо;

в) эл аралык жана улуттук финансылык институттар, жана өнүктүрүү институттары, ошондой эле соода палаталары жана жеке уюмдар менен кызматташуу жана биргелешип каржылоо;

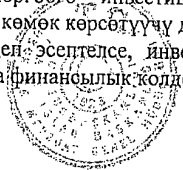
г) транспорттук жана логистикалык чынжырларды, кампаларды жана өндүрүштүк кубаттуулуктарды кеңейтүүнү колдоо;

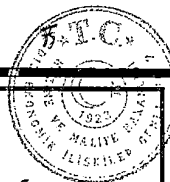
д) физикалык жана санариптик инфраструктурду, анын ичинде мамлекеттик-менчик өнөктөштүктү түзүүнү жана модернизациялоону колдоо;

е) өнөр жай өндүрүшүн, инфраструктурду, транспортту, айыл чарбасын, маалыматтык-коммуникациялык технологияларды жана туризмди колпо алганда, өз ара кызыкчылык жараткан жааттарда өнүктүрүү долбоорлорун колдоо;

ж) энергияны үнөмдөөгө, энергиянын кайра жаралуучу булактарына жана айлана-чөйрөнү коргоого инвестициялоо аркылуу жашыл экономиканы өнүктүрүүгө көмөк көрсөтүүчү долбоорлорду каржылоо;

з) эгер бул зарыл деп эсептелсе, инвестициялык долбоорлорду даярдоо үчүн жардам жана финансылык колдоо көрсөтүү;

и) Фонддун максаттарына жетүүгө түрткү берүүчү иштин башка түрлөрүн жүзөгө ашыруу жана башка кызматтарды көрсөтүү.

4-берене. Мүчөлүк

ТМУнун уюштуруучу мүчөлөрү болуп саналбаган катышуучу мамлекеттери ушул Макулдашууга кошулуу аркылуу Фонддун мүчөсү боло алышат.

Башка мамлекеттер 38-беренеге ылайык Башкаруучулар кеңеши тарабынан аныктала турган шарттарда Фонддун Мүчөлөрү боло алышат.

III глава. Финансылык ресурстары

5-берене. Фонддун ресурстары

Ушул Макулдашууда колдонулган Фонддун “ресурстары” термини төмөнкүлөрдү камтыйт:

- а) Фонддун негизги капиталын;
- б) кошумча төгүмдөрдү;

А. Негизги капитал жана жазылуу

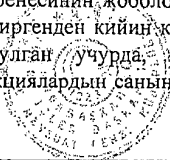
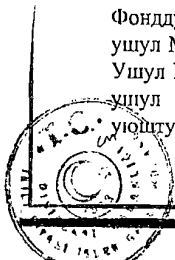
Фонддун уставдык капиталы 500 000 000, 00 АКШ долларын түзөт. Уставдык капитал ар биринин номиналдык наркы [50 000 АКШ доллары] ([элүү миң АКШ доллары]) болгон он миң [10000] акцияга бөлүнүшү керек.

Уставдык капитал төлөнгөн акцияларга жана жүгүртүүгө тийиш болгон тартылуучу акцияларга бөлүнөт. Жалпы номиналдык наркы үч жүз элүү миллион долларды [350 000 000 АКШ долларын] түзгөн акциялар төлөнгөн акциялар болуп саналат, ал эми жалпы номиналдык наркы бир жүз элүү миллион долларды [150 000 000 АКШ долларын] түзгөн акциялар тартылуучу акциялар болуп саналат.

Ушул Макулдашуу күчүнө киргенден кийин, уюштуруучу-мүчөлөр 1-тиркемеде келтирилген таблицага ылайык Фонддун уставдык капиталындагы үлүштөргө бирдей кол коюшат.

Ар бир катышуучу анын төлөнгөн акцияларына тиешелүү баштапкы төлөмдү инаугурациялык жыйналыштан кийин 90 күндүн аралыгында 2-тиркемеге (“баштапкы төлөм”) ылайык жүргүзөт. Мындай сумма Фонддун эсебине чегерилет. Жазылуунун калган суммасы 3 (үч) жылдык төлөм менен баштапкы төлөмдүн датасынын ар бир кийинки жылына 2-тиркемеге ылайык төлөнүүгө тийиш. Төлөм АКШ долларында жүргүзүлөт.

Ушул Макулдашуу боюнча бөлүп төлөө төлөмдөрүн аткарбоо Фонддун алдындагы милдеттенмени аткарбаган катары каралат жана ушул Макулдашуунун 23-беренесинин жоболору менен жөнгө салынат. Ушул Макулдашуу күчүнө киргенден кийин кайсы болбосун Мамлекет ушул Макулдашууга кошулган учурда, жаңы Катышуучу бир уюштуруучу-Мүчө катары акциялардын санынан кем эмесине кол коёт.

Жогоруда айтылгандарга карабастан, кайсы болбосун жаңы Мүчө уюштуруучу-мүчөгө караганда көбүрөөк добуш берүү укугуна ээ болбойт.

В. Кошумча төгүмдөр

Фонддун ишинин үзгүлтүксүздүгүн камсыз кылуу максатында Башкаруучулар кеңеши мезгил-мезгили менен, ал керек деп эсептеген убакыт аралыгында Фонддун карамагында болгон ресурстардын жетиштүүлүгүн текшерет.

Эгерде мындай текшерүүнүн натыйжасында Башкаруучулар кеңеши муну зарыл же керектүү деп тапса, анда ал Фонддун ресурстарына Мүчөлөр кошумча төгүм салуусуна чечим кабыл алат.

6-берене. Негизги капиталга жана жоопкерчиликти чектөөгө тиешелүү шарттар

Фонддун акциялары башкага кошулбайт, кандайдыр бир түрдө жүрөөгө коюлбайт же оорчулукка учурабайт, жана ушул Макулдашуунун VII жана VIII главасына ылайык Фонддон башкасына өткөрүлүп берилбейт.

Катышуучунун акциялар боюнча жоопкерчилиги анын капиталга жазылуусунун төлөнбөгөн бөлүгү менен чектелет.

Бир дагы мүчө Фонддун милдеттенмелери боюнча мүчөлүктө тургандыгы үчүн гана жоопкерчилик тарта бербейт.

IV глава. Уюштуруу жана башкаруу

7-берене. Түзүмү

Фонддун курамында Фонддун Президенти, Башкаруучулар кеңеши, Директорлор кеңеши, Башкы директор жана Кызматкерлер бар.

8-берене. Фонддун Президенти

Фонддун Президенти мөөнөтү узартылбастан жана кайра дайындалбастан, Башкаруучулар кеңеши тарабынан төрт (4) жылга ротациялык негизде дайындалат. Бирок Президент ишин Башкаруучулар кеңешинин чечими боюнча токтотот.

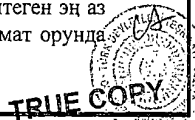
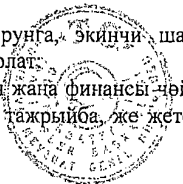
Ротациянын тартиби Башкаруучулар кеңеши тарабынан аныкталат жана ага Фонддун биринчи Президенти кирет.

Фонддун биринчи Президенти мөөнөтү узартылбастан жана кайра дайындалбастан, ТМУнун Мамлекет башчыларынын кеңеши тарабынан төрт (4) жылдык мөөнөткө дайындалат.

Президент Директорлор кеңешинин Төрагасы болуп саналат жана добуш берүү укугуна ээ эмес.

Президенттик кызмат орунга, Экинчи, шайланган Президенттен баштап, төмөнкү талаптар коюлат:

а) экономика, инвестиция жана финансы чөйрөсүндө иштеген эң аз дегенде он беш (15) жылдык тажрыйба, же жетектөөчү кызмат орунда

TRUE COPY

иштеген он (10) жылдык, же эл аралык финансы уюмдарында он (10) жылдык тажрыйба;

б) англис тилин билүү.

Президент төмөнкүлөргө жоопкерчилик тартат:

- Директорлор кеңешинин жыйналыштарында төрагалык кылуу;
- Башкаруучулар кеңешинин чечимдерин аткаруу;
- Мамлекет башчылары жана мүчө мамлекеттердин өкмөттөрү менен сүйлөшүүлөрдү жүргүзүү;
- Фонд үчүн ресурстарды биргелешип каржылоонун жана мобилизациялоонун мүмкүнчүлүктөрүн издөө;
- Фондго төгүмдөрдү тартуу боюнча иштер;
- эл аралык уюмдар менен кызматташууну илгерилетүү.

Президент Фонддон сый акы алып иштейт, жана сый акы Башкаруучулар кеңеши тарабынан аныкталат.

9-берене. Башкаруучулар кеңеши

Башкаруучулар кеңеши Фонддун жогорку жетектөөчү органы болуп саналат.

А. Курамы

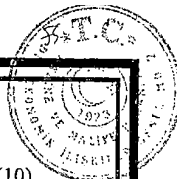
Ар бир Мүчө Башкаруучулар кеңешинде көрсөтүлөт жана баштапкы төлөмдү төлөгөндөн кийин бир Башкаруучуну жана Башкаруучунун бир орун басарын дайындайт. Башкаруучулар жана башкаруучулардын орун басарлары ТМУга катышуучу мамлекеттердин жарандары болуп саналат.

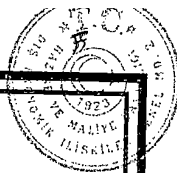
Башкаруучулар кеңешинин ар бир Башкаруучусу жана Башкаруучулар кеңешинин Башкаруучусунун ар бир орун басары дайындоочу Мүчөнүн тапшырмаларына ылайык өз милдеттерин аткарышат. Ошол эле мүчө тарабынан дайындалган Башкаруучулар кеңешинин Башкаруучусу жок болгон учурларды кошпогондо, Башкаруучулар кеңешинин Башкаруучусунун бир дагы орун басары добуш бере албайт.

Ар бир жылдагы чогулушта Кеңеш Башкаруучулардын бирин Төрага катары шайлайт, ал кийинки Төрага шайланганга чейин кеңсени башкарат.

Башкаруучулар кеңешинде бош орун болгон учурда, мисалы, бирөө (i) каза болгондугуна, (ii) дене бою жагынан эмгекке жөндөмсүз болгондугуна, (iii) аракетке жөндөмсүздүгүнө же психикалык жактан оорусуна же (iv) кызматтан кетүүсүнө же жумуштан бошоосуна байланыштуу кандай болбосун бош орун пайда болгондо (Мүчөлөр тарабынан дайындалган Башкаруучулар аларды дайындаган Мүчө тарабынан гана бошотулушу мүмкүн болгон шартта), мындай бош орунду түзүүчү Башкаруучуну дайындаган мындай Мүчө жаңы Башкаруучуну жана/же Башкаруучунун орун басарын дайындайт.

Башкаруучулар жана Башкаруучулардын орун басарлары ишти Фонддон сый акы албастан аткарышат, бирок алардын накта чыгымдары

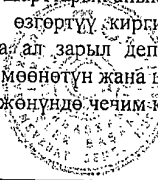
(жашоосуна жана ары-бери жүрүүсүнө) жана Башкаруучулар кеңешинин ар бир отурумуна катышуу менен байланышкан чыгымдар Фонддун каражаттарынын эсебинен жабылат.

В. Башкаруучулар кеңешинин ыйгарым укуктары

Башкаруучулар кеңеши Фондго байланыштуу бардык маселелерде Мүчөлөрдүн кызыкчылыгын коргойт.

Башкаруучулар кеңеши төмөнкүлөргө укуктуу:

- a) Фондго жаңы мүчөлөрдү кабыл алууга уруксат берүү жана алардын капиталга жазылуу шарттарын аныктоо;
 - b) Фондго кошумча төгүм салууга уруксат берүү, шарттарды жана тартипти бекитүү;
 - c) уставдык капиталга өзгөртүү киргизүү, уставдык капиталдын төлөмүн талап кылуу жана зарыл деп эсептеши мүмкүн болгон уставдык капиталды төлөө мөөнөтүн жана шарттарын аныктоо;
 - d) Директорлор кеңешин түзүү;
 - e) Директорлор кеңешинин жылдык отчетторун, аудитордук отчетторду, бухгалтердик балансты жана Фонддун кирешелери жана чыгымдары жөнүндө отчетту кароо жана бекитүү;
 - f) Мүчөлөрдү четтетүү жөнүндө чечим кабыл алуу;
 - g) катышуучу Фонддон чыккан учурда аны кайтарып берүү максатында Фонддун активдеринде Катышуучулардын үлүшүн аныктоо;
 - h) Фонддун аракеттенүү мөөнөтүн узартуу жөнүндө чечим кабыл алуу;
 - i) Фонддун ишин токтотуу жол-жоболорун, мөөнөтүн жана шарттарын аныктоо жана анын активдерин бөлүштүрүү, ошондой эле Фонддун ишин токтотуу жөнүндө чечимди кабыл алуу;
 - j) ушул Макулдашууга өзгөртүүлөрдү киргизүү;
 - k) Президентти кызматка орунга дайындао жана бошотуу;
 - l) Фонддун эсептерин текшерүү үчүн тышкы аудиторлорду тандоо жана Фонддун текшерилген финансылык отчетторун бекитүү;
 - m) ушул Макулдашууну чечмелөөгө же колдонууга тийиштүү Директорлор кеңеши тарабынан кабыл алынган чечимдерге апелляцияларды кароо.
- Башкаруучулар кеңеши бир добуштан чечим чыгарып, Директорлор кеңешине төмөнкүлөрдөн тышкары, өздөрүнүн ыйгарым укуктарын өткөрүп бере алат:
- a) фондго жаңы мүчөлөрдү кабыл алууга уруксат берүү жана алардын капиталга жазылуу шарттарын аныктоо;
 - b) уставдык капиталга өзгөртүү киргизүү, уставдык капиталдын төлөмүн талап кылуу жана ал зарыл деп эсептеши мүмкүн болгон уставдык капиталдын төлөө мөөнөтүн жана шарттарын аныктоо;
 - c) Мүчөлөрдү четтетүү жөнүндө чечим кабыл алуу;

д) Фонддун ишин токтотуу жол-жоболорун, мөөнөтүн жана шарттарын аныктоо жана анын активдерин бөлүштүрүү, ошондой эле Фонддун ишин токтотуу жөнүндө чечим кабыл алуу;

е) ушул Макулдашууга өзгөртүүлөрдү киргизүү.

Башкаруучулар кеңеши Директорлор кеңешине ар кандай маселени өткөрүп берүүнү каалаган убакта жокко чыгара алат.

С. Жыйналыштар, жол-жоболор жана добуш берүү

Башкаруучулар кеңеши ар жылдык чогулушту жана кезексиз жыйналыштарды өткөрөт, алар Башкаруучулар кеңеши же Директорлор кеңешинин мүчөлөрүнүн көпчүлүгүнүн суроо-талабы боюнча чакырылат.

Башкаруучулар кеңеши өзүнүн милдеттерин жана кыска мөөнөттө жана тез аткарууга мүмкүндүк берген иш ыкмаларын кабыл алат.

Эгерде ушул Макулдашууда башкача көрсөтүлбөсө, ар бир Мүчөнүн добуш берүү укугу Фонддун уставдык капиталындагы анын кол коюлган акцияларынын санына барабар.

Башкаруучулардын үчтөн экиси Башкаруучулар кеңешинин кандай болбосун жыйналыштарында, эгерде мындай көпчүлүк үчтөн кем эмес уюштуруучу мүчөнү камтып турса, кворум түзөт.

Эгерде ушул Макулдашууда башкача көрсөтүлбөсө, мындай көпчүлүк төрттөн кем эмес Уюштуруучу- мүчөнүн "Ооба" добуштарын камтып турган шартта, Башкаруучулар кеңешинин чечимдерин кабыл алуу үчүн добуштардын төрттөн үч бөлүгүнөн кем эмес талап кылынат.

Башкаруучулар кеңешинин төмөнкү чечимдерин кабыл алуу үчүн бардык уюмдаштыруучу мүчөлөрү "Ооба" деп добуш бериши керек:

а) Фондго жаңы Мамлекеттерди кабыл алууга уруксат берүү жана алардын капиталга жазылуу шарттарын аныктоо;

б) уставдык капиталга өзгөртүү киргизүү – (көбөйтүү, кошумча төгүм, азайтуу), уставдык капиталдын төлөмүн талап кылуу жана ал зарыл деп эсептеши мүмкүн болгон уставдык капиталдын төлөө мөөнөтүн жана шарттарын аныктоо;

с) ушул Макулдашууга өзгөртүүлөрдү киргизүү.

10-берене. Директорлор кеңеши

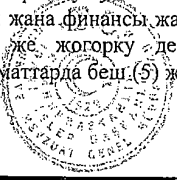
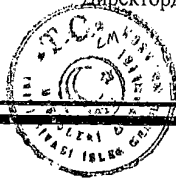
А. Курамы

Башкаруучулар кеңеши ар бир Мүчөдөн өкүл катары бир (1) Директордон турат.

Директорлор Башкаруучулар кеңешинин мүчөсү боло алышпайт жана төмөнкү критерийлерге дал келишет:

а) бакалавр даражасынын бар болушу;

б) экономика, инвестиция жана финансы жаатында он (10) жылдан кем эмес иш тажрыйбасы же жогорку деңгээлде, жок дегенде Директордун деңгээлинде кызматтарда беш (5) жылдык иш тажрыйбасы

TRUE COPY

d) англис тилин билиши.

Директорлор кызмат орундарын үч (3) жылдык мөөнөт менен ээлешет жана кайрадан дайындалышы мүмкүн. Директор ушул беренеге ылайык анын мураскору дайындалганга чейин кызмат ордун ээлейт.

В. Ыйгарым укуктар

а) Фонддун ишине карата саясатты иштеп чыгуу;

с) Башкаруучулар кеңешинин жалпы көрсөтмөлөрүнө ылайык
ддун ишине жана анын операцияларына тийиштүү чечимдерди кабыл
;

е) Фонддун ишин натыйжалуу жана үнөмдүү камсыз кылуу;

г) Башкы директорду кызмат орунга дайындоо жана бошотуу;

TRUE COPY

и) Фонддордун иштеши үчүн зарыл болгон учурда комитеттерди түзүү;

ж) ушул Макулдашууда Директорлор кеңешине түздөн-түз жүктөлгөн башка ыйгарым укуктарды жүзөгө ашыруу.

С. Жыйналыштар, жол-жобо жана добуш берүү

Директорлор кеңеши Фонддун иши талап кылгандай, бирок бир жылда экиден кем эмес жолу чогулат. Директорлор кеңеши өз милдеттерин жана милдеттенмелерин тез жана кыска мөөнөттө аткарууга мүмкүндүк берүүчү иш ыкмаларын кабыл алышы керек.

Директорлор кеңешинин жыйналыштары Директорлордун көбүнүн катышуусу менен өткөрүлөт жана чечимдер катышып жаткан Директорлордун көпчүлүгүнүн "Ооба" деген добушу менен кабыл алынат.

Бирок Фонддун инвестициялык саясатынын принциптерин Директорлор кеңеши бир добуштан чечим менен бекитиши керек.

11-берене. Башкы директор

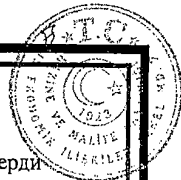
Башкы директор ТМУга катышуучу мамлекеттердин биринин жараны болушу керек. ТМУнун Мүчөлөрүнүн Башкаруучулары ротациялык негизде Башкы директор кызмат ордуна талапкерди сунушташат. Башкы директор мөөнөтү узартылбастан жана кайра дайындалбастан, Директорлор кеңеши тарабынан төрт (4) жылга дайындалат.

Башкы Директор кызмат ордуна төмөнкү талаптар боюнча шайкеш келиши керек:

- а) тиешелүү жааттардагы магистр даражасынын бар болушу;
- б) дайындалган учурда отуз беш (35) жаштан жаш эмес жана алтымыш (60) жаштан улуу эмес;
- с) экономика, инвестиция жана финансы жаатында он беш (15) жылдан кем эмес иш тажрыйба же жогорку башкаруу деңгээлинде иштеген он (10) жылдык тажрыйба же эл аралык финансы уюмдарында беш (10) жылдык иш тажрыйба;
- д) англис тилин билүү.

Башкы директор Директорлор кеңешинин жетекчилиги астында иштейт.

Башкы директор Директорлор кеңеши тарабынан белгиленген нускамаларга, эрежелерге жана жоболорго ылайык Фонддун операцияларын жана иштерин башкаруу боюнча толук аткаруу ыйгарым укуктарына ээ. Башкы директор кызматкерлерди кызматка дайындайт, кызматта жогорулатат жана кызматтан бошотот, ошондой эле Директорлор кеңеши бекиткен планга, саясатка жана бюджетке ылайык каражаттарды бөлүштүрөт.

TRUE COPY

Фонддун кызматкерлерин кызмат ордуна дайындоодо натыйжалуулуктун жана техникалык компетенттүүлүктүн эң жогорку стандарттары жана ТМУга катышуучу мамлекеттерден Мүчөлөрдүн жарандарынын ичинен тең салмактуу географиялык бөлүштүрүүнүн негизинде кызматкерлерди тандоо камсыз кылынат.

Башкы директор Директорлор кеңешинин жактыруусу боюнча ТМУга катышуучу мамлекеттердин аймактарында жайгашкан компаниялардан консалтингдик/консультациялык кызмат көрсөтүүлөрдү жалдай алат.

Башкы директор Директорлор кеңешинин жыйналыштарына катышат жана добуш берүү укугуна ээ эмес. Башкы директор:

- а) операциялык жана административдик бюджеттерди сунуштайт;
- б) каржылоонун жалпы программасын сунуштайт;
- с) Фонд тарабынан каржылоо үчүн долбоорлорду жана программаларды изилдөөнү жана баалоону уюштурат;
- д) тийиштүү уюштурууну, кызматкерлердин ишин башкаруусун камсыздайт жана контролдойт;
- е) техникалык консультацияларды жана көмөк көрсөтүүлөрдү камсыз кылуу жөнүндө чечим кабыл алат;
- ф) Директорлор кеңеши тарабынан аныкталган башка милдеттерди аткарат.

Башкы директор Фонддон сый акы алуу менен иштейт, сый акынын өлчөмү Директорлор кеңеши тарабынан аныкталат.

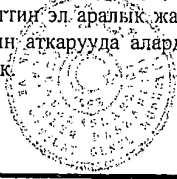
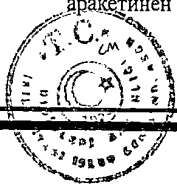
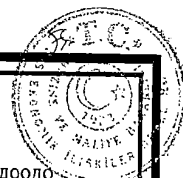
12-берене. Фонддун эл аралык мүнөзү жана саясий иш жүргүзүүгө тыюу салуу

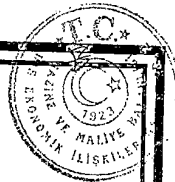
Фонд кандайдыр бир жол менен зыян келтириши, анын максатын жана функциясын чектеши, четке кагышы же башкача жагдайда өзгөртүшү мүмкүн болгон кошумча ресурстарды же жардамдарды кабыл албайт.

Фонд, Фонддун Президенти, Башкы директор жана Фонддун кызматкерлери өздөрүнүн чечимдеринде ушул Макулдашууда белгиленгендей Фонддун максаттарына, функцияларына жана иштешине тиешелүү болгон маселелерди гана эске алат. Мындай маселелер Фонддун максаттарына жана функцияларына жетүү жана аткаруу үчүн калыс таразаланууга тийиш.

Фонддун Президентти, Башкы директор жана Фонддун Кызматкерлери өз милдеттерин Фонддун максаттарына ылайык аткарууга тийиш жана андан башка ыйгарым укуктарга ээ эмес.

Ар бир мүчө бул милдеттин эл аралык жана саясий эмес мүнөзүн сыйлайт жана өз милдеттерин аткарууда алардын бирине таасир этүү аракетинен алыс болушу керек.

13-берене. Штаб-квартира жана бөлүмдөр

Фонддун Штаб-квартирасы Стамбулда жайгашат.

Башкаруучулар кеңеши Мүчөлөрдүн өлкөлөрүнүн кайсы болбосун аймагында бөлүмдөрдү ачуу жөнүндө чечим кабыл алышы мүмкүн.

Штаб-квартира кабыл алуучу Мүчөлөр анда тиешелүү жоболор, шарттар, артыкчылыктар жана иммунитеттер аныкталган кабыл алуучу өлкө менен Макулдашууга кол коюшат.

14-берене. Каржы жылы

Календардык жыл Фонддун финансылык жылы болуп саналат.

15-берене. Байланыш каналы, Депозитарийлер

Ар бир Мүчө тиешелүү расмий органы дайындашы керек, аны менен Фонд ушул Макулдашууга байланыштуу келип чыккан ар кандай маселе боюнча байланыша алат.

Ар бир Мүчө өзүнүн Борбордук банкын же Фонд менен Фонд анда ошол мүчө өлкөнүн валютасын, ошондой эле Фонддун башка активдерин сактай ала турган депозитарий катары макулдашылышы мүмкүн болгон мындай башка мамлекеттик финансы мекемесин дайындайт.

16-берене. Аудиторлор жана отчеттор

ТМУга катышуучу мамлекеттердин биринде катталышкан, эл аралык беделі бар квалификациялуу тышкы аудиторлор Директорлор кеңешинин сунуштоосу жана Башкаруучулар кеңешинин макулдугу менен Фонддун ишине аудит жүргүзүү үчүн катары менен үч жылдан ашык эмес мөөнөткө дайындалат.

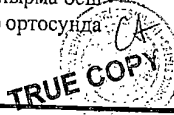
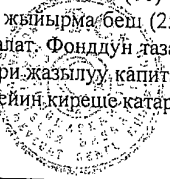
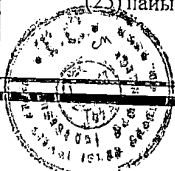
Башкы Директор өзүнүн эсептери жөнүндө текшерилген отчетту камтыган жылдык отчетту жарыялайт жана Фонддун мүчөлөрүнө Фонддун финансылык абалы жөнүндө кыскача отчетту жана анын ишинин натыйжаларын чагылдырган кирешелер жана чыгымдар жөнүндө отчетту ар бир кварталдык негизде жөнөтөт.

Башкы директор Директорлор кеңешинин жактыруусу боюнча, өз максатына жетүү үчүн ал керек деп эсептеген башка отчетторду жарыялайт.

Фонддун ресурстарынын жана ишинин талаптагыдай пайдаланылышын текшерүү үчүн Башкаруучулар кеңеши мамлекеттик аудиторлорду дайындай алат.

17-берене. Таза кирешени бөлүштүрүү

Фонддун жылдык таза кирешесинин он (10) пайызынан кем эмеси Фонддун жазылуу капиталынын жыйырма беш (25) пайызына жеткенге чейин жалпы резервдерге жумшалат. Фонддун таза кирешесинин эч бир бөлүгү Фонддун жалпы резервдери жазылуу капиталынан жыйырма беш (25) пайыз деңгээлине жеткенге чейин киреше катары Мүчөлөр ортосунда

бөлүштүрүлбөгөн шартта, Башкаруучулар кеңеши кошумча резервди түзүү же Мүчөлөрдүн ортосунда бөлүштүрүү үчүн кошумча сумманы бөлүү жөнүндө чечим кабыл алышы мүмкүн. (Кыргызстан карап жатат).

V глава. Операциялар

18-берене. Ресурстарды пайдалануу, Фонддун инвестициялык жана финансылык принциптери

Фонддун ресурстары жана каражаттары ушул Макулдашуунун 2 жана 3-беренелеринде баяндалган максаттарды ишке ашыруу жана функцияларды аткаруу үчүн гана пайдаланылат.

Фонддун инвестициялык жана финансылык саясаты жана принциптери Директорлор кеңеши тарабынан аныкталат.

Фонд фонддун инвестицияларын ТМУга катышуучу мамлекеттердин ортосунда адилеттүү бөлүштүрүүнү камсыз кылат.

19-берене. Каржылоого байланыштуу кароолор

Фонд өз ишин жүзөгө ашырууда:

- a) өзүн каржылоого карата өз кызыкчылыктарын коргойт;
- b) экономикалык жана социалдык өнүктүрүү жана акы төлөнүүчү жумушту алуу үчүн мүмкүнчүлүктөрүн кеңейтүү аркылуу ТМУга катышуучу мамлекеттердин Мүчөлөрүнүн калкынын бакубат жашоосуна көмөктөшөт;
- c) Фонддун иш-аракети жүргүзүлүп жаткан тиешелүү өлкөнүн мыйзамдарын жана өлкөнүн тиешелүү бийликтери менен кызматташуу аркылуу тийиштүү укуктук жол-жобону сактайт;
- d) жашыл экономикага өтүүнү колдоого багытталган долбоорлордун артыкчылыгын аныктайт;
- e) ТМУга катышуучу мамлекеттердин кеминде эки Мүчөсүнөн бенефициарлар катышкан долбоорлордун артыкчылыгын аныктайт;
- f) эркин рынок экономикасынын жана ак ниет атаандаштыктын принциптерин сактайт.

Фонд аймактык долбоорлорго, ошондой эле ТМУга катышуучу мамлекет болуп саналган Мүчөлөрдүн ортосундагы экономикалык кызматташтыкка түрткү берген жана бекемдеген долбоорлорго өзгөчө көңүл бурат.

20-берене. Жергиликтүү эрежелерди жана жоболорду колдонуу

Фонддун региондук мүнөзүн, ошондой эле мүчө өлкөлөрдө ар кандай мыйзамдардын, эрежелердин жана укуктук жол-жоболордун болушун эске алуу менен, Фонд төлөмдөр менен жыйындар Фонддун талаптары боюнча тоскоолдуксуз болушу үчүн ушул өлкөлөрдүн кайсынысына болбосун ар кандай формада берилүүчү финансылык

Фонд тарабынан каржылануучу аяктаган долбоорлорго, программаларга жана иш-чараларга ар тараптуу жана үзгүлтүксүз серептуу Фонддун максаттарына жетүүдө, анын натыйжалуулугун көзөңүлдө Директорлор кеңешине көмөк көрсөтүү үчүн жүргүзүлүшү керек. Башкы директор бул сереп салууну жүргүзүп, анын натыйжалыктыктары жөнүндө Директорлор кеңешине билдирет.

22-берене. Мүчөлөрдү чыгаруу

Мүчөнүн чыгышы анын билдирүүсүндө көрсөтүлгөн күнү, бирок Фонд мындай билдирүүнү алгандан кийин алты (6) айдан эрте эмес убакытта күчүнө кирет жана анын мүчөлүгү токтотулат. Бирок чыгуу биротоло күчүнө киргенге чейин каалаган убакта, Мүчө Фонддун курамынан чыгуу ниети жөнүндө билдирүүсүн жокко чыгаргандыгы жөнүндө Фондго жазуу жүзүндө кабарлай алат.

Эгерде мүчө Фонддун алдындагы милдеттенмелеринин бирин аткарбаса, анда Фонд анын мүчөлүгүн токтотуп тура алат. Мүчөлүктү токтото туруу Башкаруучулар кеңешинин чечими боюнча жүргүзүлөт. Мүчөлүк токтотулгандан кийин бир жылдын ичинде Башкаруучулар кеңеши өз чечимин кайра карап чыгышы жана мүчөлүктү калыбына келтириши же болбосо мындай мүчөнүн мүчөлүгүн токтото туруусун узартышы керек.

Токтогу туруу абалындагы мүчө чыгып кетүү укугунан тышкары, ушул Келишим боюнча эч кандай укуктарды жүзөгө ашырууга укугу жок, бирок бардык милдеттенмелери боюнча жоопкерчиликти аткарууну улантат.

Мүчө мүчөлүктөн чыккан күндөн кийин (“Мүчөлүктү токтотуу”), ал ошол күнгө карата Фонддун алдында пайда болгон түздөн-түз милдеттенмелери үчүн жоопкерчиликти аткарууну улантат. Ошондой эле

TRUE COPY

мүчөлүк токтотулганга чейин топтолгон мындай милдеттенме жоюлганга чейин ал Фонддун алдындагы шарттуу милдеттенмелери үчүн жоопкерчилик тартууну улантат. Мүчөлүк токтотулган учурда Фонд ушул берененин жоболоруна ылайык мындай мүчө менен эсептешүүлөрдүн алкагында бул Мүчөнүн акцияларын Фонд тарабынан сатып алууну уюштурат. Ушул максатта акцияларды кайра сатып алуу баасы мүчөлүк токтотулган күнгө карата Фонддун бухгалтердик китептеринде көрсөтүлгөн наркка ылайык келет.

Ушул беренеге ылайык Фонд тарабынан сатып алынган акцияларды төлөө төмөнкү шарттар менен жөнгө салынат:

а) мүчөгө анын акциялары үчүн тийиш болгон кандай болбосун сумма, Мүчөдө Фонддун алдында төлөнбөгөн милдеттенмелери жоюлганга чейин кармалып турат. Мындай Мүчөгө тиешелүү болгон кандай болбосун сумма Фонддун тандоосу боюнча мындай милдеттенмени жоюуга карата ага колдонулушу мүмкүн;

б) акцияларды кайра сатып алуу баасынын тиешелүү Мүчөнүн Фонд алдындагы милдеттенмелеринин жыйынды суммасынан жогору болгон таза суммасы, тиешелүү акциялар өткөрүлүп берилгенден кийин, Директорлор кеңеши тарабынан аныктала турган мезгил ичинде төлөнүп берилүүгө тийиш;

с) төлөмдөрдү Фонд АКШ долларында эки (2) жылдан кечиктирбестен жүргүзөт;

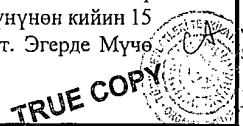
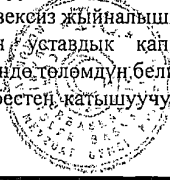
д) эгерде Фонд мүчөлүктү токтотуу күнүнө карата жоюлбаган кандайдыр бир милдеттенме боюнча чыгым тартса жана мындай чыгымдардын суммасы ошол күнгө карата түзүлгөн резервдин суммасынан ашып кетсе, кайра сатып алуу баасын аныктоодо чыгым эске алынган болсо, тиешелүү Мүчө талап боюнча анын акцияларын сатып алуу баасынан төмөндөтүлгөн суммасын төлөп берүүсү керек.

Эгерде Фонд ушул Макулдашуунун 23-беренесине ылайык мүчөлүк токтотулган күндөн тартып алты (6) айдын ичинде өз ишин токтотсо, тиешелүү Мүчөнүн бардык укуктары 27 жана 28-беренелердин жоболоруна ылайык аныкталат. Мындай Мүчө дагы эле мындай беренелердин максаттары үчүн Мүчө деп эсептелет, бирок добуш берүүгө укугу жок.

25-берене. Операцияларды убактылуу токтото туруу

Директорлор кеңеши өзгөчө кырдаалдарда Фонддун бардык инвестицияларына карата ишин убактылуу токтото турууну сунуш кыла алат. Ал маселени карап чыгуу жана бул багытта чечим кабыл алуу үчүн Башкаруучулар кеңешин кезексиз жыйналышка чакырат.

Эгерде Мүчө өзүнүн уставдык капиталын Фондго төлөөнү жүргүзбөсө, Фонд бул жөнүндө төлөмдүн белгиленген күнүнөн кийин 15 (он, беш) күндөн кечиктирбестен катышуучуга билдирет. Эгерде Мүчө

TRUE COPY

кабарлама алгандан кийин 90 (токсон) күндүн ичинде төлөм жүргүзбөсө, мындай төлөм жүргүзүлгөнгө чейин, Фонддун каражаттарынан жаңы инвестициялар мындай мүчөнүн аймагында жүзөгө ашырылбайт.

26-берене. Фонддун иштөө мөөнөтү

Фонддун уюштуруучу отурумдун датасынан тартып жыйырма (20) жыл бою иштейт. Башкаруучулар кеңеши Фонддун ишин каалаган убакта токтотуу же узартуу жөнүндө чечим кабыл ала алат.

Фонддун ишин токтотуу жөнүндө Башкаруучулар кеңеши чечим кабыл алган учурда, Фонд анын активдерин иреттүү ишке ашыруу, сактоо жана өз милдеттенмелерин аткаруу менен байланышкан ишти кошпогондо, бардык иш-аракеттерди дароо токтотот.

Мындай милдеттенмелерди биротоло жөнгө салууга жана активдерди бөлүштүрүүгө чейин Фонд иштей берет жана Фонддун менен анын Мүчөлөрүнүн бардык өз ара укуктары жана милдеттери өзгөрүүсүз калат.

27-берене. Мүчөлөрдүн жоопкерчилиги жана доолор боюнча төлөмдөр

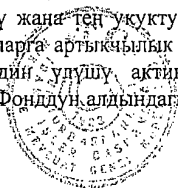
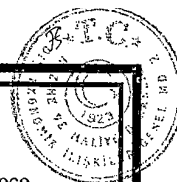
Фонддун иши токтотулган учурда Мүчөлөрдүн Фонддун кол коюу капиталынын төлөнбөгөн бөлүгү үчүн жоопкерчилиги кредиторлордун бардык талаптары, анын ичинде бардык шарттуу талаптар канааттандырылганга чейин сакталат.

Түздөн-түз талаптары бар бардык кредиторлор алгач Фонддун активдеринен, андан кийин төлөнбөгөн кол коюулар боюнча Фондго төлөмдөрдөн төлөнөт. Түздөн-түз талаптары бар кредиторлорго кандайдыр бир төлөмдөрдү жүргүзүүдөн мурун, Директорлор кеңеши түздөн-түз жана шарттуу талаптардын ээлеринин ортосунда пропорционалдык бөлүштүрүүнү камсыз кылуу үчүн зарыл болгон чараларды көрүшү керек.

28-берене. Активдерди бөлүштүрүү

Кредиторлордун алдындагы бардык милдеттенмелер аткарылмайынча же камсыз кылынмайынча, Мүчөлөрдүн ортосундагы активдерди Фонддун капиталына алардын төгүмдөрүнүн эсебине бөлүштүрүү жүргүзүлбөйт. Мындай бөлүштүрүү Башкаруучулар кеңеши тарабынан жактырылат.

Фонддун активдерин Мүчөлөрдүн ортосунда кандай болбосун бөлүштүрүү ар бир Мүчөгө таандык капиталга пропорционалдуу болушу керек жана Фонд адилеттүү жана тең укуктуу деп эсептеген мезгилде жана шарттарда, аманатчыларга артыкчылык берүү менен жүргүзүлөт. Бөлүштүрүлүүчү активдердин үлүшү активдердин түрүнө жараша бирдей болушу шарт эмес. Фонддун алдындагы бардык милдеттенмелер

TRUE COPY

жоюлмайынча, бир дагы Мүчө мындай активдерди бөлүштүрүүдө өзүлүшүн алууга укугу жок.

Ушул беренеге ылайык бөлүштүрүлүүчү активдерди алуучу ар бир Мүчө Фонд бөлүштүргөнгө чейин пайдаланган активдерге карата ошол эле укуктарга ээ болот.

VII глава. Статус, иммунитеттер жана артыкчылыктар

29-берене. Укуктук статусу

Фонд эл аралык финансылык уюм статусуна ээ.

Фонд толук укуктук субъективдүүлүккө жана толук укуктук жөндөмдүүлүккө ээ:

- а) келишимдерди түзүү;
- б) кыймылсыз жана кыймылдуу мүлктү улуттук мыйзамдарга ылайык сатып алуу, ижарага берүү жана тескөө;
- с) материалдык жана материалдык эмес мүлктү сатып алуу жана тескөө;
- д) юридикалык териштирүүлөрдү козгоо;
- е) Фонддун максаттарынын алкагында ар кандай операцияларды жүргүзүү.

30-берене. Иммунитет, артыкчылыктар жана салыктан бошотуу

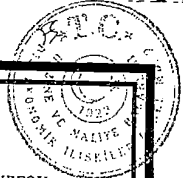
Фонд жана анын активдери катышуучу мамлекеттердин аймагында конфискациялоонун бардык чараларынан, ошондой эле секвестерден, мораторийден же ар кандай түрдөгү камакка алуудан аткаруу же мыйзам чыгаруу бийлигинин чечими боюнча кол тийбестикти пайдаланышат.

Фонд жана анын активдери, мүлкү, кирешелери жана алар менен байланышкан операциялар, анын ичинде расмий пайдалануу үчүн ташылып киргизилген товарлар жана транспорт каражаттары кошо, сактоо жана ушул сыяктуу кызмат көрсөтүүлөр үчүн төлөмдөрдөн тышкары, бардык түз жана кыйыр салыктардан, бажы алымдарынан, төлөмдөрдөн жана чыгымдардан бошотулат.

Бажы алымдарына карата мындай жеңилдиктер Мүчөлөрдүн эл аралык милдеттенмелерине ылайык берилет, алар жогоруда аталган жеңилдиктерди жүзөгө ашырууга тоскоолдук кылбайт жана кандайдыр бир өзгөчө шарттарга алып келбейт.

Мүчө мамлекеттер валютаны конвертациялоого жана Фонд же мүчө мамлекеттердин кайсынысындагы болбосун анын башка бенефициарларынын биринин акча алуу, сактоо, пайдалануу же которуу менен байланышкан операцияларга эч кандай чектөө койбойт. Мындай бүтүмдөр боюнча документтерди жана маалыматтарды берүүгө карата үзгүлтүксүз талаптар чектөө катары каралбайт.

Жогоруда баяндалгандарга карабастан, ушул беренедө көрсөтүлгөн өзгөчө учурлар Фонд инвестициялаган юридикалык жактарга же ишканаларга жайылтылбайт.

Фонд милдеттенмелерди камсыз кылуу үчүн же баалуу кагаздарды сатып алуу же сатуу же сатууну камсыз кылуу үчүн анын ыйгарым укуктарын жүзөгө ашырууга байланыштуу же андан келип чыгуучу учурларды кошпогондо, кандай гана болбосун соттук процесстен иммунитетке ээ, бул учурда Фондго каршы доолор Фонддун штаб-батири жайгашкан Мүчөнүн аймагындагы, же Фонд кызмат көрсөтүүнү алуу же процесс тууралуу кабарлоону алуу, же балуу кагаздарды чыгаруу же кепилдөө максатында анда агентин дайындаган кандай болбосун өлкөдөгү компетенттүү юрисдикциянын сотуна берилиши мүмкүн.

Фонддун миссияларын аткарган эксперттерди кошкондо, Президент, бардык Башкаруучулар жана Директорлор, ошондой эле алардын орун басарлары, Башкы директор, кесипкөй кызматкерлер, алардын өзүлөрүнүн мамлекеттерин жана Фонд иммунитеттен баш тарткан учурларды кошпогондо, бардык катышуучу мүчө мамлекеттерде алар кызматтык милдеттерин аткарган аракеттерге карата соттук териштирүүдөн иммунитетти пайдаланышат.

Фонд өзүнүн каалоосу боюнча ушул беренеге ылайык берилүүчү кандай гана болбосун артыкчылыктардан, иммунитеттерден жана алып коюулардан кандай болбосун учурда же ушундай жол менен жана ал Фонддун таламдарына ылайыктуу деп эсептеген шарттарда баш тарта алат.

31-берене. Архивдердин кол тийбестиги

Фонддун архивдери жана жалпысынан ага таандык же анда сакталган бардык документтер кайда болбосун кол тийгис.

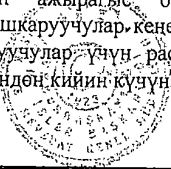
VIII глава. Түзөтүүлөр жана арбитраж

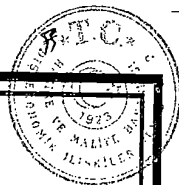
32-берене. Түзөтүүлөр

Бул Макулдашууга өзгөртүүлөр киргизилиши мүмкүн, алар Башкаруучулар кеңешинин бир добуштан кабыл алынган чечими менен жактырылат жана өзүнчө протокол менен таризделет.

Мүчөдөн же Директорлор кеңешинен болобу, ушул Макулдашууга өзгөртүүлөрдү киргизүү жөнүндө кандай болбосун сунуш Башкаруучулар кеңешинин Төрагасына жеткирилиши керек, ал өз учурунда сунушту Башкаруучулар кеңешине берет. Түзөтүү кабыл алынганда, Фонд аны бардык мүчөлөргө жолдонгон расмий билдирүү менен ырастайт.

Ушул Макулдашуунун ажырагыс бөлүгү болуп саналган өзгөртүүлөр жана, эгерде Башкаруучулар кеңеши анда башка мөөнөттү көрсөтпөсө, бардык катышуучулар үчүн расмий билдирүү берилген күндөн тартып үч (3) ай өткөндөн кийин күчүнө кирет.

33-берене. Колдонуу тили

Фонддун ишинин жумушчу тили болуп англис тили саналат.

34-берене. Чечмелөө

Ушул Макулдашуунун жоболорун чечмелөөгө же колдонууга байланыштуу Мүчөлөрдүн жана Фонддун ортосунда келип чыккан кандай болбосун маселелер Директорлор кеңешинин кароосуна киргизилет.

Директорлор кеңеши биринчи пунктка ылайык чечим кабыл алган бардык учурларда, кайсы болбосун кызыкдар тарап маселени анын чечими акыркы чечим болгон Башкаруучулар кеңешинин кароосуна өткөрүп берүүнү талап кыла алат. Башкаруучулар кеңеши чечимди кабыл алганга чейин, Фонд Директорлор кеңешинин чечиминин негизинде канчага чейин зарыл деп эсептесе, ошончо иштей алат.

35-берене. Арбитраж

Фонддун жана Мүчөлөрдүн жана/же Фонддун мурунку мүчөлөрүнүн ортосунда келип чыккан талаш-тартыштар мүмкүн болушунча кызыкдар тарабынан сүйлөшүү жана консультация жолу менен чечилет. Салык салууга тийиштүү талаш-тартыштар Башкаруучулар кеңеши тарабынан чечилет. Башкаруучулар кеңешинин салык салууга тийиштүү талаш-тартыштар боюнча чечимдери акыркы болуп саналат.

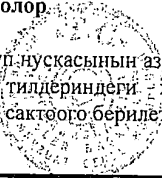
Эгерде мындай талаш-тартыштар, салык салууга байланыштуу талаш-тартыштарды кошпогондо, алар пайда болгон күндөн тартып үч (3) айдан кем эмес мөөнөттө сүйлөшүүлөр жана консультациялар аркылуу чечилбесе, анда алар үч (3) арбитраждан турган курамдагы арбитражга берилет. Алардын бири Фонд тарабынан, экинчиси Фонддун тиешелүү мүчөсү же мурдагы мүчөсү тарабынан, үчүнчүсү, эгерде Тараптар башкача макулдашпаса, Эл аралык соттун төрагасы тарабынан дайындалат. Үчүнчү арбитражди тандоодо дайындалган арбитраж ал талашка катышкан мамлекеттин жараны болбошу керек деген эрежени жетекчиликке алышат. Талаштарды чечүүдө арбитраж талаштын коомдук-укуктук мүнөзүн эске алуу менен ЮНСИТРАЛдын арбитраждык регламентин жетекчиликке алышат. Арбитраждын тили болуп англис тили саналат.

Арбитраж көпчүлүк добуш менен чечим кабыл алышат жана алардын кабыл алган чечими акыркы жана талаштын тараптары үчүн милдеттүү болуп саналат.

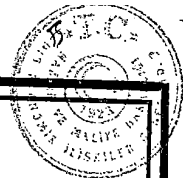
IX глава. Корутунду жоболор

36-берене. Депозитарий

Ушул Макулдашуунун түп нускасынын азербайжан, казак, кыргыз, түрк, өзбек жана англис тилдериндеги жалгыз нускасы ТМУ Катчылыгына ("Депозитарий") сактоого берилет.

TRUE COPY

37-берене. Инаугурациялык отурум

Ушул Макулдашуу күчүнө киргенде, ар бир Мүчө Башкаруучуну дайындайт жана Фонддун Президенти Башкаруучулар кеңешинин Инаугурациялык отурумун чакырат.

Инаугурациялык отурумда:

- i. Фонддун Директорлор кеңешинин мүчөлөрү 9-беренеге ылайык дайындалат жана шайланат;
- ii. Фонддун ишинин башталган күндү аныктоо үчүн чаралар көрүлөт;
- iii. Биринчи Башкы директор ушул Макулдашуунун 11-беренесине ылайык дайындалат.

Фонд бардык мүчөлөргө өзүнүн иши башталган күн жөнүндө кабарлайт.

38-берене. Ратификациялоо, кабыл алуу, иштөө мөөнөтү, күчүнө кириши жана башка ушул сыяктуу

Ушул Макулдашуу ратификацияланууга, кабыл алынууга же Фонддун Мүчөлөрүн бекитүүгө тийиш.

Ушул Макулдашуу дипломатиялык каналдар аркылуу Уюштуруучу мүчөлөр анын күчүнө кириши үчүн зарыл болгон ички жол-жоболорду аяктагандыгы жөнүндө Депозитарийдин акыркы жазуу жүзүндөгү билдирүүсүн алгандан кийин отузунчу күнү күчүнө кирет.

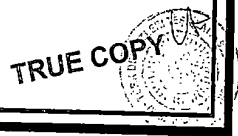
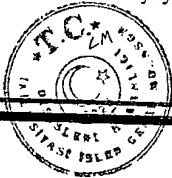
Бул Макулдашуу кошулуу жөнүндө өзүнүн документин Депозитарийге берүү жолу менен негиздөөчү Уюмдаштыруучу мүчө болуп эсептелбеген ТМУга кайсы болбосун катышуучу-мамлекеттин кошулушу үчүн ачык.

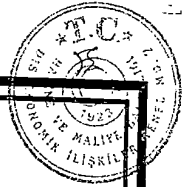
Бул Макулдашуу анын мүчөлүгүн Башкаруучулар кеңеши бекиткенден кийин депозитарийге кошулуу жөнүндө өзүнүн документин берүү жолу менен кайсы болбосун башка мамлекеттин кошулуусу үчүн ачык.

Кошулуп жаткан мамлекетке карата бул Макулдашуу Депозитарий тарабынан дипломатиялык каналдар боюнча анын кошулгандыгы жөнүндө документин алгандан кийин отузунчу күнү күчүнө кирет.

Ушул Макулдашууга ылайык сактоого берилген, ратификациялоо, кабыл алуу, бекитүү же кошулуу жөнүндө документте ушул Макулдашуунун 5-беренесинде каралгандай ага мындай Мүчө кошулган Фонддун баштапкы акционердик капиталынын акцияларынын саны көрсөтүлөт. Депозитарий бардык Мүчөлөргө ар бир депонирлөө, анын датасы жана кол коюлган акциялардын саны жөнүндө тийиштүү түрдө кабарлайт.

Муну ырастоо үчүн төмөндө тийиштүү түрдө ага ыйгарым укуктуу кол коюучулар ушул Макулдашууга кол коюшту.

2023-жылдын «16» мартында Анкара шаарында азербайжан, казак, кыргыз, түрк, өзбек жана англис тилдеринде бир түп нускада түзүлдү, мында бардык тексттер бирдей аутенттүүлүккө ээ. Ушул Макулдашуунун тексттеринин ортосунда айырмачылыктар болгон учурда, англис тилиндеги текст артыкчылыктуу күчкө ээ болот.

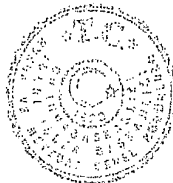
Азербайжан Республикасы үчүн

Казакстан Республикасы үчүн

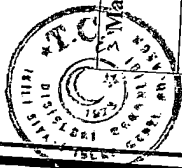
Кыргыз Республикасы үчүн

Түркия Республикасы үчүн

Өзбекстан Республикасы үчүн

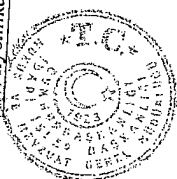
TRUE COPY

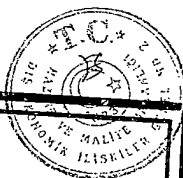
1-тиркеме

Фонддун капиталы

| Мамлекет | Баштапқы
акциялардын
саны | Төлөнгөн акциялардын жыйынды
номиналдық наркы | Чакырттып алууга тийиш
болгон акциялардын
жыйынды номиналдық наркы |
|----------------------------|---------------------------------|--|--|
| Азербайжан
Республикасы | 2 000 | 70 000 000 АКШ доллары | 30 000 000 АКШ доллары |
| Казахстан
Республикасы | 2 000 | 70 000 000 АКШ доллары | 30 000 000 АКШ доллары |
| Кыргыз
Республикасы | 2 000 | 70 000 000 АКШ доллары | 30 000 000 АКШ доллары |
| Туркия
Республикасы | 2 000 | 70 000 000 АКШ доллары | 30 000 000 АКШ доллары |
| Өзбекстан
Республикасы | 2 000 | 70 000 000 АКШ доллары | 30 000 000 АКШ доллары |

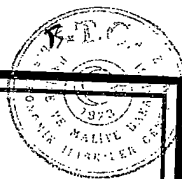
TRUE COPY

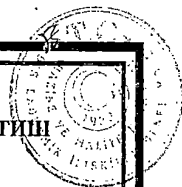
2-тиркеме

Төгүмдөр

Өлкө	Баштапкы төлөм (АКШ доллары)	Күтүлүүчү мөөнөтү (уюмдаштыруучу чогулуштан кийин)	Биринчи төгүм (АКШ доллары)	Экинчи төгүм (АКШ доллары)	Үчүнчү төгүм (АКШ доллары)
Азербайжан Республикасы	5 000 000	90 күндүн ичинде	18 000 000	23 000 000	24 000 000
Казакстан Республикасы	5 000 000	90 күндүн ичинде	18 000 000	23 000 000	24 000 000
Кыргыз Республикасы	5 000 000	90 күндүн ичинде	18 000 000	23 000 000	24 000 000
Түркия Республикасы	5 000 000	90 күндүн ичинде	18 000 000	23 000 000	24 000 000
Өзбекстан Республикасы	5 000 000	90 күндүн ичинде	18 000 000	23 000 000	24 000 000

TRUE COPY

**ТУРКИЙ ИНВЕСТИЦИЯ ЖАМҒАРМАСИНИ ТАЪСИС ЭТИШ
ТЎҒРИСИДА БИТИМ**

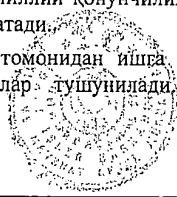
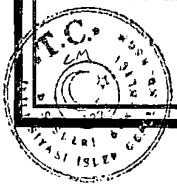
Озарбайжон Республикаси, Қозоғистон Республикаси, Қирғизистон Республикаси, Туркия Республикаси ва Ўзбекистон Республикаси (“Таъсисчи аъзолар”) 2009 йил 3 октябрдаги Нахичеван битими билан тузилган Туркий тилли давлатлар ҳамкорлик Кенгашининг (кейинги ўринларда 2021 йил 12 ноябрда Истанбул шаҳрида бўлиб ўтган Давлат раҳбарлари кенгаши қарори асосида ташкил этилган “Туркий давлатлар ташкилоти” деб юритилади) аъзоси сифатида қуйидаги қоидалар билан тартибга солинадиган Туркий Инвестиция Жамғармасини ташкил этишга келишиб олдилар:

1-боб. ТАЪРИФЛАР

1-модда. Таърифлар

Ушбу Битимда қўлланилган ҳар бир жойда қуйидаги атамалар, агар контекст бошқача кўрсатмаса ёки талаб қилмаса, қуйидаги маъноларга эга бўлади:

- а) “Қўшимча бадал” Жамғарма маблағларига 5-модданинг В бўлимига мувофиқ шартлар ва қоидалари асосида Бошқарувчилар кенгашининг қарорига биноан аъзолар томонидан киритиладиган қўшимча бадалларни англатади.
- б) “Бенефициар” лойиҳани амалга оширишда иштирок этувчи ва бевосита Жамғарма томонидан молиялаштириладиган жисмоний ёки юридик шахс.
- в) “Календарь йили” Григорий календарига асосланган 1 январдан 31 декабргача бўлган йил даврини англатади.
- д) “Марказий банк” давлатнинг валюта ва пул-кредит сиёсатини ёки расмий валюта иттифоқини бошқарувчи муассасани англатади.
- е) “Жамғарма” ушбу Битим билан таъсис этилган Туркий Инвестиция Жамғармасини англатади.
- ф) “Бошқарувчи” ушбу Битимнинг 9-моддасига мувофиқ тузилган Жамғарма Бошқарувчилар кенгашининг ҳар бир аъзоси тушунилади.
- г) “Аъзо(лар)” Таъсисчи Аъзолар, бошқа ТДТ иштирокчи-давлатлари ҳамда ушбу Битимнинг 4 моддасида назарда тутилган аъзолик тартиб-қоидалари орқали Жамғарма иштирокчиларига айланган учинчи давлатларни англатади.
- ҳ) “Микро, кичик ва ўрта корхоналар” тегишли лойиҳа амалга оширилиши керак бўлган давлатнинг миллий қонунчилигида белгиланган микро, кичик ва ўрта корхоналарни англатади.
- й) “Ходимлар” Жамғарма томонидан ишга қабул қилинган профессионал ва/ёки маъмурий ходимлар тушунилади. Президент, Бошқарувчилар,

Бошқарувчиларнинг ўринбосарлари, Директорлар, Директорларнинг ўринбосарлари ҳамда Бош Директор ходим сифатида ҳисобга олинмайди.

ж) “Давлат” ушбу Битимнинг 4-моддасига мувофиқ Жамғармага аъзо бўлиш ҳуқуқига эга бўлган Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг ҳар қандай аъзо-давлатини англатади.

к) “ТДТ” Туркий Давлатлар Ташкилотини англатади.

л) “ТДТ иштирокчи-давлат(лар)и” Жамғармага аъзо ваёки қузатувчи давлатларни англатади.

2-боб. МАҚСАД, ВАЗИФАЛАР, ВАКОЛАТЛАР ВА АЪЗОЛИК

2-модда. Мақсад

Жамғарманинг мақсади минтақалараро савдони кенгайтириш ва иқтисодий фаолиятни қўллаб-қувватлаш орқали ТДТ иштирокчи-давлатларининг иқтисодий ривожланишига ҳисса қўшишдан иборат.

3-модда. Вазифалар ва ваколатлар

Жамғарма ўз мақсадини амалга ошириш учун инвестиция фаолияти орқали қуйидаги вазифалар ва ваколатларга эга:

а) минтақалараро савдони ривожлантиришга қўмаклашиш;

б) микро, кичик ва ўрта корхоналар лойиҳаларини молиялаштириш;

с) халқаро ва миллий молия ва ривожланиш институтлари, савдо-саноат палаталари ва хусусий шахслар билан ҳамкорлик қилиш ва биргаликда молиялаштириш;

д) транспорт ва логистика занжирларини, сақлаш ва ишлаб чиқариш қувватларини кенгайтиришни қўллаб-қувватлаш;

е) жисмоний ва рақамли инфратузилмани яратиш ва модернизация қилишни, шу жумладан давлат-хусусий шерикликни қўллаб-қувватлаш;

ф) жумладан саноат ишлаб чиқариши, инфратузилма, транспорт, қишлоқ хўжалиги, ахборот-коммуникация технологиялари ва туризми ўз ичига олган ўзаро манфаатли соҳалардаги ривожланиш лойиҳаларини қўллаб-қувватлаш;

г) энергия самарадорлиги, қайта тикланадиган энергия манбалари ва атроф-муҳитни муҳофаза қилишга сармоя киритиш орқали яшил иқтисодиётга ҳисса қўшадиган лойиҳаларни молиялаштириш;

ҳ) зарур деб топилган ҳолда инвестиция лойиҳаларини тайёрлашга ёрдам ва молиявий қўмак кўрсатиш;

и) ўз мақсадига эришишни тарғиб қилиши мумкин бўлган бошқа фаолиятни амалга ошириш ва бошқа хизматларни кўрсатиш.

4-модда. Аъзолик

Таъсисчи аъзолар бўлмаган ТДТ иштирокчи-давлатлари ушбу Битимга қўшилиш орқали Жамғарманинг аъзоси бўлишлари мумкин.

Бошқа давлатлар 38-моддага мувофиқ Бошқарувчилар кенгаши томонидан белгиланадиган шартлар асосида Жамғармага аъзо бўлишлари мумкин.

3-боб. МОЛИЯ РЕСУРСЛАРИ

5-модда. Жамғарма маблағлари

Ушбу Битимда фойдаланилганда, Жамғарманинг «Ресурслари» атамаси қуйидагиларни ўз ичига олади:

- а) Жамғарманинг устав капитали;
- б) Қўшимча бадаллар;

А. Капитал фонди ва обуна

Жамғарманинг устав капитали фонди беш юз миллион АҚШ долларини (500 000 000,00 АҚШ доллари) ташкил этади. Устав капитали фонди ҳар бирининг номинал қиймати эллик минг АҚШ доллари (50 000 АҚШ доллари) бўлган ўн минг (10 000) та акцияга бўлинади.

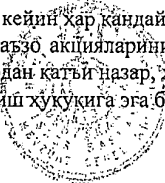
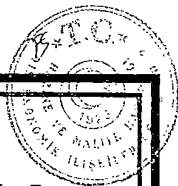
Устав капитали фонди тўланган акциялар ва қақиров ҳуқуқига эга бўлган акцияларга бўлинади. Уч юз эллик миллион доллар (350,000,000 АҚШ доллари) жами номинал қийматига эга бўлган акциялар тўланган ва бир юз эллик миллион доллар (150,000,000 АҚШ доллари) жами номинал қийматига эга бўлган акциялар қақиров ҳуқуқига эга бўлган акциялар ҳисобланади.

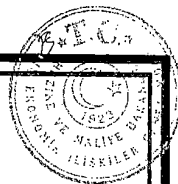
Ушбу Битим имзолангандан сўнг Таъсисчи аъзолар Жамғарманинг устав капитали улушларига 1-иловада кўрсатилган жадвалга мувофиқ тенг равишда обуна бўладилар.

Ҳар бир Аъзо ўзининг тўланган акциялари билан боғлиқ дастлабки тўловни биринчи йиғилишдан кейин 90 кун ичида 2-иловага мувофиқ (“Дастлабки тўлов”) тўлайди. Бундай маблағлар Жамғарма ҳисобварағига ўтказилади. Қолган обуна миқдори 3 (уч) йиллик тўловларда, дастлабки тўлов санасининг кейинги ҳар бир йиллиги бўйича-2 жадвалига мувофиқ тўланади. Тўловлар АҚШ долларида амалга оширилади. Ушбу Битим бўйича тўловларни бажармаслик Жамғарма олдидаги мажбуриятнинг бажарилмаслиги деб ҳисобланади ва ушбу Битимнинг 23-моддасида назарда тутилган ҳолда амалга оширилади.

Қақиров ҳуқуқига эга бўлган акцияларнинг тўланиши охириги тўловни тўлаш санасидан олдин талаб қилинмайди.

Ушбу Битим кучга киргандан кейин ҳар қандай аъзо қўшилган тақдирда, янги аъзо камида битта Таъсисчи аъзо акцияларини сонига тенг миқдорда обуна бўлиши керак. Юқоридагилардан қатъи назар, ҳар қандай янги аъзо Таъсисчи аъзодан кўра кўпроқ овоз бериш ҳуқуқига эга бўлмайди.

В. Қўшимча Бадаллар

Жамғарма фаолиятининг узлуксизлигини таъминлаш мақсадида Бошқарувчилар кенгаши вақти-вақти билан, ўзи зарур деб ҳисоблаган вақт оралиғида Жамғармада мавжуд бўлган маблағларнинг етарлилигини кўриб чиқади.

Агар Бошқарувчилар кенгаши бундай кўриб чиқиш натижасида зарур ёки қисқали деб топса, у аъзоларни Жамғарма ресурсларига қўшимча бадаллар киритиши ҳақида қарор қилиши мумкин.

6-модда. Капитал фонди ва жавобгарликни чеклаш билан боғлиқ шартлар

Жамғарманинг акциялари ҳеч қандай тарзда бириктирилмайди, гаровга қўйилмайди ёки юкланмайди ва улар ушбу Битимнинг VII ва VIII-бобларига мувофиқ Жамғармадан ташқари ўтказилмайди.

Аъзонинг акциялар бўйича жавобгарлиги унинг капитал обунасининг тўланмаган қисми билан чекланади.

Ҳеч бир аъзо, фақат аъзолиги сабабли, Жамғарманинг мажбуриятлари бўйича жавобгар бўлмайди.

4-БОБ. ТАШКИЛ ЭТИШ ВА БОШҚАРИШ

7-модда. Таркиб

Жамғармада Жамғарма Президенти, Бошқарувчилар кенгаши, Директорлар кенгаши, Бош директори ва ходимлар мавжуд.

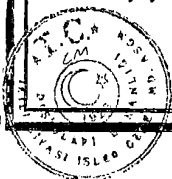
8-модда. Жамғарманинг Президенти

Жамғармада Бошқарувчилар кенгаши томонидан тўрт (4) йил муддатга ротация асосда узайтирилмасдан ва қайта тайинланмасдан тайинладиган Жамғарма Президенти бўлади. Бироқ, Бошқарувчилар кенгаши қарори билан Президент ўз вазифасини бажаришни тўхтатади.

Ротация Бошқарувчилар кенгаши томонидан белгиланади ва унга Жамғарманинг биринчи Президенти ҳам қиради.

Жамғарманинг биринчи Президенти ТДТ Давлат раҳбарлари кенгаши томонидан узайтирилмасдан ва қайта тайинланмасдан 4 йил муддатга тайинланади.

Президент Директорлар кенгаши Раиси ҳисобланади, лекин овоз бериш ҳуқуқига эга эмас.

TRUE COPY

Президент лавозимига иккинчи Президентдан бошлаб куйидаги талаблар кўйилади:

а) иқтисодий, инвестиция ва молиявий масалаларда камида ўн беш (15) йил тажрибага ёки ўн (10) йил бошқарувчи даражасида юқори даражадаги тажрибага ёки халқаро молия ташкилотларида ўн (10) йиллик тажрибага эга бўлиш;

б) инглиз тилини билиш.

Президент куйидагиларга жавобгар бўлади;

- Директорлар кенгаши мажлисларида раислик қилиш;
- Бошқарувчилар кенгаши қарорларини бажариш;
- халқаро майдонда Жамғарманинг вакили бўлиш;
- аъзо давлатларнинг давлат ва ҳукумат раҳбарлари билан мулоқот қилиш;
- Жамғармани биргаликда молиялаштириш ва ресурсларни сафарбар қилиш имкониятларини излаш;
- Жамғармага бадалларни жалб қилиш бўйича иш олиб бориш;
- халқаро ташкилотлар билан ҳамкорлик механизмларини осонлаштириш.

Президент Жамғарма маблағлари ҳисобидан хизмат қилади, мукофот эса Бошқарувчилар кенгаши томонидан белгиланади.

9-модда. Бошқарувчилар кенгаши

Бошқарувчилар кенгаши Жамғарманинг олий бошқарув органи ҳисобланади.

А. Таркиб

Ҳар бир аъзо Бошқарувчилар кенгашида вакиллик қилади ва бошланғич тўловни амалга оширгандан сўнг битта Бошқарувчи ва битта Бошқарувчи ўринбосари тайинлайди. Бошқарувчилар ва бошқарувчи ўринбосарлари ТДТ иштирокчи-давлатларининг фуқаролари бўлишади.

Бошқарувчилар кенгашининг ҳар бир Бошқарувчиси ва Бошқарувчилар кенгашининг ҳар бир Бошқарувчи ўринбосари тайинлаган аъзонинг кўрсатмаларига мувофиқ ишлайди. Бошқарувчилар кенгашининг Бошқарувчи ўринбосаридан бирортаси овоз беришда иштирок эта олмайди, ўша аъзо томонидан тайинланган Бошқарувчилар кенгаши Бошқарувчиси йўқ бўлган ҳолатдан мустасно.

Бошқарувчилар кенгаши ўзининг ҳар бир йиллик йиғилишида кейинги раис сайлангунга қадар ўз вазифасини бажарувчи бошқарувчилардан бирини раис этиб сайлайди.

Бошқарувчилар кенгашида (i) улим, (ii) жисмоний қобилиятсизлик, (iii) меҳнатга лаёқатсизлик ёки руҳий касаллик ёки (iv) истеъфога чиқиш ёки индан бўшатиш натижасида юзага келган ҳар қандай бўш ўрин бўлган.

тақдирда (Бошқарувчилар фақат уларни тайинлаган аъзо томонидан ^{иддан} бўшатилиши мумкин), бундай бўш ўринга сабаб бўлган Бошқарувчини тайинлаган аъзо янги Бошқарувчини ва/ёки Бошқарувчи ўринбосари тайинлайди.

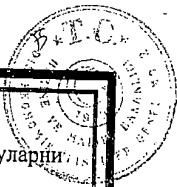
Бошқарувчилар ва Бошқарувчиларнинг ўринбосарлари Жамғарма маблағлари ҳисобидан ҳақ тўланмасдан ишлайдилар, бироқ уларнинг чўнтагидан ташқари харажатлари (турар жой ва йўлқира) ва кунлик харажатлари Жамғарма маблағлари ҳисобидан қопланади.

Б. Бошқарувчилар кенгашининг ваколатлари

Бошқарувчилар кенгаши Жамғарма билан боғлиқ барча масалаларда аъзоларнинг манфаатларини ифодалайди.

Бошқарувчилар кенгаши қуйидаги ваколатларга эга:

- а) Жамғармага янги аъзоларни қабул қилишга рухсат беради ва уларни капиталга обуна бўлиш шартларини белгилайди;
 - б) Жамғармага қўшимча бадалларни киритишга рухсат беради, шартлар ва тартиботларни тасдиқлайди;
 - с) Устав капитални ўзгартиради, чакириладиган капитални тўлашни талаб қилади ва зарур деб топилган капитални тўлаш шартларини белгилайди;
 - д) Директорлар кенгашини тузади;
 - е) Директорлар кенгашининг йиллик ҳисоботларини, аудиторлик ҳисоботларини, бухгалтерия балансини ва Жамғарманинг даромадлари ва харажатлари тўғрисидаги ҳисоботни кўриб чиқади ва тасдиқлайди;
 - ф) аъзолар фаолиятини тўхтатиб туриш тўғрисида қарор қабул қилади;
 - г) иштиракчи Жамғармадан чиққан тақдирда уни активларини қайтариш мақсадида Жамғарма аъзоларнинг улушини белгилайди;
 - ҳ) Жамғарма фаолиятини узайтириш тўғрисида қарор қабул қилади;
 - и) Жамғарма фаолиятини тугатиш ва унинг активларини тақсимлаш тартиби, муддатлари ва шартларини белгилайди ҳамда Жамғарма фаолиятини тугатиш тўғрисида қарор қабул қилади;
 - й) ушбу Битимга ўзгартиришлар киритади;
 - к) Бош Директорни тайинлайди ва лавозимидан озод қилади;
 - л) Жамғарма ҳисобларини текшириш, бухгалтерия баланси ва Жамғарманинг даромадлари ва харажатлари тўғрисидаги ҳисоботни тасдиқлаш учун ташқи аудиторларни танлайди;
 - м) ушбу Битимни талқин қилиш ёки қўллаш бўйича Директорлар кенгаши томонидан қабул қилинган қарорлар устидан шикоятларни ҳал қилади.
- Бошқарувчилар кенгаши яқинлик билан қабул қилинган қарорга кўра, Директорлар кенгашига ўзининг барча ваколатларини топшириши мумкин, қуйидагилардан ташқари:

-
- а) Жамғармага янги аъзоларни қабул қилишга рухсат бериш ва уларни капиталга обуна бўлиш шартларини белгилаш;
 - б) устав капиталини ўзгартириш, чакириладиган капитални тўлашни талаб қилиш ва зарур деб топилган капитални тўлаш шартларини белгилаш;
 - с) аъзоларнинг фаолиятини тўхтатиб туриш тўғрисида қарор қабул қилиш;
 - д) Жамғарма фаолиятини тугатиш ва унинг активларини тақсимлаш тартиби, муддатлари ва шартларини белгилаш ҳамда Жамғарма фаолиятини тугатиш тўғрисида қарор қабул қилиш;
 - е) ушбу Битимга ўзгартиришлар киритиш;

Бошқарувчилар кенгаши исталган вақтда ҳар қандай масалани Директорлар кенгашига топширишни бекор қилиши мумкин.

С. Учрашувлар, тартибот ва овоз бериш

Бошқарувчилар кенгаши йиллик йиғилиш ўтказади ва Бошқарувчилар кенгаши томонидан ёки икки Директорлар кенгашининг аъзолари тавсиясига биноан навбатдан ташқари йиғилишларга чақирилиши мумкин. Бошқарувчилар кенгаши ўз вазифаларини ва мажбуриятларини қисқа муддатда ва тезкорлик билан бажаришга имкон берадиган иш услубларини қабул қилиши керак.

Ҳар бир аъзонинг овоз бериш ҳуқуқи, агар ушбу Битимда бошқача қоида назарда тутилган бўлмаса, унинг Жамғарма капиталидаги обуна бўлган улушлари сонига тенг бўлади.

Бошқарувчиларнинг учдан икки қисми Бошқарувчилар кенгашининг ҳар қандай мажлиси учун кворумни ташкил этади, агар бундай кўпчилик камида учта таъсисчи аъзони ўз ичига олса.

Бошқарувчилар кенгашининг қарорлари, агар ушбу Битимда бошқача қоида назарда тутилмаган бўлса, овоз бериш ҳуқуқининг камида тўртдан уч қисмини талаб қилади, агар бундай кўпчилик камида тўртта Таъсисчи аъзонинг ижобий овозларини ўз ичига олган бўлса.

Бошқарувчилар кенгашининг қуйидаги қарорлари барча Таъсисчи аъзоларнинг ижобий овозини талаб қилади:

- а) Жамғармага янги аъзоларни қабул қилишга рухсат бериш ва уларни капиталга обуна бўлиш шартларини белгилаш;
- б) устав капиталини ўзгартириш, чакириладиган капитални тўлашни талаб қилиш ва зарур деб топилган капитални тўлаш шартларини белгилаш;
- с) ушбу Битимга ўзгартиришлар киритиш.

TRUE COPY

10-модда. Директорлар кенгаши

А. Таркиб

Директорлар кенгаши ҳар бир аъзодан ва Жамғарма инвесторидан биттадан (1) директордан иборат бўлади.

Директорлар Бошқарувчилар кенгаши аъзоси бўлиши мумкин эмас ва қуйидаги малакаларга эга бўлиши зарур:

- а) бакалаврият битирувчилари;
- б) иқтисодий, инвестиция ва молиявий масалаларда камида 10 йиллик иш тажрибасига эга ёки камида директорлик даражасида 5 йиллик юқори иш тажрибаси бўлган ва/ёки халқаро молия ташкилотларида 5 йил иш тажрибасига эга;
- с) тайинланган пайтда ўттиз беш (35) ёшдан кичик бўлмаган ва олтмиш (60) ёшдан катта бўлмаган;
- д) инглиз тилини билувчи.

Бошқарувчилар кенгашининг ҳар бир Бошқарувчиси юқорида кўрсатилган талабларга эга бўлган Директор ва у бўлмаган тақдирда унинг ўрнига тўлиқ ваколатларга эга бўлган директор ўринбосарини тайинлайди. Директорлар ўринбосарлари Директорлар кенгаши йиғилишларида иштирок этишлари мумкин, лекин улар ўз директорлари ўрнини босган тақдирдагина овоз беришлари мумкин.

Директорлар уч (3) йил муддатга ўз лавозимларини эгаллайдилар ва қайта тайинланиши мумкин. Директор ушбу моддага мувофиқ унинг вориси тайинланмагунча ўз вазифасини бажаради.

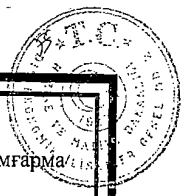
Директорлар ва директор ўринбосарлари Жамғарманинг штаб-квартираси жойлашган жойда доимий яшашлари шарт эмас ва Жамғарманинг тўлиқ штатдаги ходимлари ҳисобланмайди, лекин уларнинг чўнтагидан ташқари харажатлари (турар жой ва йўлқира) ва улар иштирок этадиган ҳар бир Директорлар кенгаши йиғилиши учун кунлик харажатлари Жамғарма маблағлари ҳисобидан қопланади. Директорлар ва директор ўринбосарларига бошқа тўловлар амалга оширилмайди.

Б. Ваколатлар

Директорлар кенгаши Жамғарманинг умумий фаолиятини йўналтириш учун жавобгардир ва шу мақсадда унга ушбу Битимда аниқ юкланган ваколатлардан ташқари, Бошқарувчилар кенгаши томонидан унга берилган барча ваколатларни амалга оширади; ва хусусан қуйидаги ҳуқуқларга эга:

- а) Жамғарма фаолиятига доир сиёсатни белгилайди;
- б) ушбу Битим бўйича Жамғарма томонидан тақдим этиладиган молиялаштириш масалалари бўйича қарорлар қабул қилади;

-
- с) Бошқарувчилар кенгашининг умумий йўналишларига мувофиқ Жамғарма фаолияти ва унинг фаолиятига доир қарорлар қабул қилади;
 - д) ҳар бир молиявий йил учун йиллик ҳисоботларни тайёрлайди ва ҳар бир йиллик йиғилишда Бошқарувчилар кенгашининг тасдиқлашига тақдим этади;
 - е) Жамғармага энг самарали ва тежамкор тарзда хизмат кўрсатишни таъминлайди;
 - ф) ушбу мақсадлар учун мавжуд бўлган ресурслар ва (ёки) бўш пул маблағларига мувофиқ Жамғарманинг бюджетини ва умумий молиялаштириш дастурини ва сиёсатини тасдиқлайди;
 - г) Бош Директорни лавозимга тайинлайди ва уни озод этади;
 - һ) Бошқарувчилар кенгашининг навбатдан ташқари йиғилишлари учун тавсиялар беради;
 - и) Жамғарма фаолияти учун зарур деб ҳисоблайдиган қўмиталар тузади;
 - й) ушбу Битимда Директорлар кенгашига аниқ юкланган бошқа ваколатларни амалга оширади.

С. Учрашувлар, тартиб ва овоз бериш

Директорлар кенгаши Жамғарма иши талаб қиладиган даражада тез-тез учрашади, лекин йилига камида икки марта. Директорлар кенгаши ўз вазифалари ва мажбуриятларини қисқа муддатда ва тезкорлик билан бажаришга имкон берадиган иш усулларини қабул қилиши керак.

Директорлар кенгашининг йиғилишлари Директорларнинг кўпчилиги иштирокида ўтказилади ва қарорлар Директорларнинг кўпчилик овози билан қабул қилинади.

Бироқ, Директорлар кенгаши Жамғарманинг инвестиция сиёсати тамойилларини бир овоздан қарор билан тасдиқлайди.

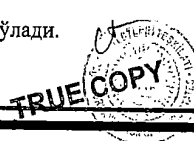
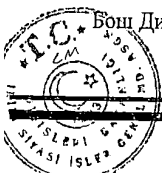
11-модда. Бош Директор

Бош Директор ТДТ иштирокчи-давлатларидан бирининг фуқароси бўлиши керак. ТДТ иштирокчи-давлатлари Бошқарувчилари ротация асосида Бош Директор лавозимига номзодни таклиф қиладилар.

Бош Директор лавозимига қуйидаги талаблар қўйилади:

- а) тегишли йўналишлар бўйича магистратура битирувчилари;
- б) тайинланган пайтда 35 ёшдан кичик бўлмаган ва 60 ёшдан катта бўлмаган;
- с) иқтисодий, инвестиция ва молиявий масалаларда камида 15 йиллик иш тажрибасига эга ёки камида раҳбарлик даражасида 10 йиллик юқори иш тажрибаси бўлган ва/ёки халқаро молия ташкилотларида 10 йил ишлаган;
- д) инглиз тилини билиш.

Бош Директор Директорлар кенгашининг назорати остида бўлади.

Бош директор Директорлар кенгаши томонидан белгиланган йўриқномалар, тартиб ва қоидаларга мувофиқ Жамғарма фаолияти ва ишларини бошқариш бўйича тўлиқ ижро этувчи ваколатларга эга бўлади. Бош директор Директорлар кенгаши томонидан тасдиқланган режа, сиёсат ва бюджетга мувофиқ ходимларни лавозимга тайинлайди, лавозимини оширади ва лавозимидан озод қилади ва маблағларни тақсимлайди.

Жамғарма ходимларини тайинлашда самарадорлик ва техник малаканинг энг юкори стандартлари ҳамда ТДТ иштирокчи давлатлари аъзолари фуқароларидан мутаносиб географик тақсимот бўйича ходимларни ёллаш таъминланади.

Бош директор Директорлар кенгашига Директорлар кенгашининг розилиги билан ТДТ иштирокчи-давлатлари аъзолари ҳудудида жойлашган компаниялардан маслаҳат хизматларини ёллашни тавсия қилиши мумкин.

Бош Директор Директорлар кенгаши йиғилишларида қатнашади, лекин овоз бериш ҳуқуқига эга эмас. Бош Директор:

- a) операцион ва маъмурий бюджетларни таклиф қилади;
- b) умумий молиялаштириш дастурини таклиф қилади;
- c) Жамғарма томонидан молиялаштириш учун лойиҳа ва дастурларни ўрганиш ва баҳолашни ташкил этади;
- d) тўғри ташкил этиш, ходимлар ва хизмат кўрсатишни таъминлаш ва назорат қилиш;
- e) техник маслаҳат ва ёрдам кўрсатиш бўйича қарорлар қабул қилади;
- f) Директорлар кенгаши томонидан белгиланадиган бошқа вазифаларни бажариш.

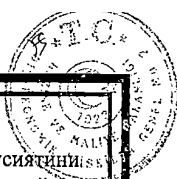
Бош директор Жамғарма маблағлари ҳисобидан ишлайди, мукофот эса Директорлар кенгаши томонидан белгиланади.

12-модда. Жамғарманинг халқаро характери ва сиёсий фаолиятни тақиқлаш

Жамғарма ўзининг мақсади ёки функцияларига бирон-бир тарзда зарар етказиши, чеклаши, чалғитиши ёки бошқача тарзда ўзгартириши мумкин бўлган ҳар қандай қўшимча ресурслар ёки ёрдамни қабул қилмайди.

Жамғарма, унинг Президенти, Бош Директор, Ходимлар ўз қарорларида фақат ушбу Битимда кўрсатилган Жамғарманинг мақсади, функциялари ва фаолиятига тегишли фикрларни ҳисобга олишлари керак. Жамғарманинг мақсади ва вазифаларига эришиш ва амалга ошириш учун бундай мулоҳазалар ҳолисона кўриб чиқиши керак.

Президент, Бош Директор, Ходимлар ўз вазифаларини бажаришда ўз мажбуриятларини бутунлай Жамғарма мақсадларига боғлашлари керак ва бошқа ҳеч қандай ваколатга эга эмаслар.

Ҳар бир аъзо ушбу мажбуриятнинг халқаро ва сиёсий бўлмаган хусусиятини ҳурмат қилади ва ўз мажбуриятларини бажаришда уларнинг ҳар қандайга таъсир ўтказишга уринишлардан сақлайди.

13-модда. Штаб-квартира ва идоралар

Жамғарма штаб-квартираси Истанбулда жойлашган.

Бошқарувчилар кенгаши ҳар қандай бошқа Аъзо давлат ҳудудида ваколатхоналар очиш тўғрисида қарор қабул қилиши мумкин.

Жамғарманинг штаб-квартираси жойлашган аъзо давлат тегишли шартлар, имтиёзлар ва иммунитетлар кўрсатилган Қабул қилувчи давлат шартномасини имзолайди.

14-модда. Молиявий йил

Жамғарманинг молиявий йили Календарь йили ҳисобланади.

15-модда. Алоқа канали, депозитарийлар

Ҳар бир аъзо Жамғарма ушбу Битим бўйича юзага келадиган ҳар қандай масала бўйича мулоқот қилиши мумкин бўлган тегишли расмий органи тайинлайди.

Ҳар бир аъзо ўзининг Марказий банкини ёки Жамғарма билан келишилган бошқа давлат молия институтини депозитарий сифатида белгилайди, бунда Жамғарма бундай аъзо давлат валютасини, шунингдек, Жамғарманинг бошқа активларини сақлаши мумкин.

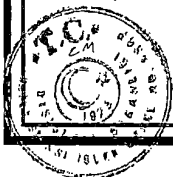
16-модда. Аудиторлар ва ҳисоботлар

Директорлар кенгашининг тавсиялари ва Бошқарувчилар кенгашининг розилиги билан Жамғарма ишларини кетма-кет уч йилдан кўп бўлмаган муддатга текшириш учун ТДТ иштирокчи-давлатларидан бирида рўйхатдан ўтган халқаро обрўга эга бўлган малакали ташки аудиторлар тайинланади.

Бош директор ўз ҳисобварақлари бўйича текширилган ҳисоботни ўз ичига олган йиллик ҳисоботни эълон қилади ва ҳар чоракда Жамғарма аъзоларига Жамғарманинг молиявий ҳолати тўғрисидаги йиғма ҳисоботни ҳамда унинг фаолияти натижаларини акс эттирувчи даромадлар ва харажатлар тўғрисидаги ҳисоботни юборади.

Бош директор ўз мақсадларини амалга ошириш учун зарур деб ҳисоблаган бошқа ҳисоботларни Директорлар кенгашининг розилиги билан эълон қилиши мумкин.

Бошқарувчилар кенгаши Жамғарма маблағларидан тўғри фойдаланиш ва унинг фаолиятини текшириш учун давлат аудиторларини тайинлаши мумкин.

TRUE COPY

17-модда. Соф даромадни тақсимлаш

Жамғарманинг устав капитали йигирма беш (25) фоизга этгунга қадар Жамғарманинг йиллик соф даромадининг камида ўн (10) фоизи умумий захираларга йўналтирилади. Жамғарма умумий захиралари устав капитали йигирма беш (25) фоизга этгунга қадар Жамғарма соф даромадининг ҳеч бир қисми Аъзоларга фойда шаклида тақсимланмаслиги шarti билан, Бошқарувчилар кенгаши қўшимча захира яратиш ёки аъзоларга тарқатиш учун қўшимча маблағ ажратиш тўғрисида қарор қабул қилиши мумкин.

5-боб. ОПЕРАЦИЯЛАР

18-модда. Жамғарма ресурсларидан фойдаланиш, инвестиция ва молиявий тамойиллари

Жамғарманинг маблағлари ва ресурсларидан фақат ушбу Битимнинг 2 ва 3-моддаларида назарда тутилган мақсадларни амалга ошириш ва функцияларни бажариш учун фойдаланилади.

Жамғарма фаолиятининг инвестицион ва молиявий сиёсати ва тамойиллари Директорлар кенгаши томонидан белгиланади.

Жамғарма ўз инвестицияларининг ТДТ иштирокчи-давлатлари аъзолари ўртасида адолатли тақсимланишини таъминлайди.

19-модда. Молиялаштиришга оид мулоҳазалар

Жамғарма ўз фаолиятини амалга оширишда:

- а) уни молиялаштириш бўйича ўз манфаатларини ҳимоя қилади;
- б) иқтисодий ва ижтимоий ривожланиш ва даромадли бандлик имкониятларини кенгайтириш орқали ТДТ иштирокчи-давлатларида одамлар фаровонлигини оширишга қўмаклашади;
- в) тегишли давлат органлари билан ҳамкорлик қилиш орқали мамлакат қонунчилигини ва унинг тартибини ҳурмат қилади;
- д) яшил иқтисодиётга ўтишни қўллаб-қувватлашга қаратилган лойиҳаларга устувор аҳамият беради;
- е) камида иккита ТДТ иштирокчи-давлатларидан Бенефициарларни жалб қиладиган лойиҳаларга устуворлик беради;
- ф) эркин бозор иқтисодиёти ва ҳалол рақобат тамойилларига риоя қилади.

Жамғарма минтақавий лойиҳаларга, шунингдек, ТДТ иштирокчи-давлатлари ўртасидаги иқтисодий ҳамкорликни рағбатлантириш ва мустаҳкамлашга қаратилган лойиҳаларга алоҳида эътибор беради.

20-модда. Маҳаллий қоидалар ва тартибларни қўллаш

Жамғарманинг минтақавий хусусиятини ва аъзоларда турли хил қонунлар ва меъёрий ҳужжатлар ва ҳуқуқий тартибларнинг мавжудлигини ҳисобга олган ҳолда, Жамғарма ушбу мамлакатларнинг ҳар қандайида ҳар қандай шаклда берилган барча молиявий имкониятлар ички қонунлар билан қопланиши ва химоя қилинишини таъминлайди, шунда тўловлар ва йиғимлар тўланади. Жамғарма даъволари тўсқинлик қилинмайди. Шу билан бирга, барча молиявий имкониятлар Жамғарма томонидан тасдиқланган қоидалар ва низомларга асосланади.

21-модда. Кўриб чиқиш ва баҳолаш

Жамғарма томонидан молиялаштириладиган тугалланган лойиҳалар, дастурлар ва тадбирларни ҳар томонлама ва доимий кўриб чиқиш Жамғарманинг мақсадларини амалга оширишда унинг самарадорлигини аниқлашда Директорлар кенгаши ва Бош Директорга ёрдам бериш учун амалга оширилади. Бош Директор ушбу текширувни ўтказди ва унинг натижалари Бошқарувчилар кенгашига хабар қилинади.

6-боб. ЧИҚИШ, ОПЕРАЦИЯЛАРНИ ТУГАТИШ ВА ЖАМҒАРМА МУДДАТИ

22-модда. Аъзолар чиқиши

Ҳар қандай аъзо исталган вақтда Жамғарма штаб-квартирасига ёзма равишда билдиришнома юбориш орқали Жамғарма аъзолигидан чиқиши мумкин.

Аъзолардан бирининг Жамғармадан чиқиши ва унинг аъзолиги билдиришномада кўрсатилган санада тугайди, бироқ Жамғарма бундай билдиришномани олгандан кейин (6) олти ойдан кечиктирмай кучга киради. Бироқ, чиқиш якуний кучга киргунга қадар исталган вақтда, аъзо Жамғармани ўзининг чиқиш нияти тўғрисидаги билдиришномасини бекор қилганлиги ҳақида ёзма равишда хабардор қилиши мумкин.

23-модда. Аъзоликни тўхтатиб туриш

Агар аъзо Жамғарма олдидаги мажбуриятларидан бирини бажармаса, Жамғарма унинг аъзолигини тўхтатиб қўйиши мумкин. Аъзоликни тўхтатиб туриш Бошқарувчилар кенгашининг қарори билан амалга оширилади. Аъзолик тўхтатилгандан кейин бир йил ичида Бошқарувчилар кенгаши ўз қарорини қайта кўриб чиқади ва аъзоликни тиклайди ёки бундай аъзонинг фаолиятини тўхтатиб туриш муддатини узайтиради.

Аъзо, тўхтатиб турилган ҳолда, ушбу Битим бўйича ҳеч қандай ҳуқуқлардан фойдаланишга ҳақли эмас, чиқиш ҳуқуқидан ташқари, лекин ўзининг барча мажбуриятлари бўйича жавобгар бўлишда давом этади.

TRUE COPY

24-модда. Аъзоликни тугатиш бўйича ҳисоб-китоблар

Аъзо аъзоликдан чиққан санадан кейин ("Аъзоликни тугатиш"), у ўша кунгача Жамғарма олдидаги бевосита мажбуриятлари бўйича жавобгар бўлади. Шунингдек, у аъзо бўлишни тугатмасдан олдин ҳисобланган бундай мажбурият бекор қилинмагунча, унинг маблағларга бўлган шартли мажбуриятлари учун жавобгар бўлиб қолади. Аъзоликни тугатиш вақтида Жамғарма ушбу модданинг қоидаларига мувофиқ бундай Аъзо билан ҳисоб-китобларнинг бир қисми сифатида Жамғарма томонидан бундай Аъзо акцияларини қайта сотиб олишни ташкил қилади. Шу мақсадда акцияларни қайта сотиб олиш нархи Жамғарма китобларида аъзолик тугатилган санада кўрсатилган қиймат бўлиши керак.

Ушбу моддага мувофиқ Жамғарма томонидан сотиб олинган акциялар учун тўлов қуйидаги шартлар билан тартибга солинади:

(а) Аъзога ўз улушлари учун тўланиши керак бўлган ҳар қандай сумма, агар аъзо Жамғарма олдида тўланмаган мажбуриятларга эга бўлса, ушлаб қолинади. Бундай Аъзога тўланадиган ҳар қандай сумма, Жамғарма ихтиёрига кўра, унинг муддати тугаши билан ҳар қандай бундай мажбуриятга нисбатан қўлланилиши мумкин.

(б) Акциялар учун қайта сотиб олиш нархининг Жамғармага тегишли аъзонинг мажбуриятларининг умумий миқдоридан ортиқча миқдорига тенг бўлган соф сумма тегишли акциялар топширилгандан сўнг Директорлар кенгаши томонидан белгиланадиган муддат ичида тўланади.

(с) Тўловлар Жамғарма томонидан 2 йилдан ортиқ бўлмаган муддатда АҚШ долларида амалга оширилади.

(д) Агар аъзолик тугатилган санада тўланмаган ҳар қандай мажбурият бўйича Жамғарма томонидан зарарлар қопланса ва бундай йўқотишлар миқдори йўқотишлар учун берилган захира миқдоридан ошса манфаатдор аъзо талаб қилиб, агар қайта сотиб олиш нархи аниқланганда йўқотишлар ҳисобга олинган бўлса, унинг акцияларини қайта сотиб олиш нархи камайтирилиши мумкин.

Агар Жамғарма ушбу Битимнинг 25-моддасига мувофиқ ўз фаолиятини Аъзолик тугатилган кундан бошлаб олти (6) ой ичида тўхтатса, тегишли аъзонинг барча ҳуқуқлари 27 ва 28-моддалар қоидаларига мувофиқ белгиланади. Бундай аъзо ушбу моддаларнинг мақсадлари учун ҳали ҳам аъзо сифатида кўриб чиқилади, лекин овоз бериш ҳуқуқига эга эмас.

25-модда - Операцияни вақтинча тўхтатиб туриш

Директорлар кенгаши фавқуллодда вазиятларда барча инвестициялар бўйича Жамғарма фаолиятини вақтинча тўхтатиб туришни таклиф қилиши мумкин. Бу масалани кўриб чиқиш ва шу муносабат билан қарор қабул қилиш учун Бошқарувчилар кенгашини навбатдан ташқари йиғилишга қақиради.

TRUE COPY

Агар аъзо Жамғармага устав капитали тўловларни амалга оширмаса, Жамғарма аъзони тўлаш муддати тугаганидан кейин 15 (ўн беш) кундан кечиктирмай хабардор қилади. Агар аъзо бундай тўлов бўйича хабардор қилинганидан кейин 90 (тўқсон) кун ичида уни амалга оширмаса, бундай тўлов амалга оширилгунга қадар Жамғарма маблағлари ҳисобидан бундай аъзонинг ҳудудида янги инвестиция киритилмайди.

26-модда - Жамғарманинг фаолият юритиш муддати

Жамғарма таъсис мажлиси ўтказилган кундан бошлаб 20 (йигирма) йил муддатда фаолият кўрсатади. Бошқарувчилар кенгаши исталган вақтда Жамғарма фаолиятини тугатиш ёки узайтириш тўғрисида қарор қабул қилиши мумкин.

Бошқарувчилар кенгаши Жамғарма фаолиятини тугатиш тўғрисида қарор қабул қилган тақдирда, Жамғарма барча фаолиятини дарҳол тўхтатади, ўз активларини тартибга солиш, сақлаш ва мажбуриятларини тартибга солиш билан боғлиқ бўлган ҳолатлар бундан мустасно.

Бундай мажбуриятлар якуний ҳал этилгунга қадар ва активлар тақсимлангунга қадар Жамғарма мавжуд бўлиб қолади ва унинг аъзоларининг барча ўзаро ҳуқуқ ва мажбуриятлари бузилмаган ҳолда сақланиб қолади.

27-модда - Аъзоларнинг жавобгарлиги ва даъволар бўйича тўловлар

Жамғарма фаолияти тўхтатилган тақдирда, Жамғарма устав капиталининг тўланмаган қисми бўйича Аъзоларнинг жавобгарлиги кредиторларнинг барча талаблари, шу жумладан барча шартли талаблар қондирилгунга қадар давом этади.

Тўғридан-тўғри талабларга эга бўлган барча кредиторлар биринчи навбатда Жамғарма маблағлари ҳисобидан, кейин эса Жамғармага тўланмаган обуналар ҳисобидан тўланади. Тўғридан-тўғри талабларга эга бўлган кредиторларга ҳар қандай тўловларни амалга оширишдан олдин, Директорлар кенгаши тўғридан-тўғри ва шартли талаблар эгалари ўртасида мутаносиб равишда тақсимланишини таъминлаш учун ўз қарорига кўра зарур бўлган чораларни кўради.

28-модда - Активларни тақсимлаш

Кредиторлар олдидаги барча мажбуриятлар бажарилмагунча ёки таъминланмагунча Жамғарма капиталига обуна бўлганлиги сабабли Аъзоларга активларни тақсимлаш амалга оширилмайди. Бундай тақсимот Бошқарувчилар кенгаши томонидан тасдиқланиши керак.

Жамғарма активлари Аъзоларга ҳар қандай тақсимлаш ҳар бир Аъзога тегишли устав капиталига мутаносиб равишда ва Жамғарма адолатли ва тенг ҳуқуқли деб ҳисоблаган вақт ва шартларда, омонатчиларга устуналик берган

холда амалга оширилади. Ҳеч бир аъзо Жамғарма олдидagi барча мажбуриятларини тўламагунча активларни бундай тақсимлашда ўз улушини олишга ҳақли эмас.

Ушбу моддага мувофиқ тақсимланган активларни оладиган ҳар қандай аъзо Жамғарма тақсимлашдан олдин фойдаланилган активларга нисбатан бир хил ҳуқуқлардан фойдаланади.

7-боб. МАҚОМ, ИММУНИТЕТЛАР ВА ИМТИЁЗЛАР

29-модда - Ҳуқуқий мақом

Жамғарма халқаро молия ташкилоти мақомига эга.

Жамғарма тўлиқ юридик шахс ҳисобланади ва куйидаги тўлиқ ҳуқуқ лаёқатига эга:

а. шартнома тузиш,

б. миллий қонун ҳужжатларига мувофиқ кўчмас ва кўчар мулкни сотиб олиш, ижарага олиш ва тасарруф этиш;

с. моддий ва номоддий мулкни сотиб олиш ва уларни тасарруф этиш;

д. суд ишларини қўзғатиш,

э. Жамғарма мақсадлари доирасида ҳар қандай операцияларни амалга ошириш.

30-модда - Иммунитетлар, имтиёзлар ва солиқлардан озод қилиш

Жамғарма ва унинг активлари ушбу Битим аъзолари ҳудудида барча мусодара қилиш чораларидан, шунингдек, секвестр, моратория ёки қонунчилик ҳаракатлари билан олиб қўйишнинг ҳар қандай шаклларида иммунитетга эга.

Жамғарма ва унинг мол-мулки, даромадлари ва улар билан боғлиқ операциялари, шу жумладан расмий фойдаланиш учун олиб кириладиган товарлар ва транспорт воситалари сақлаш ва шунга ўхшаш хизматлар учун йиғимлардан ташқари барча тўғридан-тўғри ва билвосита солиқлар, божхона тўловлари ва йиғимлардан озод қилинади.

Божхона тўловларига нисбатан бундай имтиёзлар аъзо давлатларнинг халқаро мажбуриятларига мувофиқ тақдим этилади, улар юқорида кўрсатилган имтиёзларга тўсқинлик қилмайди ёки истисно қилмайди.

Аъзо давлатлар валютани конвертация қилиш ва Жамғарма ёки унинг бошқа бенефициарлари томонидан пулни олиш, сақлаш, фойдаланиш ёки ўтказиш билан боғлиқ операцияларга ҳеч қандай чекловлар қўймайди. Бундай операциялар тўғрисидаги ҳужжатлар ва маълумотларни тақдим этишга қўйиладиган одатий талаблар чекловлар деб ҳисобланмайди.

Юқоридагилардан қатъи назар, ушбу моддада кўрсатилган имтиёзлар Жамғарма томонидан инвестиция қилинган ҳар қандай юридик шахс ёки корхонага тааллуқли эмас.

Жамғарма ҳар қандай суд жараёнларидан иммунитетга эга, Жамғармани штаб-квартираси жойлашган давлатни ёки хизматни қабул қилиш ёки жараён тўғрисида хабар бериш мақсадида Жамғарма тайинлаган агент ёки қимматли қоғозларни чиқарган ёки қафолатлаган ҳар қандай давлатнинг ваколатли судида ўз ваколатларини амалга ошириш, мажбуриятларни қафолатлаш, қимматли қоғозларни сотиб олиш ёки сотишни таъминлашдан келиб чиқадиган ҳолатларда Жамғармага қарши даъво кўзгатилиши мумкин бўлган ҳолатлар бундан мустасно.

Президент, барча Бошқарувчилар ва директорлар ва уларнинг ўринбосарлари, Бош директор, профессионал ходимлар, шу жумладан Жамғарманинг миссиясини бажарувчи экспертлар барча Аъзо давлатларда ўзларининг расмий мақомида қилган хатти-ҳаракатлари бўйича суд жараёнидан иммунитетга эга, ўз давлатида ва Жамғарма иммунитетдан воз кечган ҳоллар бундан мустасно.

Жамғарма ўз ихтиёрига кўра, ушбу моддага мувофиқ берилган имтиёзлар, иммунитетлардан ва истиснолар ҳар қандай ҳолатда ёки ҳолларда, Жамғарма манфаатларига мос келадиган тарзда ва шартларда воз кечиши мумкин.

31-модда. Архивлар дахлсизлиги

Жамғарма архивлари ва умуман, унга тегишли ёки тасарруфидаги барча ҳужжатлар қаерда жойлашган бўлишидан қатъи назар дахлсиз бўлиши керак.

8-БОБ. ЎЗГАРТИРИШЛАР ВА АРБИТРАЖ

32-модда. Ўзгартиришлар

Ушбу Битимга Бошқарувчилар кенгашининг бир овоздан қарори билан алоҳида баённомалар билан расмийлаштириладиган ўзгартиришлар киритилиши мумкин.

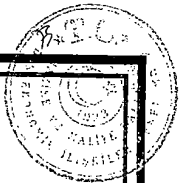
Ушбу Битимга ўзгартиришлар киритиш тўғрисидаги ҳар қандай таклиф, хоҳ аъзо ёки Директорлар кенгашидан келиб чиқадиган бўлсин, Бошқарувчилар кенгаши раисига юборилади, у таклифни Бошқарувчилар кенгашига киритади. Агар ўзгартириш қабул қилинган бўлса, Жамғарма буни барча аъзоларга йўлланган расмий хабарда тасдиқлайди.

Ушбу Битимнинг ажралмас қисми бўлган ўзгартиришлар барча аъзолар учун расмий эълон қилинган кундан бошлаб ушбу (3) ой ўтгач кучга киради, агар Бошқарувчилар кенгаши бошқа муддатни белгиламаса.

33-модда. Тили

Жамғарманинг иш тили инглиз тилидир.

TRUE COPY

34-модда. Талқин

Ушбу Битим қоидаларини талқин қилиш ёки қўллаш билан боғлиқ Аъзолар, инвесторлар ва Жамғарма ўртасида юзага келадиган ҳар қандай саволлар Директорлар кенгашига қарор қабул қилиш учун тақдим этилади.

Директорлар кенгаши 1-хатбошига мувофиқ қарор қабул қилган ҳар қандай ҳолатда, ҳар қандай манфаатдор томон бу масалани Бошқарувчилар кенгашига юборишни сўраши мумкин, унинг қарори якуний ҳисобланади. Бошқарувчилар кенгаши қарори қабул қилингунга қадар Жамғарма ўзи зарур деб ҳисоблаганча, Директорлар кенгаши қарори асосида иш олиб бориши мумкин.

35-модда. Арбитраж

Жамғарма ва Жамғарманинг аъзолари ва/ёки собиқ аъзолари ўртасида юзага келадиган низолар, иложи бўлса, манфаатдор томонлар томонидан музокаралар ва маслаҳатлашувлар йўли билан ҳал қилинади. Солиқ солишга оид масалалар бўйича низолар Бошқарувчилар кенгаши томонидан ҳал қилинади. Бошқарувчилар кенгашининг солиққа тортиш билан боғлиқ низолар бўйича қарорлари якуний ҳисобланади.

Солиқ билан боғлиқ бўлган низолардан ташқари низолар улар юзага келган кундан бошлаб камида уч (3) ой ичида музокаралар ва маслаҳатлашувлар йўли билан ҳал этилмаган бўлса, учта (3) ҳакамдан иборат арбитраж судига тақдим этилади, учта (3) ҳакамдан бири Жамғарма томонидан, иккинчиси Жамғарманинг тегишли аъзоси ёки собиқ аъзоси томонидан ва учинчиси, Томонлар бошқача келишувга эришмаган бўлса, Халқаро Суд раиси томонидан тайинланади. Учинчи ҳакамни тайинлашда сайланган ҳакамлар низода иштирок этувчи давлат фуқароси бўлмаслиги кераклиги ҳақидаги қоидага амал қиладилар. Низони ҳал қилишда ҳакамлар низонинг оммавий ҳуқуқий хусусиятини ҳисобга олган ҳолда УНСИТРАЛ арбитраж қоидаларига амал қиладилар. Арбитраж тили инглиз тилидир.

Ҳакамларнинг қарори якуний ва низо тарафлари учун мажбурийдир.

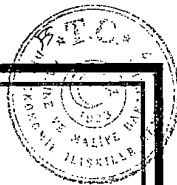
9-БОБ. ЯКУНИЙ ҚОИДАЛАР

36-модда. Депозитарий

Ушбу Битимнинг асл нусхаси ўзбек, озарбайжон, қирғиз, қozoқ, турк ва инглиз тилларида бир нусхада ТДТ Котибиятига («Депозитарий») сақлаш учун топширилади.

TRUE COPY

37-модда. Таъсис йиғилиши

Ушбу Битим кучга кириши биланок ҳар бир аъзо ўз Бошқарувчисини тайинлайди ва Жамғарма Президенти Бошқарувчилар кенгашининг таъсис йиғилишини чақиради.

Ташкилий йиғилишда:

- i. Жамғарманинг Директорлар кенгаши аъзолари 9-моддага мувофиқ тайинланади ва сайланади;
- ii. Жамғарма фаолиятини бошлаш санасини белгилаш бўйича чора-тадбирлар амалга оширилади;
- iii. Биринчи Бош директор 11-моддага мувофиқ тайинланади.

Жамғарма барча аъзоларни ўз фаолиятини бошлаш санаси тўғрисида хабардор қилади.

38-модда. Ратификация қилиш, қабул қилиш, амал қилиш, кучга кириши ва бошқа қондалар

Ушбу Битим Жамғарма аъзолари томонидан ратификация қилиниши, қабул қилиниши ёки тасдиқланиши керак.

Ушбу Битим унинг кучга кириши учун зарур бўлган давлат ички тартиб-қоидаларини Таъсисчи аъзолар бажарганлиги тўғрисида Депозитарий томонидан охириг ёзма хабарнома дипломатик каналлар орқали олинган кундан бошлаб ўттизинчи кун кучга киради.

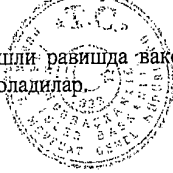
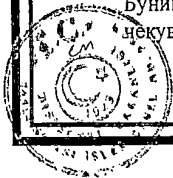
Ушбу Битим аъзо-таъсисчи бўлмаган ҳар қандай ТДТ иштирокчи-давлатига қўшилиш тўғрисидаги ҳужжатни Депозитарийга тақдим этиш орқали қўшилиши учун очикдир.

Ушбу Битим Бошқарувчилар кенгаши томонидан унинг аъзолиги тасдиқлаганидан кейин Депозитарийга қўшилиш тўғрисидаги ҳужжатни тақдим этиш орқали бошқа ҳар қандай давлатнинг қўшилиши учун очикдир.

Қўшилган давлатга нисбатан ушбу Битим Депозитарий дипломатик каналлар орқали қўшилиш тўғрисидаги ҳужжатни олган кундан бошлаб ўттизинчи кун кучга киради.

Ратификация ёрлиғи, қабул қилиш, тасдиқлаш ёки қўшилиш тўғрисидаги ҳужжат, ушбу билан назарда тутилган тарзда сақлаш учун топширилганда, ушбу Битимнинг 5-моддасида кўрсатилганидек, бундай аъзо обуна бўлган Жамғарманинг бошланғич капиталидаги улушларнинг сонини кўрсатиши керак. Депозитарий барча Томонларни ҳар бир депозит, унинг санаси ва обуна бўлган акциялар сони тўғрисида тегишли равишда хабардор қилади.

Бунинг гувоҳи сифатида тегишли равишда ваколат берилган куйида-имзо чекувчилар ушбу Битимни имзоладилар.

TRUE COPY

2023 йил 16 мартда Анкара шаҳрида бир асл нусхада, ҳар бири ўзбек, озарбайжон, қирғиз, қozoқ, турк ва инглиз тилларида тузилди, бунда барча матнлар бир хил кучга эга. Ушбу Битим матнлари ўртасида келишмовчиликлар юзага келган тақдирда, Инглиз тилидаги матн устунлик қилади.

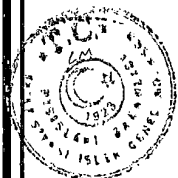
Озарбайжон Республикаси номидан

Қozoғистон Республикаси номидан

Қирғизистон Республикаси номидан

Туркия Республикаси номидан

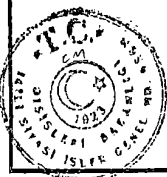
Ўзбекистон Республикаси номидан

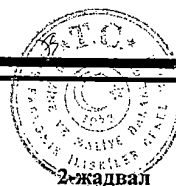

1-жадвал

Жамғарма капитали

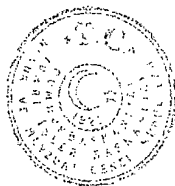
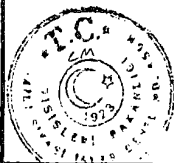
| Давлат | Бошланғич
акциялар
йиғиндис | Тўланган
акцияларнинг
умумий номинал
қиймати | Чакирилиши мумкин
бўлган акцияларнинг
умумий номинал
қиймати |
|-----------------------------|-----------------------------------|---|---|
| Озарбайжон
Республикаси | 2,000 | 70,000,000
АҚШ доллари | 30,000,000 АҚШ доллари |
| Қозоғистон
Республикаси | 2,000 | 70,000,000
АҚШ доллари | 30,000,000 АҚШ доллари |
| Қирғизистон
Республикаси | 2,000 | 70,000,000
АҚШ доллари | 30,000,000 АҚШ доллари |
| Туркия
Республикаси | 2,000 | 70,000,000
АҚШ доллари | 30,000,000 АҚШ доллари |
| Ўзбекистон
Республикаси | 2,000 | 70,000,000
АҚШ доллари | 30,000,000 АҚШ доллари |

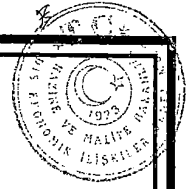

Обуна

| Давлат | Бошланғич
тўлов
(АҚШ
доллари) | Муддат | Биринчи
тўлов
(АҚШ
доллари) | Иккинчи
тўлов
(АҚШ
доллари) | Учунчи
тўлов
(АҚШ
доллари) |
|-----------------------------|--|---|--------------------------------------|--------------------------------------|-------------------------------------|
| Озарбайжон
Республикаси | 5,000,000 | Таъсис йи-
илишидан
кейин 90
кун ичида | 18,000,000 | 23,000,000 | 24,000,000 |
| Қозоғистон
Республикаси | 5,000,000 | Таъсис йи-
илишидан
кейин 90
кун ичида | 18,000,000 | 23,000,000 | 24,000,000 |
| Қирғизистон
Республикаси | 5,000,000 | Таъсис йи-
илишидан
кейин 90
кун ичида | 18,000,000 | 23,000,000 | 24,000,000 |
| Туркия
Республикаси | 5,000,000 | Таъсис йи-
илишидан
кейин 90
кун ичида | 18,000,000 | 23,000,000 | 24,000,000 |
| Ўзбекистон
Республикаси | 5,000,000 | Таъсис йи-
илишидан
кейин 90
кун ичида | 18,000,000 | 23,000,000 | 24,000,000 |

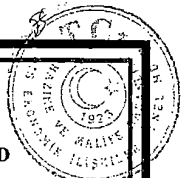

TRUE COPY
24

THE AGREEMENT ESTABLISHING THE TURKIC INVESTMENT FUND

THE AGREEMENT ESTABLISHING THE TURKIC INVESTMENT FUND

The Republic of Azerbaijan, the Republic of Kazakhstan, the Kyrgyz Republic, the Republic of Türkiye and the Republic of Uzbekistan (the "Founding Members") as Members of the Cooperation Council of Turkic Speaking States (hereinafter referred to as the "Organization of Turkic States" based on the decision of the Council of Heads of State taken on November 12, 2021 in Istanbul) established by the Nakhchivan Agreement on the Establishment of the Cooperation Council of Turkic Speaking States on October 3, 2009, have agreed to establish hereby the Turkic Investment Fund, which shall be governed by the following provisions:

Chapter I — DEFINITIONS

Article 1 – Definitions

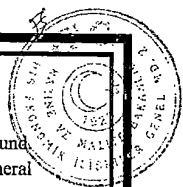
The following terms wherever used in this Agreement shall have the following meanings, unless the context shall otherwise specify or require:

- a) "Additional Contribution" shall mean additional contributions to the resources of the Fund to be made by the Members upon decision of the Board of Governors on terms and conditions consistent with Section B of Article 5.
- b) "Beneficiary" shall mean a natural person or legal entity that takes part in the implementation of the project and is directly funded by the resources of the Fund.
- c) "Calendar Year" shall mean the year period between January 1 and December 31 based on the Gregorian calendar.
- d) "Central Bank" shall mean the institution that manages the currency and monetary policy of a State or formal monetary union.
- e) "Fund" shall mean the Turkic Investment Fund established by this Agreement.
- f) "Governor" shall mean each member of Board of Governors of the Fund to be composed in accordance with Article 9 of this Agreement.
- g) "Member(s)" shall mean the Founding Members and other OTS Participating States, and third States that have become Members of the Fund through membership procedures pursuant to Article 4 of this Agreement.
- h) "Micro, Small and Medium -Sized Enterprises" shall mean Micro, Small and Medium Enterprises as defined under the national legislation of a State in the territory of which the concerned project is to be implemented.

TRUE COPY

-
- i) "Staff" shall mean professional and/or administrative employees, employed by the Fund. The President, Governors, Alternate Governors, Directors, Alternate Directors and General Director are not considered as Staff.
 - j) "State" shall mean any State member of the United Nations that is eligible for membership of the Fund in accordance with Article 4 of this Agreement.
 - k) "OTS" shall mean the Organization of Turkic States.
 - l) "OTS Participating State(s)" shall mean the Members and Observer States of the OTS.

Chapter II — PURPOSE, FUNCTIONS, POWERS AND MEMBERSHIP

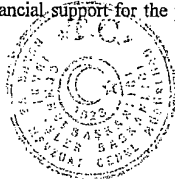
Article 2 – Purpose

The purpose of the Fund is to contribute to the economic development of the OTS Participating States through expanding intra-regional trade and supporting economic activities.

Article 3 – Functions and Powers

To fulfill its purpose, the Fund shall have the following functions and powers through investment activities:

- a) to assist in the promotion of intra-regional trade;
- b) to finance projects particularly those of Micro, Small and Medium-sized enterprises;
- c) to cooperate and co-finance with international and national finance and development institutions as well as chambers of commerce, and private entities;
- d) to support the expansion of transport and logistic chains, storage and production capacities;
- e) to support creation and modernization of the physical and digital infrastructure including public private partnership;
- f) to support development projects in the fields of mutual interest, including industrial production, infrastructure, transport, agriculture, information and communication technologies, and tourism;
- g) to finance projects that contribute to green economy by investing in energy efficiency, renewable energy and environmental protection;
- h) to provide assistance and financial support for the preparation of investment projects as deemed necessary;

TRUE COPY

- i) to undertake such other activities and provide such other services as may advance its purpose.

Article 4 – Membership

The OTS Participating States, which are not Founding Members may become Member of the Fund by accession to this Agreement.

Other States may become Member of the Fund upon the terms and conditions to be determined by the Board of Governors in accordance with the Article 38.

Chapter III — FINANCIAL RESOURCES

Article 5 – Resources of the Fund

As used in this Agreement, the term "Resources" of the Fund shall include the following:

- a) Capital stock of the Fund;
- b) Additional Contributions;

A. Capital Stock and Subscription

The authorized capital stock of the Fund shall be five hundred million dollars [USD 500,000,000]. The authorized capital stock shall be divided into ten thousand [10,000] shares having a nominal value of fifty thousand dollars [USD 50,000] each.

The authorized capital stock shall be divided into paid-in shares and callable shares. Shares having an aggregate par value of three hundred and fifty million dollars [USD 350,000,000] shall be paid-in shares, and shares having an aggregate par value of one hundred and fifty million dollars [USD 150,000,000] shall be callable shares.

Upon entry into force of this Agreement, the Founding Members shall subscribe to the shares of the authorized capital of the Fund equally in accordance with the table as shown in Schedule-1 ("Capital of the Fund"- Appendix I).

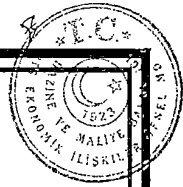
Each Member shall pay the initial payment related to its paid-in shares in 90 days after the inaugural meeting in accordance with Schedule-2 ("Initial Payment"- Appendix II). Such amount shall be deposited for the Fund's accounts. The remaining subscription amount shall be payable in 3 (three) annual instalments on each subsequent anniversary of the date of the Initial Payment in accordance with Schedule-2. The payments shall be made in USD. Failure in fulfilment of herein instalment payments shall be deemed as failure of an obligation to the Fund and shall be subject to provision of Article 23 of this Agreement.

In case of accession of any State to this Agreement after its entry into force, the new Member shall subscribe to no less than the number of shares as one Founding Member. Notwithstanding the above, any new Member shall not have more voting rights than a Founding Member.

TRUE COPY

B. Additional Contributions

In order to assure continuity in the operations of the Fund, the Board of Governors shall periodically, at such intervals as it deems appropriate, review the adequacy of the resources available to the Fund.

If the Board of Governors, as a result of such a review, deems it necessary or desirable, it may decide that the Members make additional contributions to the resources of the Fund.

Article 6 – Conditions Relating to Capital Stock and Limitation of Liability

Shares of capital stock of the Fund itself shall not be attached, pledged or encumbered in any manner whatsoever and they shall not be transferable except to the Fund in accordance with Chapter VII and VIII of this Agreement.

The liability of a Member on shares shall be limited to the unpaid portion of its capital subscription.

No Member, solely for the reason of its membership, shall be liable for the obligations of the Fund.

Chapter IV — ORGANIZATION AND MANAGEMENT

Article 7 – Structure

The Fund shall have the President of the Fund, Board of Governors, Board of Directors, General Director and the Staff.

Article 8 – President of the Fund

The Fund shall have the President of the Fund, appointed by the Board of Governors on rotational basis for the term of four (4) years without prolongation and reappointment. The President shall, however, cease to hold office when the Board of Governors so decides.

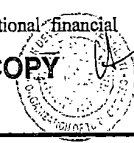
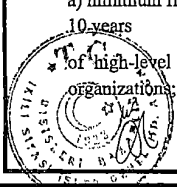
The rotation shall be decided by the Board of Governors and it includes the first President of the Fund.

First President of the Fund shall be appointed by Council of Heads of States of the OTS for the term of four (4) years without prolongation and reappointment.

President of the Fund shall be the Chairman of the Board of Directors but shall have no voting rights.

Following requirements shall be sought for the position of the President of the Fund, starting from the second President:

- a) minimum fifteen (15) years of experience in economic, investment and financial matters, or 10 years of high-level experience at managerial level or ten (10) years in international financial organizations;

TRUE COPY

b) proficiency in English.

The President of the Fund shall be responsible for;

- chairing the meetings of the Board of Directors,
- following up the decisions of Board of Governors,
- representing the Fund at the international arena,
- communicating with the Heads of States and Governments of the Member States,
- seeking co-financing and resource mobilisation opportunities for the Fund,
- working to attract contributions to the Fund,
- facilitating the cooperation mechanisms with international organisations.

President of the Fund shall receive remuneration from the Fund, and the remuneration shall be determined by the Board of Governors.

Article 9 – The Board of Governors

The Board of Governors shall be the highest governing body of the Fund.

A. Composition

Each Member shall be represented on the Board of Governors and shall appoint one Governor and one alternate Governor upon fulfilment of the initial payment. Governors and alternate Governors shall be citizens of the Members from OTS Participating States.

Each Governor and alternate Governor of the Board of Governors shall serve in line with the instructions of the appointing Member. No alternate Governor of the Board of Governors may vote except in the absence of the Governor of the Board of Governors appointed by the same Member.

At each of its annual meetings, the Board shall elect one of the Governors as Chairman who shall hold office until the election of the next Chairman.

In the event of a vacancy in the Board of Governors, such as any vacancy resulting from (i) death, (ii) physical incapacity, (iii) incapacity or mental illness or (iv) resignation or dismissal (provided that the Governors appointed by the Members may be dismissed only by the Member which appointed them), such Member appointing the Governor causing such vacancy shall appoint the new Governor and/or alternate Governor.

Governors and alternate Governors shall not receive remuneration from the Fund, but their out-of-pocket expenses (accommodation and travel) and per diem incurred in attending each meeting of the Board of Governors shall be borne from the resources of the Fund.

B. The Powers of the Board of Governors

The Board of Governors represents the interests of the Members in all matters related to the Fund.

TRUE COPY

The Board of Governors shall have the power to:

- a) authorize the admission of new members to the Fund and determine the terms and conditions of their subscriptions to the capital;
- b) authorize the introduction of Additional Contributions to the Fund, approve the conditions and procedures;
- c) change the authorized capital, call for payment of callable capital, and determine the terms and conditions of the payment of the callable capital as it may deem necessary;
- d) form the Board of Directors;
- e) review and approve annual reports of the Board of Directors, audit reports, balance sheet and the statement of the income and expenditures of the Fund;
- f) make decision on suspension of the Members;
- g) determine the share of the Members in the Fund's assets with a view to returning it in case the participant withdraws from the Fund;
- h) decide to prolong the Fund;
- i) determine the procedures, terms and conditions for termination of the Fund and distribution of its assets, and decide to terminate the Fund;
- j) amend this Agreement;
- k) appoint and dismiss the President of the Fund;
- l) select external auditors to audit the accounts of the Fund and approve audited financial statement of the Fund;
- m) decide appeals from decisions made by the Board of Directors concerning the interpretation or application of this Agreement.

The Board of Governors, upon unanimous decision, may delegate to the Board of Directors all its powers, except the powers to:

- a) authorize the admission of new Members to the Fund and determine the terms and conditions of their subscriptions to the capital;
- b) change the authorized capital, call for payment of callable capital, and determine the terms and conditions of the payment of the callable capital as it may deem necessary;
- c) make decision on suspension of the Members;
- d) determine the procedures, terms and conditions for termination of the Fund and distribution of its assets, and decide to terminate the Fund;
- e) amend this Agreement;

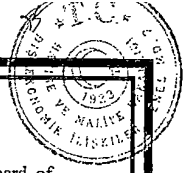
The Board of Governors may at any time revoke the delegation of any matter to the Board of Directors.

C. Meetings, Procedure and Voting

The Board of Governors shall hold an annual meeting and extraordinary meetings as may be provided for by the Board of Governors or called whenever requested by the majority of the Members of the Board of Directors. The Board of Governors shall adopt working methods to enable it to carry out duties and responsibilities at short notice and rapid turn-around.

The voting power of each Member shall be equal to the number of its subscribed shares in the capital stock of the Fund unless otherwise specified in this Agreement.

TRUE COPY

Two-thirds of the Governors shall constitute a quorum for any meeting of the Board of Governors, provided such majority includes at least three Founding Members.

Decisions of the Board of Governors shall require at least three-fourth of the voting power provided such majority includes affirmative votes of at least four Founding Members, unless otherwise specified in this Agreement.

The following decisions of the Board of Governors shall require affirmative votes of all Founding Members:

- a) to authorize the admission of new States to the Fund and determine the terms and conditions of their subscriptions to the capital;
- b) to change the authorized capital (increase, additional contribution, decrease), call for payment of callable capital, and determine the terms and conditions of the payment of the callable capital as it may deem necessary;
- c) to amend this Agreement.

Article 10 – Board of Directors

A. Composition

The Board of Directors shall consist of one (1) director as representative from each Member.

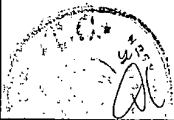
Directors shall not be members of the Board of Governors and shall have the following qualifications:

- a) graduates of bachelor degree;
- b) minimum ten (10) years of experience in economic, investment and financial matters, or five (5) years high-level experience at least minimum directorial level, and /or five (5) years in international financial organizations;
- c) not younger than thirty-five (35) and not older than sixty (60) years old at the moment of appointment;
- d) proficiency in English.

Each Governor of the Board of Governors shall appoint a Director and an alternate Director who possesses the above-mentioned requirements with full powers to act for the Director when the Director is not present. Alternate Directors may participate in the meetings of the Board of Directors but may vote only when they are acting in place of their principals.

Directors shall hold office for a term of three (3) years and may be reappointed. A Director shall hold office until his/her successor shall have been designated pursuant to this Article.

Directors and alternate Directors shall not necessarily reside permanently at the location of the headquarters of the Fund and shall not be considered full time employees of the Fund, but their out-of-pocket expenses (accommodation and travel) and per diem incurred in attending each meeting of the Board of Directors shall be borne from the resources of the Fund. No further payment nor remuneration from the Fund shall be made to Directors and alternate Directors.

B. Powers

The Board of Directors shall be responsible for the direction of general operations of the Fund and for this purpose, shall, in addition to the powers assigned to it expressly by this Agreement, exercise all the powers delegated to it by the Board of Governors, and in particular shall have the power to:

- a) establish policies regarding the operations of the Fund;
- b) take decisions concerning the financing to be provided by the Fund under this Agreement;
- c) take decisions concerning the business of the Fund and its operations in conformity with the general directions of the Board of Governors;
- d) review, assess and submit the annual reports for each financial year for the approval of the Board of Governors at each annual meeting;
- e) ensure that the Fund is served in the most efficient and economical manner;
- f) approve the budget and overall financing programme and policies of the Fund, in accordance with the resources and/or free cash available for these purposes;
- g) appoint and dismiss General Director;
- h) make recommendations to the Board of Governors for extraordinary meetings;
- i) establish committees that it may deem necessary for the operations of the Fund;
- j) exercise such other powers as are expressly assigned to the Board of Directors in this Agreement.

C. Meetings, Procedure and Voting

The Board of Directors shall meet as often as the business of the Fund may require but no less than twice a year. The Board of Directors shall adopt working methods to enable it to carry out duties and responsibilities at short notice and rapid turn-around.

The meetings of the Board of Directors shall convene with the participation of the majority of the Directors and the resolutions shall be adopted with the affirmative votes of majority of the participating Directors.

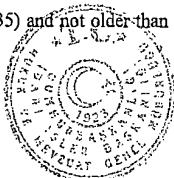
However, the Board of Directors shall approve the principles of investment policy of the Fund with unanimous decision.

Article 11 – General Director

The General Director shall be citizen of one of the OTS Participating States. Governors of the Members from OTS Participating States shall propose a candidate for the General Director position on a rotational basis. General Director shall be appointed by the Board of Directors and shall serve only for a period of four (4) years without prolongation or reappointment.

Following requirements shall be sought for the position of General Director:

- a) graduates of master's degree in relevant spheres;
- b) not younger than thirty-five (35) and not older than sixty (60) years old at the moment of appointment;

c) minimum fifteen (15) years of experience in economic, investment and financial matters, or ten (10) years of high-level experience at managerial level or ten (10) years in international financial organizations;

d) proficiency in English.

General Director shall be under the supervision of the Board of Directors.

General Director shall, in accordance with the guidelines, rules and regulations laid down by the Board of Directors, shall have full executive powers to manage the operations and affairs of the Fund. General Director shall appoint, promote and dismiss Staff and disburse funds in accordance with the plan, policy and budget approved by the Board of Directors.

In appointing Staff of the Fund, the highest standards of efficiency and technical competence and the recruitment of personnel on a balanced geographical distribution from the citizens of the Members from OTS Participating States shall be ensured.

General Director may recommend the Board of Directors to hire advisory/consultancy services from companies located in the territories of the Members from OTS Participating States upon approval of the Board of Directors.

General Director shall attend the meetings of the Board of Directors but shall not have voting rights.

General Director shall:

- a) propose the operating and administrative budgets;
- b) propose the overall financing programme;
- c) arrange for the study and appraisal of projects and programmes for financing by the Fund;
- d) ensure and control the proper organization, staffing and service;
- e) make decisions on providing technical advice and assistance;
- f) perform other duties determined by Board of Directors.

General Director shall receive remuneration from the Fund, and the remuneration shall be determined by the Board of Directors.

Article 12 – International Character of the Fund and Prohibition of Political Activity

The Fund shall not accept any kind of additional resources or assistance that may in any way prejudice, limit, deflect or otherwise alter its purpose or functions.

The Fund, the President of the Fund, General Director, and Staff of the Fund shall, in their decisions, take into account only considerations relevant to the Fund's purpose, functions, and operation as set out in this Agreement. Such considerations shall be weighed impartially in order to achieve and carry out the purpose and functions of the Fund.

The President of the Fund, General Director, and Staff of the Fund, in the discharge of their offices, shall owe their duty entirely to the purposes of the Fund and to no other authority.

TRUE COPY

Each Member shall respect the international and non-political character of this duty and shall refrain from all attempts to influence any of them in the discharge of their duties.

Article 13 – Headquarters and Offices

The Headquarters of the Fund shall be in Istanbul.

The Board of Governors may decide to establish offices in the territory of any other Member.

Member hosting the Headquarters of the Fund shall sign a Host Country Agreement, where relevant terms, conditions, privileges, and immunities are specified.

Article 14 – Financial Year

The Fund's financial year shall be the Calendar Year.

Article 15 – Channel of Communication, Depositories

Each Member shall designate an appropriate official authority with which the Fund may communicate in connection with any matter arising under this Agreement.

Each Member shall designate its Central Bank, or such other state-owned financial institution as may be agreed upon with the Fund as a depository with which the Fund may keep its holding of currency of that Member State as well as other assets of the Fund.

Article 16 – Auditors and Reports

Upon the recommendations of the Board of Directors and approval of the Board of Governors, qualified external auditors of international reputation registered in one of the OTS Participating States shall be designated to audit the affairs of the Fund for no more than three consecutive years.

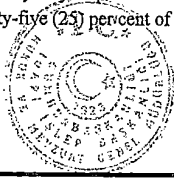
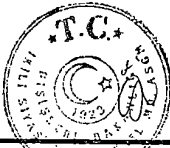
General Director shall publish an annual report containing an audited statement of its accounts and shall circulate to the Members of the Fund on quarterly basis a summary statement of the Fund's financial position and an income and expenditures statement showing the results of its operations.

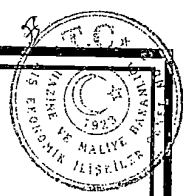
General Director may publish such other reports as it deemed desirable to carry out its purposes upon the approval of the Board of Directors.

Board of Governors may designate state auditors for audit of proper uses of resources and activities of the Fund.

Article 17 – Allocation of Net Income

At least ten (10) per cent of the annual net income of the Fund shall be allocated to the general reserves until the general reserve attains twenty-five (25) per cent of the subscribed capital of the Fund. The Board of Governors may decide to allocate a supplementary amount to form an additional reserve or distribute to Members, provided that no part of the net income of the Fund shall be distributed to Members by way of profit until the General Reserves of the Fund shall have attained the level of twenty-five (25) percent of the subscribed capital.

Chapter V — OPERATIONS

Article 18 – Use of Resources, Investment and Financial Principles of the Fund

The resources and facilities of the Fund shall be used exclusively to implement the purpose and carry out the functions set forth, respectively, in Articles 2 and 3 of this Agreement.

Investment and financial policies and principles of the Fund shall be determined by the Board of Directors.

The Fund shall ensure fair distribution of its investments among the Members from OTS Participating States.

Article 19 – Considerations Relevant to Financing

In conducting its operations, the Fund shall:

- a) safeguard its interests in respect of its financing;
- b) promote the well-being of the people in the Members from OTS Participating States through economic and social development and the enlargement of opportunities for gainful employment;
- c) respect the law of the respective country of operation and its due process through cooperation with the country's respective authorities;
- d) prioritize projects aimed at supporting the transition to green economies;
- e) prioritize projects that involve Beneficiaries from at least two Members who are OTS Participating States;
- f) observe the principles of free market economy and fair competition.

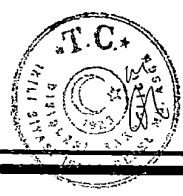
The Fund shall give special emphasis to regional projects as well as to projects which promote and strengthen economic cooperation among the Members who are OTS Participating States.

Article 20 – Application of Local Rules and Regulations

In view of the regional character of the Fund, and the existence of different laws, regulations and legal procedures in the Members, the Fund shall ensure that all financial facilities granted in any of these countries in any form shall be covered and protected by the provisions of domestic laws so that repayments and collections of the Fund's claims shall be unhindered. However, all financial facilities shall be based on the rules and regulations approved by the Fund.

Article 21 – Review and Evaluation

A comprehensive and continuing review of completed projects, programmes, and activities financed by the Fund shall be carried out to assist the Board of Directors in determining the effectiveness of the Fund in accomplishing its purposes. General Director shall conduct this review and its results shall be reported to the Board of Directors.

TRUE COPY

Chapter VI — WITHDRAWAL, TERMINATION OF OPERATIONS AND TERM OF THE FUND

Article 22 – Withdrawal by Members

Any Member may withdraw from the membership of the Fund at any time by transmitting a notice in writing to the Fund at its Headquarters.

Withdrawal by a Member shall become effective and its membership shall cease on the date specified in its notice, but in no event less than six (6) months after such notice is received by the Fund. However, at any time before the withdrawal becomes finally effective, the Member may notify the Fund in writing of the cancellation of its notice of intention to withdraw.

Article 23 – Suspension of Membership

If a Member fails to fulfill any of its obligations to the Fund, the Fund may suspend its membership. The suspension of membership shall be made by a decision of the Board of Governors. Within one year after the membership was suspended, the Board of Governors shall reconsider its decision and either restore the membership or prolong suspension of such Member.

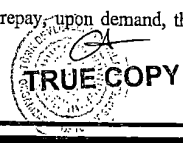
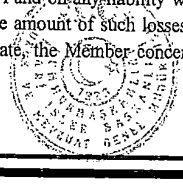
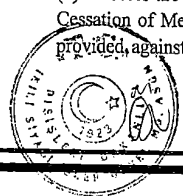
A Member, while under suspension, shall not be entitled to exercise any rights under this Agreement, except the right of withdrawal, but shall continue to be liable on all of its obligations.

Article 24 – Settlement of Accounts on Cessation of Membership

After the date on which a Member withdraws from membership ("Cessation of Membership"), it shall remain liable for its direct obligations to the Fund incurred as of that date. It shall also remain responsible for its contingent liabilities to the Funds so long as such a liability accrued before it ceases to be a Member is outstanding. At the time of Cessation of Membership, the Fund shall arrange for the repurchase of such Member's shares by the Fund as a part of the settlement of accounts with such Member in accordance with the provisions of this Article. For this purpose, the repurchase price of the shares shall be the value shown by the books of the Fund on the date of Cessation of Membership.

The payment for shares repurchased by the Fund under this Article shall be governed by the following conditions:

- (a) Any amount due to the Member for its shares shall be withheld so long as the Member has outstanding obligations to the Fund. Any amount due to such Member may, at the option of the Fund, be applied to any such liability as it matures.
- (b) The net amount, equal to the excess of the repurchase price for shares over the aggregate amount of liabilities of the Member concerned to the Fund, shall be payable within a period to be determined by the Board of Directors, upon surrender of the corresponding stock.
- (c) Payments shall be made by the Fund in USD in no more than two (2) years.
- (d) If losses are sustained by the Fund, on any liability which was outstanding on the date of Cessation of Membership and the amount of such losses exceeds the amount of the reserve provided, against losses on the date, the Member concerned shall repay, upon demand, the

TRUE COPY

amount by which the repurchase price of its shares would have been reduced if the losses had been taken into account when the repurchase price was determined.

If the Fund terminates its operations pursuant to Article 23 of this Agreement within six (6) months of the date upon Cessation of Membership, all rights of the Member concerned shall be determined in accordance with the provisions of Articles 27 and 28. Such Member shall still be considered as a Member for purposes of such Articles, but shall have no voting rights.

Article 25 – Temporary Suspension of Operations

The Board of Directors may suggest, in emergencies, temporarily suspending the Fund's operations in respect to all investments. It shall call the Board of Governors to an extraordinary meeting to consider the matter and to take a decision in this respect.

If a Member fails to make its share capital payments to the Fund, the Fund shall notify the member in no later than fifteen (15) days after the due date of the payment. If the Member fails to make such payment within ninety (90) days after the notification, no new investment from the resources of the Fund shall be made in the territory of such Member until such payment is made.

Article 26 – Duration of the Fund

The Fund shall be operative for a term of twenty (20) years from the date of the inaugural meeting. The Board of Governors may decide to terminate or prolong the Fund at any time.

In the event that the Board of Governors decides to terminate the Fund, the Fund shall forthwith cease all activities except those incidentals to the orderly realization, conservation and preservation of its assets and settlement of its obligations.

Until final settlement of such obligations and distribution of assets, the Fund shall remain in existence and all mutual rights and obligations of the Fund and its Members shall continue unimpaired.

Article 27 – Liability of Members and Payments of Claims

In the event of termination of the operations of the Fund, the liability of Members for the unpaid portion of the subscribed capital of the Fund shall continue until all claims of creditors, including all contingent claims, shall have been discharged.

All creditors holding direct claims shall first be paid out of the assets of the Fund and then out of payments to the Fund on unpaid subscriptions. Before making any payments to the creditors holding direct claims, the Board of Directors shall make such arrangements as are necessary in its judgment to ensure a pro rata distribution among holders of direct and contingent claims.

Article 28 – Distribution of Assets

No distribution of assets shall be made to Members on account of their subscriptions to the capital of the Fund until all liabilities to creditors shall have been discharged or provided for. Such distribution must be approved by the Board of Governors.

Any distribution of the assets of the Fund to Members shall be in proportion to the capital stock held by each Member and shall be affected at such times and under such conditions as the Fund

TRUE COPY

shall deem fair and equitable, giving priority to depositors. The share of assets distributed need not be uniform as to type of asset. No Member shall be entitled to receive its share in such a distribution of assets until it has settled all of its obligations to the Fund.

Any Member receiving assets distributed pursuant to this Article shall enjoy the same rights with respect to such assets as the Fund enjoyed prior to the distribution.

Chapter VII — STATUS, IMMUNITIES AND PRIVILEGES

Article 29 – Legal Status

The Fund shall have the status of international financial organization.

The Fund shall possess full juridical personality and full legal capacity:

- a. to contract,
- b. to acquire, lease and dispose of immovable and movable property in accordance with national legislations,
- c. to acquire and dispose of tangible and intangible property,
- d. to institute legal proceedings,
- e. to carry out any transactions within the purpose of the Fund.

Article 30 – Immunities, Privileges and Exemption from Taxes

The Fund and its assets shall enjoy in the territory of the Members immunity from all confiscation measures, as well as from sequestration, moratoria or any form of seizure by executive or legislative action.

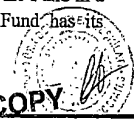
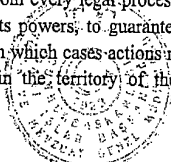
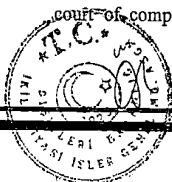
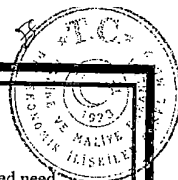
The Fund and its assets, property, income and transactions related thereto including goods and vehicles imported for the official use shall be exempt from all direct and indirect taxes, customs duties, fees and charges other than fees for storage and similar services.

Such exemptions in respect of custom duties shall be provided in accordance with the international commitments of the Members that shall not hinder or bring any exclusion to the above-mentioned exemptions.

Member States shall not impose any restrictions on currency conversion and transactions related to receipt, custody, use or transfer of money by the Fund or any of its other beneficiaries in any of Member States. Regular requirements for the provision of documents and information about such transactions shall not be considered as restrictions.

Notwithstanding the above, the exemptions stated in this Article shall not apply to any legal entity or enterprise invested in by the Fund.

The Fund shall enjoy immunity from every legal process except in cases arising out of or in connection with the exercise of its powers, to guarantee obligations, or to buy and sell or underwrite the sale of securities, in which cases actions may be brought against the Fund in a court of competent jurisdiction in the territory of the State in which the Fund has its

TRUE COPY

Headquarters or in any country where the Fund has appointed an agent for the purpose of accepting service or notice of process or has issued or guaranteed securities.

The President, all Governors and Directors and their alternates, General Director, professional employees, including experts performing missions for the Fund shall be immune from legal process with respect to acts performed by them in their official capacity in all Members except of their own State and when the Fund waives the immunity.

The Fund at its discretion may waive any of the privileges, immunities and exemptions conferred under this Article in any case or instance, in such manner and upon such conditions as it may determine to be appropriate in the best interests of the Fund.

Article 31 – Immunity of Archives

The archives of the Fund and in general all documents belonging to or held by it shall be inviolable wherever located.

Chapter VIII — AMENDMENTS AND ARBITRATION

Article 32 – Amendments

This Agreement may be amended by unanimous decision of the Board of Governors in the form of separate protocols.

Any proposal to amend this Agreement, whether emanating from a Member or the Board of Directors, shall be communicated to the Chairman of the Board of Governors, who shall bring the proposal before the Board of Governors. When an amendment has been adopted, the Fund shall so certify in an official communication addressed to all Members.

Amendments being an integral part of the present Agreement, shall enter into force for all Members three (3) months after the date of the official communication unless the Board of Governors specifies therein a different period.

Article 33 – Language

The working language of the Fund is English.

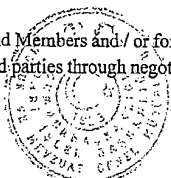
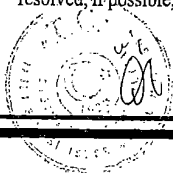
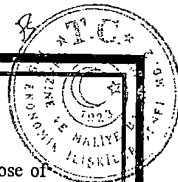
Article 34 – Interpretation

Any issues arising between Members, Members and the Fund related to interpretation or application of the provisions of this Agreement shall be submitted to the Board of Directors for decision.

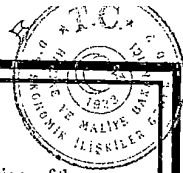
In any case where the Board of Directors has given a decision under the first paragraph, any concerned party may request the question be referred to the Board of Governors, whose decision shall be final. Pending the decision of the Board of Governors, the Fund may, so far as it deems necessary, act on the basis of the decision of the Board of Directors.

Article 35 – Arbitration

Disputes arising between the Fund and Members and/or former Members of the Fund shall be resolved, if possible, by the concerned parties through negotiations and consultations. Disputes

TRUE COPY

on matters related to taxation shall be resolved by the Board of Governors. The decisions of the Board of Governors on disputes related to taxation shall be final.

If such disputes except those related to taxation have not been resolved through negotiations and consultations within at least three (3) months from the date of their occurrence, shall be submitted to arbitration from three (3) arbitrators, one of whom is appointed by the Fund, the other by the appropriate Member or former Member of the Fund, and the third unless the Parties agree otherwise by the chairman of the International Court of Justice. When choosing a third arbitrator, the elected arbitrators are guided by the rule that they should not be a citizen of a State party to the dispute. When resolving a dispute, the Arbitrators shall be governed by the UNCITRAL Arbitration Rules, taking into account the publicly legal nature of the dispute. The language of the arbitration shall be English.

The decision of arbitrators shall be final and binding on the parties to the dispute.

Chapter IX FINAL PROVISIONS

Article 36 – Depositary

The original of this Agreement in a single copy in Azerbaijani, Kazakh, Kyrgyz, Turkish, Uzbek and English languages shall be deposited with the OTS Secretariat ("the Depositary").

Article 37 – Inaugural Meeting

As soon as this Agreement enters into force, each Member shall appoint a Governor, and the President of the Fund shall call the inaugural meeting of the Board of Governors.

At the inaugural meeting:

- i. Members of the Board of Directors of the Fund shall be designated and selected pursuant to Article 9;
- ii. Arrangements shall be made for determining the date on which the Fund shall commence operations;
- iii. the first General Director shall be appointed pursuant to Article 11.

The Fund shall notify all Members of the date of commencement of its operations.

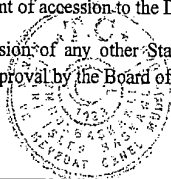
Article 38 – Ratification, Acceptance, Validity, Entry into Force and Miscellaneous

This Agreement shall be subject to ratification, acceptance or approval by the Members of the Fund.

This Agreement shall enter into force on the thirtieth day after the receipt through diplomatic channels of the last written notification by the Depositary on the completion by the Founding Members of internal procedures required for its entry into force.

This Agreement is open for accession of any OTS Participating State, which is not a Founding Member, by submitting its instrument of accession to the Depositary.

This Agreement is open for accession of any other State by submitting its instrument of accession to the Depositary upon approval by the Board of Governors.

TRUE COPY

With regard to acceding State, this Agreement shall enter into force on the thirtieth day after the receipt by the Depositary through diplomatic channels of its instrument of accession.

Instrument of ratification, acceptance, approval or accession, when deposited as provided herein, shall specify the number of the shares of the initial capital stock of the Fund to which such Member subscribes as provided in Article 5 of this Agreement. The Depositary shall duly notify all the Members of each deposit, the date thereof, and the number of shares subscribed.

In witness whereof the undersigned, being thereunto duly authorized, have signed this Agreement.

Done at Ankara, on the 16th day of March 2023 in one original copy in the Azerbaijani, Kazakh, Kyrgyz, Turkish, Uzbek and English languages, all texts being equally authentic. In case of divergence between the texts of this Agreement, the English text shall prevail.

On behalf of the Republic of Azerbaijan

[Signature]

On behalf of the Republic of Kazakhstan

[Signature]

On behalf of the Kyrgyz Republic

[Signature]

On behalf of the Republic of Türkiye

[Signature]

On behalf of the Republic of Uzbekistan

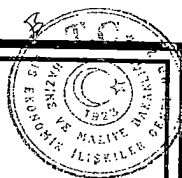
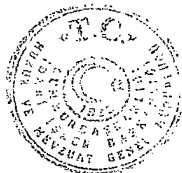
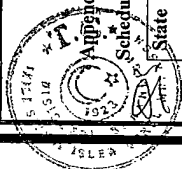
[Signature]

Appendix I

Schedule-1: Capital of the Fund

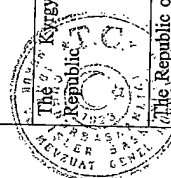
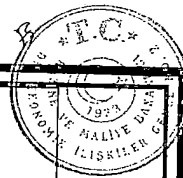
State	Number of Initial Shares	Aggregate Nominal Value of Paid-in Shares	Aggregate Nominal Value of Callable Shares
The Republic of Azerbaijan	2,000	70,000,000 USD	30,000,000 USD
The Republic of Kazakhstan	2,000	70,000,000 USD	30,000,000 USD
The Kyrgyz Republic	2,000	70,000,000 USD	30,000,000 USD
The Republic of Türkiye	2,000	70,000,000 USD	30,000,000 USD
The Republic of Uzbekistan	2,000	70,000,000 USD	30,000,000 USD

Appendix II

Schedule-2: Subscription

State	Initial Payment (USD)	Due	First Instalment (USD)	Second Instalment (USD)	Third Instalment (USD)
The Republic of Azerbaijan	5,000,000	Within 90 days after the inaugural meeting	18,000,000	23,000,000	24,000,000
The Republic of Kazakhstan	5,000,000	Within 90 days after the inaugural meeting	18,000,000	23,000,000	24,000,000
The Republic of Kyrgyzstan	5,000,000	Within 90 days after the inaugural meeting	18,000,000	23,000,000	24,000,000
The Republic of Türkiye	5,000,000	Within 90 days after the inaugural meeting	18,000,000	23,000,000	24,000,000
The Republic of Uzbekistan	5,000,000	Within 90 days after the inaugural meeting	18,000,000	23,000,000	24,000,000

TRUE COPY

It is hereby certified that, this is a true copy of the original
The Agreement Establishing
the Turkic Investment Fund
SECRETARIAT OF ORGANIZATION OF TURKIC STATES

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

DIŞİŞLERİ KOMİSYONU

1'inci TOPLANTI

EK-10

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Arnavutluk Cumhuriyeti Bakanlar Kurulu Arasında Türkiye-Arnavutluk Memorial Hastanesinin Geçiş Süresi Boyunca Ortak İşletilmesine İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/72)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

27'nci Yasama Dönemi'nde Başkanlığa sunulmuş olan 2/4995, 5020, 4909, 5037, 4690, 4335, 4243, 4856, 5053, 4511, 3540, 5040, 4762, 2818, 4649, 4246, 4648, 3909, 4647, 4693, 4692, 4691, 4689, 4704, 2498, 4705, 5028, 4097, 4651, 4910, 4096, 2225, 3720, 3719, 3718, 3954, 3953, 2033, 4486, 4928, 4913, 4512, 4718, 3981, 1458, 2030, 4293, 4707, 4740, 4763, 2034, 1943, 2277, 4737, 4739, 4159, 4160, 4764, 3742, 4966, 4738, 4244, 4245, 4857, 3057, 1538, 1584, 2705, 3542, 3980, 4912 ve 3241 esas numaralı kanun teklifleri yenilenmiştir.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Numan KURTULMUŞ
İstanbul Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler
Esas Komisyon	Dışişleri
Tarih: 19-6-2023	Esas No: 2/72

T.C. CUMHURBAŞKANLIĞI

Sayı : Z-90666677-599- **160649**
Konu : Milletlerarası andlaşmaların
onaylanmasının uygun bulunması

16 Haziran 2023

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

27'nci Yasama Döneminde Anayasa'nın 90'ıncı maddesi gereğince onaylanması uygun bulunmak üzere Başkanlığınıza sunulan ancak sonuçlandırmamayan ekli listede yer alan milletlerarası andlaşmaların onaylanmasının uygun bulunması hususunda gereğini bilgilerinize sunarım.

Recep Tayyip ERDOĞAN
Cumhurbaşkanı

Ek: Liste

T.C. MİLLÎ
KAYITLAR VE KAYITLAR İSKİTİ	
19 Haziran 2023	
Numara:	

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
BAŞKANLIĞI
Özel Kalem Müdürlüğü	
Tarih	16.06.2023
Sayı	123 28 63

LİSTE

SIRA NO.	27. DÖNEM KANUN TEKLİFİ ESAS NUMARASI	ANDLAŞMANIN ADI
1	2/4995	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu Arasında Ev Sahibi Ülke Anlaşması
2	2/5020	Türkiye Cumhuriyeti ile Birleşmiş Milletler Arasında Birleşmiş Milletler Kalkınma Eşgüdüm Ofisi Bölgesel Ofisinin İstanbul'da Kurulmasına İlişkin Anlaşma
3	2/4909	Türk Dili Konuşan Ülkeler İşbirliği Konseyinin Kurulmasına İlişkin Nahçıvan Anlaşmasında Değişiklik Yapılmasına Dair Protokol
4	2/5037	Türk Devletleri Teşkilatına Üye Ülkelerin Hükümetleri Arasında Uluslararası Kombine Yük Taşımacılığı Anlaşması
5	2/4690	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ulusal Sürücü Belgelerinin/Sürüş Ehliyetlerinin Karşılıklı Olarak Tanınması ve Değişimi Anlaşmasında Değişiklik Yapılmasına Dair Anlaşma
6	2/4335	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İş Birliği Anlaşmasını Değiştiren Ek Protokol
7	2/4243	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Türkmenistan Hükümeti Arasında Ortak Türkmen-Türk Genel Eğitim Okuluna İlişkin Mutabakat Zaptı
8	2/4856	Dünya Ticaret Örgütünü Kuran Marakesh Anlaşmasını Tadil Eden Protokol ve Protokolün Eki Balıkçılık Sübvansiyonları Anlaşması

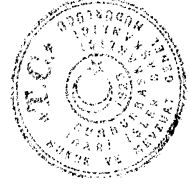
SIRA NO.	27. DÖNEM KANUN TEKLİFİ ESAS NUMARASI	ANDLAŞMANIN ADI
9	2/5053	Uluslararası Deniz Seyir Yardımcıları Teşkilatı Sözleşmesi
10	2/4511	Spitsbergen İle İlgili Olarak 9 Şubat 1920 Tarihinde Paris'te İmzalanan Antlaşma
11	2/3540	Hükümetlerarası Kuru Limanlar Antlaşması
12	2/5040	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Uluslararası Göç Siyasaları Geliştirme Merkezi (UGSGM) Arasında Türkiye'deki UGSGM Temsilciliğinin Statüsü Hakkında Antlaşma ve Notalar
13	2/4762	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Karayip Devletleri Birliği (KDB) Arasında İşbirliği Çerçeve Antlaşması
14	2/2818	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Hükümetlerarası Kalkınma Otoritesi (IGAD) Arasında Mutabakat / Zaptı
15	2/4649	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kazakistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Uluslararası Kombine Yük Taşımacılığı Antlaşması
16	2/4246	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kore Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığı ile Vergiden Kaçınmaya Engel Olma Antlaşması ve Eki Protokol
17	2/4648	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Filistin Devleti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Antlaşması ve Eki Protokol

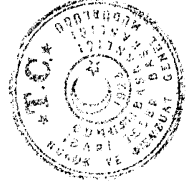
SIRA NO.	27. DÖNEM KANUN TEKLİFİ ESAS NUMARASI	ANDLAŞMANIN ADI
18	2/3909	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sierra Leone Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığı ile Vergiden Kaçınmaya Engel Olma Anlaşması
19	2/4647	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nijerya Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığı ile Vergiden Kaçınmaya Engel Olma Anlaşması
20	2/4693	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Burundi Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması
21	2/4692	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Senegal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması, Eki Protokol ve Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notalar
22	2/4691	Türkiye Cumhuriyeti ile Kongo Demokratik Cumhuriyeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığı ile Vergiden Kaçınmaya Engel Olma Anlaşması
23	2/4689	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sri Lanka Demokratik Sosyalist Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığı ile Vergiden Kaçınmaya Engel Olma Anlaşması ve Eki Protokol
24	2/4704	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kamboya Krallığı Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması ve Notalar
25	2/2498	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katar Devleti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında İşbirliği ve Karşılıklı Yardım Anlaşması

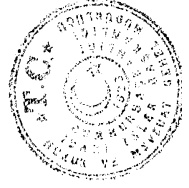
SIRA NO.	27. DÖNEM KANUN TEKLİFİ ESAS NUMARASI	ANDLAŞMANIN ADI
26	2/4705	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Angola Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında Karşılıklı İdari Yardım Anlaşması
27	2/5028	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sri Lanka Demokratik Sosyalist Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında İşbirliği ve Karşılıklı İdari Yardım Anlaşması
28	2/4097	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kırgız Cumhuriyeti Hükümeti Arasında 14 Ekim 1994 Tarihinde İmzalanan Hava Hizmetleri Anlaşmasını Tadil Eden Protokol ve Notalar
29	2/4651	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Maldivler Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Hizmetleri Anlaşması
30	2/4910	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Paraguay Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşması ile Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notalar
31	2/4096	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Gine Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşması
32	2/2225	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Nijer Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşması
33	2/3720	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Kongo Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşması
34	2/3719	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Palau Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Hizmetleri Anlaşması
35	2/3718	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Lesotho Krallığı Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşması

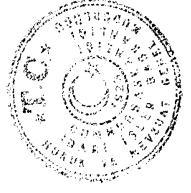
SIRA NO.	27. DÖNEM KANUN TEKLİFİ ESAS NUMARASI	ANDLAŞMANIN ADI
36	2/3954	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Ekvator Ginesi Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşması
37	2/3953	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Burkina Faso Hükümeti Arasında Havacılık Hizmetleri Anlaşması
38	2/2033	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Myanmar Birliği Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşması
39	2/4486	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Namibya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşması
40	2/4928	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Angola Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşması
41	2/4913	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Macaristan Hükümeti Arasında Askeri Çerçeve Anlaşması
42	2/4512	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti İle Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askeri Çerçeve Anlaşması
43	2/4718	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tacikistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askeri Çerçeve Anlaşması
44	2/3981	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayii Alanında İşbirliği Anlaşması
45	2/1458	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Uganda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşması

SIRA NO.	27. DÖNEM KANUN TEKLİFİ ESAS NUMARASI	ANDLAŞMANIN ADI
46	2/2030	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tanzanya Birleşik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşması
47	2/4293	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nijerya Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşması
48	2/4707	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Burkina Faso Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşması
49	2/4740	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ekvator Ginesi Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşması
50	2/4763	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cezayir Demokratik Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Cezayir'de Uluslararası Bir Türk Okulu Açılmasına İlişkin Anlaşma
51	2/2034	İslam İşbirliği Teşkilatı Polis İşbirliği ve Koordinasyon Merkezi Tüzüğü
52	2/1943	Türkiye Cumhuriyeti ile Irak Cumhuriyeti Arasında Terörle Mücadele Anlaşması
53	2/2277	Türkiye Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı ile Irak Cumhuriyeti Ulusal Güvenlikten Sorumlu Devlet Bakanlığı Arasında Personel Eğitimi Alanında İşbirliği Protokolü
54	2/4737	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Filistin Devleti Hükümeti Arasında Kolluk Eğitimi İşbirliği Mutabakatı Zaptı
55	2/4739	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Filistin Devleti Hükümeti Arasında Ulusal Sürücü Belgelerinin Karşılıklı Tanınması ve Değişimine İlişkin Anlaşma

SIRA NO.	27. DÖNEM KANUN TEKLİFİ ESAS NUMARASI	ANDLAŞMANIN ADI
56	2/4159	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Suçla Mücadelede İş Birliği Konulu Anlaşma ve Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Suçla Mücadelede İş Birliği Konulu Anlaşmada Yapılan Değişiklikler ve İlavelere İlişkin Protokol
57	2/4160	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kolluk Eğitimi İş Birliği Protokolü ve Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kolluk Eğitimi İş Birliği Protokolünde Yapılan Değişiklikler ve İlaveler ile İlgili Ek Protokol
58	2/4764	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Arnavutluk Cumhuriyeti Bakanlar Konseyi Arasında Kolluk Eğitimi ve Öğretimi İşbirliği Mutabakat Zaptı
59	2/3742	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kosta Rika Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Psikotrop ve Uyuşturucu Maddelerin Uluslararası Kaçakçılığına Karşı Mücadelede İşbirliği Anlaşması ve Notalar
60	2/4966	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cezayir Demokratik Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sınırşan Organize Suçlarla Mücadele Alanında İşbirliği Anlaşması
61	2/4738	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Romanya Hükümeti Arasında Uygun Görtülen Alanlarda Gerçekleştirilecek Projelerin Finansmanı Hakkında Anlaşma
62	2/4244	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Arnavutluk Cumhuriyeti Bakanlar Kurulu Arasında Sürücü Belgelerinin Karşılıklı Olarak Tanınması ve Değiştirilmesine İlişkin Anlaşma ve Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notalar
63	2/4245	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Arnavutluk Cumhuriyeti Bakanlar Kurulu Arasında Türkiye-Arnavutluk Memorial Hastanesinin Geçiş Süresi Boyunca Ortak İşletilmesine İlişkin Protokol

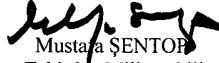
SIRA NO.	27. DÖNEM KANUN TEKLİFİ ESAS NUMARASI	ANDLAŞMANIN ADI
64	2/4857	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Libya Devleti-Millî Birlik Hükümeti Arasında Hidrokarbonlar Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptı
65	2/3057	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansının Özbekistan Cumhuriyeti'ndeki Faaliyeti Hakkında Anlaşma ve Notalar
66	2/1538	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Komorlar Birliği Hükümeti Arasında Teknik İşbirliği Protokolü
67	2/1584	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Uganda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kalkınma İşbirliği Anlaşması
68	2/2705	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gambiya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kalkınma İşbirliği Anlaşması ve Notalar
69	2/3542	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Namibya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kalkınma İşbirliği Anlaşması
70	2/3980	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kırgız Cumhuriyeti Bakanlar Kurulu Arasında Kültür Merkezlerinin Kurulması ve İşleyişi Hakkında Anlaşma
71	2/4912	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cezayir Demokratik Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Türkiye ve Cezayir'de Kültür Merkezleri Açılmasına ve Faaliyetine İlişkin Anlaşma
72	2/3241	30 Eylül 1957 Tarihli Tehlikeli Malların Karayolu ile Uluslararası Taşımacılığına İlişkin Avrupa Anlaşmasının (ADR) Başlığında Değişiklik Yapılmasına Dair Protokol

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Gelen Kâğıtlar Listesi'nde yayımlanan 973210 evrak numaralı "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Arnavutluk Cumhuriyeti Bakanlar Kurulu Arasında Türkiye-Arnavutluk Memorial Hastanesinin Geçiş Süresi Boyunca Ortak İşletilmesine İlişkin Protokol"ün onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun teklifi ve gerekçesi ekte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Mustafa ŞENTOP
Tekirdağ Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	-Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler
Esas Komisyon	Dışişleri
Tarih: 4 Mart 2022	Esas No: 2/4245

TBMM
KANUNLAR ve KARARLAR BSK.LİGİ
03 Mart 2022
Numara:

TBMM
GENEL YERLEK
03 Mart 2022
No. 977000
EBYS'ye AN (A) - RESMİ

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE ARNAVUTLUK CUMHURİYETİ
BAKANLAR KURULU ARASINDA TÜRKİYE-ARNAVUTLUK MEMORIAL
HASTANESİNİN GEÇİŞ SÜRESİ BOYUNCA ORTAK İŞLETİLMESİNE İLİŞKİN
PROTOKOLÜN ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN
TEKLİFİ**

MADDE 1- (1) 23 Kasım 2021 tarihinde imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Arnavutluk Cumhuriyeti Bakanlar Kurulu Arasında Türkiye-Arnavutluk Memorial Hastanesinin Geçiş Süresi Boyunca Ortak İşletilmesine İlişkin Protokol”ün onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

T.C. CUMHURBAŞKANLIĞI

Sayı : Z-90666677-599- ~~69138~~
Konu : Protokol

24 Subat 2022

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

23 Kasım 2021 tarihinde imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Arnavutluk Cumhuriyeti Bakanlar Kurulu Arasında Türkiye-Arnavutluk Memorial Hastanesinin Geçiş Süresi Boyunca Ortak İşletilmesine İlişkin Protokol”ü Anayasanın 90 ıncı maddesi gereğince onaylanması uygun bulunmak üzere ilıışikte bilgilerinize sunarım.

Recep Tayyip ERDOĞAN
Cumhurbaşkanı

Ek:
1- Protokol (Türkçe, Arnavutça, İngilizce)
2- Genel Gerekçe

T B M M
KANUNLAR ve KARARLAR BSK.LİĞİ
24 Şubat 2022
Numara:

TBMM
GENEL EVRAK
24 Şubat 2022
No. 973210
EBYS'ye AKTARILMIŞTIR

GENEL GEREKÇE

“Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Arnavutluk Cumhuriyeti Bakanlar Kurulu Arasında Türkiye-Arnavutluk Memorial Hastanesinin Geçiş Süresi Boyunca Ortak İşletilmesine İlişkin Protokol” Arnavutluk’ta inşa edilen 150 yatak kapasiteli Türkiye-Arnavutluk Fier Dostluk Hastanesinde (Memorial Hastanesi) sağlık hizmetlerinin geçici bir süre için Türkiye ve Arnavutluk tarafından ortaklaşa yürütülmesini teminen 23 Kasım 2021 tarihinde imzalanmıştır.

Mezkûr Protokol ile Türkiye’nin başta hastane yönetimi konusunda olmak üzere sağlık reformuyla ilgili tecrübelerinin Fier Dostluk Hastanesi aracılığıyla Arnavutluk’a aktarılması ve bu kapsamda tüm mali yükümlülükleri Arnavutluk’a ait olmak üzere Hastanenin 3 yıl süre ile taraflarca müştereken yönetilmesi amaçlanmaktadır. Protokol çerçevesinde, tarafların uygun görmesi halinde, Hastanenin ortak yönetim süresinin uzatılmasına da imkân tanınmaktadır.

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE ARNAVUTLUK CUMHURİYETİ
BAKANLAR KURULU ARASINDA TÜRKİYE-ARNAVUTLUK MEMORIAL
HASTANESİ' NİN GEÇİŞ SÜRESİ BOYUNCA ORTAK İŞLETİLMESİNE İLİŞKİN
PROTOKOL**

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Arnavutluk Cumhuriyeti Bakanlar Kurulu (bundan böyle "Taraflar" olarak anılacaktır),

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Arnavutluk Cumhuriyeti Bakanlar Kurulu arasında 2 Şubat 2021 tarihinde imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Arnavutluk Cumhuriyeti Bakanlar Kurulu Arasında Sağlık Alanında Hibe Anlaşması'na" istinaden

Memorial" Hastanesinin (bundan sonra "Hastane" olarak anılacaktır) geçiş süresi boyunca işletilmesine yönelik usul ve esasların düzenlenmesi amacıyla

Şu hususlar üzerinde mutabık kalmıştır:

**1. Madde
Konu**

İşbu Ortak İşletim Protokolün amacı, Türkiye'nin başta hastane yönetimi konusunda olmak üzere sağlık reformu ile deneyimlerini Memorial Hastanesi aracılığıyla Arnavutluk Cumhuriyeti'ne aktarmasıdır.

Arnavutluk'un Fier şehrinde Türkiye Cumhuriyeti tarafından 150 yatak kapasitesiyle inşa edilen "Memorial" Hastanesi, Arnavutluk'ta yaşayan kişilere sağlık hizmeti sunmak amacıyla üç (3) yıl boyunca ortaklaşa işletilecektir. Söz konusu ortak işletim süresinin sona ermesinin ardından, tarafların uygun görmesi halinde ortak işletim süresi, birer yıl veya daha fazla uzatılabilir.

**2. Madde
Tanımlar**

İşbu Ortak İşletim Protokolü kapsamında kullanılacak ifadeler şu anlama gelecektir:

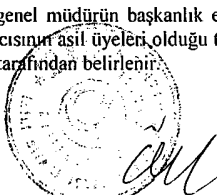
Genel Müdür. Arnavutluk tarafınca belirlenerek hastanenin yönetiminden sorumlu olacak kişiyi ifade eder.

Yönetim Kurulu. faaliyetlerinde ve eylemlerinde bağımsız olan ve eşit oranda yetkiye sahip en yüksek yönetim organıdır. Kurul, Arnavutluk tarafından beş üyeden oluşacaktır.

İnsan Kaynakları Kurulu, genel müdür tarafından başkanlık edilecek, üyeleri Yönetim Kurulu tarafından belirlenecek ve Hastane'de işe alınacak personeli belirleyecek olan kuruldur. Bu Komitenin kararları, yönetim kurulunun nihai onayına tabidir.

Eğitim Komitesi, genel müdür tarafından başkanlık edilen ve altı (6) üyeden oluşan organdır. Bu komitenin üyeleri, Türk genel müdür yardımcısı, 2 servis başkanı ve Türk vatandaşlarından oluşacaktır.

Etik Kurul, genel müdürün başkanlık ettiği, Türk baş hekim yardımcısı ve sağlık hizmetleri müdür yardımcısının asil üyeleri olduğu toplam beş (5) üyeden oluşan yapıyı ifade eder. Üyeleri Genel Müdür tarafından belirlenir.

ABDULLAH SERT
Daire Başkanı

3. Madde **İzleme/Denetim**

İzleme/denetim kurumları, Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı ile Arnavutluk Cumhuriyeti Sağlık ve Sosyal Koruma Bakanlığı'dır.

İşbu Ortak İşletim Protokolü'nde geçen uygulama alanları ve işbirliği koşulları, Tarafların uygun gördüğü aralıklarda hazırlanacak eylem planları ve uygulama programları ile belirlenir. Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı ve Arnavutluk Cumhuriyeti Sağlık ve Sosyal Koruma Bakanlığı, gerekli görüldüğü takdirde heyet oluşturulması yoluyla izleme ve denetim faaliyeti gerçekleştirebilir.

4. Madde **Tarafların Hak ve Yükümlülükleri**

A) Türk Tarafının Hak ve Yükümlülükleri

- 1) Türk tarafı, hastane tarafından verimli, kaliteli, sürdürülebilir ve erişilebilir sağlık hizmetleri sunumunun planlanması ve organizasyonu ile ilgili bilgi ve deneyimlerini paylaşır.
- 2) Türk tarafı, hastanenin yönetim ve faaliyet hedefleri doğrultusunda taraflarca kararlaştırılacak olan pozisyonlara yeterli sayıda Türk personeli görevlendirir. Söz konusu personel, tamamıyla kamu personelinden oluşacaktır.
- 3) Türk tarafı, hastane ile Türkiye'deki eğitim ve araştırma hastanesi(leri) arasında ilişki kurabilir.
- 4) Türk tarafı, "Memorial" Hastanesi'nde çalışacak Arnavut sağlık personeline Türkiye'de kısa süreli kapasite geliştirme eğitimleri verir. Türk tarafı, "Memorial" Hastanesi sağlık personeline Türkiye'de düzenlenecek bilimsel kongre, seminer ve sempozyum gibi uluslararası etkinliklerde katılım önceliği verir.

B) Arnavutluk Tarafının Hak ve Yükümlülükleri

- 1) Hastanenin işletme giderlerini, ilgili mevzuatta ve işbu işbirliği protokolünde tanımlanan mali yollarla karşılar.
- 2) Türk tarafının temsilcilerince gerçekleştirilen ilgili faaliyetlerin maliyetinin karşılanması dahil olmak üzere, Hastanenin pilot hastane olarak işletilmesine ilişkin tüm yasal çerçeveyi hazırlar.
- 3) Bu projede Türk tarafınca görevlendirilecek personelin maaşları, yurt içi konaklama ve ulaşım giderleri, Arnavutluk tarafınca karşılanır.
- 4) Arnavutluk tarafı, işbu Protokol kapsamında görevlendirilecek Türk personele görev ve statülerini göz önünde bulundurarak ikamet/çalışma izni ve vize verileceğini garanti eder.
- 5) Tüm Türk sağlık çalışanlarına ilgili izin ve belgelerin verilmesi için ilgili makamlarla işbirliği yapar.
- 6) Arnavutluk tarafı, Türk tarafınca resmi olarak Hastane'de görevlendirilen personelin Türkiye'de düzenlenen diploma, eğitim belgesi ve ilgili diğer belgelerinin geçerli olduğunu ve bu personel için başka bir denklik prosedürü aramayacağını kabul eder. Hastanede görevlendirilen personelin isim listesi, Türk tarafınca resmi kanallar yoluyla Arnavutluk tarafına iletilir.
- 7) "Memorial" Hastanesinin adı, taraflarca farklı bir şekilde kararlaştırılmadıkça değişmeden kalır ve hem Türkçe (Türkiye Arnavutluk Fier Dostluk Hastanesi) hem de Arnavutça (Spitali Rajonal Memorial) olarak yazılır.

Abdullah SERT
Daire Başkanı

C) Tarafların Ortak Hak ve Sorumlulukları

- 1) Taraflar, Hastanenin işletilmesi için ortak yönerge hazırlar.
- 2) Yönerge, hastane işletim usul ve esasları, tıbbi hizmet sunumu, personel istihdamı, mali usul ve esaslar olmak üzere ihtiyaç duyulabilecek diğer alanları kapsar.

5. Madde Hastane Yönetimi

1. "Memorial" Hastanesi'nin yönetim organları, faaliyetinde bağımsız en yüksek yürütme organı olan Yönetim Kurulu ve Genel Müdür'dür.
2. "Memorial" Hastanesi, aşağıdaki üyelerden oluşan bir yönetim ekibi tarafından yönetilir:
 - a) Genel Müdür (Arnavut)
 - b) Tıbbi İşlerden Sorumlu Müdür Yardımcısı (Türk)
 - c) Mali İşlerden Sorumlu Başkan Yardımcısı (Arnavut)
 - d) Hastane Yönetiminden Sorumlu Müdür Yardımcısı (Türk)
 - e) 2 Başhemşire (1 Arnavut, 1 Türk).
3. Hastanenin geçiş döneminde Türk ve Arnavutluk taraflarınca işletilmesine yönelik usuller ve tüm seviyelerdeki personelin iş tanımları, hastane yöneticilerince hazırlanacak ve Kurul tarafından onaylanacak "Hastane Operasyonel Rehber İlkeleri" ile belirlenir.
4. Yukarıda belirtilen müdür ve diğer Hastane personelinin sorumlulukları, Yönetim Kurulu'na belirlenecektir.
5. Türk personel, Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığınca, Arnavut yöneticiler ise Arnavutluk Sağlık ve Sosyal Koruma Bakanlığınca atanır.
6. Arnavutluk ve Türkiye'nin milli güvenlik, terörle mücadele gibi ulusal bütünlüğünü tehlikeye düşürecek faaliyetlerde bulunan ve bu faaliyetleri her iki ülkenin kendi yasal makamlarınca tespit edilen kişiler ve bu kişilerle/organizasyonlarla iltisaklı bulunanlar, uyuşuna bakılmaksızın Hastanede görevlendirilemeyecek ve Hastane hizmetlerine ilişkin hizmet ve malzeme alımı yapılamayacaktır. Türk tarafı, ilgili kişi, şirket ve organizasyonlara ilişkin talep ve bilgilendirmeyi T.C. Tiran Büyükelçiliği aracılığıyla Arnavutluk makamlarına iletecektir. Arnavutluk tarafı, ilgili kişi, şirket ve organizasyonlara ilişkin talep ve bilgilendirmeyi Arnavutluk Ankara Büyükelçiliği aracılığıyla Türk makamlarına iletecektir.
7. Arnavutluk vatandaşı çalışanlar, hastane ile istihdam sözleşmesi aracılığı ile Arnavutluk Cumhuriyeti kanunlarına uygun olarak işe alınırlar.

6. Madde Hastanenin Finansmanı

- 1) Hastane giderleri, Arnavutluk Cumhuriyeti devlet bütçesi, bağışçıların katkıları ve diğer yasal gelirler ile karşılanır.
- 2) Mal ve hizmet satın alımına ilişkin kural ve usuller için Arnavutluk mevzuatı geçerlidir.
- 3) Hastanede çalışacak sözleşmeli personelin maaş ve diğer ödemeleri ile diğer tüm özlük hakları hastane bütçesinden ödenecektir.

MSL GİBİDİR
Dt. Abdullah SERT
Daire Başkanı

7. Madde

İnsan Kaynaklarının Seçimi

Arnavut personel, Arnavutluk Cumhuriyeti Sağlık ve Sosyal Koruma Bakanlığı (genel müdür) ve "Memorial" Hastanesi Genel Müdürü tarafından istihdam edilir. Bu personelin maaşı ve ek ödemeleri, Bakanlar Kurulu kararıyla belirlenir ve hastane bütçesi tarafından karşılanır.

Türk personelin ücretleri, Bakanlar Kurulu kararına tabi olarak Yönetim Kurulu kararı ile belirlenir.

İnsan Kaynakları Komisyonu, işe alımdan önce personelin eğitimine ilişkin diploma, sertifika gibi belgelerini inceler.

8. Madde

Personelin Sorumlulukları

Hastanede çalışan personelin disiplin sorumluluğu, Arnavutluk mevzuatı ile düzenlenir.

Türk tarafınca belirlenen personel ve bu personelin yakınları, Arnavutluk Cumhuriyeti'nde oldukları sürece mesleki yükümlülükleri hariç olmak kaydıyla Arnavutluk Cumhuriyeti yasa ve mevzuatına tabidir.

9. Madde

Hastane Katkıları

Taraflar, hastanenin iyileştirilmesi ve daha iyi hizmet sunulmasının sağlanması amacıyla ulusal ve uluslararası kurum ve kuruluşlardan ve diğer ülkelerden mali yardım almak için çaba gösterir.

10. Madde

Uygulayıcı Kurumlar

İşbu Ortak İşletim Protokolü, Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı ve Arnavutluk Cumhuriyeti Sağlık ve Sosyal Koruma Bakanlığı tarafından uygulanır.

11. Madde

İstişare ve Değişiklikler

Taraflar, yakın işbirliği anlayışına dayanarak zaman zaman işbu Protokolün uygulanması, yorumlanması ve değiştirilmesi konusunda istişarede bulunur.

Taraflardan birinin aksi kararlaştırılmadıkça işbu protokolde değişiklik yapılması için bir istişare talep etmesi halinde istişareler, mümkün olan en kısa sürede ve her durumda ve koşulda diğer tarafın talebi almasından sonra en geç altmış (60) gün içinde başlar. Bu istişareler müzakere veya yazışma yoluyla yapılır. Bu istişareler sırasında taraflar, değişiklik talebini destekleyecek gerekçeleri hazırlar ve sunar.

İşbu Ortak İşletim Protokolü, tarafların karşılıklı yazılı onayı ile herhangi bir zaman değiştirilebilir. Değişiklikler, işbu Protokolün 14. maddesinde belirtilen usule uygun olarak yürürlüğe girer.

DR. ABDULLAH SERT
Daire Başkanı

12. Madde
Anlaşmazlıkların İyi Niyetle Çözümü

İşbu Protokolün yorumlanması, uygulanması ve ifasından doğacak anlaşmazlıklar, iki ülkenin sağlık bakanlıklarının uluslararası ilişkilerden sorumlu birimleri tarafından ortaklaşa ve iyi niyet çerçevesinde çözülür. Bunun mümkün olmaması halinde anlaşmazlıklar, sırasıyla sağlık bakan yardımcısı, sağlık bakanı ve hükümet düzeylerinde mümkün olan en kısa sürede çözülür.

13. Madde
Askıya Alma

Taraflar milli güvenlik, ulusal çıkar, can güvenliğinin ciddi olarak tehlikeye düşmesi durumlarında ve 12. Maddede öngörülen uzlaşma prosedürünün gerçekleşmemesi halinde durumun diplomatik yollarla karşı tarafa yazılı olarak bildirilmesini takiben İşbu Ortak İşletim Protokolün yürütülmesini tümüyle veya kısmi olarak askıya alabilir.

14. Madde
Yürürlüğe Giriş ve Süre

İşbu Protokol, Tarafların yürürlüğe girmesi için gerekli iç yasal usullerin tamamlandığını birbirlerine diplomatik yollarla bildirdikleri son yazılı bildirimin alındığı tarihte yürürlüğe girer.

İşbu Protokol üç (3) yıllık süreyle akdedilmiştir ve Taraflardan biri Protokolü sona erdirmeye niyetini diğer Tarafa fesih tarihinden 90 gün önceden diplomatik yollarla yazılı olarak bildirmedikçe, birbirini izleyen bir (1) yıllık sürelerde otomatik olarak yenilenir.

İşbu Protokol 23.11.2021 tarihinde Türkçe, Arnavutça ve İngilizce dillerinde her biri aynı geçerlilikte olmak üzere ikişer orijinal nüsha halinde imzalanmıştır. Yorum farklılığı olması durumunda İngilizce metin esas kabul edilir.

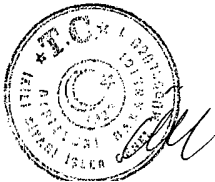
Türkiye Cumhuriyeti
Hükümeti Adına

Arnavutluk Cumhuriyeti Bakanlar Kurulu
Adına

Halil Eldemir
Sağlık Bakan Yardımcısı

Mira Rakacolli
Sağlık ve Sosyal Koruma Bakan
Yardımcısı

Abdullah SERT
Daire Başkanı

**PROTOKOLL NDËRMJET QEVERISË SË REPUBLIKËS SË TURQISË DHE
KËSHILLIT TË MINISTRAVE TË REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË MBI
FUNKSIONIMIN E PËRBASHKËT TË SPITALIT RAJONAL "MEMORIAL" NË FIER
GJATË FAZËS KALIMTARE**

Qeveria e Republikës së Turqisë dhe Këshilli i Ministrave të Republikës së Shqipërisë (këtu e në vijim do të referohen si "Palët"),

Në vijim të Marrëveshjes ndërmjet Qeverisë së Republikës së Turqisë dhe Këshillit të Ministrave të Republikës së Shqipërisë mbi dhurimin në fushën e Shëndetësisë, nënshkruar nga Këshilli i Ministrave të Republikës së Shqipërisë dhe Qeveria e Republikës së Turqisë më 2 Shkurt 2021;

Me qëllim rregullimin e procedurave dhe parimeve në lidhje me mënyrën e funksionimit gjatë fazës kalimtare të Spitalit Rajonal "Memorial" në Fier, (këtu e në vijim) do të referohet si "Spitali";

Kanë rënë dakord për sa më poshtë vijon:

**Neni 1
Qëllimi**

Qëllimi i këtij Protokollit është transferimi i përvojave përkatëse të Ministrisë së Shëndetësisë së Turqisë në lidhje me reformën shëndetësore, veçanërisht në fushën e menaxhimit të spitaleve, në Republikën e Shqipërisë përmes Spitalit Rajonal "Memorial".

Spitali Rajonal "Memorial", i vendosur në qytetin e Fierit në Shqipëri dhe i ndërtuar nga Republika e Turqisë, me një kapacitet prej 150 shtretërish do të ofrojë shërbime shëndetësore për qytetarët që jetojnë në territorin shqiptar dhe do të drejtohet në mënyrë të përbashkët për një periudhë kohore prej tre (3) vjetësh. Pas përfundimit të kohëzgjatjes së përmendur të drejtimit të përbashkët, afati mund të zgjatet për një vit ose më shumë, nëse Palët e gjykojnë të përshtatshme.

**Neni 2
Përkufizime**

Në këtë protokoll bashkëpunimi termat e mëposhtme kanë këto kuptime:

Drejtori i Përgjithshëm i referohet personit të emëruar nga pala shqiptare përgjegjës për menaxhimin e spitalit.

Bordi Drejtues i referohet organit më të lartë ekzekutiv që është i pavarur në veprimtarinë e tij dhe funksionon si organ kolegjal. Ky Bord do të përbëhet nga pesë anëtarë të Palës Shqiptare.

Bordi i Burimeve Njerëzore i referohet një bordi i cili do të ngrihet nga Bordi Drejtues dhe drejtohet nga Drejtori i Përgjithshëm, për të emëruar personelin që do të punësohet në Spital. Vendimet e këtij Komiteti do t'i nënshtrohen miratimit përfundimtar të Bordit Drejtues.

*Shërbimi i Përkthimit Zyrtar, Ministria e Drejtësisë, Republika e Shqipërisë
Service des Traductions Officielles du Ministère de la Justice de la République d'Albanie
Republic of Albania, Ministry of Justice, Official Translations Service*

MSH GIBDIR
Abdullah SERT
Daire Başkanı

Këshilli i Trajnimit i referohet një strukture që drejtohet nga Drejtori i Përgjithshëm dhe përbëhet nga gjashtë (6) anëtarë. Zëvendësdrejtori i Përgjithshëm Turk dhe 2 Shefa të Shërbimit, shtetas turq, do të veprojnë si anëtarë (ex-officio) të Bordit të lartpërmendur.

Bordi i Etikës i referohet një strukture të udhëhequr nga Drejtori i Përgjithshëm i përbërë nga pesë (5) anëtarë, në të cilën Zëvendës Drejtori i Përgjithshëm Turk dhe Zëvendës Drejtori i Shërbimeve Shëndetësore do të veprojnë si anëtarë (ex-officio). Anëtarët e Bordit të lartpërmendur do të caktohen nga Drejtori i Përgjithshëm.

Neni 3

Monitorimi/Inspektimi

Ministria e Shëndetësisë e Republikës së Turqisë dhe Ministria e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale e Republikës së Shqipërisë do të jenë institucionet monitoruese/inspektuese.

Fushat e zbatimit dhe kushtet e bashkëpunimit të parashikuara nga ky Protokoll do të përcaktohen nga planet e veprimit dhe programet e zbatimit që do të përgatiten në periudhat kohore që do të konsiderohen të përshtatshme nga Palët. Ministria e Shëndetësisë e Republikës së Turqisë dhe Ministria e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale e Republikës së Shqipërisë, nëse e gjykojnë të nevojshme, mund të kryejnë veprimtari monitorimi dhe inspektimi përmes krijimit të delegacioneve të përbashkëta.

Neni 4

Të Drejtat dhe Detyrimet e Palëve

A) Të Drejtat dhe Detyrimet e Palës Turke:

1. Pala turke do të ndajë njohuritë dhe përvojën e saj në lidhje me planifikimin dhe organizimin e ofrimit të shërbimeve shëndetësore efikase, cilësore, të qëndrueshme dhe të aksesueshme nga Spitali.
2. Pala turke, në përputhje me qëllimet e menaxhimit dhe veprimtarisë së Spitalit, do të caktojë një numër të caktuar personeli turk në pozicionet, të cilat do të jenë rënë dakord nga Palët. Personeli i lartpërmendur do të përbëhet tërësisht nga personel i sektorit publik.
3. Pala Turke mund të vendosë lidhje ndërmjet Spitalit në fjalë dhe Spitalit/ve të Trajnimit dhe Kërkimit në Turqi.
4. Pala Turke do të sigurojë trajnime afatshkurtra në Turqi për personelin shëndetësor shqiptar që do të punojë në Spitalin Rajonal "Memorial" të Fierit.
Pala Turke do t'i japë përparësi pjesëmarrjes së personelit shëndetësor të Spitalit Rajonal "Memorial" në veprimtari ndërkombëtare si kongrese shkencore, seminare dhe simpoziume që do të mbahen në Turqi.

Shërbimi i Përkthimit Zyrtar, Ministria e Drejtësisë, Republika e Shqipërisë
Service des Traductions Officielles du Ministère de la Justice de la République d'Albanie
Republic of Albania, Ministry of Justice, Official Translations Service

ABDULLAH SHKURBI
Daire Başkanı

B) Të Drejtat dhe Detyrimet e Palës Shqiptare janë:

1. Të mbulojë të gjithë koston e funksionimit të Spitalit nëpërmjet të gjithë mjeteve financiare sikundër janë përcaktuar në legjislacionin në fuqi dhe në këtë protokoll bashkëpunimi.
2. Të hartojë të gjithë kornizën ligjore për funksionimin e Spitalit si spital pilot përfshirë dhe aktet përkatëse për mënyrën e mbulimit të shpenzimeve që lidhen me përfaqësuesit e palës turke.
3. Të mbulojë shpenzimet e brendshme të pagave, akomodimit dhe transportit të personelit që do të emërohen në këtë projekt nga Parla Turke.
4. Ndërmarrjen e të gjitha veprimeve pranë organeve kompetente për lëshimin e lejes së qëndrimit/punës dhe vizës për personelin turk që do të emërohet në fushën e këtij Protokollit duke marrë parasysh detyrat dhe statusin e tyre.
5. Bashkëpunon me urdhrat profesionistë përkatës për lëshimin e lejeve të ushtrimit të profesionit për të gjithë profesionistët mjekësorë turq.
6. Bashkëpunon me institucionet përkatëse për vlefshmërinë e diplomave, certifikatave të trajnimit dhe dokumenteve të tjera përkatëse të lëshuara në Turqi dhe të mbajtura nga personeli turk për t'u emëruar zyrtarisht nga Turqia në Spital dhe përcakton që asnjë procedurë e mëtejshme e ekuivalencës nuk do të zbatohet për këtë personel. Lista e emrave të personelit të emëruar në Spital do t'i komunikohet nga Pala Turke, Palës Shqiptare përmes kanaleve zyrtare.
7. Emri i Spitalit "Memorial" do të mbetet i pandryshuar nëse nuk është rënë dakord ndryshe nga palët dhe do të shkruhet si në Turqisht "Türkiye Arnavutluk Fier Dostluk Hastanesi" ashtu edhe në Shqip "Spitali Rajonal Memorial".

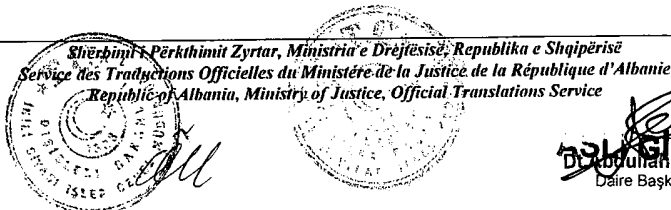
C) Të Drejtat dhe Përgjegjësitë e Përbashkëta të Palëve:

1. Palët do të hartojnë rregullore dhe udhëzime të përbashkëta për funksionimin e Spitalit.

Këto rregullore dhe udhëzime do të përfshijnë fusha të tjera që mund të jenë të nevojshme, përfshirë procedurat dhe parimet e funksionimit të Spitalit, sigurimin e kujdesit shëndetësor, punësimin e personelit, procedurat dhe parimet financiare.

Neni 5**Menaxhimi i Spitalit**

1. Organet Drejtuese të Spitalit "Memorial" janë Bordi Drejtues i cili është organi më i lartë ekzekutiv që është i pavarur në veprimtarinë e tij dhe funksionon si një organ kolegjal.
2. Ekipi i menaxhimit të spitalit "Memorial" do të jetë si më poshtë:
 - a) Drejtori i Përgjithshëm (Shqiptar)
 - b) Nëndrejtor i Përgjithshëm Mjekësor (Turk)
 - c) Nëndrejtor i Përgjithshëm Ekonomik (Shqiptar)
 - d) Nëndrejtor i Përgjithshëm (Administrim spitalor Turk)
 - e) Kryeinfiermier i Përgjithshëm 2 (Drejtes i Shërbimeve Shëndetësore, një shqiptar dhe një turk)
3. Drejtuesit e spitalit hartojnë "Udhëzimet Operacionale të Spitalit" duke identifikuar procedurat operacionale për funksionimin e Spitalit gjatë periudhës së fazës kalimtare nga

- palët Turke dhe Shqiptare dhe përshkrimet e punës së personelit në të gjitha nivelet, dhe i miratojnë këto udhëzime në Bordin Drejtues.
4. Përgjegjësitë e Drejtorëve të lartpërmendur dhe personelit tjetër të Spitalit përcaktohen nga Bordi Drejtues.
 5. Personeli turk emërohet nga Ministria e Shëndetësisë e Republikës së Turqisë dhe menaxherët shqiptarë emërohen nga Ministria e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale e Republikës së Shqipërisë.
 6. Personat për të cilët konstatohet nga autoritetet e të dy vendeve se çenojnë sigurinë kombëtare dhe angazhohen në aktivitete të ndërlidhura me terrorizmin, që rrezikojnë integritetin kombëtar të Turqisë dhe Shqipërisë ose personat që janë të lidhur me persona/organizata të tilla nuk do të punësohen në spital dhe shërbimet apo materialet në lidhje me shërbimet spitalore nuk do të prokurohen prej tyre pavarësisht nga kombësia e tyre. Pala turke do t'u komunikojë autoriteteve shqiptare kërkesat dhe informacionin në lidhje me personat përkatës, kompanitë dhe organizatat përmes Ambasadës së Republikës së Turqisë në Tiranë. Pala shqiptare do të komunikojë kërkesat dhe informacionin në lidhje me personat, kompanitë dhe organizatat përkatëse tek autoritetet turke përmes Ambasadës së Shqipërisë në Ankara.
 7. Punonjësit që janë shtetas shqiptarë do të punësohen në përputhje me ligjet e Republikës së Shqipërisë përmes lidhjes së një kontrate pune me Spitalin.

Neni 6 Financimi i Spitalit

- 1) Spitali financohet nga buxheti i shtetit të Republikës së Shqipërisë, kontributet e donatorëve dhe të ardhurat e tjera të ligjshme.
- 2) Rregullat dhe procedurat për prokurimin e mallrave, shërbimeve dhe punëve civile do të zbatohen bazuar në legjislacionin shqiptar.
- 3) Paga dhe pagesa të tjera të personelit të kontraktuar që do të punojë në Spital, si dhe të gjitha të drejtat e tjera personale, do të mbulohen nga buxheti i Spitalit.

Neni 7 Përzgjedhja e Burimeve Njerëzore

Personeli shqiptar do të emërohet nga Ministri i Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale të Republikës së Shqipërisë (Drejtori i Përgjithshëm) dhe nga Drejtori i Përgjithshëm i Spitalit "Memorial" Fier personeli tjetër. Paga dhe pagesa shtesë e këtij personeli përcaktohet nga Vendim të Këshillit të Ministrave dhe mbulohet nga buxheti i spitalit.

Shpërblimi i personelit turk përcaktohet me vendim të Bordit Drejtues me miratimin e Këshillit të Ministrave.

Bordi i Burimeve Njerëzore do të verifikojë diplomat, certifikatat dhe dokumentet e tjera të lidhura me edukimin e punonjësve para emërimit të tyre në punë.

Shërbimi i Përkthimit Zyrtar, Ministria e Drejtësisë, Republika e Shqipërisë
Service des Traductions Officielles du Ministère de la Justice de la République d'Albanie
Republic of Albania, Ministry of Justice, Official Translations Service

ABDULLAH SERT
Daire Başkanı

Neni 8

Përgjegjësitë e Personelit

Përgjegjësia disiplinore e personelit që punon në spital rregullohet me legjislacionin shqiptar

Personeli i emëruar nga Pala Turke si edhe të afërmit e tyre do t'i nënshtrohen ligjeve dhe rregulloreve të Republikës së Shqipërisë, duke përjashtuar detyrimet e tyre profesionale, për sa kohë që ndodhen në Republikën e Shqipërisë.

Neni 9

Kontributet për Spitalin

Në mënyrë që Spitali të përmirësohet dhe të ofrojë shërbime më të mira, palët do të bëjnë përpjekje për të marrë ndihmë financiare nga institucionet dhe organizatat kombëtare dhe ndërkombëtare dhe vendet e tjera.

Neni 10

Autoritetet Zbatuese

Ky Protokoll i përbashkët zbatohet nga ministria e Shëndetësisë e Republikës së Turqisë dhe Ministria e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale e Republikës së Shqipërisë.

Neni 11

Konsultimet dhe Ndryshimet

Bazuar në mirëkuptimin e bashkëpunimin e ngushtë, palët herë pas here do të kryejnë konsultime për zbatimin dhe interpretimin si edhe ndryshimet e këtij protokollit.

Nëse njëra palë kërkon një konsultë për të ndryshuar këtë protokoll, përveç nëse vendoset ndryshe, konsultimet do të fillojnë sa më shpejt që të jetë e mundur dhe jo më vonë se gjashtëdhjetë (60) ditë pasi pala tjetër të marrë kërkesën në çdo rast dhe në çdo rrethanë. Këto konsultime do të kryhen përmes negociatave ose korrespondencës me shkrim. Gjatë këtyre konsultimeve, palët do të përgatisin dhe paraqesin bazat që mbështesin kërkesën e tyre për ndryshim.

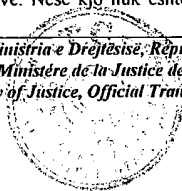
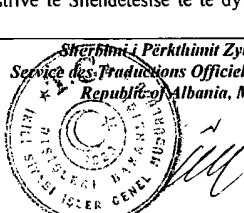
Ky protokoll do të ndryshohet në çdo kohë me pëlqimin e ndërsjellë me shkrim të palëve. Ndryshimet do të hyjnë në fuqi në përputhje me procedurën e përcaktuar në nenin 14 të Protokollit.

Neni 12

Zgjidhja e Mosmarrëveshjeve me Mirëkuptim

Çdo mosmarrëveshje që mund të lindë nga interpretimi, ekzekutimi dhe zbatimi i këtij Protokollit do të zgjidhet bashkërisht dhe në mirëbesim nga njësitë e marrëdhënieve ndërkombëtare të Ministrive të Shëndetësisë të të dy vendeve. Nëse kjo nuk është e mundur, mosmarrëveshjet

Sherfimi i Përkthimit Zyrtar, Ministria e Drejtësisë, Republika e Shqipërisë
Service des Traductions Officielles du Ministère de la Justice de la République d'Albanie
Republika e Albanisë, Ministria e Drejtësisë, Shërbimi i Përkthimit Zyrtar

HOLLA BİDİR
Dr. Abdullah SERT
Daire Başkanı

PERKTHIM ZYRTAR

TRADUCTION OFFICIELLE

OFFICIAL TRANSLATION

zgjiden sa më shpejt që të jetë e mundur, përkatësisht në nivelet e zëvendësministrit të shëndetësisë, ministrit të shëndetësisë dhe qeverisë.

Neni 13
Pezullimi

Në rast të një kërcënimi serioz kundër sigurisë kombëtare, interesave kombëtare dhe sigurisë së jetës, të dështimit të procedurës së zgjidhjes të përcaktuar në nenin 12, Palët do të pezullojnë pjesërisht ose plotësisht zbatimin e këtij Protokollit pas njoftimit të Palës tjetër me shkrim përmes rrugëve diplomatike.

Neni 14
Hyrja në Fuqi dhe Kohëzgjatja

Kjo Marrëveshje do të hyjë në fuqi në datën e marrjes së njoftimit të fundit me shkrim, me të cilin Palët do të informojnë njëra-tjetrën përmes rrugëve diplomatike për përfundimin e procedurave të brendshme të nevojshme për hyrjen e saj në fuqi.

Ky protokoll konsiderohet i përfunduar për 3 (tre) vjet dhe do të rinovohet automatikisht për periudha të njëpasnjëshme prej 1 (një) viti, përveç rasteve kur njëra palë njofton me shkrim palën tjetër me anë të kanaleve diplomatike për synimin e saj për të përfunduar protokollin 90 ditë para skadimit të tij.

Ky Protokoll i Përbashkët është nënshkruar më 29.11.2021 në gjuhën turke, shqipe dhe angleze në dy kopje origjinale secila, dhe secila kopje është njësoj e vlefshme. Në rast të ndryshimit në interpretim, versioni anglisht do të mbizotërojë.

Në emër të Qeverisë të Republikës së
Turqisë

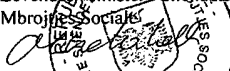
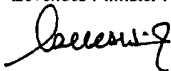
Në emër të Këshillit të Ministrave të
Republikës së Shqipërisë

Halil Eldemir

Mira Rakacolli

Zëvendës Ministër i Shëndetësisë

Zëvendës Ministër i Shëndetësisë dhe
Mbrotjes Sociale

AGIBDIR

DI Abdullah SERT

Shërbimi i Përkthimit Zyrtar, Ministria e Drejtësisë, Republika e Shqipërisë
Service des Traductions Officielles du Ministère de la Justice de la République d'Albanie
Republic of Albania, Ministry of Justice, Official Translations Service

**PROTOCOL BETWEEN THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF TURKEY
AND COUNCIL OF MINISTERS OF THE REPUBLIC OF ALBANIA ON JOINT
OPERATION OF THE “MEMORIAL” HOSPITAL DURING THE TRANSITION
PHASE**

The Government of the Republic of Turkey and the Council of the Ministers of the Republic of Albania (herein after shall be referred as the “Parties”),

In regard to the “Agreement between the Government of the Republic of Turkey and the Council of the Ministers of the Republic of Albania on Donation in the Field of Health”, signed by the Council of Ministers of the Government of Albania and the Government of Turkey on 2 February 2021;

With a view to regulating the procedures and principals regarding the operation during the transition phase of the “Memorial” Hospital (herein after shall be referred as the “Hospital”);

Have agreed upon the following items:

**Article 1
Purpose**

The purpose of this Protocol is to transfer Turkey's experiences related to health reform, particularly in the field of hospital management, to the Republic of Albania through “Memorial” Hospital.

The “Memorial” Hospital, located in the city of Fier in Albania and constructed by the Republic of Turkey with a capacity of 150 beds shall provide healthcare services to people living in the Albanian territory, shall be operated jointly for a period of three (3) years. Upon the completion of the said joint operation duration, the joint operation duration can be extended for another year and more, should the Parties deem convenient.

**Article 2
Definitions**

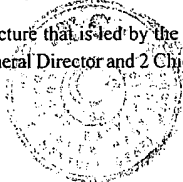
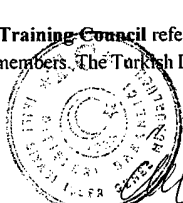
In this Protocol, the following terms shall have the following meaning:

General Director refers to the person designated by the Albanian party in charge of managing the hospital.

The Board of Directors refers to the highest executive body that is independent in its activity and functions as a collegial body. This Board will consist of five members of the Albanian Party.

Human Resources Board refers to a board which shall be structured by the Board of Directors and chaired by the General Director, to appoint the staff to be employed at the Hospital. The decisions of this Committee shall be subject to the final approval of the Board of Directors

Training Council refers to a structure that is led by the General Director and consists of six (6) members. The Turkish Deputy General Director and 2 Chiefs of Service, Turkish Nationals

TELEBİDİR
Dr. Abdullah SERT
Baire Başkanı

will act as ex officio shall act as members of the Committee.

Ethics Board refers to a structure led by the General Director consisting of five (5) members, in which The Turkish Deputy Chief Physician and the Deputy Director of Healthcare Services shall act as ex officio members. Its members shall be appointed by the General Director.

Article 3 **Monitoring / Inspection**

The Ministry of Health of the Republic of Turkey and the Ministry of Health and Social Protection of the Republic of Albania shall be the monitoring / inspection institutions.

The areas of implementation and the conditions of the cooperation provided for in this Joint Operation Protocol shall be determined by action plans and implementation programmes that shall be devised at such intervals as the Parties deem appropriate. The Ministry of Health of the Republic of Turkey and the Ministry of Health and Social Protection of the Republic of Albania, should they deem necessary, may carry out monitoring and inspection activities through the establishment of delegations.

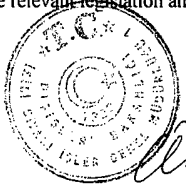
Article 4 **Rights and Obligations of the Parties**

A) The Rights and Obligations of the Turkish Party

- 1) The Turkish Party shall share its knowledge and experience related to planning and organization of an efficient, quality, sustainable and accessible health service delivery by the Hospital.
- 2) The Turkish Party, in line with the management and activity goals of the Hospital, shall appoint an adequate number of Turkish personnel to positions, which shall be agreed upon by the Parties. The aforementioned personnel shall entirely consist of public sector personnel.
- 3) The Turkish Party can establish relation(s) between the Hospital and Training and Research Hospital(s) in Turkey.
- 4) The Turkish Party shall provide short term capacity building trainings in Turkey for Albanian health personnel that will be working in the "Memorial" Hospital. The Turkish Party shall assign priority to participation of healthcare personnel of the "Memorial" Hospital in international events such as scientific congresses, seminars and symposia to be held in Turkey.

B) The Rights and Obligations of the Albanian Party

- 1) It shall cover the operating costs of the Hospital through the financial means defined in the relevant legislation and in this cooperation protocol.

Abdullah SERT
Daire Başkanı

2) It shall draft the entire legal framework for the operating of the Hospital as the pilot hospital, including covering the cost of the relevant activities performed by the representatives of the Turkish party.

3) The overseas salaries, domestic boarding, lodging, accommodation and transportation expenses of personnel to be appointed to this project by the Turkish Party shall be covered by the Albanian Party.

4) The Albanian Party shall guarantee the issuance of residency/work permit and visa for Turkish personnel to be appointed in the scope of this Protocol by taking into account their assignments and status.

5) It shall collaborate with relevant authorities for the issuance of relevant permits and documents to all Turkish healthcare professionals.

6) The Albanian Party assures the validity of diplomas, training certificates and other relevant documents issued in Turkey and held by Turkish personnel to be officially appointed by Turkey to the Hospital and stipulates that no further equivalency procedures shall be applied to these personnel. Name list of personnel appointed to the Hospital shall be communicated by the Turkish Party to the Albanian Party through official channels.

7) The name of the "Memorial" Hospital will remain unchanged unless is agreed differently by the parties and shall be written in both Turkish (Türkiye Arnavutluk Fier Dostluk Hastanesi) and Albanian (Spitali Rajonal Memorial).

C) Joint Rights and Responsibilities of Parties

1) The Parties shall draw up joint guidelines for the operation of the hospital.

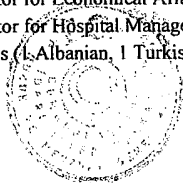
2) These guidelines shall cover other areas that may be required, including hospital operating procedures and principles, healthcare provision, personnel employment, financial procedures and principles.

Article 5 Hospital Management

1. The governing bodies of the "Memorial" Hospital are the Board of Directors, which is highest executive body that is independent in its activity and functions as a collegial body and the General Director.

2. The "Memorial" hospital shall be managed by a management team, composed of the following members:

- a) General Director (Albanian)
- b) Deputy Director for Medical Affairs (Turkish)
- c) Deputy Director for Economical Affairs (Albanian)
- d) Deputy Director for Hospital Management Affairs (Turkish)
- e) 2 Chief Nurses (1 Albanian, 1 Turkish).

Abdullah SERT
Daire Başkanı

3. Hospital managers shall draw up "Hospital Operational Guidelines" by identifying operational procedures for the operation of the hospital during the transition phase by the Turkish and Albanian parties and the job descriptions of personnel at all levels, and to be approved by the Board.

4. The responsibilities of the aforementioned Director and other staff of Hospital are determined by the Board of Directors.

5. Turkish personnel shall be appointed by the Ministry of Health of the Republic of Turkey and Albanian managers shall be appointed by the Ministry of Health and Social Protection of Albania.

6. Persons, whose engagement in national security and counter-terrorism-related activities that endanger the national integrity of Turkey and Albania is detected by the authorities of both countries, or persons who are linked to such persons/organizations shall not be employed by the hospital or services or materials relating to hospital services shall not be procured from them regardless of their nationality. The Turkish party shall communicate requests and information with regard to relevant persons, companies, and organizations to Albanian authorities through the Embassy of the Republic of Turkey to Tirana. The Albanian Party shall communicate requests and information with regard to relevant persons, companies, and organizations to Turkish authorities through the Embassy of Albania to Ankara.

7. Employees who are Albanian nationals shall be employed in accordance with the laws of the Republic of Albania through entering an employment contract with the hospital.

Article 6 **Hospital Financing**

1) The hospital is financed from the state budget of the Republic of Albania, donor contributions and other legal incomes.

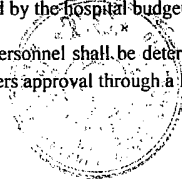
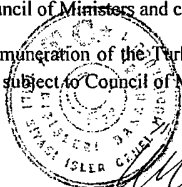
2) Rules and procedures for the procurement of goods and services shall be implemented based on the Albanian Legislation.

3) Salary and other payments of contracted personnel who will work at the hospital, as well as all other personal rights, shall be covered by the hospital budget.

Article 7 **Selection of Human Resources**

Albanian personnel shall be employed by the Ministry of Health and Social Protection of the Republic of Albania (General Director) and by the General Director of the "Memorial" Hospital. The salary and additional payment of these personnel shall be determined by a Decision of the Council of Ministers and covered by the hospital budget.

Remuneration of the Turkish personnel shall be determined by decision of the Board of Directors, subject to Council of Ministers approval through a Decision.

Dt. Abdullah SEPT
Daire Başkanı

ASL GIBDIR

The Human Resources Commission shall verify their diplomas, certificates and other documents related to the education of employees prior to their appointment.

Article 8 **Responsibilities of Personnel**

Disciplinary responsibility of the personnel working in the hospital shall be regulated by the Albanian legislation.

Personnel appointed by the Turkish Party and their relatives shall be subject to the laws and regulations of the Republic of Albania, excluding their professional liabilities, for as long as they are in the Republic of Albania.

Article 9 **Hospital Contributions**

In order for the hospital to improve and provide better services, the parties shall make efforts to receive financial assistance from national and international institutions and organizations and other countries.

Article 10 **Implementing Authorities**

This Joint Operational Protocol shall be implemented by the Ministry of Health of the Republic of Turkey and the Ministry of Health and Social Protection of the Republic of Albania.

Article 11 **Consultations and Amendments**

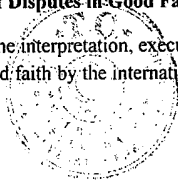
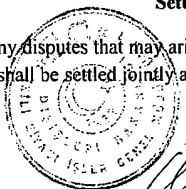
Based on the understanding of close cooperation, the parties shall from time to time conduct consultations on the implementation and interpretation of and amendments to this protocol.

If one party requests a consultation to amend this protocol, unless otherwise decided, the consultations shall begin as soon as possible and no later than sixty (60) days after the other party receives the request in any case and under any circumstance. These consultations shall be conducted through negotiations or written correspondence. During these consultations, parties shall prepare and submit grounds supporting their request for amendment.

This Joint Operational Protocol shall be amended at any time with the mutual written consent of the parties. The amendments shall enter into force in line with the procedure defined in Article 14 of the Protocol.

Article 12 **Settlement of Disputes in Good Faith**

Any disputes that may arise from the interpretation, execution and implementation of this Protocol shall be settled jointly and in good faith by the international relations units of the health

Abdullah KESER
Abdullah KESER

ministries of the two countries. If this is not possible, disputes shall be settled as soon as possible at deputy health minister, health minister, and government levels, respectively.

Article 13 Suspension

In case of a serious threat against national security, national interests, and safety of life, of the failure of the settlement procedure defined foreseen in Article 12, the Parties shall partially or completely suspend the implementation of this Joint Operational Protocol upon notifying the other Party in writing through diplomatic channels.

Article 14 Entry into Force and Duration

This Protocol shall enter into force on the date of receipt of the last written notification, by which the Parties shall inform each other through diplomatic channels on the completion of the necessary internal procedures for its entry into force.

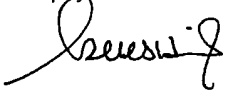
This Protocol is concluded for three (3) years and it shall be renewed automatically for successive periods of one (1) years, unless one of the Parties notifies the other in writing through diplomatic channels of its intention to terminate the Protocol 90 days prior to its expiration.

This Protocol is signed on 23.11.2021 in Turkish, Albanian, and English languages in two original copies each and each copy being equally valid. In case of difference in interpretation, the English version shall prevail.

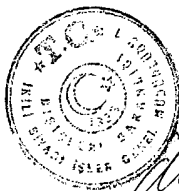
For the Government of the
Republic of Turkey

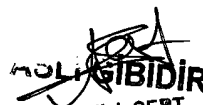
For the Council of the Ministers
of the Republic of Albania

Halil Eldemir
Deputy Minister of Health

Mira Rakacolli
Deputy Minister of Health and Social Protection

Abdullah SERT
Başkan

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

DIŞİŞLERİ KOMİSYONU

1'inci TOPLANTI

EK-11

**Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cezayir Demokratik
Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sınırışan
Organize Suçlarla Mücadele Alanında İş Birliği
Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna
Dair Kanun Teklifi (2/69)**

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

27'nci Yasama Dönemi'nde Başkanlığa sunulmuş olan 2/4995, 5020, 4909, 5037, 4690, 4335, 4243, 4856, 5053, 4511, 3540, 5040, 4762, 2818, 4649, 4246, 4648, 3909, 4647, 4693, 4692, 4691, 4689, 4704, 2498, 4705, 5028, 4097, 4651, 4910, 4096, 2225, 3720, 3719, 3718, 3954, 3953, 2033, 4486, 4928, 4913, 4512, 4718, 3981, 1458, 2030, 4293, 4707, 4740, 4763, 2034, 1943, 2277, 4737, 4739, 4159, 4160, 4764, 3742, 4966, 4738, 4244, 4245, 4857, 3057, 1538, 1584, 2705, 3542, 3980, 4912 ve 3241 esas numaralı kanun teklifleri yenilenmiştir.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Numan KURTULMUŞ
İstanbul Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	İçişleri
Esas Komisyon	Dışişleri
Tarih: 19-6-2023	Esas No: 2/69

T.C. CUMHURBAŞKANLIĞI

Sayı : Z-9066677-599- **160649**
Konu : Milletlerarası andlaşmaların
onaylanmasının uygun bulunması

16 Haziran 2023

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

27'nci Yasama Döneminde Anayasa'nın 90'ıncı maddesi gereğince onaylanması uygun bulunmak üzere Başkanlığınıza sunulan ancak sonuçlandırılmayan ekli listede yer alan milletlerarası andlaşmaların onaylanmasının uygun bulunması hususunda gereğini bilgilerinize sunarım.

Recep Tayyip ERDOĞAN
Cumhurbaşkanı

Ek: Liste

1 TEMM
KANUNLAR / KANUNLARIN İKİ
19 Haziran 2023
Numara:

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
BAŞKANLIĞI
Özel Kalem Müdürlüğü	
Tarih	16.06.2023
Sayı	123 28 63

LİSTE

SIRA NO.	27. DÖNEM KANUN TEKLİFİ ESAS NUMARASI	ANDLAŞMANIN ADI
1	2/4995	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu Arasında Ev Sahibi Ülke Anlaşması
2	2/5020	Türkiye Cumhuriyeti ile Birleşmiş Milletler Arasında Birleşmiş Milletler Kalkınma Eğitimi Ofisi Bölgesel Ofisinin İstanbul'da Kurulmasına İlişkin Anlaşma
3	2/4909	Türk Dili Konuşan Ülkeler İşbirliği Konseyinin Kurulmasına İlişkin Nahçıvan Anlaşmasında Değişiklik Yapılmasına Dair Protokol
4	2/5037	Türk Devletleri Teşkilatına Üye Ülkelerin Hükümetleri Arasında Uluslararası Kombine Yük Taşımacılığı Anlaşması
5	2/4690	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ulusal Sürücü Belgelerinin/Sürüş Ehliyetlerinin Karşılıklı Olarak Tanınması ve Değişimi Anlaşmasında Değişiklik Yapılmasına Dair Anlaşma
6	2/4335	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İş Birliği Anlaşmasını Değiştiren Ek Protokol
7	2/4243	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Türkmenistan Hükümeti Arasında Ortak Türkmen-Türk Genel Eğitimi Okuluna İlişkin Mutabakat Zaptı
8	2/4856	Dünya Ticaret Örgütünü Kuran Marakes Anlaşmasını Tadil Eden Protokol ve Protokolün Eki Balıkçılık Sübvansiyonları Anlaşması

SIRA NO.	27. DÖNEM KANUN TEKLİFİ ESAS NUMARASI	ANDLAŞMANIN ADI
9	2/5053	Uluslararası Deniz Seyir Yardımcıları Teşkilatı Sözleşmesi
10	2/4511	Spitsbergen İle İlgili Olarak 9 Şubat 1920 Tarihinde Paris'te İmzalanan Antlaşma
11	2/3540	Hükümetlerarası Kuru Limanlar Antlaşması
12	2/5040	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Uluslararası Göç Siyasaları Geliştirme Merkezi (UGSGM) Arasında Türkiye'deki UGSGM Temsilciliğinin Statüsü Hakkında Antlaşma ve Notalar
13	2/4762	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Karayip Devletleri Birliği (KDB) Arasında İşbirliği Çerçeve Antlaşması
14	2/2818	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Hükümetlerarası Kalkınma Otoritesi (IGAD) Arasında Mutabakat Zaptı
15	2/4649	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kazakistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Uluslararası Kombine Yük Taşımacılığı Antlaşması
16	2/4246	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kore Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığı ile Vergiden Kaçınmaya Engel Olma Antlaşması ve Eki Protokol
17	2/4648	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Filistin Devleti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Antlaşması ve Eki Protokol

SIRA NO.	27. DÖNEM KANUN TEKLİFİ ESAS NUMARASI	ANDLAŞMANIN ADI
18	2/3909	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sierra Leone Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığı ile Vergiden Kaçınmaya Engel Olma Anlaşması
19	2/4647	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nijerya Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığı ile Vergiden Kaçınmaya Engel Olma Anlaşması
20	2/4693	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Burundi Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması
21	2/4692	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Senegal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması, Eki Protokol ve Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notalar
22	2/4691	Türkiye Cumhuriyeti ile Kongo Demokratik Cumhuriyeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığı ile Vergiden Kaçınmaya Engel Olma Anlaşması
23	2/4689	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sri Lanka Demokratik Sosyalist Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığı ile Vergiden Kaçınmaya Engel Olma Anlaşması ve Eki Protokol
24	2/4704	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kamboya Krallığı Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması ve Notalar
25	2/2498	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katar Devleti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında İşbirliği ve Karşılıklı Yardım Anlaşması

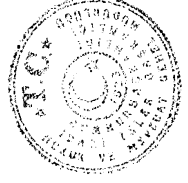
SIRA NO.	27. DÖNEM KANUN TEKLİFİ ESAS NUMARASI	ANDLAŞMANIN ADI
26	2/4705	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Angola Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında Karşılıklı İdari Yardım Anlaşması
27	2/5028	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sri Lanka Demokratik Sosyalist Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında İşbirliği ve Karşılıklı İdari Yardım Anlaşması
28	2/4097	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kırgız Cumhuriyeti Hükümeti Arasında 14 Ekim 1994 Tarihinde İmzalanan Hava Hizmetleri Anlaşmasını Tadil Eden Protokol ve Notalar
29	2/4651	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Maldivler Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Hizmetleri Anlaşması
30	2/4910	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Paraguay Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşması ile Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notalar
31	2/4096	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Gine Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşması
32	2/2225	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Nijer Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşması
33	2/3720	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Kongo Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşması
34	2/3719	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Palau Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Hizmetleri Anlaşması
35	2/3718	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Lesotho Krallığı Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşması

SIRA NO.	27. DÖNEM KANUN TEKLİFİ ESAS NUMARASI	ANDLAŞMANIN ADI
36	2/3954	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Ekvator Ginesi Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşması
37	2/3953	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Burkina Faso Hükümeti Arasında Havacılık Hizmetleri Anlaşması
38	2/2033	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Myanmar Birliği Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşması
39	2/4486	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Namibya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşması
40	2/4928	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Angola Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşması
41	2/4913	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Macaristan Hükümeti Arasında Askerî Çerçeve Anlaşması
42	2/4512	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askerî Çerçeve Anlaşması
43	2/4718	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tacikistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askerî Çerçeve Anlaşması
44	2/3981	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayii Alanında İşbirliği Anlaşması
45	2/1458	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Uganda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayii İşbirliği Anlaşması

SIRA NO.	27. DÖNEM KANUN TEKLİFİ ESAS NUMARASI	ANDLAŞMANIN ADI
46	2/2030	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tanzanya Birleşik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşması
47	2/4293	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nijerya Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşması
48	2/4707	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Burkina Faso Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşması
49	2/4740	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ekvator Ginesi Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşması
50	2/4763	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cezayir Demokratik Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Cezayir'de Uluslararası Bir Türk Okulu Açılmasına İlişkin Anlaşma
51	2/2034	İslam İşbirliği Teşkilatı Polis İşbirliği ve Koordinasyon Merkezi Tüzüğü
52	2/1943	Türkiye Cumhuriyeti ile Irak Cumhuriyeti Arasında Terörle Mücadele Anlaşması
53	2/2277	Türkiye Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı ile Irak Cumhuriyeti Ulusal Güvenlikten Sorumlu Devlet Bakanlığı Arasında Personel Eğitimi Alanında İşbirliği Protokolü
54	2/4737	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Filistin Devleti Hükümeti Arasında Kolluk Eğitimi İşbirliği Mutabakat Zaptı
55	2/4739	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Filistin Devleti Hükümeti Arasında Ulusal Sürücü Belgelerinin Karşılıklı Tanınması ve Değişimine İlişkin Anlaşma

SIRA NO.	27. DÖNEM KANUN TEKLİFİ ESAS NUMARASI	ANDLAŞMANIN ADI
56	2/4159	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Suçla Mücadelede İş Birliği Konulu Anlaşma ve Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Suçla Mücadelede İş Birliği Konulu Anlaşmada Yapılan Değişiklikler ve İlavelere İlişkin Protokol
57	2/4160	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kolluk Eğitimi İş Birliği Protokolü ve Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kolluk Eğitimi İş Birliği Protokolünde Yapılan Değişiklikler ve İlaveler ile İlgili Ek Protokol
58	2/4764	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Arnavutluk Cumhuriyeti Bakanlar Konseyi Arasında Kolluk Eğitimi ve Öğretimi İşbirliği Mutabakat Zaptı
59	2/3742	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kosta Rika Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Psikotrop ve Uyuşturucu Maddelerin Uluslararası Kaçakçılığına Karşı Mücadelede İşbirliği Anlaşması ve Notalar
60	2/4966	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cezayir Demokratik Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sınır aşan Organize Suçlarla Mücadele Alanında İşbirliği Anlaşması
61	2/4738	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Romanya Hükümeti Arasında Uygun Görülen Alanlarda Gerçekleştirilecek Projelerin Finansmanı Hakkında Anlaşma
62	2/4244	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Arnavutluk Cumhuriyeti Bakanlar Kurulu Arasında Sürtücü Belgelerinin Karşılıklı Olarak Tanınması ve Değiştirilmesine İlişkin Anlaşma ve Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notalar
63	2/4245	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Arnavutluk Cumhuriyeti Bakanlar Kurulu Arasında Türkiye-Arnavutluk Memorial Hastanesinin Geçiş Süresi Boyunca Ortak İşletilmesine İlişkin Protokol

SIRA NO.	27. DÖNEM KANUN TEKLİFİ ESAS NUMARASI	ANDLAŞMANIN ADI
64	2/4857	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Libya Devleti-Milli Birlik Hükümeti Arasında Hidrokarbonlar Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptı
65	2/3057	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansının Özbekistan Cumhuriyeti'ndeki Faaliyeti Hakkında Anlaşma ve Notalar
66	2/1538	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Komorlar Birliği Hükümeti Arasında Teknik İşbirliği Protokolü
67	2/1584	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Uganda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kalkınma İşbirliği Anlaşması
68	2/2705	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gambiya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kalkınma İşbirliği Anlaşması ve Notalar
69	2/3542	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Namibya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kalkınma İşbirliği Anlaşması
70	2/3980	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kırgız Cumhuriyeti Bakanlar Kurulu Arasında Kültür Merkezlerinin Kurulması ve İşleyişi Hakkında Anlaşma
71	2/4912	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cezayir Demokratik Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Türkiye ve Cezayir'de Kültür Merkezleri Açılmasına ve Faaliyetine İlişkin Anlaşma
72	2/3241	30 Eylül 1957 Tarihli Tehlikeli Malların Karayolu ile Uluslararası Taşımacılığına İlişkin Avrupa Anlaşmasının (ADR) Başlığında Değişiklik Yapılmasına Dair Protokol

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Gelen Kâğıtlar Listesi'nde yayımlanan 1173720 evrak numaralı "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cezayir Demokratik Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sınır aşan Organize Suçlarla Mücadele Alanında İş Birliği Anlaşması"nın onaylanmasının uygun bulunduğu dair kanun teklifi ve gerekçesi ekte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Mustafa ŞENTOP
Tekirdağ Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	İçişleri
Esas Komisyon	Dışişleri
Tarih: 28 Şubat 2023	Esas No: 2/4966

T B M M
KANUNLAR VE KARARLAR (5811)
27 Şubat 2023
Numara:

T B M M
GENELEVRAK
27 Şubat 2023
no: 1175224

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE CEZAYİR DEMOKRATİK HALK
CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ ARASINDA SINIRAŞAN ORGANİZE SUÇLARLA
MÜCADELE ALANINDA İŞ BİRLİĞİ ANLAŞMASININ ONAYLANMASININ
UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- (1) 16 Mayıs 2022 tarihinde Ankara’da imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cezayir Demokratik Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sınıraşan Organize Suçlarla Mücadele Alanında İş Birliği Anlaşması”nın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

T.C. CUMHURBAŞKANLIĞI

Sayı : Z-90666677-599- ~~139112~~
Konu : Anlaşma

23 Şubat 2023

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

16 Mayıs 2022 tarihinde Ankara’da imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cezayir Demokratik Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sınır aşan Organize Suçlarla Mücadele Alanında İşbirliği Anlaşması”nı Anayasanın 90 ıncı maddesi gereğince onaylanması uygun bulunmak üzere ilişikte bilgilerinize sunarım.

Recep Tayyip ERDOĞAN
Cumhurbaşkanı

Ek:
1- Anlaşma (Türkçe, Arapça, Fransızca)
2- Genel Gerekçe

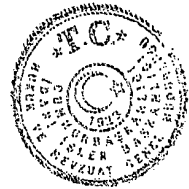
T B M M
KANUNLAR ve KARARLAR BSK.LİGİ
23 Şubat 2023
Numara:

T B M M
GENEL EVRAK
23 Şubat 2023
No: 1173720

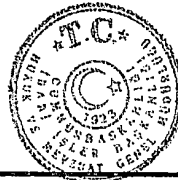
GENEL GEREKÇE

“Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cezayir Demokratik Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sınırışan Organize Suçlarla Mücadele Alanında İşbirliği Anlaşması” 16 Mayıs 2022 tarihinde Ankara’da imzalanmıştır.

Söz konusu Anlaşma ile terörizm, terörizmin finansmanı, uyuşturucu, insan ticareti, göçmen kaçakçılığı, çalınan kültür varlıklarının ve sanat eserlerinin yasa dışı ticareti, silah, mühimmat ve patlayıcıların yasa dışı ticareti, siber suçlar, para ve evrakta sahtecilik, kaçakçılık gibi sınırışan organize suç türleriyle mücadelede iki ülke arasında karşılıklı yardımlaşma amaçlanmaktadır.

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
İLE
CEZAYİR DEMOKRATİK HALK CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
ARASINDA
SINIRAŞAN ORGANİZE SUÇLARLA MÜCADELE
ALANINDA
İŞBİRLİĞİ ANLAŞMASI**

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
İLE
CEZAYİR DEMOKRATİK HALK CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
ARASINDA
SINIRAŞAN ORGANİZE SUÇLARLA MÜCADELE
ALANINDA
İŞBİRLİĞİ ANLAŞMASI

Bundan böyle münferiden "Taraf" ve müştereken "Taraflar" olarak adlandırılacak olan Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cezayir Demokratik Halk Cumhuriyeti Hükümeti;

Her iki Tarafın egemenliği, adalet ve eşitlik ilkeleri ve çıkarlarına karşılıklı saygı çerçevesinde iki ülke arasındaki dostluk ilişkilerini güçlendirmek, her iki Devlette barış ortamı içinde refahı ve istikrarı teşvik etmek **arzusuyla**,

Her türlü sınırışan organize suç faaliyetlerindeki artıştan **endişe duyarak**,

Vatandaşlarını ve topraklarında bulunan diğer tüm kişileri sınırışan organize suçlara karşı etkin bir şekilde koruma görevinin **bilincinde olarak**,

Teknik yardım, eğitim ve ekipman yoluyla işbirliğini pekiştirme ihtiyacının **farkında olarak**,

İşbirliğinin güçlendirilmesinin, ulusal mevzuatlarına ve taraf oldukları uluslararası anlaşma ve sözleşmelerden kaynaklanan uluslararası yükümlülüklerine saygı çerçevesinde, ortak çıkarlarının geliştirilmesine katkıda bulunacağına **inanarak**,

Türkiye Cumhuriyeti ile Cezayir Demokratik Halk Cumhuriyeti arasında 23 Mayıs 2006 tarihinde Cezayir'de imzalanan Dostluk ve İşbirliği Anlaşması **temelinde**,

Aşağıdaki hususlarda anlaşmışlardır;

MADDE 1

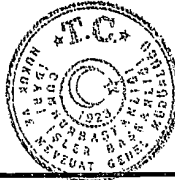
Amaç

Bu İşbirliği Anlaşmasının hükümleri uyarınca, Taraflar, sınırışan organize suçlarla mücadele alanında işbirliğini ilerletmeyi, teşvik etmeyi ve geliştirmeyi taahhüt eder.

MADDE 2

İşbirliği Alanları

1. Taraflar, ulusal mevzuatları ve uluslararası taahhütleri uyarınca, sınırışan organize suçlarla mücadelede, bilhassa aşağıdaki alanlarda, işbirliği yapar ve karşılıklı yardım sağlar:

- a) Yasadışı kaynaklardan elde edilen gelirlerin aklanması, terörizmin finansmanı ve suç varlıklarının iadesi dâhil ekonomik suçlar,
- b) Narkotik uyuşturucular, psikotrop maddeler ve bunların öncüllerinin üretimi, yasadışı kaçakçılığı, sentezlenmesi, imalatı, ekimi, dağıtımı, depolanması, ithalatı, ihracatı, transit ve yasadışı pazarlaması,
- c) Silahların, silah unsurlarının, mühimmatın, patlayıcıların, zehirli, radyoaktif, kimyasal, biyolojik ve nükleer maddelerin yasadışı ticareti,
- d) İnsan ticareti, organ ve doku ticareti,
- e) Göçmen kaçakçılığı,
- f) Para sahteciliği, pasaport, vize ve diğer seyahat belgelerinde sahtecilik,
- g) Çalınan kültür varlıklarının ve sanat eserlerinin yasadışı ticareti,
- h) Modern bilgi ve iletişim teknolojilerinin kullanımına ilişkin riskler ve suçlar,
- i) Deniz ve hava ulaşım araçlarının güvenliğine saldırı,
- j) İnternet dâhil olası tüm yollarla yasadışı para ticareti,
- k) Farmasötik ürünlerin yasadışı ticareti,
- l) Siber suçlar,
- m) Uluslararası organize suçların finansmanı,
- n) Alkol ve tütün mamulleri, petrol ve petrol ürünleri ile her türlü emtia kaçakçılığı.

2. Taraflar ayrıca aşağıdaki alanlarda da işbirliği yapar:

- a) Güvenlik ve kamu düzeninin korunması alanlarında deneyimlerin ve iyi uygulamaların teatisi,
- b) Sınraşan organize suçlarla ilgili soruşturma teknikleri,
- c) Uzmanlık eğitimi ve ihtisaslaşma.

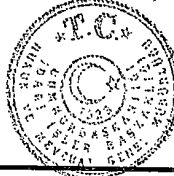
3. Bu işbirliği, sınraşan organize suçların muhtelif biçimleriyle mücadele bağlamında, karşılıklı mutabakatla, Tarafların diğer ilgi alanlarına genişletilebilir.

MADDE 3 İşbirliği Usulleri

1. Madde 1 ve 2'de atıfta bulunulan işbirliği aşağıdakiler aracılığıyla yürütülür:

- a) Bu İşbirliği Anlaşması kapsamındaki suçlarla ilgili bilgi alışverişi,
- b) Kapasite geliştirme,
- c) Eğitim,
- d) Deneyim ve uzmanlık alışverişi,
- e) Ortak tatbikatların düzenlenmesi,
- f) Teknik destek,
- g) Karşılıklı ziyaretler.

2. Bu İşbirliği Anlaşmasının uygulanmasını kolaylaştırmak üzere Taraflar, gerektiği takdirde, ulaşılabilecek hedefleri ve gerçekleştirecek eylemleri tanımlayan yıllık bir çalışma planı benimsemeyi kabul eder. Bu plan, uygulanması esnasında karşılıklı mutabakat ile yeniden düzenlenebilir.

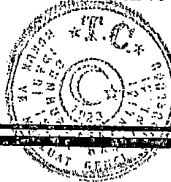

MADDE 4
Yardım Talebi

1. Bu Anlaşmada öngörülen işbirliği, Talepte Bulunan Tarafça sunulan yardım talepleri temelinde veya bu tür bir yardımın diğer Tarafın çıkarına olabileceğini düşünen Tarafın girişimiyle yürütülür.
2. Yardım talepleri yazılı olarak ve doğruluklarının saptanmasına olanak veren yöntemlerle sunulur. Acil durumda talep, Taraflarca mutabık kalınmış başka herhangi bir güvenli yolla iletebilir, ancak talebin iletilmesini takiben 7 [yedi] gün içerisinde yazılı bir şekilde resmi olarak teyit edilmelidir.
3. Yardım talepleri şu bilgileri belirtmelidir;
 - a) Talepte Bulunan yetkili makamın adı ve imzası,
 - b) Talep tarihi,
 - c) Yardım talebinin gönderildiği yetkili makamın adı,
 - d) Talebin amacı ve sebepleri,
 - e) Talep edilen yardımın tanımı,
 - f) Talebin özüne ilişkin detaylı bilgi ve talebin etkin bir şekilde yerine getirilmesine katkıda bulunabilecek diğer bilgiler.

MADDE 5
Talebin Yerine Getirilmesi

1. Taraflar, yardım taleplerine olumlu veya olumsuz bir yanıt vermenin yollarını ve yöntemlerini araştıracaktır.
2. Talepte Bulunan Taraf, talebin yerine getirilmesini engelleyebilecek veya geciktirebilecek her türlü durum hakkında mümkün olduğunca bilgilendirilir.
3. Talebin yerine getirilmesi Talepte Bulunulan Tarafın yetkisi dâhilinde değilse, Talepte Bulunulan Taraf, Talepte Bulunan Tarafı derhal bilgilendirir.
4. Talepte Bulunulan Taraf, yardım talebinin ifası veya ifasının kolaylaştırılması için, gerekli gördüğü takdirde ilave açıklamalar talep edebilir.
5. Talepte Bulunulan Taraf, talebin yerine getirilmesinin sonuçlarını, talebin kendisine ulaştığı tarihten itibaren en geç 30 [otuz] gün içinde Talepte Bulunan Tarafa bildirir.
6. Talepte Bulunulan Taraf, talebin derhal yerine getirilmesinin devam eden bir soruşturma veya kovuşturma sürecini aksatması halinde, talebin yerine getirilmesini erteleyebilir. Bu konuda diğer Tarafı bilgilendirir.
7. Talebin yerine getirilmesi üçüncü bir taraf ile işbirliğini gerektirdiği takdirde, Talepte Bulunulan Taraf, talebin üçüncü taraf ile yerine getirilme olasılığı ve yöntemleri üzerinde anlaşmaya varmak amacıyla, Talepte Bulunan Tarafa önceden ve yazılı olarak bilgi verir.

MADDE 6
Yardım Talebinin Reddedilmesi

1. Bu İşbirliği Anlaşması ile öngörülen yardım, Talepte Bulunulan Tarafın, talebin yerine getirilmesinin insan haklarını ve temel özgürlükleri, egemenliği, güvenliği, kamu düzenini veya ulusal çıkarlarını ihlal edeceğini düşünmesi veya iç hukukuna veya uluslararası yükümlülüklerine aykırı olduğuna inanması halinde, reddedilebilir.
2. Talepte Bulunulan Taraf, yardım talebini reddetmeden önce, bu tür bir yardımın gerekli şartlar ve koşullar altında sağlanıp sağlanamayacağını belirlemek için Talepte Bulunulan Tarafı görüşebilir. Bu koşullar kabul edildiği takdirde Taraflar, bunlara uymayı taahhüt etmelidir.
3. Talepte Bulunulan Taraf, yardım talebinin kısmen veya tamamen reddedildiğini Talepte Bulunulan Tarafa yazılı olarak bildirir.

MADDE 7
Bilgi Teatisi Koşulları

Bu İşbirliği Anlaşması kapsamındaki herhangi bir bilgi ve veri teatisi aşağıdaki koşullara tabidir:

1. Tarafların yetkili makamları, bilhassa kişisel veriler olmak üzere, diğer Tarafça kendilerine iletilen bilgilerin gizliliğini sağlar. Bu bilgilerin üçüncü taraflara iletilmesi, ancak bu bilgileri sağlamış olan Talepte Bulunulan Tarafın yazılı onayı alındıktan sonra mümkündür. Bu madde, İşbirliği Anlaşmasının feshedilmesi durumunda da geçerli olacaktır.
2. Talepte Bulunulan Tarafın yetkili makamı, bilgileri, Talepte Bulunulan yetkili makamın devletinin ulusal yasalarına göre imha edilme sürelerini de göz önünde bulundurarak, Talepte Bulunulan yetkili makamca tanımlanmış şartlar uyarınca, yardım talebinde belirtilen amaçlar dışında kullanamaz.
3. Talepte Bulunulan Taraf, teati edilen bilgilerin doğruluğunu temin eder ve hedeflenen amaç için gerekliliğini ve uygunluğunu sağlar.
4. Yanlış veya nakledilemez verilerin iletilişinin tespit edilmesi halinde, Talepte Bulunulan Tarafın yetkili makamı, yanlış bilgileri düzelterek veya nakledilemez verileri imha edecek olan Talepte Bulunulan Tarafın yetkili makamını derhal bilgilendirir.
5. İletilen bilgiler ve kişisel veriler, kullanıma artık gerek kalmaması veya İşbirliği Anlaşmasının feshedilmesi veya Talepte Bulunulan Tarafın yetkili makamı tarafından belirlenen sürenin dolması halinde gecikmeksizin imha edilir.

MADDE 8
Teati Edilen Bilgilerin Korunması

1. Talepte Bulunulan Taraf, teati edilen bilgilerin aynı koruma düzeyini veya en azından eşdeğerini, Talepte Bulunan Tarafça tahsis edilen koruma düzeyinde belirler.
2. Gizli bilgiler, güvenli bir bilgi aktarım sistemi vasıtasıyla iletilir.
3. Gizli bilgiler, her iki ülkede de yürürlükte olan ulusal mevzuata uygun olarak kaydedilir ve saklanır.
4. Talepte Bulunulan Taraf, iletilen bilgilerin alındığını Talepte Bulunan Tarafa bildirir.
5. Talepte Bulunulan Taraf, gizli bilgilerin kaybını veya ifşasını, tahkikatın sonuçlarını ve bunların tekrarını önlemek için alınan tedbirleri Talepte Bulunan Tarafa derhal bildirmelidir.

MADDE 9
Yetkili Makamlar

1. Bu İşbirliği Anlaşmasının uygulanmasından sorumlu olan yetkili makamlar:

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti Adına:

- İçişleri Bakanlığı [Yetkili daireler ve bürolarla koordineli şekilde]

Cezayir Demokratik Halk Cumhuriyeti Hükümeti Adına:

- İçişleri, Yerel Yönetimler ve Bölgesel Planlama Bakanlığı [Yetkili daireler ve bürolarla koordineli şekilde]

2. Taraflar, yetkili makamlarının yetki ve unvanlarındaki değişiklikleri birbirlerine bildirecektir.

MADDE 10
Anlaşmanın Uygulanmasının Koordinasyonu ve Takibi

1. Bu İşbirliği Anlaşmasının uygulanmasını kolaylaştırmak için yetkili makamların temsilcileri, gerektiğinde, İşbirliği Anlaşması kapsamında kaydedilen ilerlemeyi değerlendirmek üzere ikili toplantılar ve istişarelerde bulunabilecektir.
2. Toplantılar dönüşümlü olarak Türkiye’de ve Cezayir’de gerçekleştirilir. Ancak gerektiği takdirde ve karşılıklı mutabakatla veya doğal ve insan kaynaklı afetler ile tehlikeli salgın hastalıklar gibi mücbir hallerde toplantılar ve istişareler güvenli çevrimiçi ortamda da düzenlenebilir.
3. Taraflar, gerektiği takdirde, bu İşbirliği Anlaşması kapsamındaki işbirliğini denetlemek ve geliştirmek amacıyla Tarafların uzmanlarını ve mütehassıslarını bir araya getiren ortak bir komite oluşturabilir.

MADDE 11
Mali Hükümler

1. Aksine mutabakata varılmadığı sürece, bu İşbirliği Anlaşması kapsamında bir talebin işleme konulmasından kaynaklanan masraflar, Talepte Bulunan Tarafça karşılanacaktır.
2. Aksine mutabakata varılmadığı müddetçe, bu İşbirliği Anlaşması kapsamında düzenlenen faaliyetlere ilişkin etkinlik, konaklama ve yurtiçi ulaşım giderleri Ev Sahibi Tarafın, bağlantılı uçuşlar dâhil uluslararası seyahat giderleri ise personelini Gönderen Tarafın sorumluluğunda olacaktır.

MADDE 12
Eğitim Yükümlülükleri ve Sorumlulukları

1. Gönderen Tarafın personeli, Ev Sahibi Tarafın kanunlarına ve yönetmeliklerine, gelenek ve göreneklerine saygı göstermeyi ve kurumlarında yürürlükte olan iyi hal kurallarına uymayı taahhüt eder.
2. Taraflar, bu kuralın ihlali durumunda kursiyer personeli kınama veya geri gönderme hakkını saklı tutar.
3. Gönderen Tarafın personelinin acil tıbbi hizmetleri Ev Sahibi Tarafça sağlanır. Gönderen Taraf, uzun süreli tedavi, ilaç ve diğer sağlık giderlerinin yanı sıra tedavi ihtiyacına bağlı olarak geri dönen personelin masraflarından sorumludur.
4. Eğitimdeki personele veya Ev Sahibi Tarafın malına verilen herhangi bir zarar, Gönderen Tarafın kursiyerlerinin sorumluluğu kanıtlandığı sürece, Gönderen Tarafça karşılanır.

MADDE 13
Uyuşmazlıkların Çözümü

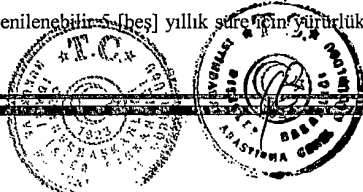
Bu İşbirliği Anlaşmasının hükümlerinin yorumlanmasından veya uygulanmasından doğabilecek bir uyuşmazlık, Taraflar arasında diplomatik kanallar aracılığıyla istişare veya müzakere yoluyla dostane bir şekilde çözülecektir.

MADDE 14
Diğer Uluslararası Anlaşmalarla İlişkiler

Bu İşbirliği Anlaşmasının hükümleri, Tarafların taraf oldukları diğer uluslararası anlaşmalardan doğan hak ve yükümlülüklerine halel getirmeyecektir.

MADDE 15
Yürürlüğe Girişi ve Süresi

1. Bu İşbirliği Anlaşması, Taraflardan birinin, bu amaç için gerekli olan iç yasal prosedürlerin tamamlandığını diğer Tarafa yazılı olarak ve diplomatik kanallardan bildirdiği son bildirimin alındığı tarihten itibaren 30 [otuz] gün sonra yürürlüğe girecektir.
2. Bu İşbirliği Anlaşması, zımnî mutabakat ile yenilenebilir. 5 [beş] yıllık süre için yürürlükte kalacaktır.

MADDE 16
Değişiklik

1. Bu İşbirliği Anlaşması, Tarafların muvafakatıyla, yazılı olarak ve diplomatik kanallar yoluyla değiştirilebilir.
2. Değişiklikler bu İşbirliği Anlaşmasının yürürlüğe girmesi için öngörülen hükümlere göre yürürlüğe girecektir.

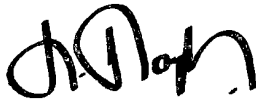
MADDE 17
Fesih

1. Bu İşbirliği Anlaşması, sona erme tarihinden en az 6 [altı] ay önce Taraflardan biri tarafından diplomatik kanallar aracılığıyla diğer Tarafa yazılı bildirimde bulunularak feshedilebilir.
2. Bu İşbirliği Anlaşmasının feshi, Taraflar aksini kararlaştırmadıkça, İşbirliği Anlaşması kapsamında başlatılmış, devam eden bir program, faaliyet veya projenin yürütülmesini etkilemeyecektir.
3. Fesih durumunda, bu İşbirliği Anlaşmasının uygulanmasından kaynaklanan veya bu kapsamda teati edilen bilgiler gizli kalmalı ve korunmalıdır.

BU HUSUSLARI TASDİKEN, kendi hükümetlerince usulüne uygun şekilde yetkilendirilmiş aşağıda imzası bulunanlar bu İşbirliği Anlaşmasını imzalamışlardır.

..16 Mayıs 2022.. tarihindeAnkara.....'da, üç metin de eşit derecede geçerli olmak üzere, Türkçe, Arapça ve Fransızca dillerinde ikiye orijinal nüsha olarak düzenlenmiştir. Bu İşbirliği Anlaşması hükümlerinin yorumlanmasında farklılık olması durumunda Fransızca metin esas alınacaktır.

Türkiye Cumhuriyeti
Hükümeti Adına

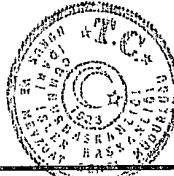

Süleyman SOYLU
İçişleri Bakanı

Cezayir Demokratik Halk Cumhuriyeti
Hükümeti Adına

Ramtane LAMAMRA
Dışişleri ve Yurtdışındaki
Ulusal Topluluklar Bakanı

اتفاق تعاون
في مجال مكافحة
الجريمة المنظمة عبر الوطنية
بين
حكومة الجمهورية التركية
و
حكومة الجمهورية الجزائرية الديمقراطية الشعبية

**اتفاق تعاون
في مجال مكافحة
الجريمة المنظمة عبر الوطنية
بين
حكومة الجمهورية التركية
و
حكومة الجمهورية الجزائرية الديمقراطية الشعبية**

إن حكومة الجمهورية التركية وحكومة الجمهورية الجزائرية الديمقراطية الشعبية المشار إليهما فيما يلي انفراداً بـ "الطرف " و معاً "بالطرفين"؛

رغبة منهما في توطيد أواصر الصداقة بين البلدين وترقية الحياة الكريمة والاستقرار في محيط أمن في كلا البلدين، في إطار الاحترام المتبادل للسيادة وللمبادئ العادلة والمساواة، ومصالح كلا الطرفين؛

وانشغلاً منهما بتصاعد الجريمة المنظمة عبر الوطنية بكافة أشكالها؛

ووعياً منهما بواجب توفير الحماية الفعلية لمواطنيهما و لكافة الأشخاص المتواجدين على أراضيهم ضد الجريمة المنظمة عبر الوطنية؛

ووعياً منهما بضرورة تعزيز التعاون من خلال المساعدة التقنية، التكوين والتجهيز؛

وقناعةً منهما أن السعي لتعزيز التعاون يساهم في تحقيق مصالحهما المشتركة، في ظل احترام التشريعات الوطنية لكل منهما، والالتزامات الدولية المنبثقة عن المعاهدات والاتفاقيات الدولية التي انضمتا إليها؛

بناءً على معاهدة الصداقة والتعاون بين جمهورية تركيا و الجمهورية الجزائرية الديمقراطية الشعبية ، الموقعة بالجزائر، في 23 ماي سنة 2006،

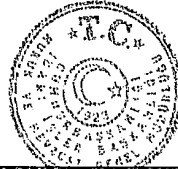
اتفقتا على ما يلي:

**المادة الأولى
الموضوع**

بناءً على اتفاق التعاون هذا، يلتزم الطرفان بتعزيز وترقية وتطوير التعاون فيما بينهما في مجال مكافحة الجريمة المنظمة عبر الوطنية.

**المادة 2
مجالات التعاون**

1- يتعاون الطرفان، طبقاً لتشريعاتهما الوطنية والتزاماتهما الدولية ويتبادلان المساعدة في مجال مكافحة الجريمة المنظمة عبر الوطنية لاسيما في الميادين التالية:

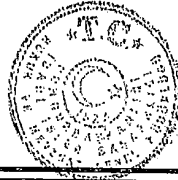
- أ. الجرائم الاقتصادية بما فيها تبييض الأموال المكتسبة من مصادر غير مشروعة، تمويل الإرهاب واسترجاع الممتلكات الناتجة عن أعمال إجرامية؛
- ب. إنتاج المخدرات والمؤثرات العقلية وسلائفها الكيميائية، والاتجار غير المشروع فيها، واستخلاصها، وتصنيعها، وزراعتها، وتوزيعها، وتخزينها، واستيرادها، وتصديرها، ونقلها والترويج غير المشروع لها؛
- ج. الاتجار غير المشروع بالأسلحة وأجزائها والذخائر والمتفجرات والمواد السامة والمشحنة والكيميائية والبيولوجية والنووية؛
- د. الاتجار بالبشر وبالأعضاء والأنسجة البشرية؛
- هـ. تهريب المهاجرين؛
- و. تزيف العملة النقدية وتزوير جوازات السفر والتأثيرات ووثائق السفر الأخرى؛
- ز. الاتجار بالممتلكات الثقافية والتحف الفنية المسروقة؛
- ح. المخاطر والجرائم المرتبطة بالتكنولوجيات الحديثة للإعلام والاتصال؛
- ط. جرائم المساس بأمن وسائل النقل البحرية والجوية؛
- ي. الاتجار غير المشروع بالأموال بكافة الوسائل الممكنة بما فيها الانترنت؛
- ك. الاتجار غير المشروع بالمواد الصيدلانية؛
- ل. الجريمة الالكترونية؛
- م. تمويل الجريمة المنظمة عبر الوطنية؛
- ن. تهريب الكحول والمواد التبغية، والبتروول والمواد البترولية والبضائع بكافة أنواعها.

2- كما يتعاون الطرفان في المجالات التالية:

- أ. تبادل الخبرات والممارسات الحسنة في مجال الأمن والحفاظ على النظام العام؛
 - ب. تقنيات التحري المرتبطة بالجريمة المنظمة عبر الوطنية؛
 - ج. التكوين المتخصص وتحسين المستوى.
- 3- يمكن توسيع مجالات التعاون باتفاق مشترك ليشمل مجالات أخرى تهم الطرفين في إطار مكافحة الجريمة المنظمة عبر الوطنية بكافة أشكالها.

المادة 3 أشكال التعاون

- 1- يتم تجسيد التعاون المنصوص عليه في المادتين الأولى والثانية من خلال:
 - أ. تبادل المعلومات المتعلقة بكافة الجرائم التي يشملها اتفاق التعاون هذا؛
 - ب. تعزيز القدرات؛
 - ج. التكوين؛
 - د. تبادل التجارب والخبرات؛
 - هـ. تنظيم تمارين مشتركة؛
 - و. المساعدة التقنية؛
 - ز. تبادل الزيارات.
- 2- بهدف تسهيل تجسيد اتفاق التعاون هذا، يتفق الطرفان عند الحاجة على تبني خطة عمل سنوية تحدد الأهداف المنشودة والنشاطات المسطرة. يمكن تعديل هذه الخطة خلال تجسيدها بناء على اتفاق بين الطرفين.

المادة 4 طلب المساعدة

- 1- يتم التعاون في إطار هذا الاتفاق بناء على طلب مقدم من الطرف الطالب للمساعدة أو بمبادرة من الطرف الذي يعتبر أن المساعدة التي سيقدّمها تكون لصالح الطرف الآخر.
- 2- يكون طلب المساعدة كتابياً وفقاً للأشكال التي تمكن من التأكد من صحته. ويجوز في الحالات المستعجلة أن يتم بأي وسيلة آمنة أخرى يتم الاتفاق عليها بين الطرفين، على أن يؤكد الطلب رسمياً، وكتابياً، خلال السبعة (7) أيام التي تلي إرسال الطلب.
- 3- يتعين أن يتضمن طلب المساعدة ما يلي :
 - أ. اسم وتوقيع الجهة المختصة الطالبية للمساعدة؛
 - ب. تاريخ الطلب؛
 - ج. اسم الجهة المختصة المطلوب منها المساعدة؛
 - د. الهدف من الطلب وأسبابه؛
 - هـ. وصف للمساعدة المطلوبة؛
 - و. معلومات مفصلة حول مضمون الطلب وأية معلومات أخرى يمكن أن تساهم في تنفيذه بفاعلية.

المادة 5 تنفيذ الطلب

- 1- يدرس الطرفان السبل والكيفيات لقبول طلبات المساعدة أو رفضها.
- 2- يتم إعلام الطرف الطالب، عند الإمكان، بكافة الظروف التي يمكن أن تعيق أو تؤخر تنفيذ طلب المساعدة.
- 3- إذا اتضح أن تنفيذ طلب المساعدة ليس من اختصاص الطرف المطلوب منه، يقوم هذا الأخير مباشرة بإعلام الطرف الطالب للمساعدة بذلك.
- 4- يمكن للطرف المطلوب منه المساعدة أن يطلب تقديم توضيحات إضافية إذا قدر أنها ضرورية لتنفيذ طلب المساعدة أو من شأنها أن تسهل تنفيذه.
- 5- يعلم الطرف المطلوب منه المساعدة الطرف الطالب بنتائج طلبه في أجل أقصاه ثلاثين (30) يوماً ابتداء من تاريخ تلقي طلب المساعدة.
- 6- يمكن للطرف المطلوب منه المساعدة تأخير تنفيذ الطلب إذا قدر أن تنفيذه مباشرة قد يعيق مسار تحقيق أو متابعة قضائية سارية، و يعلم الطرف الطالب بذلك.
- 7- إذا تطلب تنفيذ طلب المساعدة التعاون مع طرف آخر، يعلم الطرف المطلوب منه المساعدة الطرف الطالب مسبقاً و كتابياً، بهدف الاتفاق حول إمكانية وكيفية تنفيذ الطلب مع الطرف الأجنبي.

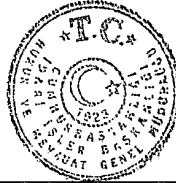
المادة 6 رفض طلب المساعدة

- 1- يجوز للطرف المطلوب منه المساعدة رفض تنفيذ الطلب المقدم بناء على اتفاق التعاون هذا إذا رأت أن الموافقة عليه قد تضر بحقوق الإنسان والحريات الأساسية، أو سيادته، أو أمنه، أو نظامه العام أو مصالحه الوطنية، أو يتعارض مع قوانينها الوطنية أو مع التزاماتها اتجاه القانون الدولي.
- 2- قبل رفض الطلب، يمكن للطرف المطلوب منه المساعدة التشاور مع الطرف الطالب حول تنفيذ طلبه وفقاً للشروط والظروف الضرورية، وإذا اتفق الطرفان حول هذه الشروط يلتزم كلاهما باحترامها.
- 3- يبلغ الطرف المطلوب منه المساعدة الطرف الطالب كتابياً برفضه الكلي أو الجزئي لتنفيذ طلب المساعدة.

المادة 7 ضوابط تبادل المعلومات

يخضع تبادل المعلومات والبيانات في إطار اتفاق التعاون هذا للشروط التالية:

- 1- تلتزم السلطات المختصة في كلا الطرفين بالمحافظة على سرية المعلومات التي تلتكها من الطرف الآخر، لا سيما البيانات الشخصية، وعدم تزويد أي طرف آخر بها من غير موافقة كتابية مسبقة من الطرف الذي صدرت عنه المعلومات. ويبقى هذا البند ساري المفعول حتى بعد وقف سريان اتفاق التعاون هذا؛
- 2- لا يجوز للسلطة المختصة للطرف الطالب أن تستخدم البيانات إلا في إطار الأهداف المحددة في طلب المساعدة وفي ظل احترام الشروط المحددة من قبل الجهة المختصة المطلوب منها، مع الأخذ في الحسبان الأجل المحددة لإتلافها وفقاً للقوانين الوطنية لبلد الجهة المختصة المطلوب منها؛
- 3- يضمن الطرف المطلوب منه دقة المعلومات المتبادلة ويتأكد من ضرورتها وملاءمتها للهدف المنشود؛
- 4- في حالة ما إذا تم تبادل معلومات غير دقيقة، أو غير قابلة للتبادل، تبلغ السلطة المختصة للطرف المطلوب منه فوراً السلطة المختصة للطرف الطالب حتى تقوم بتصحيح المعلومات غير الدقيقة أو إتلاف البيانات غير القابلة للتبادل؛
- 5- يلتزم الطرفان بإتلاف كل المعلومات والبيانات الشخصية المتبادلة على الفور بمجرد انتهاء الغرض الذي طلبت من أجله أو في حالة إنهاء العمل باتفاق التعاون هذا أو عند انقضاء أجل صلاحيتها الذي حددته السلطة المختصة للطرف المطلوب منه المساعدة.

المادة 8 حماية المعلومات المتبادلة

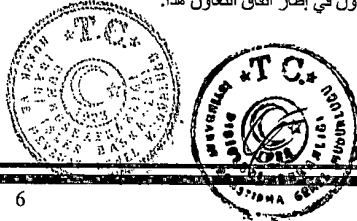
- 1- يمنح الطرف المطلوب منه نفس مستوى الحماية للمعلومات المتبادلة أو على الأقل ما يعادل مستوى الحماية الذي يمنحه الطرف الطالب.
- 2- يتم تبادل المعلومات السرية من خلال وسيلة آمنة لتبادل المعلومات.
- 3- يتم تسجيل المعلومات السرية وحفظها وفقا للتشريعات الوطنية النافذة في كلا البلدين.
- 4- يبلغ الطرف المطلوب منه الطرف الطالب بتلقيه المعلومات المرسلة.
- 5- يبلغ الطرف المطلوب منه الطرف الطالب مباشرة بضياع أو تسريب المعلومات السرية، ونتائج التحقيق، وكذا الإجراءات المتخذة لتجنب تكرار هذا الأمر.

المادة 9 الجهات المختصة

- 1- تتمثل الجهات المختصة المكلفة بتنفيذ اتفاق التعاون هذا في:
بالنسبة لحكومة جمهورية تركيا:
▪ وزارة الداخلية [بالتنسّق مع الدوائر والمصالح المختصة].
بالنسبة لحكومة الجمهورية الجزائرية الديمقراطية الشعبية:
▪ وزارة الداخلية والجماعات المحلية والتهيئة العمرانية [بالتنسّق مع الدوائر والمصالح المختصة].
- 2- يبلغ كل طرف الطرف الآخر بأي تغيير في الاختصاصات والتعيينات المتعلقة بسلطاته المختصة.

المادة 10 التنسّق ومتابعة تنفيذ الاتفاق

- 1- بهدف تسهيل تنفيذ اتفاق التعاون هذا، يعقد ممثلو الجهات المختصة، عند الحاجة، اجتماعات ثنائية ومشاورات بغرض تقييم التقدم المسجل في تنفيذه.
- 2- تُعقد الاجتماعات بالتناوب في تركيا أو في الجزائر، إلا أنه يمكن عقد الاجتماعات والمشاورات عبر الإنترنت، في فضاء مؤمن، عند الاقتضاء وباتفاق مشترك، أو في حالة القوة القاهرة، كالكوارث الطبيعية أو الكوارث التي يتسبب فيها الإنسان أو الأوبئة الخطيرة.
- 3- يمكن للطرفين، عند الاقتضاء، إنشاء لجنة مشتركة تجمع خبراء ومختصين من كلا الطرفين، تعمل على الإشراف وتطوير التعاون في إطار اتفاق التعاون هذا.

المادة 11 أحكام مالية

- 1- باستثناء اتفاق مخالف، يتحمل الطرف الطالب للمساعدة المصاريف المترتبة عن معالجة الطلب المقدم في إطار اتفاق التعاون هذا.
- 2- باستثناء اتفاق مخالف، يتحمل الطرف المضيف النفقات الناجمة عن الفعاليات والإقامة والتنقل الداخلي والمتعلقة بالأنشطة المنظمة في إطار اتفاق التعاون هذا، ويتحمل الطرف الذي أوفد مستخدميه نفقات التنقل الدولي بما فيها رحلات الربط.

المادة 12 الالتزامات والمسؤوليات في مجال التكوين

- 1- يتعهد موظفو الطرف المستضاف باحترام قوانين وتنظيمات الطرف المضيف، وأعرافه وعاداته، ويخضعون لقواعد السلوك الحسن السارية في مؤسساته.
- 2- يحق للطرفين تأنيب الموظفين المتربصين أو طردهم في حال مخالفة هذه القاعدة .
- 3- يتحمل الطرف المضيف النفقات المتعلقة بالخدمات الطبية المستعجلة لموظفي الطرف المستضاف. ويتحمل الطرف الذي أرسل موظفيه نفقات العلاج طويل المدى وتكاليف الأدوية وأية نفقات طبية أخرى، بالإضافة إلى نفقات عودة الموظفين لبلادهم، بسبب ضرورة العلاج.
- 4- يتحمل الطرف المستضاف الأضرار المحتملة التي تلحق بالموظفين المستفيدين من التكوين أو بمتلكات الطرف المضيف في حالة إثبات مسؤولية متربصي الطرف المستضاف.

المادة 13 تسوية الخلافات

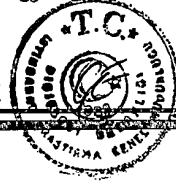
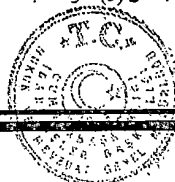
يسوى أي خلاف قد ينتج عن تفسير أو تطبيق بنود اتفاق التعاون هذا ودياً عن طريق التشاور أو التفاوض بين الطرفين عبر القناة الدبلوماسية.

المادة 14 العلاقة مع الاتفاقيات الدولية الأخرى

لا تخل أحكام اتفاق التعاون هذا بحقوق والتزامات الطرفين الناتجة عن الاتفاقيات الدولية الأخرى التي هما طرفين فيها.

المادة 15 الدخول حيز التنفيذ والمدة

- 1- يدخل اتفاق التعاون هذا حيز التنفيذ بعد مضي ثلاثين (30) يوماً من تاريخ استلام آخر تبليغ كتابي، مرسل عبر القناة الدبلوماسية، الذي يُعلم من خلاله أحد الطرفين الطرف الآخر باستكمال الإجراءات القانونية الداخلية المشترطة لدخوله حيز التنفيذ.
- 2- تحدد مدة اتفاق التعاون هذا بخمس (5) سنوات قابلة للتجديد ضمناً.

المادة 16
التعديل

- 1- يجوز تعديل اتفاق التعاون هذا بموافقة كلا الطرفين، كتابياً وعبر القناة الدبلوماسية.
- 2- تدخل التعديلات حيز النفاذ وفقاً لنفس الأحكام المتعلقة بدخول اتفاق التعاون هذا حيز النفاذ.

المادة 17
الإنهاء

- 1- يمكن لأي من الطرفين إنهاء العمل باتفاق التعاون هذا، بموجب إخطار كتابي يبلغ للطرف الآخر عبر القناة الدبلوماسية، وذلك خلال (6) ستة أشهر على الأقل قبل تاريخ انتهاء مدة سريانه.
 - 2- لا يؤثر إنهاء العمل باتفاق التعاون هذا على تنفيذ أي برنامج أو نشاط أو مشروع في طور الإنجاز، تم الشروع فيه بموجب اتفاق التعاون هذا، ما لم يتفق الطرفان على خلاف ذلك.
 - 3- في حالة إنهاء العمل باتفاق التعاون هذا، تظل جميع المعلومات الناتجة عن تنفيذه أو التبادله في إطاره سرية ومحمية.
- وإثباتاً لذلك، قام الموقعان أدناه، المخولان قانوناً من قبل حكومتهما بالتوقيع على اتفاق التعاون هذا.
- حزراً بـ 16 جاي 2022 في نسختين أصليتين باللغات التركية، العربية، والفرنسية، وللنصوص الثلاثة نفس الحجية القانونية. في حالة الاختلاف في تفسير أحكام اتفاق التعاون هذا، يرجح النص باللغة الفرنسية.

عن/ حكومة الجمهورية الجزائرية
الديمقراطية الشعبية

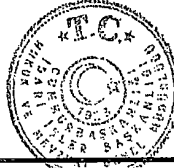

رمطان لعمامرة
وزير الشؤون الخارجية
والجالية الوطنية بالخارج

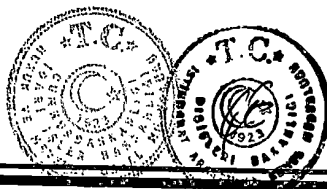
عن/ حكومة الجمهورية التركية

سليمان صويلو
وزير الداخلية

**ACCORD DE COOPERATION
EN MATIERE DE
LUTTE CONTRE LA CRIMINALITÉ TRANSNATIONALE ORGANISÉE
ENTRE
LE GOUVERNEMENT DE LA REPUBLIQUE DE TÜRKİYE
ET
LE GOUVERNEMENT DE LA REPUBLIQUE ALGERIENNE
DEMOCRATIQUE ET POPULAIRE**

**ACCORD DE COOPERATION
EN MATIERE DE
LUTTE CONTRE LA CRIMINALITÉ TRANSNATIONALE ORGANISÉE
ENTRE
LE GOUVERNEMENT DE LA REPUBLIQUE DE TÜRKİYE
ET
LE GOUVERNEMENT DE LA REPUBLIQUE ALGERIENNE
DEMOCRATIQUE ET POPULAIRE**

Le Gouvernement de la République de Türkiye et Le Gouvernement de la République Algérienne Démocratique et Populaire, ci-après dénommés individuellement la « Partie » et conjointement les « Parties » ;

Désireux de renforcer les relations amicales entre les deux pays et de promouvoir le bien – être et la stabilité dans une atmosphère paisible dans les deux pays et ce, dans le cadre du respect mutuel de la souveraineté, des principes de justice et d'équité et des intérêts des Parties,

Préoccupés par la recrudescence de la criminalité transnationale organisée sous toutes ses formes,

Conscients du devoir de protéger de manière effective leurs citoyens et toutes autres personnes se trouvant sur leurs territoires, contre la criminalité transnationale organisée,

Conscients du besoin de consolider la coopération à travers l'assistance technique, la formation et l'équipement,

Convaincus que le renforcement de la coopération contribuera à la promotion de leurs intérêts communs en respectant leurs législations nationales et les obligations internationales découlant des traités et conventions internationaux auxquels ils sont parties,

Sur la base du Traité d'Amitié et de Coopération entre la République de Türkiye et la République Algérienne Démocratique et Populaire, signé à Alger, le 23 Mai 2006,

Sont convenus de ce qui suit ;

ARTICLE PREMIER

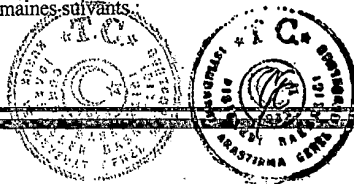
Objet

Aux termes du Présent Accord de Coopération, les Parties s'engagent à promouvoir, favoriser et développer la coopération entre elles dans le domaine de la lutte contre la criminalité transnationale organisée.

ARTICLE 2

Domaines de Coopération

1. Les Parties, conformément à leurs législations nationales et leurs engagements internationaux, coopèrent et s'accordent mutuellement assistance en matière de lutte contre la criminalité transnationale organisée, notamment dans les domaines suivants :

- a) Les crimes économiques y compris le blanchiment des revenus de sources illégales, le financement du terrorisme et la restitution des avoirs criminels ;
- b) La production, le trafic illicite, la synthèse, la fabrication, la culture, la distribution, le stockage, l'importation, l'exportation, le transit et la commercialisation illégale de stupéfiants, de substances psychotropes et de leurs précurseurs ;
- c) Le trafic illicite d'armes, d'éléments d'armes, de munitions, d'explosifs, de substances toxiques, radioactives, chimiques, biologiques, et nucléaires ;
- d) La traite des êtres humains et le trafic d'organes et de tissus humains ;
- e) Le trafic de migrants ;
- f) Le faux monnayage, la falsification des passeports, des visas et d'autres documents de voyage ;
- g) Le trafic illicite des biens culturels et des objets d'art volés ;
- h) Les risques et infractions liés à l'utilisation des technologies modernes de l'information et de la communication ;
- i) L'atteinte à la sécurité des moyens de transport maritime et aérien ;
- j) Le trafic illicite de fonds, par tous les moyens possibles, y compris via internet ;
- k) Le trafic illicite des produits pharmaceutiques ;
- l) La cybercriminalité ;
- m) Le financement de la criminalité transnationale organisée ;
- n) La contrebande d'alcool et de produits du tabac, de pétrole et de produits pétroliers et toutes sortes de marchandises.

2. Les Parties coopèrent également dans les domaines suivants :

- a) L'échange d'expériences et de bonnes pratiques dans les domaines de la sécurité et du maintien de l'ordre public,
- b) Les techniques d'enquêtes liées à la criminalité transnationale organisée,
- c) La formation spécialisée et le perfectionnement.

3. Cette coopération peut être élargie d'un commun accord à d'autres domaines intéressant les Parties dans le cadre de la lutte contre les différentes formes de criminalité transnationale organisée.

ARTICLE 3 Modalités de Coopération

1. La coopération visée aux Article 1 et 2 est menée par le biais de :

- a) L'échange d'informations concernant les infractions couvertes par le présent Accord de Coopération,
- b) Le développement des capacités,
- c) La formation,
- d) L'échange d'expériences et d'expertises,
- e) L'organisation d'exercices conjoints,
- f) L'assistance technique,
- g) L'échange de visites.

2. Dans le but de faciliter la mise en œuvre du présent Accord de Coopération, les Parties conviennent d'adopter, en cas de besoin, un plan de travail annuel qui définit les objectifs à atteindre et les actions à réaliser. Ce plan peut être révisé d'un commun accord au cours de sa mise en œuvre.

ARTICLE 4

Demande d'assistance

1. La coopération prévue par le présent Accord est réalisée sur la base des demandes d'assistance présentées par la Partie requérante ou à l'initiative de la Partie qui estime que cette assistance pourrait présenter un intérêt pour l'autre Partie.
2. Les demandes d'assistance sont présentées par écrit et avec des modalités permettant d'en vérifier l'authenticité. En cas d'urgence, la demande peut être transmise par tout autre moyen sécurisé convenu par les Parties, mais elle doit être confirmée officiellement par écrit dans les sept (7) jours suivant la transmission de la demande.
3. Les demandes d'assistance doivent indiquer ;
 - a) Le nom et la signature de l'Autorité compétente requérante,
 - b) La date de la demande,
 - c) Le nom de l'Autorité compétente à laquelle est adressée la demande d'assistance,
 - d) L'objectif et les raisons de la demande,
 - e) Une description de l'assistance requise,
 - f) Des informations détaillées sur le fond de la demande et toute autre information pouvant contribuer à l'exécution effective de la demande.

ARTICLE 5

Exécution de la demande

1. Les Parties étudient les voies et moyens pour donner une suite favorable ou défavorable aux demandes d'assistance.
2. La Partie requérante est informée, dans la mesure du possible, de toute circonstance pouvant empêcher ou retarder l'exécution de la demande.
3. Si l'exécution de la demande d'assistance n'est pas du ressort de la Partie requise, celle-ci en donne communication immédiate à la Partie requérante.
4. Si elle l'estime nécessaire pour exécuter ou faciliter l'exécution de la demande d'assistance, la Partie requise peut demander des explications supplémentaires.
5. La Partie requise informe la Partie requérante des résultats de l'exécution de la demande, dans un délai de trente (30) jours au plus tard à compter de la date de la réception de la demande.
6. La Partie requise peut différer l'exécution de la demande si son exécution immédiate entrave le processus d'enquête ou de poursuite judiciaire en cours. Elle en informe l'autre Partie.
7. Dans le cas où l'exécution de la demande nécessite une coopération avec une partie tierce, la partie requise informe, au préalable et par écrit, la partie requérante en vue de s'entendre sur la possibilité et les modalités d'exécution de la demande avec la partie tierce.

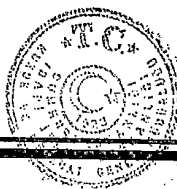
ARTICLE 6
Refus de la demande d'assistance

1. L'assistance prévue par le présent Accord de Coopération peut être refusée si la Partie requise estime que l'exécution de la demande porte atteinte aux droits de l'homme et aux libertés fondamentales, à la souveraineté, à la sécurité, à l'ordre public ou à ses intérêts nationaux, ou estime qu'elle est contraire à ses lois nationales ou à ses obligations internationales.
2. Avant de refuser l'assistance, la Partie requise peut consulter la Partie requérante afin de vérifier si cette assistance peut être fournie selon les termes et les conditions jugées nécessaires. Si ces conditions sont acceptées par les Parties, celles-ci doivent s'engager à les respecter.
3. La Partie requise communique par écrit à la Partie requérante le refus total ou partiel d'assistance.

ARTICLE 7
Conditions d'échange d'informations

Tout échange d'informations et de données dans le cadre du présent Accord de Coopération, est soumis aux conditions suivantes:

1. Les autorités compétentes des Parties assurent la confidentialité des informations qui leur sont communiquées par l'autre Partie, en particulier des données nominatives. La transmission de ces informations à d'autres parties tierces n'est possible qu'après consentement écrit de la Partie requise qui les a fournies. Cette clause demeure en vigueur en cas de dénonciation du présent Accord de Coopération.
2. L'autorité compétente de la Partie requérante ne peut utiliser les données à d'autres fins que celles indiquées dans la demande d'assistance, dans le respect des conditions définies par l'autorité compétente requise, tout en prenant en considération les délais de leur destruction, conformément aux lois nationales de l'Etat de l'autorité compétente requise.
3. La Partie requise garantit l'exactitude des informations échangées et s'assure de leur nécessité et conformité à l'objectif visé.
4. S'il est établi que des données fausses ou qui ne sont pas transférables ont été transmises, l'autorité compétente de la Partie requise en informe sans délai l'autorité compétente de la Partie requérante, laquelle rectifie les informations inexactes, ou bien détruit les données non transférables.
5. Les informations et les données nominatives communiquées sont détruites sans délais dès que la nécessité dans leur usage ne se fait plus sentir, ou en cas de dénonciation du présent Accord de Coopération, ou si le délai d'expiration défini par l'autorité compétente de la Partie requise arrive à terme.

ARTICLE 8

Protection des informations échangées

1. La Partie requise attribue le même niveau de protection des informations échangées, ou au moins son équivalent, à celui attribué par la partie requérante.
2. Les informations classifiées sont transmises par le biais d'un dispositif sécurisé de transmission des informations.
3. Les informations classifiées sont enregistrées et conservées conformément aux législations nationales en vigueur dans les deux pays.
4. La Partie requise notifie à la Partie requérante, la réception des informations transmises.
5. La Partie requise doit aviser immédiatement la Partie requérante de la perte ou de la divulgation d'informations classifiées, les résultats auxquels a abouti l'enquête, ainsi que les mesures prises pour éviter qu'elles ne se reproduisent.

ARTICLE 9

Autorités Compétentes

1. Les autorités compétentes chargées de la mise en œuvre du présent Accord de Coopération :

Pour le Gouvernement de la République de Türkiye :

- Le Ministère de l'Intérieur [en coordination avec les départements et services habilités]

Pour le Gouvernement de la République Algérienne Démocratique et Populaire :

- Le Ministère de l'Intérieur, des Collectivités Locales et de l'Aménagement du Territoire [en coordination avec les départements et services habilités]

2. Les Parties se notifieront de tout changement des compétences et des désignations de leurs autorités compétentes.

ARTICLE 10

Coordination et suivi de la mise en œuvre de l'Accord

1. Afin de faciliter la mise en œuvre du présent Accord de Coopération, les représentants des autorités compétentes tiennent, en tant que de besoin, des réunions bilatérales et des consultations afin d'évaluer le progrès réalisé dans le cadre du présent Accord de Coopération.
2. Les réunions se tiennent alternativement en Türkiye ou en Algérie. Toutefois, les réunions et les consultations pourront également être organisées en ligne, dans un milieu sécurisé, en tant que de besoin, et d'un commun accord, ou dans des situations de force majeure telles que des catastrophes naturelles ou causées par l'homme ou des épidémies dangereuses.
3. En tant que de besoin, les Parties peuvent créer un comité mixte regroupant des experts et des spécialistes des Parties, en vue de superviser et de développer la coopération au titre du présent Accord de Coopération.

ARTICLE 11
Dispositions financières

1. Sauf accord contraire, les frais résultants du traitement d'une demande en vertu du présent Accord de Coopération seront à la charge de la Partie requérante.
2. Sauf accord contraire, les frais d'événements, d'hébergement et de transport domestiques liés aux activités organisées dans le cadre du présent Accord de Coopération seront à la charge de la Partie hôte, et les frais de voyages internationaux, y compris les vols de correspondance, seront à la charge de la partie envoyant son personnel.

ARTICLE 12
Obligations et responsabilités en matière de formation

1. Les personnels de la Partie d'envoi s'engagent à respecter les lois et réglementations, les coutumes et les traditions de la Partie hôte et se soumettre aux règles de bonne conduite en vigueur dans ses institutions.
2. Les Parties se réservent le droit de réprimander ou de renvoyer le personnel stagiaire en cas de violation de cette règle.
3. Les services médicaux d'urgence du personnel de la Partie d'envoi seront assurés par la Partie hôte. La Partie d'envoi sera quant à elle responsable des frais de traitement à long terme, des médicaments et de toute autre dépense de santé ainsi que des frais de retour du personnel liés à la nécessité d'un traitement.
4. Les éventuels dommages causés aux personnels en formation ou aux biens de la Partie hôte, sont supportés par la Partie d'envoi, dans la mesure où la responsabilité des stagiaires de la Partie d'envoi est prouvée.

ARTICLE 13
Règlement des différends

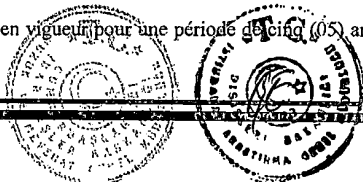
Tout différend pouvant survenir de l'interprétation ou de l'application des clauses du présent Accord de Coopération sera réglé, à l'amiable, par voie de consultation ou de négociation entre les Parties, à travers la voie diplomatique.

ARTICLE 14
Relations avec d'autres accords internationaux

Les dispositions du présent Accord de Coopération ne portent pas atteinte aux droits et engagements des Parties, découlant d'autres accords internationaux, dont ils sont parties.

ARTICLE 15
Entrée en Vigueur et Durée

1. Le présent Accord de Coopération entrera en vigueur trente (30) jours à compter de la date de réception de la dernière notification, écrite et par voie diplomatique, par laquelle une Partie informe l'autre Partie de l'accomplissement des procédures juridiques internes requises à cet effet.
2. Le présent Accord de Coopération demeurera en vigueur pour une période de cinq (05) ans, renouvelable par tacite reconduction.

ARTICLE 16
Amendement

1. Le présent Accord de Coopération peut être amendé par consentement des Parties, par écrit et à travers la voie diplomatique.
2. Les amendements entreront en vigueur selon les mêmes dispositions prévues pour l'entrée en vigueur du présent Accord de Coopération.

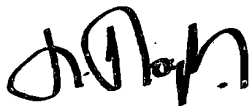
ARTICLE 17
Dénonciation

1. Le présent Accord de Coopération peut être dénoncé par l'une des Parties moyennant une notification écrite et par voie diplomatique, à l'autre Partie au moins six (6) mois avant son expiration.
2. La dénonciation du présent Accord de Coopération n'affectera pas l'exécution de tout programme, activité ou projet en cours, initiés en vertu du présent Accord de Coopération sauf si les Parties en conviennent autrement.
3. En cas de dénonciation, les informations résultantes de la mise en œuvre du présent Accord de Coopération ou échangées dans son cadre, doivent demeurer classifiées et protégées.

EN FOI DE QUOI, les soussignés dûment autorisés par leurs gouvernements respectifs, ont signé le présent Accord de Coopération.

Fait à Ankara le 16 mai 2022, en deux exemplaires originaux, en langues turque, arabe et française, les trois textes faisant également foi. En cas de divergence d'interprétation des dispositions du présent Accord de Coopération, le texte en langue française prévaudra.

Pour le Gouvernement de la
République de Türkiye

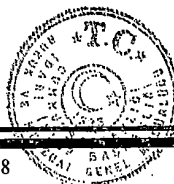

Süleyman SOYLU
Ministre de l'Intérieur

Pour le Gouvernement de la
République Algérienne Démocratique
et Populaire

Ramtane LAMAMRA
Ministre des Affaires Etrangères
et de la Communauté Nationale à l'Etranger

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

DIŞİŞLERİ KOMİSYONU

1'inci TOPLANTI

EK-12

**Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Macaristan
Hükümeti Arasında Askeri Çerçeve Anlaşmasının
Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun
Teklifi (2/50)**

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

27'nci Yasama Dönemi'nde Başkanlığa sunulmuş olan 2/4995, 5020, 4909, 5037, 4690, 4335, 4243, 4856, 5053, 4511, 3540, 5040, 4762, 2818, 4649, 4246, 4648, 3909, 4647, 4693, 4692, 4691, 4689, 4704, 2498, 4705, 5028, 4097, 4651, 4910, 4096, 2225, 3720, 3719, 3718, 3954, 3953, 2033, 4486, 4928, 4913, 4512, 4718, 3981, 1458, 2030, 4293, 4707, 4740, 4763, 2034, 1943, 2277, 4737, 4739, 4159, 4160, 4764, 3742, 4966, 4738, 4244, 4245, 4857, 3057, 1538, 1584, 2705, 3542, 3980, 4912 ve 3241 esas numaralı kanun teklifleri yenilenmiştir.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Numan KURTULMUŞ
İstanbul Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	Milli Savunma
Esas Komisyon	Dışişleri
Tarih: 19-6-2023	Esas No: 2/50

T.C. CUMHURBAŞKANLIĞI

Sayı : Z-90666677-599- **160649**
Konu : Milletlerarası andlaşmaların
onaylanmasının uygun bulunması

16 Haziran 2023

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

27'nci Yasama Döneminde Anayasa'nın 90'ıncı maddesi gereğince onaylanması uygun bulunmak üzere Başkanlığınıza sunulan ancak sonuçlandırılmayan ekli listede yer alan milletlerarası andlaşmaların onaylanmasının uygun bulunması hususunda gereğini bilgilerinize sunarım.

Recep Tayyip ERDOĞAN
Cumhurbaşkanı

Ek: Liste

T.C. M.M.
KANUNLAR VE KANUNLAR ÖNERİLERİ
19 Haziran 2023
Numara:

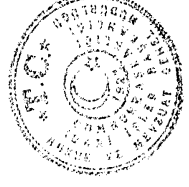
TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
BAŞKANLIĞI
Özel Kalem Müdürlüğü	
Tarih	16.06.2023
Sayı	123 28 63

LİSTE

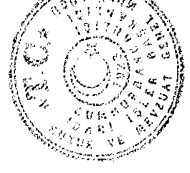
SIRA NO.	27. DÖNEM KANUN TEKLİFİ ESAS NUMARASI	ANDLAŞMANIN ADI
1	2/4995	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu Arasında Ev Sahibi Ülke Anlaşması
2	2/5020	Türkiye Cumhuriyeti ile Birleşmiş Milletler Arasında Birleşmiş Milletler Kalkınma Eşgüdüm Ofisi Bölgesel Ofisinin İstanbul'da Kurulmasına İlişkin Anlaşma
3	2/4909	Türk Dili Konuşan Ülkeler İşbirliği Konseyinin Kurulmasına İlişkin Nahçıvan Anlaşmasında Değişiklik Yapılmasına Dair Protokol
4	2/5037	Türk Devletleri Teşkilatına Üye Ülkelerin Hükümetleri Arasında Uluslararası Kombine Yük Taşımacılığı Anlaşması
5	2/4690	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ulusal Sırtıcı Belgelerin/Sırtıcı Ehliyetlerinin Karşılıklı Olarak Tanınması ve Değişimi Anlaşmasında Değişiklik Yapılmasına Dair Anlaşma
6	2/4335	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İş Birliği Anlaşmasını Değiştiren Ek Protokol
7	2/4243	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Türkmenistan Hükümeti Arasında Ortak Türkmen-Türk Genel Eğitimi Okuluna İlişkin Mutabakat Zaptı
8	2/4856	Dünya Ticaret Örgütünü Kuran Marakesh Anlaşmasını Tadil Eden Protokol ve Protokolün Eki Balıkçılık Sübvansiyonları Anlaşması

SIRA NO.	27. DÖNEM KANUN TEKLİFİ ESAS NUMARASI	ANDLAŞMANIN ADI
9	2/5053	Uluslararası Deniz Seyir Yardımcıları Teşkilatı Sözleşmesi
10	2/4511	Spitsbergen İle İlgili Olarak 9 Şubat 1920 Tarihinde Paris'te İmzalanan Antlaşma
11	2/3540	Hükümetlerarası Kuru Limanlar Antlaşması
12	2/5040	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Uluslararası Göç Siyasaları Geliştirme Merkezi (UGSGM) Arasında Türkiye'deki UGSGM Temsilciliğinin Statüsü Hakkında Antlaşma ve Notalar
13	2/4762	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Karayip Devletleri Birliği (KDB) Arasında İşbirliği Çerçeve Antlaşması
14	2/2818	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Hükümetlerarası Kalkınma Otoritesi (IGAD) Arasında Mutabakat Zaptı
15	2/4649	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kazakistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Uluslararası Kombine Yük Taşımacılığı Antlaşması
16	2/4246	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kore Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığı ile Vergiden Kaçınmaya Engel Olma Antlaşması ve Eki Protokol
17	2/4648	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Filistin Devleti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Antlaşması ve Eki Protokol

SIRA NO.	27. DÖNEM KANUN TEKLİFİ ESAS NUMARASI	ANDLAŞMANIN ADI
18	2/3909	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sierra Leone Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığı ile Vergiden Kaçınmaya Engel Olma Anlaşması
19	2/4647	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nijerya Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığı ile Vergiden Kaçınmaya Engel Olma Anlaşması
20	2/4693	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Burundi Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması
21	2/4692	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Senegal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması. Eki Protokol ve Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notalar
22	2/4691	Türkiye Cumhuriyeti ile Kongo Demokratik Cumhuriyeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığı ile Vergiden Kaçınmaya Engel Olma Anlaşması
23	2/4689	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sri Lanka Demokratik Sosyalist Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığı ile Vergiden Kaçınmaya Engel Olma Anlaşması ve Eki Protokol
24	2/4704	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kamboçya Krallığı Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması ve Notalar
25	2/2498	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katar Devleti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında İşbirliği ve Karşılıklı Yardım Anlaşması

SIRA NO.	27. DÖNEM KANUN TEKLİFİ ESAS NUMARASI	ANDLAŞMANIN ADI
26	2/4705	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Angola Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında Karşılıklı İdari Yardım Anlaşması
27	2/5028	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sri Lanka Demokratik Sosyalist Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında İşbirliği ve Karşılıklı İdari Yardım Anlaşması
28	2/4097	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kırgız Cumhuriyeti Hükümeti Arasında 14 Ekim 1994 Tarihinde imzalanan Hava Hizmetleri Anlaşmasını Tadil Eden Protokol ve Notalar
29	2/4651	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Maldivler Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Hizmetleri Anlaşması
30	2/4910	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Paraguay Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşması ile Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notalar
31	2/4096	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Gine Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşması
32	2/2225	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Nijer Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşması
33	2/3720	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Kongo Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşması
34	2/3719	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Palau Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Hizmetleri Anlaşması
35	2/3718	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Lesotho Krallığı Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşması

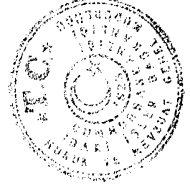
SIRA NO.	27. DÖNEM KANUN TEKLİFİ ESAS NUMARASI	ANDLAŞMANIN ADI
36	2/3954	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Ekvator Ginesi Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşması
37	2/3953	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Burkina Faso Hükümeti Arasında Havacılık Hizmetleri Anlaşması
38	2/2033	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Myanmar Birliği Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşması
39	2/4486	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Namibya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşması
40	2/4928	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Angola Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşması
41	2/4913	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Macaristan Hükümeti Arasında Askeri Çerçeve Anlaşması
42	2/4512	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askeri Çerçeve Anlaşması
43	2/4718	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tacikistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askeri Çerçeve Anlaşması
44	2/3981	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayii Alanında İşbirliği Anlaşması
45	2/1458	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Uganda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayii İşbirliği Anlaşması

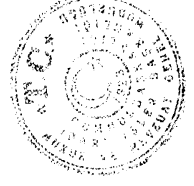
SIRA NO.	27. DÖNEM KANUN TEKLİFİ ESAS NUMARASI	ANDLAŞMANIN ADI
46	2/2030	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tanzanya Birleşik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşması
47	2/4293	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nijerya Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşması
48	2/4707	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Burkina Faso Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşması
49	2/4740	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ekvator Ginesi Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşması
50	2/4763	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cezayir Demokratik Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Cezayir'de Uluslararası Bir Türk Okulu Açılmasına İlişkin Anlaşma
51	2/2034	İslam İşbirliği Teşkilatı Polis İşbirliği ve Koordinasyon Merkezi Tüzüğü
52	2/1943	Türkiye Cumhuriyeti ile Irak Cumhuriyeti Arasında Terörle Mücadele Anlaşması
53	2/2277	Türkiye Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı ile Irak Cumhuriyeti Ulusal Güvenlikten Sorumlu Devlet Bakanlığı Arasında Personel Eğitimi Alanında İşbirliği Protokolü
54	2/4737	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Filistin Devleti Hükümeti Arasında Kolluk Eğitimi İşbirliği Mutabakat Zaptı
55	2/4739	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Filistin Devleti Hükümeti Arasında Ulusal Sürücü Belgelerinin Karşılıklı Tanınması ve Değişimine İlişkin Anlaşma

SIRA NO.	27. DÖNEM KANUN TEKLİFİ ESAS NUMARASI	ANDLAŞMANIN ADI
56	2/4159	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Suçla Mücadelede İş Birliği Konulu Anlaşma ve Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Suçla Mücadelede İş Birliği Konulu Anlaşmada Yapılan Değişiklikler ve İlavelere İlişkin Protokol
57	2/4160	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kolluk Eğitimi İş Birliği Protokolü ve Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kolluk Eğitimi İş Birliği Protokolünde Yapılan Değişiklikler ve İlaveler ile İlgili Ek Protokol
58	2/4764	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Arnavutluk Cumhuriyeti Bakanlar Konseyi Arasında Kolluk Eğitimi ve Öğretimi İşbirliği Mutabakat Zaptı
59	2/3742	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kosta Rika Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Psikotrop ve Uyuşturucu Maddelerin Uluslararası Kaçakçılığına Karşı Mücadelede İşbirliği Anlaşması ve Notalar
60	2/4966	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cezayir Demokratik Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sınır aşan Organize Suçlarla Mücadele Alanında İşbirliği Anlaşması
61	2/4738	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Romanya Hükümeti Arasında Uygun Görülen Alanlarda Gerçekleştirilecek Projelerin Finansmanı Hakkında Anlaşma
62	2/4244	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Arnavutluk Cumhuriyeti Bakanlar Kurulu Arasında Sürücü Belgelerinin Karşılıklı Olarak Tanınması ve Değiştirilmesine İlişkin Anlaşma ve Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notalar
63	2/4245	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Arnavutluk Cumhuriyeti Bakanlar Kurulu Arasında Türkiye-Arnavutluk Memorial Hastanesinin Geçiş Süresi Boyunca Ortak İşletilmesine İlişkin Protokol

SIRA NO.	27. DÖNEM KANUN TEKLİFİ ESAS NUMARASI	ANDLAŞMANIN ADI
64	2/4857	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Libya Devleti-Milli Birlik Hükümeti Arasında Hidrokarbonlar Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptı
65	2/3057	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansının Özbekistan Cumhuriyeti'ndeki Faaliyeti Hakkında Anlaşma ve Notalar
66	2/1538	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Komorlar Birliği Hükümeti Arasında Teknik İşbirliği Protokolü
67	2/1584	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Uganda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kalkınma İşbirliği Anlaşması
68	2/2705	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gambiya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kalkınma İşbirliği Anlaşması ve Notalar
69	2/3542	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Namibya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kalkınma İşbirliği Anlaşması
70	2/3980	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kırgız Cumhuriyeti Bakanlar Kurulu Arasında Kültür Merkezlerinin Kurulması ve İşleyişi Hakkında Anlaşma
71	2/4912	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cezayir Demokratik Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Türkiye ve Cezayir'de Kültür Merkezleri Açılmasına ve Faaliyetine İlişkin Anlaşma
72	2/3241	30 Eylül 1957 Tarihli Tehlikeli Malların Karayolu ile Uluslararası Taşımacılığına İlişkin Avrupa Anlaşmasının (ADR) Başlığında Değişiklik Yapılmasına Dair Protokol

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Gelen Kâğıtlar Listesi'nde yayımlanan 1160837 evrak numaralı "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Macaristan Hükümeti Arasında Askeri Çerçeve Anlaşması"nın onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun teklifi ve gerekçesi ekte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Mustafa ŞENTOP
Tekirdağ Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI		
Tali Komisyon	Milli Savunma	
Esas Komisyon	Dışişleri	
Tarih:	27 Ocak 2023	Esas No: 2/4913

T B M M
KANUNLAR ve KARARLAR BSK.LİĞİ
27 Ocak 2023
Numara:

T B M M
GENEL MURAK
27 Ocak 2023
No: 1161222

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE MACARİSTAN HÜKÜMETİ
ARASINDA ASKERİ ÇERÇEVE ANLAŞMASININ ONAYLANMASININ UYGUN
BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- (1) 24 Ekim 2022 tarihinde Ankara’da imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Macaristan Hükümeti Arasında Askeri Çerçeve Anlaşması”nın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

T.C. CUMHURBAŞKANLIĞI

Sayı : Z-90666677-599- **134186**
Konu : Anlaşma

26 Ocak 2023

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

24 Ekim 2022 tarihinde Ankara'da imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Macaristan Hükümeti Arasında Askeri Çerçeve Anlaşması"nı Anayasanın 90 ıncı maddesi gereğince onaylanması uygun bulunmak üzere ilişikte bilgilerinize sunarım.

Recep Tayyip ERDOĞAN
Cumhurbaşkanı

Ek:
1- Anlaşma (Türkçe, Macarca, İngilizce)
2- Genel Gerekçe

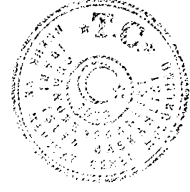
T B M M
KANUNLAR VE KARARLAR GSK.LIGI
26 Ocak 2023
Numara:

T B M M
GENEL MURAK
26 Ocak 2023
1160837

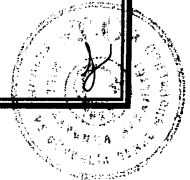
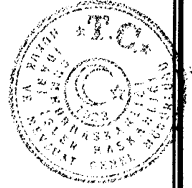
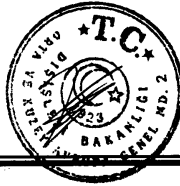
GENEL GEREKÇE

24 Ekim 2022 tarihinde Ankara’da imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Macaristan Hükümeti Arasında Askeri Çerçeve Anlaşması” ile egemenlik, eşitlik, karşılıklı saygı temelinde ve ulusal mevzuat ile uluslararası kurallara uygun olarak ikili askeri ilişkilerin hukuki zemininin oluşturulması, Taraflar arasında askeri ve savunma iş birliği sağlanması ve geliştirilmesi hedeflenmektedir.

Söz konusu Anlaşma ile askeri eğitim ve öğretim; tatbikat/eğitimlere veya ortak tatbikatlara katılım sağlanması; savunma sanayi; askeri iş birliği ve temas ziyaretleri; askeri istihbarat değişimi; lojistik iş birliği; askeri tıp ve sağlık hizmetleri; muhabere, elektronik, bilgi sistemleri ve siber savunma; barışı koruma ve insani yardım harekâtları; haritacılık ve hidrografi; mesleki gelişim amaçlı personel değişimi; askeri bilimsel ve teknolojik araştırma alanlarında bilgi ve tecrübe paylaşımı; mayın ve el yapımı patlayıcılarla mücadele alanında eğitim, bilgi ve tecrübe değişimi ile Anlaşmada belirtilen diğer konularda iki ülkenin silahlı kuvvetleri arasında iş birliğinin geliştirilmesi öngörülmektedir.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
İLE
MACARİSTAN HÜKÜMETİ
ARASINDA
ASKERİ ÇERÇEVE ANLAŞMASI

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE MACARİSTAN HÜKÜMETİ ARASINDA ASKERİ ÇERÇEVE ANLAŞMASI

GİRİŞ

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Macaristan Hükümeti (bundan böyle "Taraf" veya "Taraflar" olarak adlandırılacaklardır);

04 Nisan 1949 Kuzey Atlantik Antlaşması, 19 Haziran 1951 tarihli Kuzey Atlantik Antlaşması'na Taraf Devletler Arasında Kuvvetlerinin Statüsüne Dair Sözleşme (bundan böyle "NATO SOFA") ve Birleşmiş Milletler Sözleşmesinin amaç ve ilkelerine bağlılıklarını tekrar teyit ederek,

Her iki Tarafın egemenliği ve eşitliğine karşılıklı saygı temelinde çeşitli askeri alanlarda işbirliğinin, Tarafların ortak menfaatlerine ve ekonomik verimliliğine katkıda bulunacağını vurgulayarak,

Taraflar arasındaki mevcut dostane ilişkilerin, ulusal kanunlar, uluslararası kurallar ve anlaşmalar temelinde geliştirilmesi ihtiyacını ifade ederek,

Aşağıdaki hususlarda anlaşmaya varmışlardır:

MADDE I AMAÇ

Bu Anlaşmanın amacı, MADDE IV'de belirtilen alanlarda, Taraflar arasındaki ilişkiler için bir çerçeve oluşturmak ve işbirliğini geliştirmektir.

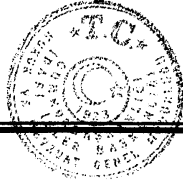
MADDE II KAPSAM

Bu Anlaşma, MADDE IV'de belirtilen alanlarda personel, malzeme, teçhizat, bilgi ve tecrübe mübadelesine uygulanır.

MADDE III TANIMLAR

Bu Anlaşma'da kullanılan terimler aşağıdaki anlamları taşır:

1. **"Gönderen Taraf"** Bu Anlaşmanın uygulanması amacıyla Kabul Eden Tarafa personel, malzeme ve teçhizat gönderen Tarafı ifade eder.
2. **"Kabul Eden Taraf"** Bu Anlaşmanın uygulanması amacıyla Gönderen Tarafa ait personel, malzeme ve teçhizata ev sahipliği yapan Tarafı ifade eder.
3. **"Misafir Personel"** Silahlı Kuvvetler veya Savunma Bakanlığı mensubu olan ve Taraflardan birinin bu Anlaşmanın uygulanması amacıyla diğer Tarafa gönderdiği personeli ifade eder.
4. **"Yakınlar"** Misafir Personelin kendi ilgili ulusal mevzuatına göre bakmakla yükümlü olduğu eş ve çocuklarını ifade eder.

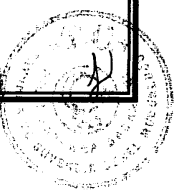
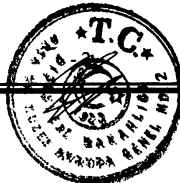

5. **“Kıdemli Personel”** Bu Anlaşma kapsamında gönderilen askeri/sivil grubun faaliyetlerine nezaret etmeye yetkili, Gönderen Tarafın ulusal mevzuatına uygun olarak atanmış, Misafir Personel arasındaki en kıdemli kişiyi ifade eder.
6. **“Hibe”** Bir mal veya hizmetin bağışlanmasını veya bedelsiz transferini ifade eder.
7. **“Hizmet”** Taraflar arasındaki Anlaşmaya uygun olarak, eğitim, teknik bilgi, destek, geliştirme, bakım, onarım, kurtarma, imha, liman ve müşavirlik desteği sağlanmasını ve mülkiyeti muhafaza edilmek kaydıyla kara, deniz ve hava araç, teçhizat, silah, bina ve arazi tahsisini ifade eder.
8. **“Lojistik Destek”** İkmal maddeleri ve hizmetlerin satışı, hibesi, mübadelesi, tahsisi, kiralınması, teknoloji transferi ve lisans verilmesini kapsar.
9. **“Gizlilik Dereceli Bilgi ve Malzeme”** Ulusal güvenlik açısından korunma gerektiren resmi bilgi, doküman ve malzemedir. Bu nedenle, bir ulusal güvenlik sınıflandırması uygulanmasıyla düzenlenir. Bu bilgi, sözel, görsel, manyetik veya basılı şekilde ya da Fikri Mülkiyet Haklarına tabi bilgi içeren teknolojik veya cihaz şeklinde olabilir.

MADDE IV ASKERİ İŞBİRLİĞİ ALANLARI

Taraflar arasında işbirliği aşağıdaki alanları kapsar:

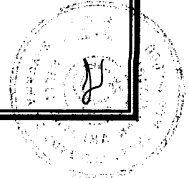
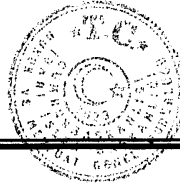
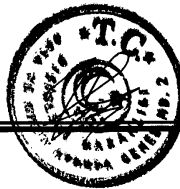
1. Askeri eğitim ve öğretim;
 - a. Eğitim ve öğretim merkezleri veya Kabul Eden Tarafın belirleyeceği diğer eğitim kurumlarındaki eğitim (dil eğitimi dahil), öğretim ve kurslar,
 - b. Askeri birlik, karargâh ve kurumlarda görev başı eğitim,
 - c. Eğitim ve öğretim kurumları arasında karşılıklı/tek taraflı Misafir Personel veya öğretim elemanı mübadelesi,
 - d. Eğitim ve öğretimin geliştirilmesine yönelik karşılıklı temas ziyaretleri ve bilgi mübadelesi.
2. Tatbikat/eğitimlere veya müşterek tatbikatlara fiili veya gözlemci olarak karşılıklı katılım sağlanması.
3. Savunma sanayi.
4. Silahlı Kuvvetler arasında askeri işbirliği ve temas ziyaretleri.
5. Silahlı Kuvvetlerin teşkilat yapısı, askeri birliklerin yapısı ve teçhizatı, personel yönetimi.
6. Askeri istihbarat mübadelesi.
7. Lojistik işbirliği veya lojistik destek.
8. Askeri tıp ve sağlık hizmetleri.
9. Muhabere, elektronik, bilgi sistemleri ve siber savunma.
10. Barış koruma ve insani yardım harekâtları.
11. Askeri hukuk sistemleri konusunda bilgi mübadelesi.
12. Haritacılık ve hidrografi.

13. Mesleki gelişim amaçlı personel mübadelesi.
14. Misafir Personel, danışman ve birlik mübadelesi.
15. Askeri bilimsel ve teknolojik araştırma alanlarına ilişkin bilgi ve tecrübe mübadelesi.
16. Bilimsel, sosyal, kültürel faaliyetler ve spor.
17. Mayın ve el yapımı patlayıcılarla mücadele alanında eğitim ve bilgi ve tecrübe mübadelesi.
18. Arama ve kurtarma alanında eğitim ve tecrübe mübadelesi.
19. Askeri tarih, arşiv, yayın/yayım ve müzecilik.

MADDE V **UYGULAMA VE İŞBİRLİĞİ ESASLARI**

1. Taraflar, kendi kararlarına bağlı olarak, aşağıdaki şekillerde işbirliği icra edebilirler:
 - a. Savunma Bakanları, Genelkurmay Başkanları ve onların yardımcıları veya Taraflarca yetkilendirilen diğer görevlilerin toplantı ve ziyaretleri,
 - b. Her iki Tarafın uzmanları arasında çeşitli faaliyet alanlarında tecrübe mübadelesi,
 - c. Askeri birlik, karargâh veya kurumlarda ücretli, ücretsiz veya indirimli ücret karşılığında eğitim, öğretim ve kursların düzenlenmesi,
 - d. Benzer askeri kurumlar arasında temaslar,
 - e. Müşterek müzakerelerin, istişarelerin, toplantıların düzenlenmesi ve kurslara, sempozyumlara ve konferanslara katılım,
 - f. Fiili atış uygulamalarını da içerecek şekilde askeri tatbikatlara katılım, bu askeri tatbikatlara gözlemci statüsünde iştirak, müşterek tatbikatların düzenlenmesi,
 - g. Bilgi ve eğitim malzemeleri mübadelesi,
 - h. Lojistik işbirliği veya lojistik destek çerçevesinde, tarafların envanterinde bulunan mal ve hizmetlerin hıbe, mübadelesi, tahsisi, satışı, kiralanması ve hibe edilen malzemenin ücretsiz ulaştırma hizmeti ve bunların teknoloji transferi ve lisans verilmesi konusunda işbirliği ve yardım.
2. Lojistik işbirliği veya lojistik destek çerçevesinde yürütülecek faaliyetler, tarafların diğer ülkelerle imzalamış olduğu yürürlükteki anlaşmalardan kaynaklanan üçüncü taraf transfer kısıtlamalarına uygun olarak icra edilir.
3. Taraflar, bu Anlaşmanın uygulanması amacıyla kendi ulusal mevzuatları kapsamında Tarafların onay süreçleri uyarınca ve bu Anlaşma hükümlerine uygun olarak tamamlayıcı mutabakat muhtıraları, protokoller ve düzenlemeler akdedebilir.
4. İşbirliği, Tarafların karşılıklı menfaat ve ihtiyaçları dikkate alınarak ve mütekabiliyet esasına göre gerçekleştirilir.

5. Taraflarca bu Anlaşma, diğer mutabakat muhtıraları, protokoller ve düzenlemelere uygun olarak hibe şeklinde veya ücreti mukabili mübadele edilen veya müşterek olarak üretilen malzeme, teknik bilgi ve dokümanlar, önceden karşılıklı mutabakat sağlanmadan üçüncü bir ülkeye transfer edilmez.

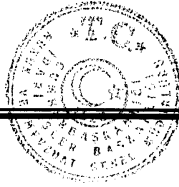
6. Kabul Eden Taraf, bu Anlaşma kapsamında hibe olarak verilecek malzemenin hizmet dışına çıkarılması halinde Gönderen Tarafı yazılı olarak bilgilendirir.

MADDE VI YETKİLİ MAKAMLAR VE YILLIK UYGULAMA PLANLARI

1. Bu Anlaşmanın uygulanmasında yetkili makamlar şunlardır:
Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti adına: Türkiye Cumhuriyeti Milli Savunma Bakanlığı,
Macaristan Hükümeti adına: Macaristan Savunma Bakanlığı.
2. Taraflar, bu Anlaşmanın uygulanması için müşterek faaliyetlere ilişkin Yıllık Uygulama Planları hazırlar. Yıllık Uygulama Planları, icra edilecek faaliyetlerin adını, kapsamını, tipini, zamanını, yerini, icra edecek kurumları, mali hususları ve diğer ayrıntıları içerir.
3. Taraflar arasındaki işbirliği, Yıllık Uygulama Planlarında belirtilen tüm düzeylerde yapılacak karşılıklı ziyaretler ile kuvvetlendirilir.

MADDE VII EĞİTİM/KURS KOŞULLARI

1. Eğitim ve öğretim, Kabul Eden Tarafın mevzuatında öngörülen koşullara göre verilir.
2. Bu Anlaşmaya uygun olarak, Gönderen Tarafın yapacağı bir eğitim talebi, genel kural olarak eğitim veya kursun başlamasından önceki yılın en geç Mart ayında Kabul Eden Tarafa resmî yazı ile bildirilir. Talebin alınmasını müteakip, Kabul Eden Taraf bu talebi inceler ve genel kural olarak en geç Temmuz ayında Gönderen Tarafa bilgi verir.
3. İlave eğitim talebi olması durumunda, bu talep resmî yazı ile bildirilir. Bu kapsamdaki ilave talepler, imkânların izin verdiği ölçüde ve Taraflar arasında yapılacak istişare sonucunda planlı ihtiyaçlara dâhil edilebilir.
4. Kabul Eden Tarafça İngilizce dilinde verilen eğitimler hariç olmak üzere, eğitimlerin, Kabul Eden Tarafın dilinde sağlanması temel esastır. Bununla birlikte, Gönderen Tarafça talep edildiği takdirde ve Kabul Eden Tarafın uygun görmesi halinde, 3 (üç) aydan kısa süreli eğitimler tercüman vasıtasıyla verilebilir. Eğitimin tercüman vasıtasıyla verilmesi durumunda, Gönderen Taraf eğitime gönderilecek personel için yeterli sayıda tercüman tahsis eder. Eğitim maksatlı tercüme/tercüman giderleri Gönderen Tarafça karşılanır.

5. Kabul Eden Tarafın gerekli düzenlemeleri yapabilmesine olanak sağlamak maksadıyla, Gönderen Taraf eğitime katılım hakkındaki nihai kararı, eğitim/kurs maksadıyla gönderilen misafir personel sayısı, uçuş bilgileri ve diğer bilgileri eğitimin başlangıcından en az 45 (kırk beş) gün önce Kabul Eden Tarafa bildirir. Bildirimlerin zamanında yapılmaması halinde, Kabul Eden Taraf kurs/eğitim talebini sonraki bir tarihe erteleme veya tamamen iptal etme hakkına sahiptir.
6. Misafir Personelin eğitimi, eğitimin verildiği askeri kurum veya birliklerin programlarına uygun olarak sağlanır. Kurs konularının ulusal güvenlikle ilgili hususları içermesi durumunda, bu konuda kısıtlama uygulanabilir.
7. Kabul Eden Taraf, Misafir Personele eğitimde gerekli teçhizat ve malzemelerden hangilerini sağlayacağını ve eğitim bitiminde bunlardan hangilerinin Kabul Eden Tarafa iade edileceğini belirtir.
8. Misafir Personel, Kabul Eden Tarafın yetkili makamı tarafından belirlenen ölçütlere göre Gönderen Tarafa seçilir. Kabul Eden Tarafa belirlenen ölçütleri karşılamayan Misafir Personel, eğitim ve öğretim için kabul edilmeyebilir.
9. Sınav şekli ve eğitimle ilgili hususlar, Kabul Eden Tarafa tespit edilir.
10. Eğitim/kurslara katılmak üzere gönderilen, belirlenmiş eğitim/kurs programını tamamlamış olan, eğitim/kurs koşullarına göre düzenlenmiş sınavlarda başarılı olan ve tez/projeleri başarıyla hazırlayan Misafir Personele, uygun ihtisası ya da eğitim programını (akademik derece) tamamladığını gösterir sertifika verilir.

MADDE VIII **GİZLİLİK DERECELİ BİLGİ VE MALZEMENİN GÜVENLİĞİ**

1. Bu Anlaşma kapsamında sağlanan veya üretilen gizlilik dereceli tüm bilgi, doküman, maddi ve fikri mülkiyet hakları ile askeri malzeme, Taraflar arasında akdedilecek müteakip mutabakat muhturaları, protokoller ve düzenlemelere uygun olarak amaçları doğrultusunda mübadele edilir, kullanılır ve korunur.
2. Taraflar, ulusal mevzuatlarına uygun olarak, bu Anlaşmanın uygulanması veya müşterek faaliyetlerin yerine getirilmesi kapsamında mübadele edilecek bilgi, doküman ve malzeme ve teçhizat üzerindeki tüm verilerin korunmasını sağlar. Bu çerçevede, aynı seviyede gizlilik derecesi taşıyan kendilerine ait bilgilerin korunması için gerekli önlemlerin aynısını alırlar. Taraflar, mübadele edilen bilgilere aşağıda yer alan tabloda belirtilen gizlilik derecelerinden uygun olanını verir.

| Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti
İçin | | Macaristan Hükümeti
İçin |
|--------------------------------------|------------|-----------------------------|
| Çok Gizli | Top Secret | Szigorúan titkos! |
| Gizli | Secret | Titkos! |
| Hizmete Özel | Restricted | Korlátozott terjesztésü! |

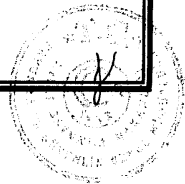
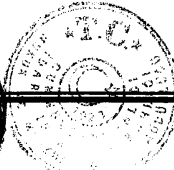
Bilgiye Macaristan Tarafınca "Bizalmas!" (İngilizce "Confidential", Türkçe "Özel" anlamında) şeklinde gizlilik derecesi verilmesi ve Türk Tarafıyla mübadele edilmesi hâlinde Türk Tarafı Secret/Gizli olarak ele alır ve korur.

3. Gizlilik dereceli bilgi ve malzeme, bu bilgi ve malzemeleri sağlayan Tarafın yazılı ön onayı olmadan üçüncü bir tarafa ifşa edilmez veya üçüncü bir tarafla paylaşılmaz (veya üçüncü bir tarafa transfer edilmez).
4. Gizlilik dereceli bilgi ve malzeme, sadece hükümetler arası kanallar yoluyla veya Taraflarca atanan güvenlik makamlarınca uygun bulunan diğer kanallardan mübadele edilir. Bilginin gizlilik derecesi, bilgiyi sağlayan Tarafça belirlenir.
5. Taraflar, bu Anlaşmanın sona ermesinden sonra dahi, mübadele edilen gizlilik dereceli bilgi ve malzemenin korunması ve gizlilik derecesinin kaldırılmasının önlenmesinden ve korunmasından sorumlu olmaya devam eder.
6. Taraflar, kendi ulusal mevzuatları ve taraf oldukları uluslararası antlaşmalara uygun olarak, bu Anlaşma kapsamında oluşturulacak veya transfer edilecek fikri mülkiyet haklarının etkin bir şekilde korunmasını sağlar. Bu Anlaşma bağlamında; fikri mülkiyet, 14 Temmuz 1967 tarihinde Stockholm'de akdedilen Dünya Fikri Mülkiyet Örgütü'nü Kuran Anlaşma'nın 2'nci Maddesinde tanımlandığı şekilde anlaşılır.
7. Taraflar, gizlilik dereceli bilgi ve malzemeye erişim izninin, bilmesi gereken prensibine göre ve uygun güvenlik kleransına sahip personele verilmesini sağlar.
8. Bu Anlaşma'nın uygulanması kapsamında mübadele edilen bilgilerin beklenmedik şekilde ifşa olması halinde, bu durumu tespit eden Taraf, diğer Tarafı durumdan derhal haberdar eder.

MADDE IX HUKUKİ HUSUSLAR

1. NATO SOFA Madde VII dâhil, diğer uluslararası anlaşmalar aksini öngörmedikçe, genel kural olarak, Misafir Personel ve Yakınları giriş, ikamet ve çıkış dâhil, Kabul Eden Taraf ülkesinde bulundukları sürece Kabul Eden Taraf devletin ulusal mevzuatı ve yargı yetkisine tabidirler.
2. Herhangi bir Misafir Personel ve Yakınlarının gözetimine alınması veya tutuklanması halinde Kabul Eden Taraf, Gönderen Tarafı derhal durumdan haberdar eder.
3. Taraflar arasında yürürlükte olan diğer uluslararası anlaşmalara hâlel gelmeksizin, herhangi bir Misafir Personel ve Yakınlarının Kabul Eden Tarafta yasal bir soruşturma veya yargılamayla karşılaşması durumunda, Kabul Eden Tarafın vatandaşlarının yararlandığından daha az olmayacak genel kabul görmüş tüm hukuki korumadan yararlanma hakkına sahiptir.
4. Kabul Eden Tarafın kanunlarını ihlal ettikleri takdirde, Misafir Personelin faaliyetlerine son verilebilir.
5. Misafir Personel atandıkları Kabul Eden Tarafın birlik, karargâh ve kurumlarındaki kurallara uyar. Kabul Eden Tarafın yetkili askeri makamları, emrindeki Misafir Personele görevin gerektirdiği emirleri verebilir.
6. Misafir Personel disiplin cezaları yönünden Gönderen Tarafın ulusal mevzuatına tabidir.
7. Gönderen Tarafın Kıdemli Personeline, kendi ulusal yasalarına tabi olarak, kendi ilgili askeri hizmet yasaları ve disiplin yasalarının hükümleri uyarınca, Gönderen Taraf Personeline disiplin tedbirlerini uygulama yetkisi verilebilir.
8. Misafir Personel ve Yakınları hiçbir siyasi faaliyet içinde veya Kabul Eden Taraf aleyhinde faaliyette bulunmaz.

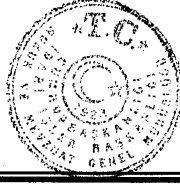
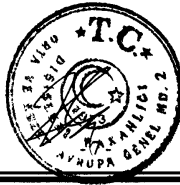

MADDE X TAZMİNAT TALEPLERİ

Tazminat Taleplerine, uygulanabilir olduğu takdirde NATO SOFA'nın VIII'inci Maddesine uygun olarak işlem yapılır. NATO SOFA uygulanmadığı takdirde, bu Anlaşmanın uygulanması sırasında tazminat taleplerine Kabul Eden Tarafın ulusal mevzuatı uygulanır.

MADDE XI İDARİ HUSUSLAR

1. Misafir Personel ve Yakınları bu Anlaşma kapsamında diplomatik dokunulmazlık ve imtiyazlara sahip olmaz.
2. Taraflarca karşılıklı olarak aksi kararlaştırılmadıkça, Kabul Eden Taraf, Misafir Personeli bu Anlaşmada veya müteakip anlaşmalar ve düzenlemelerde belirtilenlerden başka görevlere atamaz.
3. Misafir Personel, Kabul Eden Taraftaki emsal personelle aynı idari uygulamalara tabidir.
4. Bu Anlaşma çerçevesinde imzalanacak diğer mutabakat muhturaları, protokoller ve teknik düzenlemelerde aksi kararlaştırılmadıkça, Gönderen Tarafın askeri personeli kendi millî üniformalarını giyme hakkına sahiptir. Görev sırasında herhangi bir faaliyetin icrası için gerekli teçhizat mümkün olduğu ölçüde Kabul Eden Taraf tarafından sağlanır.
5. Gönderen Taraf, gerekli gördüğünde personeli geri çağırma hakkını saklı tutar. Kabul Eden Taraf herhangi bir sebep göstermeksizin, Gönderen Tarafın personeli geri çekmesini ya da değiştirmesini talep edebilir. Bu durumda Kabul Eden Taraf, Gönderen Tarafa yalnızca askeri ataşelikler kanalı ile personelin değiştirilmesine ilişkin yazılı talebini bildirir. Kabul Eden Taraf, ilgili personelin dönüşü için mümkün olan en kısa zamanda gerekli tedbirleri alır.
6. İstisna teşkil eden idari hususlar, bu Anlaşma çerçevesinde imzalanacak mutabakat muhturaları, protokoller veya teknik düzenlemelerde belirlenir.
7. Misafir Personel ve Yakınları, orduevleri ve askeri kantinlerden Kabul Eden Tarafın yönetmelikleri çerçevesinde yararlanabilir.
8. Misafir Personel ve Yakınlarından herhangi birinin ölmesi durumunda, Kabul Eden Taraf ve Gönderen Tarafın yetkililerine mümkün olan en kısa zamanda haber verilir. Ölüm belgesi, otopsi veya diğer önlemler Kabul Eden Tarafça yerine getirilir. Talep üzerine, Gönderen Tarafın temsilcisi de otopsiye katılabilir. Taraflar, cenazenin nakledilmesini düzenlemek için istişare eder. Gönderen Tarafın mensubunun ölümü ile ilgili ulaşım, cenaze masrafları dâhil tüm masraflar, Gönderen Tarafça karşılanır.
9. Misafir Personel ve Yakınları çevreye zarar verebilecek faaliyetlerden kaçınır, çevre kirliliğinin önlenmesine azami dikkat eder ve Kabul Eden Tarafın konuya ilişkin yönetmeliklerine uyar.

10. Eğitim ve öğretim, Kabul Eden Tarafın mevzuatına göre verilir. Misafir Personelden; akademik başarısızlık, disiplinsizlik, sağlık sorunları vb. nedenlerle eğitim ve öğretimi takip edemeyecek olanların eğitim ve öğretim kurumları ile ilişkileri Kabul Eden Tarafın mevzuatında belirtilen ilgili usuller çerçevesinde kesilebilir. Taraflarca gerekli görülmesi halinde hayati risk içeren ve uzmanlık gerektiren (uçuş eğitimi, atış eğitimleri, vb.) eğitimler için bu Anlaşmaya dayanan protokoller yapılabilir.

MADDE XII

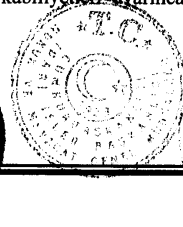
SAĞLIK HİZMETLERİ

1. Gönderen Taraf, Misafir Personelin bu Anlaşma kapsamında Gönderen Tarafça görevlendirildiği askeri işbirliği alanına yönelik her türlü faaliyeti gerçekleştirebilecek sağlık koşullarında olmasını sağlar. Kabul Eden Taraf bu kişilerin sağlık bakımından iyi durumda olduğunu gösteren bir sağlık raporu talep edebilir.
2. Gönderen Taraf, Misafir Personel ve Yakınlarının sağlık hizmetleri ve sağlık sigortalarına yönelik giderlerin kendileri veya Gönderen Tarafça karşılanmasını sağlar.

MADDE XIII

MALİ HUSUSLAR

1. Genel kural olarak, bu Anlaşma kapsamındaki işbirliği faaliyetlerinin icrası maksadıyla görevlendirilen Misafir Personelin maaş, iase, ibate, ulaştırma ve diğer mali haklarından, Gönderen Taraf sorumludur.
2. Bununla birlikte, Kabul Eden Taraf kendi yönetmeliklerine bağlı olarak, eğitim ve öğretim maksadıyla görevlendirilen Misafir Personelin, ülke içi ve uluslararası ulaşımı, eğitim ve öğretim masrafları, ibate-iaşe veya maaş dâhil, ancak bunlarla sınırlı olmamak üzere, masraflarının belli unsurlarını karşılamaya karar verebilir.
3. Misafir Personel, Kabul Eden Tarafı daimi olarak terk ederken kendi borçları ile Yakınlarının borçlarını tasfiye eder. Acil geri çekme halinde, Misafir Personel ve Yakınlarının borçları Kabul Eden Taraf tarafından düzenlenecek, yapılan harcama tutarını gösteren ve ilgili makam tarafından onaylanmış belgeye istinaden Gönderen Taraf tarafından ödenir.
4. Eğitim ve öğretim giderleri, aksi kararlaştırılmadıkça, ABD doları cinsinden hesaplanır ve Gönderen Taraf tarafından her eğitim ve öğretim süresinin sonunda, yapılan harcama tutarını gösteren ve ilgili makam tarafından onaylanmış belgenin alınmasını takip eden 60 (altmış) gün içinde Kabul Eden Tarafın yetkili makamı tarafından belirlenen banka hesabına yerel para biriminde ödenir.
5. NATO SOFA veya diğer ilgili uluslararası anlaşmaların hükümlerine tabi olarak, Misafir Personel ve Yakınları giriş, kalış ve çıkışları süresince, Kabul Eden Tarafın yürlükteki vergi hukukuna tabidir.
6. Kabul Eden Tarafın ülkesinde görevin icrası için gerekli ulaştırma hizmetleri müttekabiliyet ilkesi ve Kabul Eden Tarafın imkân ve kabiliyetleri uyarınca Kabul Eden Tarafça ücretsiz veya ücreti mukabili olarak belirlenir.

MADDE XIV
GÜMRÜK VE PASAPORT İŞLEMLERİ

1. NATO SOFA veya ilgili diğer uluslararası anlaşmaların hükümlerine tabi olarak, Misafir Personel ve Yakınları Kabul Eden Tarafın, Kabul Eden Tarafın ülkesinde yabancıların ikamet ve seyahatleri hakkındaki yönetmeliklerine tabidir.
2. Misafir Personel ve Yakınları Kabul Eden Tarafın ülkesine giriş ve çıkışlarda Kabul Eden Tarafın gümrük ve pasaport yönetmeliklerine tabidir. Bununla birlikte, Kabul Eden Taraf kendi mevzuatı çerçevesinde mümkün olan tüm idari kolaylıkları sağlar.

MADDE XV
TARAFLARIN DİĞER ULUSLARARASI ANLAŞMALARDAN
DOĞAN TAAHHÜTLERİ

Bu Anlaşmanın hükümleri, Tarafların diğer uluslararası anlaşmalardan doğan hak ve taahhütlerini etkilemez ve diğer Devletlerin menfaatleri, güvenliği ve toprak bütünlüğüne karşı kullanılmaz.

MADDE XVI
UYUŞMAZLIKLARIN ÇÖZÜLMESİ

1. Bu Anlaşmanın uygulanmasından veya yorumlanmasından doğan herhangi bir uyuşmazlık, Taraflar arasında mümkün olan en alt düzeyde istişare ve müzakereler yoluyla çözülür ve çözüm için herhangi bir ulusal veya uluslararası mahkemeye veya üçüncü tarafa intikal ettirilmez.
2. Uyuşmazlık meydana geldiği tarihten itibaren 60 (altmış) gün içinde çözülmezse, Taraflar 30 (otuz) gün içinde müzakerelere başlar. Müteakip 60 (altmış) gün içinde çözüm sağlanamadığı takdirde, Taraflar bu Anlaşmayı MADDE XVIII'de belirtilen usule uygun olarak sona erdirebilir.

MADDE XVII
TADİL VE GÖZDEN GEÇİRME

Taraflardan her biri, gerekli görüldüğünde, bu Anlaşmanın tadil edilmesi veya gözden geçirilmesini diplomatik kanallarla önerebilir. Yapılan tadiller, MADDE XIX'da belirtilen aynı usule uygun olarak yürürlüğe girer.

MADDE XVIII
YÜRÜRLÜK SÜRESİ VE SONA ERDİRME

1. Bu Anlaşma, 5 (beş) yıl süreyle yürürlükte kalır.
2. Taraflardan biri Anlaşmayı sona erdirmeyi niyetini diğer Tarafa diplomatik kanallardan yazılı olarak bildirmediği, bu Anlaşmanın yürürlük süresi birbirini izleyen 5 (beş) yıllık sürelerle otomatik olarak uzar.
3. Taraflardan her biri, Anlaşmayı sona erdirmeyi niyetini herhangi bir zamanda diğer Tarafa diplomatik kanallardan yazılı olarak bildirebilir. Anlaşmanın sona erdiğine dair yapılan bildirimler, bildirimin yapılmasından 90 (doksan) gün sonra hüküm doğurur.

4. Bu Anlaşmanın sona ermesi, devam eden programlar ve faaliyetleri etkilemez.
5. Bu Anlaşmanın yürürlüğe girmesi ile birlikte, 25 Ekim 1995 tarihinde imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Macaristan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askeri Eğitim ve Savunma Sanayii Alanında İşbirliği Anlaşması" sona erer.

MADDE XIX ONAY VE YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ

1. Bu Anlaşma, Tarafların Anlaşmanın yürürlüğe girmesi için gerekli iç yasal usullerinin tamamlandığını birbirlerine diplomatik yollarla bildirdikleri son yazılı bildirimin alındığı tarihten 30 (otuz) gün sonra yürürlüğe girer.
2. Bu Anlaşma, ~~Anlaşma~~... 'da, 24.10.2022 tarihinde, her biri eşit derecede geçerli olmak üzere Türkçe, Macarca ve İngilizce dillerinde iki orijinal nüsha halinde tanzim edilmiştir. Yorum farklılığı halinde İngilizce metin geçerlidir.

Yukarıdaki hususlar muvacehesinde, aşağıda imzası bulunanlar kendi Hükümetleri tarafından usulüne uygun şekilde yetkilendirilmiş olarak bu Anlaşmayı imzalamışlardır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
ADINA

İMZA :

İSİM : Hulusi AKAR

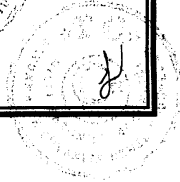
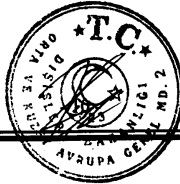
UNVAN : Milli Savunma Bakanı

MACARİSTAN HÜKÜMETİ
ADINA

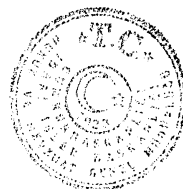
İMZA :

İSİM : Szalay-Bobrovniczky Kristóf

UNVAN : Savunma Bakanı

**KATONAI KERETMEGÁLLAPODÁS
A TÖRÖK KÖZTÁRSASÁG KORMÁNYA
ÉS
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
KÖZÖTT**

KATONAI KERETMEGÁLLAPODÁS
A TÖRÖK KÖZTÁRSASÁG KORMÁNYA
ÉS
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
KÖZÖTT
BEVEZETÉS

A Török Köztársaság Kormánya és Magyarország Kormánya (a továbbiakban: "Fél" vagy "Felek");

Megerősítve elkötelezettségüket az 1949. április 4-én aláírt Észak-atlanti Szerződés, az Észak-atlanti Szerződésben részes felek közötti, a fegyveres erők jogállására vonatkozó, 1951. június 19-én aláírt egyezmény (a továbbiakban: NATO SOFA) és az Egyesült Nemzetek Alapokmányának céljai és elvei mellett,

Hangsúlyozva, hogy a különböző katonai területeken a Felek szuverenitásának kölcsönös tiszteletben tartása és egyenlősége alapján folytatott együttműködés hozzájárul a Felek közös érdekeihez és gazdasági hatékonyságához,

Kifejezve a Felek között a nemzeti jogszabályok, nemzetközi szabályok és megállapodások alapján fennálló baráti kapcsolatok javításának szükségességét,

A következőkben állapodtak meg:

I. CIKK
A MEGÁLLAPODÁS CÉLJA

E megállapodás célja, hogy a IV. cikkben meghatározott területeken keretet biztosítson a Felek közötti kapcsolatoknak és fejlessze a Felek közötti együttműködést.

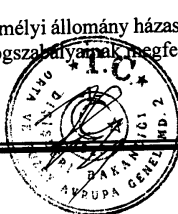
II. CIKK
A MEGÁLLAPODÁS HATÁLYA

Jelen megállapodást a IV. cikkben meghatározott területeken a személyi állományra, anyagokra, felszerelésekre, információk és tapasztalatok cseréjére kell alkalmazni.

III. CIKK
FOGALOMMEGHATÁROZÁSOK

Az e megállapodásban használt kifejezések jelentése a következő:

1. **"Küldő Fél"**: az a Fél, aki e megállapodás végrehajtása céljából személyi állományt, anyagot és felszerelést küld a Fogadó Félnek.
2. **"Fogadó Fél"**: az a Fél, amely a Küldő Fél személyi állományát, anyagát és felszerelését a területén e megállapodás végrehajtása céljából fogadja.
3. **"Vendég személyi állomány"**: a fegyveres erők tagjai vagy a védelmi minisztériumok állományába tartozó személyi állomány, amelyet az egyik Fél e megállapodás végrehajtása céljából a másik Félhez küld.
4. **"Hozzá tartozók"**: a vendég személyi állomány házastársa és gyermekei, akikről a vendég személyi állomány a saját nemzeti jogszabályainak megfelelően köteles gondoskodni.

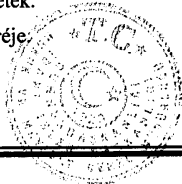

5. **"Vezető személyi állomány"**: az e megállapodás hatálya alá tartozó katonai vagy polgári állomány tevékenységének felügyeletére jogosult és a Küldő Fél nemzeti jogszabályaival összhangban kijelölt legidősebb személy a vendég személyi állomány tagjai közül.
6. **"Juttatás"**: valamely áru vagy szolgáltatás ingyenes adományozása vagy átadása.
7. **"Szolgáltatás"**: a Felek közötti megállapodással összhangban a Felek közötti képzés, technikai tájékoztatás, támogatás, fejlesztés, karbantartás, javítás, helyreállítás, hasznosítás, ártalmatlanítás, kikötői és tanácsadási támogatás, valamint szárazföldi, tengeri és légi járművek, felszerelések, fegyverek, épületek és ingatlanok rendelkezésre bocsátása a tulajdonjog fenntartása mellett.
8. **"Logisztikai támogatás"**: magában foglalja az áruk és szolgáltatások értékesítését, nyújtását, cseréjét, kiutalását, lízingelését/bérbeadását, technológiai átadását és engedélyezését.
9. **"Minősített információk és anyagok"**: hivatalos információ, dokumentum és anyag, amely nemzetbiztonsági szempontból védelmet igényel. Ezért ezeket nemzetbiztonsági minősítés alkalmazásával kell szabályozni. Ez az információ lehet szóbeli, képi, mágneses vagy nyomtatott formában, illetve technológiai vagy eszköz formájában, beleértve a szellemi tulajdonjog hatálya alá tartozó információkat is.

IV. CIKK A KATONAI EGYÜTTMŰKÖDÉS TERÜLETEI

A Felek közötti együttműködés a következő területekre terjed ki:

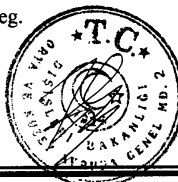
- Katonai kiképzés és oktatás:
 - Kiképzés (beleértve a nyelvoktatást is), oktatás és tanfolyamok katonai iskolákban, képzési és oktatási központokban vagy más, a Fogadó Fél által meghatározott oktatási intézményekben,
 - Munkahelyi képzés katonai egységekben, parancsnokságokon és intézményekben,
 - Vendég személyi állomány vagy kiképző személyi állomány kölcsönös/egyoldalú cseréje a kiképző és oktatási intézmények között,
 - Kölcsönös kapcsolatfelvételi látogatások és ismeretcsere a kiképzés és oktatás fejlesztése érdekében.
- Kölcsönös részvétel gyakorlatokon/képzéseken vagy közös gyakorlatokon aktívan vagy megfigyelői minőségben.
- Védelmi ipar.
- Katonai együttműködés és a fegyveres erők közötti kapcsolattartási látogatások.
- A fegyveres erők szervezeti felépítése, a katonai egységek felépítése és felszerelése, személyzeti igazgatás.
- Katonai hírszerzési információk cseréje.
- Logisztikai együttműködés vagy logisztikai támogatás.
- Katonai orvostudomány és egészségügyi szolgáltatások.
- Hírközlés, elektronika, információs rendszerek és kibervédelem.
- Békefenntartó és humanitárius segítségnyújtási műveletek.
- A katonai jogrendszerekkel kapcsolatos ismeretek cseréje.
- Térképezés és vízrajz.

13. Személyi állomány cseréje a szakmai fejlődés érdekében.
14. Vendég személyi állomány, tanácsadók és egységek cseréje.
15. Információ- és tapasztalatcsere a katonai tudományos és technológiai kutatási területekkel kapcsolatban.
16. Tudományos, társadalmi, kulturális tevékenységek és sport.
17. Kiképzés, valamint információ- és tapasztalatcsere az aknák és a rögtönzött robbanószerkezetek elleni védekezésről.
18. Kiképzés és tapasztalatcsere a keresés és mentés területén.
19. Hadtörténet, archívumok, kiadványok/publikálás és muzeológia.

V. CIKK A VÉGREHAJTÁS ÉS AZ EGYÜTTMŰKÖDÉS ELVEI

1. A Felek, döntésük szerint, a következő módokon folytathatnak együttműködést:
 - a. A védelmi miniszterek, vezérkari főnökök és helyettesei vagy a Felek által felhatalmazott más tisztviselők találkozói és látogatásai,
 - b. Tapasztalatcsere a Felek szakértői között a különböző tevékenységi területeken,
 - c. Kiképzés, oktatás és tanfolyamok szervezése térítés ellenében, ingyenesen vagy kedvezményes áron a katonai egységeknél, parancsnokságokon vagy intézményekben,
 - d. Kapcsolattartás hasonló katonai intézmények között,
 - e. Közös megbeszélések, konzultációk, találkozók szervezése, valamint tanfolyamokon, szimpóziumokon és konferenciákon való részvétel,
 - f. Katonai gyakorlatokon való részvétel, beleértve a valós lögyakorlatokat, megfigyelőként való részvétel ezeken a katonai gyakorlatokon, közös gyakorlatok szervezése,
 - g. Információk és képzési anyagok cseréje,
 - h. Együttműködés és segítségnyújtás a Felek leltárában lévő áruk és szolgáltatások adományozásában, cseréjében, elosztásában, értékesítésében, lízingelésében/bérbeadásában, valamint logisztikai együttműködés vagy logisztikai támogatás keretében a biztosított anyagok ingyenes szállítási szolgáltatása, valamint azok technológiai átadása és engedélyének megadása.
2. A logisztikai együttműködés vagy logisztikai támogatás keretében végrehajtandó tevékenységeket a felek által más nemzetekkel aláírt hatályos megállapodásokból eredő, harmadik félre történő átruházási korlátozásokkal összhangban kell végezni.
3. A Felek kiegészítő egyetértési megállapodásokat és jegyzőkönyveket köthetnek e megállapodás végrehajtása érdekében, a Felek nemzeti jogszabályai szerinti ratifikációs eljárásaival összhangban és e megállapodás rendelkezéseivel összhangban.
4. Az együttműködés a Felek kölcsönös érdekeinek és szükségleteinek figyelembevételével és a kölcsönösség alapján valósul meg.

J

5. A juttatások formájában vagy ellenszolgáltatás fejében kicserélt anyagok, műszaki információk és dokumentumok, illetve közösen előállított anyagok e megállapodás, egyéb egyetértési megállapodások, jegyzőkönyvek és más megállapodások értelmében előzetes kölcsönös beleegyezés nélkül nem adhatók át harmadik országnak.

6. Abban az esetben, ha a jelen megállapodás hatálya alá tartozó, átadásra kerülő anyagot selejtezik, a Fogadó Fél erről írásban tájékoztatja a Küldő Felet.

VI. CIKK ILLETÉKES HATÓSÁGOK ÉS ÉVES VÉGREHAJTÁSI TERVEK

1. A megállapodás végrehajtására illetékes hatóságok a következők:

A Török Köztársaság Kormánya részéről: a Török Köztársaság Védelmi Minisztériuma,
Magyarország Kormánya részéről: Magyarország Honvédelmi Minisztériuma.

2. A Felek éves végrehajtási terveket készítenek az e megállapodás végrehajtását célzó közös tevékenységekről. Az éves végrehajtási tervek tartalmazzák a végrehajtandó tevékenységek megnevezését, hatályát, típusát, időpontját, helyét, végrehajtó intézményeit, pénzügyi szempontjait és egyéb részleteit.

3. A Felek közötti együttműködést az éves végrehajtási tervekben említett valamennyi szinten kölcsönös látogatások révén erősítik.

VII. CIKK KÉPZÉSRE/TANFOLYAMRA VONATKOZÓ FELTÉTELEK

1. A képzés és oktatás a Fogadó Fél jogszabályaiban előírt feltételeknek megfelelően történik.

2. A Küldő Fél a képzési kérelmet hivatalos levél útján nyújtja be a Fogadó Félhez, főszabály szerint legkésőbb a képzés vagy tanfolyam megkezdése előtti év márciusában, e megállapodással összhangban. A kérelem kézhezvételét követően a Fogadó Fél megvizsgálja azt, és válaszárol tájékoztatja a Küldő Felet, általában legkésőbb júliusban.

3. Ha további képzési igény merül fel, erről a kérésről hivatalos levélben kell értesíteni. Az e körbe tartozó további igények a lehetőségekhez mérten és a Felek közötti konzultációt követően a tervezett követelmények közé beilleszthetők.

4. Alapvető elv, hogy a képzést a Fogadó Fél nyelvén kell biztosítani, kivéve a Fogadó Fél által angol nyelven tartott képzést. Ha azonban a Küldő Fél kéri, és a Fogadó Fél megfelelőnek ítéli, a 3 (három) hónapnál rövidebb időtartamú képzések tolmács segítségével is biztosíthatók. Amennyiben a képzésre tolmács segítségével kerül sor, a Küldő Fél elegendő számú tolmácsot jelöl ki a képzésre küldendő személyi állomány számára. A képzési célú fordítás/tolmács költségeit a Küldő Fél viseli.

5. A Küldő Fél legalább 45 (negyvenöt) nappal a képzés megkezdése előtt tájékoztatja a Fogadó Felet a képzésben való részvételre vonatkozó végleges döntésről, a képzésre/tanfolyamra küldött vendég személyi állomány létszámáról, a repülési adatokról és egyéb információkról, annak érdekében, hogy a Fogadó Fél megtehesse a szükséges intézkedéseket. Abban az esetben, ha az értesítések nem érkeznek meg kellő időben, a Fogadó Félnek jogában áll a tanfolyam/képzés iránti kérelmet egy későbbi időpontra elhalasztani vagy teljesen törölni.

6. A vendég személyi állomány képzését azon katonai intézmények vagy egységek programjainak megfelelően kell biztosítani, ahol a képzés folyik. Ha a tanfolyam tárgyai a nemzetbiztonsággal kapcsolatos kérdésekre terjednek ki, e tekintetben korlátozásokat lehet bevezetni.

7. A Fogadó Félnek meg kell adnia, hogy milyen felszereléseket és anyagokat biztosít a vendég személyi állomány számára a képzés során, és ezek közül melyeket kell vissza is adni a Fogadó Fél részére a képzés végén.

8. A vendég személyi állományt a Küldő Fél választja ki a Fogadó Fél illetékes hatósága által meghatározott kritériumok szerint. A Fogadó Fél által meghatározott kritériumoknak nem megfelelő vendég személyi állomány nem fogadható a képzésre és oktatásra.

9. A vizsga és a képzés típusára vonatkozó feltételeket az Fogadó Fél határozza meg.

10. A képzésre/tanfolyamra küldött, a meghatározott képzési/tanfolyami programot teljes mértékben elvégzett, a képzési/tanfolyami feltételeknek megfelelően szervezett vizsgákon sikeresen teljesítő és a szakdolgozatot/projektet sikeresen teljesítő Vendég személyi állomány részére a megfelelő szakirány vagy képzési program (tudományos fokozat) elvégzését igazoló bizonyítványt kell kiállítani.

VIII. CIKK

A MINŐSÍTETT INFORMÁCIÓK ÉS ANYAGOK BIZTONSÁGA

1. Jelen megállapodás alapján rendelkezésre bocsátott vagy előállított valamennyi minősített információt, dokumentumot, fizikai és szellemi tulajdonjogot, valamint katonai anyagot a Felek között kötendő későbbi egyetértési megállapodások, jegyzőkönyvek és egyéb megállapodások alapján kell az abban foglalt célok szerint kicserélni, felhasználni és védeni.

2. A Felek nemzeti jogszabályaikkal összhangban biztosítják az e megállapodás végrehajtása vagy a közös tevékenységek végrehajtása keretében kicserélendő anyagokra és felszerelésekre vonatkozó információk, dokumentumok és valamennyi adat védelmét. Ebben az összefüggésben ugyanazokat az intézkedéseket teszik, mint amelyek saját, azonos szintű minősített információik védelméhez szükségesek. A felek a kicserélt információknak az alábbi táblázatban szereplő megfelelő minősítési szintet adják meg.

| A Török Köztársaság
Kormánya tekintetében | | Magyarország Kormánya
tekintetében |
|--|------------|---------------------------------------|
| Çok Gizli | Top Secret | Szigorúan titkos! |
| Gizli | Secret | Titkos! |
| Hizmete Özel | Restricted | Korlátozott terjesztésű! |

A Magyar Fél által a Török Félnek átadott "Bizalmas!" minősítésű információkat (angolul "Confidential", törökül "Özel") a Török Fél szigorú minősítési szinten fogja kezelni és védeni.

36

3. A minősített információk és anyagok nem hozhatók nyilvánosságra, illetve nem oszthatók meg harmadik féllel (vagy adhatók át neki) az azokat átadó Fél előzetes írásbeli hozzájárulása nélkül.
4. A minősített információk és anyagok cseréje kizárólag kormányközi csatornákon vagy a Felek által kijelölt biztonsági hatóságok által jóváhagyott egyéb csatornákon keresztül történhet. Az információ minősítési szintjét az információt szolgáltató Fél határozza meg.
5. A Felek továbbra is felelősek maradnak a kicserélt minősített információk és anyagok minősítési szintjének védelméért és nyilvánosságra hozatalának megakadályozásáért, még e megállapodás megszűnése után is.
6. A Felek biztosítják az e megállapodás alapján létrehozandó vagy átruházandó szellemi tulajdonjogok hatékony védelmét nemzeti jogszabályaikkal és olyan nemzetközi szerződésekkel összhangban, amelyeknek szerződő felei. E megállapodás keretében a szellemi tulajdon a Szellemi Tulajdon Világszervezetének létrehozásáról szóló, 1967. július 14-én Stockholmban aláírt egyezmény 2. cikkében meghatározott értelemben értendő.
7. A Felek biztosítják, hogy a minősített információkhoz és anyagokhoz való hozzáférés a szükséges ismeretek alapján és a megfelelő biztonsági ellenőrzéssel rendelkező személyi állomány számára biztosított legyen.
8. Abban az esetben, ha az e megállapodás végrehajtása során kicserélt információk váratlanul nyilvánosságra kerülnek, a tény felfedező Fél haladéktalanul tájékoztatja a másik Felet a helyzetről.

IX. CIKK JOGI KÉRDÉSEK

1. Általános szabályként, hacsak más nemzetközi megállapodások, beleértve a NATO SOFA VII. cikkét, másként nem rendelkeznek, a vendég személyi állomány és hozzátartozóik a Fogadó Fél államának nemzeti jogszabályai és joghatósága alá tartoznak a Fogadó Fél területén való tartózkodásuk alatt, beleértve a beutazást, a tartózkodást és a kiutazást is.
2. Abban az esetben, ha a vendég személyi állomány bármelyik tagját vagy hozzátartozóját őrizetbe veszik vagy letartóztatják, a Fogadó Fél haladéktalanul tájékoztatja a Küldő Felet a helyzetről.
3. A Felek között hatályban lévő egyéb nemzetközi megállapodások sérelme nélkül, amennyiben a vendég személyi állomány bármely tagja vagy hozzátartozója a Fogadó Fél területén nyomozás vagy bírósági eljárás alá kerül, jogosult minden általánosan elfogadott jogi védelemre, amely nem lehet kevesebb, mint a Fogadó Fél állampolgárai által élvezett védelem.
4. A vendég személyi állomány tevékenysége megszüntethető, ha az a Fogadó Fél jogszabályait sérti.
5. A vendég személyi állomány köteles betartani a Fogadó Fél azon egységeinek, központjainak és intézményeinek szabályait, ahová beosztották. A Fogadó Fél illetékes katonai hatóságai a szolgálat által megkövetelt módon utasításokat adhatnak a parancsnokságuk alá tartozó vendég személyi állománynak.
6. A vendég személyi állományra a fegyelmi büntetések tekintetében a Küldő Fél nemzeti jogszabályai irányadók.
7. A Küldő Fél vezető személyi állománya, saját nemzeti jogszabályaira figyelemmel, felhatalmazást kaphat arra, hogy a Küldő Fél személyi állományával szemben fegyelmi intézkedéseket alkalmazzon a saját katonai szolgálati és fegyelmi jogszabályaik rendelkezéseivel összhangban.
8. A vendég személyi állomány és hozzátartozóik nem vehetnek részt politikai tevékenységben, és nem folytathatnak a Fogadó Félben irányuló tevékenységet.

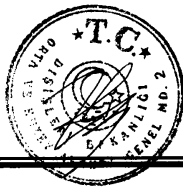

X. CIKK KÁRTÉRÍTÉSI IGÉNYEK

A kártérítési igényeket a NATO SOFA VIII. cikkével összhangban kell kezelni, amennyiben alkalmazható. Amennyiben a NATO SOFA nem alkalmazható, a jelen megállapodás végrehajtása során a kártérítési igények megtérítésére a Fogadó Fél nemzeti jogszabályait kell alkalmazni.

XI. CIKK ADMINISZTRATÍV KÉRDÉSEK

1. A vendég személyi állomány és hozzátartozói e megállapodás értelmében nem rendelkeznek diplomáciai mentességekkel és kiváltságokkal.
2. A Felek eltérő kölcsönös megállapodása hiányában a Fogadó Fél a vendég személyi állományt csak az e megállapodásban vagy a későbbi megállapodásokban és megegyezésekben meghatározott feladatokkal bízta meg.
3. A vendég személyi állományra ugyanazok az adminisztratív eljárások vonatkoznak, mint a Fogadó Fél személyi állományára.
4. A Küldő Fél katonai személyi állománya jogosult saját nemzeti egyenruháját viselni, kivéve, ha az e megállapodás keretében aláírandó egyéb egyetértési megállapodásokban, jegyzőkönyvekben és technikai megállapodásokban másként állapodtak meg. A Fogadó Fél a lehető legnagyobb mértékben biztosítja a szolgálat során bármely tevékenység végzéséhez szükséges felszerelést.
5. A Küldő Fél fenntartja magának a jogot, hogy szükség esetén visszahívja a személyi állományt. A Fogadó Fél indoklás nélkül kérheti a Küldő Felet, hogy vonja vissza vagy cserélje le a személyi állományt. Ebben az esetben a Fogadó Fél a katonai attasé irodáin keresztül kizárólag a személyi állomány cseréjére vonatkozó írásbeli kérését küldi meg a Küldő Félnek. A Fogadó Fél a lehető leghamarabb megteszi a szükséges intézkedéseket az érintett személyi állomány visszaszállítása érdekében.
6. A kivételnek minősülő adminisztratív kérdéseket az e megállapodás keretében aláírandó egyetértési megállapodásokban, jegyzőkönyvekben vagy technikai megállapodásokban kell meghatározni.
7. A vendég személyi állomány és hozzátartozói a Fogadó Fél szabályzatának megfelelően igénybe vehetik a tisztai klubokat és a helyőrségi üzleteket.
8. Amennyiben a vendég személyi állomány vagy annak hozzátartozója elhalálozik, azt a lehető leghamarabb jelenteni kell a Küldő Fél és a Fogadó Fél hatóságainak. A halotti bizonyítványt, boncolást vagy egyéb szükséges intézkedéseket a Fogadó Fél végzi el. Kérésre a Küldő Fél képviselője is részt vehet a boncoláson. A Felek konzultálnak az elhunyt szállításának megszervezéséről. A Küldő fél tagjának halálával kapcsolatos minden költséget, beleértve a szállítást és a temetkezési költségeket is, a Küldő Fél viseli.
9. A vendég személyi állománynak és hozzátartozóiknak kerülniük kell a környezetet károsító tevékenységeket, a lehető legnagyobb figyelmet kell fordítaniuk a környezetszennyezés megelőzésére, és be kell tartaniuk a Fogadó Fél erre vonatkozó előírásait.

10. A képzésnek és oktatásnak a Fogadó fél jogszabályaival összhangban kell történnie. A Vendég személyi állomány tagja, aki tanulmányi kudarc, fegyelmezetlenség, egészségügyi problémák stb. miatt nem tud részt venni a képzésben és oktatásban, a Fogadó fél jogszabályaiban meghatározott vonatkozó eljárásokkal összhangban elbocsátható a képzési és oktatási intézményekből. Amennyiben a Felek szükségesnek ítélik, e megállapodáson alapuló jegyzőkönyvek köthetők az életveszélyes és szakértelmet igénylő képzésekre (repülési képzés, lögyakorlatok stb.).

XII. CIKK

EGÉSZSÉGÜGYI SZOLGÁLTATÁSOK

1. A Küldő Fél biztosítja, hogy a vendég személyi állomány megfelelő egészségi állapotban legyen ahhoz, hogy az e megállapodás szerinti katonai együttműködés területén végzett bármely olyan tevékenységet el tudjon végezni, amelyre a Küldő Fél kijelöli őt. A Fogadó Fél kérhet egészségügyi igazolást, amely igazolja, hogy a vendég személyi állomány egészségügyi szempontból megfelelő állapotban van.

2. A Küldő Fél biztosítja, hogy a vendég személyi állomány és hozzátartozóik egészségügyi szolgáltatásainak és esetleges egészségbiztosításának költségeit ők maguk vagy a Küldő Fél fedezi.

XIII. CIKK

PÉNZÜGYI KÉRDÉSEK

1. Általános szabályként a Küldő Fél felel az e megállapodás szerinti együttműködési tevékenységek elvégzésére kijelölt vendég személyi állomány béréért, szállásáért, ellátásáért, szállításiáért és egyéb pénzügyi jogaiért.

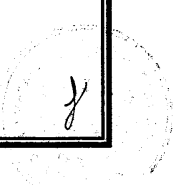
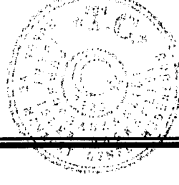
2. A Fogadó Fél azonban saját szabályzata alapján dönthet úgy, hogy a képzési és oktatási célokra kijelölt vendég személyi állomány költségeinek bizonyos elemeit fedezi, beleértve, de nem kizárólagosan a belföldi és nemzetközi szállítást, a képzési és oktatási költségeket, a szállást, az ellátást vagy a fizetést.

3. A vendég személyi állománynak saját és hozzátartozói tartozásait akkor kell kiegyenlítenie, amikor véglegesen elhagyja a Fogadó Felet. Sürgős kilépés esetén a vendég személyi állomány és hozzátartozóik tartozásait a Küldő Fél fizeti ki a Fogadó Fél által kiállítandó, a kiadások összegét feltüntető és az illetékes hatóság által jóváhagyott dokumentum szerint.

4. Eltérő megállapodás hiányában a képzési és oktatási költségeket amerikai dollárban kell kiszámítani, és azokat a Küldő Fél helyi pénznemben fizeti ki a Fogadó Fél illetékes hatósága által meghatározott bankszámlára a költség összegét feltüntető és az illetékes hatóság által jóváhagyott dokumentum kézhezvételét követő 60 (hatvan) napon belül, minden képzési és oktatási időszak végén.

5. A NATO SOFA vagy bármely más alkalmazandó nemzetközi megállapodás rendelkezéseire is figyelemmel, a vendég személyi állomány és hozzátartozóik a Fogadó Fél hatályos adójogszabályainak hatálya alá tartoznak belépésük, tartózkodásuk és távozásuk során.

6. A Fogadó Fél területén a misszió végrehajtásához szükséges szállítási szolgáltatásokat a Fogadó Fél a viszonyosság elvének és a Fogadó Fél kapacitásainak megfelelően határozza meg, hogy azok ingyenesek vagy díjkötelesek.

XIV. CIKK
VÁM - ÉS ÚTLEVÉL ELJÁRÁSOK

1. A NATO SOFA vagy bármely más alkalmazandó nemzetközi megállapodás rendelkezéseire is figyelemmel, a vendég személyi állományra és a hozzátartozóikra a Fogadó Félnek a külföldieknek a Fogadó Fél területén való tartózkodására és utazására vonatkozó rendelkezései vonatkoznak.
2. A vendég személyi állományra és hozzátartozóikra a Fogadó Fél országába való belépés és az onnan való kilépés során a Fogadó Fél vám- és útlevélszabályai vonatkoznak. A Fogadó Fél azonban jogszabályai keretében minden lehetséges adminisztratív könnyítést biztosít.

XV. CIKK
A FELEK EGYÉB NEMZETKÖZI MEGÁLLAPODÁSOKBÓL SZÁRMAZÓ
KÖTELEZETTSÉGEI

E megállapodás rendelkezései nem érintik a Felek más nemzetközi megállapodásokból eredő jogait és kötelezettségeit, és nem alkalmazhatók más államok érdekei, biztonsága és területi integritása ellen.

XVI. CIKK
VITARENDEZÉS

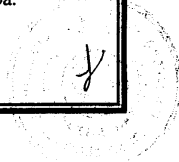
1. Az e megállapodás végrehajtásából vagy értelmezéséből eredő bármely vitát a felek közötti konzultációk és tárgyalások útján, a lehető legalacsonyabb szinten kell rendezni, és nem lehet a rendezés céljából nemzeti vagy nemzetközi bírósághoz vagy harmadik félhez fordulni.
2. Ha a vita, a felmerüléstől számított 60 (hatvan) napon belül nem kerül rendezésre, a felek 30 (harminc) napon belül tárgyalásokat kezdenek. Ha a következő 60 (hatvan) napon belül nem születik megoldás, a Felek a XVIII. cikkben meghatározott eljárásnak megfelelően felmondhatják ezt a megállapodást.

XVII. CIKK
MÓDOSÍTÁS ÉS FELÜLVIZSGÁLAT

Szükség esetén bármelyik Fél diplomáciai úton javasolhatja e megállapodás módosítását vagy felülvizsgálatát. A módosítások a XIX. cikkben előírt eljárással összhangban lépnek hatályba.

XVIII. CIKK
IDŐTARTAM ÉS FELMONDÁS

1. Ez a megállapodás 5 (öt) évig marad hatályban.
2. Amennyiben valamelyik Fél diplomáciai úton írásban nem értesíti a másik Felet felmondási szándékáról, e megállapodás automatikusan meghosszabbodik további 5 (öt) éves időtartamokra.
3. Bármelyik Fél bármikor írásban, diplomáciai csatornán keresztül értesítheti a másik Felet a megállapodás felmondására irányuló szándékáról. A megállapodás felmondásáról szóló értesítések az értesítés megtételét követő 90 (kilencvenedik) napon lépnek hatályba.

4. E megállapodás felmondása nem érinti a folyamatban lévő programokat és tevékenységeket.

5. E megállapodás hatálybalépésével az 1995. október 25-én aláírt „A Török Köztársaság Kormánya és a Magyar Köztársaság Kormánya között a katonai képzést és a hadiipari együttműködést érintő egyezmény” hatályát veszti.

XIX. CIKK RATIFIKÁLÁS ÉS HATÁLYBA LÉPÉS

1. Ez a megállapodás 30 (harminc) nappal az utolsó olyan írásbeli értesítés kézhezvételének napját követően lép hatályba, amellyel a Felek diplomáciai úton értesítik egymást a megállapodás hatálybalépéséhez szükséges belső jogi eljárásaik befejezéséről.

2. Jelen megállapodás ~~2022. október 24.~~ ^{2022. október 24.} -n két eredeti példányban, török, magyar és angol nyelven készült, melyek mindegyike egyaránt hiteles. Jelen megállapodás rendelkezéseinek eltérő értelmezése esetén az angol nyelvű változat az irányadó.

Fentiek tanúbizonyságul az alulírott, a kormányaik által erre felhatalmazott megbízottak jelen megállapodást aláírásukkal látták el.

**A TÖRÖK KÖZTÁRSASÁG KORMÁNYA
RÉSZERŐL**

**MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
RÉSZERŐL**

ALÁÍRÁS

NÉV : Hulusi AKAR

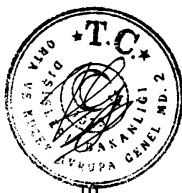
BEOSZTÁS : nemzetvédelmi miniszter

ALÁÍRÁS :

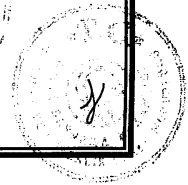

NÉV : Szalay-Bobrovniczky Kristóf

BEOSZTÁS : honvédelmi miniszter

MILITARY FRAMEWORK AGREEMENT
BETWEEN
THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF
TÜRKİYE
AND
THE GOVERNMENT OF HUNGARY

**MILITARY FRAMEWORK AGREEMENT BETWEEN
THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF TÜRKİYE AND
THE GOVERNMENT OF HUNGARY**

PREAMBLE

The Government of the Republic of Türkiye and the Government of Hungary (hereinafter referred to as the "Party" or the "Parties");

Reaffirming their commitment to the aims and principles of the North Atlantic Treaty 04 April 1949, the Agreement between the Parties to the North Atlantic Treaty regarding the Status of Their Forces dated 19 June 1951 (hereafter "the NATO-SOFA") and the United Nations Charter,

Emphasizing that cooperation in various military fields on the basis of mutual respect for sovereignty and equality of both Parties shall contribute to the common interests and economic efficiency of the Parties,

Expressing the need for improving the existing friendly relations between the Parties on the basis of national laws, international rules and agreements,

Have agreed upon the following:

**ARTICLE I
PURPOSE**

The purpose of this Agreement is to provide a framework for relations and develop cooperation between the Parties in the fields specified in ARTICLE IV.

**ARTICLE II
SCOPE**

This Agreement shall be applied to the exchange of personnel, material, equipment, information and experience in the fields specified in ARTICLE IV.

**ARTICLE III
DEFINITIONS**

The terms used in this Agreement shall have the following meanings:

1. **"Sending Party"** means the Party sending personnel, material and equipment to the Receiving Party for the implementation of this Agreement,
2. **"Receiving Party"** means the Party hosting the personnel, material and equipment of the Sending Party in its territory for the implementation of this Agreement.
3. **"Guest Personnel"** means the personnel who are the members of Armed Forces or the Ministry of Defence and sent by one Party to the other Party for the implementation of this Agreement.
4. **"Dependents"** means the spouse and children of the Guest Personnel whom they are responsible for looking after in accordance with their respective national legislation.

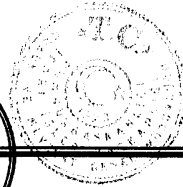

5. **“Senior Personnel”** means the most senior person among the Guest Personnel authorized to supervise the activities of the military/civilian group sent within the scope of this Agreement and appointed in accordance with the national legislation of the Sending Party.
6. **“Grant”** means donation or transfer of a good or service free of charge.
7. **“Service”** means, in accordance with the Agreement between the Parties, provision of training, technical information, support, development, maintenance, repair, recovery, disposal, port and counselling support and allocation of ground, sea and air vehicles, equipment, weapons, buildings and estate on condition that the ownership is retained.
8. **“Logistic Support”** includes the sale, grant, exchange, allocation, leasing/hiring, technological transfer and licensing of supplies and services.
9. **“Classified Information and Material”** Official information, document and material that requires protection for national security. Therefore, it is regulated by the application of a national security classification. This information may be in oral, visual, magnetic or printed form, or in technological or device form including information subject to Intellectual Property Rights.

ARTICLE IV FIELDS OF MILITARY COOPERATION

The Cooperation between the Parties shall include the following fields:

1. Military training and education:
 - a. Training (including language education) education and courses in training and education centers or other educational institutions to be determined by the Receiving Party,
 - b. On-the-job training at military units, headquarters and institutions,
 - c. Mutual/unilateral exchange of Guest Personnel or training personnel between training and educational institutions,
 - d. Mutual contact visits and exchange of knowledge for the improvement of training and education.
2. Mutual participation in exercises/trainings or joint exercises actively or in an observer capacity.
3. Defence industry.
4. Military cooperation and contact visits between the Armed Forces.
5. The organizational structure of the Armed Forces, the structure and equipment of military units, personnel management.
6. Exchange of military intelligence.
7. Logistic cooperation or logistic support.
8. Military medicine and health services.
9. Communications, electronics, information systems and cyber defence.
10. Peacekeeping and humanitarian aid operations.
11. Exchange of knowledge on military legal systems.
12. Mapping and hydrography.

13. Exchange of personnel for professional development.
14. Exchange of Guest Personnel, advisors and units.
15. Exchange of information and experience on military scientific and technological research areas.
16. Scientific, social, cultural activities and sports.
17. Training and exchange of information and experience on counter against mines and improvised explosive devices.
18. Training and exchange of experiences in search and rescue.
19. Military history, archives, publication/publishing and museology.

ARTICLE V

PRINCIPLES OF IMPLEMENTATION AND COOPERATION

1. The Parties may carry out cooperation depending on their decisions in the following ways:
 - a. Meetings and visits of the Ministers of Defence, Chiefs of General Staff and their deputies or other officials authorized by the Parties,
 - b. Exchange of experience between the experts of both Parties in various fields of activities,
 - c. Organizing training, education and courses at a cost, free of charge or at reduced cost in military units, headquarters or institutions,
 - d. Contacts between similar military institutions,
 - e. Organizing joint discussions, consultations, meetings, and participating in courses, symposiums and conferences,
 - f. Participating in military exercises including real firing exercises, participating in these military exercises as observers, organizing joint exercises,
 - g. Exchange of information and training materials,
 - h. Cooperation and assistance in donation, exchange, allocation, sale, leasing/hiring of the goods and services in the inventory of the Parties and transportation service of the granted material free of charge within the framework of the logistic cooperation or logistic support and their technological transfer and granting licence.
2. The activities to be conducted within the framework of logistic cooperation or logistic support shall be carried out in accordance with third-party transfer restrictions arising from the agreements in effect that the parties have signed with other nations.
3. The Parties may conclude complementary memoranda of understanding, protocols and arrangements for the implementation of this Agreement in accordance with the ratification processes of the Parties under their national legislation and in conformity with the provisions of this Agreement.
4. The cooperation shall be carried out by taking into consideration the mutual interests and needs of the Parties and on the basis of reciprocity.

5. The material, technical information and documents exchanged in the form of grants or in return for payment, or those produced jointly by the Parties in accordance with this Agreement, other memoranda of understanding, protocols and arrangements shall not be transferred to a third country without prior mutual consent.

6. In the event that the material to be granted within the scope of this Agreement is discarded, the Receiving Party shall inform the Sending Party in written form.

ARTICLE VI COMPETENT AUTHORITIES AND ANNUAL IMPLEMENTATION PLANS

1. The competent authorities for the implementation of this Agreement are:

For the Government of the Republic of Türkiye: the Ministry of National Defence of the Republic of Türkiye,

For the Government of Hungary: the Ministry of Defence of Hungary.

2. The Parties shall prepare Annual Implementation Plans regarding joint activities for the implementation of this Agreement. The Annual Implementation Plans shall include the name, scope, type, date, place, executing institutions, financial aspects and other details of the activities to be carried out.

3. The cooperation between the Parties shall be strengthened through reciprocal visits at all levels mentioned in the Annual Implementation Plans.

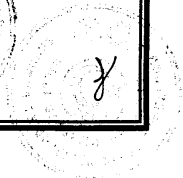
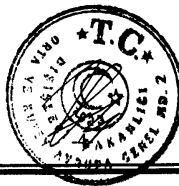
ARTICLE VII TRAINING/COURSE CONDITIONS

1. Training and education shall be given according to the conditions provided in the legislation of Receiving Party.

2. A training request by the Sending Party shall be made through an official letter to the Receiving Party, as a general rule at the latest in March of the year before the beginning of training or course in accordance with this Agreement. Upon the receipt of the request, the Receiving Party shall review it and inform the Sending Party of its reply, as a general rule not later than July.

3. If there is an additional training request, this request shall be notified through an official letter. The additional requests within this scope may be included in the planned requirements to the extent possible and after the consultation between the Parties.

4. It is a fundamental principle to provide training in the language of the Receiving Party, except for training given by the Receiving Party in English language. However, if requested by the Sending Party and if deemed appropriate by the Receiving Party, trainings lasting less than 3 (three) months may be provided through an interpreter. In case training is provided through an interpreter, the Sending Party shall assign sufficient number of interpreters for the personnel to be sent for training. The costs of the translation/interpreter for training purposes shall be met by the Sending Party.

5. The Sending Party shall inform the Receiving Party of the final decision on the participation in training, number of guest personnel sent for training/course, flight data and other information at least 45 (forty-five) days before the beginning of training in order to enable the Receiving Party to make necessary arrangements. In the event that the notifications are not made in due time, the Receiving Party shall have the right to postpone the course/training request to a later date or completely cancel it.

6. Training of the Guest Personnel shall be provided in accordance with the programs of the military institutions or units where training is given. If the course subjects cover those matters relating to national security, restrictions may be imposed in this respect.

7. The Receiving Party shall state which equipment and materials it will provide for the Guest Personnel necessary during training and which of them will be returned to the Receiving Party at the end of training.

8. Guest Personnel shall be selected by the Sending Party according to the criteria determined by the competent authority of the Receiving Party. Guest Personnel who do not satisfy the criteria determined by the Receiving Party may not be accepted for the training and education.

9. Matters regarding the type of examination and training shall be determined by the Receiving Party.

10. Guest Personnel who are sent to attend training/courses, have fully completed the specified training/course program, succeeded in the examinations organized according to training/course conditions and successfully developed thesis/projects shall be awarded a certificate indicating that they have completed the appropriate specialization or training program (academic degree).

ARTICLE VIII SECURITY OF CLASSIFIED INFORMATION AND MATERIAL

1. All classified information, documents, physical and intellectual property rights and the military material provided or produced under this Agreement shall be exchanged, used and protected for their own purposes according to the subsequent memoranda of understanding, protocols and arrangements to be concluded between the Parties.

2. The Parties, in accordance with their national legislation, shall ensure the protection of information, documents, and all data on the materials and equipment to be exchanged within the scope of the implementation of this Agreement or performance of the joint activities. In this context, they shall take the same measures as the ones necessary for the protection of their own classified information of the same level. The Parties shall give the exchanged information the appropriate classification level as shown in the table below.

| For the Government of
the Republic of Türkiye | | For the Government of
Hungary |
|--|------------|----------------------------------|
| Çok Gizli | Top Secret | Szigorúan titkos! |
| Gizli | Secret | Titkos! |
| Hizmete Özel | Restricted | Korlátozott terjesztésű! |

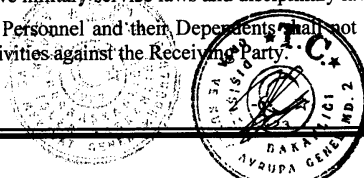
In case of information classified by the Hungarian Party as "Bizalmas!" (Meaning "Confidential" in English; "Özel" in Turkish) and exchanged to the Turkish Party, the Turkish Party will handle and protect as Secret/Gizli.

3. The classified information and material shall not be disclosed to or shared with (or transferred to) a third party without the prior written consent of the Party providing them.
4. The classified information and material shall only be exchanged through inter-governmental channels or other channels approved by the security authorities designated by the Parties. The classification level of the information shall be determined by the Party providing the information.
5. The Parties shall continue to be responsible for the protection and prevention of the release of the classification level of the exchanged classified information and material even after the termination of this Agreement.
6. The Parties shall ensure effective protection of the rights for intellectual property to be created or transferred under this Agreement in accordance with their national legislation and international treaties to which they are a party. In the context of this Agreement, intellectual property shall be understood as described in Article 2 of the Convention Establishing the World Intellectual Property Organization, done at Stockholm on 14 July 1967.
7. The Parties shall ensure that access to the classified information and materials is given according to need-to-know basis and to the personnel having appropriate security clearance.
8. In the event that the information exchanged in terms of implementing this Agreement is unexpectedly disclosed, the Party discovering the fact shall immediately inform the other Party of the situation.

ARTICLE IX LEGAL MATTERS

1. As a general rule, unless other international agreements, including NATO SOFA Article VII provide otherwise, Guest Personnel and their Dependents shall be subject to the national legislation and jurisdiction of the state of the Receiving Party during their presence in the territory of the Receiving Party, including entry, stay and exit.
2. In the event that any of Guest Personnel and their Dependents are detained or arrested, the Receiving Party shall promptly inform the Sending Party of the situation.
3. Without jeopardy to other international agreements in force between the Parties, in the event that any of the Guest Personnel and their Dependents faces a legal investigation or trial in the Receiving Party, he or she shall be entitled to all generally accepted legal protection which shall be no less than that enjoyed by the nationals of the Receiving Party.
4. The activities of the Guest Personnel may be terminated if they violate the laws of the Receiving Party.
5. Guest Personnel shall obey the rules in the units, headquarters and institutions of the Receiving Party they are assigned to. The competent military authorities of the Receiving Party may give orders to the Guest Personnel under their command as required by the duty.
6. Guest Personnel shall be subject to the national legislation of the Sending Party for disciplinary penalties.
7. Subject to their national laws, Senior Personnel of the Sending Party may be authorized to apply disciplinary measures on Sending Party personnel in accordance with the provisions of their respective military service laws and disciplinary laws.
8. The Guest Personnel and their Dependents shall not engage in any political activity or conduct any activities against the Receiving Party.

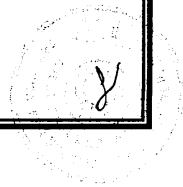
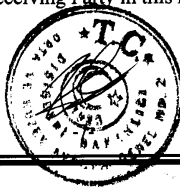
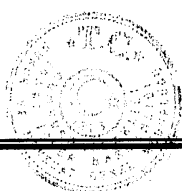

ARTICLE X COMPENSATION CLAIMS

Claims will be dealt with in accordance with Article VIII of the NATO SOFA, if applicable. When NATO SOFA is not applicable, the national legislation of the Receiving Party shall be applied to the compensation of claims during the implementation of this Agreement.

ARTICLE XI ADMINISTRATIVE MATTERS

1. The Guest Personnel and their Dependents shall not have any diplomatic immunities and privileges under this Agreement.
2. Unless otherwise agreed mutually by the Parties, the Receiving Party shall not assign Guest Personnel to the duties other than those specified in this Agreement or in subsequent agreements and arrangements.
3. The Guest Personnel shall be subject to the same administrative procedures as their counterparts in the Receiving Party.
4. The military personnel of the Sending Party shall have the right to wear their own national uniform unless otherwise agreed in other memoranda of understanding, protocols and technical arrangements to be signed within the framework of this Agreement. The Receiving Party shall provide, to the extent possible, the necessary equipment for the performance of any activity during the duty.
5. The Sending Party shall reserve its right to call back its personnel when it deems necessary. The Receiving Party may request the Sending Party to withdraw or replace its personnel without giving any reason. In this case, the Receiving Party shall send the Sending Party through the offices of military attaché only its written request regarding the replacement of the personnel. The Receiving Party shall take the necessary measures as soon as possible for the return of the related personnel.
6. Administrative matters which constitute exceptions shall be specified in memoranda of understanding, protocols or technical arrangements to be signed within the framework of this Agreement.
7. The Guest Personnel and their Dependents may benefit from the officers' clubs and military commissaries within the framework of the regulations of the Receiving Party.
8. In the event that any of the Guest Personnel and their Dependents dies, it shall be reported to the Sending Party and Receiving Party authorities as soon as possible. Death certificate, autopsy or other necessary measures will be conducted by the Receiving Party. Upon request, representative of the Sending Party may also attend the autopsy. The Parties shall consult to arrange the transport of the deceased. All costs, including transportation, funerary costs, relating to the death of a member of the Sending Party will be paid by Sending Party.
9. The Guest Personnel and their Dependents shall avoid the actions that may harm the environment, shall pay utmost attention to the prevention of environmental pollution and shall comply with the regulations of the Receiving Party in this matter.

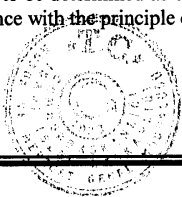
10. Training and education shall be given in accordance with the legislation of the Receiving Party. The Guest Personnel who are unable to attend training and education due to academic failure, lack of discipline, medical problems, etc. may be discharged from training and education institutions in accordance with the relevant procedures specified in the legislation of the Receiving Party. If deemed necessary by the Parties, protocols based on this Agreement may be concluded for training which are life threatening and require expertise (flight training, shooting drills, etc.).

ARTICLE XII MEDICAL SERVICES

1. The Sending Party shall ensure that the Guest Personnel shall be in good health condition to perform any activity for the field of military cooperation under this Agreement to which they will be assigned by Sending Party. The Receiving Party may request a medical report showing that they are medically in good condition.
2. The Sending Party ensures that the costs of the health services and any health insurance for the Guest Personnel and their Dependents shall be covered by them or by the Sending Party.

ARTICLE XIII FINANCIAL MATTERS

1. As a general rule, the Sending Party shall be responsible for the salary, lodging, boarding, transportation and other financial rights of the Guest Personnel assigned to conduct the cooperation activities under this Agreement.
2. However, the Receiving Party based on its own regulations may decide to cover certain elements of the costs for the Guest Personnel assigned for training and education purposes, including but not limited to domestic and international transportation, training and education costs, lodging, boarding or salary.
3. The Guest Personnel shall clear their own debts and those of their Dependents' when they leave the Receiving Party permanently. In case of an emergency withdrawal, the debts of the Guest Personnel and their Dependents shall be paid by the Sending Party according to the document to be issued by the Receiving Party indicating the amount of expense and approved by the relevant authority.
4. Unless otherwise agreed, training and education costs shall be calculated in U.S. Dollar and paid in local currency by the Sending Party to the bank account determined by the competent authority of the Receiving Party within 60 (sixty) days following the receipt of the document indicating the amount of expense and approved by the relevant authority at the end of every training and education period.
5. Subject to the provisions of the NATO SOFA or any other applicable international agreement, the Guest Personnel and their Dependents shall be subject to the tax law effective in the Receiving Party during their entry, stay and departure.
6. Transportation services that are necessary to conduct the mission in Receiving Party territory is to be determined as either free of charge or charging a fee by the Receiving Party in accordance with the principle of reciprocity and the capabilities of the Receiving Party.

**ARTICLE XIV
CUSTOMS AND PASSPORT PROCEDURES**

1. Subject to the provisions of the NATO SOFA or any other applicable international agreement, the Guest Personnel and their Dependents shall be subject to the regulations of the Receiving Party regarding the residence and travel of foreigners in the territory of the Receiving Party.
2. The Guest Personnel and their Dependents shall be subject to the customs and passport regulations of the Receiving Party during their entry into and exit from its country. However, the Receiving Party shall provide all possible administrative facilities within the framework of its legislation.

**ARTICLE XV
COMMITMENTS OF THE PARTIES ARISING FROM OTHER
INTERNATIONAL AGREEMENTS**

The provisions of this Agreement shall not affect the rights and commitments of the Parties arising from other international agreements and shall not be used against the interests, security and territorial integrity of other States.

**ARTICLE XVI
SETTLEMENT OF DISPUTES**

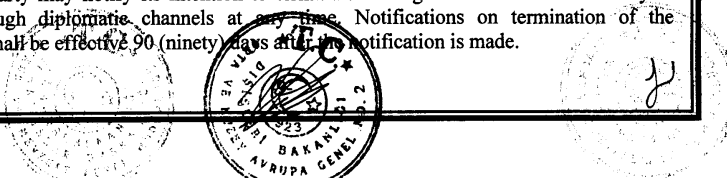
1. Any dispute arising from the implementation or interpretation of this Agreement shall be settled by consultations and negotiations between the Parties at the possible lowest level and shall not be referred to any national or international tribunal or to any third party for the settlement.
2. If the dispute is not resolved within 60 (sixty) days from the date of occurrence, the Parties shall begin negotiations within 30 (thirty) days. If no solution is achieved within the following 60 (sixty) days, the Parties may terminate this Agreement in accordance with the procedure specified in ARTICLE XVIII.

**ARTICLE XVII
AMENDMENT AND REVIEW**

Either Party may propose amendment or review of this Agreement through diplomatic channels, if deemed necessary. The amendments shall enter into force in accordance with the same procedure as prescribed under Article XIX.

**ARTICLE XVIII
DURATION AND TERMINATION**

1. This Agreement shall remain in force for a period of 5 (five) years.
2. Unless one of the Parties notifies the other Party in writing through diplomatic channels of its intention to terminate it, this Agreement shall be extended automatically for successive periods of 5 (five) years.
3. Either Party may notify its intention to terminate the Agreement to the other Party in writing through diplomatic channels at any time. Notifications on termination of the Agreement shall be effective 90 (ninety) days after the notification is made.

4. The termination of this Agreement shall not affect the ongoing programs and activities.

5. Upon entry into force of this Agreement, the "Agreement Between the Government of the Republic of Turkey and the Government of the Republic of Hungary Concerning Military Training and Defence Industrial Co-operation" signed on October 25, 1995 shall be terminated.

ARTICLE XIX RATIFICATION AND ENTRY INTO FORCE

1. This Agreement shall enter into force 30 (thirty) days after the date of receipt of the last written notification by which the Parties notify each other through diplomatic channels of the completion of their internal legal procedures required for the entry into force of the Agreement.

2. This Agreement was done in ~~Pinkara~~..., on 24.11.2022, in two original copies in Turkish, Hungarian and English languages, all texts being equally authentic. In case of divergence of interpretation, the English text shall prevail.

In witness whereof the undersigned, being duly authorized by their respective Governments, have signed this Agreement.

ON BEHALF OF THE GOVERNMENT
OF THE REPUBLIC OF TÜRKİYE

ON BEHALF OF THE GOVERNMENT
OF HUNGARY

SIGNATURE:

SIGNATURE:

NAME : Hulusi AKAR

NAME : Szalay-Bobrovniczky Kristóf

TITLE : Minister of National Defence

TITLE : Minister of Defence

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

DIŞİŞLERİ KOMİSYONU

1'inci TOPLANTI

EK-13

**Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Togo Cumhuriyeti
Hükûmeti Arasında Askerî Çerçeve Anlaşmasının
Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun
Teklifi (2/1632)**

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

27'nci Yasama Dönemi'nde Başkanlığa sunulmuş olan 2/5027, 2/5038, 2/1781, 2/2783, 2/2278, 2/2935, 2/1897, 2/1912, 2/4162, 2/2370, 2/3910, 2/4291, 2/3378, 2/1532, 2/1548, 2/2984, 2/1194, 2/2024, 2/4188, 2/3141, 2/5025, 2/5026, 2/3537, 2/2021, 2/4323, 2/4416, 2/4417, 2/4418, 2/4706, 2/4911, 2/5024, 2/4292, 2/3706, 2/4650, 2/1459, 2/1545, 2/3445, 2/4529, 2/1593, 2/1794, 2/1949, 2/4814, 2/1776, 2/3536, 2/3543, 2/4891, 2/2847, 2/2664, 2/3004, 2/2023, 2/2058 ve 2/2025 esas numaralı kanun teklifleri yenilenmiştir.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Numan KURTULMUŞ
İstanbul Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	Milli Savunma Komisyonu
Esas Komisyon	Dışişleri Komisyonu
Tarih: 4.10.2023	Esas No: 2/1632

TBMM
KANUNLAR VE KARARLAR DAİRESİ
03 Ekim 2023
Numara

TBMM
GENEL EVRAK
03 Ekim 2023
No: 1296609

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Gelen Kâğıtlar Listesi'nde yayımlanan 1002953 evrak numaralı "Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Togo Cumhuriyeti Hükûmeti Arasında Askerî Çerçeve Anlaşması"nın onaylanmasının uygun bulunduğu dair kanun teklifi ve gerekçesi ekte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Mustafa ŞENTOP
Tekirdağ Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI		
Tali Komisyon	Milli Savunma	
Esas Komisyon	Dışişleri	
Tarih: 22 Nisan 2022	Esas No: 2/4416	

T B M M
KANUNLAR ve KARARLAR BSKLİĞİ
21 Nisan 2022
Numarası:

21 Nisan 2022
1004329 |
|--------------------------|

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÛMETİ İLE TOGO CUMHURİYETİ HÜKÛMETİ
ARASINDA ASKERİ ÇERÇEVE ANLAŞMASININ ONAYLANMASININ UYGUN
BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- (1) 19 Ağustos 2021 tarihinde İstanbul’da imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Togo Cumhuriyeti Hükûmeti Arasında Askerî Çerçeve Anlaşması”nın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

T.C. CUMHURBAŞKANLIĞI

Sayı : Z-90666677-599- 78589
Konu : Anlaşma

18 Nisan 2022

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

19 Ağustos 2021 tarihinde İstanbul'da imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Togo Cumhuriyeti Hükûmeti Arasında Askerî Çerçeve Anlaşması"nı Anayasanın 90 ıncı maddesi gereğince onaylanması uygun bulunmak üzere ilişikte bilgilerinize sunarım.

Recep Tayyip ERDOĞAN
Cumhurbaşkanı

Ek:
1- Anlaşma (Türkçe, Fransızca, İngilizce)
2- Genel Gerekçe

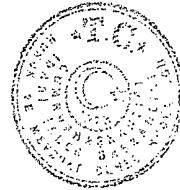
TBMM
KANUNLAR ve KARARLAR BSK. LİGİ
19. Hisan 2022
Numara:

TBMM
GENEL EVRAK
19 Hisan 2022
No. 1002953
EBYS'ye AKTARILMIŞTIR

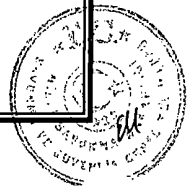
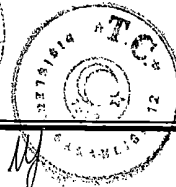
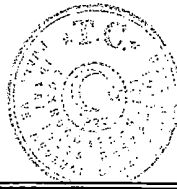
GENEL GEREKÇE

19 Ağustos 2021 tarihinde İstanbul’da imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Togo Cumhuriyeti Hükûmeti Arasında Askerî Çerçeve Anlaşması” ile egemenlik, eşitlik, karşılıklı saygı temelinde ve ulusal mevzuat ile uluslararası kurallara uygun olarak ikili askerî ilişkilerin hukuki zemininin oluşturulması, Taraflar arasında askerî ve savunma iş birliği sağlanması ve geliştirilmesi hedeflenmektedir.

Söz konusu Anlaşma ile askerî eğitim ve öğretim; tatbikat/egitime veya ortak tatbikatlara katılım sağlanması; savunma sanayi; askerî istihbarat değişimi; lojistik iş birliği; askerî tıp ve sağlık hizmetleri; muhabere, elektronik, bilgi sistemleri ve siber savunma; barışı koruma, insani yardım, deniz haydutluğu ile mücadele operasyonları gibi savaş haricindeki harekâtlar; haritacılık ve hidrografi; mesleki gelişim amaçlı personel değişimi; askerî bilimsel ve teknolojik araştırma alanlarında bilgi ve tecrübe paylaşımı; mayın ve el yapımı patlayıcılarla mücadele alanında eğitim, bilgi ve tecrübe değişimi; doğal afet yardım harekâtı kapsamında eğitim, bilgi ve tecrübe paylaşımı ile Anlaşmada belirtilen diğer konularda iki ülkenin silahlı kuvvetleri arasında iş birliğinin geliştirilmesi öngörülmektedir.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÛMETİ
İLE
TOGO CUMHURİYETİ HÜKÛMETİ
ARASINDA
ASKERÎ ÇERÇEVE ANLAŞMASI

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE
TOGO CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ ARASINDA
ASKERİ ÇERÇEVE ANLAŞMASI**

GİRİŞ

Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ve Togo Cumhuriyeti Hükûmeti (bundan böyle "Taraflar" veya "Taraflar" olarak adlandırılacaklardır),

Birleşmiş Milletler Şartı'nın amaç ve ilkelerine bağlılıklarını teyit ederek,

Tarafların egemenliği ve eşitliğine karşılıklı saygı temelinde çeşitli askerî alanlarda işbirliğinin, Tarafların ortak menfaatlerine ve ekonomik verimliliğine katkıda bulunacağını vurgulayarak,

Taraflar arasındaki mevcut dostane ilişkilerin, ulusal kanunlar, uluslararası kurallar ve anlaşmalar temelinde geliştirilmesi ihtiyacını belirterek,

Aşağıdaki hususlarda anlaşmaya varmışlardır:

**MADDE I
AMAÇ**

Bu Anlaşma'nın amacı, MADDE IV'de belirtilen alanlarda, Taraflar arasındaki ilişkiler için bir çerçeve oluşturmak ve işbirliğini geliştirmektir.

**MADDE II
KAPSAM**

Bu Anlaşma, MADDE IV'de belirtilen alanlarda personel, malzeme, teçhizat, bilgi ve tecrübe değişimi konularına uygulanır.

**MADDE III
TANIMLAR**

Bu Anlaşma'da kullanılan terimler aşağıdaki anlamları taşır:

1. **Gönderen Taraf:** Bu Anlaşma'nın uygulanması amacıyla Kabul Eden Tarafa personel, malzeme ve teçhizat gönderen Tarafı ifade eder.
2. **Kabul Eden Taraf:** Bu Anlaşma'nın uygulanması amacıyla ülkesinde Gönderen Tarafa ait personel, malzeme ve teçhizatı bulunan Tarafı ifade eder.
3. **Misafir Personel:** Taraflardan herhangi birinin bu Anlaşma'nın uygulanması amacıyla diğer Tarafa gönderdiği silahlı kuvvetler veya Savunma/Güvenlik Bakanlığı mensubu personeli ifade eder.
4. **Misafir Öğrenci:** Gönderen Tarafça, Kabul Eden Tarafın askerî okullarına veya Kabul Eden Tarafın belirleyeceği diğer öğretim kurumlarına eğitim almak için gönderilen öğrenciyi ifade eder.
5. **Yakınlar:** Misafir Personelin kendi ulusal mevzuatına göre bakmakla yükümlü olduğu eş ve çocuklarını ifade eder.

6. **Kıdemli Personel:** Bu Anlaşma kapsamında gönderilen askerî/sivil grubun faaliyetlerine nezaret etmeye yetkili, Gönderen Tarafın ulusal mevzuatına uygun olarak atanmış, Misafir Personel arasındaki en kıdemli kişiyi ifade eder.

7. **İşbirliği:** Bu anlaşma kapsamında taraflarca müştereken icra edilen faaliyetleri ifade eder.

8. **Hibe:** Bir malzeme veya hizmetin bağışlanmasını veya bedelsiz devrini ifade eder.

9. **Hizmet:** Taraflar arasında bu Anlaşmaya göre bir işin yapılması için verilecek eğitim, teknik bilgi, destek, geliştirme, bakım, onarım, kurtarma, imha, liman ve müşavirlik desteği ile mülkiyeti elde bulundurmamak kaydıyla tahsis edilebilecek kara, deniz ve hava araç, gereç, silahları, bina ve araziyi ifade eder.

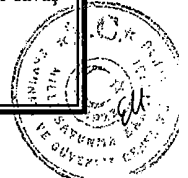
10. **Lojistik Destek:** İkmal maddeleri ve hizmetlerin satışı, hibesi, mübadelesi, tahsis, kiralanması, teknoloji transferi ve lisans verilmesini kapsar.

11. **Gizlilik Dereceli Bilgi ve Malzeme:** Ulusal güvenlik kapsamında koruma gerektiren resmî bilgi, belge ve malzemedir. Bu sebeple ulusal güvenlik sınıflandırması uygulaması ile düzenlenir. Bu bilgi sözlü, görsel, manyetik veya basılı şekilde olabilir veya fikri mülkiyet hakları kapsamında bilgi içeren teknolojik veya cihaz formunda olabilir.

MADDE IV ASKERİ İŞBİRLİĞİ ALANLARI

Taraflar arasında işbirliği aşağıdaki alanları kapsar:

1. Askerî eğitim ve öğretim;
 - a. Askerî okul, eğitim ve öğretim merkezleri veya Kabul Eden Tarafın belirleyeceği diğer eğitim kurumlarında verilen eğitim, öğretim ve kurslar,
 - b. Askerî birlik, karargâh veya kurumlarda görev başı eğitimi,
 - c. Eğitim ve öğretim kurumları arasında karşılıklı/tek taraflı Misafir Personel, Misafir Öğrenci veya öğretim elemanı değişimi,
 - d. Eğitim ve öğretimin geliştirilmesine yönelik karşılıklı ziyaretler ve bilgi alışverişi.
2. Tatbikat/eğitimsel veya ortak tatbikatlara fiili veya gözlemci olarak karşılıklı katılım sağlanması,
3. Savunma sanayi,
4. Silahlı Kuvvetler arasında temas ziyaretleri,
5. Silahlı Kuvvetlerin teşkilat yapısı, askerî birliklerin yapısı ve teçhizatı, personel yönetimi,
6. Askerî istihbarat değişimi,
7. Lojistik işbirliği, hibe ve lojistik sistemler,
8. Askerî tıp ve sağlık hizmetleri,
9. Muhabere, elektronik, bilgi sistemleri ve siber savunma,
10. Barışı koruma, insani yardım, deniz haydutluğu ile mücadele operasyonları gibi savaş haricindeki harekâtlar,

11. Askerî hukuk sistemleri konusunda bilgi değişimi,
12. Haritacılık ve hidrografi,
13. Mesleki gelişim amaçlı personel değişimi,
14. Misafir Personel, danışman veya birlik değişimi,
15. Askerî bilimsel ve teknolojik araştırma alanlarına ilişkin bilgi ve tecrübe değişimi,
16. Bilimsel, sosyal, sportif ve kültürel etkinlikler,
17. Mayın ve El Yapımı Patlayıcılarla mücadele alanında eğitim, bilgi ve tecrübe değişimi,
18. Doğal Afet Yardım Harekâtı kapsamında eğitim, bilgi ve tecrübe değişimi,
19. Askerî tarih, arşiv, yayın/yayım ve müzecilik,
20. Terörizmle mücadele.

MADDE V **İŞ BİRLİĞİ ŞEKİLLERİ VE ESASLARI**

1. Taraflar, kendi kararlarına bağlı olarak, aşağıdaki şekillerde işbirliği gerçekleştirebilirler:
 - a. Savunma Bakanları, Genelkurmay Başkanları ve onların temsilcileri/vekilleri veya Taraflarca yetkilendirilen diğer görevlilerin toplantı ve ziyaretleri,
 - b. Her iki Tarafın uzmanları arasında çeşitli faaliyet alanlarında tecrübe değişimi,
 - c. Askerî birlik, karargâh veya kurumlarda ücretli, ücretsiz veya indirimli ücret karşılığında eğitim, öğretim ve kursların düzenlenmesi,
 - d. Benzer askerî kurumlar arasında irtibatlar,
 - e. Müşterek müzakerelerin, istişarelerin, toplantıların düzenlenmesi ve kurslara, sempozyumlara ve konferanslara katılım,
 - f. Fiili atış uygulamalarını da içerecek şekilde askerî tatbikatlara katılım, bu askerî tatbikatlara gözlemci statüsünde iştirak, geçiş eğitimlerinin ve liman ziyaretlerinin icrası, müşterek tatbikatların düzenlenmesi,
 - g. Bilgi ve eğitim malzemelerinin değişimi,
 - h. Lojistik işbirliği veya lojistik destek çerçevesinde, tarafların envanterinde bulunan mal ve hizmetlerin hibesi ve hibe edilen malzemenin ulaştırma hizmetinin bedelsiz yapılması, mübadelesi, tahsisi, satışı, kiralanması, teknoloji transferi ve lisans verilmesi.
2. Lojistik işbirliği veya lojistik destek çerçevesinde yürütülecek faaliyetler, tarafların diğer ülkelerle imzalamış olduğu yürürlükteki anlaşmalarından kaynaklanan üçüncü tarafa transfer kısıtlarına uygun olarak icra edilir.
3. Taraflar, bu Anlaşma'nın uygulanması amacıyla Tarafların ulusal mevzuatlarında öngörülecek onay süreçlerine ve bu Anlaşma hükümlerine uygun olan tamamlayıcı uygulamalar, mutabakat muhtıraları, protokoller ve teknik düzenlemeler akdedebilirler.

4. İş birliği, Tarafların karşılıklı çıkar ve ihtiyaçları dikkate alınarak mütakabiliyet esasına göre gerçekleştirilir.
5. Tarafların bu Anlaşma, diğer mutabakat muhtıraları, protokoller ve düzenlemeler uyarınca, hibe şeklinde veya bedeli mukabili birbirlerine verecekleri veya ortak üretecekleri malzemeler, teknik bilgi ve dokümanlar, önceden karşılıklı mutabakat sağlanmadan üçüncü bir ülkeye devredilemez.
6. Kabul Eden Taraf, bu Anlaşma kapsamında kendisine hibe olarak verilecek malzemenin hizmet dışına çıkarılması halinde Gönderen Tarafa yazılı bildirimde bulunur.
7. Eğitim ve öğretim, Kabul Eden Tarafın mevzuatının öngördüğü koşullara göre verilir.

MADDE VI YETKİLİ MAKAMLAR VE YILLIK UYGULAMA PLANLARI

1. Bu Anlaşma'nın uygulanmasında yetkili makamlar şunlardır:
Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti adına: Türkiye Cumhuriyeti Millî Savunma Bakanlığı
Togo Cumhuriyeti Hükûmeti adına: Togo Cumhuriyeti Silahlı Kuvvetler Bakanlığı
2. Taraflar, bu Anlaşma'nın uygulanması için müşterek faaliyetlere ilişkin Yıllık Uygulama Planları hazırlar. Yıllık Uygulama Planları, icra edilecek faaliyetlerin adını, kapsamını, tipini, zamanını, yerini, icra edecek kurumları, mali hususları ve diğer ayrıntıları içerir.
3. Taraflar arasındaki işbirliği, Yıllık Uygulama Planlarında belirtilen tüm düzeylerde yapılacak karşılıklı ziyaretler ile kuvvetlendirilir.
4. Yıllık Uygulama Planları tarafların yetkili makamları tarafından onaylanır.

MADDE VII EĞİTİM/KURS KOŞULLARI

1. Bu Anlaşma'ya uygun olarak, Gönderen Tarafın yapacağı bir eğitim talebi, eğitim veya kursun başlamasından önceki yılın en geç Mart ayında Kabul Eden Tarafa resmî yazı ile bildirilir. Talebin alınmasını müteakip, Kabul Eden Taraf bu talebi inceler ve en geç Temmuz ayında Gönderen Tarafa cevabını bildirir.
2. İlave eğitim talebi olması durumunda, söz konusu talep resmî yazı ile bildirilir. Taraflar arasında yapılacak istişare sonucunda ve imkânların izin verdiği ölçüde, bu kapsamdaki ilave talepler planlı ihtiyaçlara dâhil edilebilir.
3. Kabul Eden Tarafça İngilizce dilinde verilen eğitimler hariç olmak üzere, eğitimlerin, Kabul Eden Tarafın dilinde gerçekleştirilmesi esastır. Ancak Gönderen Tarafça talep edildiği takdirde ve Kabul Eden Tarafın uygun görmesi halinde, 3 (üç) aydan kısa süreli eğitimler tercüman yardımıyla verilebilir. Eğitimin tercüman vasıtasıyla verilmesi durumunda, Gönderen Taraf eğitime gelecek personele yeterli sayıda tercüman tahsis eder. Eğitim maksatlı tercüme/tercüman giderleri Gönderen Tarafça karşılanır. Askerî eğitime hazırlık niteliğindeki resmî dil/diller eğitiminin Gönderen Taraf sınırları içinde verilmesi halinde, ücretsiz olup olmayacağı Kabul Eden Tarafça belirlenecektir.

4. Kabul Eden Tarafın gerekli düzenlemeleri yapabilmesi maksadıyla; Gönderen Tarafça eğitime nihaî katılım kararı, eğitim/kurs maksadıyla gönderilen Misafir Personel sayısı, uçuş bilgileri ve diğer bilgiler eğitim başlangıç tarihinden itibaren en az 45 (kırk beş) gün önce Kabul Eden Tarafa bildirilir. Bildirimlerin zamanında yapılmaması halinde, Kabul Eden Taraf kurs/eğitim talebini sonraki bir zamana erteleme veya tamamen iptal etme hakkına sahiptir.
5. Misafir Personel ve Misafir Öğrencilerin eğitimi, eğitimin verildiği kurum veya birliklerin programlarına uygun olarak sağlanır. Eğitim konularının ulusal güvenlikle ilgili hususları içermesi durumunda kısıtlama uygulanabilir.
6. Kabul Eden Taraf, Misafir Personel ve Misafir Öğrenciye eğitimde gerekli teçhizat ve malzemelerden hangilerini sağlayacağını ve eğitim bitiminde bunlardan hangilerinin Kabul Eden Tarafa iade edileceğini belirtir.
7. Misafir Personel ve Misafir Öğrenciler, Kabul Eden Tarafın Yetkili Makamı tarafından tespit edilen ölçütlere göre Gönderen Tarafça seçilir. Kabul Eden Tarafça tespit edilen ölçütlere haiz olmayan Misafir Personel ve Misafir Öğrenciler, eğitim ve öğretim için kabul edilmez.
8. Sınav şekilleri ve eğitimle ilgili hususlar, Kabul Eden Tarafça tespit edilir.
9. Eğitim/kurslara katılmak üzere gönderilen ve belirlenmiş eğitim/kurs programını tamamıyla takip eden, eğitim/kurs koşullarına göre düzenlenmiş sınavlarda başarılı olan, tez/projeleri başarıyla hazırlayan Misafir Personel ve Misafir Öğrencilere, uygun ihtisası ya da eğitim programını (akademik derece) tamamladığını gösterir belge verilir. Diploma (belge, sertifika) denkliği, millî mevzuatına göre Gönderen Tarafın yükseköğrenim kurumlarının onayına tabidir.
10. Eğitim ve öğretim, Kabul Eden Tarafın mevzuatına göre verilir. Misafir Öğrenci ve Misafir Personelden; akademik başarısızlık, disiplinsizlik, sağlık sorunları vb. nedenlerle eğitim ve öğretimi takip edemeyecek olanların eğitim ve öğretim kurumları ile ilişkileri Kabul Eden Tarafın mevzuatında belirtilen esaslar çerçevesinde kesilir.

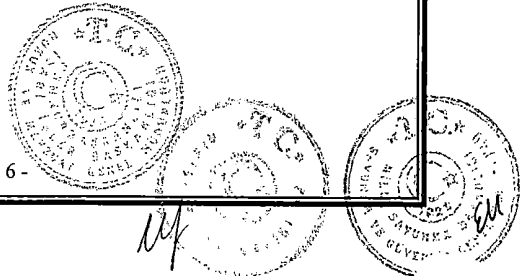
MADDE VIII

GİZLİLİK DERECELİ BİLGİ VE MALZEMENİN GÜVENLİĞİ

1. Bu Anlaşma kapsamında temin edilen veya üretilen gizlilik dereceli tüm bilgiler, belgeler, maddi ve fıkri mülkiyet hakları ile askerî malzeme, Taraflar arasında akdedilecek müteakip mutabakat muhtıraları, protokoller ve düzenlemelere uygun olarak amaçları doğrultusunda mübadele edilir, kullanılır ve muhafaza edilir.
2. Taraflar ulusal mevzuatlarına uygun olarak, bu Anlaşmanın uygulanması veya ortak faaliyetlerin yerine getirilmesi kapsamında mübadele edilecek bilgi, doküman, malzeme ve teçhizata ait tüm bilgilerin korunmasını sağlar. Bu çerçevede, aynı derecede gizlilik derecesi taşıyan kendilerine ait bilgilerin korunması için uygulanan önlemleri alır. Taraflar, mübadele edilen bilgilere aşağıda yer alan çizelgede belirtilen gizlilik derecelerinden uygun olanı verir.

| Türkiye Cumhuriyeti
Hükûmeti İçin | | Togo Cumhuriyeti
Hükûmeti İçin |
|--------------------------------------|--------------|-----------------------------------|
| Çok Gizli | Top Secret | Très Secret |
| Gizli | Secret | Secret |
| Özel | Confidential | Confidentiel |
| Hizmete Özel | Restricted | Restreint |
| Tasnif Dışı | Unclassified | Non Protégé |

3. Gizlilik dereceli bilgi, belge ve malzeme, bu bilgi ve malzemeleri sağlayan Tarafın yazılı ön onayı olmadan ifşa edilmez ve üçüncü bir tarafla paylaşılmaz (veya üçüncü bir tarafa devredilmez).
4. Gizlilik dereceli bilgi, belge ve malzeme, sadece hükûmetler arası kanallar yoluyla veya Taraflarca belirlenen güvenlik makamlarınca uygun bulunan diğer kanallardan mübadele edilir. Bilginin gizlilik derecesi, bilgiyi sağlayan Tarafça belirlenir.
5. Taraflar, Anlaşma sona erdiğinde dahi, mübadele edilen gizlilik dereceli bilgi, belge ve malzemenin korunması ve gizlilik derecesinin kaldırılmasının önlenmesinden sorumlu olmaya devam eder. Taraflar arasında mübadele edilen gizlilik dereceli bilgi, belge ve malzemenin korunmasına ilişkin koşul ve usuller, bu Anlaşmanın sona ermesi veya feshi halinde ayrı bir anlaşma ile belirlenir.
6. Taraflar, ulusal mevzuatları ve taraf oldukları uluslararası andlaşmalar çerçevesinde, bu Anlaşma kapsamında oluşturulacak ve devredilecek fikri mülkiyet haklarının etkin bir şekilde korunmasını sağlar. Bu Anlaşma bağlamında, fikri mülkiyet kavramı 14 Temmuz 1967 tarihinde Stokholm'de imzalanmış olan Dünya Fikri Mülkiyet Örgütü'nü Kuran Anlaşma'nın 2'nci maddesinde tanımlandığı şekilde anlaşılır.
7. İhtiyaç duyulması halinde; Taraflar arasında, MADDE IV'te belirtilen işbirliği alanlarının her biri için yetkilendirilmiş olan makamların sorumluluğunda, bu Anlaşma kapsamında mübadele edilen gizlilik dereceli bilgi, belge ve malzemenin transferi, kullanılması ve korunması konusunda ayrı bir güvenlik anlaşması imzalanabilir.
8. Bu Anlaşmanın hükümlerinin uygulanması sırasında elde edilen bilgi, Taraflardan biri tarafından diğer Tarafın veya üçüncü Tarafların çıkarları aleyhine kullanılamaz.
9. Taraflar, gizlilik dereceli bilgi ve malzemeye erişimin, bilmesi gereken prensibine göre ve uygun güvenlik kleransına sahip personel tarafından yapılmasını sağlar.
10. Bu Anlaşma'nın uygulanması kapsamında mübadele edilen bilgilerin beklenmedik şekilde ifşa olması halinde, bu durumu tespit eden Taraf, diğer Tarafı durumdan derhal haberdar eder.
11. Taraflar, işbirliği faaliyetlerinde patent ve telif hakları ile ticari sırlara ilişkin haklara ve kurallara saygı gösterecektir. Taraflarca millî sırlarla ilgili konularda kısıtlamalar konulabilir.

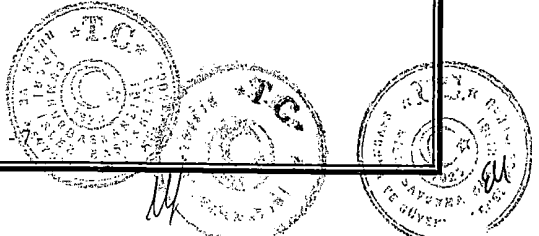

MADDE IX
ASKERİ İSTİHBARAT

1. Bu madde, Tarafların karşılıklı menfaatlerine halel getireceği düşünülen ve birlikte kararlaştırılacak ülkelerle ilgili, öncelik askeri faaliyetlerde olmak üzere, Tarafların Silahlı Kuvvetlerinin ilgi alanındaki gelişmeleri ve bu ülkelerin Türkiye Cumhuriyeti ve Togo Cumhuriyeti'ndeki faaliyetleri ile ilgili askeri istihbarat bilgilerinin mübadelesini kapsar.
2. İstihbarat bilgi mübadelesi, aşağıda belirtilen vasıtalar aracılığıyla ve yöntemlere uygun olarak yapılır:
 - a. Tarafların Askerî İstihbarat Başkanları veya yetki verdikleri personel tarafından yılda bir defa, bir yıl Türkiye Cumhuriyeti'nde, bir yıl Togo Cumhuriyeti'nde olmak üzere dönüşümlü olarak yapılacak ikili görüşmelerde her türlü koordinasyon konusu (mübadele konuları dâhil) taraflar arasında ilgili yıl içerisinde karşılıklı mutabakatla tespit edilir.
 - b. Ziyaret eden taraf, planlanan ziyaret tarihinden en az 15 (onbeş) gün önce heyetteki görevlilerin isim, rütbe, görev ve güvenlik kleranslarını Kabul Eden Tarafa bildirir.
 - c. Çalışma belgeleri Türkçe, Fransızca ve İngilizce'dir. Müzakereler tercüman aracılığı ile yapılır.
 - d. Mübadele edilebilecek bilgiler yazılı doküman olarak verilir. Konu ile ilgili varsa CD, DVD, film, fotoğraf, slayt gibi bilgi destek araçları dokümana eklenir.
 - e. Her iki taraf birbirlerinin bilgi isteklerine mümkün olan en kısa zamanda karşılıklı olarak kararlaştırılmış güvenli kanallardan cevap vermekte mutabaktırlar.
 - f. Askerî istihbarat bilgilerinin değişimine ilişkin talep, her bir durum temelinde değerlendirilir ve taraflardan birinin ulusal egemenliğini ve güvenliğini tehlikeye atması veya ulusal/uluslararası çıkarlarıyla önemli ölçüde çelişmesi halinde reddedilebilir.

MADDE X
HUKUKİ HUSUSLAR

1. Misafir Personel ve Yakınları ile Misafir Öğrenci; giriş, ikamet ve çıkış dâhil, Kabul Eden Taraf ülkesinde bulundukları sürece Kabul Eden Tarafın ulusal mevzuatı ve yargı yetkisine tabidirler. Kabul Eden Tarafın yargı yetkisinin uygulandığı ve hüküm içeriğinin Gönderen Tarafın mevzuatında bulunmayan bir cezayı öngördüğü hallerde, her iki tarafın mevzuatında yer alan bir ceza türü uygulanır.
2. Kabul Eden Taraf, Misafir Personel, Yakınları veya Misafir Öğrencilerin gözetimine alınması veya tutuklanması halinde Gönderen Tarafı derhal durumdan haberdar eder.
3. Misafir Personel, Yakınları veya Misafir Öğrencilerin Kabul Eden Tarafı yasal bir soruşturmayla veya yargılanmaya muhatap olması durumunda, bu kişi Kabul Eden Taraf vatandaşlarına sağlananlardan az olmamak koşulu ile genel olarak kabul edilmiş hukuki korumadan istifade etme hakkına sahiptir.
4. Kabul Eden Tarafın kanunlarını ihlal ettikleri takdirde, Misafir Öğrenci ve Misafir Personelin faaliyetlerine son verilebilir.

5. Misafir Personel ve Misafir Öğrenciler, bulundukları kıta, karargâh ve kurumlarda uygulanan disiplin kurallarına uyar.
6. Misafir Öğrenciler, disiplin cezaları yönünden Kabul Eden Tarafın mevzuatına, Misafir Personel ise Gönderen Tarafın mevzuatına tabidir. Kabul Eden Tarafın yetkili askerî makamları, emrindeki Misafir Personele görevin gerektirdiği emirleri verebilir.
7. Gönderen Tarafın Kıdemli Personeli, kendi askerî hizmet ve disiplin yasalarının hükümleri uyarınca, Misafir Personele disiplin tedbirlerini uygulamaya yetkilidir.
8. Misafir Personel, Yakınları veya Misafir Öğrenciler, hiçbir siyasi faaliyet veya Kabul Eden Taraf aleyhinde faaliyette bulunmaz.

MADDE XI TAZMİNAT TALEPLERİ

1. Bu Anlaşma'nın uygulanması esnasında, üçüncü taraf tazminat talepleri konusunda Kabul Eden Tarafın ulusal mevzuatı geçerlidir.
2. Taraflar, ağır ihmal veya kasıt bulunmadıkça, bu Anlaşma kapsamındaki faaliyetlerin icrası esnasında personelinin yaralanması veya ölümü halinde veya kişilere, mallara ve çevreye verilen zarar/ziyan nedeniyle birbirlerinden tazminat talebinde bulunamaz.
3. Taraflar ortaya çıkan durumun ağır ihmal veya kasıttan kaynaklanıp kaynaklanmadığını müştereken belirler.

MADDE XII İDARİ HUSUSLAR

1. Misafir Personel ve Yakınları ile Misafir Öğrenciler, diplomatik dokunulmazlık ve imtiyazlara sahip olmayacaktır.
2. Taraflarca karşılıklı olarak aksi yönde bir karar alınmadıkça Kabul Eden Taraf, Misafir Öğrenci ve Misafir Personele bu Anlaşma'da veya müteakip anlaşmalar ve düzenlemelerde belirtilenlerden başka görevler vermez.
3. Misafir Öğrenci ve Misafir Personel, Kabul Eden Tarafın emsal personeline uygulanan idari uygulamalara tabidir.
4. Bu Anlaşma çerçevesinde imzalanacak diğer mutabakat muhtıraları, protokoller ve teknik düzenlemeler ile aksine karar verilmedikçe, Gönderen Tarafın askerî personeli kendi millî üniformalarını giyme hakkına sahiptir. Görev sırasında, bir faaliyetin icrası için gerekli teçhizat mümkün olduğunca Kabul Eden Taraf tarafından sağlanır. Ancak, Misafir Öğrenciler, Kabul Eden Tarafın sağlayacağı askerî üniformayı giymek zorundadırlar. Bu öğrenciler Gönderen Taraf tarafından verilen bir askerî sembolü tanınmaları için üniformalarına takabilirler.
5. Gönderen Taraf, gerekli gördüğünde personelini geri çağırma hakkını saklı tutar. Kabul eden taraf herhangi bir sebep göstermeksizin, Gönderen Tarafın personelini geri çekmesini ya da değiştirmesini isteyebilir. Bu durumda Kabul Eden Taraf, Gönderen Tarafa askerî ataşelikler aracılığı ile yalnızca personelin değiştirilmesine ilişkin yazılı talebini bildirir. Kabul Eden Taraf, söz konusu personelin dönüşü için mümkün olan en kısa zamanda gerekli tedbirleri alır.

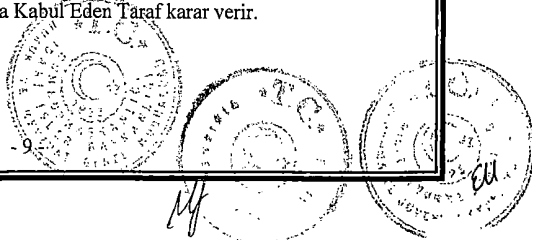
6. İstisna teşkil eden idari hususlar, bu Anlaşma çerçevesinde imzalanacak diğer mutabakat muhtıraları, protokoller veya teknik düzenlemelerde belirlenir.
7. Misafir Personel ve Yakınları orduevleri ve askerî kantinlerden Kabul Eden Tarafın düzenlemeleri çerçevesinde yararlanabilirler.
8. Misafir Personel ve Yakınları ile Misafir Öğrencilerden herhangi birinin ölmesi durumunda, Kabul Eden Taraf, Gönderen Tarafı durumdan haberdar eder, ölen kişinin cenazesini kendi ülkesindeki en yakın uluslararası havaalanına nakleder ve cenaze nakledilinceye kadar sıhhi koruma dâhil gerekli diğer tedbirleri alır.
9. Misafir Personel ve Yakınları ile Misafir Öğrenciler çevreye zarar verebilecek faaliyetlerden kaçınır, çevre kirliliğinin önlenmesine azami dikkat eder ve Kabul Eden Tarafın konuya ilişkin düzenlemelerine uyar.
10. Kabul Eden Taraf, faaliyetlerin icrası için gerekli olan ulaştırma hizmetlerinin, müttekabiliyet ilkesi temelinde ve imkân ve kabiliyetleri çerçevesinde ücreti mukabili/ücretsiz olarak teminine ilişkin nihai kararı verir.

MADDE XIII SAĞLIK HİZMETLERİ

1. Misafir Personel ve Misafir Öğrenciler, bu Anlaşma gereği her türlü faaliyeti gerçekleştirebilecek sağlık koşullarında bulunur. Kabul Eden Taraf bu kişilerin sağlık bakımından uygun olduğunu gösteren bir sağlık raporu talep edebilir.
2. Misafir Öğrencilerin muayene ve tedavi hizmet giderleri, Kabul Eden Tarafın ulusal mevzuatına göre karşılanır. Kabul Eden Taraf, Misafir Öğrencilerin sağlık sigortası primleri veya sağlık giderlerini karşılar.
3. Kabul Eden Taraf, Misafir Personel ile Yakınlarının acil sağlık ve acil dış bakım hizmetlerini ücretsiz olarak karşılar. Misafir Personel ve Yakınlarının acil sağlık ve acil dış bakım hizmetleri dışında kalan muayene ve tedavi hizmetleri giderleri, Kabul Eden Tarafın ulusal mevzuatına uygun olarak yaptırılacak bir sağlık sigortası tarafından karşılanır.
4. Kabul Eden Taraf, Misafir Personel ve Yakınlarının sigorta primleri veya tüm tedavi giderlerini ücretsiz veya ücretli olarak sağlayabilir. Kabul Eden Taraf ücretli verilmesine karar verirse Misafir Personel ve Yakınlarının sigorta primleri veya tüm tedavi giderleri Gönderen Taraf veya Misafir Personel tarafından karşılanır.

MADDE XIV MALİ HUSUSLAR

1. Bu Anlaşma kapsamında bulunan işbirliği faaliyetlerinin icrası maksadıyla görevlendirilen Misafir Personel ve Misafir Öğrencilerin maaş/harcılık, işe, ibate, ulaştırma ve diğer mali haklarından, Gönderen Taraf sorumludur.
2. Ancak, Gönderen Tarafça talep edildiği takdirde; eğitim ve öğretim maksadıyla görevlendirilen Misafir Personel ve Misafir Öğrenciler için aşağıdaki hususların karşılanıp karşılanmayacağına ve karşılanma esaslarına Kabul Eden Taraf karar verir.

a. Misafir Personel için;

- (1) Yurt İçi ve Yurt Dışı ulaşım (Usul ve esaslar Kabul Eden Tarafça belirlenir. Eğitim dönemi boyunca iki kere Türkiye'den Togo'ya ve iki kere Togo'dan Türkiye'ye),
- (2) Aylık maaş (esaslar ve miktar kursiyer subay ve astsubayların rütbelere göre, Silahlı Kuvvetler mensubu sivil şahıslar ise statülerine göre Kabul Eden Tarafça belirlenir),
- (3) Eğitim ve öğretim masrafları (Ücretli, indirimli veya ücretsiz),
- (4) Giyim-kuşam (Esasları Kabul Eden Tarafça belirlenir),
- (5) Uzmanlık eğitimi gören doktorlar için nöbet ücreti.

b. Misafir Öğrenciler için;

- (1) Yurt İçi ve Yurt Dışı ulaşım (Usul ve esaslar Kabul Eden Tarafça belirlenir. Eğitim dönemi boyunca iki kere Türkiye'den Togo'ya ve iki kere Togo'dan Türkiye'ye),
- (2) İlaçe,
- (3) İbate (Kabul Eden Tarafça belirlenecek misafirhane veya tesiste),
- (4) Harçlık (Esaslar ve miktar Kabul Eden Tarafça belirlenir),
- (5) Eğitim-öğretim masrafları (Ücretli, indirimli veya ücretsiz),
- (6) Giyim-kuşam (Esasları Kabul Eden Tarafça belirlenir),
- (7) Tıp Fakültesi 6'ncı sınıf öğrencilerine intörn eğitimi döneminde ödenen ücretler.

3. Türkiye Cumhuriyeti'nde verilecek Türkçe lisan kursları (akademik eğitimlerde verilen lisan hazırlık sınıfları dâhil) ile Togo Cumhuriyeti'nde verilecek Fransızca dili lisan kursları ücretsizdir. Yüksek maliyet gerektiren eğitimler (uçuş eğitimi, dalgıç eğitimi, serbest çıkış kulesi eğitimi, vb. gibi) tam ücretli olarak verilebilir.

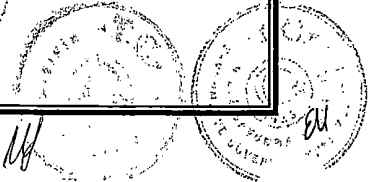
4. Misafir Öğrenci ve Misafir Personel, Kabul Eden Tarafı kesin olarak terk ederken kendi borçları ile Yakınlarının borçlarını tasfiye eder. Acil geri çekme halinde, Misafir Personel ve Yakınları ile Misafir Öğrencilerin borçları Kabul Eden Taraf tarafından düzenlenecek yapılan harcama tutarını gösteren ve ilgili makam tarafından onaylanmış belgeye istinaden Gönderen Taraf tarafından ödenir.

5. Eğitim ve öğretim giderleri, Gönderen Tarafça, her eğitim ve öğretim süresinin sonunda yapılan harcama tutarını gösteren ve ilgili makam tarafından onaylanmış belgenin alınmasını takip eden 60 (altmış) gün içinde (bir ay ve daha kısa süreli eğitimlerde peşin ödeme yapılır), Kabul Eden Tarafın yetkili makamı tarafından belirlenen banka nezdinde açılan hesaba ABD doları cinsinden yatırılır.

6. Misafir Personel ve Yakınları ile Misafir Öğrenciler, giriş, kalış ve çıkışları süresince, Kabul Eden Tarafın yürürlükteki vergi hukukuna tabidir.

- 10 -

MADDE XV
GÜMRÜK VE PASAPORT İŞLEMLERİ

1. Misafir Personel ve Yakınları ile Misafir Öğrenciler, Kabul Eden Tarafın ülkesinde, Kabul Eden Tarafın yabancıların ikamet ve seyahatleri hakkındaki düzenlemelerine tabidir.
2. Misafir Personel ve Yakınları ile Misafir Öğrenciler, Kabul Eden Tarafın ülkesine giriş ve çıkışlarda bu Devletin pasaport ve gümrük ile ilgili düzenlemelerine tabidir. Ancak, Kabul Eden Taraf, kendi mevzuatı çerçevesinde mümkün olan tüm idari kolaylıkları sağlar.

MADDE XVI
TARAFLARIN DİĞER ULUSLARARASI ANLAŞMALARDAN
DOĞAN TAAHHÜTLERİ

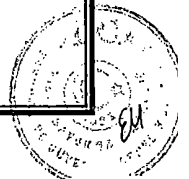
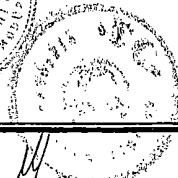
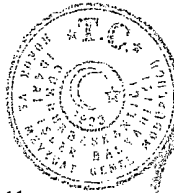
Bu Anlaşma'nın hükümleri, Tarafların diğer uluslararası anlaşmalardan doğan hak ve taahhütlerini etkilemez ve diğer devletlerin çıkarları, güvenliği ve ülke bütünlüğüne karşı kullanılamaz.

MADDE XVII
UYUŞMAZLIKLARIN ÇÖZÜLMESİ

1. Bu Anlaşma'nın uygulanmasından veya yorumlanmasından doğan herhangi bir uyuşmazlık Taraflar arasında mümkün olan en alt düzeyde istişare ve görüşmeler yoluyla çözümlür ve çözüm için herhangi bir ulusal veya uluslararası mahkemeye veya üçüncü tarafa intikal ettirilemez.
2. Uyuşmazlık meydana geldiği tarihten itibaren 60 (altmış) gün içinde çözümlenemezse, Taraflar 30 (otuz) gün içinde görüşmelere başlar. Müteakip 90 (doksan) gün içinde çözüm sağlanamadığı takdirde, Taraflar bu Anlaşma'yı MADDE XIX'da belirtilen usul uyarınca sona erdirebilir.

MADDE XVIII
TADİL VE GÖZDEN GEÇİRME

Taraflardan her biri gerektiğinde bu Anlaşma'nın değiştirilmesi veya gözden geçirilmesini diplomatik yollarla önerebilir. Yazılı önerinin alındığı tarihten itibaren 30 (otuz) gün içerisinde görüşmeler başlar. 90 (doksan) gün içerisinde bir sonuca varılamaz ise, Taraflar bu Anlaşma'yı MADDE XIX'da belirtilen usul uyarınca sona erdirebilir. Üzerinde yazılı olarak mutabık kalınan tadil veya değişiklikler, bu Anlaşma'nın yürürlüğe girişini düzenleyen MADDE XX'de belirtilen usul uyarınca yürürlüğe girer.

MADDE XIX
YÜRÜRLÜK SÜRESİ VE SONA ERDİRME

1. Bu Anlaşma, 5 (beş) yıllık süre için yürürlükte kalır.
2. Bu Anlaşma, taraflardan biri Anlaşma'yı sona erdirmeye niyetini diğer tarafa diplomatik yollarla yazılı olarak bildirmediği takdirde, 3 (üç) yıllık süreler için kendiliğinden uzar.
3. Taraflardan biri Anlaşma'yı herhangi bir zamanda sona erdirmeye niyetini diğer tarafa diplomatik yollarla yazılı olarak bildirebilir. Anlaşma'nın sona erdiğine ilişkin yapılan bildirimler, yapıldığı tarihten 90 (doksan) gün sonra hüküm doğurur.
4. Bu Anlaşma'nın sona ermesi, devam eden programlar ve faaliyetleri etkilemez.

MADDE XX
ONAY VE YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ

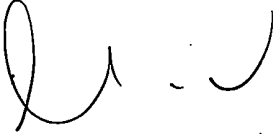
Bu Anlaşma, Tarafların Anlaşma'nın yürürlüğe girmesi için gerekli iç yasal usullerinin tamamlandığını birbirlerine diplomatik yollarla bildirdikleri son yazılı bildirimmin alındığı tarihte yürürlüğe girer.

MADDE XXI
METİN VE İMZA

Bu Anlaşma, İstanbul'da, 19/08/2021 tarihinde, Türkçe, Fransızca ve İngilizce dillerinde, her biri eşit derecede geçerli olmak üzere, ikişer asıl nüsha olarak tanzim edilmiştir. Yorum farklılığı olması durumunda, İngilizce metin geçerlidir.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ADINA

İMZA

İSİM : Hulusi AKAR

UNVAN : Millî Savunma Bakanı

TOGO CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ADINA

İMZA :

İSİM : Mme Essossimna Marguerite
GNAKADE

UNVAN : Silahlı Kuvvetler Bakanı

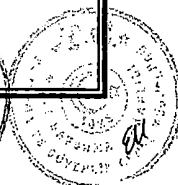
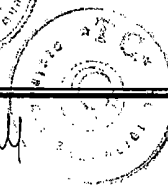
ACCORD-CADRE MILITAIRE

ENTRE

**LE GOUVERNEMENT DE LA
RÉPUBLIQUE DE TURQUIE**

ET

**LE GOUVERNEMENT DE LA
RÉPUBLIQUE TOGOLAISE**

**ACCORD-CADRE MILITAIRE ENTRE
LE GOUVERNEMENT DE LA RÉPUBLIQUE DE TURQUIE ET
LE GOUVERNEMENT DE LA RÉPUBLIQUE TOGOLAISE**

PRÉAMBULE

Le Gouvernement de la République de Turquie et le Gouvernement de la République Togolaise (dénommés ci-après la « Partie » ou les « Parties »),

Affirmant leur attachement aux buts et principes de la Charte des Nations Unies,

Soulignant que la coopération dans divers domaines militaires sur la base de respect mutuel pour la souveraineté et l'égalité des deux Parties contribuera à l'intérêt commun et à la productivité économique des Parties,

Exprimant le désir de développer les relations amicales existantes entre les Parties sur la base des lois nationales, des règles et des accords internationaux,

Sont convenus de ce qui suit:

**ARTICLE Ier
OBJET**

Le présent Accord a pour objet d'encadrer les relations et de développer la coopération entre les Parties dans les domaines spécifiés à l'ARTICLE IV.

**ARTICLE II
CHAMP D'APPLICATION**

Le présent Accord s'applique à l'échange de personnel, de matériel, d'équipement, d'information, et d'expériences dans les domaines spécifiés à l'ARTICLE IV.

**ARTICLE III
DÉFINITIONS**

Aux fins du présent Accord:

1. « **Partie d'origine** » signifie la Partie qui envoie du personnel, du matériel et de l'équipement à la Partie d'accueil pour la mise en œuvre du présent Accord.
2. « **Partie d'accueil** » signifie la Partie qui reçoit sur son territoire du personnel, du matériel ou de l'équipement pour la mise en œuvre du présent Accord.
3. « **Personnel invité** » désigne le personnel des Forces Armées ou du Ministère de la Défense/Sécurité envoyé par une Partie à l'autre Partie pour la mise en œuvre du présent Accord.
4. « **Stagiaire** » désigne le personnel envoyé par la Partie d'origine pour recevoir une formation dans les écoles militaires de la Partie d'accueil ou dans d'autres établissements d'enseignement à déterminer par la Partie d'accueil.
5. « **Personne à charge** » désigne le conjoint et les enfants du Personnel invité qui sont à sa charge en vertu des législations nationales respectives des Parties.

6. « **Superviseur** » désigne le personnel invité du plus haut rang désigné conformément à la législation nationale de la Partie d'origine pour superviser les activités du groupe de personnel militaire/civil envoyé dans le cadre du présent Accord.

7. « **Coopération** » recouvre l'ensemble des activités organisées conjointement par les Parties dans le cadre du présent Accord.

8. « **Subvention** » signifie le don ou le transfert à titre gracieux d'un bien ou d'un service.

9. « **Services** » signifient ...conformément au présent Accord entre les Parties...la fourniture de formation, de connaissance technique, de soutien en matière de développement, de maintenance, de réparation, de récupération, d'élimination, d'assistance portuaire et de conseil, ainsi que l'attribution de vecteurs terrestres, maritimes et aériens, d'équipements, d'armes, de constructions et du bien immobilier sous réserve d'en conserver la propriété.

10. « **Soutien logistique** » inclue la vente, le don, l'échange, l'attribution et la location des fournitures et des services ainsi que le transfert de technologie et l'octroi de licences pour ceux-ci.

11. « **Information et Matériel classifiés** » comprennent les informations, les documents et les matériels officiels qui doivent être protégés pour raison de sécurité nationale, et par conséquent, régis par l'application d'une classification de sécurité nationale. Ils peuvent prendre la forme orale, visuelle, magnétique ou imprimée, ou se présenter sous forme technologique et matériel, y compris des informations soumises aux droits de propriété intellectuelle.

ARTICLE IV DOMAINES DE LA COOPÉRATION MILITAIRE

La coopération entre les Parties inclut les domaines ci-après:

1. Formation et instruction militaires,
 - a. La Formation, l'instruction et les cours fournis dans les écoles militaires, les centres de formation et d'instruction ou dans les autres établissements d'enseignement déterminés par la Partie d'accueil,
 - b. La formation pratique dans les unités militaires, les états-majors et les institutions,
 - c. L'échange mutuel/unilatéral de personnel invité, de Stagiaires ou de formateurs entre les établissements de formation et d'instructions,
 - d. Les visites, les contacts mutuels et l'échange de savoir-faire pour l'amélioration de la formation et de l'instruction.
2. Participation active ou en qualité d'observateur aux exercices/formations ou aux manœuvres militaires conjointes,
3. Industrie de défense,
4. Visites de contacts entre les Forces Armées,
5. Organisation des Forces armées, structure et équipement des unités militaires, et gestion du personnel,
6. Echange des renseignements militaires,
7. Coopération logistique, subventions et organisation du soutien logistique,
8. Médecine militaire et services médicaux,
9. Communication, systèmes électroniques, systèmes d'information et cyber-défense,
10. Autres opérations que la guerre telles que les opérations du maintien de la paix, l'assistance humanitaire, et la lutte contre la piraterie.

11. Echange des connaissances sur les systèmes juridiques militaires,
12. Cartographie et hydrographie,
13. Echange de personnel pour le perfectionnement professionnel,
14. Echange de Personnels invités, de conseillers et d'unités militaires,
15. Echange d'informations et d'expériences en matière de recherche scientifiques et technologiques militaires,
16. Activités scientifiques, sociales, sportives et culturelles,
17. Formation et échange d'informations et d'expériences sur la lutte contre les mines et les engins explosifs improvisés,
18. Formation et échange d'informations et d'expérience dans le cadre des opérations de secours en cas de catastrophe naturelle,
19. Histoire militaire, archivage, édition/publication et muséologie,
20. Lutte contre-terrorisme.

ARTICLE V

MODALITES ET PRINCIPES DE LA COOPÉRATION

1. Les Parties décident de coopérer selon les modalités et les principes ci-après:
 - a. Réunions et visites des Ministres de la Défense, des Chefs d'État-major des armées et de leurs adjoints ou d'autres responsables mandatés par les Parties,
 - b. Echange d'expériences entre les experts de chacune des Parties dans divers domaines d'activités,
 - c. Organisation de formation, d'instruction et des cours payants, gratuits ou à tarif réduit dans les unités militaires, les états-majors ou les établissements,
 - d. Contacts entre les établissements militaires similaires,
 - e. Organisation de discussions, de consultations, de réunions conjointes et participation aux cours, colloques et conférences,
 - f. Organisation des exercices militaires conjoints, y compris des exercices de tir réel, participation active ou en qualité d'observateur à ces exercices, conduite d'exercices de passage (PASSEX), et escales navales,
 - g. Echange d'informations et de matériels de formation,
 - h. Dans le cadre de la coopération ou du soutien logistique, le don, l'échange, l'attribution, la vente, la location des biens et des services figurant dans les stocks des Parties, transport à titre gratuit du matériel cédé, transfert de technologie et octroi de licences.
2. Activités à réaliser dans le cadre de la coopération ou du soutien logistique sont exécutés conformément aux restrictions de transfert à des Parties tierces découlant des accords en vigueur signés par les Parties avec d'autres états.
3. Les Parties peuvent conclure des accords de mise en œuvre, des mémorandums d'entente, des protocoles et des arrangements techniques complémentaires conformément aux dispositions du présent Accord, et au processus de ratification prévu dans la législation nationale des Parties.

4. La coopération est réalisée sur la base de réciprocité et dans le respect des intérêts et des besoins mutuels des Parties.
5. Les matériels, les informations et les documents techniques échangés sous forme de dons ou à titre onéreux, ou ceux produits conjointement par les Parties dans le cadre du présent Accord, ou en vertu des autres mémorandums d'entente, protocoles et arrangements ne peuvent être transférés vers un pays tiers sans consentement mutuel préalable.
6. La Partie d'accueil notifiera par écrit à la Partie d'origine la réforme de tout matériel cédé dans le cadre du présent Accord.
7. Les activités de formation et d'instructions sont organisées conformément à la législation de la partie d'accueil.

ARTICLE VI AUTORITÉS COMPÉTENTES ET PLANS ANNUELS DE MISE EN ŒUVRE

1. Les autorités compétentes pour la mise en œuvre du présent Accord sont:
Pour le Gouvernement de la République de Turquie: Le Ministère de la Défense Nationale de la République de Turquie
Pour le Gouvernement de la République Togolaise: Le Ministère des Armées de la République Togolaise
2. Les Parties préparent des Plans annuels pour la réalisation des activités conjointes conduites dans le cadre du présent Accord. Les Plans annuels de mise en œuvre préciseront les noms, la portée, le type, la date, le lieu, les établissements d'exécution, les aspects financiers et les autres détails sur les activités qui seront menées.
3. La coopération entre les Parties est renforcée par des visites réciproques à tous les niveaux mentionnés dans les Plans annuels de mise en œuvre.
4. Les Plans annuels de mise en œuvre sont approuvés par les autorités compétentes des Parties.

ARTICLE VII CONDITIONS DE FORMATION/DE COURS

1. La Partie d'origine transmet par lettre officielle à la Partie d'accueil toute demande de formation formulée en vertu du présent Accord au plus tard au mois de Mars de l'année précédant le début de la formation ou le stage. La partie d'accueil examine la demande dès sa réception et notifie par écrit sa réponse à la Partie d'origine au plus tard au mois de Juillet de la même année.
2. Les demandes de formation supplémentaire sont transmises par lettre officielle. Les demandes entrant dans cette catégorie pourront être incluses, si possible, dans les formations déjà planifiées après consultations entre les Parties.
3. Les formations sont, par principe, dispensées dans la langue de la Partie d'accueil à l'exception des formations conduites en langue anglaise. Toutefois, à la demande de la Partie d'origine, et si ceci est jugé approprié par la Partie d'accueil, des formations d'une durée inférieure à trois (3) mois peuvent être dispensées par l'intermédiaire d'interprète. Dans ce cas, la Partie d'origine doit fournir un nombre suffisant pour la formation, et prendre à sa charge les frais de traduction/interprétation. Ensuite, la partie d'accueil décide de la gratuité ou non des cours de langue préparatoire à la formation militaire organisée sur le territoire de la Partie d'origine.

4. La Partie d'origine informe la Partie d'accueil de sa décision finale quant à la participation à la formation, le nombre de Personnel invité envoyé pour la formation/le cours, les informations sur les vols et d'autres informations au moins quarante-cinq (45) jours avant le début de la formation afin de permettre à la Partie d'accueil de prendre les mesures nécessaires. Dans le cas où les notifications ne sont pas effectuées dans les délais, la Partie d'accueil se réserve le droit de reporter la demande de cours et/ou de formation à une date ultérieure ou de l'annuler définitivement.

5. La formation du Personnel invité et des stagiaires se déroule conformément aux programmes des institutions ou des unités dans lesquelles la formation est dispensée. Des restrictions peuvent être imposées lorsque les sujets de formation abordent les questions liées à la sécurité nationale.

6. La Partie d'accueil détermine les équipements et le matériel nécessaires à fournir aux Personnels invités et aux stagiaires en précisant lesquels seront restitués à la Partie d'accueil à la fin de la formation.

7. Le personnel invité et les stagiaires sont choisis par la Partie d'origine conformément aux critères définis par l'Autorité compétente de la Partie d'accueil. Le Personnel invité et les stagiaires qui ne répondent pas aux critères définis par la Partie d'accueil ne sont pas retenus pour la formation et l'instruction.

8. Les questions relatives aux types d'examen et de formation relèvent de la compétence de la Partie d'accueil.

9. Le Personnel invité et les stagiaires envoyés pour prendre part à la formation/cours et qui ont suivi complètement le programme de la formation/cours, réussi aux examens organisés selon les conditions de la formation/cours et rédigé avec succès une thèse ou un projet, reçoit un certificat attestant de l'achèvement de la spécialisation ou du programme de formation en question (diplôme universitaire). L'équivalence d'un diplôme (document, certificat) est soumise à l'approbation des établissements d'enseignement supérieur de la Partie d'origine en vertu de sa législation nationale.

10. La formation et l'instruction sont dispensées conformément à la législation de la Partie d'accueil. Les stagiaires et le personnel invité qui ne peuvent suivre la formation et l'instruction pour diverses raisons, en particulier, l'échec scolaire, l'indiscipline et les problèmes de santé sont renvoyés des établissements de formation et d'instruction conformément aux procédures pertinentes spécifiées dans la législation de la Partie d'accueil.

ARTICLE VIII SÉCURITÉ DE L'INFORMATION ET DU MATÉRIEL CLASSIFIÉS

1. Les informations et les documents classifiés, les droits de propriété physique et intellectuelle et le matériel militaire fournis ou produits en vertu du présent Accord sont échangés, utilisés et protégés à leurs propres fins, conformément aux mémorandums d'entente, aux protocoles et aux arrangements qui seront conclus ultérieurement entre les Parties.

2. Les Parties assurent, conformément à leurs législations nationales, la protection des informations, des documents, et des données relatives aux matériels et équipements échangés dans le cadre de la mise en œuvre du présent Accord, ou de l'exécution des activités conjointes. Dans ce cadre, elles prennent les mêmes mesures que celles nécessaires à la protection de leurs propres informations classifiées de même niveau. Les correspondances entre les différents degrés de classification utilisés par les parties sont indiquées dans le tableau ci-dessous.

Pour le Gouvernement de la République de Turquie		Pour le Gouvernement de la République Togolaise
Çok Gizli	Top Secret	Très Secret
Gizli	Secret	Secret
Özel	Confidential	Confidentiel
Hizmete Özel	Restricted	Restreint
Tasnif Dışı	Unclassified	Non classés

3. Les informations, les documents et les matériels classifiés ne doivent être divulgués et partagés avec (ou transférés à) des parties tierces sans le consentement écrit préalable de la Partie qui les fournit.

4. Les informations, les documents et les matériels classifiés sont échangés uniquement par voies gouvernementales ou par le biais d'autres canaux approuvés par les autorités de sécurité désignées par les Parties. Le niveau de classification de l'information doit être déterminé par la Partie qui fournit l'information.

5. Les Parties continuent d'être responsables de la protection et de la prévention de la déclassification de l'information et du matériel classifiés échangés, les documents et les matériels même après l'expiration du présent Accord. Les conditions et les modalités de protection des documents, informations et matériels classifiés échangés entre les Parties, après cessation ou dénonciation du présent Accord, sont définies dans un Accord séparé.

6. Les Parties doivent assurer la protection efficace des droits de propriété intellectuelle créés et transférés en vertu du présent Accord conformément à leurs législations nationales et les accords internationaux dont elles font parties. Dans le cadre du présent Accord, la notion de propriété intellectuelle est comprise telle qu'elle est définie dans l'Article II de la Convention instituant l'Organisation Mondiale de la Propriété Intellectuelle signée à Stockholm le 14 juillet 1967.

7. Si cela s'avère nécessaire, un accord de sécurité séparé sur le transfert, l'utilisation et la protection des informations, des documents et des matériels classifiés échangés dans le cadre du présent Accord peut être signé entre les Parties, sous la responsabilité des autorités chargées de chacun des domaines de coopération mentionnés à l'ARTICLE IV.

8. Les informations obtenues lors de la mise en œuvre du présent Accord ne doivent être utilisées par une Partie contre les intérêts de l'autre Partie ou des parties tiers.

9. Les Parties doivent s'assurer que l'accès à l'information et au matériel classifié est donné selon le principe du besoin d'en connaître et par le personnel possédant l'habilitation de sécurité appropriée.

10. En cas de divulgation fortuite d'une information échangée dans le cadre de la mise en œuvre du présent Accord, la Partie qui constate les faits informe immédiatement l'autre Partie.

11. Dans leurs activités de coopération, les Parties respectent les droits et les règles régissant les brevets, les droits d'auteur et les secrets commerciaux. Les Parties peuvent imposer des restrictions sur les questions relatives aux secrets nationaux.

ARTICLE IX RENSEIGNEMENTS MILITAIRES

1. Le présent Article traite des questions relatives aux intérêts des forces armées des Parties, au sujet des pays considérés conjointement par elles comme étant nuisibles à leurs intérêts mutuels. Il aborde prioritairement les activités militaires et l'échange de renseignement opérationnel sur les activités de ces pays en République de Turquie et en République togolaise.
2. L'échange de renseignements est fait conformément aux méthodes et par le biais des moyens suivants :
 - a. Tous les sujets de coordination (y compris les modalités d'échange) sont déterminés de commun accord entre les Parties lors des réunions bilatérales organisées annuellement par les chefs de renseignement militaire des deux pays ou par le personnel mandaté par eux. Les réunions se tiennent tour à tour en République de Turquie et en République Togolaise.
 - b. La Partie d'origine notifie à la Partie d'accueil le nom, le grade, la fonction et le niveau d'habilitation de sécurité des membres de sa délégation au moins quinze (15) jours avant la date prévue pour la réunion.
 - c. Les documents de travail sont en turc, en français et en anglais. La Partie d'accueil assure un service d'interprétariat.
 - d. Les informations qui pourront être échangées sont présentées sous formes de documents écrits. D'autres supports liés aux sujets traités tels que les CD, les DVD, les films, les photographies et les diapositives, sont ajoutés aux documents.
 - e. Les Parties conviennent de répondre aux demandes d'informations réciproques dans les plus brefs délais, et aux moyens des canaux sécurisés mutuellement convenus.
 - f. Les demandes d'échange de renseignement militaire considérées par les Parties comme mettant en péril leur sécurité et leur souveraineté nationale ou portant sérieusement atteinte à leurs intérêts nationaux ou internationaux peuvent être rejetées.

ARTICLE X DISPOSITIONS LÉGALES

1. Les personnels invités, les personnes à charge et les stagiaires sont soumis à la législation nationale et à la juridiction de la partie d'accueil pendant toute la durée de leur présence sur le territoire de la Partie d'accueil. Dans le cas où la juridiction de la Partie d'accueil est appliquée et où le verdict prévoit une peine qui n'existe pas dans la législation de la Partie d'origine, une peine existante dans les législations des deux Parties est appliquée.
2. Dans le cas où le Personnel invité, une personne à charge ou un stagiaire est arrêté ou incarcéré, la Partie d'accueil informe sans délai la Partie d'origine de cette situation.
3. Tout Personnel invité, Personne à charge ou stagiaire qui fait l'objet d'une enquête judiciaire ou qui est traduit en justice sur le territoire de la Partie d'accueil, bénéficie de toute la protection juridique généralement accordée, et qui ne doit pas être inférieure à celle dont jouissent les ressortissants de la Partie d'accueil.
4. Il peut être mis fin aux activités du Personnel invité et du stagiaire, s'ils violent les lois de la Partie d'accueil.

5. Le Personnel invité et les stagiaires doivent se conformer aux règles disciplinaires appliquées dans les unités, les Etats-majors et les organismes qui les accueillent.
6. En matière disciplinaire, les stagiaires sont soumis à la législation de la Partie d'accueil et le Personnel invité à celle de la Partie d'origine. Les autorités militaires compétentes de la Partie d'accueil peuvent donner des ordres aux Personnels invités qui se trouvent sous leurs commandements dans le cadre des activités conduites en vertu du présent Accord.
7. Le superviseur de la Partie d'origine est autorisé à appliquer des mesures disciplinaires à l'encontre du personnel de la Partie d'origine conformément aux dispositions des règlements militaires et disciplinaires respectifs des Parties.
8. Le Personnel invité, les Personnes à charge et les stagiaires ne doivent pas se livrer à des activités politiques ou mener d'autres activités contre la Partie d'accueil.

ARTICLE XI

DEMANDES D'INDEMNISATION

1. La législation nationale de la Partie d'accueil est appliquée pour les demandes d'indemnisation des Parties tierces lors de la mise en œuvre du présent Accord.
2. Sauf cas de négligence grave ou de faute intentionnelle, les Parties renoncent à toute indemnisation pour les blessures ou le décès des membres de leur personnel et les dommages ou pertes causés aux individus, aux biens et à l'environnement lors de la mise en œuvre des activités liées au présent Accord.
Sauf s'il y a négligence grave ou faute intentionnelle, les Parties ne déposent pas de demandes d'indemnisation l'une vis-à-vis de l'autre pour la blessure ou la mort de leur personnel et les dommages/pertes infligés aux individus, aux biens et à l'environnement lors de la mise en œuvre des activités en vertu du présent Accord.
3. Les Parties déterminent conjointement si un tel incident résulte ou non d'une négligence grave ou d'une faute intentionnelle.

ARTICLE XII

DISPOSITIONS ADMINISTRATIVES

1. Le Personnel invité, les Personnes à charge et les stagiaires ne bénéficient pas de privilèges et d'immunités diplomatiques.
2. Sauf disposition contraire mutuellement convenue entre les Parties, aucune tâche ne doit être confiée par la Partie d'accueil aux personnels invités et aux stagiaires autres que celles indiquées dans le présent Accord ou dans les accord et arrangement qui seront conclus ultérieurement.
3. Les Stagiaires et le Personnel invité sont soumis aux mêmes procédures administratives que leurs homologues de la Partie d'accueil.
4. Le Personnel militaire de la Partie d'origine a le droit de porter son uniforme national, sauf si le contraire est stipulé dans d'autres mémorandums d'entente, protocoles et arrangements techniques qui seront signés dans le cadre du présent Accord. La Partie d'accueil fournit, dans la mesure du possible, l'équipement nécessaire pour la conduite des activités au cours du service. Les Stagiaires doivent porter l'uniforme militaire fourni par la Partie d'accueil. Ces Stagiaires peuvent porter un symbole militaire délivré par la Partie d'origine sur leurs uniformes pour leur identification.
5. La Partie d'origine se réserve le droit de rappeler son personnel lorsqu'il le juge nécessaire. La Partie d'accueil peut demander à la Partie d'origine de rappeler ou de changer son personnel pour différentes raisons. Dans ce cas, la Partie d'accueil informe la Partie d'origine par demande écrite transmise par l'intermédiaire des bureaux de l'attaché militaire en ce qui concerne le remplacement du personnel. La Partie d'accueil prend les mesures nécessaires dès que possible pour assurer le retour dudit personnel.

6. Les questions administratives de nature exceptionnelle sont précisées dans d'autres mémorandums d'entente, protocoles et arrangements techniques qui seront signés dans le cadre du présent Accord.

7. Tout le Personnel invité et les Personnes à charge peuvent bénéficier des clubs d'officiers et des économats militaires dans le cadre de la réglementation de la Partie d'accueil.

8. En cas de décès d'un membre de personnel invité, d'une personne à charge ou d'un Stagiaire, la Partie d'accueil informe la Partie d'origine, transporte le corps à l'aéroport international le plus proche sur son territoire et prend les autres mesures nécessaires y compris la protection sanitaire jusqu'au rapatriement du corps.

9. Le Personnel invité, les Personnes à charge et les Stagiaires doivent s'abstenir des actes qui peuvent nuire à l'environnement, être le plus attentif possible à la prévention de la pollution de l'environnement et respecter la réglementation de la Partie d'accueil à ce sujet.

10. La Partie d'accueil prend la décision finale concernant la fourniture des services de transport nécessaires pour la conduite des activités sur son territoire sur la base de la réciprocité, et dans la mesure de ses capacités.

ARTICLE XIII SERVICES MÉDICAUX

1. Le Personnel invité et les Stagiaires doivent être médicalement aptes à exercer toute activité en vertu du présent Accord. La Partie d'accueil peut exiger un rapport médical attestant de l'aptitude médical de ces personnes.

2. Les frais d'examen médical et de service de traitement des Stagiaires sont couverts selon la législation nationale de la Partie d'accueil. La Partie d'accueil couvre les primes d'assurance maladie ou les frais de santé des Stagiaires.

3. La Partie d'accueil fournit gratuitement les services médicaux d'urgence et des soins dentaires d'urgence aux Personnels invités et aux Personnes à charge. Les frais d'examen médical et les traitements sont couverts par l'assurance-maladie souscrite conformément à la législation nationale de la Partie d'accueil à l'exclusion des soins médicaux et dentaires d'urgence.

4. La Partie d'accueil peut fournir à titre gracieux ou onéreux les primes d'assurance ou tous les frais de traitements médicaux du Personnel invité et des Personnes à charge. Si la Partie d'accueil décide de les fournir à titre onéreux, les primes d'assurances ou les frais des traitements médicaux sont à la charge de la Partie d'origine ou du Personnel invité.

ARTICLE XIV DISPOSITIONS FINANCIÈRES

1. La Partie d'origine est responsable du salaire/allocation, de la restauration, de l'hébergement, du transport et des autres droits financiers du Personnel invité et des Stagiaires affectés à la conduite des activités de coopération dans le cadre du présent Accord.

2. Toutefois, en cas de demande de la Partie d'origine, la Partie d'accueil décide si les besoins ci-après concernant le Personnel invité et les Stagiaires envoyés pour la formation et l'instruction sont couverts, ainsi que les modalités relatives à la satisfaction de ces besoins :

a. Pour le Personnel invité;

(1) Le transport local et international (La procédure et les modalités sont déterminées par la Partie d'accueil. Deux fois de la Turquie au Togo et deux fois du Togo à la Turquie pendant la période de formation),

(2) Le salaire mensuel (Les modalités et les montants sont décidés par la Partie d'accueil pour les stagiaires officiers et sous-officiers en fonction de leurs grades; et en fonction de leurs statuts pour le personnels civil des Forces Armées),

(3) Les frais de formation et d'instruction (à titre onéreux ou gracieux ou aux tarifs réduit),

(4) La tenue (Les modalités sont déterminées par la Partie d'accueil),

(5) Les indemnités de gardes pour les médecins qui reçoivent une formation de spécialiste.

b. Pour les Stagiaires;

(1) Le transport local et international (La procédure et les modalités sont déterminées par la Partie d'accueil. Deux fois de la Turquie au Togo et deux fois du Togo à la Turquie pendant la période de formation),

(2) La restauration,

(3) L'hébergement (dans une chambre d'hôtes ou une installation déterminée par la Partie d'accueil),

(4) L'allocation journalière (les modalités et les montants sont déterminés par la Partie d'accueil),

(5) Les frais de la formation et d'instruction (à titre onéreux ou gracieux ou aux tarifs réduit),

(6) La tenue (les modalités sont déterminées par la Partie d'accueil),

(7) Les rémunérations versées aux étudiants de 6ème année de médecine pendant leur internat.

3. Les cours de langue turque dispensés dans la République de Turquie (y compris les cours préparatoires de langue pour l'éducation académique) et les cours de langue française dispensés dans la République Togolaise sont sans frais. Les formations exigeant des coûts élevés (la formation de pilotage, la formation de plongée, la formation des chuteurs libres etc.) peuvent être dispensées sur la base du plein tarif.

4. Le Personnel invité et les Stagiaires doivent régler leurs dettes et celles des personnes à charge lorsqu'ils quittent définitivement la Partie d'accueil. En cas de rappel d'urgence, les dettes contractées par le Personnel invité, les personnes à charge et les Stagiaires doivent être payées par la Partie d'origine sur la base du document émis par la Partie d'accueil indiquant le montant de la dette telle qu'approuvée par l'autorité compétente.

5. Les frais de formation et d'instruction sont réglés en dollar américains par la Partie d'origine sur un compte bancaire indiqué par l'autorité compétente de la Partie d'accueil. Les frais d'une formation d'un mois ou moins sont payés en espèces. Le règlement s'effectue dans les soixante (60) jours suivant la réception du document indiquant le montant de la dépense tel qu'approuvé par l'autorité compétente après la fin de chaque période de formation et d'instruction.

6. Le Personnel invité, les Personnes à charge ainsi que les Stagiaires sont soumis à la réglementation fiscale en vigueur dans la Partie d'accueil pendant la durée de leur séjour.

ARTICLE XV
PROCÉDURES DE DOUANES ET DE PASSEPORT

1. Le Personnel invité, les Personnes à charge et les Stagiaires sont soumis à la réglementation de la Partie d'accueil en ce qui concerne le séjour et le voyage des étrangers sur le territoire de la Partie d'accueil.
2. Le Personnel invité, les Personnes à charge et les Stagiaires sont soumis aux réglementations de police et de douane de la Partie d'accueil lors de leur entrée et de leur départ du territoire de la Partie d'accueil. Toutefois la Partie d'accueil fournit toutes les facilités administratives possibles dans le cadre de sa législation.

ARTICLE XVI
ENGAGEMENTS DES PARTIES DÉCOULANT
D'AUTRES ACCORDS INTERNATIONAUX

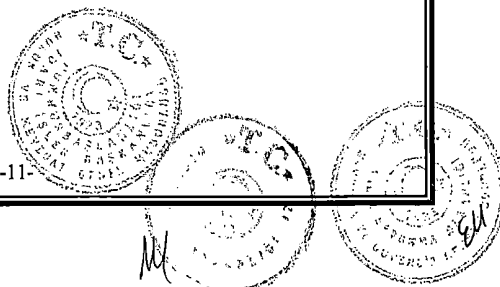
Les dispositions du présent Accord ne portent pas atteinte aux droits et aux engagements des Parties découlant d'autres accords internationaux, et ne doivent pas être utilisées contre les intérêts, la sécurité et l'intégrité territoriale des autres États.

ARTICLE XVII
RÈGLEMENT DES LITIGES

1. Tout litige découlant de la mise en œuvre ou de l'interprétation du présent Accord est réglé par voie de consultations et de négociations entre les Parties au niveau le plus bas possible et ne doit pas être soumis à une procédure de règlement devant un tribunal national ou international ou une partie tierce.
2. Si le litige n'est pas réglé dans les soixante (60) jours à partir de sa date d'apparition, les Parties débute les négociations dans les trente (30) jours. Si aucune solution n'est trouvée dans les quatre-vingt-dix (90) jours suivants, les Parties peuvent mettre fin au présent Accord conformément à la procédure précisée dans l'ARTICLE XIX.

ARTICLE XVIII
AMENDEMENT ET RÉVISION

Chacune des Parties peut proposer par voie diplomatique, si besoin en est, un amendement ou une révision du présent Accord. Les négociations débute dans les trente (30) jours à partir de la date de réception de la proposition notifiée par écrit. Si aucun résultat n'est obtenu dans les quatre-vingt-dix (90) jours, les Parties peuvent mettre fin au présent Accord conformément à la procédure précisée dans l'ARTICLE XIX. Les amendements et les révisions convenus par écrit entrent en vigueur conformément à la procédure précisée dans l'ARTICLE XX du présent Accord régissant l'entrée en vigueur du présent Accord.

**ARTICLE XIX
VALIDITE ET DENONCIATION**

1. Le présent Accord reste en vigueur pour une durée de cinq (5) ans.
2. A moins que l'une des Parties informe l'autre de son intention de dénoncer cet Accord par écrit et par voie diplomatique, la durée du présent Accord est tacitement reconduite pour une période de trois (3) ans.
3. L'une des Parties peut, à tout moment informer par écrit et par voie diplomatique l'autre Partie de son intention de dénoncer le présent Accord. Les notifications sur la dénonciation du présent Accord prennent effet dans les quatre-vingt-dix (90) jours suivant la date de notification à l'autre Partie.
4. La dénonciation du présent Accord n'affecte pas la poursuite des programmes et des activités en cours.

**ARTICLE XX
RATIFICATION ET ENTREE EN VIGUEUR**

Le présent Accord entre en vigueur à la date de réception de la dernière notification écrite par laquelle les deux Parties se notifient par voie diplomatique l'accomplissement de leurs procédures juridiques internes requises à cet effet.

**ARTICLE XXI
TEXTE ET SIGNATURE**

Fait à Istanbul, le 19/08/2021, en deux (02) exemplaires originaux en langues turque, française et anglais, tous les textes faisant également foi. En cas de divergence d'interprétation, le texte anglais prévaudra.

**POUR LE GOUVERNEMENT DE LA
RÉPUBLIQUE DE TURQUIE**

SIGNATURE :

NOM : Hulusi AKAR

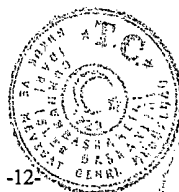
TITRE : Ministre de la Défense Nationale

**POUR LE GOUVERNEMENT DE LA
RÉPUBLIQUE TOGOLAISE**

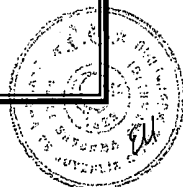
SIGNATURE :

**NOM : Mme Essossimna Marguerite
GNAKADE**

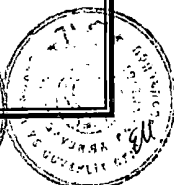
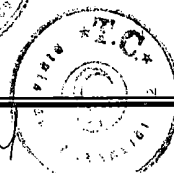
TITRE : Ministre des Armées

-12-

MILITARY FRAMEWORK AGREEMENT
BETWEEN
THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF
TURKEY
AND
THE GOVERNMENT OF THE
TOGOLESE REPUBLIC

**MILITARY FRAMEWORK AGREEMENT BETWEEN
THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF TURKEY AND
THE GOVERNMENT OF THE TOGOLESE REPUBLIC**

PREAMBLE

The Government of the Republic of Turkey and the Government of the Togolese Republic (hereinafter referred to as the "Party" or the "Parties"),

Confirming their commitment to the aims and principles of the Charter of the United Nations,

Emphasizing that cooperation in various military fields on the basis of mutual respect for sovereignty and equality of both Parties shall contribute to the common interests and economic efficiency of the Parties,

Expressing the need for improving the existing friendly relations between the Parties on the basis of national laws, international rules and agreements,

Have agreed upon the following:

**ARTICLE I
PURPOSE**

The purpose of this Agreement is to provide a framework for relations and develop cooperation between the Parties in the fields specified in ARTICLE IV.

**ARTICLE II
SCOPE**

This Agreement shall apply to the exchange of personnel, material, equipment, information and experience in the fields specified in ARTICLE IV.

**ARTICLE III
DEFINITIONS**

The terms used in this Agreement shall have the following meanings:

1. **"Sending Party"** means the Party sending personnel, material and equipment to the Receiving Party for the implementation of this Agreement,
2. **"Receiving Party"** means the Party hosting the personnel, material and equipment of the Sending Party in its territory for the implementation of this Agreement.
3. **"Guest Personnel"** means the personnel who are the members of armed forces or the Ministry of Defence/Security and sent by one Party to the other Party for the implementation of this Agreement.
4. **"Guest Student"**; means the students sent by the Sending Party to receive training at the military schools of the Receiving Party or other educational institutions to be determined by the Receiving Party.
5. **"Dependents"** means the spouse and children of the Guest Personnel whom they are responsible for looking after in accordance with their respective national legislation.

6. **"Senior Personnel"** means the most senior person among the Guest Personnel authorized to supervise the activities of the military/civilian group sent within the scope of this Agreement and appointed in accordance with the national legislation of the Sending Party.
7. **"Co-operation"** means the activities organized jointly by the Parties under this Agreement.
8. **"Grant"** means donation or transfer of a good or service free of charge.
9. **"Services"** means, in accordance with the Agreement between the Parties, provision of training, technical information, support, development, maintenance, repair, recovery, disposal, port and counselling support and allocation of ground, sea and air vehicles, equipment, weapons, buildings and estate on condition that the ownership is retained.
10. **"Logistic Support"** includes the sale, grant, exchange, allocation, hiring, technological transfer and licensing of supplies and services.
11. **"Classified Information and Material"**: Official information, document and material that requires protection for national security. Therefore, it is regulated by the application of a national security classification. This information may be in oral, visual, magnetic or printed form, or in technological or device form including information subject to Intellectual Property Rights.

ARTICLE IV FIELDS OF MILITARY COOPERATION

The Cooperation between the Parties shall include the following fields:

1. Military training and education;
 - a. Training, education and courses at military schools, training and education centers or other educational institutions to be determined by the Receiving Party,
 - b. On-the-job training at military units, headquarters and institutions,
 - c. Mutual/unilateral exchange of Guest Personnel, Guest Student or training personnel between training and educational institutions,
 - d. Mutual visits and exchange of knowledge for the improvement of training and education.
2. Mutual participation in exercises/training or joint exercises actively or in an observer capacity,
3. Defence industry,
4. Contact visits between the Armed Forces,
5. The organizational structure of the Armed Forces, the structure and equipment of military units, personnel management,
6. Exchange of military intelligence,
7. Logistic cooperation, grant and logistic systems,
8. Military medicine and health services,
9. Communications, electronics, information systems and cyber defence,
10. Operations other than war such as peacekeeping, humanitarian aid and counter-piracy operations,

11. Exchange of knowledge on military legal systems,
12. Mapping and hydrography,
13. Exchange of personnel for professional development,
14. Exchange of Guest Personnel, advisors and units,
15. Exchange of information and experience on military scientific and technological research areas,
16. Scientific, social, sportive and cultural activities,
17. Training and exchange of information and experience on counter against mines and improvised explosive devices,
18. Training and exchange of information and experience within the scope of Natural Disaster Relief Operations,
19. Military history, archives, publication/publishing and museology,
20. Counter-terrorism.

ARTICLE V

FORMS AND PRINCIPLES OF COOPERATION

1. The Parties may carry out cooperation depending on their decisions in the following ways:
 - a. Meetings and visits of the Ministers of Defence, Chiefs of General Staff and their deputies or other officials authorized by the Parties,
 - b. Exchange of experience between the experts of both Parties in various fields of activities,
 - c. Organizing training, education and courses at a cost, free of charge or at reduced cost in military units, headquarters or institutions,
 - d. Contacts between similar military institutions,
 - e. Organizing joint discussions, consultations, meetings, and participating in courses, symposiums and conferences,
 - f. Participating in military exercises including real firing exercises, participating in these military exercises as observers, conducting passing exercises (PASSEX) and port visits, organizing joint exercises,
 - g. Exchange of information and training materials,
 - h. Donation, exchange, allocation, sale, hiring of the goods and services in the inventory of the Parties and transportation service of the granted material free of charge within the framework of the logistic cooperation or logistic support and their technological transfer and granting licence.
2. The activities to be conducted within the framework of logistic cooperation or logistic support shall be carried out in accordance with third-party transfer restrictions arising from the agreements in effect that the parties have signed with other nations.
3. The Parties may conclude complementary implementing agreements, memoranda of understanding, protocols and technical arrangements for the implementation of this Agreement in accordance with the ratification processes of the Parties under their national legislation and in conformity with the provisions of this Agreement.

4. The cooperation shall be carried out by taking into consideration the mutual interests and needs of the Parties and on the basis of reciprocity.
5. The material, technical information and documents exchanged in the form of grants or in return for payment, or those produced jointly by the Parties in accordance with this Agreement, other memoranda of understanding, protocols and arrangements shall not be transferred to a third country without prior mutual consent.
6. In the event that the material to be granted within the scope of this Agreement is discarded, the Receiving Party shall inform the Sending Party in written form.
7. Training and instruction shall be organized in accordance with the legislation of the Receiving Party.

ARTICLE VI COMPETENT AUTHORITIES AND ANNUAL IMPLEMENTATION PLANS

1. The competent authorities for the implementation of this Agreement are:

For the Government of the Republic of Turkey: The Ministry of National Defence of the Republic of Turkey

For the Government of the Togolese Republic: The Ministry of Armed Forces of the Togolese Republic
2. The Parties shall prepare Annual Implementation Plans regarding joint activities for the implementation of this Agreement. The Annual Implementation Plans shall include the name, scope, type, date, place, executing institutions, financial aspects and other details of the activities to be carried out.
3. The cooperation between the Parties shall be strengthened through reciprocal visits at all levels mentioned in the Annual Implementation Plans.
4. The Annual Implementation Plans shall be approved by the competent authorities of the Parties.

ARTICLE VII TRAINING/COURSE CONDITIONS

1. A training request by the Sending Party shall be made through an official letter to the Receiving Party at the latest in March of the year before the beginning of training or course in accordance with this Agreement. Upon the receipt of the request, the Receiving Party shall review it and inform the Sending Party of its reply not later than July.
2. If there is an additional training request, this request shall be notified through an official letter. The additional requests within this scope may be included in the planned requirements to the extent possible and after the consultation between the Parties.
3. It is a fundamental principle to provide training in the language of the Receiving Party, except for training given by the Receiving Party in English language. However, if requested by the Sending Party and if deemed appropriate by the Receiving Party, trainings lasting less than 3 (three) months may be provided through an interpreter. In case training is provided through an interpreter, the Sending Party shall assign sufficient number of interpreters for the personnel to be sent for training. The costs of the translation/interpreter for training purposes shall be met by the Sending Party. If the official language/languages education, which is preparatory for military training, is provided within the borders of the Sending Party, it will be determined by the Receiving Party whether it will be free or not.

4. The Sending Party shall inform the Receiving Party of the final decision on the participation in training, number of guest personnel sent for training/course, flight data and other information at least 45 (forty-five) days before the beginning of training in order to enable the Receiving Party to make necessary arrangements. In the event that the notifications are not made in due time, the Receiving Party shall have the right to postpone the course/training request to a later date or completely cancel it.

5. Training of the Guest Personnel and Guest Students shall be provided in accordance with the programs of the military institutions or units where training is given. If the course subjects cover those matters relating to national security, restrictions may be imposed in this respect.

6. The Receiving Party shall state which equipment and materials it will provide for the Guest Personnel and Guest Students necessary during training and which of them will be returned to the Receiving Party at the end of training.

7. Guest Personnel and Guest Students shall be selected by the Sending Party according to the criteria determined by the Competent Authority of the Receiving Party. Guest Personnel and Guest Students who do not satisfy the criteria determined by the Receiving Party shall not be accepted for the training and education.

8. Matters regarding the type of examination and training shall be determined by the Receiving Party.

9. Guest Personnel and Guest Students who are sent to attend training/courses, have fully completed the specified training/course program, succeeded in the examinations organized according to training/course conditions and successfully developed thesis/projects shall be awarded a certificate indicating that they have completed the appropriate specialization or training program (academic degree). The equivalence of the diploma (document, certificate) is subject to the approval of the higher education institutions of the Sending Party under national legislation.

10. Training and education shall be given in accordance with the legislation of the Receiving Party. The Guest Student and the Guest Personnel who are unable to attend training and education due to academic failure, lack of discipline, medical problems, etc. shall be discharged from training and education institutions in accordance with the relevant procedures specified in the legislation of the Receiving Party.

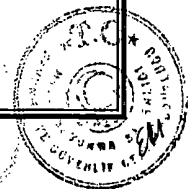
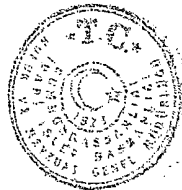
ARTICLE VIII SECURITY OF CLASSIFIED INFORMATION AND MATERIAL

1. All classified information, documents, physical and intellectual property rights and the military material provided or produced under this Agreement shall be exchanged, used and protected for their own purposes according to the subsequent memoranda of understanding, protocols and arrangements to be concluded between the Parties.

2. The Parties, in accordance with their national legislation, shall ensure the protection of information, documents, and all data on the materials and equipment to be exchanged within the scope of the implementation of this Agreement or performance of the joint activities. In this context, they shall take the same measures as the ones necessary for the protection of their own classified information of the same level. The Parties shall give the exchanged information the appropriate classification level as shown in the table below.

| For the Government of
the Republic of Turkey | | For the Government of the
Togolese Republic |
|---|--------------|--|
| Çok Gizli | Top Secret | Très Secret |
| Gizli | Secret | Secret |
| Özel | Confidential | Confidentiel |
| Hizmete Özel | Restricted | Restreint |
| Tasnif Dışı | Unclassified | Non Protégé |

3. The classified information, document and material shall not be disclosed to or shared with (or transferred to) a third party without prior written consent of the Party providing them.
4. The classified information, document and material shall only be exchanged through inter-governmental channels or other channels approved by the security authorities designated by the Parties. The classification level of the information shall be determined by the Party providing the information.
5. The Parties shall continue to be responsible for the protection and prevention of the release of the classification level of the exchanged classified information, document and material even after the termination of this Agreement. The conditions and modalities for the protection of classified information, document and material exchanged between the Parties, upon termination or denunciation of this Agreement, shall be defined in a separate agreement.
6. The Parties shall ensure effective protection of the rights for intellectual property to be created or transferred under this Agreement in accordance with their national legislation and international treaties to which they are a party. In the context of this Agreement, intellectual property shall be understood as described in Article 2 of the Convention Establishing the World Intellectual Property Organization, done at Stockholm on 14 July 1967.
7. If deemed necessary, a separate security agreement on the transfer, usage and protection of the classified information, document and materials exchanged within the scope of this Agreement may be concluded under the responsibility of the bodies authorized for each of the cooperation areas specified in ARTICLE IV.
8. The information obtained during the implementation of the provisions of this Agreement shall not be used by either Party against the interests of the other Party or any third Party.
9. The Parties shall ensure that access to the classified information and materials is given according to need-to-know basis and to the personnel having appropriate security clearance.
10. In the event that the information exchanged in terms of implementing this Agreement is unexpectedly disclosed, the Party discovering the fact shall immediately inform the other Party of the situation.
11. The Parties shall respect the rights and rules governing patents, copyrights and commercial secrets in their cooperation activities. The Parties may impose restrictions on matters involving national secrets.

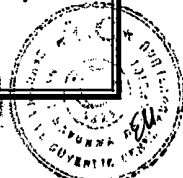
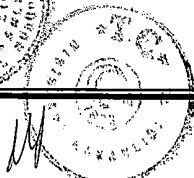
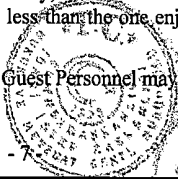

ARTICLE IX MILITARY INTELLIGENCE

1. This Article shall cover the developments in the area of interest of the Armed Forces of the Parties regarding those countries considered to damage the mutual interests of the Parties, and to be determined jointly, with the priority being given to the military activities and exchange of military intelligence information about the activities of these countries in the Republic of Turkey and the Togolese Republic.
2. Exchange of intelligence information shall be conducted through the following means and according to the following methods:
 - a. Every subject matter of coordination (including subjects of exchange) shall be determined between the Parties by mutual agreement for the related year during the bilateral negotiations held by Chiefs of Military Intelligence of the Parties or personnel authorised by them on a rotational basis, one year in the Republic of Turkey and one year in the Togolese Republic.
 - b. The visiting party shall notify the Receiving Party of the name, rank, appointment and security clearance of the delegation members at least fifteen (15) days before the planned date of arrival.
 - c. The working documents are in Turkish, French and English. Negotiations shall be conducted through an interpreter.
 - d. The information which may be exchanged shall be delivered in document form. If there are any information support devices such as CD, DVD, film, photograph, slide related to the subject, they shall be attached to the document.
 - e. Both Parties agree that they shall reply to each other's information requests as soon as possible through mutually agreed secure channels.
 - f. The request for the exchange of military intelligence information shall be assessed on a case by case basis and may be rejected, should they endanger national sovereignty and security of one of the Parties or widely contradict its national/international interests.

ARTICLE X LEGAL MATTERS

1. Guest Personnel and their Dependents, and Guest Students shall be subject to the national legislation and jurisdiction of the Receiving Party during their presence in the territory of the Receiving Party, including entry, stay and exit. In cases where the jurisdiction of the Receiving Party is applied and the verdict itself entails a penalty which is not contained in the legislation of the Sending Party, a type of penalty which is contained in the legislation of both Parties shall be applied.
2. In the event that any of Guest Personnel, their Dependents or Guest Students are detained or arrested, the Receiving Party shall promptly inform the Sending Party of the situation.
3. In the event that any of the Guest Personnel, their Dependents or Guest Students faces a legal investigation or trial in the Receiving Party, he or she shall be entitled to all generally accepted legal protection which shall be no less than the one enjoyed by the nationals of the Receiving Party.
4. The activities of the Guest Student and Guest Personnel may be terminated if they violate the laws of the Receiving Party.

5. Guest Students and Guest Personnel shall obey the disciplinary rules in the units, headquarters and institutions they are assigned to.

6. Guest Students shall be subject to the national legislations of the Receiving Party and the Guest Personnel to the national legislations of the Sending Party for disciplinary penalties. However, the competent military authorities of the Receiving Party may give orders to the Guest Personnel under their command as required by the duty.

7. Senior Personnel of the Sending Party shall be authorized to apply disciplinary measures on Sending Party personnel in accordance with the provisions of their respective military service laws and disciplinary laws.

8. The Guest Personnel, their Dependents or Guest Students shall not engage in any political activity or conduct any activities against the Receiving Party.

ARTICLE XI COMPENSATION CLAIMS

1. The national legislation of the Receiving Party shall be applied to the compensation claims of the third party during the implementation of this Agreement.

2. The Parties shall not claim compensation from each other for the injury or death of their personnel or for the damages/losses inflicted on individuals, goods and environment in the course of the performance of the activities under this Agreement except where such damage or loss resulted from gross negligence or intentional misconduct.

3. The Parties shall jointly determine whether such a situation has arisen out of gross negligence or intentional misconduct or not.

ARTICLE XII ADMINISTRATIVE MATTERS

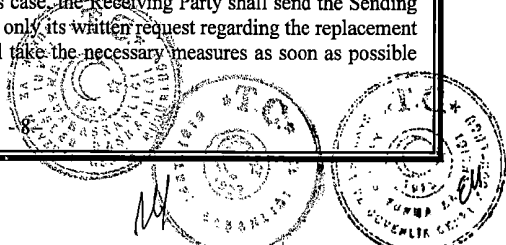
1. The Guest Personnel and their Dependents, and Guest Students shall not have any diplomatic immunities and privileges.

2. Unless otherwise agreed mutually by the Parties, the Receiving Party shall not assign Guest Student and Guest Personnel to the duties other than those specified in this Agreement or in subsequent agreements and arrangements.

3. The Guest Student and Guest Personnel shall be subject to the same administrative procedures as their counterparts in the Receiving Party.

4. The military personnel of the Sending Party shall have the right to wear their own national uniform unless otherwise agreed in other memoranda of understanding, protocols and technical arrangements to be signed within the framework of this Agreement. The Receiving Party shall provide, to the extent possible, the necessary equipment for the performance of any activity during the duty. However, Guest Students must wear the military uniform provided by the Receiving Party. These Students may attach military symbols provided by the Sending Party in order to be recognized.

5. The Sending Party shall reserve its right to call back its personnel when it deems necessary. The Receiving Party may request the Sending Party to withdraw or replace its personnel without giving any reason. In this case, the Receiving Party shall send the Sending Party through the offices of military attaché only its written request regarding the replacement of the personnel. The Receiving Party shall take the necessary measures as soon as possible for the return of the related personnel.

6. Administrative matters which constitute exceptions shall be specified in other memoranda of understanding, protocols or technical arrangements to be signed within the framework of this Agreement.

7. The Guest Personnel and their Dependents may benefit from the officers' clubs and military commissaries within the framework of the regulations of the Receiving Party.

8. In the event that any of the Guest Personnel and their Dependents and Guest Students dies, the Receiving Party shall inform the Sending Party of the situation, transport the deceased to the nearest international airport within its territory and take other necessary measures including medical protection until the body is repatriated.

9. The Guest Personnel and their Dependents, and Guest Students shall avoid the actions that may harm the environment, pay utmost attention to the prevention of environmental pollution and comply with the regulations of the Receiving Party in this matter.

10. The Receiving Party shall make the final decision regarding the provision of transportation services necessary for the conduct of the activities on reciprocity basis and considering its capabilities at a cost/at no cost.

ARTICLE XIII HEALTH SERVICES

1. The Guest Personnel and the Guest Students shall be in good health condition to perform any activity under this Agreement. The Receiving Party may request a medical report certifying that they are medically in good condition.

2. The costs of the examination and treatment services of the Guest Students shall be covered according to the national legislation of the Receiving Party. The Receiving Party shall cover the health insurance premiums or health expenses of the Guest Students.

3. The Receiving Party shall provide free of charge the emergency medical services and urgent dental care services of the Guest Personnel and their Dependents. The expenses of the medical examination and treatment, except for emergency medical services and urgent dental care of the Guest Personnel and their Dependents shall be covered by a health insurance to be bought according to the national legislation of the Receiving Party.

4. The Receiving Party may provide free of charge or in return for payment the insurance premiums or all treatment service costs of the Guest Personnel and their Dependents. If the Receiving Party decides to provide them in return for payment, the insurance premiums or all treatment service costs of the Guest Personnel and their Dependents shall be covered by the Sending Party or the Guest Personnel.

ARTICLE XIV FINANCIAL MATTERS

1. The Sending Party shall be responsible for the salary/allowance, lodging, boarding, transportation and other financial rights of the Guest Personnel and Guest Students assigned to conduct the cooperation activities under this Agreement.

2. However, if requested by the Sending Party, the Receiving Party shall decide, whether the following matters will be met or not, and the terms of meeting them for the Guest Personnel and Guest Students assigned for training and education purposes.

a. For Guest Personnel:

(1) Domestic and international transportation (The procedures and principles shall be determined by the Receiving Party. Two times from Turkey to Togo and two times from Togo to Turkey in the education term),

(2) Monthly salary (The terms and amounts of the course-participant officer and NCOs shall be determined in accordance with their ranks and the terms and amounts of the civilian personnel shall be determined in accordance with their status by the Receiving Party),

(3) Training and education costs (At a cost, reduced cost or free of charge),

(4) Dress (Details shall be determined by the Receiving Party).

(5) Shift pay for doctors receiving speciality training.

b. For the Guest Students:

(1) Domestic and international transportation (The procedures and principles shall be determined by the Receiving Party. Two times from Turkey to Togo and two times from Togo to Turkey in the education term),

(2) Boarding,

(3) Lodging (In the guesthouse or facility determined by the Receiving Party),

(4) Daily allowance (Terms and amount determined by the Receiving Party),

(5) Training and education costs (At a cost, reduced cost or free of charge),

(6) Dress (Details shall be determined by the Receiving Party).

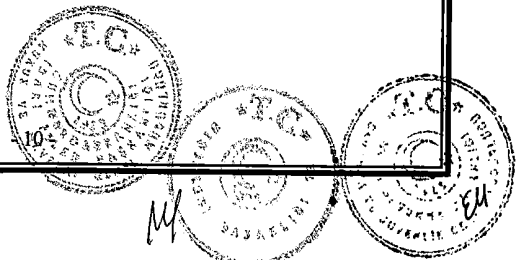
(7) Wages paid to 6th grade students of the Medical Faculty during the internship training.

3. Turkish language courses to be provided in the Republic of Turkey (including language preparatory classes during academic education) and French language courses to be provided in the Togolese Republic shall be free of charge. Training requiring high costs (such as flight training, diver training, free escape tower training, etc.) could be provided at full price.

4. The Guest Student and Guest Personnel shall clear their own debts and those of their Dependents' when they leave the Receiving Party permanently. In case of an emergency withdrawal, the debts of the Guest Personnel and their Dependents as well as Guest Students shall be paid by the Sending Party according to the document to be issued by the Receiving Party indicating the amount of expense and approved by the relevant authority.

5. Training and education costs shall be paid in U.S. Dollar by the Sending Party to the bank account determined by the competent authority of the Receiving Party within 60 (sixty) days following the receipt of the document indicating the amount of expense and approved by the relevant authority at the end of every training and education period (the costs of one-month or shorter training shall be paid in cash).

6. The Guest Personnel and their Dependents as well as Guest Students shall be subject to the tax law effective in the Receiving Party during their entry, stay and departure.

**ARTICLE XV
CUSTOMS AND PASSPORT PROCEDURES**

1. The Guest Personnel and their Dependents as well as Guest Students shall be subject to the regulations of the Receiving Party regarding the residence and travel of foreigners in the territory of the Receiving Party.
2. The Guest Personnel and their Dependents as well as Guest Students shall be subject to the customs and passport regulations of the Receiving Party during their entry into and exit from its country. However, the Receiving Party shall provide all possible administrative facilities within the framework of its legislation.

**ARTICLE XVI
COMMITMENTS OF THE PARTIES ARISING FROM OTHER
INTERNATIONAL AGREEMENTS**

The provisions of this Agreement shall not affect the rights and commitments of the Parties arising from other international agreements and shall not be used against the interests, security and territorial integrity of other States.

**ARTICLE XVII
SETTLEMENT OF DISPUTES**

1. Any dispute arising from the implementation or interpretation of this Agreement shall be settled by consultations and negotiations between the Parties at the possible lowest level and shall not be referred to any national or international tribunal or to any third party for the settlement.
2. If the dispute is not resolved within 60 (sixty) days from the date of occurrence, the Parties shall begin negotiations within 30 (thirty) days. If no solution is achieved within the following 90 (ninety) days, the Parties may terminate this Agreement in accordance with the procedure specified in ARTICLE XIX.

**ARTICLE XVIII
AMENDMENT AND REVIEW**

Either Party may propose amendment or review of this Agreement through diplomatic channels, if deemed necessary. Negotiations shall start within 30 (thirty) days from the date of the receipt of the written proposal. If no result is obtained within 90 (ninety) days, the Parties may terminate this Agreement in accordance with the procedure specified in ARTICLE XIX. Agreed written amendments or revisions shall enter into force in accordance with the procedures set forth in ARTICLE XX governing the entry into force of this Agreement.

**ARTICLE XIX
DURATION AND TERMINATION**

1. This Agreement shall remain in force for a period of 5 (five) years.
2. Unless one of the Parties notifies the other Party in writing through diplomatic channels of its intention to terminate it, this Agreement shall be extended automatically for successive periods of 3 (three) years.
3. Either Party may notify its intention to terminate the Agreement to the other Party in writing through diplomatic channels at any time. Notifications on termination of the Agreement shall be effective 90 (ninety) days after the notification is made.
4. The termination of this Agreement shall not affect the ongoing programs and activities.

**ARTICLE XX
RATIFICATION AND ENTRY INTO FORCE**

This Agreement shall enter into force on the date of receipt of the last written notification by which the Parties notify each other through diplomatic channels of the completion of their internal legal procedures required for the entry into force of the Agreement.

**ARTICLE XXI
TEXT AND SIGNATURE**

This Agreement was done in İstanbul, on 19/08/2021, in two original copies in Turkish, French and English languages, all texts being equally authentic. In case of divergence of interpretation, the English text shall prevail.

**ON BEHALF OF THE GOVERNMENT
OF THE REPUBLIC OF TURKEY**

SIGNATURE:

NAME : Hulusi AKAR

TITLE : Minister of National Defence

**ON BEHALF OF THE GOVERNMENT
OF THE TOGOLESE REPUBLIC**

SIGNATURE:

**NAME : Mme Essossimna Marguerite
GNAKADE**

TITLE : Minister of the Armed Forces

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

DIŞİŞLERİ KOMİSYONU

1'inci TOPLANTI

EK-14

**Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Cezayir Demokratik
Halk Cumhuriyeti Hükûmeti Arasında Cezayir'de
Uluslararası Bir Türk Okulu Açılmasına İlişkin
Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna
Dair Kanun Teklifi (2/59)**

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

27'nci Yasama Dönemi'nde Başkanlığa sunulmuş olan 2/4995, 5020, 4909, 5037, 4690, 4335, 4243, 4856, 5053, 4511, 3540, 5040, 4762, 2818, 4649, 4246, 4648, 3909, 4647, 4693, 4692, 4691, 4689, 4704, 2498, 4705, 5028, 4097, 4651, 4910, 4096, 2225, 3720, 3719, 3718, 3954, 3953, 2033, 4486, 4928, 4913, 4512, 4718, 3981, 1458, 2030, 4293, 4707, 4740, 4763, 2034, 1943, 2277, 4737, 4739, 4159, 4160, 4764, 3742, 4966, 4738, 4244, 4245, 4857, 3057, 1538, 1584, 2705, 3542, 3980, 4912 ve 3241 esas numaralı kanun teklifleri yenilenmiştir.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Numan KURTULMUŞ
İstanbul Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor
Esas Komisyon	Dışişleri
Tarih: 19-6-2023	Esas No: 2/59

T.C. CUMHURBAŞKANLIĞI

Sayı : Z-90666677-599- **160649**
Konu : Milletlerarası andlaşmaların
onaylanmasının uygun bulunması

16 Haziran 2023

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

27'nci Yasama Döneminde Anayasa'nın 90'ıncı maddesi gereğince onaylanması uygun bulunmak üzere Başkanlığınıza sunulan ancak sonuçlandırılmayan ekli listede yer alan milletlerarası andlaşmaların onaylanmasının uygun bulunması hususunda gereğini bilgilerinize sunarım.

Recep Tayyip ERDOĞAN
Cumhurbaşkanı

Ek: Liste

T B M M	
KANUNLAR VE KARARLAR GENELİ	
19 Haziran 2023	
Numara:	

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ	
BAŞKANLIĞI	
Özel Kalem Müdürlüğü	
Tarih	16.06.2023
Sayı	123 28 63

LİSTE

SIRA NO.	27. DÖNEM KANUN TEKLİFİ ESAS NUMARASI	ANDLAŞMANIN ADI
1	2/4995	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu Arasında Ev Sahibi Ülke Anlaşması
2	2/5020	Türkiye Cumhuriyeti ile Birleşmiş Milletler Arasında Birleşmiş Milletler Kalkınma Eğitim Ofisi Bölgesel Ofisinin İstanbul'da Kurulmasına İlişkin Anlaşma
3	2/4909	Türk Dili Konuşan Ülkeler İşbirliği Konseyinin Kurulmasına İlişkin Nahiçvan Anlaşmasında Değişiklik Yapılmasına Dair Protokol
4	2/5037	Türk Devletleri Teşkilatına Üye Ülkelerin Hükümetleri Arasında Uluslararası Kombine Yük Taşımacılığı Anlaşması
5	2/4690	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ulusal Sürücü Belgelerinin/Sürüş Ehliyetlerinin Karşılıklı Olarak Tanınması ve Değişimi Anlaşmasında Değişiklik Yapılmasına Dair Anlaşma
6	2/4335	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İş Birliği Anlaşmasını Değiştiren Ek Protokol
7	2/4243	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Türkmenistan Hükümeti Arasında Ortak Türkmen-Türk Genel Eğitim Okuluna İlişkin Mutabakat Zaptı
8	2/4856	Dünya Ticaret Örgütünü Kuran Marakeş Anlaşmasını Tadil Eden Protokol ve Protokolün Eki Balıkçılık Sübvansiyonları Anlaşması

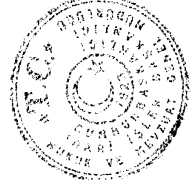
SIRA NO.	27. DÖNEM KANUN TEKLİFİ ESAS NUMARASI	ANDLAŞMANIN ADI
9	2/5053	Uluslararası Deniz Seyir Yardımcıları Teşkilatı Sözleşmesi
10	2/4511	Spitsbergen İle İlgili Olarak 9 Şubat 1920 Tarihinde Paris'te İmzalanan Antlaşma
11	2/3540	Hükümetlerarası Kuru Limanlar Antlaşması
12	2/5040	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Uluslararası Göç Siyasaları Geliştirme Merkezi (UGSGM) Arasında Türkiye'deki UGSGM Temsilciliğinin Statüsü Hakkında Antlaşma ve Notalar
13	2/4762	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Karayip Devletleri Birliği (KDB) Arasında İşbirliği Çerçeve Antlaşması
14	2/2818	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Hükümetlerarası Kalkınma Otoritesi (IGAD) Arasında Mutabakat Zaptı
15	2/4649	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kazakistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Uluslararası Kombine Yük Taşımacılığı Antlaşması
16	2/4246	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kore Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığı ile Vergiden Kaçınmaya Engel Olma Antlaşması ve Eki Protokol
17	2/4648	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Filistin Devleti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Antlaşması ve Eki Protokol

SIRA NO.	27. DÖNEM KANUN TEKLİFİ ESAS NUMARASI	ANDLAŞMANIN ADI
18	2/3909	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sierra Leone Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığı ile Vergiden Kaçınmaya Engel Olma Anlaşması
19	2/4647	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nijerya Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığı ile Vergiden Kaçınmaya Engel Olma Anlaşması
20	2/4693	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Burundi Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması
21	2/4692	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Senegal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması, Eki Protokol ve Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notalar
22	2/4691	Türkiye Cumhuriyeti ile Kongo Demokratik Cumhuriyeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığı ile Vergiden Kaçınmaya Engel Olma Anlaşması
23	2/4689	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sri Lanka Demokratik Sosyalist Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığı ile Vergiden Kaçınmaya Engel Olma Anlaşması ve Eki Protokol
24	2/4704	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kamboçya Krallığı Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması ve Notalar
25	2/2498	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katar Devleti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında İşbirliği ve Karşılıklı Yardım Anlaşması

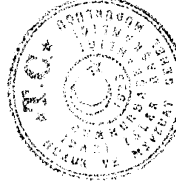
SIRA NO.	27. DÖNEM KANUN TEKLİFİ ESAS NUMARASI	ANDLAŞMANIN ADI
26	2/4705	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Angola Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında Karşılıklı İdari Yardım Anlaşması
27	2/5028	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sri Lanka Demokratik Sosyalist Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında İşbirliği ve Karşılıklı İdari Yardım Anlaşması
28	2/4097	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kırgız Cumhuriyeti Hükümeti Arasında 14 Ekim 1994 Tarihinde İmzalanan Hava Hizmetleri Anlaşmasını Tadil Eden Protokol ve Notalar
29	2/4651	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Maldivler Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Hizmetleri Anlaşması
30	2/4910	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Paraguay Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşması ile Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notalar
31	2/4096	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Gine Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşması
32	2/2225	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Nijer Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşması
33	2/3720	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Kongo Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşması
34	2/3719	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Palau Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Hizmetleri Anlaşması
35	2/3718	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Lesotho Krallığı Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşması

SIRA NO.	27. DÖNEM KANUN TEKLİFİ ESAS NUMARASI	ANDLAŞMANIN ADI
36	2/3954	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Ekvator Ginesi Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşması
37	2/3953	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Burkina Faso Hükümeti Arasında Havacılık Hizmetleri Anlaşması
38	2/2033	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Myanmar Birliği Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşması
39	2/4486	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Namibya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşması
40	2/4928	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Angola Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşması
41	2/4913	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Macaristan Hükümeti Arasında Askeri Çerçeve Anlaşması
42	2/4512	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti İle Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askeri Çerçeve Anlaşması
43	2/4718	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tacikistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askeri Çerçeve Anlaşması
44	2/3981	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayii Alanında İşbirliği Anlaşması
45	2/1458	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Uganda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayii İşbirliği Anlaşması

SIRA NO.	27. DÖNEM KANUN TEKLİFİ ESAS NUMARASI	ANDLAŞMANIN ADI
46	2/2030	Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Tanzanya Birleşik Cumhuriyeti Hükûmeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşması
47	2/4293	Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Nijerya Federal Cumhuriyeti Hükûmeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşması
48	2/4707	Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Burkina Faso Hükûmeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşması
49	2/4740	Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Ekvator Ginesi Cumhuriyeti Hükûmeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşması
50	2/4763	Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Cezayir Demokratik Halk Cumhuriyeti Hükûmeti Arasında Cezayir'de Uluslararası Bir Türk Okulu Açılmasına İlişkin Anlaşma
51	2/2034	İslam İşbirliği Teşkilatı Polis İşbirliği ve Koordinasyon Merkezi Tüzüğü
52	2/1943	Türkiye Cumhuriyeti ile Irak Cumhuriyeti Arasında Terörle Mücadele Anlaşması
53	2/2277	Türkiye Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı ile Irak Cumhuriyeti Ulusal Güvenlikten Sorumlu Devlet Bakanlığı Arasında Personel Eğitimi Alanında İşbirliği Protokolü
54	2/4737	Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Filistin Devleti Hükûmeti Arasında Kolluk Eğitimi İşbirliği Mutabakatı Zaptı
55	2/4739	Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Filistin Devleti Hükûmeti Arasında Ulusal Sürücü Belgelerinin Karşılıklı Tanınması ve Değişimine İlişkin Anlaşma

SIRA NO.	27. DÖNEM KANUN TEKLİFİ ESAS NUMARASI	ANDLAŞMANIN ADI
56	2/4159	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Suçla Mücadelede İş Birliği Konulu Anlaşma ve Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Suçla Mücadelede İş Birliği Konulu Anlaşmada Yapılan Değişiklikler ve İlavelere İlişkin Protokol
57	2/4160	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kolluk Eğitimi İş Birliği Protokolü ve Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kolluk Eğitimi İş Birliği Protokolünde Yapılan Değişiklikler ve İlaveler ile İlgili Ek Protokol
58	2/4764	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Arnavutluk Cumhuriyeti Bakanlar Konseyi Arasında Kolluk Eğitimi ve Öğretimi İşbirliği Mutabakat Zaptı
59	2/3742	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kosta Rika Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Psikotrop ve Uyuşturucu Maddelerin Uluslararası Kaçakçılığına Karşı Mücadelede İşbirliği Anlaşması ve Notalar
60	2/4966	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cezayir Demokratik Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sınır aşan Organize Suçlarla Mücadele Alanında İşbirliği Anlaşması
61	2/4738	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Romanya Hükümeti Arasında Uygun Görülen Alanlarda Gerçekleştirilecek Projelerin Finansmanı Hakkında Anlaşma
62	2/4244	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Arnavutluk Cumhuriyeti Bakanlar Kurulu Arasında Sürücü Belgelerinin Karşılıklı Olarak Tanınması ve Değiştirilmesine İlişkin Anlaşma ve Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notalar
63	2/4245	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Arnavutluk Cumhuriyeti Bakanlar Kurulu Arasında Türkiye-Arnavutluk Memorial Hastanesinin Geçiş Süresi Boyunca Ortak İşletilmesine İlişkin Protokol

SIRA NO.	27. DÖNEM KANUN TEKLİFİ ESAS NUMARASI	ANDLAŞMANIN ADI
64	2/4857	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Libya Devleti-Milli Birlik Hükümeti Arasında Hidrokarbonlar Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptı
65	2/3057	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti İle Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansının Özbekistan Cumhuriyeti'ndeki Faaliyeti Hakkında Anlaşma ve Notalar
66	2/1538	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Komorlar Birliği Hükümeti Arasında Teknik İşbirliği Protokolü
67	2/1584	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Uganda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kalkınma İşbirliği Anlaşması
68	2/2705	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gambiya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kalkınma İşbirliği Anlaşması ve Notalar
69	2/3542	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Namibya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kalkınma İşbirliği Anlaşması
70	2/3980	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kırgız Cumhuriyeti Bakanlar Kurulu Arasında Kültür Merkezlerinin Kurulması ve İşlevişi Hakkında Anlaşma
71	2/4912	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cezayir Demokratik Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Türkiye ve Cezayir'de Kültür Merkezleri Açılması ve Faaliyetine İlişkin Anlaşma
72	2/3241	30 Eylül 1957 Tarihli Tehlikeli Malların Karayolu ile Uluslararası Taşımacılığına İlişkin Avrupa Anlaşmasının (ADR) Başlığında Değişiklik Yapılmasına Dair Protokol

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Gelen Kâğıtlar Listesi'nde yayımlanan 1124239 evrak numaralı "Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Cezayir Demokratik Halk Cumhuriyeti Hükûmeti Arasında Cezayir'de Uluslararası Bir Türk Okulu Açılmasına İlişkin Anlaşma'nın onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun teklifi ve gerekçesi ekte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Mustafa ŞENTOP
Tekirdağ Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor
Esas Komisyon	Dışişleri
Tarih: 05 Aralık 2022	Esas No: 2/4763

TBMM
KANUNLAR ve KARARLAR BŞK.LİĞİ
02 Aralık 2022
Numara:

TBMM
GENEL EVRAK
02 Aralık 2022
No: 1125930

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE CEZAYİR DEMOKRATİK HALK
CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ ARASINDA CEZAYİR'DE ULUSLARARASI BİR
TÜRK OKULU AÇILMASINA İLİŞKİN ANLAŞMANIN ONAYLANMASININ
UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- (1) 16 Mayıs 2022 tarihinde Ankara'da imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cezayir Demokratik Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Cezayir’de Uluslararası Bir Türk Okulu Açılmasına İlişkin Anlaşma”nın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

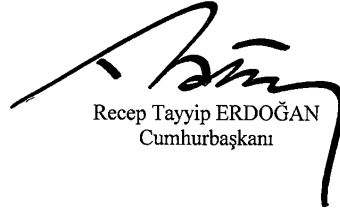
T.C. CUMHURBAŞKANLIĞI

Sayı : Z-90666677-599- **121545**
Konu : Anlaşma

30 Kasım 2022

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

16 Mayıs 2022 tarihinde Ankara’da imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Cezayir Demokratik Halk Cumhuriyeti Hükûmeti Arasında Cezayir’de Uluslararası Bir Türk Okulu Açılmasına İlişkin Anlaşma”yı Anayasanın 90 ıncı maddesi gereğince onaylanması uygun bulunmak üzere ilişikte bilgilerinize sunarım.

Recep Tayyip ERDOĞAN
Cumhurbaşkanı

Ek:
1- Anlaşma (Türkçe, Arapça, Fransızca)
2- Genel Gerekçe

T B M M
KANUNLAR ve KARARLAR BSK.LİGİ
3 0 Kasım 2022
Numara:

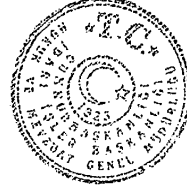
T B M M
GENEL EVRAK
3 0 Kasım 2022
No: 1124289

GENEL GEREKÇE

Eğitim alanında iş birliğinin geliştirilmesi, ülkeler arasında köklü ilişkiler kurulması için uygun bir zemin hazırlamanın yanı sıra ekonomik, ticari ve siyasi ilişkilerin geliştirilmesine de katkı sağlamaktadır. Bu çerçevede, “Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Cezayir Demokratik Halk Cumhuriyeti Hükûmeti Arasında Cezayir’de Uluslararası Bir Türk Okulu Açılmasına İlişkin Anlaşma” 16 Mayıs 2022 tarihinde Ankara’da imzalanmıştır.

Söz konusu Anlaşma, iki ülke arasında eğitim alanında iş birliğini artırmak amacıyla hazırlanmış olup Türkiye Maarif Vakfının Cezayir’de açacağı eğitim kurumları ve bu kurumlarda görevlendirilecek personele ilişkin temel hükümleri ihtiva etmektedir. Mezkûr Anlaşmanın yürürlüğe girmesi ile Türk Okulunun Cezayir’de gerçekleştireceği faaliyetler için hukuki altyapı tesis edilmiş olacaktır.

Bahse konu Anlaşmanın, Cezayir ile ikili ilişkilerimizin güçlendirilmesine katkıda bulunacağı değerlendirilmektedir.

Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti
ile
Cezayir Demokratik Halk Cumhuriyeti Hükûmeti
Arasında
Cezayir'de Uluslararası bir Türk Okulu Açılmasına İlişkin
Anlaşma

Bundan böyle birlikte "Taraflar" ve ayrı ayrı "Taraflar" olarak anılacak olan Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Cezayir Demokratik Halk Cumhuriyeti Hükûmeti;

Türkiye Cumhuriyeti ile Cezayir Demokratik Halk Cumhuriyeti arasında 23 Mayıs 2006 tarihinde Cezayir'de imzalanan Dostluk ve İşbirliği Anlaşması'nı,

Türkiye Cumhuriyeti ile Cezayir Demokratik Halk Cumhuriyeti arasında 6 Nisan 1967'de Cezayir'de imzalanan Kültürel İşbirliği Anlaşması'nı ve

Türkiye Cumhuriyeti ile Cezayir Demokratik Halk Cumhuriyeti arasında 2 Ağustos 1994 tarihinde Ankara'da imzalanan Gelir ve Servet Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşması ve Eki Protokol'ü göz önünde bulundurarak;

İki ülke arasında hâlihazırda mevcut dostluk bağlarını güçlendirmek arzusuyla;

Geçerliliği hem Türkiye'de hem Cezayir'de kabul edilen eğitim programlarından yararlanmak isteyen öğrencilerin devam edebilecekleri uluslararası bir Türk okulu açılmasının önemini karşılıklı olarak kabul ederek;

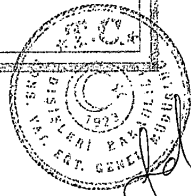
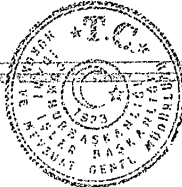
Her iki ülkenin dil ve kültürünün öğretilmesini teşvik etmek arzusuyla;

aşağıdaki hususlarda mutabakata varmışlardır:

Birinci Madde

Bu Anlaşma çerçevesinde:

- a. "Vakıf" Türkiye Maarif Vakfını;
- b. "Personel" Vakfın tüm çalışanlarını;
- c. "Cezayirli olmayan personel", Vakfın Cezayir uyruklu olmayan çalışanlarını;
- d. "Yerel personel", Cezayir yasalarına göre Cezayir'de işe alınan personeli;
- e. "Yerel olmayan personel", Cezayir'de görevlerini yerine getirmek üzere, Türk yasalarına göre bir iş sözleşmesi ile Vakıf genel merkezine bağlı Vakıf personeli veya Vakıf adına görevlendirilen Türk kamu görevlilerini;
- f. "Aile", Okulun Cezayirli olmayan personelinin eşi, 21 yaş altı bekâr çocukları, lise düzeyinde eğitim gören bekâr ve 25 yaş altı çocukları ile engelli bekâr çocuklarını;
- g. "Okul Yönetimi" Okulu yönetmekten sorumlu birimi ifade eder.

Madde 2

Cezayir'de Uluslararası Türk Okulunun (bundan böyle "Okul" olarak anılacaktır) kurulmasına izin verilmiştir.

Okul, Oran'da bu Anlaşmanın koşul ve hükümlerine tabi olacak bir şube kurma iznine sahiptir.

Okulun veya şubesinin yerleşim merkeziyle ilgili değişiklikler, geçersiz olmaması için, önceden yetkili Cezayir makamlarının değerlendirilmesine sunulur.

Okul, Türkiye Cumhuriyeti Cezayir Büyükelçiliğinin himayesi altındadır.

Okulun idari, mali ve akademik işleri Türkiye Maarif Vakfı tarafından yönetilir.

Türkiye Maarif Vakfı Cezayir temsilciliği, Cezayir'in derneklerle ilgili kanuni ve idari düzenlemelerine göre kurulacak ve yönetilecektir.

Madde 3

Okul, Türk ve Cezayirli öğrenciler ve bunların yanı sıra Cezayir'de geçici süreyle veya sürekli ikamet eden üçüncü ülke vatandaşı öğrencilere de eğitim vermeyi amaçlamaktadır.

Okula kabul, Türk Tarafınca atanan Okul Yönetimi tarafından belirlenecek kurallara göre gerçekleştirilir.

Madde 4

Programda yer alan dersleri takip etmeye pedagojik olarak uygun olan öğrencilerin, Okul kapasitesinin uygunluğuna bağlı olarak, Okula kabul edilmeleri öngörülmektedir.

Okulda, Türkiye Maarif Vakfının eğitim alanındaki standartlarına uygun bir ders programı sunulacağı hususunda anlaşılmıştır.

Okul programının, Cezayirli öğrenciler için Arap dili, Cezayir kültürü, Cezayir tarihi ve coğrafyasına ilişkin dersleri içermesi konusunda anlaşmaya varılmıştır. Bu derslerin içeriği, Okul Yönetimi tarafından, Cezayir Demokratik Halk Cumhuriyeti Eğitim Bakanlığı ile eşgüdüm içerisinde belirlenecektir.

Bir önceki fıkrada belirtilen derslerin, Cezayir Millî Eğitim Bakanlığının pedagojik değerlendirmesine tâbi tutulacak Cezayirli ve Türk öğretmenler tarafından verilmesi hususunda anlaşılmıştır.

Okul tarafından verilen diplomalar Cezayir ve Türkiye'de tanınır.

Madde 5

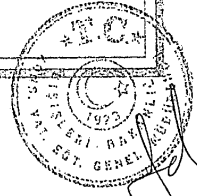
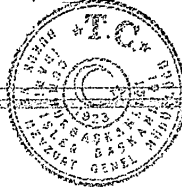
Okulun hukuki statüsü Cezayir mevzuatına uygundur.

Okulun işleyişi, işbu Anlaşma'da aksi belirtilmedikçe Cezayir mevzuatına tabidir.

Okul Yönetimi, müfredat programları da dahil olmak üzere, okulun idaresinden sorumludur.

Okulun organizasyonu, işleyişi ve çalışma usulleri okulun iç tüzüğü ile belirlenir.

Okul, 17 Haziran 2016 tarihli ve 6721 sayılı Kanun'la kurulan Türkiye merkezli "Türkiye Maarif Vakfı" adlı kâr amacı gütmeyen Türk Vakfından ve gerekirse daha önce yetkili Cezayir makamları tarafından izin verilmiş diğer kaynaklardan fon alma yetkisine sahiptir. Öğrencilerin olası ihtiyaçlarını karşılayabilmek için Okul, anaokulu bölümü, okul öncesi bölümü ve birinci sınıftan on ikinci sınıfa kadar (1. sınıftan 12. sınıfa kadar) çeşitli kademelerdeki sınıflardan oluşabilir.

Cezayir Demokratik Halk Cumhuriyeti Eğitim Bakanlığı, Cezayir açısından gerekli şartların yerine getirildiğinden ve istenilen seviyeye ulaşıldığından emin olmak için Okulda denetim yapmak üzere müfettişler göndermeye yetkilidir.

Cezayir Tarafının Okula malzeme veya ekipman sağlama yönünde hiçbir yükümlülüğü yoktur.

Madde 6

Okul, öğrenciler için yıllık tatil takvimini Cezayir'deki ulusal ve dini bayramları dikkate alarak hazırlar. Bu takvim, Cezayir Demokratik Halk Cumhuriyeti Eğitim Bakanlığına iletilmelidir.

Madde 7

Eğitim kadroları da dahil olmak üzere, işe alım koşullarını sağlayan personel, Okul Yönetimi tarafından yerel düzeyde veya yurt dışından istihdam edilebilir.

Okul Yönetimi, Cezayir mevzuatına uygun olması şartıyla, personelin ücretlendirilmesine ilişkin koşulları belirler.

Yabancı personele döviz cinsinden ödeme yapılabilir. Ayrıca her ay, iş sözleşmeleri uyarınca, maaşlarının yurtdışındaki banka hesaplarına aktarılmasına da izin verilir.

Cezayir'de çalışan okul personeli, uyruklarına bakılmaksızın, Cezayir sosyal güvenlik sistemine tâbi olacaktır ve iş ilişkileri yürürlükte olan Cezayir iş mevzuatı çerçevesinde tesis edilecektir.

Cezayir Tarafı, Cezayirli olmayan okul personeline ve yakınlarına Cezayir'e giriş vizelerinin ve gerekli ikamet ve çalışma izinlerinin verilmesinde kolaylık sağlar.

İşbu Anlaşma bağlamında, okul personeli ifadesi; okul müdürünü, eğitim kademelerinin yöneticilerini, öğretmenleri ve idari ve teknik işleri yerine getiren personeli kapsar.

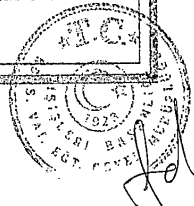
Madde 8

Okul, bu Anlaşma kapsamında, Vakfın faaliyetleri için gerekli olan malların ithalatında, bu malların yeniden ihraç edilmeleri durumu saklı kalmak kaydıyla, geçici olarak, mütakabiliyet temelinde ve ev sahibi ülkenin mevzuatına uygun olarak, Dayanışma Katkısı ve Ek Geçici Koruma Vergisi dahil olmak üzere, gümrük vergilerinden ve diğer denk vergilerden ve ödemelerden muafiyetten faydalanır.

Cezayirli olmayan çalışanların mobilyalarını, giysilerini, görevlerini ifa ederken kullanacakları kendilerine ait eğitim materyalleri de dahil olmak üzere kişisel eşyalarını ve Cezayir'e giriş yaptıkları tarihten itibaren azami altı ay içinde getirecekleri kullanmakta oldukları motorlu taşıtlarını; dış ticaret ve kambiyo kontrolü ile ilgili harçlardan, vergilerden ve formalitelerden muaf olarak Cezayir topraklarına ithal etmelerine, söz konusu malları görevlerinin bitiminde geri ihraç etmeleri koşuluyla izin verilmiştir. Bu muafiyetler yalnızca görev süresi boyunca geçerlidir.

İşbu madde, ev sahibi ülkenin vatandaşı olan okul personeli ve ülkede daimî olarak ikamet eden personel için geçerli değildir.

Okul çalışanları, dibacede belirtilen Türk ve Cezayir Hükûmetleri arasında imzalanmış bulunan ve münhasıran Okul tarafından istihdam edilen Türk personel için geçerli olan Gelir ve Servet Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşması ve Eki Protokol hükümleri saklı kalmak kaydıyla, Cezayir mevzuatına tabidir.

Madde 9

Cezayir Tarafı, Cezayir'de yürürlükte olan kanuni ve idari düzenlemelere uygun olarak, Okulun taşınmaz mallar üzerinde tasarrufta bulunmasına ve/veya taşınmaz mallar inşa etmesine yahut söz konusu malları eğitim amaçları doğrultusunda yenilemesine izin verir ve bu faaliyetleri kolaylaştırır.

Okul binaları, Cezayir mevzuatının şehir planlaması, hijyen ve güvenlik konularındaki hükümlerine uygun olmalıdır.

Madde 10

Okul ücretleri Okul Yönetimi tarafından belirlenir ve iki ülkenin Hükümetlerine bildirilir.

Okul yönetimi, finansal durumlarına göre belirli öğrencilerin okul ücretlerinden muaf tutulmasına veya bu öğrencilerden alınacak ücretlerde indirim yapılmasına karar verebilir.

Okul yönetimi, eğitim bursu programları düzenleme hakkına sahiptir.

Okul öğrencilerinin okul ücretleri Cezayir dinarı cinsinden olmalıdır. Cezayirli öğrencilere, Türk uyruklu veya üçüncü bir ülkenin vatandaşı öğrencilere uygulanandan daha yüksek bir ücret tarifi uygulanamaz.

Madde 11

Okul, Cezayir Demokratik Halk Cumhuriyeti Eğitim Bakanlığı ile yakın iş birliği içerisinde ve Bakanlığın açık onayı ile Cezayir ve Türk okulları ile ortak projeler ve iş birlikleri geliştirebilir.

Madde 12

Bu Anlaşmanın yorumlanması veya uygulanmasına ilişkin herhangi bir anlaşmazlık, Taraflar arasında diplomatik kanallar aracılığıyla doğrudan müzakere yoluyla çözülecektir.

Madde 13

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti, mütekabiliyet ilkesi uyarınca ve Okulun kurulmasını ve işletilmesini kolaylaştırmak için Cezayir tarafınca sağlanan avantajlar karşılığında, Cezayir Demokratik Halk Cumhuriyeti Türkiye'de bir okul kuracağı zaman, Türk mevzuatına uygun olarak, bu anlaşma ile Cezayir'deki Uluslararası Türk Okuluna tanınan avantajların benzerlerini sağlayacaktır.

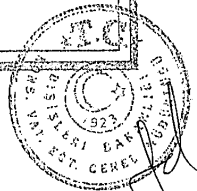
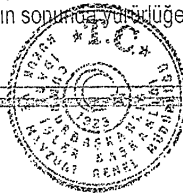
Madde 14

Bu Anlaşma, Tarafların karşılıklı mutabakatı ile yazılı olarak ve diplomatik kanallar aracılığıyla herhangi bir zamanda değiştirilebilir. Değişiklikler, işbu Anlaşmanın yürürlüğe girmesi için öngörülen hükümlerle aynı hükümler kapsamında yürürlüğe girecektir.

Madde 15

İşbu Anlaşma, Taraflardan birinin gerekli iç yasal prosedürlerin tamamlandığını diğer Tarafa diplomatik kanallar vasıtasıyla bildirdiği son yazılı bildirimin alındığı tarihte yürürlüğe girer. İşbu Anlaşma süresiz olarak akdedilmiştir.

Taraflardan her biri, diğer Tarafa diplomatik kanallardan yazılı olarak en az altı (6) ay önceden bildirimde bulunduktan sonra bu Anlaşmayı feshedebilir. Fesih, ilk fesih bildiriminin diğer Tarafa tebliğ edildiği öğretim yılının sonuna kadar yürürlüğe girer.

Fesih, Anlaşmanın feshedildiği öğretim yılı boyunca, Anlaşmanın hükümlerinin uygulanmasını etkilemeyecektir. Bu şekilde, Anlaşma, Okulun faaliyetlerinin fiilen durdurulmasına ve nihai tasfiyesine kadar yürürlükte kalacaktır.

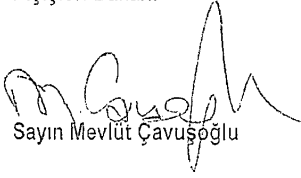
Bu anlaşma, üç metin de eşit derecede geçerli olmak üzere Türkçe, Arapça ve Fransızca dillerinde ikiye orijinal nüsha olarak Ankara'da 16 Mayıs 2022 tarihinde imzalanmıştır. Yorumlamada farklılık olması durumunda, Fransızca metin geçerli olacaktır.

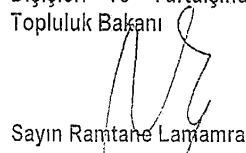
Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti adına

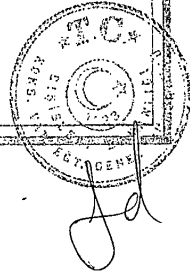
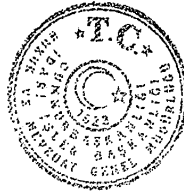
Cezayir Demokratik Halk
Cumhuriyeti Hükûmeti adına

Dışişleri Bakanı

Dışişleri ve Yurtdışında Ulusal
Topluluk Bakanı

Sayın Mevlüt Çavuşoğlu

Sayın Ramtane Lamamra

اتفاق

بين

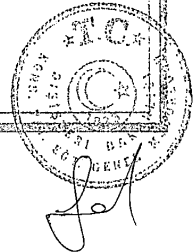
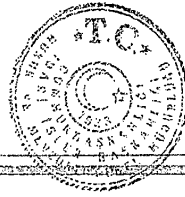
حكومة جمهورية تركيا

و

حكومة الجمهورية الجزائرية الديمقراطية الشعبية

يتعلق

بفتح مدرسة دولية تركية بالجزائر

إن حكومة جمهورية تركيا وحكومة الجمهورية الجزائرية الديمقراطية الشعبية، المشار إليهما فيما يلي معا بـ "الطرفين وعلى انفراد بـ"الطرف"،
واعتبارا لمعاهدة الصداقة والتعاون بين جمهورية تركيا والجمهورية الجزائرية الديمقراطية الشعبية، الموقعة بالجزائر في 23 مايو سنة 2006.
واعتبارا لاتفاق التعاون الثقافي بين جمهورية تركيا والجمهورية الجزائرية الديمقراطية الشعبية، الموقع بمدينة الجزائر في 6 أبريل سنة 1967،
واعتبارا للاتفاقية المبرمة بين جمهورية تركيا والجمهورية الجزائرية الديمقراطية الشعبية قصد تجنب الازدواج الضريبي في ميدان الضريبة على الدخل والثروة وعلى البروتوكول الملحق الموقعين بأنقرة في 2 غشت 1994،
رغبة منهما في تعزيز أو اصر الصداقة القائمة بين البلدين،
اعترافا منهما بأهمية فتح مدرسة دولية تركية لقبول التلاميذ الذين يرغبون في الاستفادة من البرامج الدراسية المعترف بها في تركيا والجزائر،
ورغبة منهما في ترقية تعليم اللغة والثقافة الخاصة بكل البلدين.
اتفقتا على ما يأتي:

المادة الأولى

في إطار هذا الاتفاق:

أ- المؤسسة هي التسمية التي تم إطلاقها على مؤسسة المعارف التركية Türkiye Maarif Vakfı.

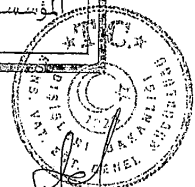
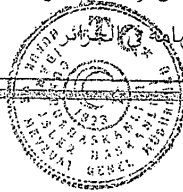
ب- "المستخدمون" وهم جميع الموظفين في المؤسسة،

ج- "المستخدمون غير الجزائريين" وهم موظفي المؤسسة الذين لا يحملون الجنسية الجزائرية،

د- "المستخدمون المحليون" هم الموظفون الذين تم توظيفهم بالجزائر طبقا للقانون الجزائري،

هـ- "المستخدمون غير المحليين" وهم الموظفون بالمؤسسة المرتبطون بمقرها - المؤسسة - بموجب عقد عمل وفقًا للقانون التركي، أو عون عمومي تركي يوضع تحت تصرف

المؤسسة لأداء مهامه

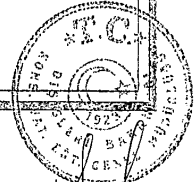
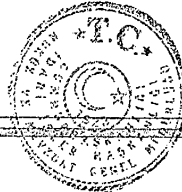
و-"الأسرة" ويقصد بها مستخدمو المدرسة غير الجزائريين وتتكون من الزوجة، والابن الأغر الذي يقل عمره عن 21 عامًا، والأبناء غير المتزوجين الذين يدرسون في الطور الثانوي والذين تقل أعمارهم عن 25 عامًا، بالإضافة إلى الأطفال ذوي الاحتياجات الخاصة غير المتزوجين،
ي-"مجلس المدرسة" هو الاسم الذي يطلق على الهيئة المسؤولة عن إدارة المدرسة.

المادة 2

يرخص بإنشاء المدرسة الدولية التركية، ويشار إليها فيما يلي باسم "المدرسة"، في مدينة الجزائر العاصمة.
يرخص للمدرسة أن تنشأ ملحقه لها في وهران، تخضع لشروط وأحكام هذا الاتفاق.
يخضع كل تغيير يتعلق بمقر المدرسة أو الملحق التابعة لها لتقدير السلطات الجزائرية المختصة مسبقاً، وإلا اعتبر الأمر لاغياً.
توضع هذه المدرسة تحت وصاية سفارة جمهورية تركيا بالجزائر، ويتم تسيير الشؤون الإدارية والمالية والأكاديمية للمدرسة من قبل مؤسسة وقف المعارف التركية بالجزائر.
تنشأ مؤسسة المعارف التركية بالجزائر وتنظم وفقاً للتشريع والتنظيم الجزائريين المتعلق بالقانون الأساسي للجمعيات.

المادة 3

تهدف المدرسة إلى تدريس التلاميذ الأتراك وغيرهم من التلاميذ الذين زاولوا الدراسة في مؤسسات التربية والتعليم العمومية أو الخاصة، بما في ذلك التلاميذ الذين يحملون الجنسية الجزائرية.
يتم القبول وفقاً للمعايير التي يحددها مجلس إدارة المدرسة المعين من الطرف التركي.

المادة 4

في حدود عدد الأماكن المتوفرة، من المتوقع أن تستقبل المدرسة التلاميذ الذين تسمح ملفاتهم البيداغوجية بمتابعة الدروس المقررة في البرنامج.

من المقرر أن تمنح المدرسة منهاجا دراسيا مطابقا لمواصفات مؤسسة المعارف التركية في مجال التربية.

من المقرر أن يشمل البرنامج التعليمي للمدرسة الممنوح للتلاميذ الجزائريين تدريس اللغة العربية والثقافة الجزائرية، وتاريخ وجغرافيا الجزائر. ويكون محتوى هذه المواد خاضعا للتنسيق بين مجلس المدرسة و الوزارة الجزائرية المكلفة بالتربية.

من المقرر أن يتولى تدريس المواد المذكورة في الفقرة السابقة، أساتذة جزائريون وأتراك يخضعون للتقييم البيداغوجي من قبل الوزارة المكلفة بالتربية للجمهورية الجزائرية الديمقراطية الشعبية.

الشهادات الصادرة من قبل المدرسة معترف بها في تركيا والجزائر.

المادة 5

يتوافق الوضع القانوني للمدرسة مع التشريع الجزائري.

يخضع سير المدرسة للتنظيم الجزائري ما لم ينص الاتفاق على خلاف ذلك.

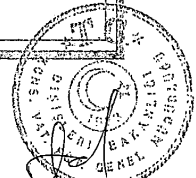
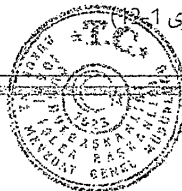
يكلف لمجلس إدارة المدرسة بتسيير المدرسة بما في ذلك المناهج الدراسية.

يحدد النظام الداخلي للمدرسة تنظيمها وسيرها وطرق عملها.

يخول للمدرسة الحصول على تمويل من المؤسسة التركية غير الربحية المشار إليها باسم "وقف المعارف التركي"، ومقرها بتركيا المنشأة بموجب القانون رقم 6721 المؤرخ في 17 يونيو 2016، ومن مصادر أخرى، حسب الاقتضاء. بتصريح مسبق من قبل السلطات الجزائرية المختصة.

قصد الاستجابة لطلبات التلاميذ المحتملة، يمكن للمدرسة أن تضم قسم الحضانة وقسم ما قبل المدرسي وأقسام متعددة المستويات تبدأ من المستوى الأول إلى المستوى

الثاني عشر (مستوى 12)

يُخول للوزارة المكلفة بالتربية للجمهورية الجزائرية الديمقراطية الشعبية قانونا بإيفاد مفتشين في إطار مهمات تفتيش على مستوى المدرسة، من أجل ضمان استيفاء الشروط الجزائرية وتحقيق المستويات المطلوبة.

لا يترتب على الطرف الجزائري أي التزام بتوفير لوازم أو معدات للمدرسة.

المادة 6

تحدد المدرسة الرزنامة السنوية للتعطل المدرسية للتلاميذ مع الأخذ بعين الاعتبار الأعياد الوطنية والدينية في الجزائر. يتم إرسال هذه الرزنامة إلى الوزارة المكلفة بالتربية للجمهورية الجزائرية الديمقراطية الشعبية.

المادة 7

يمكن أن يتولى مجلس إدارة المدرسة توظيف المستخدمين بما في ذلك أعضاء هيئة التدريس للمدرسة الذين يستوفون شروط التوظيف إما محليا أو من الخارج.

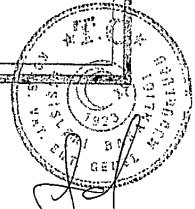
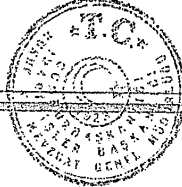
يحدد مجلس المدرسة شروط الأجور والاستحقاقات الأخرى للمستخدمين الأجانب في المدرسة، شريطة أن تتوافق هذه الشروط مع التشريع الجزائري.

يمكن دفع رواتب المستخدمين الأجانب بالعملة الأجنبية كما يسمح كل شهر بتحويل رواتب المستخدمين الأجانب إلى حسابات مصرفية في الخارج حسب أحكام اتفاقية العمل.

يجب أن ينتسب مستخدمو المدرسة العاملون بالجزائر، على اختلاف جنسياتهم، إلى نظام الضمان الاجتماعي الجزائري، وأن يخضعوا لقانون العمل المعمول به في إطار علاقة العمل.

يسهل الطرف الجزائري إصدار تأشيرات الدخول إلى الجزائر وكذا تصاريح الإقامة وتصاريح العمل لمستخدمي المدرسة الأجانب وذويهم.

لأغراض هذا الاتفاق، يشمل أعضاء مستخدمي المدرسة كل من المدير ومدراء المستويات التعليمية والمدرسين والمستخدمين الذين يتولون الوظائف الإدارية والتقنية.

المادة 8

تستفيد المدرسة. بصفة مؤقتة. على أساس المعاملة بالمثل وفي ظل احترام تشريع البلد المضيف، من الإعفاء من الحقوق الجمركية ومن سائر الحقوق والرسوم ذات الأثر المعادل، بما في ذلك مساهمة التضامن والحق الإضافي المؤقت للحماية المتوجب على الاستيراد المؤقت للممتلكات الضرورية لسير عملها، بموجب هذا الاتفاق شريطة إعادة تصديرها.

يرخص للمستخدمين غير الجزائريين، مع إعفاءهم من الحقوق والرسوم ومن الإجراءات المتعلقة بالرقابة على التجارة الخارجية والصرف، باستيراد أثاثهم وممتلكاتهم وأغراضهم الشخصية، إلى التراب الجزائري، بما في ذلك المعدات البيداغوجية المتعلقة بهم والضرورية لأداء مهامهم، فضلا عن مركباتهم في طور الاستعمال، ضمن أجل أقصاه ستة (06) أشهر ابتداء من تاريخ دخول المستخدم إلى الجزائر، على أن يتم إعادة تصدير هذه الممتلكات عند نهاية الخدمة بالجزائر. لا تسري الإعفاءات المذكورة إلا على مدة الخدمة بالجزائر.

لا يسري مفعول هذه المادة على مستخدمي المركزين الذين هم رعايا البلد المضيف وعلى المستخدمين المقيمين بصفة دائمة على إقليمه.

يخضع المستخدمون للتشريع الضريبي في الجزائر، مع مراعاة الاتفاقية المبرمة بين الحكومتين الجزائرية والتركية قصد تجنب الازدواج الضريبي في ميدان الضريبة على الدخل والثروة المذكورة أعلاه، والتي تنطبق حصرا على المستخدمين الأتراك الموظفين في المدرسة.

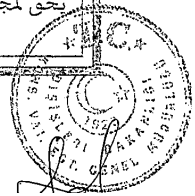
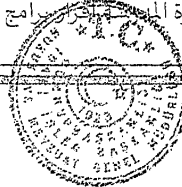
المادة 9

يسهل الطرف الجزائري ويسمح للمدرسة. وفقا للتشريع والتنظيم الجزائري المعمول به، باستخدام ممتلكات عقارية، و/ أو بناؤها أو تحسينها، للأغراض البيداغوجية للمدرسة. تخضع المباني المدرسية لقواعد العمران والنظافة والسلامة، وفقا للتشريع الجزائري.

المادة 10

يتم وضع التكاليف المدرسية من طرف المدرسة وترسل إلى حكومي البلدين. يمكن لمجلس إدارة المدرسة إعفاء بعض التلاميذ من الرسوم المدرسية أو تخفيضها، حسب وضعيتهم المالية.

يحق لمجلس إدارة المدرسة منح الامتياز للطلبة للدراسة.

يتعين أن تقوم التكاليف الخاصة بتلاميذ المدرسة بالدينار الجزائري ولا يمكن إصدارها بالنسبة للتلاميذ الجزائريين بمعدلات أعلى من المعدلات المطبقة على التلاميذ الأتراك أو تلاميذ دولة أخرى.

المادة 11

يمكن للمدرسة بالتعاون الوثيق وبعد الموافقة الصريحة لوزارة المكلّفة بالتربية للجمهورية الجزائرية الديمقراطية الشعبية أن تطور مشاريع شراكة مع المدارس الجزائرية.

المادة 12

تتم تسوية أي نزاع ينشأ عن تفسير أو تطبيق هذا الاتفاق عن طريق التفاوض المباشر بين الطرفين وعبر الطرق الدبلوماسية.

المادة 13

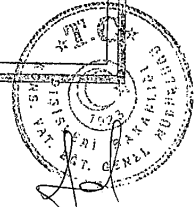
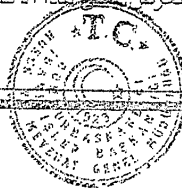
وفقا لمبدأ المعاملة بالمثل وفي مقابل المزايا التي قدمها الطرف الجزائري لتسهيل إنشاء المدرسة والاستغلال الدائم لها، تمنح حكومة جمهورية تركيا، عندما تسعى حكومة الجمهورية الجزائرية الديمقراطية الشعبية إلى إنشاء مدرسة في تركيا، مزايا مماثلة لتلك الممنوحة للمدرسة الدولية التركية بالجزائر.

المادة 14

يُمكن تعديل هذا الاتفاق في أي وقت باتفاق مُشترك بين الطرفين، كتابيًا، وعبر القناة الدبلوماسية. ويدخل كل تعديل حيز التنفيذ طبقًا لنفس الأحكام المنصوص عليها لدخول هذا الاتفاق حيز التنفيذ.

المادة 15

يدخل هذا الاتفاق حيز التنفيذ اعتبارًا من تاريخ استلام آخر إشعار كتابي، عبر القناة الدبلوماسية، يبلغ بموجبه أحد الطرفين الطرف الآخر باستكمالته للإجراءات الداخلية الضرورية لهذا الغرض. يستمر هذا الاتفاق ساري المفعول لمدة غير محددة.

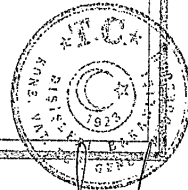
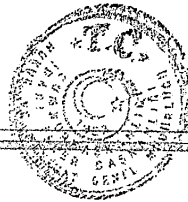
يمكن لأي طرف إنهاء العمل بهذا الاتفاق عن طريق إشعار مسبق مدته ستة (6) أشهر على الأقل، موجه إلى الطرف الآخر، كتابيا، عبر القناة الدبلوماسية.

في حالة الإنهاء، لا يؤثر ذلك على تطبيق أحكام هذا الاتفاق طوال العام الدراسي الذي تم فيه إنهاء العمل به. كما يبقى هذا الاتفاق ساري المفعول إلى غاية التوقف الفعلي لسير المدرسة وتصفياتها النهائية.

حرر بأنقرة، في 16 ماي 2022، من نسختين (2) أصليتين. باللغات التركية والعربية والفرنسية، وللنصوص الثلاثة نفس الحجية القانونية. في حالة الاختلاف في التفسير، يُرجح النص باللغة الفرنسية.

عن حكومة الجمهورية الجزائرية
الديمقراطية الشعبية
وزير
الشؤون الخارجية والجمالية الوطنية بالخارج
السيد رمطان لعمامرة

عن حكومة جمهورية تركيا
وزير
الشؤون الخارجية
السيد مولود تشاوش أوغلو

**Accord entre
le Gouvernement de la République de Türkiye
et
le Gouvernement de la République Algérienne Démocratique et Populaire
relatif
à l'ouverture d'une école internationale turque à Alger**

Le Gouvernement de la République de Türkiye et le Gouvernement de la République Algérienne Démocratique et Populaire, ci-après dénommés conjointement « Parties » et séparément « Partie » ;

Considérant le Traité d'Amitié et de Coopération entre la République de Türkiye et la République Algérienne Démocratique et Populaire, signé à Alger le 23 mai 2006 ;

Considérant l'Accord de coopération culturelle entre la République de Türkiye et la République Algérienne Démocratique et Populaire signé à Alger le 6 avril 1967 ;

Considérant la Convention entre la République de Türkiye et la République Algérienne Démocratique et Populaire en vue d'éviter les doubles impositions en matière d'impôts sur le revenu et sur la fortune et du protocole annexe, signés à Ankara le 2 août 1994 ;

Désireux de renforcer les liens d'amitié qui existent déjà entre les deux pays ;

Reconnaissant mutuellement l'importance de l'ouverture d'une école internationale turque accessible aux élèves qui souhaitent bénéficier des programmes scolaires reconnus en Türkiye et en Algérie ;

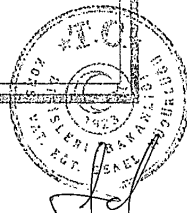
Désireux de promouvoir l'enseignement de la langue et de la culture de chacun des deux pays ;

Sont convenus de ce qui suit :

Article Premier

Dans le cadre du présent Accord :

- a. « la fondation » est le nom donné à la Fondation Maarif de Türkiye (Türkiye Maarif Vakfı) ;
- b. « le personnel » se compose de l'ensemble des employés de la Fondation ;
- c. « le personnel non algérien » se compose des employés de la Fondation qui ne disposent pas de la nationalité algérienne.
- d. « le personnel local » se compose du personnel recruté en Algérie conformément au droit algérien ;
- e. « le personnel non local » se compose du personnel de la Fondation lié au siège de la Fondation par un contrat de travail conforme au droit turc ou d'agent public turc mise à disposition de la Fondation pour exercer ses fonctions en Algérie ;
- f. « la famille » s'entend celle du personnel non algérien de l'école et se compose de l'épouse, de l'enfant célibataire de moins de 21 ans, des enfants célibataires étudiants dans le secondaire et âgés de moins de 25 ans ainsi que des enfants handicapés célibataires ;
- g. « le Conseil de l'école » est le nom donné à l'organe chargé de diriger l'école.

Article 2

Il est autorisé la création de l'école internationale turque à Alger, ci-après, dénommée « l'école ».

L'école est autorisée à créer une annexe à Oran, qui sera régie par les conditions et les dispositions du présent Accord.

Tout changement relatif au siège de l'école ou à son annexe est préalablement soumis, sous peine de nullité, à l'appréciation des autorités algériennes compétentes.

L'école est placée sous la tutelle de l'Ambassade de la République de Türkiye à Alger. Les affaires administratives, financières et académiques de l'école seront gérées par la Fondation Maarif de Türkiye.

La Fondation Maarif de Türkiye en Algérie sera créée et régie conformément à la législation et à la réglementation algériennes relatives aux associations.

Article 3

L'école a pour vocation de scolariser des élèves turcs, algériens, ainsi que les enfants de ressortissants de pays tiers résidant temporairement ou de manière permanente en Algérie.

L'admission sera accordée conformément aux règles définies par le conseil de l'école désigné par la Partie turque.

Article 4

Sous réserve de la disponibilité des places, l'école prévoit d'accueillir les élèves dont les dossiers pédagogiques permettent d'y suivre les cours qui figurent au programme.

Il est entendu que l'école offrira un cursus scolaire conforme aux normes de la Fondation Maarif de Türkiye dans le domaine de l'éducation.

Il est entendu que le programme scolaire de l'école inclut, pour les élèves algériens, l'enseignement de la langue arabe, de la culture algérienne, de l'histoire et de la géographie de l'Algérie. Le contenu de ces modules devrait faire l'objet d'une coordination entre le conseil de l'école et le Ministère chargé de l'éducation de la République Algérienne Démocratique et Populaire.

Il est entendu que l'enseignement des matières mentionnées dans le paragraphe précédent sera assuré par des enseignants turcs et algériens qui sont soumis à une évaluation pédagogique du Ministère algérien de l'éducation nationale.

Les diplômes délivrés par l'école sont reconnus en Türkiye et en Algérie.

Article 5

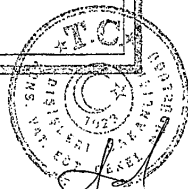
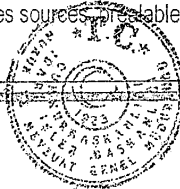
Le statut juridique de l'école est conforme à la législation algérienne.

Le fonctionnement de l'école est régi par la réglementation algérienne sauf dispositions contraires du présent Accord.

Le Conseil de l'école est chargé de diriger l'école, y compris son cursus d'études.

L'organisation, le fonctionnement et les méthodes de travail de l'école sont définis par le règlement intérieur de l'école.

L'école est autorisée à recevoir des fonds de la fondation turque à but non lucratif nommée « Türkiye Maarif Vakfı » basée en Türkiye et créée par la loi n°6721 correspondant au 17 juin 2016 et s'il y a lieu, d'autres sources préalablement autorisées par les autorités algériennes compétentes.

Pour répondre aux éventuelles demandes des élèves, l'école peut disposer d'une section maternelle, une section préscolaire et des sections multi-niveaux, allant du premier au douzième niveau (niveau 1 à 12).

Le Ministère chargé de l'éducation de la République Algérienne Démocratique et Populaire est dûment habilité à dépêcher des inspecteurs pour des missions de contrôle au niveau de l'école, pour garantir l'accomplissement des conditions algériennes et atteindre les niveaux requis.

La Partie algérienne n'a aucune obligation de fournir du matériel ou des équipements à l'école.

Article 6

L'école établit le calendrier annuel des vacances scolaires des élèves en tenant compte des fêtes nationales et religieuses en Algérie. Ce calendrier doit être transmis au Ministère chargé de l'éducation de la République Algérienne Démocratique et Populaire.

Article 7

Le personnel y compris les membres du corps enseignant de l'école qui répondent aux conditions de recrutement peuvent être recrutés par le Conseil de l'école localement ou à partir de l'étranger.

Le Conseil de l'école arrête les conditions de rémunération du personnel, sous réserve que ces conditions soient conformes à la législation algérienne.

Les personnels étrangers peuvent être payés en monnaie étrangère. Il est aussi autorisé chaque mois, le transfert de leur salaire vers des comptes bancaires à l'étranger selon les dispositions de la Convention de travail.

Le personnel de l'école quelque soit sa nationalité exerçant en Algérie, est obligatoirement affilié au régime algérien en matière de sécurité sociale et est régi par les lois de travail algérien en vigueur dans le cadre de la relation du travail.

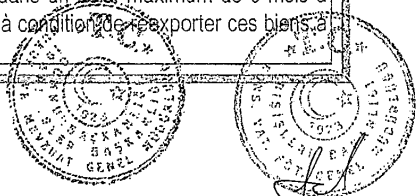
La Partie algérienne facilite la délivrance de visas d'entrée en Algérie ainsi que les cartes de séjour et les permis de travail nécessaires au personnel non algérien de l'école ainsi qu'à leurs proches.

Aux fins du présent Accord, les membres du personnel de l'école incluent le proviseur, les directeurs des cycles d'enseignements, les enseignants et le personnel assurant des fonctions administratives et techniques.

Article 8

Sur une base de réciprocité et dans le respect de la législation du pays d'accueil, l'école bénéficie, temporairement, de l'exonération des droits de douane et autre droits et taxes d'effet équivalent y compris la Contribution de Solidarité et le Droit additionnel provisoire de Sauvegarde dus au titre de l'importation temporaire des biens nécessaires à son fonctionnement, en vertu de cet Accord sous réserve de leur réexportation.

Les personnels non algériens sont autorisés à importer sur le territoire algérien, en exonération des droits et taxes et des formalités relatives au contrôle du commerce extérieur et de changes, leurs mobiliers, effets et objets personnels, y compris le matériel pédagogique leur appartenant et nécessaire à l'accomplissement de leur mission, ainsi que leur véhicule automobile, en cours d'usage, dans un délai maximum de 6 mois à compter de la date d'entrée de l'agent en Algérie, à condition de réexporter ces biens.

l'issue de leurs fonctions. Cette exonération ne vaut que pour la durée des fonctions. L'effet du présent article ne s'applique pas aux personnels de l'école qui sont des ressortissants du pays d'accueil et aux personnels résidants en permanence sur son territoire.

Les personnels sont soumis à la législation fiscale algérienne sous réserve de la convention entre les Gouvernements turc et algérien en vue d'éviter les doubles impositions en matière d'impôts sur le revenu et la fortune citée supra, laquelle convention s'applique, exclusivement au personnel turc recruté par l'école.

Article 9

La Partie algérienne facilite et permet à l'école, conformément à la législation et la réglementation algériennes en vigueur, d'utiliser des biens immobiliers et/ou de construire et de moderniser de tels biens à des fins pédagogiques de l'école.

Les immeubles de l'école doivent se conformer aux règles d'urbanisme, d'hygiène et de sécurité prévues par la législation algérienne.

Article 10

Les frais de scolarité sont établis par l'école et communiqués aux Gouvernements des deux pays.

Le Conseil de l'école peut décider d'exempter certains élèves des frais de scolarité ou d'en diminuer leur montant pour certains élèves en fonction de leur situation financière.

Le Conseil de l'école a le droit de mettre en place des programmes de bourse d'études.

Les frais de scolarité des élèves de l'école doivent être libellés en dinars algériens. Les élèves algériens ne peuvent être facturés à des taux supérieurs aux taux appliqués aux élèves de nationalité turque ou d'un État tiers.

Article 11

En étroite collaboration et avec l'approbation expresse du Ministère chargé de l'éducation de la République Algérienne Démocratique et Populaire, l'école peut développer des projets de partenariat avec les écoles algériennes et les écoles turques.

Article 12

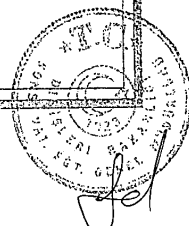
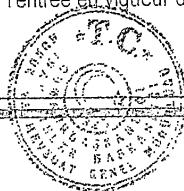
Tout différend concernant l'interprétation ou l'exécution du présent Accord sera réglé par la voie de négociations directes entre les Parties à travers le canal diplomatique.

Article 13

En vertu du principe de la réciprocité et en contrepartie des avantages accordés par la Partie algérienne pour faciliter la création et l'exploitation viable de l'école, le Gouvernement de la République de Türkiye accordera, conformément à la législation turque, au moment où le Gouvernement de la République Algérienne Démocratique et Populaire établira une école en Türkiye, des avantages similaires à ceux accordés à l'école internationale turque à Alger.

Article 14

Le présent Accord peut être amendé à tout moment par le consentement mutuel des Parties. par écrit et par voie diplomatique. Tout amendement entrera en vigueur selon les mêmes dispositions que celles prévues pour l'entrée en vigueur du présent Accord.

Article 15

Le présent Accord entrera en vigueur à la date de réception, par voie diplomatique, de la dernière notification écrite, par laquelle une Partie informe l'autre Partie de l'accomplissement des procédures internes requises à cet effet. Il est conclu pour une durée indéterminée.

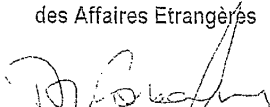
Chaque Partie peut dénoncer le présent Accord après un préavis d'au moins six (6) mois notifié, par écrit, à l'autre Partie par voie diplomatique. La dénonciation prend effet à la fin de l'année scolaire en cours de laquelle le premier préavis de dénonciation est notifié à l'autre Partie.

En cas de dénonciation, celle-ci n'affecte pas l'application des termes du présent Accord tout au long de l'année scolaire au cours de laquelle l'Accord est dénoncé. Ainsi, l'Accord restera en vigueur jusqu'à la cessation effective du fonctionnement de l'école et sa liquidation définitive.

Fait à Ankara, le 16 mai 2022, en deux exemplaires originaux en langues turque, arabe et française, les trois textes faisant également foi. En cas de divergence dans l'interprétation, le texte en langue française prévaudra.

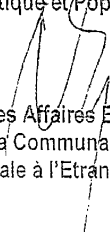
Pour le Gouvernement de la République
de Türkiye

Le Ministre
des Affaires Etrangères

M. Mevlüt Cavuşoğlu

Pour le Gouvernement de la
République Algérienne
Démocratique et Populaire

Le Ministre des Affaires Etrangères
et de la Communauté
Nationale à l'Etranger

M. Ramtane Lamamra

